Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Portefeuillen

Et literairt-artistisk Skrivt. Udgivet af Georg Carstensen, 1839-41.

Mere om tidsskriftet på:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0087/sknr87538.htm

med link til liste over indekseret skønlitterært indhold.

Tospaltetede sider med indskudte tavler.

Bag i bindet findes omslagene til hæfterne, der udkom hver søndag.

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

Portefeuillen

for

1839.

Redigeret

af

Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udførte i
Em. Bærentzen & Comp's lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Literairt Indhold.

I. Poesie.

II. Fortællinger.

III. Afhandlinger, Skizzer og humoristiske Artikler.

IV. Theatret.

Anmeldelser af —g—

Artistiske Bilag.

Et Ordsprog.

Meddeelt af Carl Bernhard.

I.

Ved at træde ind i Kammerraad Vilners Stue, blev man uvilkaarlig betaget af en Følelse af Hjemlighed, saa hyggeligt og smukt var Alt indrettet hos ham. Gardiner, Gulvtepper, Meubler, Bogskabe, Malerier og Kobberstykker paa Væggene, Skriverbord og Fortepiano, Alting var smagfuldt, stod netop paa sit rette Sted og vidnede om, at Eieren af disse jordiske Goder var en lykkelig Mand, efter det almindeligste Begreb om Lykke. Jeg siger derfor ingenlunde, at han var „Lykkens Yndling", thi dertil manglede han netop alle de tre charakteristiske Særkjender, som efter Sigende skulle udgjøre Hovedmomenterne for en saa høit Begunstiget, og som bestaae i: „at være overkjørt, overseet og tilsidst overseilet." Ingen af Delene var endnu falden i hans Lod, og hvordan det end i Tiden kan gaae med de to andre, saa vil det: at blive overseet, i det Mindste altid mangle til Fuldstændigheden; thi dertil var Vilner nu engang ikke skabt. Angaaende hans Udvortes, da var han en ret kjøn Mand paa halvtredsindstyve Aar, med et forstandigt og godt Udtryk, hans Haar var noget tyndt, dog var han endnu langt fra at være skaldet; hvad hans Indvortes angaaer, da var han hvad Udtrykket lovede, og hans Stilling gav ham ingen Anledning til Misfornøielse, thi han var i en respectabel Vei og havde sit meget rigelige Udkomme.

Hvorfor var det da, at han saae saa mismodig ud, da han paa en smuk Efteraarsdag sad i sin Dagligstue med Haanden under Kinden og Benene overkors? Maaskee var det et Brev, der laa paa Bordet foran ham, der satte ham i slet Humeur. Hans Brodersøn, et lystigt ungt Menneske, der tilfulde havde opfattet Scribes Replik: „en Onkel er en født Casserer," havde sendt ham en Epistel netop samme Morgen, hvori han indstændig anmodede ham om „et Laan" af halvtredsindstyve Rigsdaler — og det var ikke fem Uger siden den kjære Neveu havde slaaet ham en temmelig betydelig Plade, som det hedder i Konstsproget. Vilner var altfor vant til at blive anmodet om Laan, til at han ikke skulde vide, at det kun er en Omskrivning, istedet for: Gave, som man ikke behøver at være taknemmelig for. Det var ikke det, der ærgrede ham, men Neveuens sidste Ord: „Din med sønlige Følelser hengivne Brodersøn", havde berørt en Streng i hans Hjerte, som han nødig hørte gjenlyde, og det Eensomme i hans ugifte Stilling smertede ham i dette Øieblik meget dybt.

Det er ingenlunde paa Grund af en tidligere ulykkelig Kjærlighed, som han aldrig kunde glemme, at Vilner ikke var givt, heller ikke paa Grund af Ringeagt for Kjønnet, saalidt som af nogen af alle de andre almindelige Paaskud, Pebersvende anføre som Aarsag til deres ugifte Stand. Det var, ærlig talt, af den alleralmindeligste, fordi han bestandig havde opsat dette Skridt, indtil det tilsidst forekom ham at være blevet „for seent, til at forandre sig". Han havde ofte været charmeret, undertiden forelsket, og et Par Gange paa Nippet til at frie, men det var, som sagt, blevet opsat; imidlertid havde hans Rivaler sciret, og han — var bleven Kammerraad. Det er ogsaa den meest passende Titel for en Pebersvend, den lyder uæsten, i det Mindste i mine Øren, som om den var bleven til for ugivte Contoirchefer. Det Eneste, jeg har imod den at indvende er at disse kunne aflægge den, uden at forandre sig; den burde være uforanderlig, som dens Besidder, og ialtfald modtage høiere Grader, som Granderne i Spanien: Kammerraad af første og anden Classe o. s. v., men altid Kammerraad.

De almindelige Onkelbetragtninger: „at han skulde kaste sine Penge ud af Vinduet, for at andre Folks Børn kunde øde dem, uden at han turde gjøre Regning paa anden Følelse end den, som bliver enhver betalende Onkel til Deel,"

græmmede ogsaa Vilner i denne smukke Morgenstund, og han lagde neppe Mærke til, hvor yndigt Veiret var. Da traadte hans Ven, Capitain Kolberg ind ad Døren med et smilende Ansigt, og uden at give sig Tid til at bemærke Vilners Alvorlighed, sagde han: „Det er dog en hyggelig, rolig Dagligstue, Du har; man er saa vel her, saa uforstyrret. Ja, I Ungkarle, I veed nok, hvad I gjøre."

Vilner saae op ved disse Ord, som stode i en saa skærende Modsætning til hans egne Tanker, og sagde: „Vi? Hm! Det er ligesom man tager det. Og I? — Du for Exempel, vilde Du bytte og være ugivt?"

„Nei, Gud bevare os, jeg er lykkelig givt, jeg bytter ikke med noget Menneske paa Jorden. Min Kone er den nydeligste og elskværdigste Kone, nogen Mand kan have. Imellem os sagt, det er en lille Engel. Men Ungkarlelivet har dog ogsaa sine Behageligheder. Man er dog mere fri og ugeneert. Man kan tumle sig i Verden, hele Livet staaer aabent for Eder."

„Ja, tomt og glædeløst! man kan oversee sin Misere fra den ene Ende til den anden," sagde Vilner.

„Aa Fanden! Hvad er det for Griller. Du duer desuden ikke til at være givt, det er allerede meget for silde, det skulde Du have betænkt før. I din Alder!"

Og Du betænkte det først ifjor — og er lykkelig."

„Men jeg er ogsaa fem Aar yngre end Du," sagde Capitainen og kastede et lille Blik ind i Speilet ligeoverfor dem. Kolberg stod ved et af Regimenterne i Garnisonen; han var „en rask Mand" og henimod den Tid, da han vilde givte sig, havde han anlagt en Toupet, for at skjule, at hans Hovedhaar næsten allerede vare talte. „Fem Aar ere et betydeligt Forspring. — Men det var ikke det, jeg vilde tale om," vedblev Capitainen.

„Det er altsaa disse ulyksalige fem Aar, der for evig Tid skulle gjøre mig til en Pebersvend, til en ægte Kammerraad," sagde Vilner, som derimod ikke var stemt til at tale om Andet end om denne Idee, der netop beskjæftigede ham saa meget.

„Pebersvend, det er nu et garstigt Ord. Man regner Dig heller ikke til Pebersvendene, Du er altfor livlig, altfor ungdommelig. Du seer slet ikke ud som en Pebersvend, og her seer jo ud hos Dig, som om Du var et ungt Menneske paa fire og tyve Aar, der levede comme il faut."

„Jeg har søgt at skjule det," sagde Vilner med et Suk; „der staaer ikke Kammerraad Vilner paa min Dørplade, men slet og ret Carl Vilner; min Dagligstue seer ud som alle andre Dagligstuer. Men her," — vedblev han, idet han aabnede Døren til sit Sovekammer, „her har Du Reden, som Du skal kjende Fuglen paa. Her hænger Buret med Kanarifuglene, der staaer alle de Æsker og Kasser og Smaating, som tyde paa en Hob af Vaner og Særheder; der staaer Kogeapparater og Flasker og Fanden og hans Oldemoder, og paa den ringeste af alle disse Ting staaer det skrevet med store Bogstaver. Og dersom jeg ikke kunde læse det her, saa kan jeg læse det i mit eget Bryst, hvor det staaer med smertelige Træk, og her, i dette Brev, som skal flaae Penge af mig, fordi de dog alligevel ikke gavne eller glæde noget Menneske, fordi de alligevel kun komme en stakkels Onkel tilgode, som kan undvære dem, hvis Arving man regner paa at blive og en attendant smører om Munden med Følelser, som klinge saa latterlige, at de næsten bringe mig til at rødme af Undseelse."

„Ja, naar Du er saadan stemt, kan jeg rigtignok ikke bruge Dig," sagde Kolberg. „Jeg havde regnet paa at finde Dig i dit sædvanlige Humeur, ligesaa smilende og venlig, som dette deilige Efteraarsveir, der ret opfordrer til at nyde det udenfor Byen."

Vilner kastede et Blik ud af Vinduet og

sagde: „Det seer jo ogsaa meget smukt ud. Hvad vilde Du da egentlig have mig til?"

„Aa, jeg vilde proponere Dig at kjøre en Tour i din Gig, enten til Bellevue eller til Fredriksdal, eller hvor Du vil, det er i Grunden mig det samme, men en Tour paa hele Dagen, ret en Tour, som vi pleiede at gjøre dem i gamle Dage, imens jeg endnu var ugivt. Min Kone er hos hendes Forældre idag fra den tidlige Morgen, min Svigermoder er Patient, og nu vil jeg til en Forandring spille Ungkarl, seer Du; vi spise paa en Restauration, et Par Retter Mad ganske tarveligt, men ugeneert — ifald Du ikke har Noget derimod."

„En givt Mand, som har Huus og Hjem," sagde Vilner, „foretrækker at spise paa en Restauration! Og Hvedebrødsdagene? De ere altsaa passés, ces jours de fête!"

„Nei, paa ingen Maade, jeg er meget lykkelig givt, og jeg bytter ikke med noget Menneske paa Jorden. Min Kone er den nydeligste og elskværdigste Kone, nogen Mand kan have, det er en sand Engel. Men nogen Forandring hører der til, ellers bliver man forvænt, et Vanedyr. Og hvor skal jeg desuden hen idag? Saa faldt det mig ind at profitere af dit Selskab, din Gig og min Frihed."

Vilner trak paa Smilebaandet. Touren blev aftalt og udført, de kjørte til Bellevue og spiste til Aften i Lyngbye; Capitainen var ret i sit Es, han havde hundrede Ting at fortælle om alle de Mennesker, han mødte, han gjorde en gesvindt lille Cour til Opvartningspigerne, glædede sig over sin gjenvundne Frihed, om den endogsaa kun var bestemt til at leve et ephemert Døgnliv, og glemte ikke at holde Lovtaler over sit Ægteskab og sin Kone, thi han var lykkelig givt, han vilde ikke bytte med noget Menneske paa Jorden, han havde den nydeligste og elskværdigste Kone, nogen Mand kan have, en sand Engel. Vilner blev ganske misundelig, han var ordknap og tankefuld, og da han kom hjem, drømte han hele Natten om Fru Kolberg, der var en smuk lille Brunette paa ikke fuldt nitten Aar, livlig, vittig, rødmusset og med store, sorte Øine til lysebruunt Haar.

Brodersønnen fik den næste Dag ikke mere end fem og tyve Rigsdaler af de halvtredsindstyve, han vilde „laane"; men dertil en stor Mængde Formaninger, som ærlig vare Resten af Summen værd; thi Vilner fandt ingen Grund til at øde meget Mere paa Reveuen, end han allerede havde gjort — det var jo muligt, at han selv vilde komme til at savne, engang i Tiden, hvad han nu ødte paa den letsindige unge Mand.

Om Eftermiddagen havde Kammerraaden fattet den Beslutning, at han vilde gifte sig, og næste Dag meddeelte han sin Ven, Capitainen, hvad han imidlertid havde udgrundet, at han ikke kunde tænke sig, hvorledes han skulde udholde Livet længer som Pebersvend. Capitainen rystede med Hovedet.

„Jeg vil følge Dit Exempel", sagde Vilner; „jeg opsøger en uskyldig, ung Pige, ligesom Din Kone, paa henimod en Snees Aar, uden alt for store Fordringer, som ikke er fordærvet af den store Verdens Adspredelser, og fremfor Alt uden Formue. Jeg har nok til os Begge. Det er dumt, at jeg ikke har gjort det for længe siden. Jeg kan endnu blive ligesaa lykkelig, som Du er, og Din Kone skal være det Ideal, jeg gaaer efter."

„Det er lettere at gaae efter et Ideal, end at naae det", sagde Kolberg med en alvorlig Mine, „og siden det lader til, at Du mener for ramme Alvor, hvad Du siger, saa vil jeg af et oprigtigt Hjerte raade Dig til at søge Dit Ideal efter en mere passende Maalestok. Jeg er nu lykkelig gift; men det er ikke sagt, at Enhver skal have det Held, og de ganske unge Piger due sjeldent for ældre Mænd. Husk paa, at Du er fem Aar ældre end jeg; vil Du gifte Dig, saa søg efter en Kone paa en tredive Aar eller saa omtrent,

det er et passende Parti for Dig, en Pige paa en atten, nitten Aar er meget for ung."

„Du med Dine evige fem Aar, som Du bestandig river mig i Næsen. Jeg kan jo lade Causse gjøre mig en Paryk, saa er i det Mindste den Sorg slukket, som min Chevelure lader til at gjøre Dig."

„Du seer ungdommelig nok ud, Vilner, det er ikke det, der er i Veien; Du er ogsaa ungdommelig, og fremfor Alt er Dit Hjerte det, Dit varme, deeltagende Gemyt. Men alligevel er Du fem Aar ældre end jeg, og om fem Aar turde jeg paa ingen Maade indlade mig paa at frie til min Kone, uagtet jeg har kjendt hende fra Barn, og vidste, at det er den elskværdigste Kone, nogen Mand vil ønske sig."

„Kammerraaden taug. Lidt efter sagde Kolberg: „Du var engang saa godt som forlovet med Frøken Mansel, i det Mindste var det lige derved, men saa fik Du Griller og tog Flugten, fordi min Svoger ogsaa gjorde lidt Cour til hende, og han meente ikke mere dermed end Ingenting. Det havde været et passende Parti, hun havde nu været nogle og tredive Aar, og det var i Grunden en vakker Pige."

„Johanne Mansel — hun var flygtig, letsindig, koket", sagde Vilner, lidt ivrigere end han egentlig havde isinde, „det var ingen Pige for mig. Hun havde ingen Følelse, Alting var beregnet hos hende, ingen Sands for det Huuslige, og hun brød sig ikke om Andet end om at pynte sig og spille en Smule paa Fortepiano, og selv det var daarligt nok. Nei, jeg vil vælge mig en Kone, som endnu er ung og blød nok til at modtage den Dannelse, jeg kan give hende, som ikke er forvænt ved en bestandig Cour og Smiger, og som forbinder Huuslighed med Sands for Musik og Poesie — det udøvende Talent vil jeg ikke engang forlange."

„Kort sagt, et Fruentimmer, som der ikke gives paa Jorden", afbrød Capitainen ham.

„Jeg beder om Forladelse, dette Billede passer jo fuldkommen paa Din Kone og der gives dog vel nogle enkelte Exemplarer endnu af saadanne Fruentimmer. Jeg vil søge."

„Sammenlign Dig ikke med mig, min Ven; jeg har været saa lykkelig, som ikke Een af Tusinde. Kan Du faae saadan en Kone, saa har Du vundet det store Lod i Lotteriet, — min Kone er saa nydelig, saa elskværdig, som nogen Dødelig kan ønske sig. Men det er næsten umuligt at finde hendes Lige. Jeg raader Dig, som en sand Ven, til at være meget forsigtig. De ældre Piger derimod" . . . .

„Aa, de ældre Piger!" udbrød Vilner, „de ere latterlige, om ikke andet. Hele Verden opholder sig jo over dem, og det med Rette."

„Nei, meget med Urette. De ere latterlige? Ja, jeg gad nok vidst, hvorledes de skulle blive anderledes. Ere de kiønne endnu, saa er Fanden løs, saa veed man ikke Alt, hvad man vil sige om dem; ere de stygge, saa finder man det saa rimeligt, at Ingen har villet have en saadan Gribenille; ere de alvorlige, saa klager man over de pedantiske stive Tanter; ere de lystige, saa er det ogsaa galt, saa angle de endnu efter en Mand, og det er en gruelig Forbrydelse; ere de hverken det ene eller det Andet, saa ere de kjedsommelige som bare Fanden, og saa holder man endnu allerværst Huus med dem. Vil Du nu sige mig, hvad der er tilbage for dem at gjøre?"

„Men det frapperer mig at høre dette Forsvar af Dig, som bestandig har været med at drille og bagtale de gamle Piger, og som altid har skyet dem som Pesten."

„Jeg? Nei, deri tager Du feil. Jeg har maaskee sagt et eller Andet engang for Spøg, som man saa tidt gjør, men alvorlig har jeg aldrig meent det, og Du derimod, som nu angriber dem paa Liv og Død, Du har jo altid før været deres Ridder. Hvordan hænger det sammen?"

„Du spiller Krigen over paa mit Gebect, for at frelse Dig selv," sagde Vilner; „Ja,

jeg har forsvaret dem og vil bestandig gjøre det, som enhver brav Cavalleer altid forsvarer den Undertrykte; men gifte mig med en af dem — det indlader jeg mig ikke paa."

Samtalen gik istaa. Inden de skiltes ad, betroede Vilner sin Ven, at han vilde lade sig indføre hos en Bekjendt af sig, Etatsraad Rehlig, i hvis Huus der ofte kom en ung Frøken Helmer, som han flere Gange havde seet, og som havde saadant et velsignet Ansigt, det var et Udtryk af al mulig Elskværdighed.

„Hvor gammel er hun?"

„Jeg veed det ikke saa nøie. Nitten, tyve, een og tyve Aar."

„Hun er min Sjæl for ung," vedblev den halsstarrige Capitain, „jeg advarer Dig, — det er en Ulykke, Du gaaer imøde."

Vilner smilede, og de to Venner forlode hinanden. Otte Dage efter var Kammeraaden indført hos Rehligs og bedet at komme saa tidt som muligt, man kunde aldrig see ham for ofte.

Familien bestod af den hæderlige Etatsraad selv, som var en meget udmærket Embedsmand, en kjærlig Familiefader, en behagelig Mand i Selskab og Ridder af Dannebroge — hans Frue, der var en udmærket Kone i sit Huus, en kjærlig Moder, en behagelig Dame i Selskab, og besad al den savoir-faire, man kan forlange af en Etatsraadinde — og deres Datter, Frøken Emeline, som jeg maa tillade mig at beskrive lidt nøiere. Hun var fem og tredive Aar gammel, havde blonde Haar og blaae Øine, der havde været meget smukke og fra hiin Tid havde conserveret et sværmerisk Udtryk, men som nu af og til vare lidt for røde i Øienkrogene. Hendes Figur var spinkel, hendes Former vare endnu runde og bløde, hendes Taille var meget fiin og med et blaat Flors Shawl og uden Hat i en hvid Kjole, saae hun endnu i nogen Afstand ud som en Sylphide, hvilket hendes Tilbedere i hendes Ungdom havde været enige om at kalde hende. Thi hun havde havt Tilbedere. Flere af den Tids genialske og ugenialske unge Mænd havde været forelskede i hende; de første havde skrevet Sonnetter til hendes Priis, de sidste havde priist hende i uskreven Prosa, man nævnede endogsaa et Par af hvert Slags, som havde friet til hende. Men uagtet deres Stilling siden forbedredes, fra slet og ret at kunne gifte sig, til at kunne gifte sig med éclat, vare de dog dengang ikke høit i Rangforordningen, og Frøken Emeline havde allerede tidlig en fuldkommen klar Anskuelse af hvad det betydede at være i tredie Klasses tredie Afdeling og rangere med „Oberster til Hest og til Fods." Desuden var hun endnu „for ung," — ikke mere end to og tyve Aar. Imidlertid havde hun elsket dem alle fire, det tilstod hun ikkun sig selv i et ubevogtet Øieblik, og for Andre havde hun aldrig tilstaaet det; men hun elskede Rangforordningen endnu høiere.

Det var nu ti Aar siden, og jeg troer ikke, at hendes Følelse for den tidligere Elskede var svækket, jeg troer endogsaa, at den var voxet med Aarene, og at hun havde sat sit Haab til den Trofaste, som sjeldent svigter sine Tilbedere, naar deres Kjærlighed er ubesmittet af nogen anden Lidenskab — thi hun havde Udsigt til, at hendes Fader om nogle Aar kunde blive Conferentsraad. Frøken Emeline var en gammel Pige, ikke saa meget for hendes Alder, som formedelst det Paafaldende i hendes Væsen, tiltrods for Nogen, som er de ulyksalige fem Aar ældre; man kunde gjerne tage hende for at være henimod fyrgetyve Aar. Men det mærkede hverken hun eller hendes kjære Forældre, thi der i Huset var etableret en evig Ungdom. Frøken Emelines Sybord stod endnu i samme Vindue, som hendes Moders, og havde staaet der fra den Tid, da Moderen havde Tilsyn med hendes Linnedsyening og hvert Øieblik maatte tage Masker op paa hendes Strømpe. Emeline sad i en lyserød Ginghams Kjole med et lille himmelblaat Fanchonforklæde, en Bobinets Kappe paa Façon à la Chaperon-rouge med lyserøde

Baand og Haaret opstroget bag Ørerne som en Confirmand, der endnu ikke har været paa Kirkegulvet. Hendes Moder kaldte hende bestandig: „mit Barn," eller: „lille Emmili", og hvergang hun vilde besøge en Veninde eller gaae et Ærinde i en Boutik, kyssede hun Etatsraadinden paa Haanden og bad om Lov dertil, og hendes Moder tillod det og formanede hende til at være forsigtig paa Gaden og vogte sig for Heste og Vogne. Naar der kom Fremmede, fordømte Emeline sig til en Taushed, der ikke kan være meget strængere for en poeniterende Nonne; hun lukkede ikke Munden op, før hun blev spurgt, sad med nedslagne Øine og blev regelmæssig rød i Hovedet, naar hun blev tiltalt. „Emeline er saa qvindelig," sagde ogsaa Etatsraadinden ved given Leilighed. Hun besad Talenter, men man mærkede ikke meget dertil, hun pralede ikke dermed, og naar man hændelsesviis havde erfaret, at hun malede ret smukke Blomster og læste Italiensk og Fransk, og bemærkede det i hendes Nærværelse, rødmede hun og sagde: „det er saa ubetydeligt, at det ikke er værd at tale om." Imidlertid erfoer man dog snart, at hendes Læretimer bleve fortsatte ligesaa regelmæssigt, som fra hendes tiende til hendes tyvende Aar; hun tegnede endnu bestandig hver Dag fra Ti til Elleve, spillede fra Elleve til Tolv, og Sproglærerne kom endnu bestandig hver to Gange om Ugen.

„Det er en net Pige, der er saa megen Douceur ved hende", sagde Capitainen, „det er egentlig en Kone for Dig. Fem og tredive Aar er jo ingen Alder. Hun seer ud, som om hun var meget yngre."

Frøken Helmer, for hvis Skyld Vilner havde ladet sig indføre hos Etatsraadens, lod sig ikke see. Der var en uheldig Stjerne over den stakkels Kammerraad, hvergang han kom havde der været „nogle unge Veninder af min Datter" Dagen iforveien, og sandsynligviis havde Frøken Helmer været iblandt dem. Imidlertid maatte man jo stole paa Lykken og vedblive at freqventere Huset. Det gjorde Vilner ogsaa, og da han virkelig var en elskværdig Mand, bidrog han ikke Lidet til Selskabeligheden i Etatsraadens Familie og var en afholdt Gjest.

Men at synge Duetter med Frøken Emeline morede ham ikke synderlig. De første Gange gik det nok an, uagtet han havde ondt ved at finde sig i den Mængde af Vanskeligheder, Frøkenen gjorde ved at prøve en gammel Duet af Operaen La bella molinara, som han, der for tyve Aar siden havde havt en taalelig Basstemme, ikke havde opfordret hende til at deeltage i. Det var Etatsraadinden, som havde nødet ham dertil, og som havde udbredt sig vidt og bredt over „lille Emmilis „klangfulde Stemme." Hun havde ogsaa en ret taalelig Stemme endnu, uagtet hun bestandig intonerede en lille Qvarttone for høit eller for lavt, men det rettede sig altid, naar de første fem sex Takter vare tilende. „Og den stakkels Pige, hun er heller ikke meget forlegen derfor", tænkte Kammerraaden; „hun bliver jo saa rød som det dryppende Blod, hvergang vi skal begynde, og saa ryster hendes Stemme som et Espelov. Der er virkelig megen Qvindelighed ved hende."

Men naar hun havde overstaaet de hemmelighedsfulde Ord i den forliebte Duo:

„Mir fliehen alle Freuden,
Ich sterbe fast vor Leid,"

kom hun hvergang atter til Stemme og sang Resten med Sikkerhed, uagtet hendes Barm hævedes voldsomt, hendes Fingre rystede paa Tangenterne, og hendes Øine aldrig bleve løftede fra Nodebogen, hvis Blade vare saa gjennemspillede, at de næsten ikke hængte sammen. Naar Duetten var tilende, tog hendes Moder hende under Hagen, tiltalede hende med nogle trøstende og opmuntrende Ord, og bad hende at synge „den smukke Romance af Elverhøi, som Du rigtig synger ligesaa godt som Madame Nielsen ved Theatret."

Vilner var ikke af denne Mening, da han havde hørt, hvorledes Frøken Emeline lod Ridderen „vanke mellem grønne Træer, Roser og yndelige Blommer!" — men han nænnede ikke at forstyrre en Illusion, der gjorde to Mennesker lykkelige, og derfor svigtede han Madam Nielsen, hvis udmærkede Talent han i sit stille Sind lod vederfares fuldkommen Retfærdighed.

Nogen Tid efter blev Vilner budet til Bal hos en Familie, som var beslægtet med Rehligs, og hvor han aldrig før havde været. Det er Følgen af at udvide sine Bekjendtskaber, det Ene trækker det Andet efter sig. Uagtet Vilner ikke havde dandset i mange Aar, tog han dog mod Invitationen, thi man kan jo godt gaae paa Bal uden at dandse; maaskee kunde han være saa lykkelig at møde Frøken Helmer der.

Det var et smukt Bal, god Musik og taalelig god Oplysning; iblandt Gjester traf han Fru Rehlig og hendes Datter, men Frøken Helmer kunde han intetsteds opdage. Emeline sad uafladelig ved Siden af sin Moder, hun veeg ikke fra hende og gav sig kun lidet af med de andre Damer. Det er uvist, om hun veed hvem Selskabet bestod af, thi hun sad næsten hele Tiden med nedslagne Øine, imidlertid har jeg den Tro, at en Dame kan see tvertigjennem Øienlaagene, hvis hun vil, og at Emeline ved Hjælp af denne Penetrationsevne nok alligevel har vidst, hvem der var. Eller hun kjendte maaskee Selskabet paa Fødderne, thi da Vilner nærmede sig for at hilse paa hende, blev hun ligesaa rød, som naar hun sang: „Mir fliehen alle Freuden."

Emeline dandsede, naar det blev budet hende, og det blev hende budet. En ganske ung Herre, som studerede til Artium — en af de Skabninger, som den forsvundne, ligefremme og udannede Fortid kaldte „Skoledrenge i ældste Klasse," — engagerede hende til en Vals. Dengang var den holsteenske Vals netop lige kommen i Mode, og Emeline, som ikke havde havt Leilighed til at øve sig i den, talede næsten ligesaa ilde om den, som vi nu tale om den gratieuse „Hamborger-Skotsk," og som Ræven, sans comparaison, taler i Ordsproget om Druerne. Da hendes Kavalleer spurgte, om Frøkenen ikke syntes, at holstensk Gallop var en rask Dands, rødmede hun jomfrueligt og hviskede, med nedslagne Øine, en Bøn om at maatte dandse Hopsavals istedet derfor, thi denne vilde Faren og Løben syntes hun ikke var passende for unge Damer. Og saa dandsede de ogsaa Hopsavals, og de vare de eneste Hopsere paa hele Ballet. Da hendes Kavalleer fulgte hende tilbage til den moderlige Beskyttelse, skred hun over Gulvet med smaae Skridt og et saa yndigt Smiil, at den unge Herre følte sig hævet derved og troede, at han havde gjort en Erobring. Det gav ham Assurance for den hele Aften, men han engagerede ikke Frøken Rehlig oftere, og det gjorde heller ingen Anden. Vilner holdt Damerne med Selskab, og de bleve snart enige om at Nutidens Baller ere mere støiende, men alligevel ikke saa morsomme, mere brillante, men alligevel ikke saa nette, som „for nogle Aar siden." Men hvormange, talede Ingen af dem om. Og da Vilner tog bort, tænkte han: „de nuværende unge Damer mangle i mine Øine Noget af det qvindelige je ne sais quoi, som de Andre havde — maaskee lidt for Meget af. Havde Frøken Helmer været der, vil jeg vædde paa, at hun havde viist, hvor yndig Middelveien er."

En Aften sad Etatsraadinden, Frøken Emeline og Vilner i Dagligstuen og drak Thee. Etatsraaden var endnu ikke kommen hjem, han havde spiist om Middagen ved Kongens Taffel og var gaaet derfra hen i Klubben. Vilner havde foresat sig, at han i Aften vilde søge directe Underretning om hvorfor man aldrig mere saae Frøken Helmer, thi ad indirecte Vei mærkede han nok at han Intet erfoer. Men hvergang han vilde begynde derpaa, bandt en uovervindelig Undseelse hans Tunge, det

forekom ham som om man kunde høre paa hans Stemme, at han havde søgt Etatsraadens Omgang for Frøken Helmers Skyld og ikke for Familiens egen.

Tjeneren traadte ind og meldte, at en Pige var der fra den unge Fru Kofod, og skulde bede, om Frøkenen ikke vilde komme hen og besøge hende, hun var meget slet og spurgte bestandig efter hende. Emeline blev blodrød, og det var tydeligt af hendes Miner, at hun ønskede Tjeneren og Pigen og den unge Fru Kofod mange Mile borte. Fru Nehlig saae paa sin Datter, som stammede: „Mama veed jo nok .... Jeg troer ikke .... det er nok ...."

„Ja vist, mit Barn," sagde Fruen, og gav derpaa Tjeneren en Besked, som Ingen hørte. „Fru Kofod er en Veninde af min Datter," vedblev Etatsraadinden, idet hun vendte sig til Vilner.

„Dersom jeg tør tilbyde Frøkenen mit Følgeskab," sagde Vilner, „vil det være mig en Ære og en Fornøielse. Deres Veninde venter paa Dem."

Frøkenen rødmede atter og pillede paa Baandene af sit Fanchonforklæde. Noget maatte der være i Veien, hvad det saa var.

„Min Datter tager ikke derhen," sagde Fru Nehlig. „Om nogle Dage, lille Emmili, tænker jeg, at Du kan see hende."

Men nu var det først reent galt, og ved denne Hentydning rødmede Emmeline endnu stærkere. Til Lykke kom Etatsraaden fra Klubben, og nu var der ingen Ende paa Spørgsmaal, hvem der havde været ved Taffelet, hvad Prindsesserne havde havt paa, om han bragte nogen Hilsen hjem fra Hofdamen Frøken ***, om han havde talt med Dronningen o. s. v. Etatsraaden kunde svare tilfredsstillende paa det Altsammen. Den syge Veninde var aldeles glemt, og man lavede sig til at passere Aftenen som sædvanlig, Frøken Emeline skulde synge Romancer. Men nu blev man atter afbrudt af den samme ulyksalige Tjener, som meldte, at Fru Kofods Pige var der igjen og skulde hilse, at Fruen havde faaet en Datter. Fruen var meget slet, men den Lille var rask. Doktoren havde sagt, at Fruen neppe levede.

Gaaden var løst; nu vidste man, hvorfor Frøken Emeline havde været paa Pinebænken. I Sandhed, hun var næsten altfor qvindelig. Etatsraadinden affærdigede Tjeneren med den Befaling, at han skulde høre til Fruen og Herren næste Morgen lidt betids. Om den stakkels Lille talede man ikke, for ikke at saare Emelines Blufærdighed.

„Jeg vil dog tage hen til Fru Kofod om nogle Dage, saa skal jeg bringe hende en Hilsen fra min lille Emmili," sagde Fruen.

Hvis Veninden lever saalænge — tænkte Vilner. Emeline forlod Værelset. „Min Datter har saa megen Følelse," sagde Fru Nehlig, „Alting afficerer hende saa stærkt. Hun var nærved at døe, over at den klodsede Karl skulde buse saaledes ud med sin Besked i Deres Nærværelse."

Vilner taug. For dog at sige Noget, førte han Talen paa Emelines Veninder, og nævnede endelig Frøken Helmer. „Det er ikke min Datters Veninde", sagde Etatsraadinden; „hun kom her en Tidlang, men der var ingen Harmonie imellem dem. Frøken Helmer har slet ingen Tournure, der er ogsaa noget Barnagtigt ved hende, noget Flaut; min Datter, som er nogle Aar ældre, er vant til bedre Selskab, derfor afbrød hun denne Omgang."

Vilner gjorde et langt Ansigt ved denne Forklaring. Han havde gjort et nyt Bekjendtskab og var bleven en jevnlig Gjest hos Etatsraadens, og nu ønskede han blot, at han aldrig havde sat sin Fod i dette Huus. Han bragte dog saa Meget ud af det, at han erfoer, at Frøken Helmer var taget ud paa Landet, hvor hun var bleven Française hos Kammerherre Rosenhjelm.

Kammerraaden forlod Nehligs Huus med det Forsæt, at han aldrig oftere vilde sætte sine Been inden for dets Dørre; thi Etats-

raadinden havde tydelig givet ham at forstaae, at hun antog hans Besøg for at have en nærmere Forbindelse med Huset til Hensigt. „Det er min Pligt at blive derfra," tænkte han. „Jeg vil ikke nære Forhaabninger, som jeg ikke kan opfylde. For at give det et passende Anstrøg, vil jeg gjøre en Tour paa Landet. Jeg kjender Kammerherre Rosenhjelm, ham vil jeg dog besøge med det samme. Denne Frøken Emeline er en forfærdelig Skrue — men saadan ere de. Og saa skal de endda ikke kaldes latterlige!"

Den første nordtydske Musikfest.

(Fragment af et Brev.)

— „Du forlanger en nøiagtig Beretning af mig om den nordtydske Musikfest, som i Slutningen af forrige Maaned er afholdt i Lübeck, og jeg skal derfor stræbe efter Evne at meddele Dig al den Underretning, jeg selv har kunnet forskaffe mig. Ideen til en nordtydsk Musikfest udgik først fra de to Sangforeninger i Lübeck, som under Anførsel af Musikdirecteur Gottfried Hermann og Musiklærer Zimmerthal allerede i længere Tid have bidraget meget til Musikens Fremme i Lübeck. Der sammentraadte derpaa en Comité i Lübeck, som indbød til Festen og paatog sig den hele Anordning og Ledelse af samme. — Efterat man havde forsikkret sig Assistence fra de fleste nordtydske Stæder, navnlig fra Hamburg, Altona, Bremen, Berlin og Leipzig, bleve de Musikstykker, som vare bestemte til Opførelse, indstuderede i hver By for sig af de derværende Musikdirecteurer og Festen bestemt at afholdes i Slutningen af Juni Maaned. De betydelige Udgifter ved Festen (eftersom enhver af de Deeltagende baade havde Befordringen frem og tilbage og Opholdet i Lübeck frit) bleve, forsaavidt de ikke kunde dækkes af den ved Billetsalget indkomne Sum, garanterede af 100 af de meest formuende Mænd i Lübeck, der forpligtede sig til at udrede det Manglende hver med 1 pCt. Mandagen den 24de Juni ankom de fremmede Deeltagere i Festen (fra Hamburg alene omtrent 50 Vogne i Følge) og erholdt i Comiteens Bureau deres Logiskort. Ved Ankomsten i sit Logis forefandt Enhver sit Legitimationsbaand (det vil sige en lille blaa Sløife, som af Herrerne blev baaren i Knaphullet og af Damerne paa Skulderen), Invitationsbilletter til Concerter og Festiviteter og en trykt Anviisning angaaende det Arrangement, der var truffet for Deeltagernes Ophold under Festen. Tirsdag Formiddag og Eftermiddag og Onsdag Formiddag afholdtes General- og Repetitionsprover (ved hvilke sidste kun Indsatserne og de vanskeligste Steder repeteredes) paa den første og tredie Concert. Jeg var naturligviis tilstede ved alle Proverne, da det var mig om at gjøre, at lære Alt at kjende i de mindste Details, og her var truffet den Foranstaltning, at Enhver kunde overvære Proverne imod at betale den samme Indgangspriis, som var bestemt for Concerterne, nemlig 3 Mk. Courant.

Onsdag Eftermiddag Kl. 5 opførtes i Marie-Kirken den første Concert, ved hvilken Händels „Samson" blev givet, et i høieste Grad fortræffeligt Værk, som desværre, saavidt jeg veed, er næsten ubekjendt i Kjøbenhavn. Chorene, udførte af 270 dygtige Sangere og Sangerinder, gjorde især en beundringsværdig Effect; ogsaa Recitativerne vare af en udmærket Virkning, hvorimod Arierne syntes mig lidt kjedsommelige og gammeldags ligesom i „Messias".

Torsdag Formiddag var Prøve paa den 2den Concert i Børssalen, og om Eftermiddagen Kl. 5 afholdtes selve Concerten. Blandt de Nummere, der ved denne Concert især interesserede mig, maa jeg nævne Dig: en Violin-Concert i E-Moll, Manuscript, componeret og udført af Concertmester Dawid fra Leipzig, en ung Mand, der, uden at anvende alle de moderne Kunststykker, blot ved sit gediegne og brillante Spil forstaaer at henrive Tilhørerne i høieste Grad; dernæst Ouverturen til Eventyret „Den skjønne Melusine" af Mendelsohn-Bartholdy, der blev udført med en overordentlig Kraft og Præcision, Finalet af 1ste Act af „De to Dage", Qvartetten af „Det befriede Jerusalem" af Righini, og endelig en Basun-Solo, foredragen af Hr. Queisser fra Leipzig; en saadan imponerende Kraft ved Siden af den største Blødhed i Tonen, en saa beundringsværdig Færdighed forbunden med det skjønneste Foredrag kan man vanskeligen forestille sig uden at have hørt Queisser; Belcke's Solobasun vilde lyde som en Barnetrompet mod denne Dommedags Basun. Anførselen ved denne Concert var overdraget Musikdirecteur Grund fra Hamburg.

Uden at jeg vil eller kan indlade mig i at bedømme denne Mand som Anfører, kan jeg dog ikke nægte, at hans Maade at dirigere paa gjorde et meget ubehageligt Indtryk paa mig, og jeg troer de fleste Tilhørere, og vistnok var til liden eller ingen Nytte for Orchesteret og Sangerne; her var ikke Talen om nogen bestemt Takteren, men den hele Anførsel bestod i en evindelig Sparken ud med Hænder og Fødder, en uafladelig Banken i Nodestolen paa Fortestederne og en utaalelig høirøstet Hyssen paa Pianostederne, som virkede i høieste Grad forstyrrende paa Tilhørerne og tilintetgjorde Totaleffecten; — at han førend Concertens Begyndelse holdt en Tale til Publikum, hvori han gjorde opmærksom paa, at det var Mozarts Fødselsdag, og at man ikke kunde hædre hans Minde bedre, end at begynde Concerten med Ouverturen til Tryllefløiten, kunde naturligviis ikke gjøre anden Virkning paa Tilhørerne end den, en Spand koldt Vand over Hovedet frembringer. Fredag Formiddag Kl. 9½ afholdtes den tredie Concert i Marie-Kirken, under Anførsel af en særdeles duelig Anfører, Musikdirecteur Riem fra Bremen. Hvad der ved denne Concert, ligesom overhovedet ved den hele Musikfest interesserede mig meest var Beethovens Symphonie i C-Moll. Om det muligviis var den Omstændighed, at jeg nyligen havde hørt denne Symphonie i Musikforeningen i Kjøbenhavn, eller Værkets egen Storhed, der interesserede mig saa meget, skal jeg lade være uafgjort; kun saameget er vist, at dette imposante Værk henrev mig i den Grad, at de efterfølgende Nummere for en stor Deel gik tabt for mig. Orchesteret bestod ved alle 3 Concerter af 130 Personer, hvoriblandt 12 Contrabasser og henved 60 Violiner. Saavel i Kirken som i Børssalen var opbygget Orchestere, der efter min Mening havde den Feil, at de ikke vare amphitheatralske nok, da det unægteligen gjør en gunstig Virkning paa Tilhøreren, at han kan see de Spillende og Syngende, og dette var her ikke muligt; hvad der derimod fortjener at anbefales, var Anførerens Stilling, idet han var placeret med Ryggen imod Tilhørerne og saa høit, at han kunde oversee hele Orchesteret. Solopartierne i Vocalmusiken bleve i det Hele upaaklageligt udførte, især udmærkede sig Frøken Schulze fra Berlin ved en ualmindelig klangfuld og smuk Stemme og et sjelfuldt Foredrag. Orchesteret fortjente vistnok i det Hele al mulig Roes; at der i et enkelt Nummer kunde indtræffe en lille Feil hos et eller andet Instrument, er Noget, man vistnok helst maatte ønske borte fra en Musikfest, men som vanskeligt lader sig undgaae; Massen af Orchesteret var fortræffelig, og det var i Besiddelse af en Egenskab, som ikke noksom kan anbefales ethvert Orchester: det accompagnerede Sangstemmen saaledes, at aldrig nogen Tone af denne overdøvedes af Instrumenterne.

Hvad de Festiviteter angaae, som i Anledning af Musikfesten fandt Sted i Lübeck, kan jeg ikke fortælle Dig meget, da jeg kun bivaanede den ene, som fandt Sted „im Garten der Schäferei". Her hørte jeg den saakaldte „Liedertafel", hvorved ikke forstaaes andet, end en Samling af unge Mennesker, som udføre firstemmige Sange med fleerdobbelt Besætning. Udførelsen af disse Sange var imidlertid i høi Grad maadelig og staaer langt tilbage for den, vi ere vante til i Kjøbenhavn. — Det store Festmaaltid i Travemünde skal have været besøgt af flere tusinde Mennesker, men, da jeg forlod Lübeck inden det fandt Sted, kan jeg ikke fortælle Dig noget videre herom.

Du spørger mig i Dit Brev, om jeg troer, at en saadan Musikfest vil kunne arrangeres hos os; herom skal jeg maaskee sige Dig min Mening i mit næste Brev, da dette allerede er blevet temmeligt langt." —

L.

Blandinger.

Giftermaal i Algier.

Følgende Skildring af Giftermaals-Ceremonierne blandt Maurerne i Algier vil vist ikke læses uden Interesse. — Den unge Mand, der vil gifte sig — hvad enten han følger sin personlige Tilbøielighed, eller Faderens Villie — anmoder en af sine Slægtninge om, at gaae hen til den Person, som er bestemt for ham, og paalægger denne, at samle alle de Underretninger, der kunne oplyse ham om hendes Fuldkommenheder eller Ufuldkommenheder. Naar han nu er blevet underrettet om hendes Moralitet, sender han skriftlig sin Begjæring til sin tilkommende Svigerfader, som derpaa taler mundtlig med ham, eller med den af hans Venner, som skal være hans Forlover. Ved denne Sammenkomst bestemmer man Størrelsen og Beskaffenheden af Medgiften, der sædvanlig bestaaer i Juveler, Uld, Bohave og nogle faa

Penge. Brudgommen overleverer, som Troskabspant, Svigerfaderen en Ring eller en anden Ting af Værdi til sin tilkommende Kone. Naar saaledes Grunden er lagt til den attraaede Forening, samles begge Familiers Venner i Mosteen, hvor to Adouls (Raadsherrer), der have faaet dette Hverv, paa følgende Maade fuldbyrde de officielle Formaliteter. Brudens Forlover siger til Raadsherrerne: „Jeg samtykker i at afstaae min Datter;" den Anden svarer: „Jeg modtager hende." Naar saaledes gjensidigt Samtykke eengang er blevet givet, opsætter man Contracten, og, dersom man ikke har givet Haandpengene, som gjøre den bindende, saa skrider man strax til Udredelse af dette Beløb; Raadsherrerne fremsige derefter en temmelig lang Tale i Form af Formaninger og Leveregler, og Forsamlingen gaaer bort. Den unge Mands første Omsorg og Pligt, efter hans Udgang af Mosteen, er at sende sin Trolovede noget Pynt, saasom Kjoler, Tøier, broderede Skoe o. s. v., og, ifølge en egen Skik der, forskjellige Slags Spisevarer. Den unge Pige, paa sin Side, tilbereder med ikke mindre levende Omhu et Maaltid for Venner og Slægtninge. Fadene og Karrene, som Retterne ere blevne overbragte i, sendes strax tilbage; men denne Gang opfylde Juveler og Silketøier, Broderier og Musseliner Fadene; Næring for Legemet har maattet vige for Næring for Luner og Forfængelighed. Begge Forloverne bestemme Tiden, naar, og Stedet, hvor Giftermaalet skal høitideligholdes; deri maae de tage Hensyn til Familiernes Ønsker. I Tilfælde af, at man bestemmer, at den unge Mand skal boe hos Konens Forældre underretter man ham om Dagen, da han vil kunne modtages, for at tage Deel i de Festligheder, som skulle udmærke den. Tidlig forsamle sig der alle Damerne, som staae i Venskabsforhold til, eller simpelt hen ere kjendte af de paagjældende Familier. Gaardsrummet i Huset er forvandlet til en Dandsesal. Forfriskninger anbringes med hele den orientalske Ødselhed. Den ene Sang afløser den anden; snart ere de klagende og blide, snart muntre og lidt slibrige. Som et Offer, man fører til Alteret, prydet og bekrandset med Blomster, sidder den unge Pige mellem de rigtklædte Fruentimmer; hun er et taus og tankefuldt Vidne til al den Lystighed, som hersker omkring hende, og hun venter med en slet skjult Uro det Øieblik, da man skal føre hendes Tilkommende ind. Endelig, henimod Midnat, gaaer denne ind i Brudekammeret; der er hans Kones Forlover, og han underholder sig nogen Tid med ham. I dette Øieblik kommer den unge Kone, med Sangerinderne foran sig; disse standse i Døren; Manden reiser sig, gaaer sin unge Kone imøde, sætter hendes Fod paa sin, og indbyder hende til at sætte sig ved hans Side. Denne betegnende Skik ledsages af en anden, som ikke er mindre særegen; en af Sangerinderne, eller rettere, den som sætter Haaret op, gaaer ind i de Nygiftes Værelse, nærmer sig Konen, og helder hende en Smule Rosenliqueur i Huulheden af hendes Haand. Hun rækker Haanden imod sin Mand, men ligesom hun indbyder ham til at drikke, drager hun hurtig Haanden tilbage, førend han berører den med Læberne. Det samme Optrin gjentages; men denne Gang er det Manden, som byder sin Kone den fyldte Haand, og spiller hende det samme Puds. Naar disse Formaliteter ere tilende, træde de indbudne og altid tilslørede Damer hen for at afklæde den unge Kone; en af hendes fortrolige Veninder tager hendes Smykker og Bryllupsklæder af, og fører hende, ved Hjelp af de Andre, til Brudeleiet, der er opredt med den største Pragt. Dette Øieblik har noget Høitideligt ved sig; den unge Piges Skjælven ved Synet af hendes Skjæbnes Herre; Konerne, som opmuntre og formane hende; denne Throne, paa hvilken deres Blik ere henvendte — Alt bidrager til at udbrede et imposant Udtryk over Forsamlingen. Man drager sig tilbage. Dandsen og Sangen, og Larmen af Gongoner og Tambouriner vedvarer hele Natten.

En gammel Pige — en ung Enke.

Intet er saa vanskeligt, som at bortgifte en ung Pige. Jo større Skjønhed og Formue hun besidder, desto større Fordringer gjøre Forældrene og hun selv, desto mere vrager man Partierne; En er for stor, en Anden for lille, en Tredie for fattig, en Fjerde staaer ikke høit nok i Samfundet. Det er Lafontaines Fabel, som ganske uformærkt bliver til Virkelighed, medens Aarene svinde; een Vaar lægges til den anden, og enhver Aarstid berøver os nogen Glæde, nogen Lykke.

Mlle. Nathalie S... var det første Parti i Toulouse. Hun var 27 Aar gammel og smægtede midt blandt sine Barndomsveninder, alle unge Koner, hvis Mænd hun havde forsmaaet. Nathalie var en gammel Pige. Hendes Familie begyndte at blive urolig over dette lange Jomfru-

skab, og Nathalie selv sukkede lønligen over en Stilling, som vel nogle unge og stygge Piger maae finde sig i; men Nathalie var smuk, og hun var riig.

Paa den Tid modtog Hr. S. Besøg af sin Broder, en rig Kjøbmand fra Bordeaux, livsfro og munter og vant til at overvinde alle Vanskeligheder ved Dristighed og Koldblodighed.

„Seer Du", sagde Hr. S... til ham, „Nathalie bliver ikke gift: hun faaer en god Medgift, hun er smuk; hverken Bagvaskelse eller onde Tunger kunne skade hende .... Hun er en gammel Pige."

„Du har Ret," sagde Nathalies Oncle. „Der gives i denne Verdens Anliggender et bestemt Øieblik, som man hverken maa forekomme eller lade gaae forbi, og Du har ladet dette hurtige Øieblik forsvinde uden at benytte Dig deraf. Det er Skade, men lad mig faae min Broderdatter i nogen Tid, og inden et Fjerdingaar sender jeg Dig hende tilbage som Kone, ledsaget af en Mand, der er ligesaa rig og ung, som hun selv.

Broderdatteren reiste med sin Onkel. Da de vare nær ved Bordeaux, sagde Onkelen til hende:

„Min Broderdatter, hør vel efter, hvad jeg siger: Du er ikke mere Mlle. Nathalie S..., den Tid er forbi; Du er Mad. de Ligny, min Broderdatter, en ung, rig Enke, uden Børn, og, som efter tre Maaneders Ægteskab, har havt den Ulykke, at miste Hr. de Ligny, som et Offer for en sørgelig Hændelse paa Jagten."

„Men, min Onkel!...."

„Lad kun mig raade, min Frue! jeg har Din Faders Fuldmagt; her er salig Hr. de Ligny's Forlovelsesring, Du skal bære Din Tantes Diamanter og Shawler. Frisk Mod, min Broderdatter! væn dig af med at slaae Øinene ned; nu ere vi i Bordeaux.

Den fiffige Onkel præsenterede sin Broderdatter overalt, og overalt vakte den unge Enkes Skjønhed Beundring og Kjærlighed. Man beklagede den stakkels Hr. de Ligny's Skjæbne, som var kommen af Dage, og kun i tre Maaneder havde nydt den Lykke, at være en saa skjøn Kones Mand. Mad. de Ligny kom i Ny; — at blive bemærket af hende, — et Ord, et Blik af hende — hvilken Lykke! Tyve Friere indfandt sig, Nathalie behøvede blot at vælge. Hendes Onkel raadede hende til at bestemme sig for den mest Forelskede. Det traf sig af en Hændelse, som ikke altid indtræffer, at den mest Forelskede var den Elskværdigste og Rigeste. Da man var sikker paa ham, da man troede, at hans Kjærlighed var ligesaa oprigtig som levende, blev Ægteskabet sluttet; og Onkelen bad sin tilkommende Neveu om en Samtale under fire Øine.

„Min Herre!" sagde han til ham, „vi have skuffet Dem."

„Hvorledes, min Herre! elsker Mad. de Ligny mig maaskee ikke?"

„Tvertimod min Herre!"

„Har hun da ikke den Formue, De har sagt?"

„Hun er rigere, end vi have sagt."

„Hvad er det da?"

„Det er en uskyldig Spøg af mig, opfundet i et muntert Øieblik; min Broderdatter er ikke Enke."

„Hvorledes, Hr. de Ligny lever endnu?"

„Nei, min Broderdatter er ugift.

Elskeren tilstod, at han fandt sig lykkeligere, end han havde haabet.

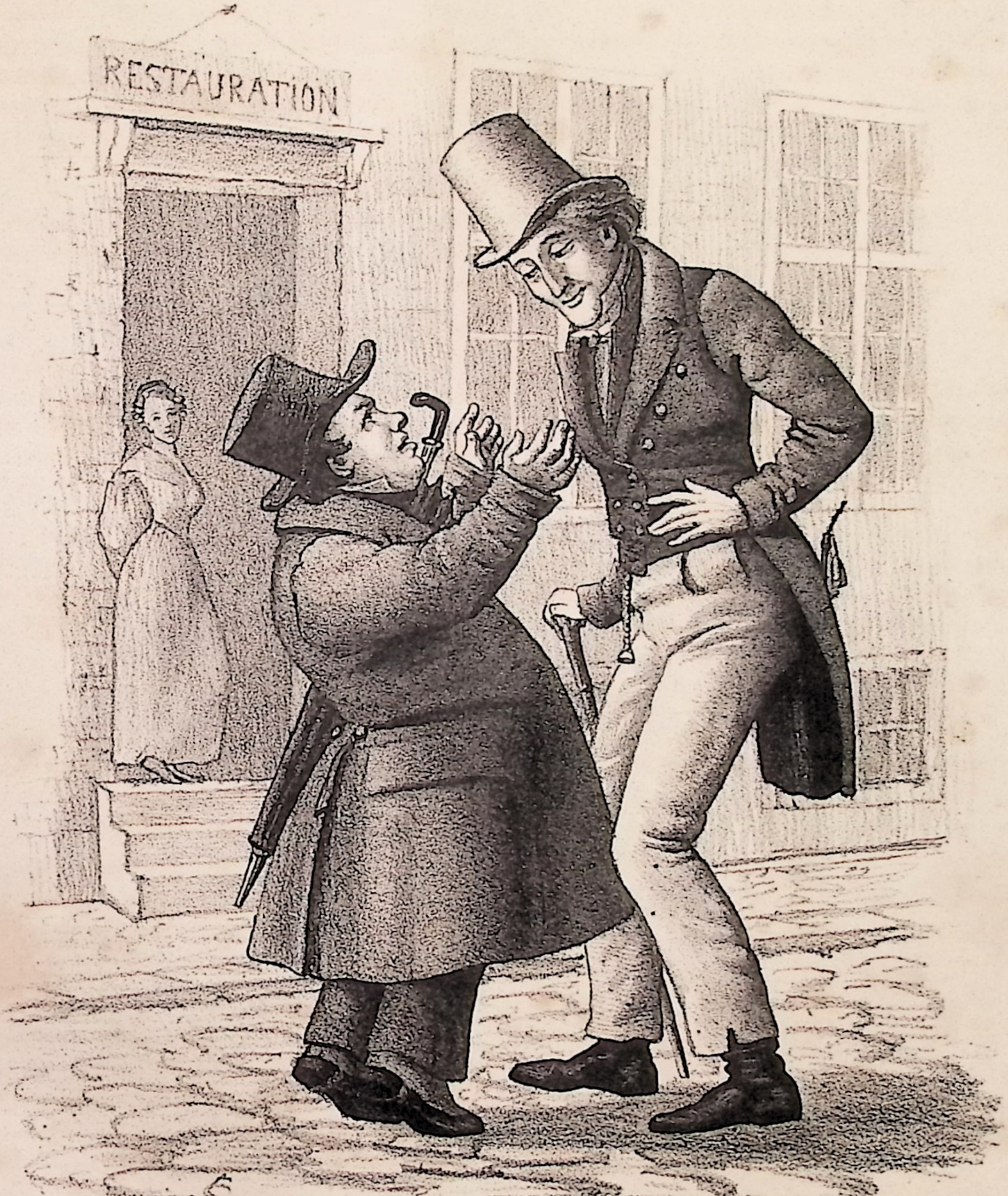
Aphorismer

af Carl Bernhards Noveller: „Børneballet", „Tante Franciska" og „Skjødesynderne."

Fraværelse har den samme Virkning paa Kjerlighed som Stormen paa Ilden: den slukker den svage, men faaer den stærke til at flamme heftigere.

Phantasien er en Aagerkarl, som ikke alene kræver Laanet tilbage med Strænghed, men endogsaa tager høie Renter.

Kjærlighed — og Taknemmelighed! Hvilken himmelviid Forskjel er der ikke paa disse to Følelser. — Kjerlighed er en Søn af vort Hjerte, dets Eenbaarne, dets Arving — Taknemmelighed er et adopteret Barn, en stakkels Waisenhuusdreng, som det har paataget sig at sørge for til Confirmationsdagen, saa maa han see til at hjælpe sig selv.

W. Marstrand pinx P. Gemzöe lith

EN GASTRONOMISK SAMTALE.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

Et Ordsprog.

Meddeelt af Carl Bernhard.

II.

Otte Dage efter sad Kammerraaden i Vognen og rullede ud af Vesterport, for at gjøre en lille Landtour, uagtet Sneen allerede var falden, og det frøs temmelig stærkt. Kolberg havde givet ham den Formaning, at han endelig skulde see sig for og være meget mistænkelig imod den Ungdomsalder, der udøvede en saa magnetisk Kraft over hans Hjerte. Hans sidste Ord vare: „En ung Kone duer ikke for en ældre Mand — med mindre han træffer saa lykkeligt et Valg, som jeg, og faaer en Kone, der er saa nydelig og saa elskværdig. Men det er et stort Lotterie. Det er mere at ønske end at haabe. Jeg er lykkelig givt, jeg kan tale derom; min Kone er" ...

Vognen var allerede i Bevægelse og førte Vilner med Hurtighed hans Skjebne imøde. Postillonen, som maaskee var ulykkelig givt, vilde ikke høre denne Beskrivelse over ægteskabelig Lykke.

Kammerherre Rosenhjelm var en dannet Mand. Hans Kone, som engang havde været en meget feteret Skjønhed, og som, efter hvad man sagde, havde havt et meget blødt Hjerte, forbandt dermed den Tone, som man kun finder hos Folk af Verden, der have levet udenfor indskrænkede Forhold. Døttrene vare endnu kun Børn paa tolv og tretten Aar; Sønnerne vare i Kjøbenhavn ved Cadetacademiet, den Ældste studerede Jura i Kiel, for at være i Nærheden af en gammel, ugivt Onkel, hvis Arving han skulde være, og „see ham lidt paa Fingrene, at han ikke giver alt for Meget bort, den Ødeland," sagde Frøken Rosenhjelm, Kammerherrens Søster, som jeg maa tillade mig at beskrive lidt nøiere.

Ved disse Ord af den gode Frøken var det, som om En havde stukket Vilner i Hjertet med en Kniv — ogsaa denne Onkel deelte hans og alle ugivte Onklers fælleds Skjebne. Han vendte sig om, for at see, om det ikke var Frøken Helmer, der kom ind; men det var ikke hende, det var Tjeneren, der kom ind for at præsentere Theen.

Frøken Rosenhjelm var fem og tredive Aar. Hun havde aldrig været kjøn; hun var hverken Brunette eller Blondine, hendes Teint var temmelig grov, hendes Figur var stærk og lignede mere en Malkepiges, end en Frøkens, hele Udtrykket i hendes Personlighed var haardt og bydende, blandet med en vis Venlighed som øiensynlig skulde behage, uagtet den snarere gjorde den modsatte Virkning. Frøkenen havde ikke megen Dannelse, hun var opdraget paa Landet og havde levet sin meste Tid paa Landet; hendes Moder var død tidlig, hendes Fader forfaldt endnu tidligere til Drik og lod Børnene skjøtte dem selv. De to yngre Døttre bleve siden givte; Juliane, den Ældste af dem og to Aar ældre end Kammerherre Rosenhjelm, fik derimod ingen Frier, uagtet hun idelig indbildte sig, at hun gjorde megen Lykke hos Herrerne og derfor behandlede dem temmelig djærvt, thi „man maa vide, at holde de Knægte i Respect". Fra Hofjægermesteren og Kammerjunkeren vendte hun sine Blik til Amtsforvalteren og Birkedommeren, i enhver fremmed, ugivt Mandsperson saae hun en Frier, og denne Anskuelse havde hun formodentlig ogsaa af Kammerraad Vilner. Men hun fandt det ikke nødvendigt at anvende Haardhed imod ham; thi hans blide og venlige Characteer røbede strax, at hun ingen „voldsom Passion havde at befrygte."

Frøken Julianes Regimente var temmelig uindskrænket, og hun havde efterhaanden usurperet en Enevoldsmagt, som det hele Huus maatte bøie sig under. Kammerherre Rosenhjelm havde givtet sig nogle Aar før hans Faders Død, og da denne Begivenhed indtraf, havde han altsaa et etableret Huus, som han maatte tilbyde sin Søster, der des-

værre ikke var bleven indskrevet i noget Kloster. Den unge Frue var ikke meget for denne Forøgelse af Familien, men den stod ikke til at afværge, og hun maatte derfor gjøre bonne mine til slet Spil, og lade som om det var saare godt. I Begyndelsen gik det ogsaa ypperligt. Frøken Julianes lette Væsen saae man gjerne gjennem Fingre med, thi hun gjorde megen Nytte i Huset, og det maatte man ogsaa regne paa, da Kammerherrens Stilling gjorde Oeconomie nødvendig, og hans Kone ikke var nogen Hexemester i at styre et Huus. Frøken Juliane paatog sig at skjenke Thee og Kaffe; da Syltetiden kom, besørgede hun den hele Syltning med stor Færdighed, og eftersom Børnene bleve saa store, at de skulde begynde at lære Noget, læste hun Bogstaver med dem, og de vilde Drenge lærte i kort Tid at kjende det hele Alphabet, thi de vare bange for Tante Juliane. Paa denne Tid kom en ung Forstjunker derud, han var en Fætter af Kammerherren og var nylig kommen tilbage fra en Udenlandsreise til Paris og London. Fættere ere altid farlige Subjekter, især naar de have været udenlands, og saaledes blev denne Fætter ogsaa farlig for Kammerherreindens Rolighed. Aldrig saasnart havde Frøken Juliane mærket, at Forstjunkeren ikke meente hende, men Husets Frue med sin Cour, før hun profiterede deraf. Hun søgte at lette Svigerinden endnu mere de huuslige Byrder, og fjorten Dage efter Fætterens Ankomst havde Frøken Juliane erobret det hele Nøgleknippe, var uindskrænket Regent over hver Laas i Huset og fæstede Nøgleknippet i en stor Krog paa den ene Side til Tegn paa, at hun vilde forsvare sin Erobring til det Yderste.

Og nu var Frøkenen den øverste Authoritet paa Gaarden. Kammerherren, som sporede den velgjørende Indflydelse af hendes Sparsommelighed i hans Udgivter, saae igjennem Fingre med hendes Mangel paa Blidhed og vænnede sig efterhaanden til hendes Regimente. Da Forstjunkeren et halvt Aar efter forlod Gaarden, for at blive ansat paa et langt fraliggende Distrikt, ønskede Kammerherreinden nok at overtage sine huuslige Beskæftigelser igjen, men nu mærkede hun for seent, at hun var kommen under Formynderskab, og at der behøvedes en Revolution til at afkaste dette Aag, hvilken hun hverken følte Mod eller Styrke til at gjennemføre. Efterhaanden bleve begge Ægtefolk umyndige i deres eget Huus; Frøken Juliane forbittrede dem Livet, saafremt de lagde den mindste Hindring i Veien for hendes despotiske Villie; hun var uhøflig mod de Gjester, som ikke behagede hende, hun skjendte paa Børnene og holdt Huus med Tjenestefolkene, kneb paa Alting, saa at det næsten var uanstændigt, og lod ingen anden Mad komme paa Bordet, end hvad der behagede hende. Naar der skulde spise Nogen, som hun ikke kunde lide, var Anretningen under al Kritik sparsommelig og tidt mangelfuld, og hvis Kammerherren vilde see sit Bord anstændigt udstyret, maatte han bede En eller Anden, som stod i aparte Gunst hos hans Søster, enten han kunde lide dette Menneske eller ei. Og da maatte han døie det latterlige Skuespil, at see hende gjøre en Cour til den formeentlige Tilbeder, som vel sagtens var frastødende nok, men som dog alligevel maatte saare hans Følelse. Jo ældre hun blev, jo skarpere fremtraadte alle disse Skrøbeligheder og Feil, saa at Rosenhjelms Familie ved Vilners Ankomst var et sandt Billede paa, hvor afhængig Mange kunne være af en Enestes Villie.

Kammerherren var glad over Vilners Besøg; de havde kjendt hinanden fra deres Studenterdage og havde dengang levet i meget nær Omgang. Siden havde de ikke seet hinanden i mange Aar. „De bliver dog hos os i nogen Tid," sagde han. „Det Allermindste maa være otte Dage, vi have alt for

Meget at tale med hinanden om fra gammel Tid. Ikke sandt, saalænge vil De dog nok blive?"

Ved disse Ord kastede Kammerherren et flygtigt Blik til sin Søster, for at bede om hendes Approbation.

„Ja vist maa Kammerraaden blive," sagde Frøken Juliane og gjorde sit Ansigt saa venligt som muligt. „Jeg har allerede ladet en Stue varme og sætte istand til Dem. Det er den grønne Stue mellem mit og Mamsellens Værelse," tilføiede hun, idet hun dreiede Hovedet halvt om til sin Broder. „Det er mig saa dødt, siden Mamsellen reiste til Kjøbenhavn, og hun kommer jo ikke igjen før om otte Dage. I den Tid ville vi i det Mindste holde Kammerraaden fangen herude".

Altsaa var Mamsellen i Kjøbenhavn! Man maa tilstaae, at Kammerraaden havde Lykken med sig.

I otte Dage blev Vilner saa nøie bekjendt med Frøken Julianes Charakteer, at han fattede den største Afsky for hende, ja han vilde ikke engang indrømme, at hun besad gode Egenskaber, som hun imidlertid ingenlunde manglede. „Det er en Brand!" udbrød han en Dag, da han fra sit Værelse havde hørt hende „holde Justits", som hun kaldte det, over de unge Piger, som havde forsømt at komme ind til hende, for at sige den kjærlige Tante Godmorgen. „Det er en Helvedesbrand!" udbrød han Dagen efter, da hun skjeldte Stuepigen ud for en „Sløie", og sagde hende op, fordi hun endnu ikke havde gjort reent i den fremmede Herres Værelse. „Det er en rigtig gammel Jomfru — et Afskum!" — sagde han den næste Dag, da han mødte den ældste af Døttrene med forgrædte Øine ved Indtrædelsen i Dagligstuen og saae, at Kammerherreinden fulgte sin Datter med et bedrøvet Blik, som om hun i Tankerne afbad hende, at hun ikke kunde yde hende den Beskyttelse, et Barn kunde vente af sin Moder; imens Kammerherren læste i Aviserne og lod, som om han slet ikke havde hørt Tante Julianes høirøstede Stemme, der lød langt ud paa Gangen. Men alle disse Udbrud skete i Stilhed og i Tanker, ikke i Ord, og, naar Kammerraaden kom i Nærheden af Frøken Juliane, smilede han ligesom alle de Andre. Imidlertid kunde hun dog ogsaa være billig, og Mamsellen omtalte hun med al mulig Veneration. „Det er et fortræffeligt Fruentimmer," sagde hun. „Saa blid, saa dannet, saa moralsk af Charakteer, og aldeles uden Pretensioner. Kammerraaden maa paa ingen Maade reise, før De har seet hende, hun er mit Ideal af en ung Pige, og det vil bedrøve hende altfor meget, naar hun hører, at her har været en saa elskværdig Bekjendt af min Broder, uden at hun har kunnet gjøre Deres Bekjendtskab. De maa endelig blive."

Hvorledes denne Berømmelse glædede Vilner, kan jeg ikke sige. Den befæstede endnu mere hans Kjærlighed for Frøken Helmer. „Hvad maa det ikke være for en Pige," tænkte han, „som ikke engang denne Drage tør omtale uden Agtelse. Hun er det første Menneske, jeg har hørt den gamle Satan tale godt om."

De otte Dage vare endelig forløbne, og skulde Vilner have udholdt denne bestandige tête à tête med Tante Juliane i otte til, uden at faae Gjenstanden for sin Reise at see, troer jeg at han havde opgivet den hele Affaire og var flygtet over Hals og Hoved. Nu derimod spekulerede han paa, hvorledes han skulde faae det indledet, at han ikke var utilbøielig til at forlænge sit Ophold; thi han maatte jo gjøre Frøken Helmers nøiere Bekjendtskab, det var jo derfor at han var kommen derud.

Om Eftermiddagen præsiderede Tante Juliane ved Kaffebordet. Vilner stod ved Siden af hende og roste hendes Huuslighed, hvormed han vilde gjøre en Indledning til det behagelige Ophold i hendes Broders Huus. Han gjorde hende en Compliment for

hendes ypperlige Kaffe, som han aldrig nogetsteds havde drukket bedre.

„De holder jo meget af stærk Kaffe, gode Vilner?" sagde Frøkenen med sit venlige opmuntrende Smiil.

„Netop saaledes som De skjænker den, min Frøken".

Frøken Juliane saae op, derpaa saae hun ned, og idet hun endnu hældte to store Skeefulde Bønner i Kanden, sagde hun med en Tone, som var ligesaa god som en Declaration: „Deres tilkommende Kone maa altsaa ikke mangle Huuslighed — men uden den gives der heller ingen Lykke i Ægteskabet."

Hun sukkede. Kammerraaden blev angest og udbrød i sin Skræk, med meer Oprigtighed end han ellers vilde have lagt i sin Stemme: „Jeg givter mig aldrig, Frøken."

Der var Noget saa afgjort i denne Erklæring, at den med Eet tilintetgjorde Tante Julianes Forhaabninger. Hurtig øste hun tre Kopper Vand ovenpaa de spildte Bønner, lod dem løbe igjennem Kanden, og skjenkede en Kop til Kammerraaden, saa tynd som hun i en Hast kunde gjøre den, idet hun sagde: „Det er rigtig et stort Tab for det smukke Kjøn."

I det samme rullede en Vogn ind paa Gaarden. En af de unge Frøkener, som stod i Vinduet, raabte: „Det er Mamsellen!" og gik ud for at tage imod hende. Kammerraaden slugte i een Mundfuld den gloende hede og tynde Kaffe, men kunde endda ikke vende sig om, thi han havde næsten skoldet sine Indvolde og maatte skjule de forfærdeligste Grimasser ved at dreie sig mod Væggen. Han saae ikke Mamsellen staae af Vognen og havde netop faaet sit Ansigt i menneskelige Folder, da Døren gik op, og den unge Frøken traadte ind med Mamsellen.

Det var en høi, tør Dame, omtrent paa Frøken Julianes Alder, med et saa grimt Udvortes, at hun endogsaa kunde kaldes ualmindelig grim, uden at man gjorde hende Uret, og med et saa decideret Udtryk af Interessigenhed, og, om jeg tør udtrykke mig saaledes, imbecil Underkastelse, at Vilner strax fattede, hvorfor Frøken Juliane havde rost hende. Mamsellen hilste og først paa hende, inden hun sagde Goddag til Fruen og Herren i Huset.

„Det er Mamsel Adrian, Gouvernanten her i Huset", sagde Kammerherren, og henvendte derpaa nogle forbindtlige Ord til den Hjemkomne, angaaende hendes Ophold i Kjøbenhavn.

Vilner var tilmode, som om han havde drømt og var bleven vækket ved at faae koldt Vand over Hovedet. For dog at sige Noget, sagde han: „Det er vel, at De nævnte mig Mamsellens Navn, ellers havde jeg tiltalt hende som Mamsel Helmer. Jeg veed ikke hvor jeg har det Navn fra, men det forekommer mig, at jeg har hørt det nævnes her i Huset, og nu faldt det mig pludselig ind."

Det var der nu ikke et eneste Ord sandt af.

„Naa, ja det er ikke umuligt," sagde Kammerherren. „Nei, Mamsel Helmer, det er Gouvernanten hos min Broder, Kammerherre Rosenhjelm paa Birkedal nede ved ***; det er maaskee det, De har hørt os tale om."

„Jeg vil haabe, at disse otte Dage have været ligesaa behagelige for Dem, som for os," sagde Kammerherreinden venligt til Mamsel Adrian.

„Jeg for min Part har længtes meget efter Dem, gode Adrian" sagde Frøken Juliane;" det har været mig otte kjedsommelige Dage. Gud skee Lov, at de ere forbi."

Den gode Adrian, som ikke saae det unaadige Blik til Kammerraaden, som ledsagede denne Replik, trykkede Frøkenens Haand med en halv venlig, halv frygtsom Hengivenhed. Kammerherren vilde bøde derpaa og sagde: „Ja, vistnok have vi savnet Dem, men vi have havt en Erstatning i en god Vens Be-

søg, Kammerraad Vilner har været saa god at opholde sig nogle Dage hos os."

Mamsellens aandløse Smiil forraadte tydeligt, at hendes Selskab neppe var af den Art, at man savnede det synderligt. Men Frøkenen vilde vise sin Unaade, og derfor sagde hun: „Ja, jeg siger kun Gud skee Lov, at de otte Dage ere tilende" — og efter denne Salve, der var saa god som et glat Lag, taug de Alle, som om de vilde opgive alt videre Forsvar.

Den næste Dag sad Kammerraaden atter i Vognen. Han baade ærgrede og skammede sig over det Uheld, der havde rammet ham og opsat hans Bekjendtskab med Gjenstanden for hans Tilboielighed over otte Dage, uden at han havde profiteret Andet, end at lære at at kjende den bandsatteste af alle muelige gamle Piger — en sand Djævel af en gammel Jomfru — og saa latterlig, at man neppe kan være bekjendt at ærgre sig over hende." — Imens han anstillede disse Betragtninger, rullede han sporenstregs til ***, hvor en Bekjendt af ham var Provst, thi til Kammerherre Rosenhjelm den Yngre havde han ingen Adresse; men Birkedal laae i Nærheden af ***, og dennegang skulde han nok lede sine Demarcher efter en ordentlig Plan. Derfor spurgte han sig ogsaa for paa det sidste Bedested, hvor Verten fortalte vidt og bredt om Kammerherrens Familie, der altid stod af hos ham, naar de reiste til Kjobenhavn, og om den smukke Froken Helmer, som var Française hos Børnene, og om den lystige Kammertjener, som var Vertens specielle Ven, fra hvem han havde sine Efterretninger.

„Saa ere de altsaa i Kjobenhavn," sagde Vilner henkastet.

„Nei, Kors! de ere nylig kommet hjem, Allesammen, baade Herskabet og Gobernanten og Bornene og Johan. Maaskee Herren tager til Birkedal?"

„Nei, jeg tager til Provst Holm i ***. Jeg kjender ikke Kammerherrens. Hedder hans Gods Birkedal? Det vidste jeg ikke."

„Saa vil Herren nok faae dem at see," vedblev den snaksomme Vert. „De komme næsten hver Uge til Provstens, de omgaaes meget sammen."

„Denne Gang skal hun altsaa ikke gaae mig glip," sagde Vilner ved sig selv, da han stod af Vognen ved Provst Holms Port i ***.

Provstens Familie bestod af Mand og Kone og 2 Døttre. Provsten selv var en venlig Mand, dannet og liberal i sine theologiske Anskuelser. Provstinden var en stille, fredsommelig Kone, der havde givet sine Døttre en god Opdragelse. Af disse var den Ældste, Ida, tyve Aar gammel; hun var ingenlunde smuk, men altid en net Pige med et tækkeligt Væsen, men meget stille, ligesom Moderen. Den Yngste, Emilie, var kuns fjorten Aar, det var en livlig lille Pige, som tegnede til at blive meget smuk, og som mere lignede Faderen, iblandt Andet deri, at hun ligefremt yttrede sin Mening, saasnart man spurgte hende derom, og ogsaa undertiden uden at man spurgte hende. Provstens Familie omgikkes ikke mange af Byens Folk, imidlertid kom Jomfru Klem der saa tidt, at man næsten kunde regne hende med til Familien, og jeg maa derfor tillade mig at beskrive hende lidt noiere.

Jomfru Klem var fem og tredive Aar gammel og saae endnu ret godt ud. Hun var lille af Vært, havde meget smaae Hænder og Fodder, rødlige Haar og den dertil hørende klare Teint, uden de tidt dermed følgende Fregner. Hendes Dine vare meget mørke, næsten sorte og dertil livlige. Naar hun talede, især naar hun talede ilde om Folk, straalede de af en overjordisk, eller rettere sagt underjordisk Glands. Hun var hurtig i sine Bevægelser som i sine Tanker, og ligesaalidt som man kunde gjøre nogen Regning paa at være sikker for hende, fordi hun nylig havde siddet i god Ro ved Bordet hos en anden

Familie, ligesaa lidt kunde man stole paa de Spring, hendes Tænkning vilde tage; dertil var hun mageløs i at gjøre Combinationer, fiendtligt sindet mod den hele Menneskeslægt og skadefro under Venskabs Maske, thi hun vidste netop at fortælle det, de nødigst vilde høre, under Skin af at vise sig som „deres sande Ven." En gjennemført Illiberalitet havde altid udgjort Hovedtrækket i hendes Charakteer, og den havde drevet hende til at sætte sig i en evig Opposition til sine Omgivelser. Endogsaa i sin Kjærlighed havde hun overført denne, og derfor havde ingen af hendes Tilbedere kunnet holde det saalænge ud med hende, at det kunde komme til et afgjørende Skridt. Hendes første Tilbeder var en ung Theolog. Hun var dengang ikke mere end atten Aar, men nu var der intet Andet godt, end den militaire Stand, Knebelsbarter og Uniformer, Krigsmod og Heltegjerninger. Jomfru Klem var dengang ikke meget langt fra at tale frivolt, for at danne en Modsætning til den unge Mand, som var temmelig orthodox. Det blev til Ingenting, og Theologen veg for en Lieutenant, som følte sig kaldet til at være Jomfruens Ideal. Men nu var det ligenær; med Eet bleve de Militaire raae, uvidende, de vare lutter von Thyboer, og nu var Rettroenhed, Gudsfrygt, Ydmyghed og alle de stille civile Dyder de eneste, hvormed man kunde fange Jomfruens Hjerte. Det blev til Ingenting med Lieutenanten, og saaledes gik det bestandig med alle de Følgende, indtil ingen Flere indfandt sig. Det fortrød hende imidlertid bitterligt, thi hun hadede Coelibatet af sit ganske Hjerte og var fuldt og fast overtydet om, at hun netop var skabt til at gjøre en Mand lykkelig — „naar han var som en Mand bør være."— Nu var Jomfru Klem, som sagt, fem og tredive Aar gammel; hvad hun ikke havde kunnet offre paa Kjærlighedens Alter, det offrede hun nu rigeligt paa Hadets, thi ogsaa det sætter Hjertet i Bevægelse. Hun bar Nyheder fra Huus til Huus, vidste at pebre dem med den behørige personlige Ondskab, som altid er sikker paa at blive hørt, om den end bliver misbilliget, og da hun havde et afgjort Talent til at efterspore alt Nyt, især alle nye Skandaler, var det betegnende, at Kammerherre Rosenhjelm, i hvis Huus hun ogsaa undertiden kom, sagde om hende: at han holdt hende, ligesom man i Kjøbenhavn abonnerede paa Raketten med og uden Stjerner.

Grethe Klem var langt ude beslægtet med Provstens Kone, og derfor var denne Familie den eneste, som hun havde noget Virkeligt tilovers for. Desuagtet viste denne Kjerlighed sig paa den besynderligste Maade. Allerede Dagen efter Vilners Ankomst gjorde han hendes Bekjendtskab. Hun kom ind i Dagligstuen, imens Familien endnu sad ved Kaffebordet om Formiddagen, derpaa blev hun til Middag, gik bort om Eftermiddagen for at gjøre nogle Visiter og forhøre hos Toldforvalterens, om det var sandt, at hans Betjent havde faaet Prygl af Kjøbmand Larsen, fordi han havde confiskeret Vare for ham til Straf, fordi Kjøbmanden havde sendt sin Datter, som Betjenten var forelsket i, til sin Broders i Roeskilde. Derpaa kom hun igjen om Aftenen.

Hendes Indtrædelse skete paa følgende Maade: „Veed De, hvad de sige om Dem i Byen, Fru Holm? de sige, at Deres Kokkepige skal skifte, fordi hun er .... Om Forladelse! Jeg saae ikke at her var Fremmede."

„Det er Kammerraad Vilner fra Kjøbenhavn. — Jomfru Klem, vedblev Provstinden, idet hun forestillede dem for hinanden.

„Vilner, en Broder til den Grosserer Vilner, der gik fallit ifjor? Som havde det Uheld med en Vexel, der blev talt saa meget om?"

„Nei, det var ikke min Broder," sagde Kammerraaden forundret.

„Ikke? Vilner, Vilner. Aa, der var en Vilner, hvis Kone der var en Geschichte

med ude i Dyrehaven, med en Lieutenant i Sø=Etaten. De laae derude om Sommeren, jeg troer det var i Skovshoved eller i Torbæk."

Provstinden og begge hendes Døttre rødmede op over begge Øren.

„Jeg er tillykke ugivt," sagde Vilner smilende for at hjelpe de andre ud af deres Forlegenhed.

„Det kan jeg begribe," sagde Jomfru Klem. „Der er ved Gud ingen Lykke at hente ved Giftermaal. Jeg begriber ikke, hvor noget Menneske vil givte sig, som ikke er nødt dertil. Hellere vilde jeg gaae fra Dør til Dør og sælge Nødder."

„Hvad siger De, Jomfru Klem," spurgte den lille Emilie. „Gaae fra Dør til Dør og samle Nyheder?"

Næsviis! „svarede Jomfruen," Pas du dine Lectier. De sige om dig i Byen at det er godt, din Fader selv kan confirmere dig, for dersom du skulde til en anden Præst, blev du nok viist ned. Veed du det, min Unge."

Den stakkels Confirmant blev blodrød, Taarer kom hende i Øinene og hun sagde hviskende: „Det er ved Gud ikke sandt. Det er bare hende, som" — men her afbrød den ældre Søster hende med et Par venlige Ord, som maatte indeholde en Modgift; thi Emilie smilede atter og sagde: „Om Forladelse Jomfru Klem, jeg hørte feil."

Om Middagen paalagde Provstens Nærværelse hende nogen Tvang, men da hun kom tilbage henimod Aften, var det Forraad Nyheder, hun medbragte, for stærkt; det sprængte alle Sluser, og de vare nærved at drukne Alle tilhobe i de ravnekrogske Skandaler, som Jomfru Klem udsendte til Høire og til Venstre. Familien hørte paa hende med en Mine, som deels røbede Interesse, deels ogsaa Frygt for at fortørne hende ved Tvivl, og en Smule Indignation over saa megen Bagtalelse. Vilner ærgrede sig, men da hun spurgte om Rosenhjelms nylig havde været der, og derpaa til Provstindens Svar, at hun ventede dem en af Dagene, sagde: „Jeg gaaer derud i Morgen, jeg skal bringe en Hilsen fra dem," blev han pludselig omstemt, og nu viste han hende al mulig Opmærksomhed for Resten af Aftenen og fortalte hende alle de kjøbenhavnske Nyheder, han kunde finde paa; thi det var ham vigtigt at gjøre et behageligt Indtryk paa hende, da han vilde være godt omtalt i Rosenhjelms Huus, inden han gjorde Familiens og Frøken Helmers personlige Bekjendtskab. Og for at naae dette Maal, krydrede han sine Beretninger af og til med Malice, saa at Grethe Klems Øine straalede af Glæde, og hun ved Afskeden sagde til Provstinden: „Det er en vakker Mand, den Kammerraad Vilner. Men han skal da see at her ogsaa er Folk, som veed Besked og som kunne tale med. Vidste jeg kun, om han er i Familie med den Fru Vilner ude fra Dyrehaven. De veed jo ikke Noget derom? Maaskee De veed det ude paa Birkedal."

Flere Dage forløb. Rosenhjelms kom ikke til *** og Provstens ene Hest var halt, saa at Familien hidtil havde maattet opsætte at tage derud, da Føret var ufremkommeligt paa Grund af det indtrufne Tøveir. Kammerherrens Huus blev oftere omtalt, Familien blev rost, og især vare Alle enige om at Frøken Helmer (Mamsel Helmer blev hun kaldt der i Huset) var en elskværdig Pige. Især var Ida uudtømmelig i hendes Roes, det var hendes kjæreste Veninde og „en sand Engel af en Pige." Vilners Hjerte bankede. Denne Gang var han vis paa at Efterretningen ikke bedrog ham, dennegang var det den Rette, der blev talt om.

„De maa gjøre den Familiens Bekjendtskab," sagde Provsten, „især siden De kjender Broderen og kommer lige fra Rosendal. Saasnart min Hest bliver istand, ville vi tage derud."

„Den er saa daarlig," sagde Emilie, „og Føret er saa jammerligt."

„Og lille Emilie er bange for, at det skal vare forlænge", sagde den listige Kammerraad. „Jeg slaaer mig til Deres Partie, Emilie, thi jeg har ikke hjemme her, og min Tid er indskrænket. Vi kunne maaskee faae et Par Heste at leie?"

„Vist ikke, den bliver nok istand," sagde den oeconomiske Provstinde. „Vi beholde Dem fangen, indtil vi have gjort den Tour med vore egne Heste; det er vor Fordeel, hvis Benet ikke vil komme sig, thi med en halt Hest kunne vi dog ikke kjøre."

Dagen efter kom Jomfru Klem igjen. „Det var dog sandt med Kjøbmand Larsen. Nu har Toldbetjenten givet Klage ind over ham for Svie og Smerte, som de kalde det, og nu mener man, at Faderen falder til Føie, for at faae Sagen bilagt, og lader Datteren komme tilbage fra Roeskilde; men det vil jeg da haabe, at han ikke gjør."

„Hvordan levede de hos Rosenhjelms?" spurgte Ida, der, ligesaavel som de Andre, var vant til at høre Grethe Klems Historier uden at svare derpaa. „Vare de Alle raske?"

„Det var da et lumpent Føre," udbrød Jomfru Klem. „Jeg sagde det ogsaa til Kammerherren, at Folk i Byen sagde, at han ikke gjorde sin Vei istand, for at blive fri for Besøg. Og kan De saa gjætte, hvad han svarede mig? Han loe og svarede mig, at det havde Folk i Byen Ret i, det var ogsaa derfor. Det var slet ikke kammerherreligt sagt — naar man har gaaet den infame lange Vei, blot for at hilse paa dem."

Jomfru Klem vilde tale om andre Ting, men Vilner forstod at føre hende tilbage til Birkedal. Grethe udtømmede sig i Bemærkninger over Maden, og fortalte, hvorledes hun havde advaret Kammerherreinden for hendes Stuepige, som hun havde „hørt om", skulde være Kjæreste med en Fyr, der „nok havde været" i Politiarrest i Kjøbenhavn, og afslørede, hvor hun havde været virksom i den menneskekjærlige Hensigt, at udsaae ret megen Misfornøielse og Mistro mellem de enkelte Medlemmer af Kammerherrens Familie.

„Hvordan levede Charlotte Helmer?" spurgte Ida.

„Ja det maa Gud vide," svarede Jomfru Klem, „der er nok ikke Meget ved den Pige, det har jeg altid sagt."

„Ved Charlotte?" udbrød Ida forfærdet.

„Aa, Du veed jo nok hvordan Grethe er," sagde Emilie med Indignation, for at berolige Søsteren. Til Lykke hørte Jomfru Klem ikke disse Ord.

„Charlotte er saamænd en ganske fortræffelig Pige, det kan jeg forsikkre Dem paa," sagde Provstinden. „Jomfru Klem mener det heller ikke saa slemt, som hun siger det. Men De kjender ikke hendes Maneer at udtrykke sig paa — det er aldrig saa ilde meent. Ikke sandt, Grethe?"

„Jeg er fuldkommen overbeviist om, at Frøken Helmer er en fortræffelig Pige," svarede Vilner og tilføiede galant til Ida: „Hun er jo Deres Veninde, hvor kunde hun saa være anderledes."

„Ja, det veed Gud, hun er," sagde Emilie, som endnu ikke havde tilgivet Jomfru Klem dette Anfald paa hendes Ideal af qvindelig Ynde og Fuldkommenhed.

„Nei, det veed Gud, hun ikke er," udbrød Grethe ivrig. „Hun er akkurat ligesaa god som de andre Mamseller af den Slags, men heller ikke et Haar bedre. Jeg har vidst det for længe siden. Og jeg har ogsaa sagt det til Kammerherrens, det vil de ikke kunne nægte. Jeg sagde: tag hende ikke, sagde jeg, for der er ikke Noget ved hende. Man har hørt saa meget om hendes Commers inde fra Kjøbenhavn, og bestandig skulde hun have Breve, og Ingen vidste hvem der skrev til hende. Jeg sagde ogsaa, at de skulde være opmærksomme paa de Breve. Det er heller ikke mere end for ganske kort Tid siden, at Kammerherreinden har sagt til hende, at de — at hun — jeg husker nu ikke meer, hvad

det var, Kammerherreinden har sagt til hende, men jeg havde raadet hende det. Og det var ærlig fortjent, det veed Gud, og nu er hun i Forgaars fløiet af til Kjøbenhavn, for at søge en anden Condition, formoder jeg, men det kunde jeg ikke faae at vide, thi saa kom Kammerherren just ind i Stuen, og det var ligesom jeg skulde gaae — det var saamænd ikke ham, der saameget som skulde bede mig om at blive, det skal jeg ikke rose ham for. Jo, det er en deilig Mamselle!"

Og ved denne lange Monolog tindrede Grethe Klems Dine med en funklende Glands, og hendes fine Teint antog en høiere Farve. Hun saae virkelig begeistret og lykkelig ud i dette Dieblik.

„Er Charlotte reist til Kjøbenhavn? Og kommer ikke igjen?" udbrød Ida forskrækket.

Kammerraaden var næsten ligesaa forfærdet. „Det er vel ikke saa galt, som Grethe troer," sagde Provstinden. „Du veed dog ikke ret, hvordan det hænger sammen, ikke sandt, Grethe? Men jeg synes ikke, Du skulde have blandet Dig deri," tilføiede hun.

„Veed jeg det ikke? Ja, er der Nogen, der veed det, saa er det nok mig. Men det er det samme. Jeg kan tie. Man siger ikke Alt, hvad man veed. Men jeg har gjort meget rigtigt i at blande mig deri, jeg er mine Venners Ven, jeg kan ikke see med Ligegyldighed paa, at de har saadan en Taske i deres Huus. De skal saamænd vide, hvad hun er for Een, den giftesyge Tøs! For Andet er det ikke, der staaer hende i Hovedet."

Ida fik Taarerne i Dinene og gik ud af Stuen. Emilie vendte sig forbittret imod Jomfru Klem og udbrød: „O, De er ret en gam.." men i det samme afbrød hun sig selv midt i Ordet og fulgte sin Søster, blussende rød over at hun havde ladet sig henrive af sin Vrede til at bebreide Grethe Klem hendes Alder. Vilner, som ogsaa havde faaet nok af denne Scene, reiste sig og gik paa sit Værelse. Provstinden blev ene med den givtige Jomfru; formodentlig har hun dog forestillet hende, saa blidt som muligt, hvormegen Skade hun anrettede, og hvor ubehagelig hun gjorde sig for Andre.

Den næste Dag havde Vilner megen Umage for at slippe bort fra ***, uden at vente paa den halte Hests Helbredelse. En Efterretning, som han havde læst i Aviserne, havde mindet ham om en Forretning, som han hidtil havde glemt, og denne maatte bære Skylden for, at han saa iilfærdig bortfjernede sig. Men han lovede at komme igjen til Sommer.

„Det skal jeg nok hytte mig for," sagde han til sig selv, da han sad i Vognen og atter rullede til Kjøbenhavn med uforrettet Sag. „Der kommer jeg ikke igjen, før jeg hører, at Fanden har taget Jomfru Klem. Det var da den værste af dem Alle. Hun var meer end latterlig, skjøndt hun heller ikke var fri derfor. Nu har jeg kjørt Landet rundt som en Nar og har nødtvungen maattet gjøre Bekjendtskab med alle Arter af gamle Jomfruer. Den Første, jeg herefter kommer i Nærheden af, skal snart faae min Ryg at see, det lover jeg og skal ogsaa holde det. Haarene reise sig paa mit Hoved, naar jeg tænker paa den Jomfru Klem. Men i Frøken Helmer er jeg nu sikker i min Sag — hun skal ikke undgaae mig, det sværger jeg. Charlotte hedder hun — det er et smukt Navn."

Og med et smukt Billede i sit Hjerte og i sine Tanker rullede Kammerraad Vilner atter ind ad Vesterport.

Brage og Idun,

bedømt i Sverrig.

I det svenske „Aftonbladet“ Nr. 134 og 135 findes en Recension af ovennævnte Bog, der er saa interessant og vidner om en saa sagkyndig og smagfuld Anmelder, at vi ikke kunne nægte os den Fornøielse at meddele et Uddrag deraf, skjøndt vi langtfra ikke ubetinget underskrive den deri udtalte Dom.

Efter nogle Bemærkninger om, at det er en gammel Tanke i literair Henseende at ville forene de 3 nordiske Riger, hvis Sprog ere saa beslægtede, og efterat have udviklet nogle af de Hindringer, hvorpaa saadanne Foretagender i Almindelighed ere strandede, vedbliver Anmelderen: „I Aandens Verden er Eenhedens Kraft uundværligere end hvorsomhelst ellers; det Hele bliver kun Pjalteværk, hvis ikke een styrende Tanke er Løsnet. Mange kunne visselig være Medarbeidere i et literairt Foretagende, men een skal styre det enevældigt, utrætteligt og indaande Grundtanken i det Hele. De Øvrige maae være ham saa undergivne, at de bøie sig for hans Herskeraand, hvis ikke det Hele skal falde sammen. Mon den kjøbenhavnske Studerende, Hr. Frederik Barfod, er den Mand, der er istand til at dirigere et Foretagende, der omfatter saa ueensartede og forskjellige Elementer? Oehlenschlæger — hvem Tegnér har kaldet: „Thronarvingen i Digtningens Verden“ og som altsaa nu maa have besteget Thronen, da Goethe er død — den aandrige, men vilde og egensindige Grundtvig, Ingemann, Hauch, vor lærde, genialske og fremfor Alt stolte Gejier, vor sygeligt redelige Atterbom, Beskow, den i Hofcirklerne aandende Hofmarschal, Eklektikeren Agardh — alle disse mangesidigt forskjellige og med saa forskjellige Talenter udrustede og efter saa forskjellige Anskuelser handlende „store“ Mænd, hvorledes skulde de i deres Virksomhed kunne styres og sammenholdes af Hr. Barfod, som heel beskeden selv erkjender sin literaire Ubetydelighed!“

Forinden Rec. gaaer over til Indholdet af selve Bogen, anstiller han først nogle Betragtninger over vort Bogvæsens „enorme Dyrhed“, foranledigede ved Hr. Barfods Bemærkning i Indledningen, at Omkostningerne ved denne Bog have beløbet sig til 460 Rd., medens Subskriptionen kun sikkrer ham 160 Rdl. I Sverrig, mener Rec., vilde en Bog af den Størrelse (20 Ark og 1000 Exp.) ikke komme paa stort Mere end Halvdelen af 460 Rdl.; men Forfattere og Forlæggere, siger han, synes i Danmark endnu at holde fast ved den aristokratiske Anskuelse, at Pressen existerer for nogle Faa, som ikke behøve at „see paa Skillingen,“ og man maa hos os kun have et daarligt Begreb om „en populair Literatur.“

Om Hr. Barfods Fortale vedbliver Rec., at den indeholder desuden en, efter hans Mening, mindre vigtig Fremstilling af hvad han (Hr. B.) har tænkt og gjort for at bringe dette Tidsskrift igang, og hans Anskuelser af de nordiske Folks gamle Tvistigheder, hvilke han ønsker at bilægge, foruden Beklagelser over, at endeel lovede Bidrag fra svenske Forfattere, som Agardh, Atterbom, Cronholm, ikke ere indkomne i rette Tid, hvilket alene er Aarsag i, at det første Hefte indeholder saa faa Bidrag fra Sverrig. Hvad det angaaer, trøster Rec. med, „at der for Sverrig ikke er tabt meget derved, thi de nævnte Forfattere høre ikke til dem, der ville lokke mange Læsére eller Kjøbere i Sverrig; derimod beklager han, at Hr. B. ikke „denne Gang“ har kunnet erholde Bidrag fra Gejier; „thi om man end ikke i Sverrig underskriver alle hans Meninger, læser man dog med slugende Begjerlighed hans ideerige og genialske Fremstillinger.“ Han raader Udgiveren til at „kultivera“ dette Bekjendtskab og skaffe sig saa meget som muligt fra den Haand; dog til-

føier han, at det vist turde blive ham noget vanskeligt nu, efterat Gejier har seet det første Hefte og den Aand, der gaaer igjennem det Hele.

„Thi — vi maae da endelig komme til en Dom over nærværende Heftes Indhold — og vi maa bekjende, at det i det Hele forekommer os af den Natur, at Foretagendet ikke kan gjøre Regning paa stor Sympathie. De scandinaviske Folk ere med Rette stolte af deres Forfædres Bedrifter, af deres Traditioner, deres nationale Mythologie; men de ephemere Forsøg paa af alt dette at gjøre mere end en smuk Erindring, at bringe det Døde atter til Liv, at lade det indgribe virksomt i Handling og Tænkning, efterat Dannelsen og Verdensforholdene have kastet os i en Kreds, hvor vi maae være Europæere og amalgamere os og virke med de øvrige eller og gaae under — Forsøg, med eet Ord, paa af vore Fortidsminder at gjøre noget Andet, end de nu kunne være, saaledes som den civiliserede Verden nu er — disse ufornuftige Forsøg have gjort os mere Skade end Gavn; Gothomanien, den sværmende, høitflyvende, exclusive, barnlige „Nordiskhed" har ikke havt anden Virkning, end at den har gjort endeel unge Mennesker forrykte i Hovedet og gjort en god Deel af den Generation, der just udgjør Mændene i Samfundet, ligegyldige, ja uduelige for de Forhold, som vi maae begribe og virke for, hvis vi ville udgjøre en integrerende Deel af den civiliserede Verden. I Statslære, Politik, Kunst og selv i de forskjellige Næringsgrene have disse tomme Drømme ledt mange gode Hoveder (og mange daarlige ogsaa, kanskee endnu flere) paa Afveie, og gjort dem aldeles ubrugelige for det Nærværende. Hvad der var en herlig Sæd i Digtekunstens Ager blev et qvælende Ukrud i Livets, hvor det saa let vinder Overhaand.

I Spidsen for den moderne Gothomanie stod Grundtvig. Han var ikke blot blandt de Første, som arbeidede for den, men han var ogsaa den, som med den dybeste Granskning og Genialitet forklarede vore gamle Myther. Den antiqvariske Iver, der opstod i det 17de Aarhundrede, var ægte antiqvarisk — en død Masse af Kundskaber, uden et eneste Forsøg paa i Mytherne at finde nogen Aand, nogen sammenhængende Mening. At de vare et Heelt, at de vare et Digt, gjennemført og consequent, det anede Grundtvig, og hans „Asalære" er det meest genialske, der endnu er blevet tænkt over dette Emne, om det end i visse Enkeltheder kun bygger paa Hypotheser. Uden at ville give os Mine af nøie at have fulgt Alt, hvad Manden senere har udgivet, troe vi dog at kunne vove den Paastand, at „Asalæren" er det Sidste, han har forfattet i en klar og reen Aand; siden er han bleven uklar og forvirret. Der fortælles, at da Schillers „Røvere" første Gang blev givet paa Theatret, begave ikke faa exalterede unge Mennesker sig ud i Skoven og vilde lege Røvere. Det samme var Tilfældet med en Mængde unge Bruushoveder, da Grundtvig poetisk forklarede Asamytherne: de saae i de gamle Fortællinger ikke blot vakkre Sagn, vakkre Minder fra en Tid, der svandt, og som endnu for os kunde have nogen Betydning som Kunstværk: de vilde repetere dem i det virkelige Liv. Men det Besynderligste var, at Forf. selv fulgte med til Skovs. Han er nu ikke blot den aandrige Fortolker af de nordiske Myther og det nordiske Liv, han er selv nordisk med Liv og Sjæl, og det har han paa en høist forunderlig Maade blandet med Christendommen. Asavæsnet fremtræder vel egentlig som Allegorie, men Allegorien faaer undertiden i den Grad Overhaand, at man ikke ret tydeligt veed, om der ikke menes noget langt mere virkeligt dermed, end det lader. Sandheden er, at Grundtvig lever i en bestandig Exaltation, i et literairt delirium tremens, hvori han har Syner, der stundom ere glimrende, men ofte gribe forunderligt ind i hvad der egner sig for et prosaisk og alvorligt Raisonnement, idet de lade Læseren i fuldkommen Uvished om hvad der egentlig menes. Hertil kommer en affecteret simpel og prunkløs Stiil, der undertiden kan være ret behagelig, men ofte støder og bliver kjedsommelig." — Rec. omtaler derpaa de Grundtvigske Bidrag i dette Hefte, af hvilke Indledningsdigtet: Brage og Idun, der „laved saa lislig en Æblegrød," slet ikke vil behage ham. Han finder Billederne og Tankerne uklare, og Meget, der skulde være barnligt, falder tungt og søgt. Bedre tiltaler ham det prosaiske Hovedstykke af samme Forf., der har til Overskrift: Om Nordens videnskabelige Forening. „Dette Stykke indeholder Ideer, der ere værd at lægges paa Hjertet, men ogsaa forunderlige Udskeielser, der gjøre det næsten ulæseligt for Enhver, som, hvor Talen er om en Underso-

gelse, et praktisk Forslag, ikke har Lyst til at stode paa Myther eller Poesie. — Meget i denne Afhandling er sundt tænkt, men ligesaa meget blot Phantasteri. Aser og Island og Cambridges „Colleges" og Oldtid og Skjalde og Sagamænd og Gjallerhorn og Heimdals Sværd og Alverdens Herligheder ere strøede omkring i denne Afhandling, saa at det løber rundt for Læserens Oine, og baade det sundt Alvorlige og det phantastisk Poetiske rystes sammen til en „Æblegrød."

Ligesom det første og andet Stykke tilhører ogsaa det sidste Grundtvig. Det hedder „Havfruen" og skal være en Allegorie, men som er bleven noget tungfodet. Naar Gaader — thi Gaade er det snarere end Allegorie — blive altfor lange og omstændelige, saa at man maa vente altfor længe, inden „det Gode kommer", tage de sig altid noget daarligt ud, og Læseren bryder sig tilsidst ikke om at gjætte Ordet. Det skulde undre os, om Grundtvig endnu kan være i noget Slags Gunst hos det danske Publicum eller blot hos Hr. Barfod, saa at det er af personligt Sjælefrændskab, at han er saa indtaget i hans Pen.

En Magister Hammerich har gjort et „Besøg paa Kinnekulla (Kinnekulle) og Omberg." Hvad han under dette Besøg egentlig har søgt er Bondesagn om „Nøkken, Skovraa, Søraa, Tomtegubben og andet Saadant.

I Mangel af Noget, for Brage og Idun forfattet, fra Norge har Hr. Barfod omtrykt paany Høiesteretsadvocat Stangs Afhandling om Statsraadernes Deeltagelse i Storthingets Forhandlinger. Hvad denne alvorlige og strængt demonstrative Politik har at gjøre imellem Tomtegubben og det nordiske Væsen er svært at indsee.

Mere passende (med Hensyn til Emnet, men ikke til Behandlingen) er Prof. Flors Recension eller Anmeldelse af Grundtvigs Nordens Mythologie eller Sindbilled=Sprog. Til den, der har Tid og Lyst til at studere sig ind i Grundtvig, overlades det at bedømme, hvorvidt Hr. Flor har været heldig i sine Bestræbelser for at gjøre Grundtvig forstaaelig. Svært turde det falde for Hr. Flor at bevise, at Grundtvig, fuldt saa vel som Kant, Schelling eller Hegel, har opstillet et nyt philosophisk System, en heel ny Verdensanskuelse.

Hr. P. L. Møller har leveret en ganske livlig Skildring af den russiske Poet Puschkin, fornemmelig hans Personlighed, der, det maa man tilstaae, ikke har været meget elskværdig. Hr. M. har fundet det Umagen værd i et Slags Eftertale at protestere imod enhver politisk Udtydning af Stykket, men Protesten vil, frygte vi, kun hjælpe lidet.

Af Poesierne nævner Rec. derpaa Blichers „Brage og Idun" og „Dugdraaben" som smaa, ubetydelige Forsøg, let versificerede, men uden Dybde eller Inspiration." Med megen Berømmelse omtaler han derimod Hauch's „Afskedssang til Academisterne i Sorø" og Welhavens „Bergens Stift." „Men, tilføier han, hvorledes Hauch af en vakker, dramatisk Begivenhed har kunnet gjøre noget saa langtrukket og tungfodet som hans „Gustav Adolph" er derimod ubegribeligt. Prof. Ingemanns Smaadigte ere i hans sædvanlige Maneer, men maaskee ubetydeligere, end hvad vi tidligere have seet fra hans Haand.

De eneste svenske Stykker, der findes i dette Hefte, ere af Præsten Assar Lindeblad. „Missionairen" er et længere Digt, der gjør sin Forf. Ære baade som Præst og Digter. „Skandinavisk Ynglingesang" synes udelukkende at være skreven for dette Tidsskrift; det er en af en høiere Aand besjælet Opfordring til Nordboerne til at arbeide paa en aandelig Forening. At der i Oehlenschlägers Digte boer noget Usædvanligt, behøves ei at siges; han har imidlertid kun bidraget med et Par smaa Leilighedsdigte. Det Samme gjælder ogsaa om Heibergs, Ørsteds og Brøndsteds smaa Bidrag. Hr. H. P. Holst turde for de fleste Svenske være et nyt Bekjendtskab, men som i Sandhed fortjener at cultiveres. „Naar mit Oie er lukt" er en smuk Tanke og vel udført.

Skulde man, efterat have gjennemlæst dette første Hefte af Brage og Idun, danne sig en Dom over det Hele, da vilde den første Bemærkning blive den, at ingen ledende Tanke eller egentlig Plan synes at gjøre sig gjældende deri; den anden, at den prosaiske Deel staaer langt under den poetiske. Skulde igjen „de samme Helte der hovere", som hidtil have viist sig, bliver det hele Foretagende ikke andet, end et Opkog af den gamle Phosphorisme og Gothomanie, hvoraf vi i Sverrig allerede have havt nok, og som vi ikke behøve at forskrive."

Fr.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

HÉLÈNE

Hertuginde af Orleans

Et Ordsprog.

Meddeelt af Carl Bernhard.

III.

Det var Nat, da Vilner kom til Byen, og da han kjørte igjennem Frederiksberggade, raabte Vægteren Tolv. Kudsken holdt uden for et oplyst Huus, hvorfra der lød Dandsemusik, og sagde: „Hr. Kammerraaden tillader vel, at jeg holder et Øieblik for at levere en Pakke af, som er mig saa meget paalagt. Jeg seer, at der er Folk oppe i Huset, og de skulle endelig have den saa snart som muligt. Det er til en Geburtsdag, det er fra Kammerherrens derude paa Birkedal."

Disse Ord rørte Kammerraadens Hjerte. Paa Pakken stod: Mademoiselle Mademoiselle Charlotte Helmer à Copenhague, samt Gade og Nummer skrevet med en Fruentimmerhaand. Saaledes leverede Lykken den forelskede Kammerraad sin Elskedes Adresse lige i Hænderne, til Erstatning for saamange Uheld, til Belønning for saa trofast en Kjærlighed. Imens Kudsken ringede paa og bragte Pakken ind i Huset, reiste Vilner sig op i Vognen og saae igjennem det kun halv tiltrukne Gardin i den oplyste Stue-Etage, hvor der var Bal. Flere unge Herrer og Damer svævede forbi og skiftede Plads. Og nu — ja, ved Gud! det var Frøken Helmer i en lyseblaa Kjole med en Krands om Hovedet af lyseblaae Blomster. Hun stod et Øieblik stille og talede med sin Kavalleer, som Vilner ikke kunde see mere end Armen af. Min Gud, hvor hun er nydelig! Hvilket Udtryk af Blidhed og Elskværdighed! Nu smiilte hun. Hvilket yndigt Smiil! Hun bøiede Hovedet og lugtede til en Blomst, hun tog af sit Livbaand. Det var en Svanehals! De mørkebrune Haar faldt ned over hendes Kinder, som glødede af Sundhed og Tilfredshed. Hvor hun er nydelig! Ak! Nu tog en Herre med Knebelsbarter hende om Livet og dandsede Inclinationsvals med hende — og idet han dandsede forbi Vinduet anden Gang, stødte han til Gardinet, saa at det lukkede sig og berøvede Vilner et Syn, der baade gjorde ham lykkelig og opvakte hans Skinsyge.

Kudsken kom tilbage; det havde føiet sig meget præcis, sagde han, det var netop Frøkenens Geburtsdag, til hvem Pakken var, Pigen havde lovet at lægge den ind i hendes Værelse, saa at hun kunde faae den, naar Ballet var forbi. Det var ogsaa Fruens Geburtsdag, som hun var hos. „Ja, de Folk i Kjøbenhavn, de leve lystigt!" tilføiede han, idet han atter steg op og greb Tømmen.

Endnu et Blik — Gardinet var og blev lukket, derpaa fulgte et Pidskesmeld — og nu rullede Kammerraaden videre, imens Dandsemusiken lød i hans Øren som en Forhaanelse for hans Alder. Lidt efter var den sidste Lyd forsvunden og nu lød ikkun Vognens eensformige Rullen paa de tilsneete Gader. Da Vilner steg af Vognen, sagde han ved sig selv: „Jeg har havt Lykken med mig, det er et godt Varsel. Frederiksberggade Nummer **! Jeg gider ikke frittet Kudsken, men jeg skal nok faae at vide hos hvem hun er." Og da han slumrede ind, var denne Datum — Charlottes Fødselsdag — hans sidste Tanke, og den mørkebrune Lok paa hendes glødende Kind det sidste Billede, der fulgte ham ind i Drømmenes Rige.

Nogle Dage efter besøgte Capitainen sin Ven. Vilner havde ikke tænkt paa at underrette ham om sin Hjemkomst, han havde ikke tænkt paa Andet end paa Charlotte, og daglig var han gaaet tre Gange forbi hendes Vinduer. Eengang havde han ogsaa været saa heldig at see hende, hun havde rigtignok vendt Ryggen til Vinduet, men det var dog hendes Ryg, han saae. Hvo har været forelsket og veed ikke, at den mindste Flig af den Elskedes Kjole, end sige hendes hele Ryg er istand til at magnetisere?

„Naa er Du kommen hjem?" spurgte

Kolberg. „Frem med Haanden. Er den med Ring eller uden Ring? — Uden. Det glæder mig, Gud straffe mig, jeg var halv bange for Dig, min gamle Ven."

„Jeg har ikke seet Andet end gamle Piger", sagde Vilner smilende. „Nu kan jeg lee deraf, siden det er overstaaet, men jeg har havt et mærkværdigt Uheld. Skjebnen har fort mig alle de forskjellige Arter af gamle Jomfruer imode, som der gives, Du begriber ikke hvad jeg har oplevet. Sande Carikaturer, den Ene latterligere end den Anden. Men det horer til Standen."

„Snak have vi nok af," sagde Capitainen. „Det er dog alligevel blandt de ældre Piger, Du skal søge Din Kone, hvis Du vil givte Dig."

„Froken Helmer er her i Byen," sagde Vilner, uden at høre, hvad hans Ven sagde.

„Det veed jeg nok. Jeg var paa Bal med hende i Tirsdags."

„Hvor? I Frederiksberggade Nummer **? Hos Major Vorskov? Til hans Kones Geburtsdag, som ogsaa var Charlotte Helmers? — Du Lykkelige!"

„Dod og Plage, hvor Du er godt underrettet!"

„Jeg saae hende, da jeg kjørte forbi, hun stod lige ved Vinduet — det er en herlig Pige, og overalt, hvor jeg var, talte de fordeelagtigt om hende."

„Endnu bestandig denne ulykkelige Passion, min Ven? Hør, slaae det af Hovedet. Det duer min Sjel ikke. Hun er meget for ung."

„Jeg saae hende," vedblev Kammerraaden. „Hvor hun var nydelig! Og at have saadan en Kone, at kunne tilbede hende, bære hende paa Hænderne og see hende hjemme, hvor ingen Anden seer hende — kan Du tænke Dig nogen større Lykke? Du veed det, Julius, Du kan føle min Begeistring, Du har selv en ung, smuk, elskværdig Kone, som følger hjem med Dig fra det Bal, paa hvilket Du har seet hende yndig smilende, forgudet — det Sidste er næsten det Værste, men det er dog saa naturligt, at hvad der virkeligt er Guddommeligt, ogsaa bliver forgudet."

„Hor Carl," sagde Capitainen, „man skal aldrig forelske sig paa et Bal, det duer ikke. Jeg kan tale derom, thi jeg er lykkelig givt, jeg bytter ikke med noget Menneske paa Jorden. Min Kone er den nydeligste og elskværdigste Kone, nogen Mand kan have, det er en sand Engel; men saaledes seer det ikke ud overalt. Paa Bal er Alting saare deiligt, det maa man tilstaae, men det seer anderledes ud, naar man kommer hjem. Saa er Smilet borte, som klædte Ansigtet saa smukt og saae saa henrivende ud. Jeg skal sige Dig, hvorledes det gaaer til, naar man kommer hjem fra Bal: saa er den Skjønne træt af Anstrængelser og af Triumpher, thi Lykken kan ogsaa udmatte Sjel og Legeme; saa skynder hun sig, for blot at komme i Seng — Kjolen falder til den ene Side, Blomsterne til den anden, der er heller ingen Lugt mere ved dem, og de ere fulde af Støv; Skoene knibe de trætte Fødder, derfor skyder man dem af og gaaer paa Hosesokkerne; de forlorne Krøller og hele Nakkeslætningen ligge paa Kommoden og see ud som et afhugget Hoved — det er det samme, om Manden seer alt dette Maskinerie, naar kun ingen Anden seer det, thi for sin Mand har man ingen Hemmelighed. Endogsaa Snørlivet, det kunstigste og mest mystiske af en Dames Paaklædning, faaer man at see hængende over en Stol, og der hænger det endnu Dagen efter, hvis den søvnige Stuepige har glemt at lægge det bort. Snørlivet, Du! Som er et sandt Mysterium! Du skulde engang see et saadant Snørliv, saa vilde Du undre Dig. Og de stivede Underkjoler og alle disse Skyer, som vi tilbede Gudinden i, de falde af hende — og saa staaer hun og gaber i det ene Hjørne og Manden i det andet. Ja, det er en Contrast, om ikke andet! „Din Kjole klædte Dig

saa smukt iaften min Engel!" — „Synes Du?" svarer hun med den største Ligegyldighed. — „Men denne Natkappe klæder Dig slet ikke." — „Saa?" ... — „Det er den samme, Du havde paa igaar og iforgaars — den er saa krollet. Du skulde tage en anden." — „Jeg har kun tolv Natkapper, vilde jeg tage een hver Aften, var jeg snart færdig. Saa maa Du rigtig give mig et Par Dusin til i det allermindste." — Og dermed er den Discours forbi. Nei, at komme hjem fra Bal med sin Kone og være Manden" —

Capitainen standsede og faldt i Tanker. „Er det saa slemt?" spurgte Vilner smilende.

„En Kone er altid gammel og mangler altid Forfængelighed for sin Mand, men hun er altid ung og smuk og pyntesyg for den Anden — de Andre" —

„Hvilken Anden?" spurgte Vilner deeltagende.

„For de Andre, som der altid er nok af," svarede Capitainen med et undertrykt Suk. „De, som ere alle Mænds fødte Rivaler — denne Verden, som enten ødelægger eller bagtaler alle Koner, og er værst imod dem, som ere meget yngre end deres Mænd. Nei, denne Forskjæl i Alderen, den duer ikke. Søg Dig en Kone, som ikke er alt for ung, ifald Du vil tænke paa at blive lykkelig ved Giftermaal i Din Alder. Fordi min Kone er en Undtagelse, kan jeg godt tale derom; jeg er lykkelig gift, men hvormange ere det? Tro Du mig, jeg veed, hvordan det gaaer til, uagtet min Kone altid er den yndigste og elskværdigste Kone for sin Mand, som nogen Dødelig kan ønske sig. Det er en sand Engel."

Capitainen saae lidt modfalden ud, trods denne Panegyrik over hans huuslige Lyksalighed. Vilner betragtede ham med Deeltagelse. Her stod han atter for en sønderbrudt Illusion, det indsaae han kun altfor vel.

„Og troer Du, at Charlotte Helmer ogsaa ... Denne Pige, som er saa elskværdig, saa yndig, saa venlig og kjærlig mod Alle. Skulde hun være det mindst mod hendes Mand? Nei, min Ven, jeg troer fuldt og fast...."

„Og jeg troer, eller rettere sagt jeg veed," afbrød Capitainen ham, „at Charlotte Helmer i Tirsdags paa sin een og tyvende Geburtsdag blev forlovet med Lieutenant Harboe, som staaer ved mit Compagnie, og at jeg igaar har givet ham Permission til at reise fra Byen, og at han imorges tidlig har fulgt sin Kjæreste ud til Birkedal, for at præsentere sig for Kammerherre Rosenhjelms Familie og gjendrive nogle Rygter, som en Uven af Frøken Helmer havde udspredt om hende. See, det veed jeg, og da jeg troer, at Du er en Mand af Characteer, saa siger jeg Dig det ligefrem, og da Du kjender mine Anskuelser, saa gratulerer jeg Dig til at være forhindret fra at gjøre Dig selv og en Pige ulykkelig, som i passende Forhold maaskee kan gaae Livet igjennem uden at kæmpe med de mange Fristelser, hun ved en ældre Mands Side vilde være udsat for. Og for at Du ikke skal troe, at jeg protegerer Giftermaal mellem Børn, vil jeg sige Dig, at Lieutenant Harboe er tredive Aar gammel og et meget vakkert Menneske, og at han vil kunne gifte sig om et Aars Tid."

Capitainen trykkede sin Ven i Haanden og forlod ham med et alvorligt Ansigt. Og Kammerraaden blev alene, og hans Ansigt var ogsaa alvorligt. —

Et heelt Aar var forløbet og Carl Vilner havde fyldt sin een og halvtredsindstyvende Geburtsdag. Paa Giftermaal tænkte han ikke mere. Dette Aar havde været et godt Aar for Brodersønnen, han kunde næsten faae ligesaa mange Penge, som han vilde have, og han vilde ikke have saa ganske faa. Kammerraaden havde resigneret og betalte for det Meste uden Formaninger. Capitainen besøgte ham ofte, men Vilner kom ikke mere til Kolbergs, og drømte ikke mere om Natten

om den smukke, unge Fru Kolberg, som var en af de mest afgjorte Damer paa Ballerne i Kongens Klub. Sine Værelser havde han opsagt, uagtet Capitainen aldrig kunde blive træt af at rose hans hyggelige Logis, og uagtet han havde beboet denne Leilighed i en Række af Aar; thi han var ked af denne Eensformighed, bestandig at boe som en Munk paa det samme Sted. Mere end Kammerraad var han endnu ikke bleven, uagtet han hadede denne Titel.

Etatsraad Rehlig var imidlertid bleven Conferentsraad, Frøken Emeline var indført hos Statsminister *** og kom med sin Fru Mama i hans Soirecer. Hun var endnu bestandig lige barnlig og lige qvindelig. Frøken Juliane Rosenhjelm havde været paa Nippet til at maatte rømme sin Broders Huus, fordi hun havde gjort det altfor broget og lagt sig ud med den kielske Søn, der var kommen tilbage, fordi Onkelen havde været „nederdrægtig nok" til at gifte sig med en Enke. „Havde han endda taget en ung, smuk Kone, saa havde der været noget at haabe ved at blive Ven af Huset," men den nuværende Tante Rosenhjelm var en „halvgammel Tingest," som man ikke engang kunde være bekjendt at gjøre Cour til. Imidlertid stod Frøken Juliane sig dog. Stormen fordeelte sig, Sønnen maatte fortrække, fordi Forældrene ikke havde Kraft til at modstaae Tante Julianes Fordringer. Hun havde gjort sig nødvendig i Huset, og derfor tyranniserede hun det. Jomfru Grethe Klem levede endnu i *** ved det bedste Helbred, men hun havde brouilleret sig med Kammerherre Rosenhjelms paa Birkedal for Frøken Helmers Skyld og kom ikke heller saa tidt til Provst Holms. Derimod kom hun næsten daglig til Toldbetjentens, som var bleven gift med Kjøbmand Larsens Datter. De unge Folk levede ikke godt sammen, og man sagde der i Byen, at det var Grethe Klems Skyld, som bragte Rygter om den Ene til den Anden, fordi hun var „sine Venners sande Ven."

Paa denne Tid sad Kammerraad Vilner en Vinteraften i sin Dagligstue, da det bankede paa Døren.

„Kom ind!"

Og ind treen en gammel Tjenestepige og spurgte: „Med Forlov, boer ikke Kammerraad Vilner her?"

„Det er mig."

„Aa, jeg skulde hilse Hr. Kammerraaden saa meget flittig fra mit Herskab og bede Dem komme hen til hende, for den sidste Villies Skyld. Hun er saa daarlig, hun lever neppe mange Dage."

„Hvem er Deres Herskab?"

„Aa, det har jeg reent glemt at sige. Om Forladelse. Jo, det er Fru Knudsen, som boer her henne i Gaden. Jeg skulde endelig bede Hr. Kammerraaden at komme derhen."

„Men det maa være en Feiltagelse, jeg kjender ingen Fru Knudsen."

„Ikke? Ja det troer jeg nok, for Fruen kjender heller ikke Kammerraaden; men hun har altid hørt saameget Godt om Dem, og saa har hun hver Dag seet Dem gaae forbi, og det i mange Aar. Saa sagde hun altid: „Der gaaer Kammerraad Vilner, det er en Stadsmand." Og det var sjelden, Fruen roste Nogen. Men nu er vores Latværge borte, som ellers besørger alle vores Forretninger, og saa sagde Fruen: „Stine," sagde hun, „min Latværge er borte, og jeg troer ikke at jeg lever. Løb hen til Kammerraad Vilner, det er en Stadsmand, som man kan forlade sig paa; hils ham saa meget flittig fra mig og bed ham være min Latværge, inden jeg døer." Det sagde Fruen, og saa løb jeg saa gesvindt, som mine gamle Been vilde bære mig. Nu sidder Frøkenen imidlertid inde hos hende, men jeg maa skynde mig

at komme hjem, thi de To spændes nok ikke længe sammen."

„Er det da en gammel Pige, den Frøken," spurgte Vilner lidt hurtigt og med en ubetvingelig Uvillie i Stemmen.

„Nei, Josses! det er et ungt Blod," sagde den gamle Pige. „Hun er baade ung og smuk. Hm! De Kavallerer ere nu altid saa bange for os gamle Piger, jeg troer, at de heller see den lebendige Vor Herre bevare os. Nei, Josses, Frøkenen er baade ung og smuk, det var Skam om jeg sagde Andet. Det er saamænd heller ikke hende, Uenigheden kommer fra, for hun gjør ikke Andet, end tier stille og gaaer afveien. Nei, det er Fruen, der er det urimeligste Menneske, jeg har kjendt i mine livfødte Dage."

„Det er et meget ubehageligt Forhold at komme ind i," sagde Vilner ved sig selv. „Vær saa god at sidde ned og siig mig Lidt om Familien. Er det hendes Datter, denne Frøken?"

„Nei, det er ikke. Hun har aldrig havt Børn, det jeg veed af. Hun var engang en ung, smuk Pige og blev givt med en gammel Mand, og saa gik det som Kammerraaden nok kan slutte Dem til, De har jo selv været ung. De levede nok ikke med det bedste sammen, og Folk sagde, at den Gamle havde banket nogle Fyre fra Huset med sin Stok, thi det var en grov, gammel Bjørn. Folk siger nu saa Meget, de have altid travlt, hvor der er en ung Kone og en gammel Mand. Siden døde han, det Skrog, og efterlod hende en heel Deel Penge, for han var steenrig. Saa vilde hun givte sig igjen, men det gik overstyr. Dengang kom jeg til at tjene hende, det er nu en tredive Aar siden, naar vi naae Maidag; da var hun lige fyldt sine sex og tyve Aar otte Dage i Forveien, og Manden havde allerede været død et halvt Aar, og han var syv og halvtreds, da han døde, nu kan Kammerraaden bare tænke."

Vilner sukkede sagte, idet han spurgte: „Og Frøkenen? Hvor kom hun da fra? Er hun af Mandens Familie?"

„Nei, Kors! den hadede hun alt for meget for Mandens Skyld. Nei, det er saamæn hendes egen Broderdatter, men hun er saa hadsk imod hende, som om hun kunde være en Fremmed. Jeg troer, Gud forlade mig! at hun har taget hende i Huset, blot for at have et Menneske at pine. Ja hun har det ondt, kan De troe."

„Hvorfor bliver hun der da?" spurgte Vilner deeltagende.

„Hvor skal en Pige hen, som ingen Penge har? Faderen efterlod hende ikke Noget. Han var min Frue endogsaa elleve hundrede Rigsdaler skyldig, da han døde. Saa tog Fruen hende i Huset og vilde, at hun skulde tjene af, hvad han havde laant, saa vilde hun sige sin Jomfru op. Og Frøkenen syntes at hun skyldte sin Fader at betale hans Gjeld, og hvor skulde hun desuden hen? Saa har hun trolig pleiet min Frue i de mange Aar, hun har været syg, for hun har skrantet i mange Aar, men nu er det nok paa det Sidste. Og Fruen lader hende saamænd hver Dag, Gud giver, høre, at hun aldrig faaer de Penge erstattede, og at hun endnu ikke har afdraget mere end fem hundrede og halvtredsindstyve Rigsdaler, thi hun faaer et halvt Hundrede om Aaret i Løn, ja det beregner den Gamle hende, thi hun giver hende ikke en Skilling, men Alt, hvad hun skal have til sit eget Brug, det maa hun tjene med at brodere for Folk, stakkels Frøken. Det er saamænd et surt Liv."

„Atter en miserabel Tilværelse mere!" sagde Vilner halvhøit.

„Hvad befaler?"

„Jeg siger, jeg skal komme hen til Fru Knudsen."

„Ja, men kommer De endnu iaften? Det vilde mit Herskab saa meget bede om, thi Kammerraaden skulde være hendes Latværge saa snart som muligt."

„Jeg kommer strax."

Den gamle Pige gik. En halv Time efter stod han udenfor det opgivne Nummer. Det var et gammelt Huus, det saa trist ud. Der var Lys i to Fag af den angivne Etage, men de forsvandt atter, derpaa blev det ganske mørkt. Vægteren raabte Ti, idet Vilner betraadte den skumle Trappe og ringede paa. Stine lukkede op med et Lys i Haanden.

Dørene stode aabne til flere Stuer. De vare gammeldags meublerede, men overalt var Spoer af Velhavenhed. Den Uorden, som følger med langvarig Sygdom i et Huus, saae man derimod intet Spoer af. Alt stod paa sit rette Sted, var reenligt og ordentligt og afgav det bedste Vidnesbyrd for den gamle Stines eller for Frøkenens, maaskee for Begges Sands for Huuslighed. Igjennem èn halvaaben Dør forsvandt en sortklædt Dame, i det samme raabte en affældig Stemme: „Slaae ikke saadan med Dørene! Hvem er det, der gaaer? Stine, siig til Johanne, at hun er saa god at blive inde i Stuen, jeg vil ikke vide af denne Renden med Dørene."

„Frøkenen gik ganske sagte," sagde den gamle Stine undskyldende. „Det er Kammerraaden, der kom, Kammerraad Vilner, som Fruen har havt Bud efter."

„Lad ham strax komme ind. Jeg har ventet længe nok," sagde Fruen stønnende.

„Aa, hun er reent forskrækkelig iaften," sagde Stine, idet hun førte Kammerraaden ind til den Syge.

Fru Knudsen laae i en stor Himmelseng, eller rettere sad, thi da Veiret ofte gik fra hende, var hun stablet op med Puder rundt om sig, i en siddende Stilling. Hun havde engang været en kjøn Kone, det sporede man endnu, men det heftige, lidenskabelige Udtryk tilintetgjorde Trækkenes Skjønhed. Hun havde Tæring og skulde døe, det var paa det Yderste med hende. Paa Bordet, tæt ved Sengen, stod et Lys og laae adskillige Papirer ved Siden af et Skrivertøi. „Her er Kammerraaden," sagde Stine, og trak en Lænestol frem for Vilner.

Den Syge gjorde ham i faa Ord bekjendt med Omstændighederne. Det var hendes Testament, han skulde skrive. „Her er ingen Tid at give bort," sagde hun; men det var med en angestfuld Stemme, ikke med den rolige Resignation, hvormed Alderdommen bør kunde see Døden imøde.

Stine blev staaende taus for Fodderne af Sengen. Vilner skrev den sædvanlige Begyndelse til alle Testamenter. Alt var stille, man hørte kun den Syges tunge, ofte standsede Aandedræt og den eensformige Kradsen af Pennen paa Papiret. Omsider sagde Vilner: „Og Bestemmelserne med deres Formue?"

„Jeg eier fyrgetyve tusinde Rigsdaler," sagde den Syge.

„Ih, vor Herre Jøsses bevares," udbrød Stine, „Fruen er meget rigere, end jeg havde tænkt. Fyrgetyve tusinde Rigsdaler!"

„Deraf testamenterer jeg ti tusinde Rigsdaler til Sankt Petri Kirke, der ligger min salig Mand begravet."

„Men har Fruen ingen personlige Arvinger?" spurgte Vilner, idet han lagde Pennen fra sig.

„Nei," svarede hun haardt. „Thi der ligger min salig Mand begravet," vedblev hun i samme afgjørende Tone. „Har De det?"

„Dernæst testamenterer jeg ti tusinde Rigsdaler til den catholske Menighed, som jeg hører til, for at der eengang hvert Fjerdingaar kan blive læst en stille Messe for min Sjel."

Stine foldede Hænderne og sagde: „Jeg havde aldrig vidst, at Fruen tænkte saa meget paa sin salig Mand eller var saa andægtig. Hvor man dog kan gjøre sine Medmennesker Uret."

„Dernæst testamenterer jeg fem tusinde

Rigsdaler til" — hun nævnede en bekjendt Stiftelse.

„Jeg troer, at jeg bør gjøre Dem opmærksom paa, at denne Stiftelse ikke trænger, og at den bliver slet bestyret og har været slet bestyret i mange Aar," sagde Vilner.

„Det kommer Ingen ved," sagde Fru Knudsen med Anstrængelse. „Jeg har Lov til at give mine Penge til hvem jeg vil. Min salig Mand har selv været Directeur ved den i mange Aar, det er ikke mere end min Pligt at betænke den."

Vilner skrev ogsaa denne Bestemmelse med et dybt Suk.

„Dernæst testamenterer jeg ti tusinde Rigsdaler til lige Deling mellem min Mands Broderbørn og — og — til lige Deling — har De det Første: min Mands Broderbørn?"

Vilner bejaede det. Den Syge reiste sig op i Sengen og saae sig om. „Jeg har Lov til at gjøre med mine Penge, hvad jeg vil," sagde hun, som for at sætte Mod i sig selv. „Jeg skylder ham det. For min Mand har jeg gjort nok. Han har dog gjort mig ulykkelig. Ja, til lige Deling mellem min Mands Broderbørn og Capitain Christensens eneste Søn Ludvig, der er opkaldt efter mig — Saa, er det nu skrevet?"

„Hun sank udmattet tilbage paa Puderne.

„Det er skrevet," sagde Vilner.

„De øvrige fem tusinde Rigsdaler til min gamle Pige Stine Halkjær," sagde Fruen med en ligegyldig Stemme. „Hun skal erindre mig i sine Bønner", tilføiede hun.

Stine kyssede sin Frue paa Haanden og smeltede hen i Graad og Taksigelser.

„Og Deres Broderdatter?" spurgte Vilner.

„Faaer sin Faders Obligation extraderet. Det er reent ud fem hundrede og halvtredsindstyve Rigsdaler ud af Lommen, som hendes Fader, den Bedrager, har narret mig for. Mit Indbo skal deles mellem min Lavværge og min afdøde Søsters Datter, efter fælleds Overeenskomst."

„Men dersom ...."

„Det bliver ikke anderledes." Disse Ord vare de sidste, hun udtalte med Fasthed. Et Dieblik efter sagde hun sagte: „Gjør Alting færdigt og forsegl det. — Kald saa paa Johanne, hun skal blive der henne bag Gardinet, jeg vil ikke see hende for mine Dine. — Ærlig er hun, det kan man stole paa."

Den gamle Stine gik. Et Dieblik efter kom hun tilbage med Frøkenen, som blev staaende i Skyggen bag Gardinet, skjult for Tanten og for Vilner. „Hvordan er det med Tante?" spurgte en blød Stemme.

„Slet! meget slet!" svarede Tanten, men hun havde ikke Kraft til at svare saa haardt, som hendes uvenlige Sind indgav hende det. „Bliv der! Tag det, og naar jeg er død, saa bring det til min Lavværge, Justitsraad Møller, leveer det i hans egne Hænder. Det er mit Testament. Du faaer ikke en Skilling — det er for Din Faders Skyld. Jeg eftergiver Dig Resten af Gjelden — det er for Din egen Skyld. Gaae nu fra mine Dine!"

Denne haarde Befaling blev, som hele Resten, sagt i afbrudte Sætninger. Frøkenen stak Haanden igjennem Gardinet og tog Testamentet, som Vilner rakte hende. Derpaa sagde hun: „Kjære Tante, tillad mig, at..."

„Nei, gaae!"

„Lad mig see Dem uden Vrede imod mig i Deres sidste Time, jeg har elsket — jeg har tjent Dem med god Villie."

„Nei, tie og gaae!"

Frøkenen forsvandt. Stine hentede et Gulduhr, som hendes Frue havde bestemt til Vilner for hans Uleilighed og gav ham det. Den Syge nikkede og gav ham Haanden. Den var kold og klam, Døden havde allerede grebet hende.

„Betænk, min Frue — Deres stakkels Broderdatter" — sagde Vilner, som vilde af-

værge denne rigelige Gave paa samme Tid, som hun var saa karrig mod den Forladte.

„Nei, nei!" sagde den Døende og vendte sig om. „Tag det — hun skal Intet have — ikke en Trevl!"

„Men Frøkenen vil blot tage Afsked med Dem," sagde den medlidende Stine. „Frøkenen, som har holdt saa meget af Dem — som har pleiet Dem saa godt — som har været saa taalmodig — som har" —

Men den Syge reiste sig endnu engang op i Sengen og sagde næsten hviskende: „Nei! — Hendes Fader har gjort mig ulykkelig — han overtalte mig til at tage den rige gamle Mand — Nei, jeg vil ikke see hende — han har gjort mig ulykkelig — men jeg har narret den Gamle — mange Gange." — Og med Had i Hjertet og i en Phantasie, der mindede hende om et ulykkeligt Ægteskabs Forvildelser, gik hun over i et andet Liv.

Vilner vilde gaae, men Stine bad ham endelig at blive, indtil de fik Bud efter en Slægtning af hende, thi „det var saa fælt at være alene med den salig Afdøde, hun har været saa forfærdelig i sin Dødsstund." Derpaa gik Stine ind til Frøkenen.

Den godmodige Kammerraad kunde ikke nænne at afslaae de to forladte Fruentimmer denne Bøn; han gik ind i Dagligstuen og satte sig i Sophaen, i det Haab, at den omtalte Slægtning snart vilde komme, thi Klokken gik allerede stærkt til Tolv.

Imidlertid stod Døren aaben til Sengekammeret. En Dør aabnedes derinde og Stine sagde: „Nu har hun Fred. Ja, den trængte hun saamænd til."

„Farvel," sagde Frøkenen, „Du har fødet den Forladte, nu har Du tilgivet mig, der, hvor Du nu boer, er intet Had."

„Hvor kunde der dog komme saamegen Bitterhed i et Menneskes Sjel," sagde Stine.

„Ak, Stine, et ulykkeligt Ægteskab maa være den største Forbandelse, der er til, den udslukker enhver Følelse."

„Troer Frøkenen, at De kunde komme til at blive saa uforsonlig, fordi De blev ulykkelig i Giftermaal?"

„Jeg vilde bede vor Herre bevare mig for et saadant Sind. Men det er en unyttig Sorg i min Alder, Stine."

„Jøsses, Frøkenen er ung endnu. Hvad skal jeg da sige?"

„Vi ere begge To gamle Piger, Stine."

„Men hvad vil Frøkenen nu gjøre?"

„Jeg vil tage ud at tjene for mit Brød — jeg har jo ikke gjort Andet hos min Tante. Den, som kan arbeide, sulter ikke, og vor Herre har givet mig et godt Helbred og en god Taalmodighed."

„Ja, de ere lykkelige, som faae Frøkenen. Saadan en ærlig, trofast, taalmodig og hengiven Sjel! Den salige Afdøde kunde ogsaa gjerne have betænkt Dem med Lidt, mig var hun saa rundelig imod."

Frøkenen taug. Jeg troer, at hun græd ganske stille. Uagtet elleve Aar vare tilbragte i et tungt Slaverie, fældede hun dog Taarer ved sin Tyrans Død. Saa blødt er Hjertet! Et saadant Vanedyr er Mennesket! — Hvilken Grund er den rigtigste? Jeg veed det ikke.

„Det er bedst, at vi blive sammen," sagde Stine efter et Ophold. „Jeg har nok til os Begge, saa vil jeg blive ved at tjene Frøkenen, hvis De vil have mig."

„Ærlige, trofaste Sjel!" sagde Frøkenen bevæget og tog den gamle Pige om Hovedet og kyssede hende af Hjertens Grund. Hvor der nylig havde hersket Had og Forvildelse, herskede nu idel Kjærlighed, den Dødes Træk vare endogsaa blevne rolige og alvorlige, det Fortrukne var efterhaanden forsvundet, det hørte ikke mere hjemme i denne Stue.

„Ak Gud, Frøkenen faaer mig til at græde," sagde Stine i glad Henrykkelse. „Hr. Kammerraad! Hun kysser mig ordentlig, Hr. Kammerraad!"

Frøkenen foer sammen, hun havde glemt den Fremmedes Nærværelse. Vilner reiste sig

og traadte langsomt hen i Døren til den Dødes Værelse, og nu stod han foran den gamle Stine og Frøken Mansel! — Det var femten Aar siden, han havde seet hende, dengang var han sex og tredive Aar og hun tyve. Nu mødtes de atter — ved et Dødsleie.

Da Læseren har hørt og seet Frøken Mansel i disse triste Omgivelser, maa jeg tillade mig at beskrive hende lidt nøiere.

Johanne Mansel var fem og tredive Aar gammel. Hun var høi og velvoxen, stærk brunet med mørkebrune Øine, som fordum havde spillet i Ungdommens og Livlighedens Glands, men som efterhaanden havde antaget et Udtryk af Fromhed; thi Fromhed charakteriserede hendes hele Tilværelse. Som en ung Pige paa tyve Aar, havde hun ingenlunde været ligegyldig for Vilners Cour, men hun havde aldrig tilsyneladende udmærket ham, og Frygten for at lade ham læse i hendes Hjerte havde maaskee bragt hende til at vise Andre større Opmærksomhed, end hun egentlig følte for dem. Hendes Faders Fallit og mange derved foranledigede Ulykker havde virket mægtigt paa hendes Sjel. Hun var dengang den Ældste af fire Sødskende, og desuagtet saae hun dem efterhaanden Alle døe bort. Hendes hele Hjerte var bundet til hendes Familie, hun levede kun for dem, for at glæde og pleie dem, og desuagtet skulde hun miste dem Alle. Hendes indgetogne Liv og Mangel paa Formue gjorde hende til en gammel Pige, som saa mange Andre, men hun følte ikke det Trykkende i denne Stilling, thi hendes Lykke var ikke af denne Verden. Da døde hendes Fader, og hun kom i Tantens Huus under Forhold, som vi allerede kjende. Johanne var en af de sjeldne gamle Jomfruer, som overfører sin Interesse fra sig selv paa Andre, som Intet forlanger for sig selv, og kun ønsker at opoffre sig for Andre. Det Eneste, der smerter dem, er Utaknemmelighed, men ogsaa denne forstaae de at tilgive, og det er deres Glæde at samle gloende Kul paa Fornærmerens Hoved, ikke for at smerte ham, men for at overbevise ham om, at de uforandret yde ham deres Hengivenhed. Disse Piger gaae ubemærkede igjennem Verden, de blive ikke bagtalte, thi Dyd indgyder altid Agtelse, naar den er støttet paa Selvfornægtelse; naar de døe, er der vel sjeldent Nogen, der sætter dem en Mindesteen, men altid En eller Anden, der fælder en oprigtig Taare for dem, thi uegennyttig Kjærlighed bliver altid elsket — om ikke af Andre, saa af de Fattige. — Til denne Klasse hørte Frøken Mansel.

Men Forsynet havde ikke bestemt, at hun skulde henleve Resten af sit Liv saa forladt og gaae saa ubemærket ud af Verden, som hendes Medsøstre. Hvorfor skal jeg være vidtløftig, da jeg allerede saa længe har trættet mine Læseres Taalmodighed. To Maaneder efter friede Kammerraad Vilner til hende og fik hendes Haand — han havde allerede længe havt hendes Hjerte. Den gamle Stine tog i Huset til dem og tjente dem endnu mange Aar efter. Da Capitain Kolberg besøgte de Nygifte Dagen efter deres lykkelige Bryllup, sagde han sagte til Vilner: „Igaar havde ogsaa Charlotte Helmer Bryllup med Lieutenant Harboe, det træffer løierligt sammen. Nei, **dette** er bedre assorteret, som man siger. En ældre Mand skal ikke gifte sig med en ung Pige, det duer min Sjel ikke. Ingen af dem bliver lykkelig derved. Og de gamle Piger ....“

„Ere kun latterlige, naar de selv gjøre sig latterlige, det har Du Ret i,“ afbrød Vilner ham. „Der gives intet Latterligt i deres Stilling, naar de ikke selv lægge det deri.“

„Ja, ikke sandt,“ sagde Capitainen. „Det er en vakker Kone, Du har faaet, det har jeg altid sagt. Det kunde Du have gjort for femten Aar siden, thi min Svoger, som dengang skræmmede Dig, meente ikke Noget med sin Cour. Naa, Din og Din Kones Skaal, min Ven! Gid I maa blive lykkelige!“

„Og Charlotte Helmers og hendes Mands Skaal!" sagde Vilner, „gid De maa blive ligesaa lykkelige, som jeg er vis paa at blive i mit Ægteskab!"

„O, et lykkeligt Ægteskab er en stor Lykke," sagde Capitainen og hævede begeistret sit Glas. „*Jeg* kan tale derom, thi jeg er lykkelig givt. Jeg bytter ikke med noget Menneske paa Jorden. Min Kone er den nydeligste og elskværdigste Kone, nogen Mand kan have, det er en sand Engel!"

„Ja vist, min Ven," sagde Vilner og betragtede sin lykkelige Ven med et deeltagende Smiil. „Der gives jo Undtagelser, som man seer, men i Reglen gjelder det dog, hvad der staaer i det gamle Ordsprog: *lige Børn lege bedst!*"

„Og de to Venner, de to Ægtemænd klinkede og drak deres Koners Skaal i Madeira.

Victor Hugo.

Det er ikke Victor Hugos Biographie, vi her ville forsøge at skrive; Rummet vilde være for indskrænket til Skildringen af et Liv, der allerede har været saa fuldt af store Gjerninger. Vi maa indskrænke os til nogle faa Ord. *Victor Hugo* er født i Besançon, 1803; han har studeret, som Enhver studerer. Det er ikke Skolen, der har gjort ham til den store Digter, det er en lykkelig Naturgave. Som Barn har han, som han selv siger, gjennemløbet Europa „avant la vie". I den Alder, da Indtrykkene ikke udslettes, har han reist med de keiserlige Hære over Apenninerne og Sierraerne; i den Alder, hvor man hører saa godt, har han samlet mægtige Harmonier paa disse to Halvøer, der, liig tvende Arme, kjærligen indslutte Middelhavet; Barnet fra Norden indviede sig saaledes i Sydens Mysterier; Digteren modtog en dobbelt Organisation. Perien og Feen dicterede ham Vers og beilede begge til hans Kjærlighed.

Den mest classiske Deel af sit Talent skylder Victor Hugo det tidlige Syn af den samme varme og stærke Natur, der havde fostret Horats og Virgil. Jeg for min Deel betragter Victor Hugo i hans antike Oder som den eneste Digter, der har kunnet trøste os for *André Cheniers* Død. Begge have været sande Classikere; de have fattet de gamle Literaturers Aand og Bogstav. For rigtig at forstaae de uendelige Details i Stiil og Udtryk, der udtale sig i Virgils og Theocrits Arbeider, er det ikke nok at have studeret grundig Rhetorik, og være hjemme i Riim eller Dactyler, man maa tidlig have modtaget alle de Indskydelser, som den hjemlige Himmel indgav de latinske og græske Digtere. Den bedste Latiner i *Kjøbenhavn* kan meget godt forklare en af Virgils Ecloger, men han forstaaer ikke Halvparten deraf.

Det var ved et i Formen classisk Digt, at Victor Hugo aabenbarede sit Talent; han var dengang 16 eller 17 Aar. Aldrig fremtraadte en Digter i den Alder saa glimrende. Velsignet være *Clemence Isaura* i Toulouse, der forkyndte os, at en Digter var født! Oden „Moïse sur le Nil" blev kronet, og visselig, denne Gang tog Academiet ikke Feil. Jeg har ofte fremsagt denne Sang over Moses for hans Modstandere, og fortiet Digterens Navn; man har stedse beundret den. Det er forøvrigt Tilfældet med en Mængde af Victor Hugos Poesier. Hans Modpartie beundrer stedse det, man har fremsagt for dem, det andet critisere de; man fremsiger det andet, og de beundre igjen. Det vilde aldrig faae Ende hos Folk som os, der have lært Victor Hugos Oder udenad, og som ikke have lært dem for den Fornøielses Skyld at kjede os. Victor Hugo tvivlede ikke heller om, at han stillede sit Horoscop, da han skrev „Moïse sur le Nil." Digteren styrtede sig i en stormfuld Flod, men Barnet vendte sine Øine fra Nilen

VICTOR HUGO.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

og saae kun Pyramiderne. Da begyndte et saa bevæget literairt Liv, at det antog Charakteer af et Apostolat. Digterens Hæder voxede, altsom Kampen blev heftigere. Angrebet var haardnakket; Forsvaret stedse roligt og værdigt. Omtrent paa samme Tid var et andet Genie nærved at bukke under for en ubøielig Critiks Slag. Dengang sagde man om Rossini, at han aldrig vilde blive andet end en „élégant discoureur en musique." Lykkeligviis have Rossini og Victor Hugo ikke trukket sig tilbage for Critiken; den Ene har siden den Tid frembragt 5—6 lyriske Mesterværker; den Anden har skjænket os Notre Dame de Paris, denne store National-Epopee, og han har beriget den franske Scene med de skjønneste Værker, der ere skrevne siden Corneilles Tid. Fem og tredive Aar gammel har Victor Hugo udgivet 25 Bind, af hvilke hver Side indeholder en Skat af Ideer. Det er overflødigt her at nævne alle disse Arbeider; Beundrerne, den yngre Slægt, Vennerne kjende dem til Grunden. De Andre kjende Titlerne paa dem. Vi nøies med at sige, at aldrig har nogen Skribent skrevet med saa beundringsværdigt Held i saa utallige forskjellige Retninger: Oder, Ballader, Romaner, Dramer, Tragedier, Vers og Prosa; letsindige, alvorlige, spøgefulde, yndige, simple og høie Æmner, Alt har Victor Hugo behandlet med den overordentligste Fiinhed i Aand, Stiil og Ideer.

Vi ville nu tale et Par Ord om Manden; Skribenten er noksom bekjendt.

Victor Hugo har visselig allerede produceret en Mængde; ufeilbarlig havde han frembragt meget mere, dersom Kjedsommeligheden over en uophørlig Kamp, den Modbydelighed, som undertiden kan bemestre sig endog det fasteste Hjerte, og det Prosaiske i bestandig at leve paa Krigsfod — havde givet ham Leilighed dertil. Man maa hertil føie de Forpligtelser, han har paalagt sig, hvorved han offrer sin Tid til Andre, sjelden til sig selv. Victor Hugo modtager flere Besøg end en Minister; enhver ung Forfatter, der kommer fra Provindserne, banker paa Digterens Dør, og han bliver indladt.

Man kan ikke gjøre sig noget Begreb om den Forekommenhed og Godhed, med hvilken Victor Hugo hører og raader disse unge Mennesker; endog i hans travleste Timer viser han aldrig nogen Utaalmodighed; det er ligesom en hellig Pligt for ham at fatte Alt og høre Alt, fordi han ved et velvilligt Ord kan begrunde et talentfuldt Menneskes Lykke. Den unge vordende Skribent gaaer aldrig ud af Mesterens Stue, uden fuld af Glæde og Enthousiasme; thi Victor Hugo er et Monster paa den fineste Hoflighed, de skjønneste Manerer. Ingen taler bedre end han; man kan opskrive Alt, hvad han siger og lade det trykke, det vil stedse udgjøre et beundringsværdigt Capitel; hans Conversation er en Fylde af nye Ideer, Aand og Forstand; naar man hører ham, er det som man hører en smuk Bog læses, og naar man forlader ham, føler man, at man forlod Noget, som gjorde En glad og vel tilmode.

Det Værelse, Victor Hugo beboer, er meubleret efter en stor Digters originale Smag og livlige Phantasie; fra det Øieblik af, man træder derind, indbyder Alt os til ikke mere at forlade det. Han har Sale, betrukne med høie feudalistiske Tapeter, som i det 15de Aarhundrede, eller som i en Angelos Decoration. Antike Borde og Stole, udskaarne paa den kunstigste Maade, Bedeskamler og andre forskjellige Oldsager fra gamle Klostre og Ridderborge pryde hans Værelser. Salen, hvori Digteren tager imod Besøg, og som stedse gjenlyder af en skjøn og herlig Families Glæde, nærmer sig, hvad Prydelser angaaer, den nyere Smag; der hersker imidlertid overalt en stolt Foragt for Symmetrie og alt Hverdags. Balconens Fløidøre vende ud mod „Place Royale", hvor Ludvig den 13des poetiske og store Epoque endnu er indgravet i røde Træk paa alle Mure. Victor Hugo

glæder sig ved dette Malerie, udenfor sine Vinduer, og ved sin private Indflydelse har han gjort sig til Beskytter for denne Plads, idet han forsvarer den mod Vandalisme, Drengekaadhed og den „gode Smags" Fremskridt. For kort Tid siden havde Municipalraadet besluttet Borttagelsen af det ældgamle Gitter paa Place Royale; man skulde erstatte det ved et efter den nye Smag; Victor Hugo modsatte sig denne Forskjønnelse; han plaiderede for Ludvig den 13des Gitter, og han vandt denne Proces. Det er umuligt at forstaae, hvorledes denne store Digter, midt i sine literaire Beskjæftigelser, kan have Stunder til at tage sig af saa mange Ting, der ligge uden for hans reelle Interesser. Gaae til Victor Hugo, De troer at finde ham arbeidende ved sin Pult; han taler med en Fremmed, som kommer for at udvikle ham Tilstanden, hvori et eller andet historisk Monument er, og for at anbefale det til hans Beskyttelse; hjemme i sit Huus vil De stedse træffe ham med Andre, aldrig alene. Saaledes har den ydre Kamp ikke forstyrret den huuslige Ro og Tilfredshed; Intet har kunnet forbittre denne lykkelige Naturlighed, denne Blanding af Genie og dyb Fornuft.

Méry.

Aphorismer

af Carl Bernhards Noveller: „Børneballet", „Tante Franciska" og „Skjødesynderne."

Ubetænksomhed er maaskee Verdens største og almindeligste Feil; uden denne Tro vilde det i det mindste ofte være vanskeligt at vedligeholde sin Kjærlighed til Verden ubeskaaren.

Den som ikke finder sin Elskedes Billede i hver nok saa fjern Vraa af sit Hjerte, har aldrig elsket — Den, som ikke klart og tydeligt mindes endogsaa den ringeste Bugt af den snoede Vei, hans Elskov har betraadt, har aldrig elsket — Den, hvis Elskede ikke tillige er hans Fremtid, hans Samvittighed og hans evige Salighed, han har aldrig elsket.

Haabet er en Datter af udgydte Taarer.

Det er et vanskeligt Capitel at forsikkre sig en forstandig Piges Gunst, og der hører en stadig og fiin Observation til at opsnappe ethvert lille Træk, hvori den afslører ikke sig selv, men kun en ringe Deel af sin Skygge.

Manden er jo født til at herske over Qvinden, og der er Intet saa tiltrækkende som en blød, barnlig Sjel, over hvis Følelser og Stemninger man kan udøve det Herredømme, der ifølge den større Aandskraft og Aandsudvikling maa gjøre sig gjeldende i ethvert Forhold til Fruentimmer.

Det er en besynderlig Tilstand, man er i, naar man har taget den Beslutning at forlove sig, eller idetmindste at ville gjøre Sit dertil. Man gaaer omkring med en vis Kulde mod hele den øvrige Verden, eller i det mindste mod den unge qvindelige Verden, som om den var En ganske uvedkommende. Man bilder sig ind, at man nu er en sat Mand, der ikke længer er udsat for Lidenskabernes Storme, da Alt nu er concentreret i en eneste Lidenskab. Kjærlighed er ligesom en Vunde, der altid holdes aaben. Kjærlighed er en Sygdom, og Forlovelse at betragte som en Fontenelle.

Gjør man Lykke hos èn Dame, gjør man endnu mere Lykke hos hendes Veninder.

Lad Fuglen ei døe!

Flyv, vor Fugl! — Vi Legen kjende. —
Herligt skal dens Livslys brænde;
Muntert Fuglens Liv skal fare
Gjennem disse Sjæles Skare;
Hvor den lille Fakkel slukkes,
Der først Fuglens Øine lukkes;
Legen er der Alvor i:
Fuglens Liv er — Poesie.
Lad Fuglen ei døe!

Fuglen lever. Faklen brænder.
Rask den flyver mellem Hænder;
Dæmpes Flammen plumpt med Haanden,
Giv den atter Liv med Aanden!
Vil Philistre Fuglen dræbe,
Aand med Kjærlighedens Læbe!
Fuglens Liv er Poesie:
Døer den, er vor Fryd forbi.
— Lad Fuglen ei døe!

Fuglen flyver. Faklen brænder
Klart i skjønne Jomfruhænder.
Rask Studenten Faklen svinger;
Ei han stækker Fuglens Vinger.
Hos Poeten Gnisten luer;
Men, o Vee! — hist Døden truer.
Døer den, er vor Leeg forbi;
Legen er der Alvor i.
— Lad Fuglen ei døe!

Fugl! flyv kjæk! — Sin Død den venter;
Ak! Den faldt blandt Smags-Docenter:
„Det er ingen Fugl" — man raaber —
„Det er kun Papiir, I Taaber!"
Ak, forbarm Dem, Hr. Magister!
Sluk dog ei de sidste Gnister!
Fuglen er jo Poesie —
Lad den flyve Dem forbi!
— Lad Fuglen ei døe!

Fugl! paa sidste Vers du synger —
See, men see! den sig forynger:
Atter i de Skjønnes Hænder
Kjærlig Aande Gnisten tænder.
Fuglen ei opgiver Aanden:
Her er Sjæleild ved Haanden.
Legen kom der Liv nu i —
Liv og Fugl er Poesie.
— Lad Fuglen ei døe!

B. S. Ingemann.

Den gamle Musikant.

I.

Der var i Paris en Olding, som alle Mennesker kjendte. Hans Haar vare ikke hvide, de vare gule, gule og graae som en Havguds. Han gjennemstreifede Gaderne med sin gamle Fiol, der kun havde een Stræng; denne Stræng filede han uophørlig paa. Man hørte kun een Tone, men den var hjerteskjærende; han selv gik kneisende, med stolt Mine, majestætisk gjennem Mængden. Snart sprang han, snart løb han og teede sig heelt besynderligt; derpaa ledsagede han med sin Stemme Violinens skjærende Toner. Man kaldte ham den gamle Musikant; det var en stakkels Afsindig.

En Dag fulgte en Mængde Gadedrenge efter ham paa Gaden; de trak ham i hans Frakke, en Frakke, der var graa og fuld af Huller; de rykkede ham i hans lange Haar. Oldingen fortsatte sin Gang og sin Musik, og hoppede, sang og spillede uden at lægge Mærke til dem.

Drengene blev ved at følge ham. De stødte til ham, Violinen faldt ham ud af Haanden og gik i Stykker paa Brostenene. Den gamle Afsindige standsede, lagde et Dieblik Armene overkors, udgjød et Par Taarer og faldt om som steendød. Jeg vilde just gaae ind af min Dør, da han faldt. Jeg løb hen til ham, reiste ham op, slæbte ham ind i min Boutik, klædte ham af, holdt ham nogle Draaber under Næsen og sendte Bud efter en Læge; Lægen aarelod ham, men der kom ikke Blod; der var ikke meer noget Haab. Man lagde ham i en Fiacre og bragte ham til Hospitalet.

Medens jeg stod og anstillede mine Betragtninger over dette lille Drama, bemærkede jeg ved mine Fødder en Silkepung med et sort Baand. At tage den op, aabne og under-

søge den var min første Bestilling. Jeg fandt deri nogle Lokker Haar, en Ring og et sammenlagt Papiir. Alt dette maatte have været længe deri. Ringen var anløbet og Papiret paa flere Steder brunt af Sved. Bogstaverne vare blevne røde, Haandskriften vare sande Kragetæer. Med megen Møie fik jeg omsider læst Følgende:

II.

Den 1ste Juli 1803.

...... Violinen har en Sjel; spørg kun Instrumentmagerne! Ja, Violinen har en Sjel. Den er Kongen, den er Guden! Naar den synger, har den en Stemme, som den menneskelige Stemme, den kan forlænge Tonerne, forstærke dem og lade dem ganske hendøe; dens Stemme kommer fra Hjertet, ligesom Menneskets Stemme. — Violinen har en Sjel.

Dens Form er yndig som en Svanes; den lange og fine Hals bøier sig kjærligen under Kunstnerens Fingre. O, min Violin! jeg tilbeder Dig.

Hvilket er det Land i Europa, hvor man elsker varmest, under den skjønneste Himmel? Det er Italien! Corelli, Tartini, Pugnani, Viotti ere italienske Navne. Violinens Rige bør ende med Kjærlighedens, dens Guddom med Hjertets.

III.

Den 5te Juli 1803.

..... Jeg er født den 12te Novbr. 1775. Jeg er 28 Aar. Min Fader var Detailhandler, og jeg gik i Skole med min Broder hos de forhenværende Munke i **Rue du Bac**. Jeg erindrer mig endnu deres lille Kirke, og Orgelet, som accompagnerede dem, naar de sang i deres hvide Dragt. Disse Sange og dette Orgel satte mig i Henrykkelse. Undertiden græd jeg, og gik ganske tungsindig hjem.

Min Broder forstod ikke Noget af denne Henrykkelse. Hans Glæde var at høre Klangen af Sølvpengene i sin Skuffe. Han var Commissionair for Skolebørnene. Han passede Rosiner, Figner, Appelsiner i min Faders Boutik., og solgte demtil vore Kammerater, som om han havde kjøbt dem. Han samlede sig tilsidst en lille Capital.

En Dag, i deiligt Veir, marcherede et Regiment gjennem Gaden. Trommerne gik; Obersten red i Skridt paa en stor Hest; Geværerne og Bajonetterne blinkede i Luften. Pludselig spillede Hoboisterne en Marsch af Gluck. Jeg blev ganske henrykt. Jeg fulgte Musiken; Clarinetten og Oboen bragte mig til at lee af Glæde; jeg hoppede ved Slagene paa den store Tromme; ved Lyden af Trompeterne hævede jeg Hovedet, jeg antog en krigersk Mine, jeg betragtede Soldaterne, og klappede i Hænderne over Picolofløiternes Triller.

Jeg fulgte Regimentet til Casernen. Obersten havde lagt Mærke til mig. Han lod mig kalde, talte med mig, og morede sig over min Naivitet og barnlige Enthusiasme. Næste Dag kom han ind i min Faders Boutik.

„Vi maae have en Musikus af den Dreng," sagde han, „jeg vil tage mig af ham. Gaviniès skal undervise ham."

IV.

Den 6te Juli 1803.

..... To Dage efter forlod jeg Munkene, og jeg hørte ikke meer deres Sange i Kirken. Noderne laae for mig, og jeg studerede paa Betydningen af baade de hele og de halve Noder, enkelt Kryds og dobbelte Kryds.

Saaledes traadte jeg ind i den musikalske Verden.

Det var mig en slem Sag, da jeg første Gang havde Fingrene paa Violinen. Jeg var som paa Pinebænken. Alle mine Muskler vare spændte; Strængene gik mig ind i Kjødet. Der hører Genie til at blive en god Musikus, men der hører Heroisme til at blive en god Violinist.

Jeg tilbragte hele min Tid med at spille, gjøre Løb, slaae Triller, gribe Accorder, holde Tonerne, gjøre dem stærkere, svagere og efterhaanden give dem Runding, Kraft, Blødhed og Klangfuldhed.

Omsider lod Gaviniès mig spille en Qvartet. Jeg glemmer aldrig, hvad jeg følte den Dag. Jeg spillede første Violin, Gaviniès anden, Geminiani Bratsch og Levasseur Bas. Rousseau var ikke mere henrykt ved Forestillingen af hans Devin de Village, da han hørte rundt om sig „en Hvisken blandt Damer, skjønne som Engle, som sagde halv sagte til hinanden: „Det er deiligt, det er henrivende, der er ikke en Tone, som ikke gaaer til Hjertet." Der vare Dieblikke, hvor jeg gjerne havde tiet, for at høre den herlige Harmonie i Accompagnementet, som rullede om mig, ligesom Havets Bølger, der holdt mig paa Overfladen. Qvartetten gik maadeligt; men jeg var som beruset, og jeg saae hundrede Underværker, som jeg forgæves nu vilde søge

Den gode Oberst bivaanede Concerten. Han var henrykt over mit Talent, og kaldte mig sin lille Gaviniès. Han vilde, at jeg skulde studere Generalbas og sætte mig under Tartini Rameau's Veiledning.

V.

Den 8de Juli.

I Aaret 1790 blev jeg Violinist i det Kongelige musikalske Academie, om hvilket Jean Jacques, i sin Dictionnaire, har talt i disse lidet agtelsesfulde Udtryk:

„Jeg vil her ikke sige andet om dette berømte Academie, end at det af alle Academier i Kongeriget og i Verden, er det, som gjør meest Støi."

Min Fader var død. Min Broder havde faaet hans Handel. Obersten var bleven hele Familiens Beskytter. Det Kongelige Vaaben prydede vor Boutik. Min Broder var i en glimrende Carriere. Jeg besøgte ham undertiden, men han stod mig ikke an. Jeg fandt i ham kun en beregnende Automat. Han vidste nøiagtig, hvad Peber og Kaneel kostede i Bourbon eller Calcutta, men han betragtede aldrig Solen eller Stjernerne paa Himlen. Min Venlighed kunde ikke aftvinge ham et hjerteligt Ord, og naar jeg talte til ham om mine fortryllende Drømme, spurgte han mig, hvormeget jeg tjente om Dagen.

Imidlertiid foregik der vigtige Ting i Frankrig. Man guillotinerede Aristocratiet paa Revolutionspladsen; i Pantheon forgudede man Geniet og Talentet. Millioner Mennesker sang med høi Stemme Marseillanerhymnen. Der begyndte ligesom noget Overmenneskeligt at vise sig paa alle Kunsters Horizont. Musiken blev igjen en antik Guddom. Den stampede i Jorden, og der fremstod Legioner. Den nedlagde Troen i Mængdens Hjerter, den styrkede dem, og lærte dem at foragte Lidelser og Død.

Nu begreb jeg Orpheus's, Amphions og Tyrthæus's store Betydning. Kunsten ophørte at være mig en Historie, et Gjøglerie, en Lediggængers Tidsfordriv. Den viste mig i sin nye Skikkelse, hvad den var i Oldtiden, i Middelalderen: en Missionair, en Apostel, en Gud.

VI.

Den 9de Juli.

Musiken er en Troldmand, som kan bortføre Sjelen til høiere Regioner, og aabner den de store Betragtningers Himmel. Det Menneske, som den har berørt med sin Tryllestav og som den har bragt til at fælde Taarer, er ikke istand til at begaae nogen lav eller slet Handling — han er istand til alt Stort og Ædelt.

Men den Musik, hvorom jeg taler, er ikke hiin Skillingssangerinde, der for Mængden paa Pont-Neuf udkrammer sine fordringsfulde Melodier og parfumerede Roman-

cer, der bringe de Skjønne til at sige: det er sødt, det er fortryllende, det taler til Hjertet!

Nu vel, mine Damer! det er mig ligegyldigt, om dette morer og fornøier Dem, eller ei.

Den Musik, jeg taler om, er ikke den, der lokker nogle magre Taarer af Deres Øine, men den, som kan opflamme Dem til hellig Andagt, og ved Kirkedøren tvinge Deres Fingre til at tømme Pungen i den pjaltede Fattiges Haand.

Gud har sat den menneskelige Sjel i Skabningen som et Midtpunkt, hvorom hele Universet dreier sig. Mennesket virker paa Tingene omkring ham, men de virke ogsaa paa ham. En rolig, landlig Natur, friske og grønne Værter, et rindende Vand, hvori den opgaaende Sol speiler sig, Køer og Heste, som drikke og græsse, en Tone af Valdhornet eller Oboen, eller Lyden Lyden af den fjerne Landsbykirkes Klokke, — see det er en Harmonie, som lidt efter lidt kan dæmpe de voldsomme Bevægelser i Sjelen, medens en vild, forstyrret Natur, Skove, som knage og brage i et Uveir, øde, steile Klipper, et rasende, oprørt Hav, Regn, Lyn, Uveirsskyer, Storm vilde indgive den Energie og Kjækhed.

Nu vel, jeg vil, at Musiken skal være en Verden og at dens Harmonie skal ligne den, jeg nylig har skildret. Jeg vil, at den skal have sin Torden, sine Orcaner, sine rolige og oprørte Bølger, sine smilende, grønne Værter eller susende Skove, jeg vil, at den skal trænge ind i Menneskets Hjerte ligesom Gud i hele Skabningen.

VII.

Den 9de Juli.

Disse vare mine Drømme; men jeg følte, at Harmoniens Muse endnu var i sin Barndom, og ofte bedrøvedes jeg ved at bemærke, hvor lavt og hverdags dens Sprog var i Sammenligning med det Ideal, jeg havde drømt om.

Min Broder saae ogsaa mange Ting i Revolotionen, men aldeles ikke de samme Ting, som jeg.

Obersten, der havde beriget os begge To, ham med Penge, og mig med den Smule Kundskab, jeg havde, besøgte ham en Dag. Han havde Guld, meget Guld. Han vilde forlade Frankrig. Han bad min Broder at tage hans Rigdomme i Forvaring.

Min Broder veiede Guldet, betragtede det, talte det, trykte det henrykt i sin Haand og sagde Farvel til den gode Oberst. Derpaa gik han til Øvrigheden og anklagede ham. Obersten blev guillotineret. Jeg blev bedækket af hans Blod og jeg forbandede hans Bødler. Jeg vidste ikke, at jeg til disses Tal skulde regne min Broder; det erfoer jeg senere. Min Broder tilegnede sig Guldet, der var anbetroet ham. Oberstens Eiendomme bleve offentlig solgte, han kjøbte dem for en Bagatel. Det var Assignaternes Tid, rede Penge havde høi Værdi; min Broder vidste rigtig at anvende det, han havde røvet. Han speculerede i Korn. Han paatog at forsyne Armeen dermed. Han lod Soldaterne mangle Brød, og lod sig betale af Republiken, som om han havde født dem. Han fortjente Skilling paa Skilling. Han fik Millioner; saaledes gik det den Gang.

VIII.

Den 10de Juli.

Jeg var blevet den bedste Violinist i Frankrig; naar jeg viste mig ved en Concert, bævede Mængden af Henrykkelse. En Aften havde jeg spillet en Concert af Viotti; jeg gik gjennem Salen under Lovtaler, som Enhver troede sig forpligtet til at overøse mig med; jeg bemærkede en ung Pige, som taus betragtede mig med et ubeskriveligt Udtryk af himmelsk Reenhed og Beundring. Hun var bleg, havde store Øine; hendes lokkede Haar, hendes Dragt,

der havde et antik Snit, gjorde, at hun lignede en af Dianas Ledsagerinder eller en Præstinde i Apollos Tempel.

Man har talt saa Meget mod den Kjærlighed, som opstaaer ved det første Syn. Gabrielle indgød mig strax Beundring, og jeg følte snart, at jeg ikke kunde leve uden at see hende. Jeg spurgte om hendes Navn. Hun var Datter af en Hestehandler, som havde trukket sig tilbage fra Forretningerne. Hun var hverken rig eller fattig; hun var deilig, og jeg blev næsten afsindig derover. Jeg saae hende ofte i Selskaber. Jeg tiltalte hende. Jeg vidste, at hun var musikalsk og at hun spillede Fortepiano. Jeg bad hende om at accompagnere hende; hun tillod det. Jeg gik ofte til hende; hendes Fader syntes at være lykkelig og stolt derover; dengang ansaae man Kunstneren for en Adelsmand og ikke for en Paria.

Vist er det, at Kunstnerne stedse have været udelukkede fra det almindelige Liv. Det er ligesom en lavere Kaste, som man værdiger at beundre og tilbede, fordi den morer, men som man vilde rødme ved at nærme sig ved Ægteskab eller Slægtskab.

Den franske Revolution, som havde tilintetgjort alle Fødselens indbildte Fortrin, og udslettet alle usle Hensyn paa Rang og Levevei, indførte i Samfundet sine herlige Talenter og Dydens Aristokratier, der ere de eneste virkelige i Guds Øine. Jeg var derfor ikke en Violinspiller, en Musikus for min Tilbedte og hendes Fader, jeg var en Mand af Genie, en Adelsmand i Aand, og med denne Titel modtog de mig med Stolthed.

IX.

Den 11te Juli.

Naar jeg var ene med min Gabrielle, taug Violinen og Pianofortet. Vi talte Hjertets Sprog med hinanden, en himmelsk Musik, thi vi talte med hinanden, som man taler, naar man elsker; hun havde anet, at jeg elskede hende.

Det var paa den Tid, det berømte Gjestebud fandt Sted i Versailles. De fortrinligste blandt Paris's Kunstnere havde indbudt de 3 Consuler og Republikens Ministre til en Banquet. Jeg vil ikke beskrive denne Fest, hvor alle vore store Borgere indfandt sig, og hvorom Aviserne have talt. General Bonaparte bød galant Mlle. Contat Armen, Hr. Cambaceres Mlle. Devienne, og Hr. Lebrun Mlle. Méseray.

Jeg gik tidlig bort og tilbragte Aftenen hos min Tilbedtes Fader. Jeg blev modtaget som Jupiter hos Philemon. Jeg talte om Festligheden, Alles Øine hvilede paa mig med Agtelse; det syntes som om Consul-Purpuret havde smittet af paa mine Klæder.

Jeg gjorde Cour til den unge Pige. Jeg talte om Ægteskab. Faderen var sjeleglad. Gabrielle slog Øinene ned med ubeskrivelig Ynde. Hendes Barm hævede sig under hendes Klædebon, og hendes deilige hvide Hals bøiede sig yndig som en Svanes. Jeg gik bort med en Ring og en Lok af de deiligste brune Haar i Verden.

X.

Den 12te Juli.

Nogle Dage efter gav Ministeren for de udenlandske Anliggender, Borgeren Talleyrand, den første Consul et Bal. Jeg blev indbudt, Ballet var pragtfuldt. Alle de store Sale i Hôtel Gallifet gjenstraalede af Kostbarheder og Diamanter. Vore mest udmærkede Skjønheder, Borgerinden Tallien, Borgerinden Hamelin, den elegante Dandser Trenis, den guddommelige Dandser Vestris, og Tusinde Andre, og min Broder blandt disse Tusinde, glimrede der som Feer og Genier i et af Tusind og Een Nats Templer.

Ved Spisetiden bød lé diou dé la danse, som hidtil af Gjæsterne havde været behandlet som en Konge, Borgerinden Tallien

Armen, for at føre hende til Spisesalen. Borgeren Talleyrand sagde, at der i en anden Sal var serveret et Bord for Kunstnerne. Vestris standsede forbauset; min Broder bød Borgerinden Armen, og jeg fulgte Vestris til Pariasbordet.

Aviserne talte meget om denne Tildragelse. Den største Deel roste Talleyrand for at han atter førte Selskabet tilbage inden Conveniencernes Grændse. Nogle angreb ham levende; „det er altsaa omsonst", sagde de, „at man har gjort en Revolution for Frihed og Lighed. Vi hædre igjen Bøddelens Søn, men vi bringe hans Forbandelse over Geniets Hoved.

XI.

Den 13de Juli.

Næste Morgen gik jeg hen at besøge min Tilbedtes Fader; han modtog mig koldt. Borgeren Talleyrands aristokratiske Fremfærd havde forplantet sig fra Ministerens Hotel til Ex-Hestehandlerens Huus.

Den unge Pige kom ind, hun rødmede, slog Dinene ned, syntes forvirret, lod som hun ikke forstod mine Hentydninger paa vort Ægteskab og talte om ligegyldige Ting med en iiskold og afveiet Høflighed. Jeg gik bort med Døden i Hjertet.

Jeg skrev hende et Brev til, hvori jeg tilbagekaldte i hendes Erindring Alt det, hun havde sagt til mig, Alt det hun havde givet mig, Alt det hun havde tilsværget mig, vore lange, elskovsfulde Samtaler, hendes Ring, hendes Haarlok, vore Ægteskabsplaner og det velvillige Øre, Faderen havde laant mine Forslag.

Jeg fik intet Svar.

Jeg gik hen for at besøge hende; man sagde, hun var gaaet ud, jeg gik derhen to tre Gange; omsider kom jeg ind, Faderen tog imod mig.

„Min Herre", sagde han, „De har fyldt deres Hoved med nogle forvirrede Ideer. De har troet at see Kjærlighed der, hvor der blot var en barnlig Enthusiasme for deres Talent. Min Datter kan ikke blive Deres, min Herre! jeg har andre Hensigter med hende, og hun selv".....

Jeg kunde ikke holde det ud længer. Jeg fremtordnede Alt, hvad han havde sagt ved Festen i Versailles. Jeg var rasende, jeg græd, jeg veed ikke Alt, hvad der undslap mine Læber; men hvad der er vist er, at han lukkede Døren efter mig med de Ord:

„Min Datter er ikke født til at blive en Violinspillers Kone."

To Maaneder efter ægtede hun en Hosekræmmer.

Jeg kunde ikke være blevet tilsidesat, fordi jeg var for fattig. Min Violin indbragte ligesaa meget som min Medbeilers Handel; men det var Kræmmernykker, Aristokratie efter deres Maade. Vor Hestehandler troede at fornedre sig ved at give sin Datter til en Kunstner; han reddede sin Stands Ære ved at give hende til en Hosekræmmer.

Samme Maaned giftede min Broder sig med Frøken ***, en Datter af den afdøde Marquis *** og en Niece af Obersten.

XII.

Den 14de Juli.

Altsaa, o Himmel! den ene Broder bestjæler sin Fader, bestjæler sine Kammerater, bestjæler og myrder sin Velgjører, bestjæler Republiken, og han ansees værdig til at ægte en forhenværende Marquis's Datter; den Anden offrer Dage og Nætter til en ophøiet Kunst; han fylder sin Sjel med de ædleste Forhaabninger og de reneste Tanker; han bliver en af sin Tids første Kunstnere og han er ikke værdig til at blive en Kræmmers Medbeiler.

Og dog er det det det samme Blod, som flyder i Begges Aarer; man har nedbrudt de aristocratiske Kasters Skranker. Det er altsaa ikke Herkomsten, som gjør En til Paria, det er Leveveien! Man vinder nuomstunder Ridder-

sporerne, som man fordum vandt Galgen, og man fornedrer sig ved Genie og ved Kunst! Lad ogsaa Mindet om mange Ahner endnu kaste lidt Glands fra sig! — men Du, som er gaaet ud af Hestestalden for at bestige et Palads, Du, som jeg har seet haandtere Striglen og Børsten, siig mig, hvor kommer din Stolthed fra?

Jeg vil holde op... jeg føler, mit Hoved er nær ved at briste; thi jeg elsker Dig, o Gabrielle!... Men, ak! jeg er kun Violinspiller!

XIII.

Disse vare de Klager, der vare indsluttede i den stakkels Oldings Pung. Jeg overleverer Dig dem, kjære Læser! uden Commentar; Du vil ligesaa godt kunne tilføie den selv, som Din ærbødige

Samuel Bach.

Cadetcorvettens Modtagelse i Edinburg*).

(Fragment af et Brev.)

— — „Vi ankom den 13de Juni paa Rheden ved Leith, Edinburgs Forstad, efterat vi længe utaalmodig havde kæmpet med daarlig Vind eller Blikstille. Vore Forventninger bleve om muligt overtrufne ved det første Indtryk, som Synet af Edinburg og hele Indløbet dertil gjorde paa os. Om Eftermiddagen kom den danske Consul ombord med Efterretninger fra Kjøbenhavn. — Vi skylde hans sjeldne Opmærksomhed og Forekommenhed for største Delen alle de Fornøielser og al den Ære, vi i Løbet af de følgende 8 Dage nøde i Edinburg, og stedse ville vi med oprigtig Venskab og Taknemlighed erindre hans Redebonhed og Opoffrelse. Ved hans Foranstaltning besaae vi allerede den følgende Formiddag med alle Cadetterne Edinburg Castle, hvor Oberst Gordon og Stedets samtlige yngre Officerer modtoge os med en Hjertelighed, der langt overgik vore Forventninger, og som ikke alene yttrede sig ved den store Beredvillighed i at vise os Stedets Mærkværdigheder og mageløse Skjønhed, men ogsaa ved, skjøndt uforberedt, at indbyde os Alle til en festlig Frokost, hvor der herskede en Aand, som ikke var begrundet alene efter Conveniensens Regler, men uden Tvivl var udsprungen af Kjærlighed og Venskab for den danske Nation. Samme Dag besaae vi de fornemste Gader og Monumenter, tilligemed Observatoriet, som den astronomiske Prof. Henderson godhedsfuld viste os. Vel havde vi forestillet os Edinburg som en skjøn og pragtfuld Stad, men en saadan Elegance og saa pompeuse Situationer havde vi ikke kunnet vente os; og havde vi end havt de bedste Tanker om Skotternes Gjestfrihed, kunne vi dog ikke Andet end tilstaae, at den næsten overgik alt, ikke alene mod Officererne, men ogsaa mod Cadetterne. Disse Sidste bleve formelig opsnappede af Indbyggerne og Alle kappedes om, at vise dem, hvad der var værd at see saavel i Edinburg, som i Omegnen, der er ikke mindre henrivende end Staden selv. — Officererne og de fleste af Cadetterne saae paa denne Maade Holyrood, Bowlyn Castle Dalkeith o. s. v. og de offentlige Bygninger, som Parlamentet, Museum anatomicum og Hospitalerne bleve ligesaa forekommende foreviist dem, hvem dette nærmest maatte interessere.

Dog den smukkeste Tour, som vi Alle gjorde sammen, var unægtelig Reisen til Stirling Castle som vi gjorde paa et Dampskib langs Fortet i den meest romantiske og maleriske Egn man kan tænke sig. — Stirling ligger paa Grændsen af Høilandene, og vi kunde derfor faae et levende Begreb om dette saa besungne og lovpriste Land. Castellets Gouverneur, Sir Archibald Christie, modtog os meget venskabeligt og, skjøndt i en høi Alder, var han dog utrættelig i at vise os alle Stedets Mærkværdigheder, som især havde historisk Interesse. Hans Forfædre vare Danske, og hans Interesse for den danske Nation var umiskjendelig. — I det Hele var det ikke muligt andet, end med Glæde at besøge saa mange Steder, som man kjendte saa godt af Historien og af W. Scotts Romaner.

Vi bleve ikke lidet forundrede ved at læse i

*) Uagtet flere Uger ere forløbne siden vi modtog ovenstaaaende Skrivelse, have vi dog ikke kunnet publicere det, førend at have indhentet Forfatterens Tilladelse dertil. — Da vi nu have erholdt denne, troe vi ikke at burde tilbageholde en detailleret Beretning om vore Landsmænds Modtagelse i et fremmed Land, der visselig maa være af Interesse, om den end kommer lidt sildigt. Red.

Aviserne, som vi fandt paa Dampskibet, at den danske Corvet havde en dansk Prinds ombord, som den foregaaende Dag havde besøgt Castellet ꝛc. Hvorfra dette Rygte var kommet, var os ubegribeligt; og den eneste Civile blandt os maatte gjælde for Prindsen. Der blev endogsaa sendt en Invitation fra Shakespeare-Klubben til den „Kongelige Høihed", for at overvære Forsamlingen samme Aften.

Den største Triumph nøde vi dog den næstsidste Aften, vi opholdt os i Edinburg, og Ingen blandt os vil vistnok nogensinde glemme den. Efter en brillant Diner hos Oberst Blanchard, begave Officererne og nogle Enkelte blandt Cadetterne sig hen til Theatret. Ved vor Indtræden istemmede Orchesteret 3 danske Nationalsange: „Kong Chistian lægger ned sit Sværd" — „Vift stolt paa Codans Bølge" og „Dannevang ꝛc.", under hvilke vi reiste os, hvorpaa Publicum udbrød i et stormende Bravo og Klappen.

Vi bleve i høi Grad overraskede og bevægede ved en saa uventet Ære, og kun ved Buk kunde vi yttre vor Tak. Det var i Sandhed en Udmærkelse, som dobbelt maatte være os kjerkomment efter vort tidligere Forhold til England.

Den sidste Dag tilbragte vi hos den danske Consul, som havde foranstaltet et splendid Middagmaaltid for os, og indbudet Stedets fornemste Officierer og Embedsmænd. Ogsaa her havde vi Leilighed til at glæde os over den samme Følelse for de Danske, som vi hidtil havde mærket; og især maatte de Toaster, som de tilstedeværende engelske Officierer udbragte, tale til vort Hjerte, da Aaret 1807 blev deri omtalt paa en saa uforbeholden Maade, saa smigende for de Danske, og saa graverende for deres egen Nation, at kun den mest levende Erkjendelse af den Uret, vi dengang led, kunde have frembragt dem.

Med Veemod forlod vi den følgende Dag et Sted, hvor vi havde nydt saa mange Fornøielser, og som vi maaskee aldrig oftere faae at see."

Khamsin.

(Af Alex. Dumas's: „Quinze jours au Sinaï.")

Vi bleve endnu den følgende Dag ved at reise i samme Retning mod Havet. Allerede i længere Tid havde vi kunnet skjelne Byen Thor paa vor venstre Haand; men den forekom os bestandig at blive mindre, eftersom vi kom den nærmere, saa vi tilsidst bleve enige om, ikke at gjøre nogen Afstikker af Veien for dens Skyld. Vi dreiede derfor af tilhøire og efter 1 eller 2 Timers Marsch paa Sand, der er saa fiint, som om det var sigtet, og som bedækker det røde Havs Bredder, befandt vi os atter mellem Bjergene, og naaede henimod Aften en yndig Oase, kaldet: „Gangernes Dal." Palmetræer med vaiende Fjerbuske, Sykomorer med deres sorte Løv beskyggede en Kilde med frisk og reent Vand. Denne Oase opfordrede os til at gjøre Holdt, og vi opreiste vort Telt ved Foden af nogle Palmetræer.

Natten var henrivende; vi havde Vand og en kjølig Luft, disse to Kostbarheder, hvorpaa Ørkenen er saa sparsom. Vi vognede igjen vederqvægede og styrkede og begave os paa Veien i den muntreste Stemning. I det Øieblik, vi skulde reise gjorde Araberne hinanden opmærksomme paa nogle røde Striber, som viste sig i Østen. Dog syntes de ikke at tage til, og vi havde allerede forglemt disse foruroligende Tegn, da vi følte nogle heftige Vindstød, disse Ørkenens Feberpust, fare forbi os. Snart blev Heden utaalelig. Sandet, hvirvlet i Veiret af en umærkelig Vind, lig en Damp, der steg op af Jorden, indhyllede os i en Sky, der brændte vore Øine og ved hvert Aandedrag trængte ind i Næsen og Halsen. Vore Arabere syntes mod deres Sædvane at lide, som vi, af disse Plager, hvormed de skulde have været fortrolige; Dromedarerne syntes at søge hinanden, uden at standse i deres Løb, sættende afsted i fuld Fart, udstrækkende deres lange Slangehalse, saa at deres Underlæbe berørte Jordbunden. Undertiden gjorde de uregelmæssige og pludselige Spring til Siden, som om de havde brændt deres Fødder paa Sandet. „Tag Eder iagt", raabte Thoualeb, og efter ham gjentoge Araberne denne Advarsel, som jeg

hørte uden at kunne begribe, af hvilken Fare vi vare truede. Jeg nærmede mig Bechara for at spørge ham, hvorfra dette Onde kom, hvoraf vi Alle vare angrebne, saavel Mennesker som Dyr; men Tiden til at tale sammen var forbi: istedetfor ethvert Svar tog Bechara en Flig af sin Kappe og, kastende den over Skulderen, indhyllede han sig saaledes i den, at Næse og Mund bleve tildækkede. Jeg gjorde det Samme, og da jeg vendte mig om, bemærkede jeg vort Exempel fulgt af Araberne, af hvem man kun saae de sorte og glimrende Øine, endnu mere sorte og glimrende under deres hvide Tourbaner; endelig, efter et Qvarteers Forløb, behøvede vi ikke mere at spørge Franker og Araber, alle vidste vi, hvad det var: Ørknen betydede os det med alle sine Tegn, og tilraabte os det med alle sine Stemmer: det var Khamsin.

Vor Vei blev usikker; thi Sandet hævede sig som en Muur mellem Horizonten og os. Hvert Øieblik standsede vore Arabere, hvis Øine ei kunde gjennemtrænge dette Flammeslør og forlode ofte den lige Retning til Tegn paa deres Ubestemthed. Imidlertid tog Stormen stedse til; Ørknen blev mere og mere urolig; vi kom ind i Furer af Sand, der rullede sig som Bølger, og vi trængte gjennem de brændende Toppe af disse Smaahøie som den kyndige Styrmand gjennem Bølgerne. Uagtet den Forsigtighed, vi havde iagttaget med at bedække Munden med vore Kapper, indaandede vi dog ligesaameget Sand som Luft; Tungen klæbede sig til Ganen; vore Øine bleve vilde og blodige, og vort Aandedræt, der lød som en Raslen i Halsen, tilkjendegav i Mangel af Ord vore gjensidige Lidelser. Jeg har ofte befundet mig ligeoverfor Faren, men aldrig har jeg erfaret et saadant Indtryk, som det, jeg nu følte: det maa omtrent være det, som en Skibbruden lider, hængende paa en Planke midt i et oprørt Hav. Vi droge frem som afsindige, uden at vide hvorhen, stedse hurtigere og i et bestandigt tiltagende Mørke; thi Støvskyen, som indhyllede os, blev tættere og mere brændende. Endelig lod Thoualeb høre et gjennemtrængende Skrig: det var Signalet til at gjøre Holdt. De to Anførere, Bechara, Araballah og Araberne, som denne Dag droge i Spidsen for Karavanen, traadte sammen for at raadslaae; de vare de mest erfarne Lodser i dette ubestandige Hav, hvori vi vare farne vild. En efter En sagde de deres Mening, og uagtet den farefulde Stilling, hvori vi befandt os, afgave de den med en viis Maadeholdenhed og en høitidelig Langsomhed.

Endelig gjentog Thoualeb kortelig de forskjellige Meninger, idet han udstrakte Armene mod Syd-Vest og paany begyndte det rasende Løb, men denne Gang uden nogen Afbrydelse eller Afvigelse fra den engang tagne Retning, i de to Cheikers Fodspor, som under de farefulde Omstændigheder havde taget Anførselen over Karavanen. Vi droge til et Maal, men til hvilket turde vi ikke spørge; vi vidste kun, at toge vi Feil af det, vare vi fortabte.

Ørknen gjorde et imponerende og melancholsk Indtryk; den syntes at leve og være i heftig Bevægelse og at dampe lige ind til Indvoldene. Overgangen havde været hurtig og paafaldende; det var ikke mere Oasen fra den foregaaende Dag, Hvilen ved Foden af Palmetræerne, Søvnen, forfrisket ved Lyden af Kildens Rislen, det var det glødende Sand, det var den haarde Dromedars Støden, det var den qvælende, umenneskelige og afsindige Torst; Tørsten, som bringer Blodet til at koge, forblinder Øinene og indbilder den Ulykkelige, at den brænder Søer, Øer, Træer, Kilder, Skyggen og Vandet. Jeg veed ikke, om det forholdt sig med de Andre, som med mig, men jeg var Byttet for et virkeligt Raserie, for en Drøm, for en Afsindighed uden Grændser, som udbredte sig over alle mine Indbildnings Skabninger. Undertiden standsede vore Dromedarer, nedgravede deres Ho-

veder i det brændende Sand, som for under dettes Overflade at finde nogen Afkjøling, derpaa reiste de sig feberhede og stønnende, som vi, og begyndte paany deres phantastiske Løb. Jeg veed ikke, hvorofte dette gjentog sig, jeg begriber ikke, hvorledes vi vare lykkelige nok til at undgaae at blive begravne i Sandet, men det erindrer jeg, at neppe vare vi geraadte i en Ulykke, for Thoualeb, Bechara og Araballah vare i Nærheden af os, hurtige og hjælpsomme, men stumme som Spøgelser, hjælpende Mennesker og Kameler, atter begivende sig tilbage til Veien, tause og indhyllede i deres Kapper. En Time endnu en saadan Storm, og jeg er forvisset om, den skulde have begravet os. Men pludseligt kom der et Vindstød, opklarende Horizonten, som om der blev rullet et Teppe op for vore Øine. Mokkatteb! raabte Thoualeb; Mokatteb! gjentoge alle Araberne. Paany hævede Sandet sig mellem os og Bjerget, men Gud havde, som for at opmuntre os, viist os Maalet for vor Længsel. Mokatteb! Mokatteb! gjentoge vi uden at vide, hvad Mokatteb var, men gjættende at det var Maalet, Frelsen, Livet. Fem Minuter efter glede vi som Slanger ind i en dyb Hule, hvis snævre Aabning lod nogen Lysning og Varme komme ind, medens vore Dyr, knælende, med Hovederne rettede og udstrakte mod Klippen, allerede vare faldne hen i en ubevægelig Tilstand, hvori de med deres graa Hud, bedækket af Sandet, lignede Kameler, huggede ud af Steen. Hvad os selv angik, kastede vi os ned, uden at bekymre os om Telt, Tæpper eller Spise, Hulter til Bulter, et Bytte paa eengang for en Bedøvelse og Affindighed, som var midt imellem en Søvn og en heed Feber; saaledes uden at tale, uden at sove, uden at bevæge os, forbleve vi indtil næste Morgen, udstrakte paa Ansigtet som Statuer, styrtede ned fra deres Fodstykker.

Stormen vedblev stedse, og vi hørte dens Hylen udenfor; dog lidt efter lidt ophørte dens Brølen; henimod Middag havde den næsten ganske tabt sin Kraft, og det var nu den, som rallede og led Dødskampen. I 30 Timer havde vi ikke nydt nogen Spise; Hungeren kaldte os tilbage til Livet; Tørsten havde ikke et Øieblik forladt os. Abdallah stod op og gjorde Anstalter til Frokost, medens Araberne søgte efter en Kilde i hver Krog af Hulen; men forgjæves; vi maatte lade os nøie med det forgiftede Vand i vore Læderflasker. Nedslagne og bedækkede med Smuds holdt vi vort tarvelige Maaltid, som bestod af Riis og Dadler, da Mohamed traadte ind med en ynkelig Mine, som han havde tilvant sig, naar han havde et Forlangende at komme frem med. Araberne havde efter deres rosværdige Sædvane Intet taget med sig, og Eskorten, der ledsagede os, var fordoblet. Vi deelte mellem 30 den Frokost, som Abdallah havde tænkt at tilberede for 3. Araberne fik hver en Haandfuld Riis og 1 Daddel, selv spiste vi ikke mere.

Den 3die Dag forandrede Vinden sig, og, uagtet uheldspaaende Tegn paa Himlen, forlode vi dog Hulen Mokatteb, da vi saae, at vort Mundforraad ikke vilde slaae til paa Grund af Tilvæxten af de Spisendes Antal. Da vi gjensaaes ved Dagen, forfærdedes vi for hinanden, saadan lignede vi Spøgelser. Hvad vi havde oplevet i de 3 sidste Dage havde dybt indprææntet sig paa vore Ansigter: vore Øine vare matte og glasagtige, vor Hud tør, vort Aandedræt stønnende, vore Legemer stivnede. Snart bemærkede vi Havet, og, da vor Vei førte os et Øieblik i Nærheden af dets Bredder, løb Araberne derhen, fyldte deres Mund med Vand og kom tilbage for at udpuste det i Dromedarernes Næsebor, hvorved de paa Øieblikket fik hele deres Fyrighed tilbage. Jeg ønskede at bade mig, men jeg vovede det ikke af Frygt for ikke at kunne modstaae min Begjærlighed efter at drikke. Iøvrigt, hvor saltagtigt end Vandet i Havet er, vilde jeg dog neppe have fundet

det mere udrikkeligt, end Vandet i vore Flasker.

Henimod Aften fandt vore Arabere endelig en Cisterne, men frygtende for, at vor Tørst efter at drikke dette iskolde Vand skulde virke skadeligt ind paa vor Sundhed, slog de Teltet op i nogen Afstand fra Kilden, og nogle Dieblikke efter kom Bechara tilbage med fyldte Vandflasker. Det var en sand Fest og gav os Appetit til Aftensmaaltidet.

Den næste Dag begave vi os paa Veien i klart Veir; Thoualeb gav Signal til Afreise, idet han satte sin Dromedar i Galop. Disse Dromedarer ere saa udholdende som om de vare af Staal, og, tiltage i Styrke under deres Fart. Vi fulgte Thoualebs Exempel og endelig henimod Middag bemærkede vi Moses Kilder, hvor vi skulde gjøre Holdt.

V.

Tale-Maskiner.

Stemmen kan, som bekjendt, let og tydeligt henføres til fjerne Steder ved Hjælp af Rør; dette simple Middel til at fremlede Ord paa en Statues Læber, undgik ikke Oldtidens Præsters Opmærksomhed, og man veed, at flere af deres Orakler talte paa denne Maade. Det er sandt, at Præsterne i Almindelighed ansaae det for bedre at give Svarene selv, eller lade dem give ved en Qvinde, der var underviist i denne Hensigt. Men vi læse ofte, at deres Afgudsbilleder talte, og det samme ville vi finde, naar vi see hen til Helgenbillederne.

Orakelsvar blev givet gjennem et talende Hoved paa Lesbos; dette forudsagde, skjøndt i tvetydige Udtryk, Cyrus den Stores voldsomme Død, der endte hans Tog mod Scyterne. Det var Orpheus's Hoved.

Skjøndt Memnons berømte Hoved i Almindelighed blot gav en musikalsk Lyd fra sig, naar den opgaaende Sol faldt paa dets Læber, sees det dog af Indskrifter paa Stotten, at Præsterne, læmpende Oraklet efter Spørgerens Lettroenhed, undertiden lod Statuen tale.

Middelalderens talende Hoveder havde en mere philosophisk Charakteer. De bleve ikke brugte for at indbilde en overtroisk Mængde, at de vare Mirakler, der hidrørte fra en overnaturlig Forstand, — de viste blot, at de vare Producter af menneskelig Kløgt, Opfindelser af Mænd, der udmærkede sig fra den øvrige Menneskeslægt ved deres store Kundskaber.

Gerbert, som under Navn af Sylvester den 2den sad paa Pavestolen fra 999—1003, indrettede et Talehoved. For dette Product af hans Geni anklagedes han for Troldom, den sædvanlige Beskyldning for Opfindere i Mechaniken paa de Tider.

I det trettende Aarhundrede gjorde Albertus Magnus, hvis udstrakte Kundskaber satte hans Tidsalder i Forbauselse, et Hoved af Leer. Man siger, at hans Discipel, Thomas Aqvinus, blev saa forskrækket, da han hørte det tale, at han slog det i Stykker, hvorpaa Mechanikeren udraabte: „Der ligger fyrgetyve Aars Arbeide." I samme Aarhundrede levede den berømte Roger Baco, der skal have forfærdiget et lignende Automat. Den berømte Jesuit, Athanasius Kircher, som levede i det syttende Aarhundrede, og var, om ikke Opfinder, saa dog den første Beskriver af Wolusharpen og mange andre vigtige acustiske Opfindelser, forsikkrer os i 9de Bog af hans „Musurgia universalis", at man kunde gjøre en Statue saaledes, at dens Dine, Læber og Tunge skulle faae vilkaarlig Bevægelse, og at den skal udtale articulerede Lyd og see ud, som om den var levende. Han havde isinde at gjøre en saadan til Dronning Christine, men man siger, han blev forhindret deri,

enten af Mangel paa Tid, eller formedelst Udgifterne derved.

Efter den Tid fremvistes ofte Talemaskiner af dette Slags i forskjellige Lande i Europa, og Meddelelsesmidlerne vare undertiden saa sindrigt skjulte, at det opvakte Forbauselse og overraskede ikke alene de Lettroende og Overtroiske, men ogsaa Folk med Lærdom. En vis Thomas Irson fremviste et Talehoved, der vakte Carl den 2dens og hele hans Hofs Beundring. Det svarede i flere Sprog paa de Spørgsmaal, der hviskedes det i Øret. Da Beundringen var paa det Høieste, opdagede en Page i et tilstødende Værelse en Præst, som svarede gjennem et Rør.

I forrige Aarhundrede forfærdigedes i Versailles en Figur af Bacchus, siddende paa en Tønde. Den udtalte med lydelig og forstaaelig Stemme alle Dagene i Ugen, og bød Selskabet god Dag. Mange Personer skuffedes ved den, da Maskinens Eier tillod dem at undersøge det Indvendige af Figuren og Tønden, hvor man ikke opdagede Andet end Orgelpiber, Hjul, Cylindere o. s. v. Men denne Skuffelse varede ikke længe. En Person, som var lidt klogere end de Andre, opdagede en falsk Blæsebælg, hvori der var indsluttet en Dværg, der udtalte Ordene, hvis Lyd, ved Hjelp af et Rør, førtes til Figurens Mund.

Professor Beckmann beskriver et lignende foregivet Automat, som han saae. Figuren var en Tyrk, der stod paa en Kasse, der var fyldt, ligesom i det ovennævnte Tilfælde, med Piber, Blæsebælge o. s. v.; men Stemmen meddeeltes af en Person i det tilstødende Værelse.

Aphorismer

af Carl Bernhards Noveller: „Børneballet", „Tante Franciska" og „Skjødesynderne."

Det er et vist tankefuldt og dog adspredt og aandsfraværende Blik, som jeg næsten troer, at alle unge Piger have i deres Magt, og hvori der ligger to Ting — Medlidenhed og Bebreidelse. Det er gjerne muligt, at det kun er et Udtryk for den ene af disse Følelser, men ligesaa let, som det er for den, paa hvem det er heftet, deri at opfatte det Charakteristiske for begge disse, ligesaa vanskeligt er det for ham at udfinde, hvilken af dem, der fremherskende rører sig i den Sjel, hvis afspeilende Billede dette Blik er. Der er ikke i dette Øiekast noget Spor af Glæde eller Lykke, der ligger tvertimod dyb Sørgmodighed deri; og skjøndt det er umiskjendeligt, at Tanken beskjæftiger sig med den Person, mod hvem det er rettet, saa antyder det dog ikke nogen øieblikkelig spændt Opmærksomhed for denne; det er derimod, ligesom om det deelte sig og vendte sig ligesaa meget indad, for at skue tilbage i sin egen Sjel, idet det netop har den Alvor, som viser at Tanken bevæger sig mellem en svunden Tids Erindringer.

Den, som kan tvivle om Sandheden af hvad der staaer i Jocondes Romance: l'on revient toujours à ses premiers amours — kjender ikke Mennesket.

L. H.

C. Schleisner inv. | P. C...

GADE - BARBEREN.

Em. Bærentzen & C. lith. Inst.

Gabrielli og Metastasio.

Af J. Janin.

I.

I Aaret 1777, da Italiens store Digter Metastasio levede, reiste en ung fransk Adelsmand i Italien. Han var nylig kommen til Venedig, da Hændelsen, eller snarere hans egen Lykke, gjorde ham til Helten i følgende Eventyr:

Den unge Adelsmand boede i en gammel Bygning af skummelt Udseende, paa St. Marcuspladsen, et gammeldags Palais, ganske besat med Kroner og Vaabenskjolde, mørkt og taust som en venetiansk Adelsmands Aasyn, en Bolig, der stod aaben for alle Vinde og for alle Reisende af god Familie. I dette Slot herskede hele Aaret igjennem en venetiansk Taushed, hvo endog den Fremmede var, som beboede det. Derfor kjedede den unge Adelsmand, Helten i denne Historie, sig umaadeligt over denne tause Bolig, denne store, maskerede By, Venedig, som han havde forestillet sig saa fuld af Luxus, Støi og Kjærlighedseventyr.

En Dag, en Vinterdag, da den venetianske Himmel var mørkere og Vinden skarpere end sædvanlig, da man overalt i hele Byen saae de triste, mørke Gondoler, som man havde kunnet antage for ligesaamange Ligkister, der hengled til de Dødes Fristed, hørte den unge Mand en stor Støien ved Indgangen til Paladset, han beboede. Fløidørrene stode aabne, de store Marmortrapper gjenlød af Tjenernes Trin; de lange Corridorer fyldtes med Bagage, og pludselig kom Huusbevogteren, med forvirret Aasyn, ind i Værelset, som vor unge Mand beboede, og udraabte: „Ak! naadige Herre, naadige Herre! vi ere forlorne, — jeg er fortabt. Jeg arme Menneske! tilføiede han og vred Hænderne fortvivlet. Jeg har skuffet min Frues Tillid og krænket hendes Opholdssted. Hun havde betroet mig sit Palais, for at jeg som en tro og ærlig Tjener skulde bevogte det, og dette Palais har jeg leiet ud til Fremmede, til den Første den Bedste, som har villet betale mig. Jeg Ulykkelige! Hvad skal jeg gribe til? en Anden end min Frue har spadseret i disse store Sale, en Anden end hun har, uden hendes Tilladelse, hvilet i hendes Egetræes-Seng med de Damaskes Gardiner. Jeg Ulykkelige! Hvad skal jeg gribe til? Hvad vil der blive af? min Frue, som jeg troede var langt borte, ak! meget langt borte, hun er pludselig kommen. Hun er der, hører De hende ikke komme? Hun er her, siger jeg Dem. Der er hendes Domestiker, hendes Secretair, hendes Bagage, hendes Majordomus og hele Sværmen af hendes Kammerjomfruer! Hører De dem? Jeg maa flye! og hvorhen? Ak! naadige Herre! Høibaarne Greve! kom mig for Guds Skyld til Hjælp! Tag mig i Deres Beskyttelse! flygt, flygt hurtigt! Tag Deres Tøi med; skal jeg kalde paa Deres Tjener, naadige Herre? skal jeg ledsage Deres Excellence til et Hôtel her i Nærheden? Endnu kunne vi maaskee flygte, De og jeg, forend at min Frue faaer at vide, at De har boet i hendes Huus, at De har sovet i hendes Værelse og i hendes Seng. O! lad os flygte, lad os flygte!" Da han sagde disse Ord, var den stakkels Benedict virkelig ude af sig selv.

Jeg har ikke sagt Dem den unge Mands Navn; han hed Grev de Rochetaillé! et ret net Navn, af et Provindsialnavn at være! Han var en smuk, ung Mand paa de Tyve, hengiven, med Krop og Sjæl, til hiin Alders Lidenskaber. Han havde forladt sit Fædrene-Slot, mindre for at reise, end for at søge Eventyr, og i det halve Aar, han havde reist, havde han ikke mødt Skygge af Eventyr. Da han derfor hørte al denne usædvanlige Bevægelse, som foregik omkring ham, og saae det ellers saa øde Huus ganske opfyldt, indsaae han, at han dog omsider vilde komme til at opleve noget Usædvanligt. Derfor blev den ulykkelige Benedict kun daarligt modtagen af vor unge Mand, da han, bleg af Skræk,

kom for at foreslaae ham at forlade dette Huus, i samme Dieblik det vilde blive et usædvanligt Huus, hvori usædvanlige Ting vilde foregaae; dette Huus, som tilhørte et usædvanligt Væsen, som nu skulde komme.

„Min Hr. Benedict!" svarede den unge Greve den stakkels Opsynsmand, som vred Hænderne, „det gjør mig ondt for dem, men, hvad De forlanger, er umuligt. Det kunde blive det skjønneste Veir af Verden, Deres skjønne venetianske Himmel kunde blive ligesaa blaa, som den i denne Time er sort; Vinden, som nu blæser, kunde blive en Zephyr, istedetfor en skarp Østenvind; istedetfor Støvhvirvlerne, som jeg seer dernede, kunde den herligste Blomsterflor gjennemflagre Luften — og jeg vilde dog ikke for al Verden forlade dette Sted. Huset er mit, jeg har leiet det paa sex Uger, ikke sandt? Det er Dem, som har villet det. Sex Uger, jeg forlangte blot fjorten Dage. Jeg vil altsaa blive her i sex Uger. Imidlertid, skjøndt hele Huset er mit, saa vil jeg dog være mere gjæstfri end De er. Altsaa, efterdi Deres ædle Frue har faaet det slemme Indfald at overraske Dem, min gode Benedict, vil jeg dog være mindre grusom mod hende, end De vilde være mod mig. Jeg vil dele med hende det Huus, som er mit, indtil min Contract med Dem, den ædle Dames chargé d'affaires, er udløbet, og jeg skal bestræbe mig for at gjøre hende Honneurs, saa godt jeg formaaer."

Saaledes talede Grev de Rochetaillé til Benedict. Hans Tone var saa bestemt, at Benedict strax indsaae, der ikke var Noget at gjøre med saadan en Mand.

„I det mindste," sagde Benedict med foldede Hænder, „kunde Deres Excellence dog vælge et andet Værelse i Huset. De bebover juft min Frues Værelse; og De vil dog ikke foraarsage hende denne Ærgrelse, naadige Herre!"

Men Greven værdigede ikke Benedict noget Svar. Han var allerede altfor beskjeftiget med Tanken om de talrige Tilberedelser, der foregik i hans Værelse. Medens Benedict endnu talede, vare flere Tjenere komne ind i Grevens Værelse, og uden at synes at bemærke ham, ordnede de Alt for deres Frue. Greven afbrød dem ikke. Udstrakt i en stor Lænestol ved Caminen, gjengjeldte han de ny Ankomnes Ligegyldighed med samme Mynt. Faa Dieblikke vare tilstrækkelige for Fruens Tjenere til ganske at omskabe hendes Værelse, der før lignede et Sovekammer i et brillant Gjæstgiversted. Det smudsige, brugte Gulvtæppe maatte vige for et prægtigt Tæppe af tusinde glimrende Farver, de gamle Meubler som vare omgivne af et sort Overtræk, frembøde strax, efter at de vare befriede fra dette Ligklæde, Skuet af det skjønneste Fløiel og den deiligste Forgyldning. Til samme Tid bragte nogle andre Tjenere adskillige Smaating til en smuk Dames Brug ind i det allerede pragtfulde Værelse; chinesiske Vaser, lakerede Borde, prægtige Kurve, Guldcandelabrer med Vorlys og tusinde nydelige Bagateller, af det Slags, som man til alle Tider finder i elegante Damers Boudoirer. Men hvad der især forbausede vor Adelsmand, var et pragtfuldt Toilette af Marmor og Guld, som to sorte Slaver havde Møie med at slæbe hen i en Krog af Værelset. I Sandhed! det var et kongeligt Toilette. Guld, Chrystal, kostbare Coraller, den meest udsøgte Rigdom straalede fra alle Kanter. Da dette Meubel var sat paa sin Plads, bedækkede en ung, væver Kammerpige det med de herligste vellugtende Sager. Man kunde gjerne sige, at alle Orientens Parfumer havde sat hinanden Stevne i disse rige Flacons. Hvor denne Dame maa være smuk! sagde Rochetaillé ved sig selv. Og jo flere af disse vidunderlige Ting han saae, desto mere holdt han sig ubevægelig og stum i sin Krog.

Han havde været saa beskjæftiget med at betragte alle disse Forvandlinger, og især havde hans Opmærksomhed været saa spændt

paa de tusinde deilige Ting paa dette gyldne Toilette, at han ikke havde bemærket, at de smudsede, affalmede Vinduesgardiner vare blevne ombyttede med prægtige Silkegardiner, ligesom og at det gamle Betræk i Værelset havde givet Pladsen for det herligste guldvirkede Fløiel. Sengens Forvandling havde ikke været mindre hurtig og fuldstændig. Hvilke Broderier! hvilke fine Kniplinger! hvilke rige Zirater! Man kunde sige, at det var et Alter, opreist for en Genie, for en eller anden af Oldtidens Gudinder. Neppe var det nye Betræk ordnet, førend andre Tjenere bragte en Mængde kostbare Malerier — bløde og yppige: Englehoveder, Madonnahoveder; den skjønneste Blanding af christelig og profan Kjærlighed; ikke at tale om et prægtigt Elphenbeens Christusbillede af en Kunstner i Florents; ikke at tale om de skjønneste Marmorbuster, de rigeste Porcelainer, de kostbareste Sølvvaser; ikke at tale om det pragtfulde Pendul, som spillede hver Time; ikke at tale om denne Luxus i Alt, Stort og Smaat; denne Luxus, som kun tilhørte visse Tidsrum; denne Luxus, som er Kongernes, eller snarere, som var Kongernes Luxus, den skjønneste Luxus i Overdaadighedens Epoque, det 16de Aarhundrede, Frants den 1stes Aarhundrede.

Jeg overlader Dem selv at betænke, hvor blændet den unge Grev de Rochetaillé blev ved Synet af disse Herligheder, som han aldrig havde seet Mage til, ikke engang i Tusind og Een Nat, dette Orientens Ideal! Vor unge Mand, som ansaae sig for rig, havde dog aldrig seet saadan Rigdom, ikke engang i Drømme. Hvad der end mere forøgede hans Forbauselse, var den utrolige Hurtighed i alle disse Forvandlinger, den ligesom frivillige Fremtræden af alle disse Underværker, der paa eengang og til samme Tid, uden nogen Forvirring, stillede sig paa deres Plads, som om de havde faaet Befaling dertil af en Fee; men især den Iver og Taushed hos disse travle Tjenere, som havde i et Øieblik bemægtiget sig Huset og saa pludselig forvandlet det.

Alt dette foregik i Sovekammeret; i de andre Dele af Huset foregik den samme Revolution næsten med samme Taushed. Trapperne prydedes med Tæpper og Blomster, alle de gamle Senge bedækkedes med de fineste Puder og Linned, fiint som Silke; Kokkene, som saa længe havde været ledige, gjorde Ild paa deres Fyrsteder, Kjelderen forsynedes med udsøgte Vine; hele Huset opfyldtes af Rigdomme, Glands, Reenhed og Elegance. Snart blev det skumle Palais oplyst fra øverst til nederst, og Glandsen af tusinde Vorkjerter overstraalede St. Marcuspladsen. Alt dette varede neppe tre Timer. Efter tre Timers Forløb var Alt fuldkommen istand; det rige Palais Eierinde kunde nu komme.

Grev de Rochetaillé forblev stedse stum ved alle disse Underværker. Ingen havde talt et Ord til ham under alle Forberedelserne. Han sad saa nær ved Kaminen, at man ikke engang gjorde ham Uleilighed, da man lagde Gulvtæppet paa. En ærbødig Slave ventede paa, at han skulde reise sig for at faae en lille orientalsk Sopha sat istedetfor den gamle Lænestol, hvori han sad. Rochetaillé troede nemlig, at Værelset var nu fuldkommen istand, og at det ikke var muligt, at der kunde mangle Noget. Imidlertid kom der hvert Øieblik nye Tjenere ind, som bragte nye Rigdomme, der fandt Plads ved Siden af dem, der allerede vare der. En af dem i Særdeleshed, en aldrende Mand, som bar en sort Fløiels Kjole og en Hat med en sort Fjerbusk i, kom ind holdende et Dameportrait og en Kaarde i Haanden. Oldingen lagde Kaarden paa Marmortoilettet, men søgte forgjæves en Plads for Portraitet. Han stillede det da paa en forgyldt Consol lige for Greven. Oldingen gik ud. En anden Domestik kom ind; han tændte alle Vorlysene og Candelabrene i Værelset; en Anden lagde Brænde i Kaminen,

antændte dernæst paa en Sølvrist nogle Stykker Sandeltræ og forsvandt ligesom de Øvrige, i det han lukkede den med Damaskes Forhæng forsynede Dør efter sig.

„Ved Himlen," tænkte Greven ved sig selv, „dette er besynderligt. En Dronning kunde ikke være omgiven af større Glands. Maaskee er det virkelig en Dronning, men hvilken Dronning? I samme Øieblik heftedes hans Blik paa Portraitet, som syntes at smile til ham og at indbyde ham til at betragte det. „Det er et deiligt Malerie. Et italiensk Hoved i hele sin Glands, i hele sin Skjønhed; dette sorte italienske Øie, dette sorte italienske Haar, denne skjønne, blege, italienske Hud, under hvilken Blodet skinner, som Ilden under Asken; og i Smilet, hvilken Kjærlighed! i Blikket, hvilken Stolthed! og Hænderne, hvor hvide, Fingrene, hvor afrundede, — Alt, hvor ungt!" Rochetaillé glemte ved Synet af dette Malerie alle de Herligheder, som omgav ham. Han beundrede, men som Maleren beundrer. Han vilde end længere være blevet i denne Stilling, om ikke denne Gang en stærk Støi udenfor havde vakt ham af hans stumme Betragtninger.

Det var hiin saa utaalmodigt ventede Dronning, som kom i en prægtig Gondol. Rochetaillé saae hende stige ud, eller snarere, han saae en qvindelig Skikkelse, indhyllet i sin Mantilla, i eet Spring at være paa Palaiets Peristyle. Hun hoppede op af Trappen; Rochetaillé hørte hende ikke nærme sig. Hun var i Værelset, forend han kunde være betænkt paa at modtage hende.

Uden videre gik hun ind, som om hun havde været alene, i det Værelse, hvori den unge Greve var. Han begyndte at føle sig lidt forvirret over sin Uvirksomhed. At blive regnet saa ganske for ingen Ting af denne smukke Dame, han, der var smuk og ung og begjærlig efter at see Alt, syntes ham dog i det Mindste besynderligt. Han besluttede imidlertid, efter at have gjenvundet sin Fatning, at forbeholde sig hele Fordelen af sin Stilling og ikke at røbe sig.

Han blev derfor siddende paa sin Plads, da Italienerinden satte sig foran Speilet ved sit Toilette. I Begyndelsen morede hun sig med at see sig i Speilet og betragte sit ædle Ansigt, derpaa klappede hun i Hænderne, og to eller tre Fruentimmer kom ind til hendes Tjeneste. „Jeg maa gjøre mit Toilette," sagde hun. Hun blottede sit skjønne Hoved, og i hendes sorte Haar, som kom tilsyne, gjenkjendte Rochetaillé de skjønne Fletninger paa Portraitet. Snart efter bleve disse Haar meget kunstigen sat op igjen. Man bragte hende et Sølvfad, hvori hun dyppede sine skjønne Hænder og trinde Arme. I et andet Fad neddukkede hun sit Ansigt, ligesom en ung Svane neddukker sit Hoved i Søens Krystal. En sort Fløiels Kappe bedækkede endnu hendes hvide Skuldre; den faldt af, og en elegant Silkeklædning indtog dens Plads, saaledes at Hals og Skulder blev tilsyne. Om sin Hals bandt hun et Perlebaand, paa Haaret satte hun en Rosenkrands, om Armene heftede hun Guldbraceletter, i Ørene hængte hun Diamantsringe, der funklede som Stjerner. Med eet Ord, ved saaledes at see hende pynte sig, beundre sig, selv ombytte sit brune Fodtøi med Silkesko, vælge sine Juveler, ordne sine Kniplinger, bedække og blotte den skjønne Barm, smile til sig selv som en Skjønhed, der veed at hun er smuk og troer nu at være smukkere end nogensinde, kunde man sige, at hun ene var til for at beundre og beskue sig selv. Hun stod op, gik frem og tilbage, nynnede sine smukkeste Arier, uddeelte til sine Kammerpiger Ordres for næste Morgens Paaklædning, nærmede sig Kaminen og rakte sin nydelige Fod frem for Ilden, og det var, som om den forskjønnedes ved den venlige Varme; hun saae efter Tiden paa Uhret og vendte sig saa om mod sit Portrait, som hun betragtede med den samme Glæde, hvormed en ung

smuk Kone betragter sit Barn, et levende Billede af hende selv i Skjønhedens mest glimrende Alder. Og medens hun stod for Portraitet, beskuede Rochetaillé baade Portraitet og dets Original, og han fandt, at Maleren ikke havde smigret denne yndige Skabning. „Men hvorledes skulde han ogsaa have kunnet gjøre hende smukkere?" tænkte han ved sig selv.

Denne Scene varede en Time, en herlig Time fuld af Glæde og Fortryllelse. Rochetaillé, der, ligesom alle altfor lykkelige Mennesker, havde den Overtro, som Lykken indgiver, begyndte at spørge sig selv, om ikke Skjæbnen havde gjort ham usynlig. Thi til at være Legetøi for en Drøm, følte han, at han var alt for vaagen.

Saaledes stod det sig med ham, da Majordomus'en med en gravitetisk og alvorlig Mine, traadte ind, nærmede sig Damen, hilsede hende taus, men gjorde pludseligen en Bevægelse til den modsatte Side og vendte sig mod Grev de Rochetaillé.

„Der er serveret!" sagde han til ham.

„Nu kommer Touren til mig," tænkte Rochetaillé, „og i Sandhed, nu holder jeg mig ikke længere tilbage." I samme Øieblik reiste han sig, og rakte den unge Dame, som omsider havde bemærket ham, Haanden.

„Naadige Frue!" sagde han til hende, „vil De vise en Fremmed den Ære, at dele hans tarvelige Maaltid med ham, ligesom De allerede deler hans Huus med ham?"

Damen rakte alvorlig Haanden til den Fremmede.

Jeg har fortalt dem, hvorledes det mørke og triste Hotel, hvor Grev de Rochetaillé boede i Venedig, pludselig og som ved et Trylleri opfyldtes med alle de Herligheder, som paa eengang kunde omfatte Smag, Luxus, Kjærlighed til Kunst og store Rigdomme.

Vor unge Mands Sovekammer var ikke det eneste Sted i Huset, som var undergaaet denne Forvandling. De store Sale, som grændsede til Spisesalen, funklede af Lys og Guldzirater; Spisesalen, som ellers var kold og øde, var forsynet med et prægtigt Guld- og Sølvservice, der var opstillet paa de skjønneste Buffets, som i og for sig vare sande Underværker af Kunst; Bordet var besat med store Sølvfade, der vare udgraverede med al den Mangfoldighed i Former, der var et Særkjende for det 16de Aarhundrede. Rochetaillé rakte altsaa den unge Dame Haanden, og viste hende, som en sand Vært, alle mulig Honneurs i dette rige Palais, der havde kostet ham saa lidet. Damen, paa sin Side, syntes ikke ufølsom ved alle disse Høfligheder. Hun tog Plads ved Bordet i en stor Lænestol, som ikke eftergav det Øvrige Noget i Skjønhed. Maaltidet svarede til Forberedelserne. Der serveredes med de udsøgteste Retter og de ældste Vine. Vor Adelsmand, som ganske havde sat sig ind i sin Rolle, bad Damen at undskylde, at han ikke havde modtaget hende bedre. — „Deres Besøg," sagde han, „var saa uventet; vi have havt saa lidt Tid til at forberede os, at jeg i Sandhed maa undsee mig for Dem."

Neppe var Maaltidet tilende, før man underrettede vore Gjæster om, at Gondolen ventede dem, og at Metastasios Opera skulde begynde. „Metastasio! Metastasio!" udraabte den unge Dame, „hurtigt noget Vand til mine Hænder, og hun stak med barnlig Ynde sine smaa Hænder ned i et Guldbækken, medens en ung Kammerpige overøste dem med vellugtende Vand. „Metastasio! Metastasio!" sagde Damen, „Abbed Metastasio! det er ham, der har skjænket os vort Theater, min Herre! Han er vor Æschylos, han er vor Sophocles, han er vor Eurypides, han har skrevet Dido, min Herre! Didone abandonata! Metastasio, som Carl den 6te har kaldt Poeta Cæsaro; Metastasio, dette Aarhundredes Hæder, Hjertets Digter, den italienske Sophocles! hurtig, hurtig, min Gondol! hurtig, deres Haand, min Herre!" Til samme Tid rakte den unge Dame sin endnu

fugtige Haand til den unge Herre, og hun førte ham ned i sin Gondol, gjentagende: Metastasio! Metastasio!

Nogle faa Aareslag førte dem til Theatret. Rochetaillé troede, at hans Drøm begyndte paa ny. Hele denne store venetianske Salon var propfuld. Fire tusinde Personer, de smukkeste og rigeste, de mægtigste og fornemste, ventede her paa Enthusiasmens og Glædens skjønne Time; der var den meest glimrende Blanding, man kunde see. Adelige, Præster, Soldater, Fremmede, store Kunstnere, hele Venedig havde givet Møde i Theatret, selv Spionerne manglede ikke i dette uhyre Selskab. — En eneste Loge var bleven tom, og Alles Øine vogtede naturligviis paa denne Loge, med den største Utaalmodighed. Man aabnede Logen, Rochetaillé satte sig foran ved hendes Side. Derpaa tog hun sin Maske af, og neppe var denne Maske borttaget, før der fra alle Kanter istemtes et tusindfoldigt Raab, saa man skulde troe, Murene vilde briste. Man raabte, man klappede, man hilsede hende, man skreg til hende: Viva, Viva! Nogle fældte Taarer ved at see hende igjen. „Det er hende! det er hende!" Forestil Dem fire Tusinde Mennesker, paa eengang klappende i Hænderne. Eet Navn løb fra Mund til Mund, fra Hjerte til Hjerte: Gabrielli! Gabrielli! Hun havde imidlertid for alle kun een Mine, eet Blik, een Taare, een Glædesyttring; hun vilde ønsket at hele Venedig kun havde havt eet Hoved, for at kunne omfavne det paa eengang. Man raabte uafbrudt: Gabrielli! Gabrielli! Gabrielli!

Lykkeligviis gik Tæppet op. Strax fulgte den dybeste Taushed paa al denne Larm. Denne Aften gav man Didone. I Gabriellis Fraværelse var Romanina Venedig og Metastasios Dronning. Hun var ogsaa en beundringsværdig Italienerinde, som besad alle Italiens Lidenskaber. I Begyndelsen, da hun hørte Mængden klappe, troede Romanina lykkelig og stolt, at alle de stormende Bifald gjaldt hende; men, du store Gud! da nu Tæppet gik op, og hun, med en Medbeilerindes skinsyge Blik opdagede den lykkelige, triumpherende, tilbedte Gabrielli, hendes Medbeilerinde, i sin Loge! Gabrielli, som hun troede, endnu længe, maaskee for stedse, vilde blive ved Keiserinde Catharina den 2dens Hof, i Palaiet „Eremitagen!" Gabrielli, yngre og skjønnere end nogensinde! Ved dette Syn forsøgte Romanina forgjæves at vedligeholde sin stolte Værdighed; hun blegnede, hendes Knæ skjælvede; hun kunde neppe tale; hun faldt afmægtig i Armene paa Anna soror, og det utaknemmelige Publikum, dette Pubikum, som igaar tibad hende, vendte sig, uden at lægge Mærke til hendes Ildebefindende, mod Gabriellis Loge, klappede paany i Hænderne og istemte et tordnende Gabrielli! Gabrielli! Gabrielli!

Medens man derpaa bar den bevidstløse Romanina bort, bøiede Gabrielli sig ned mod Parterret, rakte sine smaae Hænder ud og sagde med den blideste Stemme: „Jeg kommer, jeg kommer, mine Herrer!" I Dieblikket var hun forsvunden. Rochetaillé vendte Hovedet om, han var ene i Logen, Gabrielli var sluppen ud gjennem en lille Dør, som førte fra Logen til Theatret. Kort efter gaaer Tæppet op; Dido kom atter frem paa Scenen, men en ny Dido, skjønnere end den første. Det er hende, det er Gabrielli! Hvilket Blik! hvilket deiligt Hoved! hvilken Stemme! hvilken Lidenskab! Denne Gang var Beundringen stum og taus. Enhver tilbageholdt sit Aandedræt, sin Glæde, sin Henrykkelse. Gabrielli var i Sandhed Carthagos ædle og skjønne Dronning! Det var hende. Hun beherskede Mængden ved sin høie Lidenskab; hun fremkaldte selv bydende Beundring, ja Enthusiasme hos disse Italienere, der aldrig have vidst at betvinge Udbrudet af deres Beundring eller Enthusiasme. Hele St. Benedict-Theatret var som løftet til Skyerne. Neppe var hun fremtraadt, før Pachiaroti, som spillede

denne Aften for første Gang, fuld af Skræk udraabte: „Jeg Ulykkelige, det er et Underværk! Povero me, povero me!" At beskrive Rochetaillés Forbauselse, Beundring, salige Fryd ved denne Gabriellis, hans Ledsagerindes, Triumph, er umuligt. Han spurgte sig selv, om det ogsaa virkelig var den Dame, med hvem han havde spiist til Middag under fire Oine, ligesom han allerede havde spurgt sig i Portraitets Nærværelse, om det ogsaa virkelig var den samme skjønne Qvinde, som var paa dette Portrait. Han gik saaledes over fra den ene Fortryllelse til den anden. Omsider standsede det begyndte Drama, Tausheden gjorde atter Plads for Larmen; Gabrielli, der blev fremkaldt under stormende Bifaldsraab, viste sig atter paa Scenen, ført af en ung Raadsherre af Huset Bragadini. Hvilken Regn af Blomster og italienske Sonnetter styrtede ikke ned over hendes Hoved, Fødder og Barm! Man maatte med væbnet Magt gjøre St. Benedict-Salen ryddelig. Soldaterne selv standsede for at give deres Bifald. Rochetaillé var endnu i sin Loge, da den lille Dør atter aabnedes og en ung Pige fra Theatret, Catharina, endnu med Sminke paa Kinderne og i en ung Romerindes Costume kom for at sige ham, at han maatte følge hende, og at Signora kaldte ham. Den unge Pige gik da foran Rochetaillé, i det hun yndig bar sin purpurbræmmede Toga, hvis Folder saa nydeligen fremhævede hendes hvide Skuldre. Gabrielli var i Foyéen allerede omgivet af hele det venetianske Aristokratie. Venedig tilbragte dengang hver Dag i Fester, Fryd og Herlighed. Venedig var blevet fransk saameget som det havde kunnet, og det anede ikke, at det ogsaa engang vilde blive østerrigsk. Det attende Aarhundrede havde ganske bemægtiget sig det, og det adlød slavisk alle de Bud, der kom fra et saa skjønt Hof. Midt iblandt alle disse galante Herrer, unge og gamle, havde Gabriellis Stolthed fordoblet sig. Hun betjente sig af denne Skare af Beundrere, ligesom hun vilde have betjent sig af en Kammerpige. Een rakte hende hendes Tørklæde, Een ventede paa at modtage hendes Perlehalsbaand, Andre stredes om, hvo der skulde sætte de guldbroderede Silketosler paa de smaa Fødder; atter Andre hviskede hende ømme venetianske Ord i Ørene. Den triumpherende, lykkelige Gabrielli lod sig saaledes beundre og tilbede. „Herlige Venedig!" sagde hun til de unge Herrer, som omringede hende, „der er kun eet adriatisk Hav, kun eet St. Benedicts-Theater! Mine Herrer! mine Herrer! Deres stakkels Gabrielli har savnet Dem meget imellem Ruslands halvsmeltede Iis og halvudsprungne Blomster. Mine Herrer! tael saa meget som muligt det venetianske Sprog til mig i Aften; syng den venetianske Musik for mine fortryllede Øren; i saa lang Tid har jeg kun hørt Barbarer!" Saaledes talte hun; og hendes Stemme var saa blød, hendes Blik saa ømt, hendes Bevægelser saa yndige, hun havde saaledes indtaget dem alle, at de vare nærved at kaste sig paa Knæ for hende og udraabe: „Vi tilbede Dig, Gabrielli! thi sandelig, det er Dig, som har skabt Himlen, Jorden, Havet med alle dets Skabninger, yndige Gabrielli!" —

Alle disse unge Folk vilde paa eengang vise hende Honneurs. „Kom til mit Palais!" sagde En, „vi ville Alle i Aften fryde os i Tarent med Cyperviin, Gabrielli!" „Jeg har ladet bygge et Capel," sagde en Anden, „jeg vil indvie Dig det iaften, Gabrielli!" — „Gabrielli," sagde en Tredie, „om De tillader, ville vi trække Lod, og den, hvem Loddet træffer, skal have den Ære at beværte Dem iaften." Tusinde Bravoraab fulgte paa dette Forslag.

Men Gabrielli, der var rørt indtil Taarer, sagde: „Mine Herrer! med Deres Tilladelse gaaer jeg ikke til Dem; De maa komme og spise hos mig iaften, eller rettere, hos denne Fremmede," og hun pegede paa Rochetaillé — „det er ham, der skal have

den Ære at modtage Dem. Tærninger, musikalske Instrumenter, smukke Damer, Improvisatorer, vandrende Sangere, Silkemasker og broderede Klæder, Intet skal mangle hos ham. Han er min Vært, jeg tilhører ham. Tag det ikke ilde op! han var den Første, der anede min Tilbagekomst i Byen, og, takket være ham, jeg har fundet mit Palais opfyldt af Luxus og Herligheder. Derfor maa han ogsaa være Deres Vært iaften. Han indbyder Dem ved mig, mine Herrer, til at beære den forestaaende Fest med Deres Nærværelse; Enhver altsaa, som ynder mig, følge med!" Derpaa reiste hun sig og rakte Rochetaillé Haanden. „Kom Hr. Greve!" sagde hun, „giv mig Deres Arm, Dem tilkommer det." Den næste Dag, efter at hele Natten var tilbragt i Fryd og Glæde, da Dands, Viin, Spil, Sange, Poesier, Perler, orientalske Røgelser, kostbare Stene havde spillet deres Roller, talte den venetianske Ungdom i hele Byen ikke om Andet, end Gabriellis Skjønhed, om den unge Franskmand, den fremmede, rige Herre, Grev de Rochetaillés Elegance og fine Smag.

Vi have hørt, at denne skjønne Gabrielli, det musikalske Europas Hæder i det attende Aarhundrede, Italiens Malibran, sin Tids Pasta, havde, efter trodsigen at have forladt sit Fædreland Venedig, for fjerde eller femte Gang gjort sin Lykke i St. Petersborg, dette ved Catharina den Stores Genie i Isen improviserede Athen. Gabrielli havde sagt Farvel til Venedig „for ikke mere at see det igjen," hun havde „for stedse taget Afsked fra Metastasio;" hun havde forladt Italien „for ikke mere at vende tilbage." Rusland havde allerede gjort sig fortjent til hele hendes Kjærlighed. Og virkelig havde Rusland, forbauset og henrykt, med fuldkommen fransk Fyrighed skjænket den store Sangerindes Stemme og Genie sit Bifald. Petersborg havde kastet sig for Tryllerindens Fødder; for hendes Skyld havde Potemkin for et Øieblik glemt, hvo der, i en dobbelt Betydning, var hans Herskerinde; Glands og Herlighed, Festiviteter, Petersborgs orientalske Nætter, den keiserlige Familie, den moskovitiske By, som rakte sit Hoved frem under dette Blomsteraag, alle disse saa fuldstændige og saa nye Triumpher havde fundet Gabrielli henrykt, fortryllet, hun havde derover glemt Venedig. En Times Henrykkelse, en Dag, da ved et sjeldent Tilfælde Solen havde viist sig i St. Petersborg, havde den letsindige, skjønne Gabrielli tænkt paa den italienske Sol, og i samme Øieblik havde hun begivet sig paa Reisen; hun havde af Hjertets Grund taget Afsked med de civiliserede Barbarer, hvis Afgud hun var, og hun var i muligste Hurtighed kommen tilbage fra det keiserlige Slot Eremitagen, til sit gamle Hotel paa St. Marcuspladsen, hvor hun havde fundet den unge Grev de Rochetaillé. Resten veed De. Rochetaillé forstod nok at gribe denne uventede Lykke. I Begyndelsen vilde Damen lee paa den fremmede Adelsmands Bekostning, som hverken vilde overlade hende hendes Værelse eller hendes Seng; siden, da hun nøiere lærte ham at kjende, indsaae hun, at hun var bleven hildet af sin nye Ridders Forstand og fine Væsen.

Imidlertid beskjæftigede hele Venedig sig med den unge Greve. „Hvem var han? hvor kom han fra?" Man sagde overalt med Bestemthed, at han maatte være en Adelsmand, der besad store Aandsevner, umaadelig Rigdom og en sjelden Lykke. End mere: Den forgudede Gabrielli, som ingen Bøn havde kunnet holde tilbage i Italien eller bortdrage fra St. Petersborg, havde den unge Greve faaet til at komme tilbage paa første Vink. Og hun var ikke alene kommen tilbage, men hun havde endog efter det første Bifaldsraab igjen viist sig paa Scenen i dette Venedig, der havde været i Unaade hos hende. Paa samme Tid talte man om Rochetaillés Klogskab og Tilbageholdenhed. Han var kommen til Venedig som en simpel Reisende; han

havde omhyggeligen skjult alle disse rige Forberedelser. Han havde med saa megen Fiinhed og Klogskab sagt til Gabrielli: „Jeg er her kun for Din Skyld!" Kort sagt, i hele Venedig talte man kun om Gabrielli og den unge Grev de Rochetaillé. Alle Herrer sværmede om den skjønne Sangerinde, alle unge Damer tragtede efter et Blik af den elegante unge Herre. De Skjønneste tiltrak sig hans Opmærksomhed ved Deres Diekast og Deres Vifter. De franske Herrer og Damer, som vare i Venedig, skrev til Paris og Versailles for at faae at vide, hvo denne unge og glimrende Grev de Rochetaillé var.

Gabrielli underholdt sig imidlertid med den unge Greve, der gjorde hende de ømmeste Kjærlighedserklæringer. „Min Hr. Vært," sagde hun med sin melodiske Stemme; „vogt Dem for at elske mig for høit, thi jeg kan ikke elske Dem længer end i otte Dage endnu. Jeg er ikke kommen hertil for Deres Skyld, endskjøndt hele Byen siger det; det er for min Yndlingsdigters, den store Metastasios Skyld; De seer, at jeg er ærlig og oprigtig; jeg advarer Dem, medens det endnu er Tid, elsk mig ikke for høit, Hr. Greve! Jeg har fundet Dem i mit Huus, og jeg beholder Dem her af Forfængelighed og Svaghed; men endnu engang, elsk mig ikke for høit; drag De imidlertid Fordeel af min Skygge for at hæve Dem. De er ung og smuk; baade Damer og Herrer ville snart vide det, naar de see Dem ved min Side. Hvad De neppe vilde kunne udrette i to Aar, fulde af Møie og Besværlighed, vil De kunne udrette i fjorten Dage, naar Venedig seer den lykkelige og stolte Gabrielli ved Deres Arm. Tjen De imidlertid mig, som jeg vil tjene Dem. Giv mig min landflygtige Digter og jeg giver Dem hele det skjønne Venedig. Frisk Mod! betragt mig ikke saaledes; Deres Kjærlighed til mig har overrasket Dem, den skal forlade Dem ved en anden Overraskelse. Nu vel, vil De ogsaa være oprigtig imod mig? Jeg vædder, at Deres Hjerte allerede har været saaret længe forend De saae mig!"

Rochetaillé, som strax indsaae, at der ingen Plads var for ham i denne letsindige Skjønheds Hjerte, sagde derpaa, i det han rakte hende Haanden, som man rækker en Ven den: „Ja, jeg tilstaaer Dem, kjære Gabrielli! før Deres Ankomst hertil, var jeg virkelig lidenskabelig forelsket i en ung Dame fra mit Fodeland, min Naboerske; men hun er saa skjøn og saa rig, at jeg aldrig vil vove at yttre mit Ønske. Forresten er hun saa stolt, stoltere end De, Gabrielli, naar De kalder Dem Carthagos Dronning! Hun, for hvem jeg sukker, eller rettere, for hvem jeg sukkede, førend jeg saae Dem, hedder Marquise de Caure, hun er Enke efter en Admiral, hun har været i Versailles, og Ludvig den 15de har givet hende Haanden for at hjælpe hende i Vognen. Hun er iøvrigt en Dame, der er ligesaa forfængelig som dydig.

Men nu, siden jeg har seet Dem, siden jeg har været Deres Ridder og Deres Vært, Gabrielli, nu, da hele Venedig har bundet os til hinanden, indseer De, hvorledes det staaer sig med mig. Nu siger De til mig: „Gaa bort! her er Intet for Dig! Intet for Dig uden ømme Blikke, ømme Sukke, der ikke skulle have nogen Betydning. Og hun, som jeg elskede, før jeg saae Dem, som jeg neppe vovede at tale til, neppe vovede at hilse, denne stolte, hovmodige Marquise, som jeg i lang Afstand fulgte igjennem hele Italien, hvad vil hun tænke om mig? Jeg, Deres Elsker! Jeg, Deres Vært! Jeg, der giver Dem de skjønneste Fester i hele Venedig! hun vil aldrig mere see mig, aldrig mere kjende mig igjen, og endnu mindre vil hun høre et Ord om min Kjærlighed. O, Signora! De seer, i hvilken Afgrund jeg for Deres Skyld er styrtet."

Gabrielli, som smilende hørte paa ham, sagde: „Ikke andet end det? Hvor De er uerfaren! De skal faae at see, at istedet for

at skade Dem hos hende, som De elsker, kan en yndet og aandrig Dames Gunst tvertimod kun bidrage til at hæve Dem i hendes Øine. De er ikke galant, min Herre, og fremfor Alt, De har ingen Routine! Lad mig raade, lad mig lede Dem! jeg skal mage det saaledes, at inden foie Tid skal den skjønne Marquise de Caure ikke alene elske Dem, men endog være stolt af et Blik af Dem. Men jeg gjentager det, De maa lade Dem veilede af mig, og i Eet og Alt adlyde mig. Ja, saaledes skal det være, jeg vil tjene Dem ligesom jeg vil, at De skal tjene mig, naar Touren kommer til Dem. Saa havde jeg dog fuldkommen Ret, da jeg sagde, at De havde været forelsket før. Nu, det er jo fortræffeligt. De maa tilbede mig meer end nogensinde før; De maa vise mig den største Omhu og Forekommenhed; De maa overøse mig med Foræringer; — see, her er Diamanter og Perler; De maa give mig de pragtfuldeste og mest glimrende Fêter. Man maa ikke tale om Andet, end Deres Kjærlighed til mig og Deres mageløse Rigdomme. De maa altid være med mig, ved min Side, smile til mig, høre og see paa mig, og stedse sige til mig med Deres ømmeste Blikke: „Du er den Skjønneste af alle Skjønne, Gabrielli!" Jeg paa min Side skal lade mine Øine tale samme Sprog. O! det er herligt! Hvor vi begge skulle forhøie vort personlige Værd! Hvor vor gjensidige Lidenskab skal vække Uro, Skinsyge og Fortvivlelse paa vor Vei! hvormange dæmpede Sukke! hvormange qvalte Taarer! Inden en Maaned maa min Digter paany ligge for mine Fødder, ydmyget, angerfuld og forelsket, min værdige Medbeilerinde Romanina maa føres ud af Matastasios Dør, ligesom hun blev ført ud af Theatret; Deres stolte Marquise maa ogsaa følge Dem; hun maa blegne, hendes Pande maa bedækkes snart af mørk Rødme, snart af iiskold Sved, naar De af en Hændelse skulde vende Øiet hen mod den Kant, hvor hun har skjult sig for at see Dem. De veed nu Beskeed. Lad os nu begge spille vore Roller godt!"

Siden blev hun ved: „De kjender dog ikke min Historie endnu. De veed ikke, hvem jeg er; for Dem er jeg en smuk Dame af Talent; De er bleven forelsket i mig, fordi jeg pludselig ligesom er falden ned ved Siden af Dem, uden at de anede det Mindste. Kom nu og tag Plads! sæt Dem nu kun ganske roligt og mageligt ved Siden af mig, nu, da De ikke elsker mig og jeg ikke Dem meer! — Siig mig, da De hørte mit Navn, — hvem tænkte De da jeg var?"

„Jeg tænkte," svarede Rochetaillé, „at De var en smuk Ætling af hiin Digter, den lærde og strænge Gabrielli, som dømte Petrarca til Landsflygtighed, og jeg sagde til mig selv: Hun maa ved sin Skjønhed, Ungdom og Kjærlighed udsone Stamfaderens Strænghed."

Beranger.

Man kunde gjerne i Berangers Sange finde hele deres Forfatters Levnetsløb. — Der gives faa Digtere, som bedre have skildret sig selv i deres Skrifter end vor berømte Sanger; thi han har udmærket de forskjellige Phaser i sin Tilværelse, ved Couplets, der ville vare længere end Broncemedailler. Berangers Sange ere snart alvorlige, overgivne, truende, sørgmodige, smilende eller elegiske, alt eftersom de ere blevne skrevne paa Minister-Commis'ens Bord, i Lisettes Kammer, indenfor St. Pélagies Fængselsdørre eller i Eneboerphilosophens Celle. Efterhaanden som Alderen er kommen og har berøvet Beranger nogle af hans Ungdoms naive og yndige Illusioner, have hans Skrifter strax gjengivet den Forandring, som foregik i ham, og hans sidste Sange, der bære Præget af stor Melancholie, forekomme os endnu beundringsværdigere end hans første muntre Forsøg. Og dog have nogle

BERANGER.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

Critikere bebreidet Beranger den Sørgmodighed, der findes i hvert Blad af hans sidste Bind, ligesom om Digteren paa de Halvtreds skulde kunne synge, som Digteren paa tyve Aar! Hvad os angaaer, da finde vi intet kjedeligere end disse evigt Smilendes Glæde, som stedse have det samme Omqvæd i Munden. Lad En eller Anden endog sige: Anacreon bekrandsede sig med Roser i sit 80de Aar, os forekommer han dog ikke som et yndigt Forbillede; vi ville ingenlunde tilgive ham dette Indfald uden naar han besynger Chiervinen; men naar Anacreon gjør Cour til den unge Glycere, eller lægger sit hvide og rynkede Hoved ved Siden af et blondt, rosenfarvet, er han ikke alene latterlig, men han er frastødende. Der er intet Skuespil, som indgiver mere Modbydelighed, end en løsagtig Olding.

Béranger (Pierre, Jean de) er født i Paris 1780. I en af hans Sange, betitlet: „le Tailleur et la Fée", angiver Digteren selv sin Fødsels Datum; længer hen omtaler han sine første Ungdomsbeskjæftigelser:

„Dans ce Paris plein d'or et de misère,
En l'an du Christ mil sept cent quatre vingt,
Chez un tailleur, mon pauvre et vieux grand-
père,
Moi, nouveau né, sachez ce qu'il m'advint,
etc."

Béranger, som ingenlunde er adelig, uagtet han har et de foran sit Navn, kunde ikke faae nogen synderlig brillant Opdragelse af sin Familie, og det var i et Bogtrykkerie i Peronne, at han lærte Retskrivningen. Den unge Lærling lod sig ikke længe nøie med at sætte andre Digteres Frembringelser, men, neppe 16 Aar gammel, forsøgte han at rime alle de Ideer, som gjærede i hans Hoved. Men, i 1797, var Epochen kun lidt poetisk, og endog i mange Aar efter bleve Digterens Forsøg paa at gjøre sig bekjendt i den literaire Verden, aldeles frugtesløse. Af den rørende Tilegnelse, som Béranger i sin sidste Samling skrev til Lucian Bonaparte, erfarer man, hvorledes Frankrig blev begavet med den store Digter. I Aaret 1803, gjorde Béranger, som var berøvet al Pengehjelp og var kjed af at rime uden noget Haab, et sidste Forsøg, ved at tilegne Prinds Lucian Samlingen af sine endnu ikke udgivne Digte. Den stakkels Digter havde allerede gjort saamange lignende Forsøg, der vare blevne frugtesløse, at han ikke engang gjorde Regning paa at faae noget Svar! Man tænke sig derfor den unge Digters Glæde, da Lucian tre Dage efter, kalder ham til sig, lader sig underrette om hans Stilling, giver ham alle mulige Opmuntringer og Raad, og lover ham Beskyttelse som Medlem af Institutet!

Nogle Maaneder senere, under sin ædle Beskytters Landsflygtighed, vilde Béranger, der blot fulgte Hjertets og Erkjendtlighedens Indskydelser, udgive sit første Arbeide med en Tilegnelse til Prinds Lucian; men den keiserlige Censur satte sig, derimod og den unge Digter, som ogsaa vilde have været nødt til at undertrykke flere Digte, i hvilke han udtrykte hele sin Taknemmelighed mod Lucian, vilde heller opoffre hele Samlingen. — Forøvrigt har denne Samling aldrig seet Dagens Lys, den indeholdt blot Hyrdedigte. Det Publikum, som ikke kjender andet af Béranger end hans Sange, kan ikke ahne den hele Mangfoldighed i denne Forfatters Arbeider; der gives faa Genres, som Béranger ikke hemmelig har forsøgt, og Theatret har længe været og er maaskee den Dag idag Gjenstanden for hans skjønneste Drømme. Men det er at befrygte, at alle disse Bérangers Arbeider aldrig ville see Dagens Lys; thi faa Forfattere bedømme deres Arbeider saa strængt. Béranger var berømt som Sanger, før han gav Noget i Trykken; man kjendte allerede hans Couplets i hele Frankrig, førend deres Forfatter betragtede dem for andet end ufuldkomne Forsøg.

Efter Universitetets Gjenoprettelse, tilbød man Béranger en Plads som Commis ved

denne Bestyrelses Secretariat; han modtog denne endog maadelige Bestilling, der indbragte 1200 Fr., og som er det eneste Embede, Béranger nogensinde har villet modtage, og han beholdt det lige til det Øieblik, da han blev forladt formedelst Offentliggjørelsen af sine Sange.

Det vilde være latterligt at føre en lang Disputats, for at bevise Bérangers literaire Fortjeneste. Hans Sange, f. Ex. — et sjeldent, og maaskee eneste Exempel i sit Slags — have gjort samme Lykke hos alle Klasser i Samfundet. Man synger Bérangers Vers i Værkstederne saa godt sum i Salene, og disse Sange, hvori Arbeideren og Soldaten kun seer muntre, patriotiske Træk, ere studerede af Videnskabsmænd og Digtere, som Mønstere for Stil og Versbygning.

Er Béranger end mærkværdig ved sit høie Snille, saa er han det maaskee endnu mere ved sin ophøiede Charakteer. Vor store Digters Opførsel har ikke fornægtet sig selv i tredive Aar, og i et Aarhundrede, der charakteriserer sig ved almindelig Fordærvelse, er Béranger stedse bleven den simple Sanger, fattig og uafhængig, uden at smigre Andre end de Overvundne, uden at modtage nogen Ansættelse, som hans mægtige Venner tilbød ham; uden at ville lukke op for Fortuna, naar hun kommer og banker paa Døren; nei, han har stedse levet midt i Paris, som en Philosoph fra Rom eller Sparta. Dersom Béranger fra sin Familie havde faaet en Arvelod af 2000 Fr. i Rentepenge, havde han aldrig tænkt paa Publicationen af sine Arbeider; Ingen i Verden har nogensinde havt en større Modbydelighed for at gjøre Poesien til en Haandtering, en Handelsartikel, end netop Béranger. Beviis derpaa er at vor Digter den Dag idag beskedent lader sig nøie med de smaa Indtægter, hans tre Samlinger have indbragt. Uden at have meer, end hvad der netop behøves for at leve, forsmaaer han at forsøge at vinde meer, skjøndt Boghandlerne gjerne i dyre Domme vilde kjøbe nogle Blade, bedækkede med denne berømte Digters Skrift.

Længe har man troet, at Béranger havde modtaget ædelmodige Tilbud af flere rige Folk, blandt Andre af Hr. Lafitte; men, der er Intet om, og Béranger har blot levet af sine maadelige Indkomster, som Commis ved Ministeriet for den offentlige Underviisning, eller af de ringe Indtægter af hans literaire Arbeider. Da Sangeren blev domfældt under Restaurationen, aabnede man en Subscription for at betale Bøderne; men dette kan man ikke kalde for Understøttelse, thi, medens Subskribenterne betalte nogle Femfrancstykker, bødede Béranger selv med sin Person i Fængslerne de la Force og St. Pelagie.

Efter i lang Tid at have beboet en lille Leilighed i Gaden Tour d'Auvergne, trak Béranger sig tilbage til et lille Kammer i Passy, deels for at spare, deels for at unddrage sig de Paatrængende i Paris. I de sidste 2 Aar har Eremit-Sangeren, hvis Tungsind synes at tage til hver Dag, henflyet først til Fontainebleau, siden til midt ind i Touraine, hvor han endnu er. I Tours, i et af de beskedneste Huse i rue Chanoineau, arbeider Béranger i Stilhed paa et uhyre Værk, der skal indeholde hans Omdømme om Menneskene og Begivenhederne, der have fulgt paa hinanden i Frankrig i de sidste 30 Aar. Hvor meget end Publikum længes efter at lære dette Arbeide at kjende, bør man dog ønske, at det maa udkomme saa seent, som muligt; thi det skal ikke see Dagens Lys før efter Forfatterens Død. De tilkommende Historieskrivere kunne dristig øse af denne herlige Kilde, fordi de kunne med Vished stole paa, at Bérangers Dom har været afgivet med en retskaffen Mands hele Samvittighedsfuldhed.

L. N.

Gabrielli og Metastasio.

Af J. Janin.

II.

„Nu vel, Herr Greve! jeg er virkelig af den lærde og strænge Gabriellis Slægt, vi have havt en Cardinal i vor Familie: Johan Maria Gabrielli; den samme aandrige Mand, som har forsvaret Deres Fenelon mod den strenge Bossuet, der vilde sætte Grændser for Guds Kjærlighed. Tilgiv altsaa Gabrielli, som har banlyst den forelskede Digter Petrarca, for Cardinal Gabriellis Skyld, som har forsvaret den forelskede Digter Fenelon!

Jeg er altsaa af dette adelige Huus, min Herre! men jeg blev ikke født i de mest glimrende Omgivelser. Jeg kom til Verden ved den venlige Lue fra Arnestedet i Folkestuen. Som Barn sang jeg allerede de smukkeste Melodier. En Dag, da jeg havde hørt en Arie af Galuppi, kom jeg tilbage til min Fader, nynnede en ny Melodie, men saa blidt og med saa skjøn Stemme, at Fyrsten, som spadserede i Haven, standsede for at høre til. Da han havde hørt mig, tilkjendegav han mig sit Bifald; naturligviis vilde han see mig, og han saae virkelig en lille smuk, utvungen Pige paa 14 Aar. Strax derpaa udraabte han: „hvilken Stemme, hvilken smuk Pige! denne Skat maa bevares!" Kort sagt, jeg blev Virtuos. Italiens største Mestere, Garcia og Porpora, begge udmærkede Sangere, lærte mig Kunstens Hemmeligheder, som jeg allerede havde anet, saa godt, at jeg i mit 16de Aar første Gang sang offentligen i den samme Opera af Galuppi, den samme Arie, som havde begrundet min Lykke. Kjære Galuppi! Senere componerede Metastasio Didone for mig: kjære og herlige Metastasio! og som ved et Trylleslag blev den lille, smukke Kokkepige Gabriellis (Cochetta di Gabrielli!) Navn ligesaa berømt og ikke mindre lovpriist, end om hun virkelig havde været Prindsesse Gabrielli!

Saaledes begyndte min Høihed; min Lykke daterer sig fra den Arie af Didone: Son regina e sono amante! Jeg blev kaldet fra Venedig til det østerrigske Hof; Keiseren selv kaldte mig. Det var Keiser Frants den 1ste, en stor Fyrste, Metastasios Ven! O hvilken Glæde for mig, saaledes at henrive disse Tydskere, at gjøre enthusiastiske og lidenskabelige Italienere af dem! O hvilken Glæde, paa eengang at blive tilbedt allevegne! Hvilken Glæde! Disse fornemme Herrer for mine Fødder, bønfaldende om et Smiil, og jeg, foretrækkende en Digter for dem Alle! Og hvilken Digter? Metastasio! De elskede mig alle, de sværmede omkring mig, de raabte: Viva! Viva! Jeg var hovmodig og stolt; jeg havde et Følge, som en Dronning. Jeg havde to Elskere, og to adelige Elskere, Frankrigs og Portugals Gesandter; den ene galant, fuld af Aand og Ironie, den Anden heftig, fremfusende, rig som en gammel Spanier. De elskede mig begge, den Ene med Fiinhed og Ynde, den Anden med Raseri. En Dag overraskede Portugiseren Franskmanden ved mine Fødder; han slog mig med sin Kaarde. Franskmanden trak sin, og jeg Uskyldige kastede mig mellem begge Kaarderne. Begge Herrerne holdt inde paa min Befaling. „De maa sige os, hvem De elsker, Gabrielli," sagde Franskmanden smilende til mig. „Siig det," raabte den Anden, „eller Død og Helvede!" — „Mine Herrer, mine Herrer," svarede jeg, „De skal faae det at vide, men stik Kaarderne i Skeden: — jeg elsker Metastasio!"

I samme Øieblik flød mit Blod og min hvide Silkekjole farvedes purpurrød. Den forfærdede Portugiser kastede sig for mine Fødder, og udraabte: „Tilgivelse! Tilgivelse!" „Prinds! sagde jeg, jeg tilgiver Dem, paa det Vilkaar, at De overgiver mig Deres Kaarde."

Nu greb Gabrielli Kaarden, viste Rochetaillé den, og sagde: „See her min Herre!

her er Kaarden, den skal ikke forlade mig." Gabrielli trak Klingen ud, og paa Klingen stod disse Ord med Guldbogstaver: „Kaarden, som har slaaet Gabrielli!"

Derpaa vedblev hun smilende:

„Men seer De, min Ven! der gives kun een Sol i Verden, Italiens Sol, kun een Enthusiasme, Italiens Enthusiasme! Wien, hvor jeg endog haanede Adelsmændenes Kaarder, fik jeg snart Had til; jeg floi til de fædrelandske Himmelegne, og nedlod mig i Palermo, ligesom Nattergalen, naar den kommer fra fjerne Lande! I Palermo var jeg langt fra Metastasio; jeg var fri, og hvor blev jeg coquet, ondskabsfuld og grusom! O Glæde! Engang havde Vicekongen — Vicekongen selv! bedet mig om at synge, og jeg havde lovet det. Tiden kom, jeg sagde til mig selv: Hm! Vicekongen, ikke Andet end det, lad ham vente! Jeg synger ikke, jeg vil spadsere en Tour under Neapels Oranger. Neapel! see, hvor Vicekongen bliver utaalmodig! han kalder, han venter, han sender sin Cavalleer til mig. Men der var ingen Gabrielli! Gabrielli spadserede nynnende ved Stranden. Og skulde man troe det? Vicekongen lod mig tage med Magt og kaste i Fængsel; i Fængsel! mig, Gabrielli! mig selv! Nu vel! det var et gammelt Fængsel med tykke Dørre, svære Laase, Vogtere, Sluttere, kort det hele Tilbehør! Men jeg indretter mig ypperligt i min nye Bopæl; jeg kalder alle de Ulykkelige til mig, som indesluttes inden disse Mure; jeg indbyder dem til mit Bord, jeg skjenker Viin for dem, jeg deler mit Linned, mine Klæder, mit Stads med dem, jeg er Glæden og Herligheden i dette Fængsel. Fængslet er blevet til et Palais! hvor jeg var lykkelig! Disse Ulykkelige kyssede mine Hænder, de nedbad Himlens Velsignelse over mig, jeg var deres gode Genius! Imidlertid sammenstimlede Byen omkring mit Fængsel, man blev urolig, man kaldte paa mig, man vilde see mig, man vilde høre mig, og jeg, jeg sang Metastasios Vers for de stakkels Fanger.

Og Vicekongen? den sønderknuste, skjælvende, skamfulde, forelskede Vicekonge, bonfaldt mig om at forlade Fængslet, og atter modtage min Frihed, paany bestige mit Theater, min Throne; men jeg blev ubøielig! Jeg svarede: Nei, Herre! De har kastet mig i dette Fængsel; jeg befinder mig vel der, jeg bliver der. Farvel!

Og, hvad blev Udfaldet? man maatte capitulere og underhandle med mig. Her er Tractaten, som blev sluttet mellem Hendes Naade Gabrielli og Hans Majestæt, Vicekongen af Neapel:

1. Vicekongen tilstaaer alle Neapels Fanger deres Frihed;

2. Vicekongen betaler alle Fangernes Gjæld i Neapel;

3. Vicekongen maa samme Aften bede Gabrielli om Tilgivelse.

Jeg gik triumpherende, tilbedt, tilbage til mit Theater, omringet af mine Fanger, og mine Fattige i Vicekongens Palais!

„Og dog troer jeg" — svarede Rochetaillé den elskværdige Gabrielli, som fortalte ham sit foregaaende Levnet med en ung og smuk Dames Frihed, som føler at hendes Ungdom og Skjønhed gjøre alle hendes Feil gode igjen — „at De, uagtet alle disse Glæder i Deres Fængsel, ikke synderlig vilde fristes til at betræde det endnu engang." — „Deri tager De netop Feil, Herr Greve! Fængselet seer De, dette beskedne Sted, hvor man er ene, er meget bedre end et Palais, som man beboer med den, der er En forhadt, eller, hvad der er værre, ligegyldig. I Fængselet var jeg Dronning, Herskerinde; i Hertugen af Parmas Palais var jeg en fattig Slavinde, nødt til at smile og være lykkelig. Nei, ved Himlen! jeg blev ikke født til denne vanærende Trældom. Ja, da jeg saae mig gjengivet til denne sørgelige Frihed, blev jeg greben af

Længsel efter at vende tilbage til Fængselet. Jeg længtes efter Lyden af Fængselsskaaderne, som man længes efter Lyden af den blideste Musik. En Dag altsaa, da jeg var hensunken til den heftigste Længsel, vilde Don Philip af Parma, som indtil var min Mentor — hvilken Mentor! hvilken aandsfortærende Slutter! hvilken kongelig Særling! — tvinge mig til at smile, og jeg udraabte ganske høit: „Fordømte Pukkelryggede! Gobbo maledetto!" De seer, min Herre! at jeg gjorde ingen Omsvøb med Jordens Store, De undskylder da ogsaa, at jeg ikke gjør nogen Omstændighed med Dem.

Men hvad blev denne Gang Følgen? Ser Maaneders Fængsel, min Herre! ser Maaneders Fængsel, fordi Hertugen af Parma var skinsyg. Men denne Gang, i dette nye Fængsel, var jeg ene, uden en eneste Fattig, jeg kunde hjælpe, uden en eneste Fange, jeg kunne trøste! Ja, man havde med en utrolig, raffineret Grusomhed gjort mit Fængsel til et Palais, man havde bedækket de fugtige Vægge med pragtfulde Tapeter! Fængselet glimrede af Lys og Guld! Dog, hvor var det kjedsommeligt! En Dag omsider, da min Slutter havde været ude for at vælge mig en ny Dragt, flygtede jeg, og hvor skulde jeg hen? Italien var lukket for mig! Jeg reiste altsaa paa Lykke og Fromme. Jo længer jeg reiste, desto mattere og koldere blev Solen. Jeg vandrede saaledes længe mellem Snee og Iis; thi Gud maa vide, paa hvilke Veie jeg var! Imidlertid reiste jeg stedse videre, thi man havde sagt, at midt i disse Iislande, vilde jeg finde et andet Venedig, et andet Paris — St. Petersborg, den store Catharines Paris. Jeg kommer der. Neppe er jeg kommen, førend jeg indfinder mig i Keiserindens Palais; man melder mig. Gabrielli! Du store Gud! det italienske Navn Gabrielli var som et Tordenslag. Der var Kalmukker, som kjendte Navnet Gabrielli, hvilken Ære! Man fører mig ind til Keiserinden, til hende, som undertvang Nationer og vandt Feldtslag. Forestil Dem en lille Dame, saa beskeden klædt, at jeg undsaae mig over min Dragt. Et fyrigt Øie, et blidt, men stolt Smiil, en høi Pande, en herlig Figur, og hvilke Hænder! Man siger, at jeg har smukke Hænder; men man skulde see den store Keiserindes Hænder — disse Hænder, som føre Sværdet og Scepteret med samme Mod! Hun rakte mig dem med saadan Ynde, og jeg trykkede dem med saadan Fyrighed, som om mit Navn havde været Potemkin!

„Min Kjære," sagde hun, „vær velkommen, som en Svale, der kommer fra fjerne Egne, og daler ned i Eremitagens Orangelunde. Jeg haaber, De vil erfare, at vi ikke ere saa vilde, som man siger om os. Vi have hver Dag Fester, Baller og Concerter. Jeg har fra Frankrig ladet komme Digtere, Philosopher, Statsmænd og Dandsere. De skal være den skjonneste Blomst i vor Digterkrands. Forbered da Deres Stemme, Deres Sjel og Deres Hjerte." Derpaa vendte hun sig til en ung Kapitain, der syntes at tale meget fortroligt med hende. Til ham sagde hun:

„Hvad skulle vi gjøre for denne smukke Stemme, som kommer fra Neapel blot for vor Skyld? eller rettere," sagde hun til mig, „siig mig, mit Barn, hvad vil Du have?"

„Deres Majestæt!" svarede jeg, „er 20,000 Rubler formeget? Jeg er en fattig Italienerinde, jeg kommer fra Fængselet, og jeg forudseer, at jeg vil komme til at trænge til varmt Peltsværk i Vinter."

Ved de Ord: 20,000 Rubler! rynkedes hendes Majestæts Øiebryn, hendes Kind blev bleg, og hendes Blik lynede. Jeg blev bange, jeg manglede Ord, men jeg var Qvinde, og ikke for hele Verden havde jeg trukket mig tilbage for den smukke Officeer, som betragtede mig med saamegen Deeltagelse.

„Tyve tusinde Rubler!" sagde Catharina, „hvad tænker De paa? For 20,000 Rubler kan jeg holde to Feldtmarschaller."

„I dette Tilfælde maa Deres Majestæt lade Marschallerne synge," svarede jeg med den aabneste Mine.

I dette Dieblik saae jeg mig henfat mellem Siberien og Eremitagen. Min Lykke freiste mig.

„Du er temmelig dristig, min Lille!" sagde Keiserinden; „nu vel, saa gaae da for to Marschaller!" Uden at regne de Andre, hviskede den lille Capitain til Keiserinden, som smilede blidt.

Skal jeg fortælle Dem om min keiserlige Hæder? o nei, det er altid den samme Fortælling. Italienere eller Russere, Civiliserede eller Barbarer, hvad gjør det til Sagen? Musiken er et universelt Sprog. Dog, seer De, Æren er en Dunst, som hurtigt forsvinder. Jeg kunde have været en Dronning der, men jeg vil heller være en ydmyg Kunstnerinde i Italien. Jeg er derfor med Fuglens Hurtighed kommen tilbage til Italien, og jeg har neppe faaet fast Fod her, forend min gamle Kjærlighed er opstaaet igjen. Metastasio! Metastasio! min Digter! Men troer De, at han virkelig kommer tilbage, Metastasio?"

Saaledes talte den store Sangerinde Gabrielli, det musikalske Italiens Hæder i det attende Aarhundrede. Naar vi have anført denne Fortælling saa omstændeligt, da er det fordi Gabrielli, efter vor Mening, fremstiller os saa ivinefaldende en Kunstners Liv paa hiin Tid. Hun besidder hele dens Naivitet, hele dens Resignation, alle dens Lidenskaber, gode og onde. Hun er en Dame af Aand, men letsindig; en Dame af Hjerte, men ustadig; ærlig i Venskab, heftig i Elskov, ødsel med sin Sundhed og sine Penge, som om det ene ikke var meer værd end det andet, stoltere af sit Talent end sin Skjønhed; hovmodig mod de Herrer, der vare under hendes Aag; En berøver hun hans Kaarde, en Anden hans Guldsmykker; hun bebreider en Konge hans vanskabte Udvortes, og kalder ham Pukkelrygget i hele Hoffets Nærværelse! Man har læst og skrevet saameget om, at det var Philosopherne, som først bragte Ideen om Lighed ind i Verden; men det er ikke Philosopherne, det er nogle Damer af Hjerte og Mod, som stolede paa deres Skjønhed, deres Yndigheder og deres Forstand. Saadan var Heltinden i denne sande Fortælling: Gabrielli.

Da hun nu havde talt saaledes med den unge Rochetaillé, da hun havde viist ham, at hun blot vilde være hans Veninde, i det han trolig fulgte hendes Veiledning, forglemte han heller ikke for Publikums Dine at elske hende med Raseri. Hun paa sin Side forstod ogsaa at gjengjelde hans Kjærlighed, ligeledes for Publikums Dine. De beskjæftigede hele Venedig i tre Maaneder, og førte en Luxus, som der ikke var Mage til. Den unge Franskmand, som var kommen til Italien, ledsaget af een eneste gammel Tjener, var nu, for den berømte Erobrings Skyld, som Italien tillagde ham Æren for at have gjort, Dagens Yndling; han var Manden paa Moden og Sjelen i alle Forlystelser. Hver Dag stiftede han Forbindelser med de berømteste Navne i Republiken Venedig; de største Huse ansaae det for en Ære at modtage Gabriellis berømte og rige Elsker som Gjæst. Man omringede ham, for at faae ham at see; man betragtede ham, man beundrede ham, man hørte paa ham; han var Modens og Smagens Orakel i hele Italien. Navnet Rochetaillé havde mere at betyde end en fransk Marschalls i denne letsindige By, som paa en Sti af Roser og Fornøielser gik sin Undergang imøde.

Gabriellis og hendes foregivne Elskers Lykke overgik ogsaa alle deres Forhaabninger. Engang, da de begge vare til Bal hos den franske Ambassadeur, hun i hele sin Skjønheds Glands, han i hele sin Ungdoms Ynde, saae Gabrielli, midt i Dandsen, En, som traadte ind i Salen og tabte sig blandt Hoffolkene. Det var Metastasio, den store Dig-

ter, hendes Elsker, som vendte tilbage til hende! Til samme Tid var Rochetaillé ikke mindre lykkelig med den unge og rige Enke, som før hans Afreise fra Frankrig ikke havde havt et Smiil, et Blik for ham. Hine to tilsyneladende Elskendes Lykke var en Lokkemad, som med megen Snildhed var sat paa deres Vei. Metastasio og den smukke Comtesse gik i Snaren. Metastasio sagde til sig selv, at en saa elsket og skjøn Dame som Gabrielli nok fortjente, at han glemte hendes Ustadighed; den smukke franske Dame, som saae, at den berømte Italienerinde foretrak hiin unge Mand for de eleganteste, rigeste og smukkeste Herrer, begyndte at tænke over, at hun dog havde været temmelig grusom imod sin Landsmand; at hun ikke rigtig havde seet, hvor smuk og beleven han var, og, at hun nu kunde have havt ham for sine Fødder. Hun tænkte ved sig selv, om det ikke endnu maaskee kunde være muligt at prøve sine smukke Øines Magt paa den unge Mands Hjerte, og hun indsaae, at hun vilde blive berømt i hele Italien, ja i hele Europa, dersom hun kunde berøve den lykkelige og tilbedte Gabrielli hendes Elsker!

Gabrielli, der var fiffigere end Rochetaillé, saae med et halvt Øie alle disse Nuancer; med et Blik underrettede hun ham ogsaa strax derom. Dette Blik skulde sige: „Endnu et Skridt! vær ligesaa smuk og elskværdig som jeg! See iaften at gjøre Lykke hos Damerne, som jeg gjør det hos Herrerne! imorgen skal De ligge for Deres Grevindes Fødder, min Digter for mine!" og saaledes som Blikket havde talt, gik de nu Begge frem. Aldrig havde Gabrielli nogensinde været saa indtagende, saa lykkelig. Man flokkedes om hende, man saae paa hende, man hilste hende fra alle Sider. En eneste Gang faldt hendes Blik, som af en Hændelse, paa Metastasio, hvem hun i to Maaneder saa længselfuldt havde ønsket tilbage. Dette blide Blik fuldendte hendes Erobring. Metastasio blev overvunden!

Rochetaillé, paa sin Side, befandt sig ogsaa, som af et Tilfælde, i Nærheden af den unge Dame, som han aldrig havde seet skjønnere. Han dandsede med hende hele Natten, og hun rakte ham Haanden fuld af Forvirring og Haab. Hun skjælvede, hun var saa bevæget! Rochetaillé vovede endelig at tale til hende om sin Kjærlighed. Besynderligt! hun hørte paa ham uden Vrede. „De elsker mig!" sagde hun ganske sagte. — „Jeg elsker kun Dem," svarede han. „Og dersom jeg sagde til Dem: Reis med mig!" — „Jeg vilde svare: Lader os reise!" — „Men hvis det var nødvendigt at reise endnu iaften?" — „Jeg vilde svare: Ja iaften!" — „I dette Øieblik?" — „I dette Øieblik!" — Den unge Herres og den stolte Dames Samtale var Ord til Andet den samme, som Metastasio og Gabrielli førte i en tilstødende Sal.

Rochetaillé kunde neppe faae Tid til at sige hende: „Farvel! jeg reiser, jeg reiser med hende!" — „Det vidste jeg nok," svarede Gabrielli.

Næste Dag talte man i hele Venedig ikke om Andet, end den smukke franske Dame, som paa Ambassadeurens Bal havde bortført Gabriellis Elsker, og om Gabrielli, som havde bortført Metastasio.

Europa var i lang Tid i Bevægelse over denne Tildragelse. Imidlertid ægtede Rochetaillé sin Enke, og det Første, han kjøbte for hendes rige Medgift, var et Regiment til sig selv og et Perlehalsbaand til Gabrielli.

Det Grahnske Spørgsmaal.

Af et Brev fra Paris den 20de Juli 1839.

— — — De veed, hvor ofte vi have moret os over den foruroligende Uvished, hvori Publikum svævede med Hensyn til Jfr. Grahn: om hun virkelig havde faaet Afsked fra det danske Theater? om hun var engageret i Paris? om det var paa kort eller lang Tid? om man vilde tage imod hende igjen, hvis hun efter længere Tid vendte tilbage? og først og fremmest, om hun virkelig gjorde den store Lykke i Paris, som vore Blade ifjor fortalte? — Jeg lovede Dem for min Afreise, fra Paris at give Dem en fuldkommen factisk og med tvende gode Mænds Underskrift forsynet Beretning om, hvilken Lykke hun her gjør, og, uagtet en saadan tør Udskrivt af Pariser-Publikumets Dom-Protocol ikke kan have synderlig Interesse, saa troer jeg dog, at den maaskee kan have en velgjørende Indflydelse paa de spændte og urolige Gemytter, saameget mere som de Pariser-Journalister iagttage en dyb Taushed. De maa ikke være betalte, de Hunde!

Aar 1839, den 19de Juli, blev paa den store Opera i Paris opført „Le Philtre," hvori en Hr. Teyssayre debuterede som Guillaume, og de 2de første Acter af Balletten: „La révolte au Sérail," i hvis første Act Mlle. Grahn dandsede en pas de deux med Hr. Mabille.*) Jeg befandt mig saa vel denne Aften i den store Opera; der var noget, som mindede mig om Danmark, der var noget saa bekjendt, noget saa — hjemligt; der var saa tomt! Under Opførelsen af Le Philtre forøgedes Publicums Antal betydeligt og ved Ballettens Begyndelse var der, hvad vi i Danmark kalder ganske taaleligt Huus. Claqueurerne vare paa deres bestemte Pladser, hvor de møde hver Aften; thi de betales ikke af Acteurerne og Actricerne, men af Bestyrelsen; de klappe pligtskyldigst af Alt, og jeg har ikke kunnet opdage den Fiinhed, hvorfor jeg har hørt dem rose, i Henseende til Valget af de Steder, hvor Bifaldet meest passende bør anbringes. De klappede anstrængende for Hr. Teyssayre, der synger betydeligt med Smør, en Feil, som er meget almindelig udenfor Danmark, selv hos de gode Sangere og Sangerinder. I Balletten udførte Mlle. Fitzjames Hovedpartiet og blev af Claqueurerne modtaget med Bifald. Nogle Faa hyssede. Derefter fremtraadte Jfr. Grahn og blev ligeledes af Claqueurerne modtaget med et ængstligt Bifald, hvori ingen Andre toge Deel; dog yttredes der intet Mishag. Dandsen begyndte i demi-character, for hvilken Deel Jfr. Grahn fik et kjøligt Bifald. Derefter gik den over til det Serieuse, og her var Jfr. G. mesterlig. Jeg veed ikke, om Pariserne ikke forstaae sig paa serieus Dands, eller om Taglioni maaskee har viist dem noget saa Fuldendt i den Retning, at Intet mere vil smage dem, men saa meget er vist, at Bifaldet var om muligt endnu koldere for denne Deel af Dandsen. Nu begyndte de egentlige Kunster og Spring, og her blev Jfr. Grahn afbrudt af et almindeligt Bifald til stor Glæde for Claqueurerne; thi i slige Øieblikke tage de sig det meget mageligt: de klappe ikke med, naar det ikke behøves; og dette Bifald var virkelig almindeligt. Fjerde Gang blev Jfr. G. afbrudt af Claqueurerne alene; men ved Slutningen af Dandsen var Bifaldet stormende, dog faldt der ingen Blomster paa Theatret, intet Da Capo og ingen Fremkaldelse. At Jfr. G. vandt et fuldkomment udeelt Bifald anseer jeg for et Beviis paa, at man virkelig sætter Priis paa hende;

*) Dette var hendes anden Debut. Hun optraadte første Gang i „Don Juan" og udførte den samme pas de deux, men dengang var jeg endnu ikke i Paris. Efter hvad jeg har kunnet erfare, vandt hun Publicums udeelte Bifald, ledsaget af een Blomsterkrands eller Bouquet.

thi den samme Aften blev der flere Gange hysset saa smaat af Hr. Teyssayre, og en uhyre Kamp mellem Klappere og Hyssere opstod, hver Gang en Haand rørte sig for Mlle. Fitzjames. Denne gode Dame har ikke ringeste Idee om hvad serieus Dands er; derimod gjør hun deilige Kunster — nogle mislykkes rigtignok, men der bliver nok tilbage, og det vil formodentlig være hendes Skyld, hvis Jfr. G. ikke strax faaer nogle synderligt store Partier, uagtet Fanny Elsler og Søster ere fraværende. Dette er den torre factiske Beretning om Jfr. Grahns 2den Debut, hvorefter jeg troer at kunne give følgende

Résumé:

Jfr. Grahn gjør Lykke i Paris, men vækker ingen Opmærksomhed og maa vistnok for Øieblikket allerede ansees som en udmærket Dandserinde af 2den Rang. Hun er engageret her for længere Tid.

Paris den 20de Juli 1839.

At ovenstaaende Beretning er overeensstemmende med Sandheden, derfor indestaaer:

N. N.
(L. S.)

Som Vitterlighedsvidner:

X. X. (L. S.) Y. Y. (L. S.)

Pariser-Kunstkritik.

Man maa for Alvor ikke troe, at den franske Journalistik er til Gavn for de skjønne Kunsters nuværende Tilstand; den opkaster sig blot til uindskrænket Herskerinde i Kunstverdenen og uddeler Roes og Dadel efter Lune, uden at bryde sig om den Skade, som dermed kan stiftes. Ja, det er den endog saa lidt om dette ophøiede Kald at gjøre, at den ovenikjøbet lader sig henrive af sine politiske Lidenskaber i Bedømmelsen af Kunstværker. Vel gives der adskillige Journaler, som levere mange med Dygtighed skrevne Artikler over Udstillingerne i Louvre, men destoværre existerer der ogsaa Blade, som drive en skammelig Misbrug med Trykkefriheden i denne Retning. (O! hvorfor har Paris dog intet Folkeblad?) Saa længe Udstillingen varer, har nemlig hvert Dagblad sin Aristarch, som sendes op i Louvre for at observere. Der sætter han sig i Kjenderpositur, giver sig en vigtig Mine, beliger Billederne med eller uden Lorgnet og faaer det godmodige læsende Publicum til at spidse Øren som en Hare, der hører Vinden suse. At den foregivne Kjender imidlertid ofte forstaaer Lidet eller Intet af Kunsten, vil man kunne slutte sig til af følgende Prøver. Den aandfulde Jules Janin, Frankrigs frygteligste og mægtigste Feuilletonist, som berøver Vaudeville-Digterne deres Søvn, selv naar han er paa Reiser i Tydskland eller Italien, denne samme store J. Janin skrev en sælsom Artikel over dette Aars Udstilling i „Artiste." Han begyndte med at kalde noget slet, som er ret godt; thi den hellige Lucas af Ziegler var unægteligt et af de bedste Billeder paa Salonen. Angaaende Compositionen i dette Stykke udtrykker han sig blandt andet saaledes: „Den Hellige er stiv og temmelig slet klædt; der mangler ham kun en Blouse og en Papirhat for at ligne Giraud og Pradier paa det meest Slaaende." Naar man nu veed, at disse to Mænd ere to nyere franske Kunstnere, kan man dog ikke nægte, at det er et charmant Indfald. Dog røber Janin sin fine Kunstsands især paa en forbausende Maade i Bedømmelsen af Ary Scheffers „Kongen i Thule." Han undrer sig over, at det Bæger, hvoraf Kongen drikker, ikke er saa blankt som det Bæger, der er kommet lige ud af Guldsmedens Værksted. „Guld og Sølv", siger Mennesket, „bliver vistnok bruunt og skimlet med Tiden, men dersom Hr. Ary Scheffer vilde ret have overlagt Tingen, maatte han snart have indseet,

at Kongen af Thules Guld- og Sølvtøi skinnede lige saa blankt som andre Folks, og ingenlunde havde et saa matgrønt og skimlet Udseende som Rariteterne i et Kunstkammer." Efter disse Linier er det tilvisse overflødigt af Hr. Janin nedenunder at fortælle os, at han ikke er Kunstner, thi i dette Tilfælde vilde han nok have kunnet forklare sig, hvorfor Bægeret ikke var saa skinnende som de, han har seet i de parisiske Boutiker. Dersom man holdt et antændt Vox- eller Gaslys hen for Hr. Janins Ansigt, da vilde hans skjønne blonde Hoved reent forsvinde i Belysningens Glands, om han saa var et endnu større Lys, end han virkelig er. Ved at omtale Magdalena af Gigoux giver han Kunstneren det Raad, først at male deres Billeder og derpaa døbe dem. Snarere kunde man raade Hr. Jules Janin til at blive ved sin Læst ɔ: holde sig til Theaterkritiken.

Hr. Theophile Gauthier, velbestalter Kunstdommer for „La Presse" er ikke mindre amusant end hans Collega. I sine første Feuilletons undskylder han sig, fordi han kommer noget silde med sin Viisdom, med „at han har villet opsnuse Perlerne paa Møddingen, og at han nu endelig er saa lykkelig at have fundet saa mange, at man kunde fylde et heelt Juveelskriin dermed." Denne paa engang af Rosenvand og Staldunster duftende Phrase er unægteligt en allerkjæreste Compliment for alle de Kunstnere, hvis Værker ikke nøde det glimrende Held at optages i Kritikerens Juveelskriin. Noget længere nede spiller Gauthier den superfine Kjender og gjør sine Fordringer herpaa gjældende saaledes: „Med Hensyn til Udførelse og Farvernes Behandling ere vi ligesaa langt fremme som de store Mestere i det sextende Aarhundrede, hvis Arbeider godt lode sig fornye, hvis der blot var Leilighed dertil. Det mangler os blot paa Plads til Malerier og Vægge til Fresker." Denne sidste Periode er virkelig saa slaaende, at vore Læsere neppe ville udsætte sig for flere Slag af denne Sort. Vi ville derfor lade det beroe ved de her anførte Prøver.

En gammel Musikers sorte Frakke.

Henimod Enden af det forrige Aarhundrede levede et ungt, ubemærket Talent, hvis Knup først begyndte at udfolde sig, for at gaae op i de herligste Blomster. Endnu havde ingen Anden erkjendt denne af Kunstkjenderne ubemærkede unge Virtuos, uden hans gamle Mester, et beskedent Medlem af Orchesteret ved den comiske Opera i Paris. At Adrian — saaledes hed den unge Kunstner — vilde gjøre Opsigt, derom nærede hans gamle Mester ingen Tvivl; denne havde jo saa ofte med den inderligste Henrykkelse hørt paa sin Lærlings sjælfulde Spil, der saa snart havde overgaaet hans eget, og allerede i sine Tanker tilmaalt sig selv en Deel af den Berømmelse, som Adrian engang vilde indhøste. Det kom alene an paa, hvorledes det vel var muligt at faae ham trukket frem paa en skikkelig Maade. Endelig tilbyder der sig en Leilighed dertil. Paa den gamle Musikers Ansøgning havde Theaterdirecteuren meddeelt Adrian Tilladelse til at foredrage de af ham selv componerede Forsøg ved en extraordinair Concert. Han modtog denne Efterretning med Glæde, Taknemmelighed og Skræk ...

Skræk? — Hvorledes? havde han da nogen Mistillid til sine Kræfter? Slet ikke; thi han følte, at det, han var istand til at give, hverken vilde blive upaaagtet af den følelsesfulde Dilettant, eller uden Anerkjendelse af den Kyndige. Nu, hvad var der da med ham? eller rettere, hvad var der ikke med ham?

En sort Frakke!

„Hvorfra skulle vi da faae en sort Frakke?" Saaledes udraabte pludseligt begge Vennerne.

Imidlertid besad Mesteren en sort Frakke.. Et herligt Stykke i Sandhed, hvis Oprindelse endnu skrev sig fra Begyndelsen af Revolutionen, der endnu ikke dengang havde udraset, og som havde paraderet ved mangen patriotisk Festlighed, men sidenefter var bleven pleiet af dens Eier med den største Omhu, og derfor kun ved ganske overordentlige Leiligheder glædede sig over den Lykke at blive trukken frem for Dagens Lys af sit gamle Fængsel.

Hvormeget endog Adrians Fremtrædelse laa Contrabassisten paa Hjerte, saa havde han dog saa strenge Begreber med Hensyn til Mit og Dit, at han aldrig kunde taale at see det, han kaldte Sit, i Andres Hænder, ikke engang for en kort Tid. Og nu endogsaa at see sin skjønne sorte Frakke, dette sit kjæreste Stykke, som han hidtil havde vidst at pleie saa omhyggeligt og ved Campherlugt at beskytte mod Møl, at see dette skjønne Klenodie paa en Andens Krop — nei, dertil kunde han ikke beqvemme sig.

Imidlertid seirede dog Kjærligheden til Kunsten, og Klædningen blev under de mest indstændige Paamindelser om at bevare den for al mulig Skade, overgivet til Adrian. Men, o Himmel! Frakken var gjort efter Contrabassistens rigelige Corpulence, og den unge Kunstner var intet mindre end corpulent! Dog, ogsaa her seirede Kjærligheden til Kunsten og Adrian trak den sorte Frakke paa.

Kl. 7 om Aftenen befandt alle tre, Contrabassisten, Adrian og den sorte Frakke, sig i Skuespilhuset. Den ømmeste Omhu for sin sorte Kjæledægge, forenet med Frygt for, om ogsaa Adrian vilde gjøre sine Sager godt og indhøste det forventede Bifald, vare de Følelser, som afløste hinanden i den gamle Mesters Bryst, og som ogsaa i det Ydre forraadte sig i Alt, hvad han gjorde. Snart meddeelte han sin Lærling i Hast endnu en Lection, der forekom ham nødvendig med Hensyn til Foredraget i de Stykker, denne skulde spille; snart gav han ham Forskrifter om, hvorledes han havde at forholde sig imod Frakken, idet han viste ham, hvorledes han maatte holde Armene, medens han spillede, for at hans Albuer ikke skulde behøve at hvile paa noget. Han gav ham til samme Tid Underretning om, hvorledes man kunde vogte sig for Monotonie i Foredraget og for den muligt neddryppende Olie fra Ovinqvitlamperne; med den ene Haand prøvede han Accordernes Rigtighed paa Claveret, og med den anden børstede han Støvet af sit sorte Klenodies Krave og Ærmer. Da lød: tap! tap! tap! Dirigentens tre Slag, og overalt lød nu Udraabet: „I Orchesteret, i Orchesteret, mine Herrer!" og den værdige Mester seer sig nødsaget til at stige ned og for første Gang overlade sin Lærling og sin Frakke til dem selv.

Dengang bleve Concerterne ikke, som nu, givne paa selve Scenen, men paa Prosceniet foran Fortæppet, som blev nede, medens dog det accompagnerende Orchester befandt sig nedenunder paa sit sædvanlige Sted.

De Kunstnere, som skulde foredrage Solonummere, og som een efter anden betraadte Prosceniet, havde ofte ikke liden Besværlighed med at trænge sig frem mellem Fortæppet og den første Coulisse. Da nu Touren kom til Adrian, forsøgte han at komme igjennem; men da denne Operation var ganske ny for ham, saa brugte han nogle Øieblikke, inden han kom over den farlige Passage. Da saae Contrabassisten, hvorledes den ham saa dyrebare sorte Frakke maatte, som man siger, trække Krog med Fortæppets fittede Toug, hvorved den gode Frakke kun maatte give tabt, idet den fik nogle synlige Læsioner, som viste sig i lange Striber paa dens Ærme. Ved dette skrækkelige Syn kunde Contrabassisten nede i Orchesteret ikke mere holde sig; han sprang op, saa at hans Nodepult nær var styrtet om, og skreg med en hjerteskjærende

Stemme: „Adrian, Adrian, pas dog paa min Frakke!"

Jeg vil ikke forsøge at skildre det unge Menneskes Beskæmmelse og Forvirring, i et Dieblik, da den meget talrige Forsamlings Dine alle vare henvendte paa ham, og han, efterdi han for første Gang traadte offentligt frem, behøvede hele sin Aandsnærværelse. Imidlertid varede hans Forvirring kun nogle Dieblikke. Hans Kunstnergenius beholdt Overhaand; den i ham boende Aand seirede over det sædvanlige Menneske, og hans herlige Spil indhøstede det samme Bifald, som om Intet var forefaldet.

Da Concerten var forbi, blev han, endnu bedækket med en Undseelsesrødme, og ganske bedøvet af Publicums Bifaldsraab, forestillet Skuepladsens Directeur, Fyrsten af Talleyrand, som havde yttret det Ønske at lære ham at kjende. Efterat han havde tildeelt ham de sædvanlige Lovtaler, sagde han til ham med øiensynlig Velvillie: „Min unge Ven, De anmodes om at indfinde Dem hos min Casserer, der vil udbetale Dem 500 Franks, for hvilke De vil anskaffe Dem en ny sort Klædning." Thi Hændelsen med den gamle Musikers Frakke var ogsaa trængt hen til Hr. August af Talleyrands Øre, da han just var tilstede i en Loge.

Tre og tredive Aar efter denne Begivenhed opholdt Fyrsten af Talleyrand sig for at restituere sin ved Alderdom svækkede Sundhed i Badene ved Hyères i Provence, hvor han i eet af de behageligste Huse paa en Terasse, hvorfra man nyder den herlige Udsigt over Middelhavet, havde forsamlet flere Kunstnere, til hvem han fortalte denne Anecdote, og udtalte sit Mismod over, at han dengang havde efterladt dette fremspirende Talent i Trang, saa at han siden intet mere havde hørt om ham. Da fremstod pludseligt en bleg Mand med lidende Træk og sagde til Prindsen, der endnu ikke havde bemærket ham iblandt Mængden: „Deres Høihed, hiin Adrian er jeg." — „De!" — Jeg selv — Adrian Boyeldieu ...."

Talleyrand faldt den næsten døende Componist af „Den hvide Dame" og „Johan af Paris" om Halsen, og begges Taarer blandedes. De lovede hinanden at komme ret ofte sammen — og et Par Maaneder efter hvilede Boyeldieu allerede paa Père-Lachaises Kirkegaard, nærved det Gravsted, hvor ogsaa hans Velynders Støv snart skulde komme til at hvile.

Voltaire og Gibbon.

(Af The Mirror.)

Gibbon boede i Lausanne; han stod længe i Brevverling med Voltaire, før de endnu havde seet hinanden. Men da Voltaire skrev en Artikel imod ham, blev Gibbon heftig fornærmet, og skrev paa sin Side igjen en Satire over ham, som gjorde megen Lykke. Voltaire lod derpaa tegne en Caricatur af Gibbon, der fremstillede ham som en Dverg med en til Knæerne nedhængende Bug, et uhyre Hoved, en ganske flad Næse og to bitte smaae runde Øine. Denne Caricatur sendte han til Lausanne. Nu ophørte Brevverlingen mellem Voltaire og Gibbon aldeles. Kort Tid efter kom Gibbon til Genf; han mødte der Hr. Tronchin, en af Voltaires fortroligste Venner. Til denne sagde han: „Hr. Voltaire gjør sig lystig over min Hæslighed; jeg vil besøge ham i Ferney, for at see ham, thi man har sagt mig, at han heller ingen Adonis er."

Tronchin underrettede strax Voltaire om, hvad Gibbon havde sagt ham. To Dage derefter kom Gibbon til Slottet Ferney og forlangte at blive forestillet for Hr. Voltaire. Men denne, som var underrettet om Gibbons ondskabsfulde Hensigt, bad sin Niece, Madam Denis, at modtage ham med Udmærkelse og Agtelse, og trak sig tilbage i sit Studereværelse

relse. Madam Denis gjorde, hvad Voltaire ønskede. Gibbon blev modtagen med al mulig Opmærksomhed; men han var ikke den Mand, der strax vilde give sig. Da han vidste, at Voltaire ikke vilde vise sig for ham, gjorde han sig det mageligt i Huset og sendte sine Folk og sin Vogn tilbage til Genf. Det var blevet Nat, og man maatte naturligviis overlade ham et Værelse. Da Mad. Denis den næste Morgen saae, at Gibbon slet ingen Anstalt gjorde til at forlade Slottet, gav hun ham at forstaae, at hans Besøg varede noget forlænge, og at han faldt Hr. Voltaire til Besvær. „Ligemeget," svarede Gibbon koldt, „jeg er kommen for at see ham, og jeg gaaer ikke af Stedet, før jeg har seet ham."

Han blev der tre Dage, spiste og drak, bar sig ad, som om han var hjemme, og gjorde ikke en Mine til at bortfjerne sig. Voltaire, som blev opbragt ved denne Adfærd, skrev til ham den fjerde Dag: „Min Herre! De er en omvendt Efterligner af Don Quixote. Don Quixote ansaae Værtshusene for Slotte, De anseer mit Slot for et Værtshuus."

Gibbon svarede: „Jeg troede her at kunne faae det verdensberømte Genie at see, at høre, at tale med det og lade mig belære af det, men jeg skuffede mig." Han forlod herpaa Slottet, efterat han iforveien hos Tjenerskabet havde erkyndiget sig om deres Herres Sædvaner.

Otte Dage efter sit Besøg i Slottet Ferney kom han en Morgen meget tidlig derhen, og lod sin Vogn holde udenfor Byen. Han gik nu lige ind i Stalden og sagde til Kudsken, at han gjerne vilde see en lille Hoppe, som Voltaire foretrak for alle andre Heste. Efterat at han havde indledet en Samtale med Kudsken, trykkede han ham et Guldstykke i Haanden og lovede ham det Dobbelte, naar han vilde slippe Hoppen løs paa et vist Sted i Haven, saa at der deraf kunde opstaae en dygtig Larm. Han vidste nemlig, at dette var Stedet, hvor Voltaire hver Morgen spadserede med sin Secretair Vaguères. Kudsken, vunden ved dette Løfte, førte Hoppen ind i Krattet og slap den løs; Gibbon skjulte sig i Tykningen af Krattet. Bibliothekets Vinduer vendte ud til denne Side af Haven, og Voltaire var i Bibliotheket. Da han hørte Larmen, som Hoppen gjorde, aabnede han et Vindue og spurgte Kudsken, hvad der var paafærde.

„Naadige Herre! Deres Hoppe har revet sig løs i Stalden, da jeg striglede den," svarede Kudsken.

„Pas paa, at den ikke tager nogen Skade," raabte Voltaire, „jeg kommer strax selv ned."

Da Voltaire var kommen ned i Alleen, krøb Gibbon frem af sit Skjul, og begyndte at betragte Voltaire med spottende Opmærksomhed fra Hoved til Fod; derpaa bortfjernede han sig, klappede i Hænderne og sagde: „Adieu, Voltaire! nu har jeg dog seet Dig: jeg maa nu reentud sige Dig, Du er ikke smukkere end jeg."

Voltaires Ansigt fortrak sig krampagtigt, da han saae sig saaledes overrumplet af Englænderen. „Jeg er en Æsel," sagde han til sig selv, da han igjen traadte ind i sit Bibliothek, og lukkede Døren forsigtig efter sig. Han aabnede igjen Døren, og kaldte paa sin Secretair, der kom løbende ganske forskrækket, fordi han frygtede, at der var tilstødt ham en Ulykke. „Vaguères! Vaguères!" skreg Voltaire ham imøde, „løb strax efter det Menneske, der er dernede ved Porten, og siig ham, at han skal give Dig tolv Sous, fordi han har seet Dyret."

Vaguères løb efter Gibbon med denne Ordre, men Englænderen svarede ganske rolig: „Intet er billigere. Her er fire og tyve; siig Din Herre, at jeg har betalt for to Gange; jeg kommer igjen i Morgen."

Da Vaguères bragte denne Besked, rystede Voltaire smilende paa Hovedet. — „For Djævelen," sagde han, „dette Menneske er

værre end jeg. Vaguères, løb strax efter ham og inviteer ham til Middag hos mig i Morgen; thi jeg frygter denne Spidsbub."

Den næste Dag sendte Voltaire sin eleganteste Karect til Genf for at afhente Gibbon. Englænderen modtog Indbydelsen, som om der Intet var i Veien mellem dem. Det Forefaldne blev aldeles ikke berørt den første Gang, de traf sammen, og de vare fra den Tid de bedste Venner.

En Scene ved Renaissance-Theatret i Paris.

En rørende Scene, som for kort Tid siden fandt Sted ved Indgangen til Renaissance-Theatret i Paris, foraarsagede stor Bevægelse blandt Mængden, der var bleven trukken derhen ved det glimrende Held, Operaen „Medusa" gjorde. En fattig Olding, hvis af Lidelser udtærede Ansigt, luslidte Klædning, men stolte Holdning, paa eengang vidnede om Elendighed, Resignation og Krigstjeneste, stred, skjøndt med undseelig og ængstelig Stemme, med Politibetjentene, som, maaskee mod deres Villie, men tvungne af Pligtens strenge Bud, vilde arrestere ham. Striden opkom saaledes: I Nærheden af Billet-Contoiret, i en Krog, men dog paa den Vei, som Publicum maatte tage, havde den stakkels Olding stillet sig, uden at forlange Noget, men stedse henvendende et bønligt Blik til dem, der, lykkeligere end han, toge Billetter og begave sig derind. Politibetjenterne betragtede dette Menneske næsten en Time, og havde allerede opfordret ham til at trække sig tilbage, da de saae en Herre, i hvem de, paa hans raske Holdning og Ordenen i Knaphullet let kunde kjende en gammel Militair, komme nærmere og trykke den Gamle et Femfranksstykke i Haanden. „Tak! Tak!" raabte Oldingen, og imedens hiin, der vilde holde sin Velgjerning skjult, bortfjernede sig, bemærkede Betjenterne til deres Forundring, at den Fattige ikke, som ellers pleier at skee, gik ind i en Viinstue i Nærheden, men begav sig til Contoiret, hvor man allerede havde udsolgt de fleste Billetter. „De er Arrestant!" sagde en af Betjenterne, „Betleri er forbudt, og De maa strax følge med!" „O, mine Herrer!" raabte den stakkels Olding, „jeg betler ikke. Officeren har vel seet, at jeg var en gammel Kriger; det er en Kammerat, som har forpligtet den anden til Tak. Hold mig for Guds Skyld ikke for en Betler!"

Ved Oldingens første Ord havde Officeren igjen vendt sig om imod ham; paa hans Tiltale besluttede Betjenterne, hvem han gav den Forsikkring, at han i Oldingen havde gjenkjendt en gammel Soldat af sit Regiment, at frigive den stakkels Mand. Velsignende sin Befrier fortalte den Ulykkelige, under afbrudt Hulken, at han havde været Sømand fra sin tidligste Ungdom og selv været blandt dem, der under Medusas Skibbrud for 20 Aar siden, paa en underfuld Maade vare blevne reddede; at han nu havde udtømt sine sidste Midler for at komme til at bivaane hver Forestilling af det Stykke, der opruller et saa skrækkeligt og sandt Billede for Tilskuernes Øine. Uden Hjælpekilder, uden Venner, havde han denne Gang taget sin Tilflugt til offentlig Velgjørenhed, for at see denne Scene, fra hvilken han ikke kunde løsrive sig.

En Indsamling, som Officeren gjorde blandt dem, der med ham havde hørt den rørende Fortælling, vil lindre den gamle Sømands ulykkelige Forfatning.

E. Lehmann lith.

CARL WINSLÖV.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

En Reisende.

I den lille Kjøbstad er en Gade,
Hvor ei Tiden har forandret stort.
See, det gamle Vertshuus sin Façade
Vender ud mod Kirkegaardens Port.
Her er jo et Herberg paa hver Side
Der til Venstre kalder Hornets Klang,
Men til Høire lyder Psalme=Sang.
Gaden har et Herberg paa hver Side
Hvor mon bedst man hviler, gad jeg vide.
Jeg maa ind til Venstre denne Gang.

Husets Bjælkeværk er rigt udskaaret,
Indskrift mellem Løv og Snirkler staaer,
Indenfor er Tummel hele Aaret,
Der, som Fremmed kommer man og gaaer.
Men til Høire skinner deiligt Solen,
Gjæstekam'ret er en Blomsterplet,
I det Kammer bliver aldrig grædt;
Ovenover voxer Natviolen.
Men til Venstre maae jeg! Aftensolen
Gaaer nu ned. Jeg føler mig saa træt!

H. C. Andersen.

Carl Winsløw.

Carl Winsløw var født i Kjøbenhavn den 19de Februar 1796 og den yngste af fem Sødskende, to Søstre og tre Brødre, hvoraf de to ere Hr. kongelig Skuespiller Jacob Alexander Winsløw og Hr. Justitsraad Peter Johan Christian Winsløw. Hans Fader, som ved hans Fødsel var kongelig Lakei, og hans fortræffelige Moder maatte allerede tidlig frygte for at miste ham, thi i sine første Barndomsaar var han saa svag og sygelig, at de hvert Øieblik troede ham Døden nær og selv hans Onkel, den berømte Professor Winsløw, gav ham engang kun en Time at leve i. Han overstod imidlertid lykkelig Faren og begyndte at komme sig. Efterhaanden som han vandt Kræfter yttrede sig ogsaa det heftige Sind og den inderlige Kjærlighed til Malerkunsten, som begge fulgte ham igjennem hele hans Liv; det Første for at bringe ham mange mørke Timer og indgyde ham bittre Følelser, medens det tillige senere trængte ind i hans Spil og gav det den, i Forhold til hans legemlige Kræfter, forbausende Energie og Varme, hvorved han, i Frants Moor og Ludvig den Ellevte, henrev Tilskuerne; den Sidste for at være ham en kjærlig Trøster, der helst kaldte ham, naar han var meest mismodig og da ofte dæmpede hans opbrusende Heftighed. I sit sjette Aar begyndte han allerede at tegne Portraiter i Profil og det med et Held, som, naar man tager Hensyn til hans Alder, forraadede ualmindelige Anlæg. Hans Barndomsven, Maleren Koop, som nu lever i Rom, nærede hans Tilbøielighed for Malerkunsten og tilbød at lære ham at male i Olie... Dette Tilbud modtog han med megen Glæde og anskaffede sig strax de fornødne Apparater; men neppe vare Læretimerne begyndte, førend der, til hans store Sorg, gjordes en meget alvorlig Indsigelse derimod af hans Moder, som „ikke vilde have sit Gulv tilsølet med Farver, der maaskee ikke kunde gaae af." Han maatte nu ganske opgive Haabet om at dyrke Kunsten hjemme og blev desuden tvungen til at frasige sig alle videre Forsøg i den for „at lære noget Nyttigt" i Skolen. Her viste han megen Lærenemhed for Alt, hvortil der ikke hørte Talsands, thi denne savnede han næsten aldeles; men hans Vildskab og Letsindighed hindrede ham dog i at høste betydeligt Gavn af Skolegangen, hvilket han ofte senere bittert beklagede, især med Hensyn til det franske Sprog. Ogsaa opnaaede han at komme til at male hos Prof. Lorentzen; men denne Glæde varede kun kort, da han kort Tid efter reves bort fra Kunsten for at anbringes til „det Nyttige", der for hans Forældre, som vare meget ængstelige for den letsindige Drengs Fremtid, viste sig i Skikkelse af en Urtekræmmerlære. Denne Stilling var paa ingen Maade efter Winsløws Hoved; Tvang og Eensformighed

vare ham bestandig lige ufordragelige og her mødte ham begge; desuden var Livet bag Disken ham, allerede inden han begyndte det, i høieste Grad modbydeligt, fordi det for bestandigt tilintetgjorde hans Haab om at kunne leve for Kunsten, og Urtekræmmerlæren blev ham snart saa forhadt, at Forældrene alvorligen maatte tænke paa at finde det Nyttige for ham ad en anden Vei. Han blev nu i Sommeren 1810 anbragt i General-Commissariats-Collegiets 1ste Departement, som Volontair, og efter at han i to Aar havde været i dette Comptoir, ansattes han, under samme Collegium, ved Revisionen af de norske Regnskaber. Denne Stilling var ham, uagtet han holdt saa længe ud i den, ikke meget behageligere end Urtekræmmerlæren og han gjorde sig den endnu mere ubehagelig ved, som sædvanligt, at yttre sig med største Frihed og Uforsigtighed. At det kom Comptoirchefen for Øre, at han havde tegnet hans Portrait i Carricatur, gav endelig Anledning til alvorlige Irettesættelser, og nu var Winslow færdig med Embedsveien.

Han søgte nu Ansættelse ved Theatret, hvilket ikke var vanskelig at opnaae, da den dramatiske Skole, hvis Bestyrelse ikke viste sig meget ængstlig ved Elevers Optagelse, endnu var til og bestandig søgte Forøgelse af sit Personale. Desto vanskeligere blev det ham at komme i en Virksomhed, hvorved han kunde udvikle sit Talent; thi man nærede ikke store Tanker om hans Anlæg og de Fag, som han da ansaaes for at egne sig meest for: Elskere, Spradebasser og Tjenere, vare rigeligen besatte med Skuespillere, som allerede stode i Publikums Yndest eller i en høiere Grad end Winslow nøde Bestyrelsens Gunst. For en stor Deel var han imidlertid ogsaa selv Skyld i, at han saa længe „stod i Stampe", som det hedder i Theatersproget; thi i de første Aar af sit Skuespillerliv havde Winslow noget saa Anmassende og Selvtillidsfuldt hos sig, naar han fremtraadte, at det meget tilslørede den forstandige Opfatning af hans Rolle og den rigtige Diction, som stedse udmærkede ham, medens det tillige bragte ham i Rygte for at være en blot opblæst Begynder. Hans Pierre i „Jean de France" var næsten den eneste Rolle, hvori han lagde noget Talent for Dagen indtil den 6te October 1816, da han kom til at spille Fanejunker von Schrankenau i „Soldaterne." Denne Rolle gav han med ligesaa megen kunstnerisk Besindighed og Rolighed som overraskende Styrke, Varme og Bestemthed i Declamation og Mimik. Han vandt meget Bifald, og de, der uden Fordom bedømte hans Fremstilling, saae deri et Talent, som, naar det blev anvendt i Roller, der egnede sig for det, snart vilde kunne hæve sig til noget Ualmindeligt; men — hans Uvenner, og til dem hørte ogsaa de, i hvis Magt det alene stod at give ham Leilighed til at udvikle sine Anlæg, fandt ikke i hans Fremstilling stort Mere, end at han havde været heldig nok til at faae en Rolle, som aldeles passede til hans egen Charakteer, og saaledes benyttedes hans Held som Kunstner til at bagvaske ham som Menneske; hans uheldige Udførelse af Pagen i „Blanca" blev langt mere omtalt end hans meget lovende Fremstilling af Fanejunker von Schrankenau. — Ved denne Tid indviklede den Heftighed, hvormed han yttrede sig mod al Uretfærdighed, af hvem og for hvem den end blev begaaet, ham i mange Ubehageligheder og paadrog ham en saa alvorlig Uvillie, Tiltale og Straf, at det noksom viste sig, at man mindst af Alt ventede, at Winslow var i Besiddelse af en Genialitet, der med Tiden vilde sætte ham istand til, trods alle Hindringer, Chicaner og Tilsidesættelser, at svinge sig op over dem, hvem han nu ansaaes for at være langt under i Talent. Hovedaarsagen var den af de yngre Skuespillere saa forhadte Chortjeneste, som en nylig antagen Skuespiller var bleven fri for, endskjøndt han, efter Winslows Mening og stærkt udtalte Paastand, ikke ved sit Talent

havde større Krav paa en saadan Begunstigelse end han og Flere, som maatte gaae ind i de ubetydeligste Chor. Winslow maatte bøie sig for Magten og til de Hindringer, han hidtil havde havt at overvinde for at naae sit Maal, kom nu en ligesaa mægtig som stærk erklæret Uvillie mod „den Opsætsige,“ der desuden allerede længe havde været anseet som en Person, af hvem „der aldrig vilde blive Noget.“

Den Lykke, han havde gjort som Fanejunker von Schrankenau, blev ham en nye Krænkelse, da Stykket den 7de Februar 1818 skulde, til Mad. Andersens Benefice, bringes paa det kongelige Theater. Alle Roller bleve, paa Mad. Andersens nær, ombesatte, og han maatte saaledes miste sin, uagtet han var den, der kunde spille den bedst, havde vundet et almindeligt og fortjent Bifald ved dens Udførelse og kun var i Besiddelse af et lidet Repertoire, hvori der næsten ikke var en eneste Rolle af nogen Betydenhed. Imidlertid blev Rollen senere atter givet til ham, og han udførte den da med endnu større Held og Bifald end første Gang. I Aarene 1816—1821 fik Winslow, endskjøndt han havde arbeidet sig til at blive kongelig Skuespiller, ikke nogen bestemt Virkekreds for sit Talent; ja, et meget uheldigt Forsøg, som han i 1819 gjorde i „Husarerne paa Frierie“, ved at udføre den, for den faa Aar i Forveien saa almindelig yndede Carl Bruun componerede, store Syngerolle, hvilken han havde ønsket at spille, gav endogsaa den Mening, at der aldrig vilde blive Noget af ham, nye Næring. Hvad han kom til at spille var enkelte af de saakaldte Intriguantroller og Spradebasser, der overlodes ham af Clausen og hvori han ikke gjorde nogen Opsigt, og fornemmeligen en Mængde Roller, som han, formedelst Andres Sygdom, paatog sig fra den ene Dag til den anden, ofte endogsaa samme Dag, som de skulde udføres. Ved sin sjeldne Hukommelse og et ypperligt Øre for Musiken lykkedes det ham altid at lære dem saaledes, at han ikke lod Noget savne i Memoreringen, men der levnedes ham aldeles ikke Tid til at studere dem og tillige var næsten ingen af dem, skjøndt høist forskjellige, egentlige Charakteerroller, der især tilsagde hans Talent, men Elskere, unge Knøse og underordnede Partier, hvori han ikke kunde finde Leilighed til at gjøre sig bemærket som Skuespiller. Medens han saaledes var hvad man kalder „nyttig“ for Theatret i saadanne Roller, gav næsten enhver af dem Vidnesbyrd om, at han ikke havde fundet sit Fag.

I 1821 giftede Winslow sig med Jfr. Sophie Schall, der, ved sin ypperlige Altstemme og megen Flid som Skuespillerinde, havde faaet en meget lovende Stilling ved Theatret. Denne Forbindelse havde en mærkelig heldig Indflydelse paa hans Gemyt og en Omstændighed, som var indtraadt i samme Aars Begyndelse, gav ham tillige saa glædelige Udsigter for Fremtiden, at hans synkende Mod igjen vaktes til nye Anstrengelser for at gjennembryde de Hindringer, som hidtil havde standset hans Fremadstræben. Hr. Conferentsraad Collin var nemlig i Januar 1821 indtraadt i Theaterdirectionen og havde, ved at blive opmærksom paa den Flid, der viste sig i enhver af Winslows Fremstillinger og de Glimt af Genie og poetisk Sands, som selv da for den Fordomsfrie aabenbarede sig i enkelte af hans Roller, f. Ex. i Izarn i „Røverborgen“, fattet megen Interesse for ham, hvilken voxede ved hans mundtlige Forestillinger om det Mislige i hans Stilling og den Retning, hvori han haabede at kunne lægge for Dagen, at han havde et Talent, som hidtil ikke var blevet erkjendt og opmuntret. Ved denne Mands virksomme Deeltagelse i hans Skjæbne, hvilken Winslow lige til sin Død ansaae som Kilden til sin senere Lykke, fik han ikke blot Gagetillæg og en større Virksomhed, men opnaaede tillige et Laan, hvorved han saae sig istand til i Sommeren

1823 at gjøre en Reise til Hamborg og Berlin.

Denne Udflugt blev et Vendepunkt i Winsløws Kunstnerliv. I Berlin saae han den berømte Ludvig Devrient i nogle af dennes herligste Roller og derved, saavelsom ved sin Omgang med denne ham i høi Grad aandsbeslægtede Kunstner, der fik ham meget kjær, var det, efter hans egen Forsikkring, som om der gik et Slør fra hans Øine og faldt et Lys i hans Sjel. De gigantiske Skikkelser, Devrient fremmanede i sine tragiske Roller, begeistrede ham og Mesterens ypperlige Falstaf vakte hans Beundring ved Originaliteten i Opfattelsen og den overordentlige Bestemthed, hvormed Devrient, selv i sin vildeste Overgivenhed og Udbrudet af det meest barokke Lune, fastholdt Characteren. Hans dunkle Ahnelser vare virkeliggjorte og han følte: „Ogsaa jeg er Maler."

Tilfældet vilde, at han strax efter sin Hjemkomst fik Leilighed til paa den meest glimrende Maade at lægge for Dagen hvormeget han havde vundet ved at see fremmede Skuepladse. Den 31te December 1823 gaves „Juta" første Gang og Winsløws Udførelse af Munken gav ham paa engang Navn af en af Theatrets genialeste Kunstnere. Nu voxede hans Repertoire betydeligt og Tilliden til hans Kunst steg saaledes, at man betroede ham Roller, som man tidligere havde villet ansee som aldeles upassende for ham. Saaledes spillede han med meget Held Dick Napid i „Den hjemkomne Nabob", en Rolle, som han tidligere havde ønsket uden anden Virkning end at han blev kaldt en meget arrogant Person. I April 1826 fik han, som Zierlich i „Aprilsnarrene", Leilighed til at vise sig som comisk Characteerskuespiller. I Sommeren 1826 gjorde han, med kongelig Understøttelse, en Reise til Tydskland, og opholdt sig især i længere Tid i Wien og München. I Juni 1827 bragte han som Klister i „De Uadskillelige" en af de mest originalt opfattede og ypperligst udførte Charakteerskildringer paa Scenen; i Tartuffe, som han spillede i i September s. A., viste han sig med Held i den høiere Comedie, og den 31te December 1828 skabte han i „Østergade og Vestergade", af en lille, af Forfatteren blot skizzeret Rolle, en af de genialest opfattede og udførte Caricaturer, der er seet paa den danske Skueplads. I samme Saison fremstillede han i Jøden Scheva et fuldendt skjønt Characteermalerie, herligt tænkt og ypperligt udført i dets allermindste og delicateste Træk. I denne Rolle, der med Grund er anseet for en af hans genialeste Productioner, viste han, at han ikke blot besad Evne til at gjennemføre en dyb og vanskeligt anlagt Characteer med ualmindelig Consequents, men han lagde tillige paa det klareste for Dagen, at han var istand til at tolke simpel Hjertelighed og inderlig Følelse med Sandhed, hvilket hans Avindsmænd, efter at han endelig havde tiltvunget sig Agtelse for sit Talent, endnu søgte at bestride, som den eneste Uddvei til at nedsætte ham; han rørte Tilskuerne til Taarer og vandt et ualmindeligt Bifald. Hans Glæde over denne herlige Triumf blev imidlertid meget forbittret derved, at en Skuespiller, som allerede ofte havde behandlet ham med en oprørende Haan og Ringeagt, forlangte, „fordi det var en Trang for hans Hjerte", at doublere Rollen, erholdt Tilladelse dertil og virkelig udførte den, netop Maanedsdagen efter at Winslow havde spillet den anden Gang. Dette Forsøg paa at fravriste ham sin med saamegen Møie vundne Kunstnerkrands faldt aldeles ud til hans Fordeel, thi, at dømme efter det Motiv, hans Medbeiler havde anført for at sætte sin Villie igjennem, maatte man vente, at han var sikker paa at naae, om end ikke at overgaae ham, men der savnedes i dennes Scheva ganske det Characteristiske, som Winsløw med saa stor Kunst havde udbredt over den, hvorfor den kun var et Slags meget almindelig værdig Fader, uden alt individuelt Præg, kun

med et let Anstrøg af Jøde i Udtalen. Hos Winsløws Kunstfæller vakte dette Foretagende Uvillie og Publicum skjenkte det kun et meget lunkent Bifald, men det, at en Kunstbroder paa en saadan Maade søgte at komme ham tillivs, og den bittre Følelse af, at han, uagtet han ved egen Flid havde svinget sig op og var bleven en almeenyndet Kunstner, dog ikke i Bestyrelsens Mening stod høiere, end at et saadant Forlangende, som han vel indsaae, aldrig vilde blive indrømmet ham, blev opfyldt, endskjøndt man vidste, at det maatte saare ham, dette vakte Winsløws retfærdige Uvillie og gik ham meget til Hjertet.

Imidlertid vedblev han, med en utrolig Iver, at udvikle sit Genie, og en Reise, som han i Sommeren 1829 gjorde til Tydskland, paa egen Bekostning, syntes at have styrket hans svage Legeme og givet hans Aandsevner ny Kraft. Efter sin Hjemkomst skabte han flere betydelige Characterer og viste en saa stor og heldig Virksomhed, at der ikke blot var Tale om at give ham et Beviis paa Agtelse for hans Genie ved at ansætte ham som Instructeur, men der blev endogsaa i denne Anledning opsat en Forestilling til Kongen, hvis Indgivelse hans Uvenner imidlertid vidste at afværge. I 1833, om Sommeren, gjorde han, med Hr. Instructeur Nielsen, en Reise til Norge for at optræde som Skuespiller, og i Christiania og Bergen vandt han det meest glimrende Bifald. I 1833 var ham tildeelt Hovedrollen i Delavignes „Ludvig den Ellevte" og fra det Øieblik han havde gjennemlæst Stykket var det hans eneste Higen og Attraa, i denne Rolle at fremstille et Characteerbillede, som kunde sætte Kronen paa hans kunstneriske Virksomhed. Han studerede og indøvede sig denne Rolle med en utrolig Omhu, men jo fortroligere han blev med den, jo mere yttrede han Frygt for, at han ikke vilde have de fornødne legemlige Kræfter til dens Udførelse, da han med hver Dag følte sig svagere. Ogsaa blev den første Opførelse af Stykket bestandig udsat af denne Grund indtil han, henimod Saisonens Slutning, begyndte at frygte, at hvis han da ikke spillede den, vilde han maaskee aldrig komme til det. Han besluttede sig derfor, uagtet sin Upasselighed, til at vove sig til dens Udførelse. Meget nedbøiet og i høieste Grad legemlig afkræftet, kom han, den 15de Marts 1834, om Aftenen paa Theatret for at fremstille det meest gigantiske Billede, hans Phantasie havde udkastet. Endnu nogle Øieblikke før han skulde fremtræde, yttrede han, at det maaskee ikke vilde være ham muligt at spille Rollen til Ende og at hans Fremstilling, under enhver Omstændighed, sikkert kun vilde blive en Skygge af det, han havde tænkt sig. Personalet, som vidste, hvor lidende han befandt sig, imødesaae denne Forestilling med megen Ængstelse. I anden Act træder Kongen ind; Winsløw stod forstemt, kraftløs og urolig i Coulissen; hans Stikreplik kom og paa engang syntes han at bortkaste hele sin Personlighed og iføre sig sin Rolles; han traadte ind og hans Blik, Gang, Stemme, Alt malede Characteren med en ubeskrivelig Fuldendelse og Klarhed. Bifaldet begeistrede ham endnu mere og i fjerde Act brød hans stærke Aand ethvert Baand, hans skrøbelige Legeme paalagde ham; hans Scener med Hertugen af Nemours og François de Paule vare fulde af de dristigste Træk, de meest gjennemtænkte Nuancer, men ikke een savnede Bestemthed og levende Colorit; hans Styrke steg ved det stormende Bifald, hans Phantasie opflammedes, den brudte Stemme, de ængstlige Raab fik en indre Kraft og et Udtryk, som gjorde en rystende Virkning; men midt i denne frygtelige Skildring af Lidenskabernes Rasen forlodes han ikke et Øieblik af den ægte kunstneriske Besindighed, som charakteriserede hans Fremstillingsmaade; Bravoraab afbrøde hans Repliker, Bifaldsyttringer tilhvidskedes ham fra Coulisserne, men med en næsten overnaturlig Sjælestyrke bevogtede han enhver

af sine Bevægelser og ikke et Blik, ikke en Stilling røbede, selv i den sidste anstrengende Scene, nogen Udmattelse eller Mangel af Herredømme over Rollen. Men da Dækket, under Husets Jublen, faldt for dette store Sjelemalerie, var Fortryllelsen hævet; Winslow var atter sig selv, kun langt mere kraftløs og mat end da han første Gang skulde træde ind; næsten bevidstløs sank han i sine tililende Venners Arme. Man lod ham være alene i sit Værelse, for at han, efter den uhyre Anstrengelse kunde samle Kræfter til sidste Act, hvortil han desuden skulde omklædes. Det varede længe, inden han kunde komme saaledes til sig selv, at han turde vove at træde frem; man begyndte virkelig allerede at troe, at det vilde være ham umuligt, da han lod sige, at han var færdig med sin Paaklædning, saa at man kunde begynde Acten. Som en Skygge vaklede han ind paa Scenen; den Mathed, hvormed han greb fat paa Stolen for at holde sig, den døde, klangløse Fremsigelse af de første Replikker, det halvbrustne Øie gave et saa sanddrue og skrækkeligt Billede af den halvopløste Konge, der af Rædsel for Døden i Fortvivlelse klamrer sig til Livet og ved en magtesløs Anspændelse af de slappede Kræfter søger at hykle for sig selv at han endnu er i Sundheds Fylde, at de Rollehavende ængstedes og troede, at det var det sidste Glimt af Liv hos Kunstneren, der gav hans Indtrædelse en saa frygtelig Sandhed. Men det næsten udslukkede Liv flammede op igjen da Kongens Heftighed atter yttrede sig, og han spillede Rollen til Enden med al den Kraft og Genialitet, hvormed han havde begyndt den. Man ledede ham op i sit Værelse medens han flere Gange med meget mat Stemme gjentog: „Hvor jeg er mat; jeg veed ikke naar jeg kan spille igjen; jeg maa have Rolighed; Sommeren maa hjælpe mig." Det var sidste Gang han betraadte Scenen; faa Skuespillere have taget en saa hæderfuld Afsked med deres Publicum. — Vel syntes han om Sommeren at være noget i Bedring og ved Begyndelsen af næste Saison havde man endogsaa et flygtigt Haab om, at han igjen vilde komme paa Scenen, men efterhaanden som Efteraaret rykkede frem blev Svækkelsen mærkeligere og den 4de Oct. 1834 indslumrede han i sin Kones Arme til dyb Sorg for alle, der med Opmærksomhed havde fulgt ham paa hans korte Kunstnerbane og seet hans skabende Genie hurtigt udvikle sig med en saadan Fylde, at man af det, til den sande Kunsts Tarv, kunde vente en mægtig og høist velgjørende Indflydelse paa Udførelsen af Tragoedien og Comedien.

Winsløw havde en meget levende Phantasie og sjelden Opfatningsevne; naar han havde læst et dramatisk Digt, stod enhver af dets enkelte Personer strax for ham i en klar, men af en poetisk Duft omgivet Individualitet. Naturen havde ikke været ødsel med at give ham legemlige Midler til at fremstille hans Phantasies Billeder; han var under Middelhøiden og saa spinkel, at han ikke i en eneste Rolle kunde fremtræde med sin naturlige Figur; men han bragte Tilskuerne til at glemme hvad han savnede ved en ypperlig Anvendelse af det han havde, som fornemmelig var talende Øine, et levende Udtryk i sit ikke store Ansigt og et sjelden smukt Haar, som han var meget forfængelig af, fordi han bestandig, hvor han brugte det, forstod at ordne det saaledes, at det meget understøttede hans Rolles Charakteer. Derhos havde han med megen Omhu studeret sit hele Væsen og vidste saa fortreffeligt at omdanne sin hele Personlighed efter sin Rolle, eller, naar han ikke var istand dertil, at give sin Rolle en Holdning, der passede til hans Personlighed, at man stedse saae den fremstillede Charakteer i dens Heelhed. Herved gjorde hans Malertalent ham stor Nytte; hans Maskeringskunst var saa erkjendt, at selv Frydendahl ofte, naar han havde en ny eller vigtig Rolle, tog sin Tilflugt til den. Han teg-

nede altid, for han skulde spille en vigtig Rolle, sin hele Maske, men rev Tegningen i Stykker efter første Forestilling; kun hans Tegning af Ludvig den Ellevte, saaledes som han fremstillede ham, eies endnu af hans Kone. Winslow var aldeles Characteerskuespiller; skulde han gjøre Virkning i en Rolle, maatte den enten fra Digterens Haand have et bestemt Præg eller kunne modtage det af Skuespilleren; men da gav han den ogsaa med en saadan Bestemthed og Klarhed i dens Individualitet, at den stod aldeles adskilt fra alle hans andre Fremstillinger, og saaledes dannede hans gode Roller et heelt Gallerie af Characteerbilleder, der vare høist forskjellige. Foruden de anførte Roller ville vi i denne Henseende nævne hans Skofte i „Palnatoke," Grib i „Hakon Jarl," Magister Dowley i „Formynder og Myndling," Robert i „Amors Genistreger," Franz Moor i „Røverne," Raadmand Runge i „Hans Sachs," Brull i „Kunstnerliv," hvortil kunde føies mange flere. Hvorledes han i Lystspillet, uden at trænge sig frem paa sine Medspillendes Bekostning eller at grimassere, forstod at gjøre en lille Rolle til et interessant og ægte comisk Characteerbillede, og hvilken Flid han anvendte paa selv den mindste Rolle, beviste hans Ane Signekjælling i „Barselstuen" og Skolemester i „Det lykkelige Skibbrud," to Fremstillinger, hvori han, ved en beundringsværdig Sandhed i Maske og Diction, gav Vidnesbyrd om at han var en af Holbergs meest talentfulde Fremstillere. Skulde Winslow virke alene ved Pathos, Svada eller sin Personlighed, da bristede Kraften ham og hans Fremstilling blev mat; hans Giulio Romano i „Corregio" tilfredsstillede ikke Forventningerne, og hvor correct hans Versdiction end var, vilde det aldrig lykkes ham at henrive Tilhørerne ved Fremsigelsen af lyriske Digte, hvorimod han var en ypperlig Fremsiger af comiske og satiriske Digte.

Winslow var uophørlig sysselsat med Uddannelsen af sit Talent; det var ham langtfra ikke nok at studere de Roller, som bleve ham tildeelte; naar han i et dramatisk Digt traf paa en Rolle, der interesserede ham, studerede han den med samme Omhu og indøvede sig den med samme Flid og Vedholdenhed, som han anvendte paa en Rolle, han skulde spille, og var han færdig med den og der i samme Digt var en anden Rolle, som han yndede, begyndte han med ligesaa stor Iver paa den. Saaledes havde han indstuderet Shakespeares Richard den Tredie, Lear, Kaliban i „Stormen", Jago og Othello, Holbergs Vielgeschrey, Loke og Hodur i Oehlenschlägers „Baldur hin Gode" og flere store Roller, som han vel vidste, han ikke vilde eller kunde komme til at spille. Hans overordentlige Lyst til at spille bragte ham ind i dramatiske Selskaber, og selv da han stod i sin herligste Flor, da han, hvergang han traadte frem paa Skuepladsen, var sikker paa et glimrende Bifald, fandt han sin største Glæde i, paa Selskabstheatre at udføre Roller, som han ikke kunde komme til at spille paa det offentlige Theater. Om hans Medspillende vare Fuskere, om hans Publicum ikke begreb ham, om det var ubetydeligt i Forhold til det, som ellers belønnede hans Kunst med Bravoraab — Alt det brød han sig ikke om; han spillede med samme Begeistring, samme Correcthed, samme Fiinhed, samme Stræben efter at tilfredsstille de høieste Fordringer, som for det største og meest dannede Publicum — han spillede for at være lykkelig, for sig selv, for at tilfredsstille sin umættelige Higen efter at spille. Enhver, der har seet den berømte Bouffé, maaskee den største nulevende Skuespiller, i et Par af hans vigtigste Roller, vil finde, at der i dennes hele theatralske Væren og Væsen er en paafaldende Lighed med Winslows; den samme lille, spinkle Figur, den samme dybe Charakteristik i enhver Fremstilling, den samme Naturlighed, opnaaet ved den høieste Grad af Kunst og Studium, den samme Genialitet i Opfindelse, den samme

Fuldendelse i Udførelse; hvo skulde ikke ogsaa troe, at Winsløw havde siddet for følgende i Biographie des Acteurs udkastede Billede af Bouffé, hvem Winsløw ikke havde opnaaet den Lykke at see? „Han er Skuespiller fra Top til Taa; der er ikke et Haar, ikke en Bevægelse, ikke en Tanke, enten han er i eller udenfor Theatret, som ikke strengt taget er Kunstnerens. Deraf kommer det, at Bouffé ikke føler sig at leve, ikke virkelig nyder Tilværelsens Lykke, uden i fem Timer om Aftenen. Bouffé, som er hjemme, som spadserer, er vranten, sygelig, adspredt, utilfreds; men Bouffé paa Scenen, foran Lamperækken, med Ansigtet mod sit Publikum — han oplives, han leer, spøger, er tilfreds og føler sig lykkelig." Denne Skildring er aldeles anvendelig paa Winsløw, med Undtagelse af, at han ikke var vranten hjemme eller iblandt sine Venner. Tvertimod — saa bitter og hadsk han kunde være mod sine Fjender, saa venlig, oprømt, ærlig og trofast viste han sig imod sine Venner. Han havde et heftigt, opfarende Gemyt, men hvorofte blev han ikke ogsaa tirret? hvorofte behandlede man ham ikke, især i hans tidligere Dage, med en Uretfærdighed og Haan, der maatte bringe hans af Naturen heftige Sind i Oprør? Det er sandt, kom hans Vrede først til Udbrud, skaanede han just ikke sin Fjende, men de Fjender, han havde, søgte ogsaa, ved Trædskhed og Vold, at hindre ham i at opnaae det, der var ham kjært som Livet. For sine Venner følte han den inderligste Hengivenhed og den, han engang havde fattet Godhed for, forsvarede han med den samme Heftighed som sig selv, han hængte ved ham om end alle Andre forlode ham; han var ærlig og aaben i Venskab som i Fjendskab og man behøvede kun selv at spørge ham om, hvorledes man stod sig med ham, for at erfare det i de tydeligste Udtryk og uden mindste Forbeholdenhed.

Th. Overskou.

Beethoven
og hans Qvartet.

Musikalsk Phantasiestykke. Af en russisk Almanak.

I Foraaret 1827 spillede nogle Musikvenner i et Huus i en af Wiens Forstæder Beethovens nyeste Qvartet, som just dengang var udkommen. De bleve forundrede og ilde stemte over de vanskabte og unaturlige Udbrud af det slappede Genie; saa paafaldende havde hans Pen forandret sig. Intet viste sig i dette Musikstykke af de originale, i Sandhed poetiske Melodiers Ynde; man savnede den sædvanlige, kunstneriske Gjennemførelse, og fandt istedet derfor en talentløs Contrapunktists smaalige Pedanterie; hvor var hiin Ild, som ellers gjennemflammede hans raske Allegros, og stedse meer og meer opluende endelig udgjød sig, lig den glødende Lava, i fulde, storartede Accorder? Istedet derfor skurrede nu en Række af uforstaaelige Dissonantser gjennem hinanden, og istedet for de originale, spøgefulde Themaer i de lystige Menuetter, var her Spring og Triller, som det ikke var muligt at udføre paa noget Instrument. Overalt bemærkede man en skoleagtig Stræben efter Effect, som man slet ikke kjender i Musiken, overalt en dunkel Følelse, som ikke forstaaer sig selv. — Kunde hiin Beethoven have skrevet det, han, hvis Navn Tydskeren nævner med Stolthed ved Siden af Mozart og Haydn?

Næsten bragte til Fortvivlelse over den tankeløse Composition, lode de Spillende ofte Buerne hvile; og den Forundring, hvormed de betragtede hinanden, syntes at spørge: „er dette ikke en Spot over den Udødeliges Værker?"

Denne Dalen af Geniet vilde Nogle tilskrive den Døvhed, hvoraf Beethoven, som bekjendt, led i sine sidste Leveaar; Andre hentydede paa den Affindighed, der nu og da kom over ham, og formørkede hans skabende Aand. Derpaa greb de igjen Buerne og spillede

ligesom mod deres Villie, videre i dette uforstaaelige Værk, formodentlig af Agtelse for den berømte Symphoniecomponists tidligere Hæder.

Paa eengang aabnes Døren, og en Mand traadte ind, klædt i en sort Overkjole, uden Halstørklæde og med uordnet Haar. Ilden funklede af hans Øine, men ikke Geniets Ild. De dybe, skarpt markerede Grændser paa Panden vidnede endnu om det musikalske Organs overordentlige Udvikling, der satte Gall i saa stor Henrykkelse, da han saae Mozarts Hovedskal. — Uden at give en Lyd fra sig, med Hænderne lagt overkors paa Ryggen, traadte han ind i Værelset hen til Musikerne, som ærbødig gjorde Plads for ham. Idet han bøiede sit Hoved fra den ene Side til den anden, syntes det, som han gjorde sig Umage for at høre Musiken. Men da perlede Taarer i hans Øine; sagte traadte han bort fra Musikerne, satte sig hen i en Krog i Værelset og bedækkede hulkende Ansigtet med sine Hænder. En Septime-Accord skurrede fra Strængene, første Violin gav den følgende Tone an, og da nu den vilde Harmonie bruste frem af Instrumenterne, sprang den Ulykkelige pludselig op. „Jeg hører, ja, jeg hører!" raabte han, klappede af vild Glæde i Hænderne og trampede med Fødderne. Da saae man en ung Pige, der var traadt bagefter ham ind i Værelset, og som sagde til ham i en blid Tone: „Det er paa Tiden, Ludvig! at vi gaae hjem. Desuden forstyrre vi her!"

Han saae paa Pigen, som om han havde forstaaet, hvad hun sagde til ham, og lod sig derpaa føre bort som et lydigt Barn, uden at svare et Ord.

I fjerde Stokværk i et gammelt Huus, beliggende i Enden af Staden see vi et smalt Kammer med en lille Alkove. Hele Ameublementet bestaaer af en Seng med iturevet Tæppe, nogle Lapper Nodepapir og et itueslaaet Fortepiano. Her boede den udødelige Beethoven, og denne snevre Bolig var hans Verden. Paa Hjemveien havde han ikke talt et Ord, men da han nu var kommen i sit Værelse og havde sat sig paa Sengen, greb han Pigens Haand, og sagde:

„See, kjære Louise! Du er den Eneste, som forstaaer mig. Du frygter heller ikke for mig, Dig alene er jeg ikke til Besvær. Troer Du, at de Herrer, som spillede min Musik, forstode mig? O nei, nei! De mene, at min Aand slappes. — jeg har ogsaa bemærket, at de smilede spodsk, da de spillede min Qvartet, og see, Louise! det er mig det sikkreste Beviis for, at de aldrig have forstaaet, aldrig begrebet mig. Jeg forsikkrer Dig, nu først er jeg bleven en stor Musiker, thi medens vi gik hjem, har jeg i mit Hoved udkastet en Symphonie, der skal hæve mit Navn til Stjernerne; den vil jeg nu nedskrive og kaste alt det Øvrige i Ilden. I denne Symphonie vil jeg foreskrive Harmonien nye Love, og frembringe en aldrig anet Effect. Den er grundet paa en chromatisk Melodie af tyve Pauker, og jeg vil optage Accorder af hundrede, i forskjellige Kammertoner stemte Klokker; thi," hviskede han til Pigen, „Dig alene vil jeg betroe det, at, da Du nylig førte mig op paa Klokketaarnet, har jeg opdaget, hvad der endnu aldrig er faldet Nogen ind før mig, — nemlig at Klokken er den harmonirigeste Musik, som man med det største Held kan anvende i blide Adagio's. Finalen vil jeg alene udføre med Trompeter og Flinteskud." — Han sprang henrykt op, og raabte derpaa: „Denne Symphonie vil jeg høre, Louise! — Jeg haaber," — vedblev han roligere med et Smiil — „jeg haaber, jeg skal høre den! — Husker Du, kjære Pige! hvorledes jeg dengang, da alle de kronede Hoveder vare forsamlede her i Wien, anførte Orchesteret? Min „Wellingtons Seir?" Dengang adlød tusinde Musikere, tolv Kapelmestere mit Vink; og dertil endnu rundt om-

kring Pelotonilden og Kanontordenen! — Det er indtil nu mit bedste Værk, trods Pedanten Gottfried Weber, der har medtaget det slemt. — Men hiint kostelige Værk vil blive fordunklet af det, jeg nu skriver. Vent, Kjære! jeg vil give Dig en Idee derom!"

Og nu satte Beethoven sig med alvorlig Mine ved det gamle Fortepiano, hvorpaa der ikke var en heel Stræng mere, og slog paa de forstummede Tangenter. Ensformigt klapprede de paa det sønderslaaede Instruments tørre Træ, medens Beethoven, gjennemgaaende alle Contrapunktets Hemmeligheder, executerede de sværeste Fuger i fem eller sex Stemmer, og disse, ligesom indgivne af en høiere Magt, kom Egmonts og Fidelios Skaber i Fingrene. Man saae, hvor han gjorde sig Umage for, at give sin Musik det stærkeste Udtryk. Pludselig holdt han inde og bedækkede Tangenterne med stærk Haand.

„Har Du hørt den," spurgte han Louise, „denne Accord, som endnu Ingen vovede at anvende? — Jeg vil i een Accord forene alle Toner af den chromatiske Gamme, og bevise alle Pedanter, at denne Accord er rigtig. — Og jeg hører ikke denne Accord, Louise! jeg hører den ikke! Kan Du fatte den Ulykke, ikke at høre sin egen Musik? — Dog naar jeg først faaer forenet alle vilde Toner i een Melodie, da vil den ogsaa gjentone i mit Øre. Jo sørgmodigere jeg bliver, desto flere Noder gad jeg tilsætte Septime-Accorden, som endnu Ingen, før mig, har begrebet i dens sande Eiendommelighed. — Dog jeg er et kjedsommeligt Menneske, og kjeder ogsaa Dig, Louise! Derfor, nok herom! — Men for min underfulde Opfindelse, har jeg dog vel idag fortjent et Glas Viin; ikke sandt, Louise?" —

Pigen græd. Hun var den eneste af alle Beethovens Lærlinger, der havde holdt ud, og tilsyneladende for at betale ham for hans Underviisning, for størstedelen ernærede ham med sine Hænders Arbeide, og derved søgte at formere de sparsomme Indtægter, som Beethoven fik af sine Compositioner. Under saadanne Forhold var der vel altsaa intet Viinforraad i Huset, ja neppe nogle Kreuzere at kjøbe Brød for. Louise vendte sig bort fra Ludvig for at skjule den smertelige Forvirring, hvori hans Forlangende havde sat hende. Derpaa skjenkede hun Vand i et Glas, og rakte ham det med taarefulde Øine.

„Fortræffelig Rhinskviin!" raabte Beethoven, idet han med Kjendermine havde smagt paa Vandet, „i Sandhed, kongelig Rhinskviin! Ja, ja! den er af min Fader Frederiks Kjelder — jeg erindrer meget vel denne Viin — daglig bliver den bedre — det er Tegn paa, at Vinen er god!"

Og idet han saaledes havde talt i Vanvid, begyndte han med hæsere Stemme, men ganske rigtigt, at synge den af ham componerede Mephistopheles Sang af Göthes Faust:

„Es war einmal ein König
„Der hatt' einen großen Floh" —

Derpaa gik han ligesom uvilkaarligt over til den hemmelighedsfulde Melodie af ham, til

„Kennst Du das Land?"

„Vinen har styrket mig, Louise!" sagde han endelig, idet han rakte hende Glasset tilbage, — „men derfor skal jeg ogsaa meddele Dig Noget, hvorover jeg allerede længe har kæmpet med mig selv, om jeg skulde sige Dig det eller ikke. Jeg troer, at mit Liv nærmer sig Enden — dog det er godt; thi hvad har jeg af Livet, denne Kjæde af uendelige Kvaler? Allerede fra min Ungdom af laae den Afgrund aaben for mig, som adskiller Tanken fra Udtrykket. Jeg formaaede aldrig at sige, hvad min Sjel følte, aldrig at meddele Papiret, hvad der levede klart i min Phantasie. Har jeg allerede componeret Noget? Har man allerede spilt det? Nei, nei, ikke det, som jeg følte, — ikke engang det, som jeg nedskrev. Man opoffrer mine Melodier", enten fordi en Stymper af Haandværker ikke har fattet den Tanke at anbringe

en Klap mere, eller fordi en jammerlig Valdhornist ikke kan frembringe et Par Basnoder paa sit Instrument. Jeg maa da forandre en heel Symphonie. Snart behager det en Violinspiller at udelade en aldeles nødvendig Tone i en Accord, fordi hans Fingre ere for stive til at gribe Dobbeltnoder. Snart Stemmerne, Sanger-Repetitionerne af Oratorierne, Operaerne! — O, endnu toner stedse dette Helvede i mine Øren! — Og dog var jeg dengang lykkelig endnu, thi jeg kunde dog undertiden bemærke, at der nu og da kom en vis Begeistring over de tankeløse Udførere. Der klang igjennem deres Tone en vis dunkel Tanke, der var faldet i min Phantasie — o! da var jeg henrykt, og svømmede paa Bølgerne af den af mig skabte Harmonie. — Men nu kom den mørke Tid, da mit Øres Nerver blev slappere, og kun Følelsen for Musikernes Feil blev tilbage; for Skjønheden var den borte. Nu er mit Øre omhyllet af en mørk Sky, og jeg hører ikke mine Værker meer Louise, jeg hører Intet mere! En Fylde af himmelske Harmonier, herlige Accorder, originale Melodier gynge i min Phantasie, fare om mellem hinanden, og hensmelte i et hemmelighedsfuldt Heelt, som aldrig har været til. Da vil jeg udtrykke det — Alt forsvinder i Natten — ikke en Tone giver den modvillige Materialitet tilbage — raae Følelser tilintetgjøre min Sjels levende Virksomhed! — Gives der noget Skrækkeligere, end denne Tvedragt mellem Sjel og Følelse, Sjel og Sjel? Gives der noget Ulykkeligere, end at undfange et stort Værk i Hovedet, som forgaaer og døer i Fødselssmerterne? Det er Sjelens Død! — hvor skrækkelig, hvor levende er denne Død!" —

„Hvad vil denne tankeløse Gotfried Weber mig? Hvorfor lader han mig ikke være i Ro? Hvorfor indvikler han mig i unødvendige musikalske Stridigheder? Hvorledes kan han afæske mig en Erklæring, hvorfor jeg her eller der har sammenstillet denne eller hiin Harmonie, benyttet dette eller hiint Instrument, da jeg ikke engang kan forklare mig selv det? Erkjende disse Mennesker da, hvad en Musikers, hvad et Menneskes Sjel er? — Ikke sandt? I Godtfolk troe, at man kan skjære Sjelen til, ligesom en Haandværker, der arbeider med Instrumenter og efter visse Regler, som en Theoretikers udtørrede Hjerne i en ledig Time har opfundet? I tage Feil! naar Henrykkelsens Øieblik fylder mig, da faaer jeg den faste Overbeviisning, at denne Kunstens fordreiede og vrange Tilstand ikke kan vare evig; at de forældede Former maae bortfalde og erstattes ved nye, friske; at man maa banlyse alle nuværende Instrumenter og opfinde Andre, paa hvilke man kan lade store Aanders Værker træde i Livet i hele deres Fuldkommenhed; og, at endelig den naragtige Forskjel imellem skreven og hørt Musik maa faae Ende. Jeg har disputeret med de lærde Herrer Professorer — men de forstod mig ikke; de fattede ikke de Kræfter, jeg besidder, naar Begeistringen kommer over mig. Det er dem ikke klart, at min Aand iler forud for Tiden, og handler efter Naturens indre Love, som det sædvanlige Menneske endnu ikke har udgrundet, og som jeg i andre Øieblikke ikke selv kan forklare mig. O, de Daarer! som i ledige Timer i deres kolde Henrykkelse frembringe et Thema, bearbeide det, og da ikke undlade at gjentage det samme i en anden Tone! der, som et bestilt Arbeide, indskyde Blæseinstrumenter eller en særegen Accord, hvorover de gruble og studere, og polere og glatte Alt saa møisommeligt! Hvad forlange de? at jeg ogsaa skal arbeide saaledes? jeg kan ikke! — Man har sammenlignet mig med Michel Angelo — men har man ogsaa vidst, hvorledes Skaberen af Moses arbeidede? Med kraftfulde Hammerslag, vred, ja rasende slog han paa det kolde Marmor og tvang det til at gjengive den levende Tanke, der skjulte sig i dets steenhaarde Hylster. Saaledes arbeider jeg ogsaa! Jeg kjender ikke den kolde Henryk-

kelse! jeg er kun henrykt, naar hele Verden forvandler sig for mig til Harmonie, naar enhver af mine Tanker, hele min Følelse bliver til levende Tone; naar alle Naturkræfterne blive mit Værktøi, naar Blodet koger i mine Aarer, en Gysen farer igjennem mit Legeme og Haarene reise sig paa Hovedet! da — ja da! — — Men alt det er forgjæves! Mine Kræfter forsvinde, mit Hoved er sygt og svagt. Jeg kan tænke paa hvad jeg vil — Alt er forvirret og omhyllet af et tæt Slør. — See, Louise! Jeg vilde saa gjerne nedskrive mine sidste Følelser og Tanker, der ligge dybt i min Sjel, for at de ikke skulle døe med mig. — Dog tys, hvad hører jeg?"

Med et stærkt Slag stødte Beethoven Vinduet op. Fra Nabohuset lød harmoniske Toner.

„O Gud! jeg hører igjen!" raabte Beethoven og sank paa Knæe. „Jeg hører!" gjentog han og foldede henrykt sine Hænder. „Det er Symphonien til Egmont! min Symphonie! Ja, ja! jeg kjender den. Hører Du Lidenskabens Storm, det vilde Opraab? Flammen bølger frem, — strømmer mig imøde — og nu bliver Alt stille — endnu brænder Lampen — den bliver mattere, gaaer ud — men ikke for evigt — nei, ikke for evigt! — — Kraftigere tonede Fanfaren. — „Hele Verden vil den gjennemtone — Ingen kan overdøve den — —."

Beethoven sank afmægtig i Louises Arme.

En af de fremmede Gesandter i Wien gav et glimrende Bal; Mængden af Gjæsterne bølgede frem og tilbage.

„Skade!" sagde en decoreret Herre. „Capelmester Beethoven er død i stor Fattigdom. Man siger, han har ikke efterladt sig saameget, at han kan blive begravet derfor." —

Stemmen hentonede uændset i Mængden. Man lyttede med den meest spændte Opmærksomhed paa to Diplomaters Samtale, der dreiede sig om en scandaleus Strid, som En havde havt med et tydsk Hof.

Borgfrøkenen paa Windeck.

(Tydsk Folkesagn.)

Fire Mile fra Baden ligger paa en Borgspids Ruinerne af Slottet Windeck med 2 anseelige Taarne. Undertiden skal der paa samme Sted endnu vise sig en Borgfrøken.

Engang forfulgte en Jæger et Stykke Kronvildt ligetil Ruinerne af Borgen, hvor det pludseligt forsvandt. Det var en varm Dag, Jægeren tørrede Sveden af Panden og sagde: Gid Een blot vilde bringe mig en Slurk Viin af den forfaldne Kjelder, hvori der endnu skal henligge mangt et Fad kostbar Viin.

Neppe var Ordet over Tungen før en underskjøn Møe traadte frem bag Epheumuren. Hun var hvidt klædt, ved hendes sorte Livbelte hang et Bundt Nøgler, og i Haanden bar hun et Sølvbæger.

Den unge Jægers Hjerte bankede, i Særdeleshed, da hun nu tilnikkede ham og rakte ham Bægeret i Møde. Hendes yndige Gestalt lod ham snart fatte en Beslutning, han traadte hen til hende, greb Bægeret og tømte det i eet Drag.

Men Vinen flød som Ild igjennem hans Aarer, og han brændte af fortvivlet Kjærlighed til Borgfrøkenen. Hun maatte have læst det i hans Blikke; thi hun saae alvorlig paa ham og forsvandt hurtigt bag Muren.

Fra denne Dag af havde Ynglingen hverken Rist eller Ro. Hvor han gik, og hvor han stod, saae han den smukke Jomfru for sig, hvorledes hun tilvinkede ham og overrakte ham Bægeret. Han blev efterhaanden mere og mere svag, og en Dag fandt Brændehuggeren ham død ved Indgangen til Slottet.

Man fortalte, at i den sidste Time, hvori han hverken kunde leve eller døe, havde Borgfrøkenen endnu engang aabenbaret sig for ham og givet ham et Kys i det Øieblik, da han henslumrede.

Andersen pinx. E. Lehmann lith.

REGNVEIR I DYREHAVEN.

Em. Bærentzen & Co lith. Inst.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

Mlle RACHEL

som Roxane i Bajazet.

Mlle. Rachel Felix.

Det saa berømte Théâtre français havde tabt en stor Deel af sin fordums Glands: ingen Queue ved Billetcomptoiret; ingen Trængsel i Forsalen. I Stilhed skrede de gamle Mesterværker over Scenen: nogle Udlændinger lyttede til dem uden at forstaae dem, og nogle faa gamle troe Tilhængere beklappede dem: det var Alt. Men i Operahusene var der fuldt; ved Vaudevilletheatrene Trængsel: der var det, man traf den nærværende Slægt. Théâtre français levede kun i Mindet ligesom Mlle. Mars's Skjønhed. Da fremtraadte en ung Pige, der syntes bestemt til at bringe det den gamle lykkelige Tid tilbage.

Det var ikke nogen ungdommelig Skjønhed, der her skulde tiltrække sig de forvænte Pariseres Opmærksomhed; ingenlunde: den unge Pige var endog stedmoderligt behandlet af Naturen i saa Henseende.*) Heller ikke var det nogen Overeensstemmelse med den nærværende Tids Smag, der skulde bevirke dette; tvertimod: hendes Sjel danner snarere en Modsætning dertil. Det var saaledes just tiltrods for begge disse ellers saa nodvendige, Betingelser, hun skulde tiltvinge sig det meest enthusiastiske Bifald hos det første Theaterpublicum i Verden, og i Løbet af faa Maaneder erhverve sig et Navn, der i Berømthed maaskee allerede næsten tør maale sig med en Mlle. Mars's. Denne unge Piges Navn var Rachel Felix.

Man er saa tilbøielig til i de mindste Ubetydeligheder af berømte Personers tidligere Liv at finde Forvarsler for kommende Storhed. Skulde nogle af vore Læsere dele denne Tilbøielighed, ville vi gjore dem opmærksomme paa det særdeles Betydningsfulde, der ligger i Navnet Felix. Alle de andre Mærkeligheder, man har fortalt om denne Skuespillerindes Fødsel og Opdragelse, skylde de Pariser-Badaud's deres Oprindelse.

I Landsbyen Munf, i Nærheden af Aarau i Sveits, boede en jødisk Familie ved Navn Felix, i hvilken der den 24de Marts 1820 blev født en Datter, som Forældrene gav Navnet Rachel. Dette Barns tidligste Aar havde aldeles intet Poetisk ved sig: Faderen var Bissekræmmer og drog omkring med sin Familie fra et Marked til et andet; men, kjed af denne Omflakken, nedsatte han sig siden i Lyon og kom senere til Paris, hvor hans Kone oprettede en Handel med Sæber og lugtende Vande.

I den bekjendte Chorons Musikskole modtog Datteren sin første musikalske Dannelse; men, skjøndt hun endnu kun var et Barn, følte hun dog snart, at Musiken alene ikke tilfredsstillede hende: en idealsk Verden svævede i utydelige Omrids for hendes Blik. Først da hun tilfældigt havde faaet Racines „Hermione" at læse, gik et Lys op for hende: da fik hendes Lidenskab Udtryk, og hun levede sig aldeles ind i Hermiones Rolle.

Imidlertid var Choron død, og nogen Tid efter kom den unge Pige i Hr. St. Aulaires dramatiske Skole, der skildres som meget middelmaadig og af Pariserblade stundom kaldes den tragicomiske. Under Opholdet her studerede hun med Liv og Sjæl de klassiske Sorgespil og levede sig saaledes ind i dem, at hun spillede selv de mandlige Roller med høieste Lyst. Hendes Spil var saa sandt og naturligt, saa utvungent og livligt, at St. Aulaire undertiden sagde til sine Bekjendtere: „Gud veed, hvem der har lært det Pigebarn saaledes at fremsige Vers: jeg har i det Mindste ikke", en Forsikkring, om hvis Sand-

*) Man tilgive Kunstneren, om han paa det medfølgende Blad har ladet Skuespillerinden leve sig saa ganske ind i Roxanes Person, at hun er bleven forskjønnet af dennes Træk.

Redact.

hed iøvrigt hans Venner uden mundtlig Bevidnelse vare overbeviste.

I de tre Aar, den unge Rachel tilbragte i denne Skole, lærte hun, hvorledes man ikke skal spille Comedie: det var dog allerede eet Skridt; det værste, men positive, stod imidlertid tilbage.

I Efteraaret 1836 blev hun antagen ved Conservatoriet, og den berømte Samson fra Théâtre français tog sig ret med Varme af hende. Han var selv en af den klassiske Tragoedies meest begeistrede Tilhængere, men havde næsten opgivet Haabet om den: desto større Glæde maatte derfor en saa haabefuld Elev vække hos ham. Efter at have seet hende spille Andromaches Rolle paa et af de mindre Theatre, gav endogsaa Directeuren for Théâtre français hende Fribillet til dette Theater til Tragoedieaftenerne.

Fra Conservatoriet kom hun imidlertid ikke strax til Théâtre français; hun var først i nogen Tid ansat ved Gymnase, og, skjøndt hun forlod det Theater af Misfornøielse med dets Retning, var dog Directeuren, Poirson, der kjendte hendes trange Kaar, ædelmodig nok til at vedblive at betale hende Gage, intil hun blev antagen ved Théâtre français.

Den 12te Juni 1838 optraadte hun her for første Gang. Det var temmelig varmt, og der var derfor ikke synderligt andre Tilskuere end saadanne, som just vilde i Theatret den Aften, og derfor foretrak det, der var tommest og følgelig kjøligst, eller og, som et Blad udtrykte sig i den Anledning, „vare komne for at nyde den Iis, man i de sidste 10 Aar har udbredt over Corneilles Vers."

Man gav „Horatierne", og hun havde Camillas Rolle. Den Scene, der især maatte synes vanskelig for hende, var den i 4de Act, hvori hun skal udstøde de lidenskabeligste Forbandelser. Hvorledes skulde hun, den fiintbyggede unge Pige, med den barnlige Holdning og den svage Stemme, hun, der kun gestikulerede saa sparsomt, endog blot nogenlunde tilfredsstillende kunne gjengive disse Kraftudtryk af tragisk Begeistring? Man forglemte imidlertid een Ting, og det var, at Fortvivlelsen ogsaa kan udtrykkes paa anden Maade end ved Skrigen og Rasen. Mlle. Rachel skreg ikke: hun skriger aldrig; men hun forstaaer at gribe en Tone af den dybeste Smerte, der lader Tilhøreren kaste et klarere Blik i Sjælens inderste Bevægelse end Støien og Rasen. Dog, det var ikke blot i denne Scene hun var høi og uforlignelig, men i hele Rollen, og ikke blot i denne Rolle, men i alle dem, hvori hun Tid efter anden er optraadt, som Eriphile, Emilie, Hermione, Monime, Roxane, Amenaïde o. a. Fra hendes Læber lyde Corneilles og Racines Vers ikke længere i det gamle Litani-Tempo, som „Ora pro nobis," men det er Talmas simple, ædle Sprog, hun gjengiver.

Man vilde imidlertid feile, hvis man antog, at Publicum allerede den første Aften eller de første Aftener, hun spillede, kom til Erkjendelse af disse herlige Egenskaber: nei, det varede endnu flere Maaneder, ligesom det jo altid koster Sandheden en Tid at arbeide sig igjennem. For at give et anskueligere Billede heraf, ville vi opgive nogle Talstørrelser, som vi imidlertid ville bede vore Læserinder ei at lade sig skræmme af.

Endnu den 23de Juni, da Mlle. Rachel spillede, var Théâtre français's Indtægt kun 313 Fr. 10 Ct.; i Juli steg den noget, men kun ubetydeligt; i August var den 6, 7 à 800 Fr.; een Gang endog 1200. Størstedelen af September holdt den sig omtrent paa samme Høide; men den 23de steg den pludseligt til 2100, og faa Dage efter endog til 3100 Fr. Grunden hertil var simpelt hen den, at Jules Janin i de Dage just var kommen tilbage fra sin Reise i Italien, og han udtalte nu strax i sin Feuilleton i Journal des Débats, hvad saa Mange længe havde tænkt i deres stille Sind, men ikke udtalt

høit, at Théâtre français havde endnu en stor Skuespillerinde at opvise ved Siden af Mlle. Mars. Nu vilde Alle see hende, og aldrig — selv ikke i Talmas Tid, — har Tilstrømningen til Théâtre francais været saa stor. Indtægten er nu, naar Mlle. Rachel spiller, aldrig under 5000 Fr., og ofte over 6000. „Om det saa er Mithridat," sagde en gammel Skuespiller ret naivt, „saa har han ikke i hele sit Liv nogen Aften bragt 1000 Daler ind, og det ikke engang med Lekains Spil."

Men hvori bestaaer da det Talent, der vækker saa almindelig Opmærksomhed og vinder saa udeelt Bifald? — Det er et smukt, reent, passende og naturligt Foredrag, hvori man aldeles ikke hører nogen Declamation: det simple Udtryk af Digterens Tanke gjengives uden Svulst og med en Sikkerhed, der fremgaaer af Erkjendelse og viser Tilskueren, at Skuespillerinden ret er gjennemtrængt af Rollen. Der maa ligge en vældig Kraft heri, for at man skal glemme, at det er en ung Pige paa 19 Aar, der fremstiller den voldsomme Hermione, den grusomme Roxane, den stolte Emilie eller den ømme Monime, og at denne unge Pige hverken har en Heltindes Figur, ikke heller den Blødhed i Stemmen, man kunde ønske. Og dog er hun med alt dette i Besiddelse af Sjælsegenskaber, der ere meer end tilstrækkelige til at bøde paa de ovennævnte Savn. Navnlig er det især i Ironi, Foragt, Vrede, Skinsyge og overhovedet i de stærkere Lidenskaber hun har sin Overlegenhed. Udtrykket for de blidere Følelser synes endnu noget at mangle hende; men dette Savn vil maaskee Tiden afhjælpe.

I Løbet af saa kort Tid har saaledes denne unge Skuespillerinde naaet omtrent Berømmelsens Toppunkt; maatte det nu blot ikke tillige være et Culminationspunkt for hende!

Z.

En Lystfart ei blot til Lyst.

I Søndags foretog, som bekjendt, Dampskibet Malmo sin anmeldte Lystfart til Kullen. Veirets tvivlsomme Udseende havde vel afskrækket Mange fra at deeltage (ei alle Anelser bedrage); imidlertid var dog Passagerernes Antal, deels fra Kjøbenhavn, deels fra Helsingør, omtrent tredive eller lidt derover. I munter Stemning forlod man Helsingørs Havn; Malmø pløiede atter det for den saa skjæbnesvangre Kattegat, og snart viste Kullen sig i det Fjerne i sine dunkle Kæmpeformer, lig Fingals Aand paa Marvens Høie. Det gjaldt nu at sætte sig istand til ret at nyde, hvad der forestod. Damerne spiste Værten lens for Kirsebær, og Herrerne tyede til Matsalen, for ved en Portion Beuf at samle Kræfter til Fjeldgangen. Vistnok indfandt sig lidt Søsyge hos enkelte Skjønne; men Tanken om alle de Herligheder, der ventede dem, lod dem smile under Lidelserne. Men ak! som det gik Helten Peder Paars, saaledes gik det ogsaa os; thi Fru Avind havde sikkert ogsaa her sat sig paa Anders Styrmands Næse. — Dog, lad os tale poëtice.

Man efter lang Seilads saae intet uden Vandet;
Tre Gange man klov op i Masten at see Landet,
Tre Gange man saae feil, den fjerde Gang Peer Paars,
Da han i Masten kom, skreg: Funtus! jeg seer Aars!

* * * * * * * * *

Man Spise-Kammeret i Hast da gjorde tom,
Og Skibet midlertid løb frem, til Landet kom.
Men ach! man maatte da med største Sorg fornemme,
At det ei var det Land, hvor Kullan havde hjemme,
Men at det Nyhamn var; man havde taget feil,
Da raabte vor Kaptén: jeg er Ulykkens Speil!

Vi havde nemlig styret galt, og, istedetfor at anløbe Fiskerleiet Mølle (eller hvad det hedder), som ligger lige ved Kullen, og hvor Alt var beredt til Modtagelsen, ankrede

vi udenfor Fiskerleiet Nyhamn, som ligger næsten en Miil fra Kullen. Det var en Feiltagelse, dog Herregud! at feile er jo menneskeligt; men istedetfor, hvad der syntes naturligst, atter at lette Anker og seile hoiere op, fandt man det rigtigere at praie nogle Fiskere, der med deres Garn tilfældigviis seilede os forbi, at stuve os sammen i een Fiskerbaad, og at kaste os i Land paa Kysten, omtrent som Englænderne i Revolutionskrigen kastede Emigranterne i Land ved Quiberon, blot for at blive af med dem. Der stode vi nu, langt, langt fra det foronskede Maal, uden Raadgiver, uden Vogne, men belæssede med Kaaber og Frakker; que faire? Vi lignede en oplost Hær uden Anfører, hvor Enhver kun tænker paa egen Frelse, og i denne Melée satte man over Grofter og Gjerder, for at naae Landeveien, der fører til Kullen, og om hvis Længde de Fleste intet Begreb havde, og som de tænkte nok at kunne tilbagelægge i en Svip. En lille Ruskregn bidrog til at komme Vand i Blodet, og Vandringen begyndte. Efterhaanden lykkedes det Enkelte, ved Bøndernes Redebonhed, at komme tilvogns, og disse Lykkelige, som vi i vor Forblindelse kaldte dem, rullede snart forbi Fodgængerne, der knap naaede Halvveien eller omtrent Indgangen til Paradiset, hvor de maatte opgive Forsoget og vende om igjen. Vi „Lykkelige", sexten Personer paa fire Vogne, slap derimod ind i Helligdommen, fik os en Mundsmag paa Skjonhederne fra Fyrtaarnet til Sølvpikkerhullet, steeg atter tilvogns, kjørte, som man veed den svenske Bonde kjører, og kom accurat tidsnok for at see Dampskibet lette og — seile fra os. Hvem vare nu de Lykkeligste?

Klokken var dengang fire; men, da vi ikke havde kunnet naae til Kullen for Klokken 3¼, var det jo physisk umuligt for os at være tidligere tilbage, og, da der efter Anmeldelsen i Aviserne var tilstaaet Passagererne to Timer til Opholdet paa Kullen, den korteste Tid, der vel kunde tilstaaes, maatte de med fuld Ret kunne fordre, at Dampskibet skulde vente paa dem til Kl. 5, saa meget mere, som Skibsføreren, ved at landsætte dem paa et urigtigt Sted, aldeles havde forstyrret Reisens Hensigt og paadraget Enkelte af dem Udgifter til Vognbefordring, som ellers havde været overflodig. Naar man tillige veed, at Dampskibet, ved at vente eet Qvarteer længere, og mere behovedes ikke, slet ikke kunde komme i Collision med nogensomhelst anden Forpligtelse, synes Fremgangsmaaden at være aldeles uforsvarlig. — Dog, tilbage til Reisen.

Efter diverse Lovprisninger af Rhederiets og Capitainens Artighed, besluttede da eet Partie sig til at hyre en Fiskerbaad, og de Andre til at tage hjem over Land. Saaledes kom Indsenderen med sine tre Reisefæller Kl. 9 til Helsingborg, hvor vi stakkels Kjøbenhavnere, som vare uden Pas, ikke engang kunde have faaet en Færgebaad, hvis ikke Byens Commandant havde med en Artighed, som det under slige Omstændigheder er dobbelt behageligt at møde i et fremmed Land, ikke alene oieblikkelig tilladt os Overfarten, men endogsaa forsynet os med et Certificat, der kunde sikkre os, at Modtagelsen i vort Hjem vilde gaae for sig uden Tidsspilde. Under en rask Kuling gyngede vi da snart over Sundet til Helsingøer, fik os en Vogn og rullede til Kjøbenhavn, hvor vi ankom Mandag Morgen. De andre Partiers Skjæbne er mig tildeels ubekjendt; men den har vel ikke været stort forskjellig fra vor.

Af det Forestaaende troer jeg, det fremlyser tydeligt, at denne Reise ikke bor benævnes en Lystfart, men en Fart ei blot til Lyst; thi, ikke at tale om, at man, i det Mindste for Passagerernes Part, kan sætte et Spørgsmaalstegn ved Ordet Lyst, saa forekommer det mig, jo mere jeg tænker over Sagen, at være høist rimeligt, at den hele Reise har havt et langt høiere Øiemed, end at give endeel Mennesker Leilighed til at skaffe sig en glad Dag.

Thi det vilde jo være altfor urimeligt at antage, at den, der førte Skibet til Kullen, ikke skulde vide, hvor Landingsstedet ligger, og at hele den øvrige uartige Behandling skulde være et tilfældigt Spil af Skjæbnen, kan man dog heller ikke antage. Derimod synes Reisen mig at have været et velberegnet Forsøg paa at indprænte Publicum den gode, gamle, conservative Lære: at tage til Takke med Alt. Det maa vistnok være harmeligt for Somme, at see den Opmærksomhed, hvormed man nuomstunder dog undertiden behandler Publicum, og en Fremgangsmaade, som den saa lovpriste af Grosserer Fiedler paa sidste Moenstour, kan kun tjene til at fordærve Markedet. Nei, Toure som den halve til Gothenborg og denne hele til Kullen, det er Toure, der svare til Dampskibsfartens Tarv, og som kunne lære Publicum at være beskeden i sine Fordringer. Hvad har man desuden at klage over? Fik ikke den ene Halvpart af Passagererne sig en god Motion, og Tilladelse til at beskjæftige sin Phantasie med de Herligheder, den — ikke saae? og fik ikke den anden Halvdeel Leilighed til at besee et større Stykke af Sverrige, til at erholde et nyt Beviis paa de Svenskes Høflighed imod os, og til at forbruge endeel flere Penge, end man havde gjort Regning paa? —

Ak ja! der kan siges meget om den Ting, og der gives endog dem, der ville snakke om Skadeserstatning. Dog, slige juridiske Qvæstioner vil jeg her ikke indlade mig paa; men det veed jeg, at jeg aldrig vil kunne tænke paa denne Kullensreise, uden at udbryde med salig Niels Kok: „Skam faae Dig, Skipper Børre!"

Den 20de August 1839.

En, der desværre var med.

Marie, Hertuginde af Würtemberg,

født Prindsesse af Orleans.

Da denne unge, elskværdige og talentfulde Fyrstinde for nogle Maaneder siden døde, vakte Efterretningen herom den inderligste Deeltagelse i hele Europa, og Dagbladene vare fyldte med vemodige Erindringer om hendes Dyder og Sjeleevner. Vi haabe derfor, at en kort Skizze af denne med et betydende kunstnerisk Talent begavede Dames Historie vil kunne fængsle Læserens velvillige Opmærksomhed.

Prindsesse Marie blev født den 12te April 1813 i Sicilien, hvor den nuværende franske Kongefamilie dengang levede i stille Eensomhed. Indtil den 17de October 1837, da hun blev formælet med Hertug Alexander af Würtemberg, henrandt hendes Liv under Dronningens moderlige Varetægt. I Forening med en fortræffelig Gouvernante, Madame de Mallet, anvendte Dronningen den største Omhu for at udvikle Datterens herlige Anlæg. Hensat som en spæd, udenlandsk Plante paa Frankrigs Jordbund, acclimatiserede Marie sig snart og vendte, fuld af patriotisk Følelse og Begeistring, sin hele Hu til Erindringen om det franske Keiserdømmes hæderstraalende Dage. I sine første Studier foretrak hun allerede Fortællingerne om Napoleons Felttog for alle andre, og Heltens Buste prydede bestandigt hendes Læseværelse. Snart udviklede sig hos hende en afgjort Sands for de skjønne Kunster og det Talent, at udtale Tanker og Følelser i flygtigt henkastede Tegninger. Den omhyggelige videnskabelige og religieuse Underviisning, som blev hende til Deel, bidrog kraftigt til at give hendes Phantasie den Reenhed og det kjække Sving, der saa meget fremskyndte hendes kunstneriske Udvikling. Hun elskede især den nordiske Poesie; Goethe, Schiller, Walter Scott, Shakespeare

tiltalte hende meest af alle Digtere. Som en femtenaarig Pige forstod hun disse Geniers dybe Tanker og ophoiede Flugt, og folte sig lykkelig ved at kunne gjengive de Indtryk, som deres Værker havde gjort paa hende, i billedlige Udkast. Saaledes var hendes dybe Følelse i den egentligste Forstand Kilden til hendes Talent, og Begeistringen var hendes Lærer. Forend hun endnu kunde tegne, componerede hun Scener af Ballader og historiske Fortællinger, og gav dem Liv ved Farver. Den udmærkede Maler Ary Scheffer blev hendes Lærer i Tegning; han var forstandig nok til ikke at forstyrre denne Inspiration, men ledede kun den endnu uerfarne Haand, og lod derhos hendes Indbildningskraft udvikle sig i dens hele Livelighed. Saaledes lykkedes det ham, paa eengang at bevare og uddanne hendes Gemyts Alvor og Dybde og tillige den Hurtighed, hvormed hendes Talent realiserede sine Ideer. Af alle hendes Productioner fremlyser en med Begeistring forbunden Værdighed, en kraftig Originalitet, dyb Følelse i Sjelens Stemninger og Lidenskaber og en levende Fornemmelse af det Ideale, der behersker Formen, uden at skade den, og noget Overnaturligt, Kydsk og Guddommeligt, som gjennemtrænger det Dodelige og Forgængelige. En Lærer, der havde havt mindre Ærefrygt for det Eiendommelige i hendes Retning, vilde maaskee have forskaffet hendes Værker større academisk Correcthed, Fasthed og Sikkerhed, men maaskee ogsaa tillige skadet baade Compositionens Værdighed og Storhed og Udtrykkets Dybde. Fra dette Synspunkt maa man betragte Statuen af Jeanne d'Arc, som har faaet Plads blandt Mesterværkerne i Versailler=Galleriet, og hurtig er bleven populair som et ægte Nationalværk. Den unge Heltinde slaaer Oinene ned, korser Armene over Brystet, og skjuler sig bag Sværdet, der snarere synes at være et fra Alteret taget Kors end det hævnende Vaaben, som frelste Frankrig. Hendes krigeriske Sendelse forraader sig kun ved den Fasthed, hvormed de jernomvundne Fodder synes at være heftede til den Jordbund, som hun skal forsvare. Man seer vel, at endskjondt hendes Sjel dybt ydmyger sig for Gud, vil hendes Hjerte dog sikkert ikke bæve for Englænderne. En anden Statue af Jeanne d'Arc, som Prindsessen udførte, staaer med Hensyn til den poetiske Tanke maaskee over den første. Johanne er her til Hest; hun træffer for første Gang en Englænder med sin Stridsøxe, han vælter sig paa Jorden i sit Blod. Johanne er i Kamp med modsatte og dog lige sande Følelser; hun seer, at hun kan, saa godt som den ældste Kriger, svinge Stridsøxen, og med den sonderknuse Fjendens Isse; hun erkjender, at Gud ikke har skuffet hende, at hun vil redde Frankrig, og — en ædel Stolthed maler sig i hendes begeistrede Træk. Men paa samme Tid skjælver den unge Pige ved Krigerindens Daad. Synet af Blodet og Døden forundrer og forvirrer hende; hun mindes det fredelige Hyrdeliv og det Dieblik, da hun adlød den guddommelige Befaling.

Man har fortalt, at Prindsessen ogsaa har modelleret en Charlotte Corday, som Sidestykke til Jeanne d'Arc, men det er aldeles falsk; hun har aldrig tænkt herpaa. Men derimod efterlod hun en ufuldendt Statue „den døende Bayard," som hun aldrig skulde udføre i det Store, og nogle Basreliefs efter Digtet „Ahasverus." I Fontainebleau lod hun, efter sin egen Tegning, i den hellige Saturnins Capel udføre et Glasmaleri, som forestiller hendes Moders Skytspatronesse, den hellige Amalie. Ogsaa dette Arbeide bliver paa Grund af sin eiendommelige ædle Charakteer høit skattet af Kjendere. Desuden ere den kongelige Families Albums fyldte med en utallig Mængde aandfulde Tegninger fra hendes Haand.

Med hiin første Jeanne d'Arc traadte Prindsessen frem af sit Skjul, og blev bekjendt i Verden. Som denne Statue var

hun frygtsom og tilbageholden. Hun elskede ikke den store Verden, endskjøndt hun var fuld af Velvillie og Blidhed; men Repræsenteringen, den elegante Forstillelse, den kolde Etiquette, hvortil hendes Rang saa ofte nødte hende, saarede hendes Frihedskjærlighed og Poesie, og virkede smerteligt trykkende paa hendes Sjels kunstneriske Begeistring. Derfor fandt man hende heller ikke altid oplagt til den officielle Conversation; undertiden unddrog hun sig denne Plage ved en hurtig Bortfjernelse, men hvis hun til andre Tider fandt sig deri, maatte man med Sandhed beundre Værdigheden i hendes Holdning.

Trods denne Frygtsomhed nød hun dog en sand Popularitet. Kunstnerens Øine vare heftede paa hendes Atelier, hvor hun fra den tidlige Morgenstund pleiede at indelukke sig, naar hun ikke just havde en Ulykkelig at besøge og understøtte. Selv Kulde og daarligt Veir afholdt hende ikke fra Udøvelsen af denne Pligt; ofte fandt hendes svage Sundhed kun Kraft i hendes barmhjertige Iver. Forladte, undseelige Fattige stode især under hendes Beskyttelse; hun gav dem Pensioner, og sørgede for dem med Iver og Deeltagelse, medens hun tidt viste sig kold og stolt mod den guldbroderede Hofmand.

Saa elsket hun end var i Frankrig, var dog den Modtagelse ogsaa glimrende, som hun fandt i Tydskland, da hun kom didhen i Selskab med en Gemal, der var hendes Hjertes Valg. Vi ville forresten ikke her gjentage hvad de offentlige Blade dengang berettede om hendes Reise og om den ulykkelige Brand, der ødelagde hendes Palads i Gotha og lagde Grunden til hendes Sygdom, da hun i et langt fremrykket Svangerskab maatte gaae over en iiskold Gaardsplads. Efter den 30te Juli 1838, da hun skjænkede sin Gemal en Søn, robede Sygdommen tydeligt sin Charakteer. Hun tæredes langsomt hen. Opholdet i Paris behagede hende ikke; hun vilde tilbage til Tydskland, hvor det skjønne Landsted „Phantasie" ved Bayreuth, lovede hende Eensomhed, Ro og maaskee fornyet Sundhed. Men de bekymrede Læger foreskreve hende en Reise til Italien. Hun maatte da resignere; i Fontainebleau tog hun Afsked med sin Familie, og de sidste Ord, som hun sagde til Belgiernes Dronning: „Louise! forglem mig aldrig!" forraadte en Forudfølelse af hvad der ventede hende.

Prindsessen blev i Italien modtagen med de meest udmærkede Æresbeviisninger, men kunde destoværre ikke faae sin Sundhed tilbage. I Genua var en af de skjønneste Villaer paa denne Stads henrivende Høie bleven sat istand for hende, men den skarpe Luft forværrede hendes Onde. Hun flyttede derfor ned i Staden selv, men befandt sig heller ikke bedre der, og maatte snart beslutte sig til at ombytte sit Ophold der med Pisa. Man maatte bære hende i Vognen; dog Synet af den fortryllende Natur og Nydelsen af den milde sydlige Luft ved Middelhavets Kyster syntes at gjenoplive de mere og mere svindende Kræfter. Da hun kom til Pisa, begyndte Lægerne atter at haabe, og selv kunde hun endnu skrive et langt Brev, fuldt af aandrige Skildringer, til sin Moder. Imidlertid var Hertugen af Nemours ilet til hende fra Paris; da han ankom til Pisa, fandt han hendes Tilstand allerede forandret og Haabet paa ny opgivet. Den 1ste Januar 1839 sendte hun Bud efter en Skriftefader, skriftede og tog Sacramentet, bad sin Broder om at trøste Familien i Paris, og sov derpaa nogle Øieblikke. Men snart vaagnede hun igjen og forlangte et Blyant for at tegne lidt. „Mine Hænder ere for stive, jeg maa opgive det" sagde hun i en resigneret Tone. Derpaa spurgte hun Broderen med rolig Bestemthed, om Lægerne endnu havde noget Haab. Det sørgelige Svar, hun modtog, var hendes Mod værdigt. „Godt!" sagde hun, „Tak, min Ven! jeg forstaaer Dig. Gud vil hjelpe mig." Da Hertugen af Würtemberg just traadte ind i det

Samme, lagde hun Fingrene paa Munden, og føiede til: „Stille! Lad Alexander ikke erfare noget heraf!"

Fra dette Dieblik af beredte hun sig til Døden. Dødskampen begyndte allerede Natten mellem den første og anden Januar, og varede til samme Dags Ende; den Syges Stemme blev stedse svagere, hendes Blik og Bevægelser røbede stedse mere den kjærligste Omhu for dem, der vare hos hende. Hun omfavnede endnu engang sin Søn, talte endnu engang længe med sin Broder om deres Familie, og sagde: „Jeg døer meget ung — jeg er ikke den Ulykkeligste."

Kort efter Klokken otte var hendes Sjel gaaet tilbage til sin Gud.

Endskjøndt Hertugen af Nemours i sit Brev til Paris havde forberedt denne Sørgetidende med den fineste Skaansel, traf denne dog den utrøstelige Familie som et Tordenslag. Dronningen kastede sig paa Knæ, og raabte stærkt rystet: „Saa er der een Engel mere i Himlen." Man veed, hvor veltalende Deputeret-Kammerets Taushed var, da det kom for at bevidne Kongehuset sin Deeltagelse.

Grotterne i det sorte Bjerg.

(Polsk Folkesagn.)

Ved Siden af det sorte Bjerg slynger sig ikke langt fra Grotterne en smal Sti midt imellem Ukrudt og tykt Krat. Naar det begynder at dæmre er her intet Menneske mere at see; og, naar tilfældigt Mørket overfalder Vandreren paa dette Sted, saa gjennemfarer en kold Gysen hans Marv og Been. Thi strax efter Solens Nedgang hører man i det Indre af Bjerget en uhyggelig Brusen og Raslen med Lænker; og midt om Natten seer man ved Maaneskinnet Spøgelser af dræbte Røvere, som for lang Tid siden huserede her og udbredte Død og Skræk i de nærliggende Byer. Stiltiende fremtræder da et Tog af tolv kjæmpestore, hvide Skikkelser udaf Bjerget. De bære en aaben Liigkiste paa deres Skuldre, stige med den op paa Spidsen af Bjerget og forsvinde i Taagen. Paa samme Tid begynde ogsaa Hjerneskallerne af de Myrdede, som ligge strøede rundt omkring under Stenene, en frygtelig Dødningedands.

I lang Tid vare disse Grotter beboede af Røvere, som plyndrede og myrdede den eensomme Vandrer og hver Nat vovede voldsomme Indbrud i de nærliggende Kirker og Huse. De Skatte, de havde gjort til Bytte, nedgravede de i Grotterne, og endnu den Dag i Dag ligger der umaadelige Rigdomme. Thi sjelden er den Dør at finde, som fører til Grotterne, omendskjøndt ofte Spøgelser i Pillegrims-Skikkelse forsvinde ved Indgangen til samme.

* * *

Engang saae en ung Knøs, da han vilde fælde en Bøg bagved et Fjeldskred, hvorledes en Pillegrim med langsomme Skridt kom hertil igjennem Skoven. Bonden skjulte sig bagved et tykt Træ, og Pillegrimen gik forbi uden at agte paa ham til det Indre af Bjerget. Sagte fulgte den listige Knøs ham, og nu saae han, hvorledes Pillegrimen blev staaende ved en lille Dør, som endnu ingen af Byens Folk havde bemærket. Pillegrimen bankede paa og sagde med sagte Stemme: „Aabn' dig, Dør!" Strax aabnede Døren sig. Derpaa sagde han atter: „Luk dig, Dør!" og Døren lukkede sig. Knøsen bævede af Angest; dog glemte han ikke at betegne den nylig fundne Indgang med afrevne Grene.

Fra nu af kunde han hverken spise eller sove. Noget Hemmelighedsfuldt tilskyndede ham bestandig til at erfare, hvad der vel kunde være i Grotten.

Løverdagen derefter fastede han hele Dagen, og Søndag Morgen begav han sig ganske

tidligt til det betegnede Sted med et lille Kors i Haanden. Nu stod han ved Døren og Tænderne klapprede af Frygt; thi bestandig troede han igjen at see et Spøgelse i Pillegrims-Skikkelse: Men lykkeligviis lod ingen Aand sig tilsyne. Ængstelig traadte han nærmere til og lyttede længe; dog indenfor var Alting stille. Endelig bankede han stærkt paa Døren og raabte halv bevidstløs: „Aabn' dig, Dør!"

Døren sprang op, og han saae en smal og mørk Hvælving: han traadte ind, og en rummelig, lys Sal viste sig for ham. Næsten mod sin Villie sagde han nu: „Luk dig, Dør!" og Døren sprang igjen i Laas.

I Salen stod uhyre Fade, fyldte med blanke Sølvdalere og skinnende Guldgylden: tillige stod der ogsaa rummelige Kister med ægte Perler og Ædelstene; paa Sølvborde laae store Hobe af gyldne Kors og skjønne Helgenbilleder. Bonden korsede sig for alle disse Herligheder; men alligevel kunde han ikke afholde sig fra at stikke noget deraf til sig; thi han tænkte paa sin Kone og sine otte smaa Børn, som næsten gik nøgne. Han lod altsaa Angesten fare, stak Hænderne i et Fad, som stod nær ved ham, og tog sig nogle af Sølvpengene. Hurtig greb han til sit Hoved og blev beroliget, da dette endnu sad paa sin Plads. Nu tog han igjen en Haandfuld af smaa Sølvpenge; derpaa listede han sig skjælvende til Døren. „Kom igjen!" raabte en dyb Stemme udaf Grottens Indre: Stakkelen blev svimmel; Alting løb rundt omkring ham, og neppe formaaede han at sige: „Aabn' dig, Dør!" Strax aabnede sig Døren, og med lettet Hjerte ilte Bonden ud. Hjemme fortalte han Intet om alle Skattene; kun gik han i Kirken og gav en Deel af hvad han havde stukket til sig til de Fattige. Den følgende Dag gik han til Byen, kjøbte Levnetsmidler og Klæder til Kone og Børn og sagde til dem, at han havde fundet en forrustet Daler og nogle Gylden under Roden af den fældede Bøg.

Den følgende Søndag gik han allerede med mindre Frygt og med modigere Skridt til den velbekjendte Grotte. Han gjorde ligesom den forrige Gang, kun tog han blot nogle flere Penge af Fadet. „Kom igjen?" raabte en dyb Stemme og han kom den følgende Søndag igjen og fyldte nu sine Lommer til Randen. — Nu var han allerede en rig Bonde; men hvad skulde han vel tage sig for med alle disse Penge? Engang skjænkede han to Tiendedelen af sin hele Formue til Kirken og de Fattige, og hvad der endnu var tilovers vilde han nedgrave i Kjælderen for dog at beholde en Sparepenge i Tilfælde af Misvært. Imidlertid ønskede han dog først at maale sine Penge; thi tælle dem kunde han ikke. Han gik følgelig til sin Nabo, en hovedrig Mand, for af ham at laane en Skjeppe. Denne Nabo var en stor Gnier. Han sultede midt i al sin Rigdom, med sit Korn drev han skammelig Aager, sine Arbeidere bedrog han for deres Dagleie og sine Tjenestefolk tilbageholdt han deres Løn. Enker og Faderløse ventede forgjæves paa hvad dem tilkom; han udlaante aldrig Penge uden mod Pant og høie Renter, og desuagtet havde han hverken Kone eller Børn. I Skjeppen var der store Sprækker, igjennem hvilke den rige Gnier, naar han tilmaalte de stakkels Dagløunere deres Rug, igjen lod den største Deel af sit Korn falde ned i sin egen Dynge. I disse Sprækker faldt der nogle smaa Sølvpenge, som den gjerrige Naboes Falkeøie snart opdagede. Han opsøgte følgelig Knøsen i Skoven og spurgte ham, hvad han havde maalt med Skjeppen? — „Hasselnødder," svarede stammende den Adspurgte. Da rystede Gnieren med Hovedet, viste ham Sølvpengene og truede ham med Steiler og Hjul; dernæst lovede han ham Alt, naar han vilde sige ham Sandheden, og lidt efter lidt fralokkede han paa denne Maade den frygt-

somme Knos den store Hemmelighed om de uhyre Skatte.

Den hele Uge eftertænkte Gnieren, hvorledes han bedst kunde bringe den store Skat paa eengang ud af Grotten, uden dog at miste de andre, som vel maatte findes i Sidegrotterne eller under Jorden. Og da saae han allerede i Aanden, hvorledes han Dag og Nat vilde tælle sine Skatte, hvorledes han Tid efter anden for en Spot-Priis vilde kjøbe en Totte efter den anden af sine Naboer eller tilvende sig dem ved ulovlige Processer og falsk Eed. Paa denne Maade vilde han først kjøbe hele Bondebyen, saa et Palads efter et andet, indtil han tilsidst kunde blive Greve eller Fyrste. Det var imidlertid ikke Bonden med, at hans gjerrige Nabo besøgte Grotterne; men alle Bønner vare forgjæves. Ved den Riges Trudsler lod han sig tilsidst aftvinge det Løfte, endnu engang at gaae til den lille Falddør. — Der skulde han modtage de af den Gjerrige fyldte Sække. Endvidere aftalte de at dele hele Pengebeløbet imellem sig, at skjænke en Tiendedeel deraf til Kirken og at kjøbe nye Klæder til alle de Fattige i Bondebyen. Men i sit Hjertes Indre besluttede Gnieren at styrte Bonden, naar han ikke mere havde ham nødig, i den dybeste Afgrund, at skjænke Kirken nogle Sølvpenge og aldeles Intet til de Fattige.

Da den forventede Søndag var for Haanden begave Begge sig tidlig om Morgenen paa Veien til Grotterne i det sorte Bjerg. Gnieren slæbte en Skovl, en uhyre Øxe og en stor Sæk, som indeholdt tre Skjepper, hvori endvidere fandtes hundrede mindre Sække, med sig. Bonden formanede ham for sidste Gang til at afstaae fra saadan en Vindesyge, — men Aagerkarlen gik bestandig bandende videre fremad. Nu vare de komne til Døren. Bonden indtog sin Plads; dog blev han allerede ganske betaget af Frygt.

— „Aabn' Dig, Dør!" raabte den Gjerrige med dyb og kraftig Stemme: — Døren aabnede sig: „Luk dig Dør!" raabte han atter, og Døren lukkede sig paa hans Befaling. Neppe var han kommet indenfor, førend han opdagede Fade og Kister, fyldte med Guld og Ædelstene; med Hurtighed beregnede han Skattenes Størrelse, og derpaa begyndte han med skjælvende Haand at fylde Sækkene.

Paa eengang viste sig fra Hulens Indre en stor sort Hund med Ild-Øine; med langsomme Skridt nærmede den sig Skattene, hvor den lagde sig ned. En heftig Svimmelhed paakom den forskrækkede Aagerkarl, han lod Sækkene falde. Hunden viste sine mægtige Tænder og hylede græsselig.

— „Hvad har bragt Dig herhen, Du Aagerkarl?"

Greben af en Gysen faldt den Gjerrige paa Knæ og krøb paa alle Fire henimod Døren; dog i denne Angest forglemte han Ordene: „Aabn' dig, Dør!" men skreg bestandig: „Luk dig, Dør!" og Døren forblev i Laas. Længe ventede Bonden ham med bankende Hjerte: tilsidst nærmede han sig Døren; her hørte han en huul Skrigen og Stonnen, som blandedes med Uheld varslende Hundehyl: strax igjen blev det fuldkomment stille. Just begyndte man at ringe til Gudstjeneste i Kirken: han bad følgelig sit Fadervor, korsede sig og bankede sagte paa Døren, idet han fremsagde de bekjendte Ord. Døren sprang op, han traadte ind i Grotten og foer tilbage ved det skrækkelige Syn, som her viste sig for hans Øine. Aagerkarlens blodbestænkte Liig laa udstrakt paa Sækkene, og Fadene og Kisterne med Guld, Sølv og Ædelstene nedsank i Jorden langsomt for hans Øine.

Tydske Folkesagn.

Borgen Habsburg.

Medens den aargauske Greve af Habsburgs Borg og Stamme endnu stod i sin høieste Glands, skuede Greven en Aften fra det Øverste af Borgen hen over det skjønne Landskab; en Hyrde, hvis Hjord græssede ved det med Krat bevoxede Slotsbjerg, saae op til ham.

„Vor Borgherre hist," udbrød han, „er saa rig og tillige saa gjerrig i sin Velstand; o, jeg stakkels Mand! havde jeg kun noget af hans Overflod."

Bedrøvet lænede Hyrden sig op mod sin Stav og trykkede den dybere ned i Jorden. Nu forekom det ham, som om han stødte mod noget Haardt. Han gravede efter, og en Metalklump skinnede ham imøde, som, idet han stødte mod den, lod høre en klar Lyd.

Han bemægtigede sig det Fundne og bar det til en Guldsmed i Bern, som sagde: Lad mig beholde Klumpen, jeg vil belønne Dig for den, og gav den Fattige rigeligt for den.

Efter nogen Tids Forløb red Greven af Habsburg til Guldsmeden i Berns Værksted. Han bestilte der en Guldkjæde, som skulde være af det fineste Guld, og som snart maatte være færdig. Mesteren lovede at levere den og overbragte en Kjæde af det udsøgteste Guld til Borgen.

Greven betragtede den med Velbehag, hvornæst han sagde: Guldet er ligesaa fiint, som det i mine Mynter, sig mig, Guldmand, hvorfra Du har det; det maa være af mit. —

Guldsmeden blev forskrækket og vilde ikke sige, paa hvilken Maade han var kommet til det, men, da Greven trængte ind paa ham, bekjendte han at have indløst det med gode Penge af den stakkels Habsburger Hyrde.

Hyrden, som blev paagreben og adspurgt, tilstod Alt. Han forklarede, at han af Hjertets Grund havde anraabt Gud om Noget, og da havde pludseligt hans Stav berørt Metallet under Jorden.

Vildt foer Greven imod den fattige Hyrde, kaldte ham en Bedrager, som fravendte ham Guldet i sine Gruber, og lod ham dernæst lægge paa Pinebænken.

De Smerter, som Stakkelen maatte udholde, vare frygtelige. Hans Kone og Børn kastede sig for Grevens Fødder, anraabende ham om Naade. Han bønhørte dem ikke.

Da forbandede den Ulykkelige, førend han opgav sin Aand, den grusomme Borgherre og dennes Slægt. Greven hørte Forbandelsen og gyste.

Fra den Dag af indtraf der Ulykke paa Ulykke i Borgen. Greven druknede samme Aar og hvergang døde den Førstefødte i Familien en brat Død, saalænge Habsburgerne regjerede.

Jagten ved Midnat.

I de Tider, da tykke Skove bedækkede Landet, boede en mægtig, despotisk Greve paa sit eensomme Jagtslot ved Overum, en Bondeby i Nærheden af Brunswig. Han var lidenskabelig hengiven til Jagten.

Engang befalede han sine Svende og Knægte at holde sig beredte til et Skovtog ved det fremtrædende Maaneskin.

Jægerne knurrede. De vare udmattede af Dagens Anstrengelser; imidlertid, da Taarnvægterne forkyndte Nattens ellevte Time, da Svendenes kaldende Horn blandet med Hundeglam blev lydeligere og Skov-Greven besteg sin sorte Ganger, saa fulgte den vilde Jægerskare ham over Vindebroen ud i Skovtykningerne.

Maanen skinnede klart.

Nu raslede det i Krattet. En stor Hjort, hvid og skinnende som Snee, sprang tæt forbi Greven. Ti Pile susede i et Nu efter den; Greven drog sit Sværd, kaldte paa sine Knægte og styrtede som en Rasende efter Flygtningen. Alle forfulgte den hvide Hjort, som snart her,

snart der narrede Forfolgerne, hvilke den flagrede forbi, lig et hvidt Torklæde, idet den hverken blev naaet af nogen Piil, eller ramt af noget Vaaben.

Bedækkede med Sveed og bandende, forlode de utilfredse Jægere Sporet.

Det er Midnat, sagde de, lader os undflye fra den hæslige Skovleg; det gaaer ikke rigtig til her; Elendighed og Død ville blive vor Lod.

Greven jagede alene i Skoven, han stormede henover Træstammer og Grave, gjennem Buske og Bække; hans Hoved var blottet, hans Klæder sønderrevne, hans Ganger sprudlede Ild. Udmattet til sidste Blodsdraabe styrtede han nu mod Jorden. Da saae han Hjorten nærme sig en Fjeldhule, som var ham ubekjendt og forsvinde.

Følgende efter fandt han Indgangen til Klippen og traadte ind i en klartoplyst Hal. Han saae sig omkring. Et pragtfuldt Billede, som forestillede Moder Maria, saae ned til ham fra Muren, og tabende sig i Beskuelsen af dette Billede, hvis slaaende Skjønhed og Høihed gjennemglødede ham med forhen ukjendte Følelser, sank han paa Knæ og foldede sine Hænder til Bøn.

Tæt ved Siden af ham havde den hvide Hjort lagt sig ned.

Stille og beroliget reiste den vilde Jæger sig og lod, som om han vilde vende tilbage til sit Slot. Men pludseligt forsvandt Hjorten og Bjerghulen for hans Blikke; han fornam en frygtelig Bragen, som om Alt forgik i en Afgrund.

Dagen brød frem. Da Greven kom hjem til sin Borg, kjendte man ham knap mere, saa bleg og gammel saae han ud.

Han levede fra dette Øieblik et angerfuldt Liv, som han ogsaa holdt til sit Endeligt.

Borgen Eppstein.

Ved Overrhin i det forhenværende Grevskab ligger det engang befæstede Bjergslot Eppstein. Ridder Eppo, Grunderen af Borgen, jagede i den tykke Skov. Da hørte han en Stemme, hvis søde Klagetoner lokkede ham ind i Tykningen, og snart stod han ved en Fjeldgrotte, udenfor hvilken der sad en underskjøn Jomfru, som, da han blev hende vaer, brast i Taarer.

Ridderen erfarede af Jomfruen, at hun hørte hjemme paa Borgen Brinnthal, og at hun var røvet af en ondskabsfuld og mægtig Kæmpe, som havde dræbt hendes Fader og Broder og som nu holdt hende i Fangenskab. Ridder Eppo tog sig af den ulykkelige Jomfru og lovede at beseire Kæmpen og gjøre hende fri.

Den Fangne bad ham dernæst at gaae til Brinnthal, for der at hente et Garn, som hendes Fader engang havde medbragt fra det hellige Land. Dette skulde være af en vidunderlig Styrke og være tilstrækkeligt til at tage Kæmpen tilfange og begunstige hendes Flugt, naar han faldt i Søvn.

Den behjertede Eppo begav sig til Brinnthal, erholdt Garnet, ilte med at overgive det til den forventningsfulde Jomfru, som modtog ham med stor Glæde. Henimod Middagstiden steg Kæmpen op paa Bjerget og lagde sig ubekymret under Skyggen af en høi Eeg, hvor han faldt i Søvn.

Jomfruen udspændte nu Undergarnet over ham og trak det sammen. Fangen vaagnede, foer i Veiret og anstrængede sig for at undflye af sit Fangenskab. Men det var for sildigt. Ridderen rullede den takkede Klippe ned paa den Frygtelige, hvorved hans Been sønderknustes. Den befriede Jomfru undkom nu med sin Redningsmand til dennes Borg og blev hans Gemalinde. Paa det Sted, hvor Kæmpen havde hvilet, byggede Ridderen en Borg, som blev kaldet Eppstein. Den Dødes uhyre Been ophængte han i Borgporten.

Om det kjøbenhavnske Selskabsliv i de høiere Cirkler.

Fragment af et Brev.

— — — Ja, jeg tilstaaer det, jeg har selv levet i denne Illusion. Der var en Tid, da den fiintformede Atlasskes Sko og Silkekjolens Raslen, da Lysekronernes straalende Glands og det bonede Gulv i en Selskabssal, da denne Masse af decorerede Herrer og demantstraalende Damer udøvede en magisk Fortryllelse over mig og ligesom fængslede mig i en Kreds, jeg hverken kunde overskride eller løsrive mig fra. Skjøndt selv af borgerlig Herkomst og uden nogen diplomatisk Betydning havde jeg paa Grund af et Talent, som den store Verden i det mindste udvortes synes at sætte Priis paa, faaet Adgang, ja, hvad der vil sige mere, Sæde og Stemme i disse Selskaber: mit inderligste Ønske var opfyldt, og jeg svømmede i et Hav af Henrykkelse. Jeg vaagnede heller ikke strax, thi saalænge jeg endnu i nogen Frastand, mere som Tilskuer end Deeltager, betragtede denne brogede og glimrende Vrimmel, var jeg lykkelig i mine Drømme,— først da jeg selv kom ind paa Scenen, da man ogsaa tildeelte mig en Rolle, og jeg allerede havde gjort min Debut, først da var jeg istand til at see Traadene, hvori det Hele bevæger sig, og jeg blev snart kjed af dette Marionetvæsen. Hvad Dig angaaer, min Ven, da vil Du snart gjøre den samme Erfaring. Din Rigdom, Din fornemme Herkomst, Din Uafhængighed vil gjøre, at man snart med aabne Arme vil tage imod Dig i disse Selskaber, hvor Du dog aldrig vil føle Dig hjemme. Jeg nævnte blot Din Rigdom, Din Fødsel, Din uafhængige Stilling, — tilgiv, at jeg ikke tillige nævnte Din Dannelse, Din Dygtighed, Dine Kundskaber, kort Intet af alt det, hvorved Du netop er bleven saa dyrebar for mig. Men, min Ven! i den store Verden er alt Dette overflødigt. I den store Verden, hvor man mere seer paa Skallen end paa Kjærnen, hvor den glimrende Politur har langt mere Betydning, end det Substantielles Værdie, hvor det kun er efter Ydresiden at man bedømmer Alt, ville disse sidste Egenskaber snarere besvære end gavne Dig.

Jeg seer, at jeg allerede et Par Gange har nævnt „den store Verden", uden at vi endnu ere blevne enige om, hvad man egentlig forstaaer ved dette Udtryk. Pariserne, der ere fødte Ironikere, inddele den selskabelige Verden i „le beau monde" og „le grand monde." I den første er det den gode Tone, der alene gjør sig gjældende, i den anden spille Formerne Hovedrollen. Hos os har kun den sidste Benævnelse faaet Borgerskab, eller, om Du vil, Adelskab i Sproget. I „den store Verden" gjenfinde vi Formernes Tumleplads: den er derfor den rette Benævnelse for vore fornemme Selskaber, Selskaber uden Tone, men med en Uendelighed af Former og en Masse af Petitesser: at støde an imod en eneste af disse er ikke desto mindre, efter den store Verdens Udtryksmaade, et afgjort Kjendetegn paa mauvais ton, skjøndt det i det Høieste kan være et Beviis paa mauvaises formes. Om le beau monde da slet ikke har sine Repræsentanter i det kjøbenhavnske Selskabsliv, spørger Du? Jo tilvisse; men det er ikke i Salonnerne, vi skulle søge dem. I Middelklasserne (hertil regner jeg nærmest Embedsclassen, Handelsstanden og de mere dannede Borgerlige, kort sagt, Kjærnen af den egentlige tiers état) i Middelklasserne vil Du med Fornøielse gjenfinde et selskabeligt Samliv, hvor Hjertelighed og Velvillie ere nedarvede Penater, hvor Munterhed, Lune og ikke sjelden en ligesaa uskyldig som naturlig Vittighed opliver Samtalen, og hvor den Godhjertethed, der er den Danske saa eiendommelig, men som ofte bliver mistydet, fordi han er godhjertet nok til at spilde den paa dem, der ikke fortjene den, paa-

trykker det hele Samliv et Præg, hvormed den Dannede let bliver fortrolig, og som den Fremmede, der i de høiere Cirkler forgjæves har søgt den, er lykkelig ved at gjenfinde her. Det har saa ofte forundret Dig, at disse Pariser-Eenactsstykker, i hvilke de sociale Livsspørgsmaal i en afsleben Dialog ere behandlede med saa stor Letsindighed, kunne gjøre en saadan Lykke hos os, at de formelig oversvømme Repertoiret; men det er netop efter dem, at den store Verden og hele den ulykkelige Masse, der gjerne ville henregnes til denne Cathegorie, søger at danne og forme sig. At fornægte sin Nationalitet og dens Eiendommeligheder, og, under tilsyneladende utvungne Former, at tillyve sig et Pariserlivs indholdsløse Tomhed er netop Opgaven for den store Verdens Bestræbelser. Du maa derfor ikke forundre Dig over, at Godhjertethed i denne Sphære er en Mynt, der ikke vil finde nogen Vexellerer uden en ødelæggende Disconto, og med jo mere Danskhed den fremtræder, desto fordømmeligere bliver den som en ubehagelig paatrængende Maneer; thi Danskhed er i disse Cirkler en Uting, en „horreur," og at sætte sin Ære deri er fuldkommen utilgiveligt.

Du kan umuligt have glemt, hvor tidt vi, naar jeg i tidligere Dage besøgte Dig paa Dit yndige Landsted i F., forundrede os med hinanden over, at en saa mægtig Literatur, som den tydske, alligevel i den Grad har kunnet være et Bytte for Anglomanie, Gallomanie, Græcomanie og Gud veed, hvor mange Manier forresten. Hvad der her gjælder om Literaturen har sin fuldkomne Anvendelse paa vore fornemme Cirkler. Da de i sig selv indeholde et altfor fattigt og utilstrækkeligt Stof til at give sig Selvstændighed eller en bestemt udpræget Characteer, bliver det en fuldkommen Nødvendighed, at de fra Udlandet maae forskaffe sig deres Former og Typer. Enten maae de da tilforhandle sig disse af en reisende Kunstner i den fine Tone (og af dem forsyner corps diplomatique os altid med Nogle, eller de lade selv aarligen En eller Anden af deres Midte reise paa denne Kunst. Lykkes nu Operationen, vender Vedkommende efter dens Fuldendelse aldeles perfectioneret tilbage, har han drevet det saa vidt, at han for sine Nærmeste er bleven „saa godt som fuldkommen ukjendelig", o den Lykkelige! ja da er hans Lykke gjort! Damerne tilsmile ham med deres sødeste Smiil: man finder ham saa vakker, saa ugeneert, saa „forunderlig elskværdig", saa smukt klædt, saa udenlandsk, saa usigelig o. s. v., og af Herrerne bliver han misundt og — efterabet.

Ikke sandt! Du kunde nok have Lyst til at gjøre Bekjendtskab med En af disse „Mestere i den gode Tone?" Nu vel da, hvis Du ikke allerede er kjed af mit Skriveri, saa følg med i Tankerne, og jeg skal med Fornøielse føre Dig midt ind i Cliquen. Det bliver dog kun en svag Antecipation, en ringe Forsmag paa de Glæder, som Du snart vil faae meer end Leilighed nok til at blive bekjendt med. Der er stort Bal hos Geheimeraad M. Klædt efter Modereglementet for 1839 hopper Du ind i Selskabssalen; Du begiver Dig strax, med Ligegyldigheden afmalet i Dine Træk, hen til Familien, for at gjøre Din Compliment; thi at bukke ved sin Indtrædelse for det samlede Selskab eller for enkelte Klynger deraf, vilde være et Buk imod Formerne, som Du ikke noksom kan vogte Dig for. Venner og Bekjendte gaaer Du ligegyldigt forbi, og vil Du give En eller Anden af Din nøieste Omgang tilkjende, at Du er Dig hans Tilværelse bevidst, da skeer dette ved et næsten umærkeligt Hovednik. Introductionen er nu forbi, og Du begynder allerede at føle Dig hjemme. Din første Forretning er naturligviis at mynstre Damernes Halvkreds, at udfinde de Skjønne og tabe Dig i Beundring over Toiletternes Rigdom og Smag. Dit Øie vil ikke svæve længe omkring, før det standser ved en ung Mand, en

Dandy, den Eneste — thi Du er kommet noget tidligt — der endnu har vovet sig ind i denne magiske Tryllekreds. Du behover blot et Diekast for at see, at det ikke er 8 Dage siden han ankom fra London; hvis ikke hans Costume forraadte det, vilde hans Manerer sige Dig det endnu tydeligere; han er saa fri, saa ugeneert, saa guddommeligt ubehøvlet. Og nu hans Holdning? Hvad vilde Du vel sige om en Herre, der converserer en ung Dame, staaende foran hende i den samme Stilling, som den sal. rhodiske Kolos indtog i sin Tid, og i en saa utvungen Nærhed, at den unge Dames Fodder og flagrende Baldragt maa forekomme Dig som Skibene, der seile hen derunder for bugnende Seil! Du seer ham igjen i Theatret, i Pladslogen, hvor han stotter sig paa Albuen; af og til gaber han hoit over det quite horrid danske Spil, og i Mellemacterne strækker han sit trætte Legeme med et ubeskriveligt Velbehag. Du seer ham imorgen, med Lorgnetten dybt indkilet i det høire Die, promenere med en Flok angeldanske Damer, for hvilke han giver en Forestilling til Bedste i den engelske Gade-Fashion; med en dansk Regimentstambours næsten utrolige Færdighed, der finder sin velfortjente Løn i Damernes høirøstede Bifald, kaster han Stokken i Veiret og griber den atter; eller man leger Tagfat til en Afvexling; eller man standser mit paa Fortouget, spærrer Passagen og med Stokkeknappen i Munden begynder han en høirøstet Conversation; Damerne lee og det saa høirøstet og hjerteligt, at Latteren foraarsager dem de heftigste Legemsbevægelser. Den fredelige Sjover standser og studser, og gaaer videre, anstillende Betragtninger over, hvor let det dog maa være at høre til de Fine.

Men, vil Du sagtens bemærke, det er dog kun Ydersiden af det selskabelige Liv, Du her stiller mig for Die; en rig og afvexlende Conversation, et Thema, gjennemført med al den Aand og Virtuositet, man bør forudsætte hos Manden af Verden, kunde dog holde skadeslos for forkeerte Former og mindre elskværdige Manerer. O min Ven, her komme vi ind paa et Capitel, hvor Du i endnu høiere Grad vil føle Dig skuffet. Betænker Du blot, at denne strenge Jagttagelse af Former og Petitesser, at denne nøiagtige Analysering af Personer og Toiletter nodvendigviis maa medføre en partiel Abstraction af en Tankefylde, der i sig selv ikke omfatter meget; betænker Du tillige, at man med den forunderligste Omhyggelighed undgaaer at bringe ethvert Emne, der kunde gjøre Fordring paa almindeligere Interesse, paa Bane, og at det vilde være imod al Fashion at gjøre det, saa vil Du let see, at Udbyttet her heller ikke kan være betydeligt. Men hvorom dreier sig da Conversationen? Forst og fremmest spiller man Bynyhederne ud, men da vort kjære Kjobenhavn, skjøndt det, hvad Bysnak angaaer, kan maale sig med den mest snakkesyge Kjobstad i Provindserne, dog kun er lidt productiv med Hensyn til Bynyt, vil man snart være renonce i denne Farve, og det er derfor naturligt, at Samtalen ikke vil kunne bygge eller bestaae paa en saa skrøbelig Grund alene. Det egentlige Conversationsthema, som endnu aldrig har svigtet sine Dyrkere, er derimod Recapitulationen af de Begivenheder, Tegn og mærkelige Gjerninger, der skyldes de af Societeten bivaanede Dineer, Soireer, Baller o. s. v. At det maa være en Umulighed for en Uindviet at deeltage i slige Taleovelser, tilstaaer jeg Dig gjerne, men deri ligger jo ogsaa de Indviedes høieste Triumph. Vilde Du hevne Dig herover, vilde Du lede Samtalen hen paa Literaturen, eller paa en af de Gjenstande, der kunne ansees for Livsspørgsmaalene i vor Tid, for til Gjengjeld at bringe de høirøstede, indholdsløse Snakkere til at forstumme — ak Kjære! det vilde kun gaae ud over Dig selv, thi Du vilde ikke finde nogen Gjenklang; man vilde høre paa Dig med Kulde og en fornem Forundring, og i enhver Mine vilde Du kunne

læseKjedsomhed eller Misbilligelse. Nei, min Ven! Det er ligesom der i egentligst Forstand svævede en Aand over Selskabet, hvem Opsynet over de Talende var betroet, og hvem det paalaae med en Rodkridtsstreg at mærke de Skumlere, der vove at tale udenfor Reglementet. — Imidlertid, jeg indrømmer Dig gjerne, at ethvert selv nok saa ringe Emne kan behandles med Fiinhed og Aand, og at det netop er dobbelt vanskeligt, jo indholdsløsere Gjenstanden er i sig selv, at afvinde den en blot øieblikkelig Interesse. I denne Henseende kunde jeg endnu have meget at bemærke; men mit Brev har allerede været saa fuldt af Udsættelser, at jeg mærker, det er paa Tide at bryde af, hvis jeg ikke ganske vil falde i Unaade hos Din elskværdige Søster, hvem Du jo viser mine Breve, og som endnu mere end Du selv glæder sig til alle de Herligheder, hun skal opleve i denne Verden. — — —

Bajadererne.

Nogle indiske Bajaderers Optræden i Tydskland, efterat Paris og London have beundret deres Talenter, er noget saa Nyt, at nogle Ord om disse Dandserinders Væsen ikke kunne synes overflødige, for, i det mindste i Hovedtrækkene, at give et tro Billede af denne eiendommelige Aabenbarelse af indiansk Cultus og Liv. Desto værre ere de Reisendes Angivelser korte og utilfredsstillende; saa Meget de endog tale om disse Pigers Yndigheder, Paaklædning og lignende udvortes Ting, saa Lidet berette de om denne Kastes Organisation, — thi en saadan danne ogsaa Dandserinderne — og om deres Stilling i Indiens borgerlig-religiøse Forfatning. Hvad først Navnet „Bajadere" angaaer, saa nedstammer det vist fra det portugisiske Balhadeira, Dandserinde; en indiansk Etymologie, Bhayatri, som en lærd Forsker har foreslaaet, er meget uheldig; thi dette vilde betyde en Pige, der indjager Rædsel og Skræk, en Benævnelse, som dog vilde være altfor ugalant og lidet passende til disse Pigers anerkjendte Væsen. Bajadererne fordeles i to store Classer, af hvilke enhver atter tæller flere Underafdelinger. Til første Classe høre de, der ere indviede til Templets og Gudernes Tjeneste, til den anden de i Landet frit omkringdragende Dandserinder. De Første, som man kalder Devadasi, ↄ: Gudeslavinder, adskilles efter Familiernes Rang, fra hvilke de nedstamme, efter Guddommens Værdighed, til hvilken de indvie sig, og efter Templets Anseelse og Rigdom, til hvilket de høre, i to Rangclasser. De af første Rang udnævnes af de anseeligste Familier af Vaisvacasten, til hvilken de rige Landbesiddere, Grundeiere og Kjøbmænd høre; de af anden Rang derimod tages af de fornemste Sudrafamilier, der svare til vore Haandværkere. Forskjellen mellem begge Rangtrin er i Grunden ubetydelig, kun nyde de Sidste mere Frihed. En Pige, der skal blive en Davadasi, maa besidde forskjellige Egenskaber. Hun maa have et smukt Ansigt, være lige og godt voxen, overhovedet være velbygget, hun maa ikke have nogen Legemslyde, ikke lide af nogen ulægelig Sygdom, ikke have Børnekopper, og maa endelig endnu være i Barndomsaarene. Naar nu Forældrene ville indvie en Datter til dette eller hiint Tempel, saa anmelde de det for Ypperstepræsten, der da kommer, for at tage Pigen i Øiesyn. Finder han hende duelig til denne Stand, opsætter man strax en Contract, ifølge hvilken Forældrene opgive enhver Ret over deres Barn. Pigen bliver derpaa høitidelig smykket ført i Triumph til Templet, hvortil man i Kalenderen vælger en lykkelig Dag. I Templet modtages hun af de øvrige Devadasis af Forældrenes Hænder, og efterat de have badet hende i en til Templet hørende Dam, iføre de hende ganske nye Klæder og smykke hende med Tempeljuvelerne.

Saaledes smykket forestiller Ypperstepræsten Pigen for Guden, og lader hende eftersige Løvtet, hele Livet igjennem at ville indvie sig til denne Guddoms Tjeneste. Til Bekræftelse af Løvtet binder man hende en Blomsterkrands om Halsen, som har smykket Gudebilledet, og hun maa drikke af den Melk, hvormed det er vasket. Derpaa tager Ypperstepræsten en Præn, gjennemborer Pigens Øre, og hun er nu for stedse indviet til Gudens Tjeneste. Fra denne Time undervises den Nyoptagne i Alt, hvad hun nødvendig maa vide; hun lærer at læse, skrive, synge, dandse, Musik, Gudehistorie, især den Guddoms, i hvis Tjeneste hun staaer, fremdeles Lovsange og deslige. Ogsaa studerer hun forskjellige Bøger, med Undtagelse af de hellige Skrifter. Naar hun er nok uddannet i sin Kunst, maa hun lovsynge sin Guddom ved dens Festligheder, prise dens Bedrifter og Seire og dandse for den. Fremdeles paaligger det hende at flette Blomsterkrandsene, hvormed Gudebillederne smykkes, binde Bouquetterne, man bruger ved Offringer og Altrenes Prydelse; hun maa holde Templet og Præsternes Celler i den indre Gaard rene, og overhovedet forrette alle qvindelige Sysler for dem, rense Ulden, hvoraf Klæderne til Gudebillederne væves, tilberede Farven, hvormed deres Pande males, pudse Lamperne i Templet, forsyne dem med Væger og Olie, og bevare Levningerne af denne Olie, hvormed Brandoffrene antændes, og andet deslige. Ved de egentlig hellige Religionsceremonier, som Dødsoffre, Brandoffre o. s. v. kunne Devadasis aldrig yde Tjeneste, men blot ved offentlige Høitideligheder eller Processioner, der blot ere bestemte til, at overlade sig til Glæden og til at forherlige Guddommen med Lovsange til dens Roes. De tør ikke nærme sig Gudebilledet, forend de have badet og renset sig, hvortil blandt Andet ogsaa hører, at de blot maa have nydt saadanne Spiser, som der i de hellige Bøger tillades dem at nyde; de vilde paadrage sig haard Straf, hvis de, uden at følge disse Forskrifter, vilde træde ind i Templets Indre. Devadasis af første Rang boe indenfor Templets Ringmure og tør ikke gaae uden for disse uden Ypperstepræstens særdeles Tilladelse. Det staaer dem frit for, at vælge sig en Elsker inden eller udenfor Templet, naar det blot er Mænd af de øverste Kaster, thi en Kjærlighedsforstaaelse med en Mand af lavere Stand straffes haardt; det staaer dem ligeledes frit for hele Livet igjennem at blive i jomfruelig Tilstand. Forøvrigt roser man meget deres sædelige Adfærd. De behandle deres Elskere med saa megen om Opmærksomhed, og forstaae at indsmigre sig saa godt, at det er overordentligt vanskeligt at vikle sig sig ud af deres Garn; man roser deres Uegennyttighed og urokkelige Troskab, og det mangler ikke paa Exempler, at Bajadererne frivillig kastede sig paa Baalet med deres afdøde Elskere. Devadasis af anden Rang indvies vel ogsaa paa samme Maade til Templets Tjeneste og erholde samme Underviisning som de af første Rang, men de ere ikke saa bundne, da de tør boe udenfor Templet; dog ved offentlige Processioner maa de Alle være tilstede. De dandse og synge ikke alene for Gudebillederne, hvorfor de faae en bestemt Indtægt af Riis og Penge, men de kaldes ogsaa i denne Anledning til alle Høitideligheder, til Bryllupper, Gjæstebud, for at modtage fornemme Personer ved deres Ankomst, overbringe Foræringer o. s. v. Paa denne Maade have de rigelige Indkomster, mere Fornøielse og Frihed end de af første Rang. Foruden det Gehalt, de nyde fra Templerne, og det, de faae af deres Elskere, forærer man dem ogsaa ved alle Leiligheder, naar de kaldes, Penge, Klæder, Shawler, ofte endog Juveler. Deres Elskere ere som oftest af Kjøbmandsstanden, rigere og gavmildere end Bramanerne. Saadanne Bajaderer have ofte stor Formue, og mange bære for 8—10000 Rupier Guld og Juveler i deres Smykker. Af det, de faae ved Bryllupper og slige Leiligheder,

faae Musikanterne ogsaa deres Andeel. Som deres Skytsgudinde ære og dyrke alle Devadasis Gudinden Rambha, een af de skjønneste Dandserinder. Hende og Kjærlighedsgudinden bringes der Offere hvert Foraar. Væsentlig forskjellige fra disse ere de Dandserinder, der frit drage omkring i Landet, kun kaldes til Privatfester, underholde de Fremmede i Thultris (Herbergene) og ere bekjendte under forskjellige Navne; d: kaldtes snart Nati, hvoraf den vulgaire Form Natsch, snart Kuttani, snart Sulradhari, efter de forskjellige Kunster, hvori de udmærke sig. Nogle af dem leve uafhængigt sammen i Trupper paa ti til tolv Personer, drage om i Landet, og dele Gevinsten med Musikanterne, som ledsage dem. Andre staae under Opsigt af Dagas eller gamle fordums Dandserinder, der ene tage hele Indtægten og give Pigerne Kost og Klæder. Atter andre ere virkelig Slavinder hos saadanne gamle Qvinder, der have bragt dem til sig og underviist dem i deres yngre Aar. Foruden disse gives der ogsaa mange andre Slags Dandserinder, Dandsere og Sangere, der for det meste alle danne omvankende Trupper; dertil hore Vikarerne, som besynge Gudernes Krige; andre, som følge Armeerne og lovprise de faldne Heltes Bedrifter, eller opmuntre Tropperne til Kamp; andre, som synge ved Bryllupper og Fødselsfeste; andre, der som Improvisatorer ledsage deres egne Digte med Luthen, medens Fruentimmerne pantomimisk ledsage Sangen med rhythmiske Bevægelser; og mange andre. Bajadereernes Klædning skildres som meget tiltrækkende, og ganske skikket til paa det fordeelagtigste at fremstille den smukke Skabning. Deres ravnsorte Haar glindser som et Speil af den vellugtende Olie, hvormed de indgnide det, og det hænger indtil Hofterne i lange, tykke Fletninger; i disse sidde, i visse Mellemrum, smaa runde Guldplader, og ved Enden er befæstet en Silkeqvast med et Guldspænde. Oven paa Baghovedet glimrer Tschorenka, en rund Guldplade, saa stor som den flade Haand. Paa Panden er Haaret afdeelt til begge Siderne, og fra samme løbe om bag Ørene nogle fine Guldkjæder, der ere indflættede i den store Haarbusk. Randene saavelsom Lapperne af Ørene ere gjennemborede, og i disse bære de, eftersom de ere formuende til, Juveler, Guldringe eller andre Smykker. I Næsen bære de en Guldring af en Strikkepinds Tykkelse; en Perle eller Ædelsteen er som oftest indfattet i denne Ring. De sminke sig ogsaa, dog ikke rødt og hvidt, men guult; dertil betjene de sig af Kurkuma, idet de bemale Ansigtet, Halsen, Armene og den blottede Deel af Legemet dermed. Undertiden male de Kinderne røde, fordi de ere meget blege af Farve. Paa Panden have de en liden Guldplade af en Skillings Størrelse, som ved en klæbende Harpix fæstes til Huden. Randen af Øielaagene farve de sorte med en Composition, hvori der især kommer Antimonium. Denne Farve giver Øinene megen Livlighed og gjør, at de synes større, end de virkelig ere. Om Halsen bære de flere Guldkjæder. Enden af Neglene farve de røde med Saften af en Plante, Laksha. Istedenfor de engang i Europa moderne Skjønhedsplastre i Ansigtet, sætte de hist og her en blaa Plet. Korvas's Qvinder anbringe disse Zirater baade i Ansigtet og paa Armene, og med en Naalespids tegne de alle Slags Figurer, Blomster og Fugle, ved at stikke i Huden, som derpaa indgnides med Trækulstøv eller Krudt. De holde meget af Blomster; de behænge sig under Dandsen med Blomsterkrandse, og man seer dem sjelden uden med en Blomsterbouquet i Haanden. De elske ogsaa alle vellugtende Olier, især Rosenolien. — Der vilde kun nu staae tilbage at tale et Par Ord om Bajadeerernes Kunstproductioner; men Skildringerne, som de Reisende give os deraf, ere saa excentriske, og give os et saa uforstaaeligt Billede deraf, at vi heller ganske ville forbigaae denne Gjenstand. Vi ville kun bemærke, at Talen

aldeles ikke kan være om Dands, i dette Ords Betydning hos os. Bajadererne opføre Pantomimer, hvis Forklaring ligger i Sangene, som Musikerne synge; de almindelige Themaer ere lykkelig eller fortvivlende Kjærlighed, Skinsyge, Længsel efter den Elskede o. s. v. Men, om det, som i Indien, i den hele eiendommelige Omgivelse af Natur og Mennesker, synes betydningsfuldt og charakteristisk, ogsaa, løsrevet fra alle disse Omgivelser, kan gjøre Lykke paa vore Theatre, maa man vist meget betvivle. Kunstnerisk Tilfredsstillelse kan vel Bajaderernes Dands ikke yde, men i alle Tilfælde glæde Enhver, der holder af fordomsfrit at betragte fremmed Nationalitet.

De fem Bajaderer, der iaar have viist sig i Europa, ere Devadasis, og høre til Pagoden Tindivnia=purum paa Coromandelkysten. De ere indviede til Guden Vischnu's Tjeneste, og der var derfor mange Vanskeligheder at overvinde, førend de af deres Præster, Bramanerne, kunde faae Tilladelse til den Reise, de nu foretage i Europa, og, som skal være, tilendebragt inden førstkommende October.

Man kalder deres Dandse hellige, fordi de alle have en symbolsk Betydning, der har Hensyn paa Hinduernes Religion og udgjør en væsentlig Bestanddeel af deres Guddommes Dyrkelse. Disse Dandse ere i dobbelt Henseende tiltrækkende for Europæerne, for det første, naar man betænker, at de tilhøre et Folk, der er meer end 6000 Mile borte fra os, og, for det andet, fordi de ere de ældste Dandse i Verden, da det har viist sig, at de ikke i 40 Aarhundreder have forandret sig. Det er bekjendt, at Hinduerne aldrig have blandet sig med deres Betvingere, at de ere det ubevægeligste Folk, og derfor fra Generation til Generation have holdt sig i deres primitive Tilstand, uden at indrømme moralske eller physiske Forandringer nogen Indgang; ja selv deres Beklædning er stedse bleven den samme, og man kan uden Overdrivelse paastaae, at de i Europa værende Bajaderer, og de dem ledsagende Musikanter, ere saadanne, som de vilde have været, om de i 4000 Aar havde været bundne til Søvnen, og derpaa pludselig opmuntrede os. Alt dette forklarer tilstrækkeligt den høie Interesse og levende Nysgjerrighed, som disse fem Bajaderer paa hele deres Reise have indgydt den høiere og mere dannede Deel af Samfundet, som ikke trættedes ved at beundre hiin Skjødesløshed, hiin Naturlighed, hiin Uagtsomhed, der hos disse antike, unge Fruentimmer ikke er uden Gratie. Man maa see dem, disse unge Personer, naar deres Exaltation har naaet den høieste Grad, opflammet af den religiøse Sang, som den første af deres Musikere istemmer; — da maa man beundre deres Armes Bevægelser og Udtrykket i deres Ansigtstræk. Deres fine, tilsyneladende skrøbelige Lemmer see da ud, som om de vare af Staal; Dandserinderne synes da at frembringe Ord, og det ikke alene med Munden, men med deres sorte Øine, der i saadanne Øieblikke i Sandhed fremsprudle Gnister.

Enhver vil vist i det mindste eengang see disse besynderlige Væsener, der nu i et Aar, som de eneste i sit Slags have opholdt sig i Europa. De have intet forandret i deres Levemaade; trods Vinterens Strængbed udførte de de dem foreskrevne Tvættelser ligesaa fuldt, som under deres brændende Himmelegn; de nyde intet andet end Riis og Carri, hvilket de tilberede selv i egne Kar, og efter deres Religions=Cultus, som de paa det samvittighedsfuldeste iagttage; de have stedse vogtet sig for, blot endog at berøre en af de Lækkerbidskener, som fra alle Kanter bødes dem, fordi de vare tilberedte i profane Kar og af profane Hænder. Enhver ønsker vist i Nærheden at betragte Ansigtstrækkene hos Væsener, der tilhøre det hinduiske Folk, dette Folk, der er saa mærkværdigt ved dets Loves Stabilitet, som paa det strængeste adskiller det i visse Kaster, hvilke dog ved fælles Religion, ved Bramas Religion, ere saa tæt

forbundne, holde sig saa fast til hinanden, at det hverken lykkedes de mest forforende og tillokkende, eller de grusomste Midler, ja ikke engang de frygteligste Qvaler, deres forste Beseirere anvendte, at losrive endog kun een Kaste derfra. Det er den samme Religion, der, ligesom for 4000 Aar siden, endnu foranlediger Hinduerne til at gjore sig til frivillige Martyrer, idet de, i deres religiøse Overspændthed lide de frygteligste Qvaler, frygtelige baade med Hensyn til Varigheden, og til Legemets Smerter. Saaledes seer man dem ved Ildfesten at gaae langsomt, frem og tilbage, paa en 40 Fod lang glodende Jernstang; ved en anden Fest lade Nogle slaae sig spidse Jernkroge i Ryggen, og derpaa trække op ved en Stang, imedens de, under de frygteligste Smerter, istemme Lovsange; Andre lade sig hele Dage levende begrave, uden at tage nogensomhelst Næring til sig; atter Andre gjore det Lovte, i flere Aar at holde en Orm iveiret, og beholde, efter Lovtets Opfyldelse, det henvisnede Lem i samme Stilling; ja, seer man ikke endnu i vore Dage, trods alle Englændernes Forbud, deres Koner at bestige Baalet, for at lade sig opbrænde med deres Mænds Liig!! Man kunde fylde hele Bind med Fortællinger om det Utrolige, hvortil Fanatismen hos Bramas, Wischnus og Sivens — de tre indiske Guddommes — Bekjendere driver det, og dog gives der intet tolerantere Folk end Hinduerne, saa at de ikke alene ikke gjore Proselyter, men endog vise enhver Fremmed tilbage, som vilde træde ind i deres Kaste og antage deres Religion.

Hinduerne vurdere deres Dandse langt hoiere end vore, som de stille ved Siden af deres offentlige Dandserinders Dandse, der hos dem agtes saa lidet; det samme er Tilfældet med deres virkelig barbariske Musik, som de foretrække for den europæiske. Men man kan dog ikke nægte, at Bajadere-Dandsene have noget Mærkværdigt hos sig, og dette bestaaer fornemmelig i Maaden, hvorpaa de udføre dem. Det er især den Præcision, hvormed de iagttage Tacten, deres Lemmers overordentlige Boielighed, deres Bevægelsers Hurtighed, naar Gjenstanden fordrer det, og fremfor Alt, en ubegribelig Aplomb, der gjor dem det mueligt at dreie sig rundt i hele Qvarteer, uden at blive svimmel eller forraade den mindste Udmattelse efter en saa angribende Bevægelse. Alt dette beviser en Kraft og Energie, der saa lidet forener sig med deres fine Personlighed og derfor forudsætter en særegen Organisation hos disse mærkværdige Væsener.

Alle disse Omstændigheder have ogsaa tilskyndet Publicum i de store Stæder i Europa, hvor Bajadererne traadte op, til at opmuntre dem ved smigrende Bifald, hvortil det Hensyn meget bidrog, at disse unge Piger i meget hoi Grad behovede Mod til, forst blandt alle Bajaderer, at forlade deres Pagode og den klare indiske Himmel, og at ombytte, i det mindste for en Tid, Hindostans varme Klima og milde Liv med vort Himmelstrog, og Alt dette fornemmelig af barnlig Kjærlighed, da de ved denne Reise have sikkret deres Overherrers Velstand. De have ved denne Reise vovet at forlade deres Kaste, altsaa ogsaa deres Overbeviisninger og deres Privilegier, og have endnu at befrygte, ved deres Tilbagekomst at blive nedsatte i Parias's foragtede Kaste, en Tilbagesættelse, som de skye mere end Doden.

Vi kunne ikke slutte disse Bemærkninger over Bajadererne og deres Dandse bedre, end ved at meddele de ærede Læsere en af de mest agtede Pariser-Journalisters Dom om dem. Denne taler om en af disse Wischnus Præstinders første Forestillinger, efter at han har skildret Publicums hoist gunstige Stemning, i følgende Udtryk: „Endelig gaaer Tæppet op! Fem Væsener af en glindsende Guldfarve, gratiøst omgivne af hvide Gevandter, nærme sig os med regelmæssige Skridt; de boie til samme Tid deres Hoveder til Jorden og hilse

os med „Salem." Bag ved Indiens Dandserinder, thi saadanne ere disse gaadefulde Væsener, fremtræde tre Mænd koldt og roligt; paa den Enes Pande og Arm see vi tre Linier; det er den gamle Ramalingon, Cymbelspilleren; begge de andre ere endnu unge; den ene bærer en lang Tamburin, som han giver Liv med sine Fingerspidser; den anden holder et Slags Skalmeie af Bambus, hvis melancholske Toner have nogen Lighed med Musetten.

De fem Dandserinder blive staaende ubevægelige for os, ligesom om de vilde underkaste sig vor Bedømmelse. Deres Costume er valgt med en glimrende Originalitet. Et gyldent Belte omgiver deres smekkre Taille, og tjener tillige til at fastholde de indiske Silkepantalons. Deres Gevandt omhyller ikke Barmen saameget, at man jo nok vilde kunne see deres guldfarvede Silkehud under Svingningerne af det hvide Stof. Deres Arme ere smykkede med Braceletter af en egen Façon og omgivne med blaa Tatouering. De bære Guldringe i Ørene og Næsen. Paa Brystet see vi et Smykke, i Form af et Hjerte, som Tegn paa deres Stand.

Som Dandserinder udmærke sig især Soundiroun og Amany. Den Førstes Ansigtstræk have noget overordentlig piquant; de flammende sorte Øine, som synes at svømme i et Hav af Emaille, udkaste de fyrigste Blikke. Amany er derimod et fromt Barn fra den hellige Ganges. Hun er slank og høi som et Palmetræ i hendes Fødeland. Den lille Veidoun har noget blidt sværmende i sit Physiognomie. Rangoun ligner meget Soundiroun. Ypperstepræstinden, den ærværdige Tille, har vist været smuk; men Alderen har nu henvisnet al Skjønhed hos denne Indiens Datter.

Nogle Ord om dramatisk Critik.

Et fransk Blad indeholder i en Artikel: „Om dramatisk Critik", blandt andet ogsaa følgende Steder: „Der gives Lande, i hvilke Theatrene om Sommeren lukkes; vi foretrække denne Brug for den i Frankrig antagne Skik at holde Skuespilhusene, for aabne Døre, lukkede ved, at man opbevarer de ældste og smagløseste Stykker til dette Tidspunkt. I vore Dage ere Theatrene, meer end nogensinde, blevne et mægtigt Indvirkningsmiddel for Intelligentsen; i Forening med Pressen behersker den Ideernes Rige. Fra Sceneverdenens Høide stige Indtrykkene ned til Masserne, og ikke sjelden seer man disse, ved visse Miner eller Gjerninger, at yttre en begeistret Deeltagelse. Det er altsaa nødvendigt, at Critiken har nøie Opsigt med dem, at den strængt revser Alt, hvad der modstræber Begrebene om det Sande og Skjønne, de ædle og rene Følelser; at den bemærker Løgnen, opdager Bagtalelsen, opstiller en Dæmning for den moralske og intellectuelle Fordærvelses Omsiggriben, og i saa Henseende er Skuepladsen et Middel til alsidig Dannelse. Og hvad er i Grunden Theatret? Det er ikke andet end den i en Handlings Model gydte Literatur og Kunst, der personificerer sig i levende Fremstillinger. Men nu ere Kunst og Videnskab Himlens Gaver, der kun tabe deres velgjørende Indflydelse ved Misbrug. Gives der en Musik, som forkjæler Sjelen, saa gives der ogsaa en anden, der hæver og udvider den, der taler til Hjertet, til Forstanden, ikke til Sandserne. Denne Musik udvikler vor Naturs ædleste Følelser; de ved den vakte Fornemmelser forædles, opløfte os til det Aandeliges Mysterier, eller stemme os til store Bedrifter. Man maa ikke forvexle Aandernes Musik med Legemernes. Gives der en letfærdig og qvindagtig Dands, der udbreder sin farlige Indflydelse over Sandserne, saa gives der ogsaa en alvorlig, maadeholden Dands, der for Bevægelserne er det,

som Smagen er for Stilen. Denne Slags Dands giver det menneskelige Legeme den Ynde, hvormed Skaberen begavede alle sine Værker, den Ynde, som man bliver vaer hos Rosen, der fordringsløst skjænker sin Blomsterkrone; som man bemærker i den løbende Gazelles Iil; i Toppen af den kneisende Platane; i den flagrende Sommerfugls Vinger og i den henrislende Bæks Krumninger. Gives der en dramatisk Literatur, der udmaler lave og strafværdige Lidenskaber og forvilder Gemytterne ved sine frygtelige Billeder, kan der da ikke ogsaa gives en dramatisk Literatur, der skildrer det Godes evige Kamp med det Onde, det Førstes Seir, Udviklingen af de med Verdens Fristelser stridende Dyder, og Retfærdigheden, der stedse er ophøiet over Lykken? Gives der en comisk Literatur, der udgyder en uheldbringende Ironi over den selskabelige Orden, ved at bespotte de Institutioner, som ligge til Grund for den, kan der da ikke ogsaa gives en comisk Literatur, der revser de Laster, Vildfarelser og Misbrug, der ligge i Strid med Selskabet, og saaledes retter sine Epigrammers Braad mod den selskabelige Ordens Fiender? Man begriber nu let, hvorledes Critikeren, hvem Opretholdelsen af det Sande, Gode og Skjønne ligger paa Hjerte, har et dobbelt Øiemed at opnaae. Foruden at han har Skuepladsens Vildfarelser at revse, maa han ogsaa gjøre sig det til Pligt at føre den tilbage til det Sandes og Skjønnes Typus."

Richard Savage.

I Lewalds „Europa" læses følgende Artikel om Gutzkows nye Stykke „Richard Savage": „Det Incognito, som Digteren af dette nye, i flere Blade forlængst anmeldte Skuespil, gjorde sig Umage for at væve sig ind i, er vel med mere ungdommelig Dristighed end besindig Klogskab, af ham selv igjen blevet forstyrret. Denne Formummethed og Hemmelighedsfuldhed er charakteristisk hos Gutzkow; hans modne Forstand indseer Nødvendigheden af saadanne Forholdsregler, imedens hans ulmende Utaalmodighed snart ophæver den igjen, og en vis godmodig Ærlighed gjerne ønsker, at alle mod ham rettede Skud, ogsaa ene og alene maa aftrykkes mod ham; for derpaa tappert at forsvare sig i aaben Kamp.

Hvor meget Godt, Skjønt og Nyttigt, som Gutzkow allerede har vakt og tilkæmpet sig, vilde være blevet anderledes optaget, have baaret andre Frugter, hvis han havde givet Klogskaben mere Gehør, var optraadt mindre lidenskabeligt, hvis han havde skjult sin Individualitet mere og derhos fortiet sit Navn. Man kan her kun beklage sig over den Partiskhed, der nu lever i Literaturen, og at her alene et Navn, til hvilket — selv den ivrigste Modstander maa tilstaae det — Begreberne om Skarpsind, stort Talent, Vid og mange andre glimrende Egenskaber knytte sig, er istand til at finde saa megen Modvægt i det Godes Vægtskaal. Men er det nu virkelig saaledes, som Rygtet siger, at Richard Savage, Skuespil i 5 Acter af Carl Gutzkow, allerede er antaget til Opførelse i Wien, Berlin, Weimar, Stuttgard, Carlsruhe, München, Hannover og Schwerin, saa vidner dette visselig om Productets Overordentlighed, der var istand til at aftvinge alle disse Intendantser en saa hurtig Afgjørelse, og tillige gav Leilighed til, ikke at tage noget Anstød af Forfatterens for kort Tid siden forkjættrede Navn. Dette maatte altid være et Kæmpeskridt, som Gutzkow fredelig har fremkæmpet sig, uden Journalistfeide, som enhver Dannet og Ædel væmmes ved, og uden Parti, som han skulde have hvervet sig til sin Beskyttelse! Denne glimrende Seir, uden Vaaben og Kamp, leder formodentlig den unge Mand ind i den dramatiske Digters for ham nye Sphære, og overbeviser ham omsider om, at der ingen Journaler behøves, selv om det var politiske med Allge-

meine Zeitung i Spidsen, for at gjøre Nationen opmærksom paa virkelig store Talenter — den tydske Nation, der stedse er rede til værdigt at modtage det Værdige, som værdigt tilbydes dem.

Naar Gutzkow endnu har digtet en Savage, vil han vist smile over, at han for kort Tid siden vilde tvinge Redacteurerne af Allgemeine Zeitung, Frankfurter Oberpostamts Zeitung og lignende Blade til anbefalende at antage sig den skjønne Literatur. Det vilde ikke hjælpe meer end Boghandleranbefalinger; de paa slig Maade gjorte Renommeer have aldrig havt Lykke hos os. I Frankrig er denne Forholdsregel for længe siden bleven til et skammeligt Uvæsen, og vil man her anføre os de engelske Reviews, saa give man os, fremfor Alt, ogsaa deres frisindede Institutioner og storartede Synsmaader. Det ærgrer og glæder mig paa eengang, at de strængt aristokratiske Hof=Theater=Intendantser selv give Gutzkow det aabenbareste Beviis paa, at de kunne hæve sig over Pressen og hylde en friere Mening end denne.

Den Hast, der besjeler Gutzkow ved alle hans Handlinger, kunde ogsaa her let have spilt ham en slem Streg. Rene Tilfældigheder, hans Ven Dörings Gjæsteroller i Frankfurt, maaskee endnu andre venskabelige Hensyn, bestemte ham til først at lade sit Drama opføre paa denne Skueplads. Men hvo, der blot er lidt fortrolig med Tydsklands Skuepladsforholde, vil let indsee det Vovelige heri. Man vil da vide, at kun Wien og Berlin ere istand til at lade et Stykke opføre af saadan Charakteer, med den Omhu, der tilkommer det, og derved sikkre det fremtidig Lykke; man vil da vide, at det er en gyldig Anbefaling for et Navn, som første Gang nævnes i Skuespillerkunstens Rige, naar det her hilses med Bifald; endelig at kun et saadant Drama kan gjøre Ronden paa alle Skuepladsene. Ja, Wiener Burgtheateret, der paa det Splendideste hædres, pleier ogsaa at gjøre Fordring paa den Ære, først blandt alle Skuepladsene at erholde vigtige Stykker i Manuscript til Opførelse.

Hvad der da, ved en utilstrækkelig Besætning og Udstyrelse, ved den hensynsløse, partiske Tone i Theaterreferaterne, var at befrygte for denne Førstefødte, er nu klart.

Af det, der fra forskjellige Sider, af Forfatteren selv, saavelsom af Hr. Döring og mange andre Venner meldtes os om Opførelsen af Richard Savage paa Frankfurter=Theatret, efter den første Forestilling, kunne vi uddrage, at alle Bekymringer for Digtningens seirende Magt næsten ganske forsvandt.

Efter at Expositionen var modtaget med stille Opmærksomhed, viste sig snart en mere levende Deeltagelse, der, stigende fra Scene til Scene, endelig ved Slutningen af anden Act udbrød i en tordnende Fremkaldelse af Gutzkow. Döring maatte frem og takke paa Digterens Vegne, da denne ikke var at finde, og Mængdens Larm ikke kunde stilles. Man erindrer neppe, i det Frankfurter Publicum at have været Vidne til saadan Enthusiasme. Ikke den ringeste Opposition viste sig. Digteren havde været saa forsigtig at stryge ethvert blot malerisk skjønt Sted og kun at fremhæve den drastiske Interesse. Döring blev som Steele to Gange fremkaldt. Tre Dage efter skulde den anden Opførelse finde Sted.

At med faa Undtagelser de Kræfter, Digteren havde taget i Reqvisition, ikke havde været at bringe i behørig Samklang med de tilstedeværende, kunde man vel forudsee. Publicum var dog fuldkommen tilfreds med sine Skuespilleres Præstationer.

En festlig Souper paa 50 Couverts, som blev givet den feirede Digter og den feirede Gjæst, Döring, i „Hof von Holland", frembød Leilighed til mange Lovtaler og Lykønskninger over Begge.

Saaledes er vel nu Banen til Theatret brudt for et af vore største Talenter, ustridig det mest begavede blandt dem, der nu skabe

og frembringe, — en Bane, der ofte ligesaa beredvilligt aabner sig for den simpleste Haandverksmæssighed, som den egensindigt lukker sig for det høie Kald. Vi ville haabe, at denne Begivenhed, der dog i alt Fald er vigtigere end en Sangerindes Fremtræden, vil bære de bedste Frugter i Fremtiden for vore Theatre, og hvis Ønske kunde i saa Henseende vel være oprigtige, end mit, jeg der allerede for flere Aar tilbage har afhyllet disse skjønne Perspectiver for Gutzkow og den tydske Skueplads."

A. L.

Dramatisk Ordbog.

Enhver Stand, enhver Haandtering har sine eiendommelige Udtryk, hvis Oprindelse man ofte mindst vilde søge der, hvor den virkelig findes. Disse Udtryk ere et Slags Rothvelsk, der kun er tilgængeligt for de Indviede, naar ikke engang imellem en Forræder af den gode Sag giver Hemmeligheden til Priis, eller en poleret Spion aflurer Sammenhængen. Rigest paa saadant Rothvelsk er Theaterverdenen; her gjør den mere opvakte Phantasie endnu meget, og ved Skuespillernes mangfoldige Reiser udbredes let Udtrykkene. I Frankrig, hvor Skuespillernes Rothvelsk har rige Forraad at opvise, har man i Sinde at lade en Ordbog komme for Dagen. Vi anføre et Par Curiositeter deraf.

Avoir de l'agrement og **manger du sucre** ere to Udtryk, der betegne det Bifald, som Skuespilleren har erholdt enten ved sin Indtrædelse paa Scenen eller efter en Effectscene.

Appeler Azor! betegner den lille, korte Larm, som en utilfreds Tilskuer frembringer, idet han driver Luften igjennem sine Læber, en Larm, der maa være en forvildet Pudel langt behageligere, end en stakkels Skuespiller, der i Pibningen aner Nærmelsen af en Storm.

Cabotins ere de nomadiske Skuespillere, der reise om fra By til By, med en Vogn, som indeholder Garderobe og Decorationer, Hyrdestav, Riddersværd, Skov og Mark. Man troer, at Ordet kommer af **Cabotage**, der, som bekjendt, betegner de Reiser, som Smaaskibe gjøre fra en Havn til en anden.

Manger un effet. Dette skeer, naar en Skuespiller af Uagtsomhed eller Skinsyge giver den Medspillende Svaret slet, og fordærver en Scene, der ellers havde gjort Effect hos Publikum.

Entrées. Dette kalder man de Par Tacter, som Orschestret spiller, medens en Person træder paa Scenen. Mange Skuespillere holde heraf, fordi de da mageligere kunne lade sig modtage.

Rat kalder man i Coulissesproget Figurantinderne, som for 2 Fr. Aftenen maa spille 3 Roller, d. v. s. stumme.

Teinturier kalder man Forfatteren, som ommodellerer Stykkerne. Naar en Skuespiller ikke ret synes om sin Rolle, saa kalder han en **Teinturier**, og lader ham forandre, hvad der ikke behager ham o. s. v.

D. Monies pinx *F. Lehmann lith*

EN FRANSK LANDSBYPRÆST SOM KJÖBER BLOMSTER.

Em Bærentzen & Co. lith. Inst.

Sang

afsjunget ved Deres kongelige Hoiheder Prinds Christians og Prindsesse Caroline Amalies Møde paa Gisselfeldt den 30 August 1839.

Mel. Hr. Peder kasted' Runer over Spange.

Nu er det Høst, nu er det Vandre-Tiden,
Nu flyver Storken bort til Pyramiden;
Her Farvepragten svinder,
Snart Skyen ryster Snee,
Men da i skjønne Minder
Det Svundne vi gjensee.
Fyrste-Par! I mindes Sommer-Glandsen,
Gisselfeldt staaer med som Blomst i Krandsen,
Gisselfeldt!

Fyrstinde! Du med Tanken gjæster Øen,
Seer Hjemmet, Dine Kjære hist bag Søen,
Der hvor Din Vugge gynged',
Hvor Englen hos Dig stod,
Hans Arm da fast omslynged'
En Søster, skjøn og god.
Uskylds Smaae steeg ned til Fyrstens Datter,
Uskylds Smaae paa Jord Du søger atter,
Uskylds Smaae!

Vi veed, o Prinds! at Gisselfeldt gjenkommer
I Minde hos Dig skjønnest denne Sommer,
Thi her var Eders Møde,
Her samledes I fro,
Trofaste Hjerter bøde
Velkommen Eder To.
Snillets Ven! Hjerternes Fyrstinde!
Gjennem Aar den Dag i Dag vi minde,
Gjennem Aar!

H. C. Andersen.

Inpromtu til Thorvaldsen,

da han paa Nyso havde fuldendt i Leer Holbergs Buste.

„Nei Danmark skal ei eie Holberg meer,
Jeg bryder Leret, som hans Aand omfatter!"
Saa talte Døden. „Af det kolde Leer,"
Bød Thorvaldsen, „skal Holberg fødes atter."

H. C. Andersen.

Smaaskizzer fra det nordlige Sjælland.

I.

To Naboer.

Den fattige Mand.

En revnet Væg, en hældende Gavl,
Et aabent Tag, en maadelig Avl,
To Faar, en Lod med Tidsler i Flor —
Det er min Lod paa Vorherres Jord.
Dog er jeg lystig, dog er jeg fro:
Min Qvinde mig følger saa tro, saa tro!
Hun planter Kaal i min Urtegaard —
Hun pleier min Søn og de stakkels Faar.

Den rige Mand.

En speilglat Væg og Gulvet i Tavl,
Et glindsende Tag, en rigelig Avl,
Et Slot, en Park med Blomster i Flor —
Det er min Lod paa Vorherres Jord.
Dog er jeg fattig, dog er jeg arm,
Saa brat forladt i min gyldne Karm;
Mig flygter Glæden i Glæders Flok:
Jeg har for Meget, men aldrig Nok.

Den fattige Mand.

Hist boer den rige, den stolte Mand;
Utalt er hans Skat som Ørknens Sand;
Mig skal ei ramme hans Spot og Haan:
Jeg slaaer mig igjennem vel uden Laan.
Lidt Salt jeg kommer paa Brødet mit:
Saa kan min Hustru faae Smør paa sit;
Smiil kun, Du Rige, fra Gammensbord!
Den Fattige giver Dig intet Ord.

Den rige Mand.

Hist boer den ringe, den trællende Mand;
Hans Lod er Armod — dog riig er han;
Saa fro han synger ved fattige Bord —
Jeg taler ham til — jeg giver ham Ord!
Kom hid, min Broder! ræk Haand mig, Du!
Tag med Din Lykke, Din muntre Hu!
Livsperlen er jo det nøisomme Sind:
Alverdens Guld kun fatter den ind! —

2.

Farvel til en skjøn Dag.

Farvel, Farvel, Du skjønne Dag!
Alt sænker sig Din Glands bag Skove;
Alt hviler paa den stille Bove
Din sidste Straale, mild og svag;
Alt stige ned de brede Skygger
Igjennem en forklaret Luft,
Og Myggen seiler i dens Duft
Til Bladets Læ, hvor Stilhed bygger.

See! paa det aabne Vindue hist,
Hvor frem et yndigt Hoved titter,
En Straale leer fra Skovens Gitter,
Og sender sit Farvel tilsidst.
Det var en Hilsen fra det Fjerne,
Et Vink, et Smiil i stille Qveld —
Farvel, Du skjønne Dag! Farvel!
Dit Epitaph er Nattens Stjerne! —

Tyd, Menneske! Din Skjæbnes Skrift!
Siig! hvad er Maal for Dine Dage?
Hvad er den Sum, der blev tilbage
Fra Livets sværmende Bedrift?
En Haandfuld Blomster, dufterige,
Som Mindet gav Dig øm og huld,
Og som fra Urnens dunkle Muld
I Nattens Skyggetimer stige!

Gjem disse Blomster paa Dit Bryst —
Det er jo al Din Arv og Eie!
Bevar dem vel paa Livets Veie!
Bevar dem i Din Sorg og Lyst!
Naar Solen gaaer bag grønne Skove,
Føl deres Duft i stille Qveld!
Og kys dem kjærligt til Farvel,
Naar træt Du ganger hen at sove!

Men naar Din sidste Dag gaaer ned
Med stille Vink i Aftenrøden,
Og end et Glimt, en Straales Gløden
Staaer dæmrende paa Jordens Bred:
Hold dem for Øiet frem, de søde!
Saml i et Blik al Livets Glands!
Og Mindets dufterige Krands
Dig følge til Guds Morgenrøde! —

3.

Aftensuk.

Klare Stjerner paa min Himmel,
Klare Tanker i mit Bryst,
Søde Toner for mit Øre,
Stille Timer — Sjælens Lyst:
Ak! hvad kan jeg Meer forlange?
Lys i Livets dunkle Drøm!
Kjække Solglimt, der bestraale
Tidens underfulde Strøm!

Og dog Mere jeg forlanger —
Meer end Stjernen over Kyst,
Meer end Tanker, Meer end Toner,
Meer end Drømmen i mit Bryst:
Kun et Ord, et duevinget,
Sendt med Trøst mod Hjertets Savn —
Kun en Stemme, som i Lovet
Hvisker bævende mit Navn! —

4.

Huusmandens Viv.

En Dreng jeg havde saa rund og rød;
Han laae ved mit Bryst, han sad paa mit Skjød —
Og han blev lagt i en Kiste.

En Pige jeg havde saa skjær og hvid;
Hun var en Lilie klar og blid —
Og hun blev lagt i en Kiste.

En Gut jeg havde saa fro, saa kjæk;
Han foer tilsøes paa det susende Dæk —
Han blev ei lagt i en Kiste.

Nu er jeg ene, jeg gamle Viv;
Mit Haab, min Glæde, mit Ungdomsliv —
O, Alt blev lagt i en Kiste!

Gud signe Jer for den Hvid, jeg fik!
Jeg bytter den for en Lædskedrik:
Det bliver da vel den sidste —

Saa faaer jeg Rum i en Kiste.

5.

Gudstjeneste.

(Søndag Morgen).

Stille, stille,
Bølger! ei saa stærkt I trille!
Kom Sabbathens Dag i Hu!
Bier, som i Arbeid gløde,
Veed I, det er Helligbrøde,
Om I Honning samle nu?!

See de hulde
Jordens Blommer, andagtsfulde,
Øiet imod Himlen vendt!

See! som tusind Offerskaaler
Ned de kalde Naadens Straaler
Fra det lyse Firmament.

Templet hvælver
Sig foroven — Bladet skjælver:
Vinden hviler i dets Ly.
Jordens Taager sig forklare;
Kjærlighedens Engleskare
Vugges paa en Morgensky.

Knæler, knæler!
Eders Andagt huldt formæler
Med Naturens dybe Fred!
Alle Hjerter, alle Blommer
Aabne sig for ham, som kommer
Med Velsignelsen herned! —

6.

Bedstemoders Leeg.

Dagen endt — det er mod Aften:
Træets Skygger sig forlænge,
Og en Taageduft sig hæver
Fra den solbestraalte Vænge.
Hist i Eng, hvor frisk det lufter,
Kjøres Hø til lystig Sang:
Visne Blomst fra Stakken dufter
Op mod Lyset sidste Gang.

Bedstemo'er med Sønnedatter
Sidder hist i Aftensolen, —
Og hun læner sig tilbage
Trygt i Bedstemoders-Stolen;
Men paa hendes Skjød den Lille
Vugger sig med Rosenkind
I en Lysning af de milde,
Matte Blikkes Aftenskin.

See det friske Blad, som springer
Fra den sammensjunkne Stamme!
See den kjække Gnist, som stiger
Af den halvtudslukte Flamme!
See den røde Knop, som bryder
Frem af Sneens Sørgeliin!
See den grønne Qvist, som skyder
Fra den smuldrende Ruin!

„Bedstemo'er! hvad skal vi lege?
„Ikke sandt? vi lege Fremmed!
„Du skal reise først! Du reiser
„Langt, ja, grumme langt fra Hjemmet!
„I Besøg hos mig Du kommer,
„Ikke? — paa mit gyldne Slot, —
„Bli'er hos mig den hele Sommer —
„Og der har Du det saa godt!"

„„Ja, min Engel! ja — jeg reiser"" —
Hvidsker Bedstemoer, og smiler —
„„Til Dit Slot, det gyldne, klare,
„„Salig, drømmende jeg iler!
„„Seer Du Vingen, som mig hæver —
„„Bort — til Høieloftet ind!"" —
Og den sidste Straale bæver
Underligt paa hendes Kind.

„Bedstemo'er! nu er Du kommen!"
Bryder ivrig ud den Lille —
„Bedstemoer! men hvorfor bliver
„Du med Eet saa taus og stille?"
Stakkels Barn! hvad maa Du skue?!
Øiet lukt — „hun sover vist!"
Altaret for Fredens Lue —
Døden slukkede dets Gnist.

Men den gyldne Sol er sunken
Mildt bag Horizontens Fjerne:
Frem af Himlens Dyb sig hæver
En forklaret, glandsfuld Stjerne;
Brat paa Jord et Lys udsluktes, —
Et paa Himlen hist blev tændt:
Evangeliets Bog oplukkes
Paa det dunkle Firmament.

Det var Legen — det var Livet!
Som et Barn hun gik til Himlen:
Paa den høie Jakobsstige
Mødes hun af Børnevrimlen.
Did, hvor Lys og Luer stræbe,
Hendes Aand paa Straalen fløi — —
Hun har Smilet paa sin Læbe,
Hun har Englen paa sit Skjød. —

7.

Betlerens Lykke.

En Daler jeg havde — saa rig jeg var,
Som duftende Blomst i Enge,
Som Fugl med sølverne Vingepar,
Som Sol, der straaler paa Vænge.
Det Slot derhenne med Guldets Glands
Det kunde jeg sagtens leie, —
Ja, Nattens Pragt, den lysende Krands,
Var fast jeg Mand for at eie.

Jeg hinkede hen paa mit ene Been,
Og satte mig stolt i Solen:

Der tyktes jeg mig saa god som En,
Der gaaer med Stjerner paa Kjolen.
Een Arm — een Fod — to Oine dertil, —
En Dalers Mynt at spendere:
Jeg gad dog vidst, hvad et Menneske vil
I Verden onske sig mere!

Da gik mig en Herre stolt forbi,
Af dem, der spanke paa Tvende;
Han var af det store Compagni:
Dog — Adam kaldte han Frænde.
„Du Stakkel!" sagde hans Ord og Blik;
Det lob mig koldt over Ryggen;
Fra Solens Ansigt stille jeg gik,
Og satte mig hen i Skyggen.

Men see! den Konge for Solens Skin
Ei gjorde min Tro til Skamme —
Da kom der en Anden med Sorg paa Kind,
Vanfør, eenbenet den Samme.
En Arm — et Been — det broster kun lidt:
Dog skjønt er Livet at friste;
Men Oinenes Glands — han havde kun eet,
Den Stakkel! og ingen at miste.

Hans Lomme var tom, hans Gane tor:
Han sukked' i Dagens Lue;
Da følte jeg mig saa riig som før:
Jeg mærked' vel min Formue.
Den Stakkel! eet Oie — jeg havde to —!
Med ham ei vilde jeg dele:
Min Daler han fik, mit uskiftede Bo —
Han trængte jo til den hele.

Da kom den Stolte — jeg saae ham godt —
Med Stjerner og gylden Kjæde:
Paa Læben sad der en fattig Spot,
Som haaned' min rige Glæde.
Han raabte: „Hvad frister Din daarlige Hu,
„Du Stodder med Smiil i Oie?
„Troer Du, med Manna det regner endnu,
„Som hist over Hebrons Hoie?"

Jeg løfted' min Arm — jeg aabned' min Favn:
„Mig skal Du Betleren kalde!
„Jeg har en Kjærlighed uden Navn:
„Den fatter om Alt og Alle.
„Hver Broders Lykke mig hører til:
„Jeg føler den i mit Hjerte!
„I Solen jeg staaer — den sprede vil
„Hver Sky af den jordiske Smerte!" —

8.

Kjærlighed i Naturen.

To Oine modtes, saa blaae, saa blaae:
De kaldte sig Hav og Himmel;
I Blikket sværmerisk-stille laae
De funklende Tankers Vrimmel.
I Vest der blussed' en Altarild,
Og farved' de rodmende Hoie:
Dens Lue tolked' mægtig og mild,
Hvi Oie stirred' i Oie.

Men Altret sank med sin dæmrende Glød;
Da stege de Tanker saa klare:
Af Oiets Nat i Funker de brød
Som Stjernernes glødende Skare.
Nu veed jeg, hvorfor i Skyggernes Stund
Saa bævende Hjertet banker:
Et Oies Kreds er jo Nattens Rund
Med hellige Kjærlighedstanker! —

9.

Den vilde Jagt.

Jeg sad ved Gurres Vande,
Hvor Skrænten hælder,
Og Bølgen op sig hviler
Til Borgens Kjælder.

Jeg saae en Stjernehimmel
I Søen blaane;
Ind i Ruinen stirred'
Den stille Maane.

O, Hvilehøi for Sekler!
— Saa var min Tanke —
O, klare Dages Skygger,
Som her omvanke!

O, Efterklang af Giger
Og Fløitetoner,
Som suse hen med Vinden
I Skovens Kroner!

Her, hvor Pokaler mødtes
Ved Sang og Brade,
Et Sørgeqvad kun toner
I Aftens Blade.

Hvor skareviis de bølged'
Om Saft fra Rhinen,
En eenlig Vandrer sidder
Taus i Ruinen.

O, Du, hvis Navn ei Saga,
Ei Dan forgjætter!
Som salig her har sværmet
I dunkle Nætter!

Du Aand, som mægtig freder
Om disse Dale!
Send mig et venligt Varsel
Fra Skovens Sale!

Send mig fra hine Tider
Et Glimt tilbage, —
Et lyst, et yndigt Billed
Af svundne Dage! —

Og see! fra Maanens Skive
Gled Skyens Klæde:
Der laae et Smiil om Dalen
Af stille Glæde.

Men tindrende det lyste,
Hvor Skrænten hælder,
Og Bølgelil til Sivet
Et Sagn fortæller.

Der sad i Læ af Bakken
En Mand og Qvinde:
Til deres Tale lytted'
De tause Vinde.

Han slog om hendes Midie
Sin Arm, den stærke;
Hun skjalv — de stille Blomster
Det kunde mærke.

„Giv mig et Kys, Du Søde!
„O, maa jeg ikke?"
Hun vendte sig, og svared'
Med stolte Blikke:

„„Vil høvisk smukt Du være?!
„„Husk, hvad Du loved',
„„Da ved Din Haand i Natten
„„Jeg ud mig voved'!

„„Hvis Du en Qvindes Elskov
„„Med Svig bedrager,
„„Da skjælv i Midnatstimen,
„„Naar Kongen jager!

„„En Dag — jo lød hans Tale —
„„Skal atter gløde!
„„Den stige skal som Hævner
„„For Nattens Brøde!"" —

— „O, søde Rosenblomme!
„Du vil ei vredes!
„Lad ind mig for Dit Hjerte
„Som Dommer stedes!

„Hvi skjule Kindens Rose,
„Hvis Purpur brænder,
„Liig tvende Lilieblade
„De hvide Hænder?

„Saa slet, hvad Hjertet føler,
„Kan Ordet male:
„I Kysset boer og bygger
„En Elskovstale.

„O, ti! Lad Diets Straale
„Mig sødt betrygge
„En Atterdag for Glæden
„Og Elskovs Lykke!"

Da dæmred' det i Natten:
En Skygge sænked'
Sig om de To, som Elskov
Paa Skrænten bænked'.

Forfærdet blev den Skjønne:
„Vee! Kongen farer
„Skymørk igjennem Natten
„Med sine Skarer!"

Men hendes Flugt beseired'
To Arme stærke;
Han skjælved' ei for Kongen —
Det var at mærke.

Og tyst i Midnatstunden,
Af Skyggen skjælet,
Med hendes Rosenlæbe
Sig hans formæled'. —

Jeg løftede mit Die
For at beskue
Den vilde Jagt, der stormed'
Paa Nattens Bue.

Da saae jeg vinget drage
For Maaneluen
En Flugt af Alfer hvide
Henover Buen.

De gyldne Flaggerlokker
I Vinden flode;
Jeg saae det blanke Kogger
Fra Skuldren glode.

Og Sølverpile glimted'
Paa Buens Strenge:
Tidt foer de ned fra Skyen
I Skov og Vænge.

Da blev jeg sært tilmode;
Heel vel jeg kjendte
Den vilde Jagt, og Pilen,
Hver Jæger sendte.

Det var, som gyldne Lyrer
Paa Luftens Strømme
Gled hen med Saga-Røster
Om Elskovs Drømme.

Bort fløi de — Pilen suste
Fra hviden Finger;
Men Skyerne for Maanen
Var Amors-Vinger! —

F. J. Hansen.

Med Ludvig Phisters Portrait.

Man Liighed og ei Liighed her vil finde;
Hvo mægter Kunstens Proteus fast at binde?
Hver Aften er han ny! — See Lune, Snille,
See — ja see bare Manden spille!

H. C. Andersen.

En heltemodig Feighed.

I.

For fire til fem Aar siden syntes Duellen at være indsat til øverste Dommer i alle vore Stridigheder. Mange, der endnu vare et Bytte for den revolutionaire Opbrusen, svoer med Enthusiasme til de nye, literaire og politiske Lærdomme, der bleve prækede af moderne Reformatorer, medens Andre reiste sig for at forsvare de Altre, for hvis Fod hine ikke vilde knæle; og Enhver ansaae det for en Ære at bryde en Landse i sine Troeslærdommes Navn. Medens man sørger over de ulykkelige Resultater af disse Kampe imellem Landets Børn, der maaskee Alle ville dets Lykke og Hæder, men under forskjellige Theorier, kan man ikke andet end beklage i vor Tid, der hver Dag opdager saadanne skammelige Apostatier, en sørgelig Virkning af den fuldstændige Ligegyldighed, der hviler tungt paa Samfundet, denne Heftighed, der havde Magt til at vække saa skjønne Følelser.

I Gjæringens Periode, i Aaret 1832, samledes en halv Snees unge Mennesker ofte i et Huus i Gaden „Jacob", hos en fælles Ven, og der udtalte enhver sine Tanker om Tingene og Begivenhederne, og søgte at oplyse sig ved en fornuftig Debatteren, der blev vedligeholdt med Varme paa begge Sider men næsten stedse med en Frimodighed, som bragte dem til at antage hvad der var rigtigst uden Misundelse og uden Betænkning.

En Aften reiste sig en politisk Strid iblandt dem, og da denne er den frugtbareste Jordbund, saa fremsatte Enhver sin Idee, og forsvarede den med den største Kraft. Man var dristig, ubesindig, sværmerisk i hine Enthusiasmens Dage; man skjød Bresche i de stærkeste Institutioner, uden at forfærdes over Farerne, man udsatte sig for ved Angrebet, og man plantede strax sin Fane, naar man havde gjort et Skridt frem, et Triumphskridt; lidet brød man sig om nogle Skridt længere frem at træffe paa overlegne Kræfter; Ideernes umaalelige Verden laae aaben, man drømte der om herlige Erobringer, man marcherede. Da var der Leilighed til at stride for den unge, fyrige Indbildningskraft. Da sneg sig, som det hændes altid, Væsener uden Mod og

Em. Bærentzen fecit

LUDVIG PHISTER.

Em. Bærentzen & Co. lith. Instit.

Loyalitet ind imellem, skjulende sig under den Maske, de fandt, der klædte dem bedst, for, beskyttede af Mængden, at skaffe sig Udseende af Heltemod. En saadan Person var i denne Forening, og han havde hidtil spillet sin Rolle saa godt, at Faa havde opdaget en svag Sjel og Hjerte under Sløret af de ædle Følelser, han affecterede.

Denne Gang var hans Enthusiasme steget til det Høieste; hørt med den mest smigrende Opmærksomhed, havde han draperet sig paa romersk; han vilde lade føle hos sig Fanatismens Genie, Martyrens Mod. Alle hans Tilhørere havde ydet ham Bifald, undtagen een eneste, en ung Maler ved Navn Leon Dalien, som vurderede ham efter hans rette Værd. Istedet for at svare med Bravo, blev han derimod opbragt over den Beundring, man saa taabeligen overøste ham med, modsagde ham levende og nedlagde i sine Ord en uvilkaarlig, men krænkende Bitterhed.

Adrian Parmentier (det var Navnet paa ham, som spillede Helten) havde ikke forudseet denne Hændelse; han blev derfor høiligen foruroliget derved; men han var gaaet for langt frem, til at kunne drage sig tilbage, uden at compromittere sin Ære. Han saae sine Venners Blikke hæfte sig paa ham for at bedømme, om han værdigen vilde svare paa det Angreb, der nylig var gjort paa ham, og Udtrykket i deres Ansigt viste ham, hvad han maatte gjøre; han bestemte sig da pludselig dertil, han skjælvede, blev bleg, men, idet han hæftede et Blik paa Leon, som han anstrængte sig for at gjøre saa stolt og imponerende som muligt, sagde han:

„De er uforskammet! De har fornærmet mig, jeg fordrer Opreisning."

Leons Øine løb omkring, og han saae, at alle de Tilstedeværende bifaldt Udfordringen; hans ædle, aandrige Ansigt blev roligt; han smilede blot bittert, ligesom forudseende, hvad der vilde træffe, og sagde disse Ord med Fasthed:

„Og for at skaffe Dem denne Opreisning, maa jeg slaaes med Dem min Herre, ikke sandt?"

„Ja vel," sagde Adrian i en stolt Tone, „eller ogsaa maa De erkjende, at de har fornærmet mig og gjøre mig Afbigt i deres Nærværelse, som have været Vidner til Fornærmelsen. Jeg ønsker ingen tvetydig Afbigt, forstaaer De mig!"

„Nu vel," svarede Leon, „jeg vilde have gjort Afbigt, havde De forlangt det paa en mere passende Maade, nu vil jeg hverken gjøre det eller slaaes med Dem."

Forundring malede sig paa Alles Ansigter; Adrians straalede af Hovmod. Da han var traadt ind i Selskabet, havde han i Forveien beregnet sin Opførsel, han havde indrettet den saaledes, at hverken hans Liv eller Lykke udsattes for det mindste; der maatte da en ulykkelig Omstændighed til, for at forvirre hans Plan, thi han havde aldrig tænkt, at der kunde hændes Noget, som skulde drage ham ind i en Stilling, hvor hans Liv var i Fare. Derfor fyldte Leons Vægring ham med Glæde, Meningen om hans Mod var ei alene bleven usvækket, men forhøiedes endog, uden at han udsatte sig for nogen Fare. Imidlertid, da han i Grunden antog Leon for tapper, og ikke forstod hans Opførsel, blev der dog nogen Frygt hos ham, men hans Stolthed henrev ham fra enhver Betragtning.

„De seer, mine Herrer!" sagde han med affecteret Værdighed, „han vil ikke slaaes."

„Ja, fordi mit Liv ikke tilhører mig nu," sagde Leon i en djærv Tone.

„Ja, fordi De er en Cujon," svarede Adrian.

„Fordi jeg er en Cujon!" raabte Maleren. „O! jeg skal vise Dem det Modsatte. Men alle De, mine Venner," sagde han til Vidnerne til dette Optrin, som betragtede ham med Foragt, „ansee De mig da ogsaa for en Cujon? Vil De ikke for Fremtiden række mig Deres Haand? vil De forskyde mig fra den

hellige Ligue, som vi have dannet i den hellige Sags Navn?"

„Der er intet Baand mere mellem os og En, som kan vise sig saa uværdig," raabte Alle."

Mit Liv tilhører mig ikke idag," svarede Leon. „Det er ikke et tomt Paaskud, det sværger jeg; — men senere, husk vel, hvad jeg siger, — saa snart jeg kan, naar jeg først kan raade over mit Blod, skal jeg komme til Dem, og i Alles Nærværelse skal jeg vel vide at viske denne Plet af min Pande."

„Æren gaaer for Alt," sagde Adrian; — „der kan ikke gives nogen Hindring i Verden, der tør afholde En fra at svare, naar den kalder."

„Ja, Æren gaaer for Alt," svarede Leon, „og derfor kan jeg idag ikke udsætte mit Liv; men glem ikke det Løfte, jeg har gjort Dem. Vi skulle igjen en Dag sees, Ansigt til Ansigt, og jeg skal see til, at denne Dag ikke skal være fjern; glem det ikke; thi denne Plet maa afvaskes. Og da De nu kjende Grunden, hvorfor jeg handler saaledes, saa ville De skjænke mig Deres Bifald og Deres Venskab igjen."

„Men," udraabte en af de Nærværende, „hvorfor skjule denne Bevæggrund, dersom den er agtværdig og mægtig nok til at opsætte Opreisningen for en Fornærmelse?"

„Endnu lærer De den ikke at kjende," sagde Leon med Stolthed; „jeg har sagt Dem, at mit Liv ikke tilhørte mig; har jeg givet Dem Anledning til at tvivle paa mit Ord?"

Han hæftede et Øieblik sit Blik paa Adrian, der neppe kunde udholde dets Skarphed; derpaa forlod han Forsamlingen, som forbausedes over en saadan Selvtillid efter en Handling, der vanærede ham i Verdens Øine.

II.

Tre Aar vare henrundne siden dette Optrin, jeg har beskrevet, og de havde fremkaldt mange Begivenheder. Opror havde ofte vædet Paris's Gader med Blod, og Fængslerne vare endnu fulde af dem, som havde sammensvoret sig og grebet til Vaaben for deres politiske Tro. En Dag modtog Adrian Parmentier og fem af de unge Folk, som havde været Vidne til hans Udfordring af Leon Dalien, og som havde beundret den Førstes Mod og kastet Foragt paa den Andens Feighed, som de kaldte det, hver et anonymt Brev, der bad dem om et Møde næste Morgen Klokken 10 i hiint Huus i Gaden Jacob, hvor de før forsamledes, men uden at sige i hvad Anledning. Fire af dem, der havde sluttet sig til Foreningen, vare gaaede under i forskjellige politiske Kampe, der havde reist sig i Hovedstadens Indre, og hvori næsten Alle havde taget virksom Deel. Ingen af dem, der var tilbage, og som var bleven indbudt paa en saa sælsom Maade, undlod at begive sig til Stedet paa den i Brevet fastsatte Tid, og de bleve Alle meget forundrede, da de mødtes og saae, at de vare komne i samme Anledning. Ingen iblandt dem kjendte Haandskriften i Brevet.

Imidlertid slog Klokken 10, og endnu havde Intet opløst dem Gaaden; en halv Time henrandt, i hvilken man gjorde tusinde Gisninger, og de begyndte allerede at ansee sig for mystificerede, da det pludselig ringede.

„Endelig", raabte en af dem, „kommer maaskee Forfatteren til den hemmelighedsfulde Circulaire."

Han løb hen og aabnede Døren.

En utaalmodig Nysgjerrighed viste sig paa alle Ansigter. . . Det var Leon Dalien, som de ikke havde seet i tre Aar, som de havde unddraget deres Venskab, fordi de ansaae ham for feig. Han var bleg, hans Øine saae

matte ud, men der viste sig i hans Ansigt et Udtryk af Tilfredshed, som oplivede det.

De betragtede ham med Forundring, og Adrian følte sig forvirret.

„Jeg seer, at de ikke ventede mit Besøg," sagde Leon med rolig og fast Stemme; „jeg seer, at De har glemt min Eed for tre Aar siden, men jeg har ikke glemt den! En iblandt Dem har kaldt mig feig, Alle troede De, at jeg fortjente dette vanærende Tilnavn, jeg kommer nu for at bevise Dem det Modsatte.

Adrian blev bleg, de Andre lyttede med Deeltagelse.

„Da jeg, ved at afslaae Udfordringen," vedblev Leon, „sagde dem, at mit Liv ikke tilhørte mig, vilde de ikke troe mig. I Deres Tanker var det en Udflugt, jeg brugte, for at unddrage mig fra at give en Opreisning, der vilde koste Blod. Hører mine Herrer! hører da og dømmer, om jeg er feig! — Jeg er Kunstner. For nogle Aar siden vare alle mine Hjelpekilder udtømte; lange og vanskelige Studier havde medtaget, hvad jeg eiede, mit Arbeide indbragte mig endnu Intet; thi Kunstneren mangler ofte Brød, og for at leve af sine Arbeider, maa Verdens Luner tage dem i Beskyttelse.

Jeg eiede da Intet; jeg maatte fortsætte min Bane eller see min Fremtid tilintetgjort, Elendigheden leire sig ved min Dør, drive mig til Selvmord maaskee!... Nogle Venner kom mig tilhjelp, Venner, der ogsaa vare fattige, men som paalagde sig Savn for at hjelpe mig, og aabnede mig deres Pung. Jeg blev deres Skyldner for 5000 Fr. Det var en unaadelig Sum baade for Dem og mig og jeg gjorde ved mig selv det Løfte — og det var et helligt Løfte — saa hurtigt som muligt at betale Gjelden. De indseer da, at jeg ikke kunde give mit Liv bort, ikke sandt, Hr. Adrian? Thi da De vilde, at jeg skulde sætte det paa Spil mod Dem, havde jeg endnu ikke betalt en Skilling af min Gjeld. Men strax efter at jeg forlod Dem, mine Herrer! gav jeg mig til at arbeide Dag og Nat, jeg nægtede mig Hvile, Søvn, for at fremskynde Opfyldelsen af mit Løfte. Jeg tænkte, at Hr. Adrian utaalmodig ventede paa Opreisning for Fornærmelsen, ogsaa jeg ventede utaalmodig, — utaalmodig efter at afvaske den vanærende Feighedsplet, som de saae paa min Pande, utaalmodig efter at gjenvinde Deres Venskab, at trykke Deres Hænder i mine. — Jeg har fundet Tiden meget lang mine Herrer, tre hele Aar! O, vidste De, hvad det har kostet mig at udholde denne Udsættelse, for at gjenvinde min Ære i Deres Øine! men Kunstnerens Værker frembringes kun langsomt, naar han vil, at de skulle være smukke, og det er vanskeligt at afvinde Verden et gunstigt Blik paa Arbeider, der ere betegnede med et Navn, der for første Gang fremtræder paa Kunstens vide Bane; Verden er ikke altid retfærdig; ofte tilbagestøder den den talentfulde, redelige Kunstner, som er ubekjendt, for at berige den middelmaadige, der har skaffet sig sin Anseelse ved Intriguer. Endelig er det lykket mig at betale den Gjeld, jeg havde paadraget mig, og seer her, mine Herrer! om denne Gjeld var en Usandhed," sagde han og viste dem flere Billetter, „seer selv!"

„Og nu", tilføiede han, „er jeg til Deres Tjeneste, Hr. Adrian; mit Liv er lykkeligt, thi mit Navn er indskrevet med Hæderens Skrift i Kunstens Annaler; Æren er den Rigdom, der skaffer den sødeste Lykke, og der behøves vist Mod til at udsætte sig for Tabet af et saadant Liv. Nu vel, mit Liv er frit, mit Blod tilhører Ingen uden mig. Er De beredt?"

„Bravo, bravo! Du er en kjæk Mand," raate Alle undtagen Adrian; „vi bede Dig om Forladelse, Ven! at vi have tvivlet om Dit Mod, men hvorfor skjulte Du Bevæggrunden?"

„De veed vel, at Kunstneren er stolt,"

sagde han, „at han ikke vil blotte sin Nød.“

De omfavnede ham med Inderlighed.

„Nu vel,“ vedblev Leon og henvendte sig til Adrian, som var synlig forvirret, „De har forstaaet mig, ikke sandt? Opreisningen maa skee idag, i dette Øieblik, og vi tage alle dem til Vidner, der vare tilstede ved Fornærmelsen, dem idetmindste, som Døden har sparet.“

Men i det Tidsrum, som var forløbet siden Fornærmelsen, havde Adrian anstillet mange Betragtninger. Han havde sluttet sig til det revolutionaire Partie af Forfængelighed, thi dengang helligede Alt, hvad der var ungt, sig den Sag, og havde han vægret sig ved at forene sig med sine Venner, og blevet neutral, havde man foragtet ham; nu, da Partiernes Enthusiasme var fuldkommen forbi, da Mængden antog og proclamerede denne Grundsætning: „Jeg bryder mig ikke om den almindelige Interesse, naar min ikke lider derunder“, nu, da man kunde vægre sig ved at gaae i nogensomhelst Kamp, uden at overgives til Foragt, havde Adrian skyndt sig med at trække sig tilbage i neutral Stilling med den, hans uædle og svage Hjerte meget naturlige Beslutning, ikke paa nogen Maade at udsætte sig. Denne Leons Tilbagekomst satte ham i en meget mislig Stilling; han var den, der havde udfordret ham, der havde kaldt ham feig, da han havde vægret sig ved at slaaes, hvorledes skulde han nu drage sig tilbage? Imidlertid, han maatte svare.

„Og hvis jeg nu, da Touren kommer til mig, har en Grund for, ikke at ville slaaes nu?“ svarede han efter nogen Betænkning.

„O, De har glemt Deres Ord,“ svarede Leon, „der kan ikke gives nogen Hindring i Verden, som kan afholde En fra at svare, naar Æren kalder.“

„Jeg havde ikke tænkt over det, min Herre!“

„Hans Bevæggrund er formodentlig den samme, som hindrede ham i at forene sig med os, da vi kæmpede for Friheden“, sagde de Alle med Harme.

„Feig! han, som har ladet mig sukke i Vanære i tre Aar,“ raabte Kunstneren. „Seer her, mine Herrer! seer her Helten, som De forgudede; det er ham, som gebærdede sig, som om han besad en Martyrs Dyder; bekrandser da hans Hoved!... Hvorledes skal han straffes for de tre Lidelsesaar, han har foraarsaget mig, mine Herrer? Ved at gjøre Forhaanelsen endmere beskæmmende i alle Deres Paasyn, maa hans Hjerte dog prøves, hvis han besidder den mindste Stolthed.“

Han nærmede sig Parmentier, og slog ham med sin Hanske i Ansigtet.

„Han skal taale dette Beviis paa Foragt i Alles Øine, dersom han ikke slaaes,“ sagde Vidnerne og gik imod ham.

Adrian reiste sig bleg og skjælvende.

„Velan, jeg vil slaaes,“ mumlede han.

En Time efter stode begge Modstanderne over for hinanden; Leon med den Rolighed, det sande Mod indgiver, Adrian betagen af feberagtig Gysen.

Duellen skulde finde Sted med Pistoler, man stillede dem paa tyve Skridts Distance. Leon omfavnede en Ven, med hvem han fra Barndommen af havde sluttet det inderligste Venskab, og som han glædede sig ved at gjenfinde, med den samme Oprigtighed, som forhen, efter saa lang Tids Forløb. Da han derpaa saae sin Modstander skjælve som et Barn, sagde han:

„Velan, min Herre, De blev fornærmet, skyd De først.“

Adrians Haand, lagde krampagtig Pistolen an, og Skuddet gik af.

Leon faldt.

Hans Venner ilede til, Blodet strømmede ud af hans Bryst. Nogle Secunder efter døde han i deres Arme.

„Vær rolig, min Herre!“ sagde med høi Stemme et af Leons Vidner, „Hr. Adrian vil aldrig give os Revanche...“

„Hvorfor det, min Herre!" sagde Adrian, der havde gjenvundet sin Koldblodighed, thi Nærværelsen af Liget foraarsagede ikke den mindste Bevægelse i det egenkjærlige og kolde Hjerte.

„Ih, min Gud! fordi De vilde faae et nyt Feberanfald."

„De fornærmer mig, min Herre!" sagde Adrian skjælvende paany.

Derpaa saae han blidt paa Fornærmeren og sagde i en ædelmodig Tone:

„Jeg vil glemme Alt, Sorgen over at have mistet Deres bedste Ven har henrevet Dem! Giv mig Haanden!"

„Glem, hvad De vil," sagde Leons Ven med Foragt, idet han lagde Liget tilrette i Vognen.

„Stakkels unge Mand, hvor han elskede Leon!" sagde Adrian.

Trykkende sine Secundanters Haand, der vare beskjæftigede med at udføre deres sørgelige Pligt, sagde han:

„Jeg har ikke et Dieblik at spilde for at unddrage mig Forfølgelsen. Farvel, mine Venner!"

Armond Rochour.

Theaterartiklen.

Det gjør os ondt at maatte underrette vore Læsere om, at Forfatteren til de under Mærket Ps.-B. i forrige Saison leverede Theateranmeldelser paa Grund af Forhold, som her ikke er Stedet til at udvikle, har undslaaet sig for ogsaa i nærværende Theateraar at besørge denne Artikel. Uagtet vi allerede i længere Tid ikke havde været uvidende herom, var dog Sagernes Stilling saadan, at vi endnu ved Saisonens Begyndelse svævede i den fuldkomneste Uvished om, hvorfra vi skulde tilveiebringe en dramaturgisk Kritik, der kunde svare til Tidens Fordringer og Tarv, eller om vi overhovedet skulde blive istand til at skaffe den tilveie. Deels haabede vi endnu bestandig ved Grunde og Overtalelser at bevæge den forrige Anmelder til igjen at paatage sig et Hverv, som han, efter vor Formening, havde rogtet med saamegen Dygtighed, deels er Antallet af dem, hos hvem man paa engang kan forudsætte Indsigt i Theatervæsenet, dannet Smag og moden Dømmekraft i æsthetiske Anliggender saa ringe, at det næsten forekom os dobbelt umuligt, naar vi tillige betænkte, under hvilke mislige Forhold Kritiken befinder sig herhjemme. Medens i Frankrig f. Ex. en Kritiker i den Grad finder sin Løn i den almindelige Agtelse og Paaskjønnelse, at en anonym Recensent der hører til Sjeldenhederne, er Forholdet hos os af en ganske anden Natur. Med Navnet „Kritiker" forbinder sig hos os endnu bestandig en saadan Masse af vrange Anskuelser og forkeerte Begreber, at Ordene: Kritik paa den ene Side, og Brantenhed, Hadefuldhed, Lyst til at dadle og nedsætte, paa den anden, i vort Sprog næsten ere Synonymer, — skjøndt det, Kritikerens hæderlige Kald gaaer ud paa, netop er det modsatte af alt dette. — Kritiken vil kun det Skjønne. Det er derfor naturligt, at en Kritikers hele Færd udspringer af Kjærlighed til det Skjønne og Beundring derfor. Hvad han i alle sine Foretagender vil vise, er ene og alene, hvorvidt den Skjønhedsidee, der lever i ham selv, er realiseret i det Givne, hvad enten nu dette er Digterens Arbeider, Malerens og Billedhuggerens Kunstværk eller Skuespillerens Præstationer. Men hans Kjærlighed til det Skjønne maa naturligviis ikke i den Grad være parret med Blindhed, at han af lutter Kjærlighed dertil seer Skjønheder overalt, selv der, hvor Modsætningen deraf eller den totale Mangel træde ham aabenlyst imøde. I dette Tilfælde bør han naturligviis ligesaalidt betænke sig paa at paavise Manglerne eller, om muligt, borttage de Pletter, der true Skjønhedsbilledet med Ødelæggelse og Fordærv, som

den forstandige Gartner betænker sig paa at bortskjære de vantrevne Skud, der true med at ødelægge hans smukke Plante. Disse Bestræbelser er det imidlertid netop, der saa almindeligt miskjendes og misforstaaes.

Enhver Yttring — den være nok saa almindelig — gives en speciel Anvendelse og Hentydning, der er den fremmed; enhver velbegrundet Dadel, enhver velfortjent Roes underlægges Motiver, som man ikke gjør sig den Uleilighed at søge der, hvor de alene ere at finde, men som langt beqvemmere udledes af Privathensyn og personlige Forhold. I en ligesaa nær som naturlig Forbindelse hermed staaer den hensigtsløse og upassende Lyst til at udfinde en Recensents Navn og Personlighed. Det er saa langtfra, at en Anmelders Anonymitet er ukrænkelig, som den burde være, at man meget mere betragter ham selv som „vogelfrei" og hans Navn givet til Priis, hvis man blot kan være saa heldig at udfinde det. Det er ubegribeligt, hvor lidt man heri tager noget Slags Hensyn, men vi have i den Henseende Erfaringen for os — ja, man vil neppe troe os, naar vi anføre, at man ikke engang har undseet sig ved til et af vore Blade at indsende en Artikel — som Redactionen imidlertid var delicat nok til ikke at optage — en Artikel, der ligefrem gik ud paa at godtgjøre, at den anonyme Forfatter af Theateranmeldelserne var den og den, documenteret ved „Sætterens Udsagn!!" — Vi kunne ikke forlade denne Materie uden endnu at berøre en anden Ulempe, som er nøie sammenvoret med den Udviklingsperiode, hvori vi leve. Vi have hos os hidtil havt Dilettanter i Musik, Poesie, Skuespilkunst o. s. v.; til disse slutter sig i den nyere Tid en ny Genre, der uimodsigeligt er den værste: Dilettanterne i Philosophien. Vi tvivle meget om Muligheden af at udfinde hertillands „fire store" Philosopher, men vist er det, at det vilde være saare let at udfinde i det mindste „tolv hundrede smaa." Af disse ere de Fleste i deres egen Mening for længe siden „kommet ud over Hegel," skjøndt de i Sagen selv kun have bragt det til at opsnappe hans Terminologie. De foragte derfor Alt, hvor de ikke gjenfinde denne. En Anvendelse kan være begrundet paa en noksaa philosophisk Basis, udtale de rigtigste Principer og udtale dem i et smukt og kjernefuldt Sprog — de ville forkaste den alligevel, hvis de ikke i det mindste ti Gange paa hver Spalte træffe paa Udtryk som: „den umiddelbare Eenhed", „Væren, Ikke-Væren og Vorden", „subjective og objective Tankebestemmelser", „Væren i sig selv", „yderste, fælleds og modsatte Abstraktioner" o. s. v. o. s. v. Og saa beklagelige ere Forholdene, at, medens man i enhver engelsk eller fransk Journal vilde udlee saadanne Sprogfordærvere, er det dog dem, som hertillands angive Tonen. — Midt under disse Misligheder, hvis Antal endnu langt fra ikke er udtømt, maa Redactionen prise sig dobbelt lykkelig, at den dog ikke staaer aldeles forladt. Vi havde allerede for længere Tid siden henvendt os til en Mand, hvis lignende literaire Virksomhed i tidligere Dage maatte være os den bedste Garantie for hans Dygtighed til at overtage dette vistnok hverken lette eller behagelige Hverv; men vore Anmodninger mødte et saa bestemt og afgjørende Afslag, at vi allerede reent havde opgivet at vinde ham for os. Imidlertid ønske vi os tillykke med, at det er skeet, og idet vi føle os forpligtede til offentlig at aflægge den forrige Medarbeider i vort Blad vor oprigtigste Tak, ønske vi den nye baade Udholdenhed og Lykke.

Red.

Hvo skulde have tænkt det?

Novellette af Eduard Gehe.

Den snilde Barbeer i Monzi, en Flække i Grevskabet Nizza, satte i sin steenklædte, mod Gaden aabnede Halle, Nørstolen hen for den unge Kunde, som mumlende kastede sig paa den.

„Søn! Du har et godt Hoved, som vil føre Dig til Lykke," sagde Barberen, idet han betjente ham.

„Til Lykke? Jeg kjender ingen!" svarede Andrea, og hans Blikke, der ellers vare raske og skarpe, søgte Jorden. Derhos knyttede den hidsige Knøs endnu Haanden under Servietten.

„Søn! hvem vil dog være saa gal? tag Dig Livet let! Desuden, hvad fattes Dig? Faaer Du ikke hos den rige Battista om Morgenen Dine Æg, til Middag Polenda, til Aften Maisbrød og Viin?"

„Jeg er kun anden Tjener, og den grove Gianetto —"

„Er den første, skjøndt han hverken kan læse eller skrive eller regne som Du," svarede Buonaventura. „Søn! Du maa finde Dig i, at den Flinke her i Livet ofte har en Dumrian til Foresat."

„Gianetto er min Fjende, som jeg skal huske," raabte Andrea med et lynende Blik og rev Servietten fra Hagen. Ved Buonaventuras Kunst var han bleven pæn, og var forresten en smuk Knøs, temmelig mager, rødmosset, ikke høi, men rank, muskuløs, og behændig.

I dette Øieblik klirrede det hen ad Gaden. En Flok Galeislaver, der vare sammensmeddede med Jernstænger, dreves ned til Kysten. Pjalter skjulte kun sparsomt Nøgenheden hos disse Ulykkens Sønner. Sorg viste sig i deres Blik, Kummer paa deres furede Pande, Solen havde gjort dem ganske mørke; med Saar baade udvortes og indvortes, droge de ned mod Kysten, slæbende paa deres Lænker. Det var et sørgeligt Syn.

„Hør," sagde Buonaventura med Eftertryk til Andrea — „en Engel tilhvisker ofte Mennesket Noget. Betragt Du engang dette Ulykkens Billede, Du Bruushoved! Livet fører ofte lettere til Galeierne end vi tænke. Sky Kiv og Trætte, Du har allerede havt nok deraf; Du er bekjendt som den kjækkeste, men tillige som den trættekjæreste Karl i hele Omegnen.

Andrea stod og saae ned for sig. Hans Øine gnistrede. Dadel for sin Trættesyge vilde han ikke taale, Roes for Tapperhed hørte han gjerne.

„De ville mig altid tillivs, og da vil og kan jeg ikke give efter," raabte han, trykkende sin faderligsindede Ven i Haanden og sprang bort. Han besad en stor Selvtillid og Dristighed. Hans sorte Fløielstrøie med de blanke Knapper klædte ham godt. Hatten sad skjævt paa det forvovne Hoved. Barbeeren tænkte, idet han saae efter ham: „i ham ligge Dag og Nat i Strid; men jeg har nu engang mine Tanker, og jeg troer fuldt og fast, der kan endnu blive Noget af ham."

Buonaventura havde ikke Uret. Der laa Meget i Ynglingen, hvem han elskede som sin Søn. Hvad Andrea vilde, lykkedes ham stedse. Men han vilde ikke altid det Gode og Rette. Det hidsige Blod i ham var endnu ikke udkogt og luttret. Sydens Sol brændte i hans Hjerne og Nizzas milde Luft havde ingen Indflydelse paa hans Sind.

Paa Gaden mødte han Gianetto, der mod Sædvane var meget venlig. Han var et Hoved høiere end Andrea, og denne overlegen i Kræfter, og han vandrede stolt i denne Morgenstund under Monzis blaae Himmel. Han bar en ganske ny, grøn Fløielsjakke. De korte Beenklæder af samme Tøi vare prydede med Guldknapper, men efter daværende Mode ikke knappede ved Knæerne, saa at de blæn-

dende hvide Underbeenklæder vare tilsyne. Et farvet Baand smykkede hans Hat. Saaledes kunde Gianetto nok pynte sig; thi han besad selv en lille Eiendom ved Siden af Battistas. Han rakte Andrea Haanden og sagde:

„Jeg tracterer idag mine Venner med Drikkevarer i Værtshuset. Vil Du være med?"

Andrea saae forundret paa ham.

„Jeg skal nok give Møde," svarede han, „jeg er ogsaa gjerne i et godt Lag."

„Det er et Ord, Du kommer med," raabte Andreas tidligere Modstander og gik bort.

„Han vil prale med sine Penge!" tænkte Andrea og kunde ikke bare sig for at gjøre en af hine Gebærder, hvormed den snue Italiener indklæder Spot og Trudsler. „Men med mig skal han ikke spille Stormand. Jeg har endnu en Skilling i Lommen. Kan Gianetto traktere, kan jeg ogsaa. Jeg stikker ikke op for Nogen."

Med disse Tanker traadte Andrea ind i sin Herres Huus, hvor Battistas skjønne Datter Maria var. Hun kunde heller ikke godt enes med Andrea, endskjøndt Beboerne af denne Flække besad for lidt Menneskekundskab til at udgrunde Aarsagen til dette Had. Maria, der efter Moderens Død ansaae sig som Herskerinde i Huset, havde ligefrem sagt til Andrea, at han vel var flink i hendes Faders Tjeneste, men gjorde ogsaa meget galt, naar det onde Lune kom over ham. Denne Yttring var gjort i Gianettos Nærværelse, og Maria skulde derhos have kastet et gunstigere Blik paa ham. Siden den Tid var Andrea ogsaa altid mukken mod sin skjønne Huusfælle. Kun ubemærkt fulgte hans vilde, fyrige Blikke hende. Fra hans Side faldt mangt et bittert Ord, som Maria tilsidst bydende afviste; thi ogsaa Nabolagets Tunge, der talede om Andreas's uophørlige Feider, havde tillukket Pigens Hjerte for Ynglingen. Den Dag viste Maria sig dog usædvanlig mild mod den Indtrædende. Hendes udtryksfulde Øie hvilede paa ham, derpaa vendte hun, ligesom bevæget, Hovedet fra ham. Andreas Falkeblik saae Stuen smukt reengjort. Ved Siden af Bønnebogen, som Maria havde lagt fra sig, da hun var kommen fra Messen, laae flere skjønne Sager, et Koralhalsbaand, et Par Ørenringe af Guld og Perler, som Landboerne i Italien bruge, et Slør og en fiin Straahat, som man fletter saa smukt i denne Egn.

„Det er dog ikke Deres Navnedag?" sagde Andrea.

„Jeg har faaet denne Pynt idag," svarede Maria.

„Af Fader."

„Hans Villie bestemte mig," sagde Husets skjønne Datter bekæmpende en Forlegenhed; „jeg havde gjerne viist og sagt Dig alt før, men Du kom ikke og gik med os i Messen."

Kummer og Sorgfuldhed laae i hendes Tone og Blik. Andrea, som hurtig var forvandlet, saae paa hende med store Øine. En mørk Rødme farvede hans Ansigt.

„Jeg var paa Jagt," og har skudt to Snepper til En, som altid behandler mig for haardt. Vi lidt!"

Med eet Spring var han i sit Kammer, og ilede derpaa hurtigt tilbage med sit Bytte. Ved hans Indtrædelse undertrykte Maria en Bevægelse, der som en Skygge havde omsløret hendes rene Aasyn.

„Andrea!" sagde hun med Alvor og Blidhed, „vi skulde tidligere have levet fordrageligere."

Andrea vilde svare. Da traadte Gianetto ind, hilsede Maria fortroligt, opfordrede derpaa Andrea til at holde sit Ord og følge sig.

„Hvor ville I hen?" spurgte Maria næsten ængstelig.

„Paa Festdagen maa Pocalen røres," svarede Gianetto, „og Deres Fader, kjære Maria, vilde maaskee ogsaa været med, havde ikke Deres gamle Slægtning Barbaras Død i For-

gaars bragt den muntre Glæde her i Huset til at forstumme."

Med disse Ord trak han Andrea med sig, der nødig fulgte ham. Han havde gjerne læst længere i Marias Øine. De havde straalet mod Andrea, ligesom den klare Himmel gjennem de forbidragende Skyer. Og nu maatte han forlade hende! Ved Gianettos Side var det ubehageligt. Han havde gjerne revet sig løs; snart stode Begge i Hallen i det nærliggende Albergo og modtoges af de andre Gjæster.

„Her bringer jeg ham," sagde Gianetto.

Andrea kjendte blandt Gjæsterne Folk, med hvem han havde havt en eller anden Trætte. Men de loe og raabte: „Idag feire vi Alle Forsoningsfesten; gode og tappre Andrea, træd ind!"

Snart sad Alle ved det store Bord og drak ung Viin. Hvilke Hoveder! hvilke Øine! Gebærder og Udtryk! Italienerlunet er en Opal, der spiller i mange Farver. Andrea blev fortroligere. Med en fornem, men venlig Mine, rakte Værten ham Viinkruset paany. Selv det stærkeste Hjerte trættes ved evigt Fjendskab. Andreas Aasyn blev muntert. Hans Blod strømmede raskere, hans Tale flød let, han fortalte mange lystige Eventyr.

„Hvor han er overgiven! hvor det klæder ham godt! Andrea! Du stikker os Alle ud," raabte Gianetto, og de Andre stemte i med, som om det var aftalt.

Imidlertid havde Buonaventura bekymret spurgt efter Andrea udenfor Værtshuset. Før Messen skulde der i Battistas Huus være foregaaet Noget, hvorpaa Barberen vilde forberede sin Myndling, der vist var uvidende derom. Men nogle af Drikkebrødrene, der traadte udenfor Døren, viste Buonaventura bort med den Forsikkring, at Andrea var inde blandt Gjæsterne. Gianetto tog Ordet ved Bordet og sagde:

„Som sagt, Brødre! Andrea stikker os Alle ud. Kan han ikke læse, regne og skrive bedre end vi? Og hvor beleven! en smuk Karl! intet Under, at han gjør Fordringer! Nu, nu, Dig vil Fader Battista ikke kunne afslaae Noget. Hvor Du fordrer, maae vi Andre staae tilbage, jeg er ikke misundelig."

„Hvad mener Du med Alt det?" spurgte Andrea forundret.

„Broder! spil nu ikke længer under Dække; tilstaa det kun, Du elsker en vis Person. Din Maade at behandle hende paa, er den bedste, den er henrivende. I Sandhed! Maria føler for Dig. Forsøg Du Din Lykke hos hende, mens det endnu er Tid."

„Gjør Du Nar af mig?" spurgte Andrea rask.

„Hvor kunde Du Dyrebare fortjene vor Spot?" svarede Gianetto, med et Blik paa de Andres listige Ansigter. Han lod fylde en Leerpocal med den bedste Viin og sagde med høi Stemme:

„Jeg gjentager det: med Dine Fortrin, som ethvert Menneske kan see, maatte Du let kunne erholde Marias Ja — dersom hun ikke imorges havde forlovet sig med mig. Klink med Marias Brudgom, paa hans fremtidige Lykke!"

En skingrende Latter af de Andre ledsagede dette Udbrud af Gianettos Pralesyge. Andrea foer op. Det sortnede for hans Øine. Som en Tyr, der er truffen af Øren, stod han bedøvet et Par Minutter. Derpaa foer han rasende løs mod Gianetto. Forskrækkede over den frygtelige Virkning af denne slemme Spøg, kastede Gjæsterne sig imellem dem. Men som en Piil, et Lyn kastede Andrea dem tilside, greb Gianetto, og hans Dolk trængte ind i Fjendens Hjerte.

„Blod! Mord!" lød det igjennem Hallen. Marias Forlovede, der kun havde villet gjøre sig tilgode paa Andreas Bekostning, laae dødbleg paa Gulvet. Blodet strømmede ud af Saaret.

„Povero! Povero!" tonede det i Kredsen. Klageraabet gjaldt efter italiensk Viis

mere den af Lidenskab forførte Morder end Offeret for hans Raseri. Det halve Monzi løb sammen. Man raabte paa en Saarlæge.

„Han døer, red Dig, red Dig, Andrea!" hviskede man til ham. Han hørte ikke derpaa. Seirherren stod stolt ved Siden af den Fældede.

„See her min Rødviin til Brudefesten," sagde han.

„Over Grændsen, Andrea! Nettens Folk komme," lød det atter sagtere, og Straalerne af Nizzas skjønne Sol beskinnede de blege Ansigter. Andrea tænkte ikke paa Flugt. Med nedsænkede Arme stod han for den Saarede. Da lod Podestaen, medens alle de Andre flygtede, ham gribe og binde. Andrea taalte det uden Modstand; hans Øine hvilede stedse paa hans Fjende, der enten var død eller laa i dyb Afmagt. Podestaen befalede at føre den Bundne bort. Da faldt for første Gang Andreas Øine paa de Strikker, der omsnørede hans Hænder. „Maria! ogsaa Du er hævnet," raabte han og gik til sit Fængsel.

For Monzi fulgte en sørgelig Aften efter den skjønne Søndagsmorgen. Fra Søen bruste Stormen over Landet. Fra de mørke Uveirsskyer knittrede Lynene og strømmede Regnen. Den gode Buonaventura løb rundt omkring, snart til Podestaen, snart til Battistas Huus, hvorhen man havde bragt den saarede Gianetto. Men Barberens Forbøn for Andrea hjalp intet. Den rige Battista var yderst opbragt paa en Tjener, som havde forvandlet en Brudgoms Spøg til den blodigste Alvor. Podestaen erklærede, at Andrea næste Dag skulde afleveres til Criminalretten i Nizza. Buonaventura fortvivlede næsten, naar han tænkte paa Udfaldet af denne sørgelige Tildragelse. Uagtet det regnede og stormede, stod Monzis Indvaanere i det Frie, og stirrede paa Værtshuset, hvor Rødvinen var skjænket, og paa Boligen, hvor maaskee allerede Døden sad ved Brudgommens Leie. Var Andrea heldigen kommen over Grændsen, havde man tilraabt den Kjække et Bravo. Men han var i Justitiens Hænder, og man begyndte at føle Gysen for ham som Forbryder. Thi ikke Gjerningen, men Synderens Kjole forspilder Mandens Credit. Mangen Kjælling i Byen aabnede sin tandløse Mund for at fordømme Andrea, thi Gianetto maatte vist døe af sine Saar. Man aftalte allerede at gaae til Nizza paa Andreas Dag. Endelig blev det roligt, Folk forlod Gaden og hvilede, endnu tænkende paa „malfattore", før de sov ind, saameget sødere paa deres Søgræsmadratser og deres Dyd. Kun Smerte og Brøde vaagede endnu. Saa fast sammensnøret, at han ikke kunde røre sig, laa Andrea i Battistas Lade, hvis Dør man havde tillaaset; thi i Monzi var der intet fast Fængsel. En frygtelig Ro var vendt tilbage i Andreas Sjel, og han tænkte over sit Livs Elendighed. Lykken er en sjelden Ret, den kommer ikke paa den Fattiges Bord. Født med et Sind, der tragtede efter noget høiere, havde Andrea følt sig fængslet til sin Herres Plov. Det piner i det Indre og nager paa Ungdommens Glæde. Af den skjønne Herskerinde havde Andrea troet sig overseet og foragtet. Forholdt det sig ikke saaledes? O Himmel! hvormeget havde da ikke Andrea forspildt ved sit mørke, fiendtlige Væsen, hvilket Saar havde han ikke bibragt sig selv og Andre! En tung Taare randt ned over Andreas Kind. Fremtiden viste sig frygtelig for ham. Galeislavernes Skikkelser, som han havde seet om Morgenen, traadte frem for ham, nikkede med Hovedet og hilste ham som Kammerat. Han hørte deres Lænker rasle, og deres Skjændsel faldt brændende paa hans Hjerte. Fortvivlelsens Aand sagde til ham: hvor vil Du imorgen være ved denne Time? I Fængslet i Nizza, og da — han troede at føle Hammerens Slag, der skulde smede ham til de Fordømte. Til henimod Midnat havde han ligget saaledes i skrækkelige Drømme, da et Lysglimt faldt ind i hans Øie og hans Hjertes Mørke. Den

skjønne Maria stod for ham. Hendes taarefulde og fromme Øie straalede i hans Elendigheds Nat. Det sorte Haar laa i skjønne Fletninger om hendes Hoved. Kinden var kun svagt rød, Purpurlæben syntes indviet af Bønnen. Saaledes kom hun til Ynglingen, hvis vilde og tøilesløse Væsen havde foraarsaget hende mangen lønlig Kummer.

„Andrea!" sagde hun, „Du har bragt Sorg over vort Huus. Min Fader og Podestaen pønse paa din Undergang, men jeg tænker anderledes. Sværger Du mig ved Guds Moders syv Saar, at Du, hvis Du blev fri, øieblikkelig vil forlade denne Egn, ikke tage Hevn over Nogen her, hvo det end er, og ved din Forbedring befrie Dig fra den timelige og evige Fordærvelse, hvortil Du synes hjemfalden?"

„Maria!" sagde den Fængslede, „jeg frygter ikke Døden, ja den kunde være mig kjærkommen, siden Du valgte Gianetto. Men Skjændselen, der følger med Lænkerne, Galeiaarernes Tactslag! O, jeg føler mig født til ædlere Anstrængelser! Hvis jeg var Soldat, hvis jeg hørte Slagets Torden, kunde jeg døe paa Ærens Mark."

„Saa fly Yngling, hvem jeg aldrig har hadet, men hvis Vildfarelse jeg i Løndom har begrædt," raabte Marie med himmelsk Barmhjertighed, „fly fra Fordærvelsens Afgrund til Livet og Hæderen!"

Og med den skarpe Kniv overskar Marias hvide, skjælvende Haand Andreas Baand. Hvilken sød Følelse for ham, der havde troet sig forstødt af hende! Denne Skjælven, disse Taarer gjaldt ham! Han sprang op.

„Maria!" raabte han, „Din Fader tvang Dig, Du har ikke selv valgt Gianetto."

„Jeg har valgt ham, fordi, fordi — Alt vil jeg sige Dig, naar det kan trøste, opmuntre og forbedre Dig. Var det muligt for en Pige, Andrea, at knytte sin Skjæbne til en ustadig Mand, over hvem hver ny Dag bragte ny Klage? Længe taalte jeg og haabede. Din Mistillid forjog min Tiltro. O, naar blot Menneskene forstode hinanden, istedet for at skye hinanden! Nu er jeg Gianettos Brud. Opægget af Dig har ogsaa han feilet, og bødet haardt."

„Er han død? lever han?" spurgte Andrea, forbi hvis Sjel smertelig-kjære Billeder af forskjertset Lykke ilede hen.

„Der er Haab om, at han atter kommer sig, og sagte har han selv tilhvisket mig, at jeg skulde redde Dig."

„Paa hans Opfordring, ikke efter Dit Hjertes Kald kommer Du altsaa?" svarede Andrea heftigt. „Lad mig gaae til Galeierne!"

„O fald ikke tilbage til Din gamle Forbærdelse! bad Maria." „Jeg føler, at ikkun et frit Liv, rask Daad og Krigerære kan løse denne Kamp i dit Hjerte. Du er uden Penge, uden Hjælp; tag denne Pung, Kjærlighedens Gave! Ogsaa Vennen Buonaventura vaager over Dit Hoved. Ved sit Bekjendtskab overalt vil han føre, beskytte, skjule Dig, hvor det gjøres fornødent. Saaledes ledsage gode Engle Dig."

„Dit Billede foresvæver mig, lyst og himmelsk!" raabte Ynglingen glad ved sin Frihed. „Hils Gianetto! Forglemmelse og Tilgivelse! O, at jeg engang, Dig værdig, kunde vende hjem og belønne Dig!"

Ogsaa Buonaventura havde listet sig ind. Endnu halv forbittret paa sin Yndling, og dog udbredende Armene imod ham, raabte han:

„Ulykkens Søn! bliv en Seirens Søn! Mit faderlige Øie skal følge Dig gjennem Nattens Mørke!" Saaledes adskiltes de. Om Andrea hørte man intet mere, Flugten tilskrev man hans bekjendte Raskhed og List. Maria vendte tilbage til den saarede Gianetto. Han kom sig, skjøndt langsomt, og blev Marias Mand. Efter et Aar fødte hun ham en Søn. „Vi ville kalde ham Andrea," sagde begge Forældrene; thi Gianetto, som ikke glemte Andreas Forsoningshilsen og den An-

deel, han selv havde havt i hans Brode, havde fundet Lykke, Ro og Mildhed i sit Ægteskab. Den allerede for flere Maaneder siden hjemkomne Buonaventura, der var sig en god Handling bevidst, smilede godmodig og tilnikkede Ægtefolkenes Beslutning sit Bifald. Ved Drengens Daab bragte han i en Herr Sergeants Navn fra Turin tre skjonne Guldmonter til Barselqvinden og den Lille. Det lille Andrea, der snart over hele Monzi kaldtes „det lyse Barn" havde allerede leet ved sin Fodsel, og kom legende ind i Verden. Alle holdt af ham, thi hans Sind var blodt, som hans blonde Haar.

„Mon han ogsaa engang vil faae Fjender? sagde Faderen.

„Jeg troer det ikke," svarede Moderen smilende. Men Buonaventura trak paa Skuldrene og meente, at den onde Jordaand helst vilde have Lam. Egentlig havde Buonaventura, uagtet hans lave Stilling, kunnet gjore Fordring paa Tilnavnet „den Vise i Monzi". Blev han formeget plaget, pleiede han at sige: „Man lever kun paa Jorden for at barbere, og igjen blive barberet." Folte han sig saa atter i en høiere Stemning, saa trostede han sig kjærligt med: „det jordiske Liv er et smukt Legeme. Djævelen kradser Saar deri, den himmelske Aand læger dem igjen."

Flere Aar randt hen. For den franske Revolutions Ildaande henkastede Europa sine gamle Institutioner. Rige bleve forarmede, Fattige stege; for den kjække Nutid, for Dieblikkets Storm syntes alle ældre Forbindelser sonderbrudte og glemte. Krigen, der ogsaa rasede i Italien, nedtraadte de skjønne Maismarker, sonderrev Viinrankerne og steg op i Luer fra Bygningernes Ruiner. Ogsaa Monzi leed og beundrede. Thi i Krigshæderens Straaler dukkede Hærførernes Navne glimrende op. I hiin Periode valgte de franske Soldater som oftest selv deres Officerer. Saaledes hørte man, at en Adjutant ved en Nationalbataillon i Vardepartementet pludselig var bleven udnævnt til Chef for samme, snart derpaa fra Brigade- til Divisionsgeneral, og derpaa var steget til de høieste militaire Poster. Slaget ved Loano fuldendte Massenas Hæder, thi ham tilkom Dagens Ære. Kampene ved Montenotte, Millesimo, Dego, Lodi, Rivoli samlede sig som Stjerner om Heltens feirede Navn. Ogsaa Lonato, Castiglione, Roveredo, Bassano, Caldiero og Arcola saae ham befale. Efter Slaget ved Marengo modtog han Overbefalingen over Armeen i Italien. Krig og Statsforhandlinger gjorde Fordring paa alle hans Kræfter. Ved Oprettelsen af det franske Keiserdømme indtraadte han blandt Frankrigs Marschaller, derpaa ilede han, smykket med Æreslegionens store Baand, ved Krigens Udbrud tilbage til Italien, for at bestaae en Kamp med Erkehertug Carl, der i ungdommelig Kraft stræbte at overgaae de faderlige Erindringer, som Verdenshistorien knytter til Navnet Carl. Østerrigs og Frankrigs fjendtlige Hære stode nær ved hinanden, og midt i Krigens Ild sørgede Enken Maria, hvem Sygdom havde berøvet hendes Ægtemand Gianetto. Hun var ganske forarmet, nedtrykt af Sorg, og hendes Ansigt var blegt og indfaldet. Over Ruinerne af hendes tidligere Skjønhed glimrede kun endnu hendes Die som en Erindringsstjerne fra den rige Ungdom. Men den stille Værdighed, med hvilken hun bar Tabet af sin Lykke og mange glade Forhaabninger, virkede saameget desto mægtigere paa hendes Søn Andreas ømme Hjerte. Den blonde Knøs, forhen det „lyse Barn", kunde aldrig finde sig i Krigens Farer, der var ham saa nær. Han bar Freden i Hjertet, og kunde vel endog have raabt til en Kanonkugle: „Du vil dog ikke være saa slem og træffe?" Megen Enfoldighed, megen Naivitet; men lige-

som der gives hjerteløse Mennesker, saa besidde ogsaa Andre et altfor barnligt Gemyt, Duens Sagtmodighed uden Slangens Snildhed.

Saaledes tænkte da Andrea: „vi have ikke engang Brod i Huset, Moder maa hjælpes. De franske Forposter staae tæt herved, Du skal gaae til Leiren og der spørge om din Navnefætter og Gudfader Andrea. Han var jo engang Sergeant og skal være gaaet i fransk Tjeneste. Maaskee er han nu bleven Officeer, og den gamle Historie med Podestaen er, Gud skee Lov, glemt. Min Gudfader vil vist hjælpe os."

„For Guds Skyld vov Dig ikke længere ind i Leiren! raadede en Bekjendt ham, som sneg sig omkring blandt Ruinerne. Hærene stode tæt sammen, og Spekulationsaanden hos visse Proviantcommissairer, der sælge selv til Fjenden, har foranlediget de strængeste Befalinger mod alle saadanne Mellemmænd og deres Underhandlere. De blive behandlede som Spioner."

„Jeg spionere? Det skulde falde mig ind?" svarede Gianettos blonde Søn, hjerteligt leende. „Jeg bringer intet andet end Kjærlighed, det er dog vel ikke forbudt selv i Leiren?"

„Saa gaa Du kun din Gang, Grønskolling! det gjør mig desuden ikke ondt for Dig, men kun for din Moder, som har tabt saameget."

„Hende vil jeg jo netop hjælpe," raabte Andrea og løb bort. Dagen gryede just frem. Bivouakens Forposter maatte være nærved; thi i Taagen hørte man Stemmer. Et Menneske, tilfældigviis klædt næsten ligesom Andrea og af samme Positur havde formodentlig drevet hiin forbudte Haandtering i Leiren. Som en Hare ilede han gjennem Taagen.

„God Morgen!" raabte Andrea venligt til ham", og hørte derhos det: „Stop ham! stop ham!" som lød fra Bivouaken. Den Fremmede, der ikke var saa sorgløs, blev staaende, lurede, saae paa Gianettos Søn med et lumsk Blik, og da han mærkede, at hans Forfølgere forfulgte ham fra tre Kanter, benyttede han tillige sin tilfældige Lighed med Andrea, og vinkede ad ham. „Derhen! man raaber paa Dig," sagde han og forsvandt paa den endnu frie Vei.

„Paa mig? hvad skulde det være for?" raabte den Blonde forundret. I samme Dieblik brøde de franske Krigeres behændige og kraftfulde Skikkelser frem af Taagen. Gribende Gianettos Søn raabte de tilbage til Bivouaken:

„Vi have ham, Spionen! Vent lidt, Søn!"

Og strax gik der, uagtet Andrea intet Mistænkeligt havde hos sig, Melding til Bivouakens Commandant. Andrea, der blev ført hen til Vagtilden og ikke var det franske Sprog mægtig, satte sig ganske rolig paa en Tromme og saae paa de Omkringstaaende. Synet af Geværer, Knebelsbarter, Kitler og truende Blikke blev ham ubehageligt. Han tog Hatten af, spurgte efter sin Gudfader, Hr. Sergeant eller Officeer Andrea, med hvem han havde et Par Ord at tale. Man svarede ikke, men maalte ham igjen med Dinene.

„Han er endnu næsten et Barn," raabte Een.

„Men Klædedragten, Figuren! Beskrivelsen træffer ind, og vor Proviantmægler har allerede igaar gjort sig usynlig," sagde en Anden. „Paa Marken var ikke et Træ, ikke en Lanterne."

Befalingen: „at skyde den Arresterede, som man holdt for den allerede eengang Paagrebne," kom tilbage. Man betydede Andrea, at han skulde staae op. Han begreb nu, at man just ikke vilde ham noget Godt, men ved venlige Blikke søgte han at formilde sine Modstandere. Soldaterne toge ham ind i deres Kreds og nynnede med ægte fransk Letsindighed en Sang paa Veien til Retterstedet. Andrea, der endnu ikke anede, hvilken Skjæbne han gik imode, sang med. Hvor er det dog

muligt at være saa tosset? Saadanne Barneblinde ere renere end de Skarpseende. Livet er en Afgrund. Kun Børn og Tosser forskaanes for Svimmelheden, der stiger op fra det umaadelige Dyb.

Pludselig gjenlød det skingrende Skrig: „Jesus Maria! hvad ville I mit Barn?" og Moderen, Maria, traadte med Italienerindens hele Høihed og Naturkraft hen imod Soldatertroppen.

„Moder, de føre mig til Gudfader," raabte trøstende den Blonde.

„Tilbage, Qvinde!" bød den commanderende Sergeant. „Afsted til Retterstedet!" sagde han til de Undergivne.

„Kun over mit Lig!" skreg Moderen. „Min Søn, Andrea!" hvilket Vanvid bragte Dig til at vove Dig midt iblandt Dine Fjender? Velsignet være Gud, der gav mig Kundskab om Din Gang til Leiren. Mænd! Franskmænd! min Søn er uskyldig, han er ikke Spion. Den altseende Himmel, min Andreas Ungdom, Uskylden paa hans Kind maae bevidne det. I ville ikke høre Moderen! O Himmel! styrt Dine Lyn ned paa disse Barbarer! opslug dem, Jord! I lee, drage bort med mit Barn? Kun over mit Lig til Retterstedet! I skulle lære Italienerinden at kjende."

Og med Moderkjærlighedens himmelske Kraft rev Maria Geværet fra en Soldat, truende med fældet Bajonet den Første, der endnu vovede at slæbe hendes Søn til Retterstedet.

Et tordnende: „Holdt! hvad er her paa Færde?" afbrød den hjerteskjærende Scene. Den fransk-italienske Armees Generalissimus havde visiteret Forposterne, og holdt nu, omgiven af sin Stab, i sin simple Kappe med Hatten med sort Fjer paa Hovedet, foran Gruppen.

„Hvem er den Knøs? hvad vil den Qvinde?" spurgte han strængt.

„Jeg er Maria, Gianettos Enke i Monzi, og denne er min eneste Søn, Andrea, opkaldt efter sin Gudfader, der skal tjene i Deres Hær. Hr. General! Deres Folk have plyndret hos os. Engang saa rig, at jeg ikke behøvede at see paa en Kjærlighedsskjærv, er jeg nu bleven forarmet ved Krigen, ved Dem selv. Vil De nu lade det Sidste, jeg har tilbage, mit Barn, der kun af Enfoldighed gik til Leiren, skyde for mine Øine? Velan, saa lad ogsaa mit Hjerte briste, men over Deres Legioner svæve Ravnen, istedetfor Ørnen!"

Med hemmelig Rædsel havde Feldtherren hørt den opbragte Moders Ord. „O min Gud," sagde han til sig selv, befalede øieblikkelig Moderen og Drengen at gaae til sit Telt, og sprængte selv foran. Den Blonde havde vel faaet en Rystelse i Lemmerne ved dette Optrin, men Blodet flød rask og muntert i hans Aarer.

„Moder!" sagde han, „var Du blot ikke bleven saa forskrækket. Mellem hiin fordømte Plads og mig var endnu over tredive Skridt."

„Du Lam!" svarede Moderen, halv i Vrede, halv i Glæde, og trykkede Sønnen til sit Hjerte.

Nu trak man et Forhæng tilside i Feltherrens Telt. Iført de franske Marschallers blaae, rigt broderede Uniform, med Æreslegionens Stjerne og store Baand paa, traadte Feltherren, Pairen af Frankrig, frem.

„Kjender Du mig?" spurgte han.

„Nei, Eccellenca," svarede Maria.

„Saa viid: Jeg er den Andrea, Du engang reddede i Din Faders Huus, Din Søns Gudfader, Din Kjærlighedsdaad ikke uværdig, Andrea Massena, Rigsmarschall af Frankrig. Kunde jeg lade Din Søn skyde?"

Maria faldt i Afmagt, hvoraf hun opvaagnede til Henrykkelse. Den Blonde, det lette Blod, sagde: „Aldrig i Livet vil jeg græmme mig, thi til rette Tid svæver dog Engelen over vort Hoved."

Hvorledes Massena kunde belønne, veed Læseren. Han overgik sig selv i Opfyldelsen

af den skjønne Pligt, og betalte derved en Deel af sin Gjeld for sine Udpresninger i Krigen. Ogsaa den gamle Buonaventura besøgte Marschallen nogle Dage efter i hans steenklædte Halle i Monzi. Buonaventura var bleven døv. „Gjør Intet til Sagen," sagde han, „hans Hæders Basun hører jeg alligevel, og nu veed jeg, hvorfor jeg hedder som jeg hedder: „Lykkelig Fremtid!" Jeg spaaede ham den, nu spaaer jeg mig selv den!"

Tillidsfuldt hævede han sit fromme Blik mod Himlen. Massena satte sig paa Norstolen, som for mange Aar tilbage, og vinkede efter Servietten. Den gamle Barbeer gjorde først Omstændigheder, men den Nedladenhed glædede ham dog, at selv en Marschall af Frankrig staaer under Ragekniven. Man saae paa Feltherrens Hoved Krigens og en uophørlig Virksomheds Strabadser. Næsen var bleven rødlig, det sorte Haar begyndte at graane. Med en yderst klog Mine spurgte han:

„Gamle, hvorledes lød dog Dit Mundheld, naar Du var fortrydelig? „„Man lever paa Jorden for at barbere og igjen blive barberet."" Var det ikke saa? Nu, vi have barberet Tiden, men Slutningen — Buonaventura?"

Den Vise i Monzi var for meget Verdensmand til endnu at gjøre Tilsætninger her. Trækkende paa Skuldrene lod han sig nøie med en meget udtryksfuld Pantomime, som Enhver maa udtyde, som han kan og vil.

Theatret.

Den skinsyge Kone, Comedie i fem Acter, efter Colmans engelske Original.

Den dramatiske Literatur i England i Slutningen af det forrige Aarhundrede danner en saa forunderlig stærk Contrast til den nærmest foregaaende Periodes dramatiske Frembringelser, at man vanskeligt i nogensomhelst anden Literatur skal kunne finde en Overgang, der er mere marqueret. Medens nemlig de tidligere engelske Skuespildigtere, og det endog de fortrinligere, som Otway og Congreve (for ikke at tale om deres Efterligneres Efterlignere Vanbrugh, Cibber, Farquhar og mange Andre) synes at overbyde hinanden i en cynisk Raahed og et Hang til det Obscoene, hvortil vi neppe engang finde Mage i den romantiske Skoles vildeste Udskeielser i Frankrig, udtaler der sig i alle deres Efterfølgeres Productioner et Snerperie, om jeg tør udtrykke mig saaledes, der vilde være fuldkommen utaaleligt, hvis denne Lyde ikke var parret med saa stor en Mængde af fortrinlige Egenskaber, at man gjerne holdt dem endnu mere tilgode. Cumberland, Sheridan og Forf. af det Stykke, vi her nærmest have til Hensigt at omtale, Colman den Yngre ere de fornemste Repræsentanter for en Retning, der mere end nogen anden fortjener at være Typus for den egentlige Comedie. Vi behøve blot at nævne „Jøden" af den Første, „Bagtalelsens Skole" af den Anden og „Den skinsyge Kone" af den Sidstnævnte, og Enhver, for hvem Skuespillet ikke er blot en Øienslyst eller tankeløs Leeg, vil selv have sandet, at hvad der især udgjør disse Forfatteres store Fortræffelighed er en ualmindelig Styrke i Characteertegningen og en Naturlighed, der aldrig nedsynker til det Plattes titbetraadte Sphære.

Dette Sidste bør der fornemmelig lægges Vægt paa, thi denne forfeilede Naturlighed, der er saa characteristisk for vor Tid,

spøger omkring ogsaa hos os, og det under mange Slags Skikkelser, saavel hos vore dramatiske Forfattere i Almindelighed, som i enkelte af vor Novelleliteraturs endnu kun sparsomme Frembringelser. Man har allerede saa ofte gjentaget, at Poesien i Alt, hvad der produceres, fremfor Alt bør søge tilbage til Naturen som den rette Kilde, hvorfra Alt, hvad der er Skjønt og Godt, alene har sit Udspring, og det er langtfra, at jeg her vilde bestride Rigtigheden af denne Sætning; men det kan heller ikke nægtes, at Poesien har ingen farligere Fjende, end netop denne Sandhed og Natur. Det er netop paa denne Klippe, at Poesiens brogede og rigtbeladte Fartøi kun alt for ofte lider et sørgeligt Skibbrud. Fordi det nemlig har sin fuldkomne Rigtighed, at Poesien er Intet, naar den ikke øser af Naturen, er det dermed ikke sagt, at Alt, hvad der er naturligt, derfor tillige er Poesie eller afgiver et brugeligt Stof for Poesien. Denne crasse Misforstaaelse, dette plumpe Copiisterie af Naturen er det netop at Theatrene kunne takke for den hele Oversvømmelse af borgerlige Dramaer, hvor Armod og Hungersnød, Familiesnak og Familiehøitider, Referendarer og Justitsraader, Hverdagsprosa og Misere afvexlende trække os ind til sig i deres snevre, smaalige, sammensnærpede Kreds, — en Kreds, der kun aabner sig udad imod Livet, naar en skrammeret Lakei bringer Hovedpersonen i Stykket en egenhændig Skrivelse, affattet i de naadigste Udtryk, fra Serenissimus, eller, skal det gaae rigtig høit, naar Fyrsten selv — som En spøgende har udtrykt sig — i sidste Act træder incognito frem, knapper Overkjolen op og lader skimte en lille Smule af sin Stjerne, stiller en gammel Gnavpotte tilfreds, lader Intriguanten kaste i Fængsel og derpaa gifter de unge Mennesker med hinanden. Og i denne philistrøse Nøgternhed, denne Slobrok- og Toffelnegligee, troede man — og, desværre! troer man ofte endnu — at finde Poesien, Livets friske, evigtrislende Væld, Humanitetens skjønneste og farverigeste Blomst.

Hvor ganske andet er ikke Forholdet i disse mesterlige Arbeider, vi omtalte nylig. I dem alle findes kun een Hovedinteresse, hvoraf vi væsentlig føle os grebne, eller een Hovedperson, der har et udelukkende Krav paa vor Deeltagelse, med hvem vi levende kunne sympathisere, og hvorom Alt, hvad der foresten foregaaer, dreier sig i en saa nødvendig betinget Kreds, at vi ikke kunne tage feil af, at det udstrømmer derfra, ligesom Radierne i en Cirkel udgaae fra det samme Midtpunkt. Det er Skinsygen, Colman i dette Stykke har villet skildre, og allerede i at vælge dette Stof viser han sig som Menneskekjender; thi der er neppe nogen anden Lidenskab, der meer end den har sin fælleds Rod i det menneskelige Hjerte, og for hvilken en Digter altsaa med større Ret kan gjøre Regning paa at finde Gjenklang overalt. Han skildrer os ikke Jalousien mørk, vild, gribende og ødelæggende, saaledes som Shakespeare i Moren, men under andre Forbindelser og Forhold, og dog ikke mindre sand og naturlig. Forf. lader en ung og tilsyneladende elskværdig Kone (Mistress Oakly) optræde for os; hun er aandrig og smuk; hun er lykkelig gift, og hendes ydre Forhold ere skildrede saaledes, at man maa finde hendes Tilværelse misundelsesværdig, og dog mærker man snart, at hun er et Bytte for et ulideligt Onde, og at hun, som hun selv siger, „er den ulykkeligste af alle Koner." Hendes Jalousie tilintetgjør for hende enhver Nydelse og lader hende ikke et Dieblinks Hvile. Hun har kun en eneste Tanke, og det er hendes Mand og hans Troløshed; hun affondrer sig frivillig fra Verden og dens uskyldige Adspredelser for at kunne forlange det samme Offer af sin taalmodige Mand; hun udfritter sine Tjenestefolk: hun anvender List og Forstillelse, hun fremhykler Følelser for at gjøre sin Mand godtroende og aflokke ham Tilstaaelser, der kunne give hendes ulykkelige Hjernefoster Næring; hun suger Mistankens Gift af Alt, hvad der er renest og uskyldigst; hun er et villieløst Bytte for Enhver, der vil misbruge hendes Svaghed; hun er haard, opfarende frastødende mod alle Andre, men selv er hun dog den, der lider mest, kort sagt, vi gjennemgaae den hele sørgelige Scala af menneskelige Daarskaber og Forvildelser, og vi forbauses over, hvor det har været muligt i et saa concentreret Billede at udmale et Menneskelivs Historie indtil de fineste Træk og hemmeligste Nuancer. Men kaste vi nu ogsaa et Blik paa de øvrige Figurer i dette indholdsrige Malerie, saa ville vi snart see, hvorledes alle mere eller mindre bidrage til at opklare og fuldstændiggjøre Hovedpersonen. Hun er gift med en Mand, der er føielig og forelsket nok til at udholde hendes Luner, en

Mand, der er saa ærlig og aaben, at det Ugrundede og Ufornuftige i hendes Mistænkelighed ligger soleklart og aabenlyst for Dagen, men hvis aabne Ærlighed tillige er parret med en saadan Uforsigtighed, at den hos hende, der kun gaaer paa Spor efter Mistanke, maa frembyde et altid tilstrækkeligt Stof. Som en stærk Modsætning til Mistreß Oaklys indbildte Ulykke midt i sine udvortes lykkelige Forhold, har Forf. med raske Træk skizzeret os Harriet Russet, der, forstødt af sin Familie og forjaget af sin Fader, ikke har andet at holde sig til end sin Kjærlighed, og som i sit Hjertes Uskyldighed ikke engang aner de Lidelser, for hvilke Mistreß Oakly er et Offer. Som en virkelig Plageaand for den Sidste see vi Lady Freelove, denne fine, høifornemme og intriguante Dame, der kun behøver at være to Minuter sammen med Mistreß Oakly, for at kjende den Orm, hvoraf hun lider, for at vide, hvorledes hun ret langsomt kan martre hende og ret med udtænkt Grusomhed trykke hende Dolken dybere og dybere ind i Brystet. Men hun savner heller ikke sin gode Engel, (skjøndt det netop er ham, hun antager for sin værste Fjende) og det er den jevne, ligefremme Major Oakly, hendes Svoger, „Pebersvenden", den Eneste, der „forstaaer at behandle Fruentimmerne og tage dem paa den rette Maade." Det er ham alene, der er istand til at overskue Forholdene; han alene indseer, at Bønner og Overtalelser, Eftergivenhed og Mildhed ikke ere de Midler, hvormed en Sygdom som Mistreß Oaklys, skal kunne læges (i Alt dette seer hun naturligviis kun en stiltiende Indrømmelse af at hun bliver forraadt og bedragen, og at hun har Ret til at være indigneret derover); men at det kun er Kulde og Ligegyldighed, Bestemthed og Ubøielighed, der er istand til at fuldende hendes Helbredelse.

Det er nødvendigt, at en Rolle som Mistreß Oakly i høi Grad udkræver en fiin og tænksom Skuespillerinde, og vi kunne derfor heller ikke ønske den i bedre Hænder end i Mad. Nielsens. Man har allerede ofte gjort den Bemærkning, at Cenactsstykkerne fordærve vore bedre Skuespillere og Skuespillerinder for den egentlige Comedie, det høiere Drama og Sørgespillet, idet de forlede Kunstnerne til at lægge mere Vægt paa en pointeret Skizzering end en tænksom og omhyggeligt udført Characteertegning. Vi troe imidlertid ikke, at denne Yttring har synderligt Hold, men vi skulde snarere mene, at det omvendt har sin Rigtighed, at disse morende Bagateller gjøre Publicum uimodtageligt for mere værdifulde Præstationer, der kræve en langt større Dygtighed og Grundighed, ikke blot hos Kunstneren, der udfører dem, men ogsaa hos Tilskueren, der i Tankerne skal ordne og fastholde en saa stor Mængde af Enkeltheder og klare dem hos sig til et let overskueligt Heelt. Navnlig overraskede det os ved den gjentagne Opførelse af dette Stykke, at Publicum med en saa tilsyneladende Kulde optog ikke faa Scener af dette Mesterværk, der bleve udførte med en saa fuldendt Kunst, at de endnu staae for os som noget af det Skjønneste, Scenen vil være istand til at byde. Hertil regne vi f. Ex. den ogsaa fra Forf's. Side glimrende Scene i 2den Akt, hvor Mistreß Oakly ved halv naturlig og halv paatagen Ømhed, ved en indsmigrende Fortrolighed og ved en Gemytlighed, som hun dog hvert Dieblik truer med at falde ud af, bringer sin godtroende, aabenmundede Gemal paa Glatiis, forleder ham til at tale om Harriet Russet, faaer ham til at udbrede sig i Lovtaler over hendes Elskværdighed, og pludselig, da hun troer at have fanget ham, lader Masken falde og udbryder i de bittreste Beklagelser. Et saa fuldendt Kunstværk have vi kun sjelden været Vidne til, thi hele den øvrige Udførelse stod i den skjønneste Harmonie med denne mesterlige Scene, der, idet den ligesom indeholder Nøglen til den hele Characteer, tillige er Culminationen for alle dens Forkeertheder. Skulde vi her tillade os en Bemærkning, da maatte det være den, at det forekom os som Kunstnerinden i sin Hæftighed og stærkt udtalte Forbittrelse undertiden overskred den Demarcationslinie, indenfor hvilken selv det Hæslige maa holde sig, naar det skal være kunstnerisk smukt. En saa forstandig og prøvende Kunstnerinde som Mad. Nielsen vil bedst kunne sige sig selv, om vi muligen have taget feil i denne Bemærkning, eller om hun ogsaa i denne Henseende har tilfredsstillet sig selv. Hvad der ikke lidet bidrog til at sætte hendes Spil i det Lys, som det fortjente, var den fortræffelige Maade, hvorpaa hun understøttedes saavel af Hr. Nielsen (Sir Oakly) som af Hr. Stage, der udførte Majoren. Den skikkelige, godmodige Ægtemand, der i det samme Dieblik, han vil gjøre sin Myndighed gjældende imod sin Kone, fatter den dristige

Beslutning at „liste sig paa Tæerne op til sit Værelse," for at „stjæle sig til at hente sin Hat", — og som i det samme Øieblik, da han har fast besluttet at være Herre i sit Huus, er i den dødeligste Angst for at hans Kone skal træffe ham i en Samtale med hans Slægtning Harriet Russet, kunde umuligt gjengives med større Sandhed, og Hr. Stage var en fortrinlig Repræsentant for den lidt soldateragtig=plumpe, men gemytlige og verdensforstandige Fruentimmerkjender, Major Oakly. Naar vi ikke nævne Jfr. Ryges Lady Freelove i denne Forbindelse, da er det langt fra ikke, fordi vi miskjende hendes Bestræbelser for, af skjønne og sindrigt samlede Elementer at frembringe et originalt og selvstændigt Kunstværk; men det forekommer os kun, som om hun ikke har havt Kraft nok til at beherske sit Stof og til at gjengive og levendegjøre Alt, hvad hun har villet og tænkt, saa at hendes Fremstilling, efter vor Mening, mere blev en udstykket Samling af fortræffelige Materialier til en Bygning, end den fuldendte Bygning selv, ved hvilken vi skulde kunne dvæle med en Beskuers uforstyrrede Ro. Hr. Krags Capitain O'Cutter bar, som de fleste af denne Skuespillers Præstationer, Præget af omhyggeligt Studium, uden at det imidlertid altid lykkes ham at indaande sine Figurer det høiere Liv, som vi saa jevnligt beundre i Alt, hvad vi see af Hr. Phister, og som ogsaa denne Gang traadte os imode i hans ypperlige Fremstilling af Landjunkeren Sir Harry Beagle. Den Smag og Moderation, hvormed Hr. Phister holder tilraade med alle Landjunkerens Plumpheder, fortjener fornemmelig at paaskjønnes. Disse Vendinger og Talemaader, hentede fra Stalden og Ridebanen, vilde være fuldkommen utaalelige, hvis de ikke, som her, bleve sagte uden al Intention, af et Menneske, der er vant til at tænke alene i denne Retning og høit at udtale sine Tanker. Af de øvrige Rollehavende var der Ingen, der var istand til at fremkalde nogen høiere Interesse. Hverken Hr. Holst som Charles Oakly eller Jfr. Andersen som Harriet Russet lykkedes det at bringe Tilskuerne til at sympathisere med deres Kjærlighed. Hr. Foersom, der morede ved sit humoristisk udtalte: „Du skal Krone Død have ham", var langtfra ikke saa heldig i at nuancere Overgangen fra Landjunkeren som Bulderbasse og Grobian til Landjunkeren som øm og opoffrende Fader. Hr. Seemann — er og bliver Hr. Seemann; — Det er saa sjeldent, at der udfoldes noget Talent i en ubetydelig Tjenerrolle, at vi ikke bør glemme, at Hr. Schram som den fjollede Tom forraadte et comisk Talent, der syntes lovende for Scenen, og at Hr. Wiehe, (fornemmelig den første Aften) sagde sin lille Replik: „Jeg blander mig aldrig i Familieanliggender" ganske ubetaleligt.

Angaaende Decorationsvæsenet og Costumet — hvad der endnu bestandigt er det Slettefte ved vor Skueplads, og hvori vi endnu staae langt tilbage selv for aldeles underordnede Theatre — vilde vi gjerne udbrede os noget vidtløftigere, men vor Anmeldelse er allerede bleven saa stor, at vi maa nøies med en løselig Skizzeren af de enkelte Forkeertheder, der under Opførelsen gjore deres til at berøve Stykket Eenhed og Sammenhold. Det er umuligt af Costumet at bestemme, hvor eller paa hvad Tid Stykket spiller, et saa forunderligt Virvar hersker der hos de forskjellige Personer, ja vi skulle neppe kunne sige hvad Tid det er paa Aaret, thi Hr. Holst med en Vinterfrakke paa til Tricots, lyse Silkestrømper og Skoe synes at dele sig imellem Sommer og Vinter eller rettere at staae udenfor begge. Hr. Seemann (en Lord!) aflægger Besøg hos hendes Naade den „høifornemme" Lady Freelow i lange Ridestøvler og kommer siden ind i en broderet Hofdragt fra Ludvig den Fjortendes Tid; Hr. Phister, den ene Landjunker, er klædt som en moderne Englænder i vore Dage, og Hr. Foersom, den anden Landjunker, minder i sit Costume om en længstforsvunden Fortid. Hr. Oaklys Kammertjener er sortklædt, i Tricots og Silkestrømper, men hans øvrige Tjenere bære gammeldags udstafferede Livreer o. s. v. o. s. v. En saadan Vilkaarlighed, der kaster det mest Heterogene imellem hverandre, er ligesaa oprørende for den sunde Fornuft og forstyrrende for Illusionen som fornærmende for Kunstens Værdighed; og paa dens Vegne er det Pligt at nedlægge formelig Protest imod et Pjaltevæsen, der hører hjemme i Privattheatre og Børnecomedier, men er aldeles uforeneligt med Begrebet om hvad der passer sig for et kongeligt Theater.

— g —

Blunck pinx   E. Lehmann lith.

ROMERSKE GADEDRENGE.

Em. Bærentzen & C. lith. Inst.

Jutulshulen eller Røsten fra Bjerget.

Original Skizze af J. Storm Wang.

„Jeg skal see Norge!" — udbrød en munter og livlig Kjøbenhavner, der Dagen i Forveien efter en gammel afdød Tante havde arvet en klækkelig Sum.

„Og hvad vil Du da der?" — svarede en ung Spradebasse, der sad ved hans Side. „Har Du faaet Penge, kan Du bedre anvende dem, end til at see det barske og raae Norden. Søg heller sydefter, der smiler Vaaren hele Aaret igjennem. De norske Fjelde og Jisbræer, Bjørne og Ulve have sandelig intet Tiltrækkende for mig."

„Have de ikke for Dig, da i Sandhed for mig! Til Norge vil og skal jeg; dette og Danmark have i saa mange Aar været forenede, at Enhver af Klippelandets og Sjølunds Sønner uagtet Adskillelsen dog maa føle for hinanden. Allerede fra min tidligste Ungdom af har jeg med den meest levende Phantasie udmalet mig de herligste Billeder af Norges Kraftnatur; de stolte, evig sneedækte Fjelde og frugtbare Dale; de brusende Fjeldelve, de skummende Vandfald, de mørke, høitidelige Skove. Jo, didhen skal jeg, og intet andet Sted!"

Første Brev.

Kandidat B**** til Student K*****.

Kjære Ven!

„Norge maatte jeg see, jeg har ogsaa seet det, — seet det, siger jeg, skjøndt endnu kun en saare liden Deel; men hvad jeg har seet, har endog oversteget mine dristigste Forventninger. Jeg havnede ved Hovedstaden. Jeg stod som aldeles tilintetgjort ved Indløbet til Christianiafjorden, da jeg saae de herlige Situationer omkring mig: nei, saadant have vi Danske endnu ingen Idee om. Denne Afverling, denne Naturens Rigdom, denne Kraft! — her maa Læben tie og Pennen standse. Hovedstaden derimod har intetsomhelst Imposant hos sig, og ene og alene ved det gamle Aggerhuus kan man dvæle med en Smule Opmærksomhed. Skjøndt Folket var vænnesælt, gjestfrit og oprigtigt, befandt jeg mig dog ikke saa aldeles vel i Christiania. Fjeldene havde ligesom en magnetisk Kraft ved sig, og jeg besluttede mig derfor saa snart som muligt at gjøre en Tour over det stolte Dovre til Trondhjem; men, seer Du, til Trondhjem er jeg endnu ikke kommen, uagtet jeg for lang Tid siden kunde have været der, thi jeg har faaet Forfald underveis. Et Kjærlighedseventyr, vil Du sige. Ja vel, et Kjærlighedseventyr af et eget Slags. Du veed, jeg er oprigtig, derfor tvivler Du heller ikke paa mit Skriftemaal. Hør kun:

Efter fjorten Dages Ophold og aldeles mættet af de nøisomme Fornøielser, Norges Hovedstad kan yde, (her maa Du vide, Naturen er Alt, Kunst og Smag kun Lidet) søgte jeg nordefter: Dovre maatte jeg befare, Trondhjem skulde jeg see, dog, jeg har endnu ikke seet nogen af Delene; men Meget, Meget har jeg seet, som jeg forhen ikke har havt nogen Idee om. Ved at reise fra Christiania nordefter har man just ikke den første Dagsreise nogensomhelst interessant Natursituation, den anden derimod frembyder noget ganske Andet, thi efter at have befaret en ry, gold Skovstrækning, som jeg troer man kalder Moreller Morderskoven, kommer man til det blide, skjønne Hedemarken, hvor man reiser langs Indsøen Mjøsen igjennem de herligste Landskaber, jeg endnu har seet. Hvad har Sjelland at sige imod disse: Indsøer, Blomstervange, Høider, der terrasseviis hæve sig over hverandre, krandsede af mørke alvorlige Granskove, — nei, en saadan Natur kan Du ikke gjøre Dig nogensomhelst Forestilling om. Dog det var ikke her jeg vilde dvæle, dette er Intet imod længere mod Norden. Jeg kom til

Guldbrandsdalen. Fjeldene lukkede sig foran mig, saa at jeg ikke kunde öine nogen Udvei; dog saaledes var det ikke: uden at jeg selv vidste det, böiede Veien af, og jeg befandt mig i et nyt Lukaf. Endnu saae jeg ingen Snee, skjöndt jeg vidste, at den i Norge skulde findes saavel Sommer som Vinter, dog, jeg fik den at see. Jeg skulde, som sagt, til Trondhjem, men havde med mig fra Kjöbenhavn Breve og Anbefalinger fra Kancelliraad L — til Sognepræsten i Vaage Præstegjæld; disse maatte jeg aflevere, uagtet det bragte mig flere Mile fra min Vei. Jeg böiede altsaa af Hovedveien (forelöbigen være det sagt, at Befordringen er yderst slet i Norge) ved en Gjæstgivergaand, — jeg troer den hedder Laurgaard eller Laugegaard, fordi en Fjeldelv, der kommer fra Dovre, og som kaldes Laugen, rinder der forbi, — til Venstre og befoer en yderst slet Vei med melankolske, men interessante Situationer, og troede ret at komme i en sand Udörken, thi for mig som Fremmed og som higede efter at komme hurtigt fremad, var enhver Miil dobbelt, ja fleerdobbelt lang; mörke, ja endog triste Skove omgave mig paa hver Side, over disse saae jeg blaae, nogne Fjeldtoppe og blot enkelte smaae opdyrkede Marker. Hvor forundret, ja henreven blev jeg derfor, da jeg med Et saae en heel underskjön Bygd foran mig med Blomstervange, sölverklare Elve, og, hvad endnu var det meest Henrivende af Alt, stolte Sneefjelde i Baggrunden, luefor gyldte ved Solens Straaler. Jeg sad aldeles henreven, og kom ikke til mig selv, forend jeg, efter at have passeret en lille Bakke, standsede udenfor Præstegaarden, der trods sin yndige Beliggenhed dog havde noget vist, jeg vil just ikke sige Uhyggeligt, men dog noget mindre Behageligt hos sig; thi Vaaningshuuset laae aldeles forkeert, og selv forend jeg traadte ind, forekom det mig, som om man maatte udenfor, for at aande frit. Præsten modtog mig. En livlig, munter Mand; han forestillede mig for sin Familie, en huld, smuk Kone og flere skjönne Börn. Snart kom vi i en livlig Samtale, og med Et udbrod han, idet han pegede til Höire:

„Der seer De Jutulsbjerget, som Edvard Storm saa herligen har besjunget ved Erlands Öde, thi De maa vide, Vaage var hans Födested."

Jeg kastede et Blik ud af Vinduet, og saae her vel ikke et stolt Fjeld, thi saaledes bör det ikke benævnes, men et venligt Bjerg, der, bekrandset af Naaletræer, havde noget uendeligt Tiltrækkende ved sig. Præsten fortalte mig nu, at der var flere Sagn om dette Bjerg, da det skulde fra Fortiden af have været beboet af en Bjergaand, der i de Egne kaldes Jotul eller Jutul, hvoraf ogsaa Bjerget havde sit Navn. En underlig Flade i Bjerget fra den anden Kant udviste ligesom en Port, der skulde være Indgangen til Bjergkongens Slot, og ved Siden af samme hang et fiirkantet Klippestykke, ligesom udhugget i Bjerget, der kaldes hans Pengekiste. Længere oppe var en dyb Hule, hvori dog Ingen turde gaae ind, da Alle, som kom der, bleve betagne af en Sövn, der siden havde de skadeligste Fölger for deres Helbred. Blandt Andet fortalte han mig, — vel maae Du mærke, at det kun er et Sagn, dog er der ikke lang Tid tilbage, siden Folk levede, der bekræftede Sandheden heraf — at en Mand fra en Gaard, der ligger ligeoverfor Præstegaarden, og som kaldes Blessom, personlig havde gjort Bekjendtskab med Bjergkongen. Han var som Ungkarl i Krigstjeneste og laae i Christiania. Nu veed Alle og Enhver, at Fjeldboerens Hjemvee er stor, saaledes ogsaa hos ham. Pintseaften, der var behagelig og lummer, laae han paa Aggershuus's Vold, tænkte med salige Fölelser tilbage paa Hjemmet, og önskede sig som Livets höieste Gode kun et Öieblik at see det. Med Et stod en lille graaklædt Mand ved hans Side og tiltalte ham venligt:

„Vil Du see Vaage og Blessom, saa

skal jeg skaffe Dig det at see. Sæt Dig paa mine Skuldre, og Du skal endnu spise Groden hjemme iaften."

„Hvem er Du?" — spurgte den Anden.

„Jeg er Jutulen, som boer i Bjerget lige ovenfor Huldersøe*), og som altid følger med Bygdens Folk, om de ere nok saa langt borte.

„Kan Du skaffe mig Vaage og Blessom at see iqvel, vil jeg gjerne give Dig, hvad Du forlanger."

„Jeg forlanger Intet; sæt Dig kun paa min Ryg; blot Eet har jeg at advare Dig for. Jeg sætter Dig af ved Din Faders Gaard, men om Du hører nogen voldsom Lyd, maa Du ikke vende Hovedet om, thi jeg har ogsaa at søge mit Hjem, der er lukket for Dig og Dine."

„Kontrakten blev snart indgaaet; Krigeren satte sig paa Graamandens Ryg, og gjennem Luften, over Bjerge, Dale, Aaser og rivende Fjeldstrømme gik det, saaledes at han ikke sandsede sig, forend han nedsattes lige under sine Fædres Gaard. Her stod han næsten som forstenet, da med Et et voldsomt Knald lød bag ved ham, hvorved han ikke kunde holde sig fra at vende Hovedet om og see op mod Jutulsbjerget, hvorfra Lyden syntes at komme. Her saae han ogsaa ligesom Fjeldets Side eller den saakaldte Jutulsport at aabne sig, en klar Ild at blusse ud af samme og hans Fører at tabe sig imellem flere underlige Gestalter, der viste sig i Aabningen. Straffet blev han imidlertid for dette, thi hans Hoved blev fra den samme Stund staaende paaskak, saa at han igjennem Mands Minde blev kaldet Poul Skakhoved.

Du maa troe, at dette ophidsede min Phantasie, og jeg foresatte mig saa snart som muligt at bestige og besee det mærkværdige Bjerg. Dette gjorde jeg ogsaa den næstfølgende Morgen. Endnu forend Familien var oppe, listede jeg mig ud af mit Værelse og steg opad. Hvor underskjøndt var ei Alt: en høitidelig Stilhed hvilede rundt om mig, Skov og Eng duftede, Fuglene sang, Fjeldelven brusede, blot Menneskelyd hørte man ikke. Jeg stod lige for Bjerget. En stolt Birkeskov strakte sig ved dets Fod og nedenunder de yndigste Sletter, omarmede af trende sølverklare og af Himlens Blaa farvede Elve. Jeg saae nu den saakaldte Jutulsport, ligesom af Menneskehaand udhugget ved Meiselelen i Bjergets Side, og mit Hjerte bankede voldsomt. Der maa, tænkte jeg, ligge Noget til Grund for disse Sagn. Derpaa bøiede jeg af til Venstre, og befandt mig med Et foran Indgangen til en dyb, hvælvet Hule. Jeg er ikke bange for Undersøvnen, tænkte jeg, og traadte ind. Fiin Sand fandtes paa Bunden, en stolt Granithvælving dannede Loftet; mit Hjerte bankede voldsomt, jeg erindrede Advarslen om Søvnen, og dog maatte jeg længere ind. I Begyndelsen havde jeg gaaet opreist, nu derimod maatte jeg gaae mere og mere krumbøiet; Dagslyset tabte sig, og jeg befandt mig snart i mørk Nat. Ingen Lyd naaede mit Øre, selv Koklokkerne tabte sig aldeles i det Fjerne, da tyktes jeg pludselig som inde fra Bjergets Rod at høre en underskjøn Sangstemme. Jeg troede i Fostningen at min Phantasie havde skuffet mig, men nei, saaledes var det ikke, thi tydeligt lød det for mit Øre: (Jeg vil oversætte Dig Sangen, thi Dolesproget, hvori den blev sjungen, kan jeg ikke nedskrive.)

„Herinde sidder Ragnhild med Taarer paa Kind,
Thi hun har nu mistet Kjæresten sin.
Guldbrand! o Guldbrand! kommer Du ei brat,
Da Vaar bli'er til Vinter og Dag bli'er til Nat.

Du loved' jo at komme, men kommer dog ei,
Jeg sidder i Bjerget — hvor er Din Vei?
Ei Dagen jeg skuer, ei Sol jeg seer,
Og Kindernes Roser bli'er kalkslagen Leer."

Her standsede Sangen, jeg hørte intet videre, og hvad enten nu det var en Følge

*) Præstegaardens gamle Navn.

af den anstrængende Gang eller at Betrædelsen af Hulen virkelig havde en Bedøvelse ifølge med sig, nok er det, jeg følte mig saa træt og afkræftet, at jeg maatte sætte mig ned, og uagtet jeg anstrængte mig for at holde mine Dine aabne, formaaede jeg det dog ikke, thi de lukkede sig, og jeg slumrede ind. En anden Gang skal Du høre mere fra mig; jeg har nu her første Gang været i Bjergaanders Rige.

Din Ven
B****.

Andet Brev.

Samme til Samme.

„En phantastisk Nar," hører jeg Dig sige, eller om Læben ikke udtaler det, saa dog Tanken, ved Modtagelsen af mit sidste Brev. „En phantastisk Nar," vil Du atter gjentage under Læsningen af dette; men bi lidt, vær ikke for overilet i Din Dom, min Ven! Du maa vide, jeg har slumret i Jutulshulen. Hvorlænge denne Slummer varede, veed jeg ikke, men da jeg vaagnede, følte jeg en Gysen gjennemfare alle mine Lemmer, thi det var koldt inde i denne Hule, skjøndt den meest brændende Sommerhede herskede udenfor. Jeg saae mig om og lyttede til alle Sider; det var mørkt og stille som i en Grav, altsaa maatte jo selv hiin Sangstemme, jeg havde hørt fra Bjergets Skjød, have været en Drøm, thi hvorledes kunde vel et levende Væsen boe dernede?

Jeg kom tilbage til Præstegaarden og fortalte Pastoren mit Eventyr; han lo mig lige op i Dinene, og sagde:

Jeg kan mærke, De er Digter, og at Deres Phantasie har løbet af med Dem."

Imidlertid har Jutulsbjerget og dets Mærkværdigheder bragt mig til at dvæle paa dette Sted langt længere, end jeg havde bestemt mig til. Hver Dag er jeg oppe i den mig saa kjærblevne Hule, altid betages jeg af en dyb, underlig Følelse ved at betræde den, men jeg har siden første Gang desto værre intet mærket, hverken til den yndige Sangstemme, eller til den bedøvende Slummer, der inddyssede mig i saa himmelske Drømme.

For et Par Dage siden fulgte jeg med Præsten ned i Kirken, for at see et ungt Par vies, der var af Bygdens gjæveste og for Rigdom meest agtede Familier. Det havde saa meget mere tiltrækkende for mig, som jeg hørte at Brud og Brudgom altid fremstillede sig i sin Nationaldragt, og at hele Toget iagttog de nationale Skikke, som gjennem Aarhundreder have været i Brug. Foreløbigen være sagt, at Præsten havde underrettet mig om, at han i sit Sogn sjelden havde den Glæde at see tvende ved sand Kjærlighed Forbundne, og skulde dette finde Sted, maatte det næsten udelukkende være blandt den fattigere Deel af Almuen, thi de Rige bleve altid af nærmeste Familie og Frænder koblede sammen for Interessens Skyld; ja, at der endog i Bygden mellem de største og anseeligste Familier herskede et saadant Tyranni, at hverken Søn eller Datter maatte gifte sig udenfor samme, men at ofte en rank, skjøn guldhaaret Mø blev tvungen til at tage en krogknæet, uhyggelig Person, naar han blot var af Familien; ligesom paa den anden Side, at den skjønneste Karl maatte lade sig nøie med en skjeløiet, rødhaaret Tingest, naar de kun, som sagt, vare i Slægt, og kunde gjensidigen bringe hinanden Penge. Dog lagde han, til Ære for Dalboerne, til, at man sjelden eller aldrig seer ulykkelige Ægteskaber, men at man dog ved at betragte Ægtefolkene finder, at de behandle hinanden saa koldt, som om de vare Fremmede.

Jeg fulgte og stod tilligemed Præsten udenfor Kirken, for at vente paa Brudefølget. Det kom: et herligt Optog af 50 til 60 deels Ryttere, deels Ryttersker. I Spidsen red Ceremoniemesteren, efter ham tvende Spille-

mænd, uafladeligen gnidende paa deres Violiner, derefter Bruden med Folge, saa Brudgommen og tilsidst den øvrige Skare. Da de stege af Hestene, begav jeg mig hen til Kirkedøren, for saa nær som muligt at tage Alt i Diesyn. Under Violinspil i en Sort Takt af Marsch skred nu Brudefolget forbi mig ind i det hellige Huus. Ceremonimesteren gik i Spidsen med Hatten i Haanden, efter ham Brud og Brudgom, ved hvis Beskrivelse jeg nærmere maa dvæle, thi sandelig dette Syn frapperede mig, og da jeg veed, Du er en Elsker af det smukke Kjøn, maa jeg først begynde med Bruden, uagtet hun i Skjønhed langt stod tilbage for hendes Følgesvende. Hun var aldeles indhyllet i stive med Sølv og Guld zirede Silkeklæder, og havde ved den Mængde af Skjørter, hun havde paa, faaet en saadan Bredde, at hun neppe kunde gaae igjennem en almindelig Dør, uden at dreie sig til Siden. Brystet var skjult af en bred Smække, behængt med forgyldte Sølvmedailler og Kjæder; paa Hovedet bar hun en svær lueforgyldt Sølvkrone af 8 til 9 Tommers Høide, og fra Nakken af hang gule Haar, dog for det Meste skjulte af Guld-, Sølv- og Silkebaand, lige ned til Midjen, om hvilken var spændt et trefingerbredt Sølvbelte. Dog var hun ikke smuk: der laae noget Koldt, Dødt, Uhyggeligt i dette Ansigt, saaledes, at jeg uvilkaarligt sukkede, da jeg saae hen paa Brudgommen, der skulde omarme denne Marmorgestalt. Han derimod var en skjøn, ung Mand, rank som Granen paa Fjeldets Tinde. Under sin venstre Arm holdt han en høipullet Hat, hvorom var bundet et fleerfarvet Fløielsbaand. Han bar aldeles Nordboens Præg: gule, krusede Lokker hang nedad mod Ryggen; Ansigtet blidt og opvakt, men destoværre formørket af en dyb Kummer. En næsten melkehvid Kjortel, Frak eller, om Du saa vil, Kofte var ved et bredt Livbelte af forskjellige Farver spændt om hans Liv, saaledes at den gik langt ned over Knæerne, dog stod den aaben i Brystet, hvor man saae flere Underlag af kostbare Veste, samt det hvide Linned, der dog næsten var bedækket af Sølvspænder af forskjellig Form og Størrelse. Hans Beenklæder, der kun strakte sig til Knæet, hvor de vare fastholdte ved Sølvspænder, vare af guult, fiint tilberedet Rensdyrskind, og paa den kunstrigste Maade udsyede med forskjelligfarvet Garn. — Her har Du i Korthed en meget ufuldstændig Beskrivelse over et Dølepar, der træder for Alteret.

Forretningen begyndte, Brud og Brudgom stode for Alteret; lige foran mig en heel Skare af Bygdens gjæveste Piger, der ligeledes under Handlingen vare komne frem paa Gulvet, og som sandeligen ikke alene bragte mig til at glemme Brudetalen, — hvorved der mellem os sagt heller ikke var stort tabt, thi, efter Begyndelsen at dømme, er min Ven, Pastoren, ingen rar Taler; — men og'saa selve Brudeparret; thi Flere af dem vare virkelig smukke, ja tvende endog de første Skjønheder, jeg nogensinde troer at have seet. Hertil kom endnu deres originale Klædedragt, som det indskrænkede Rum forbyder mig at beskrive. Talen var endt, og jeg vendte mig atter mod Alteret, da de Unge skulde aflægge det høitidelige Løfte. Med lydelig Stemme tiltalte Præsten Brudgommen saaledes:

„Er det din Agt, Guldbrand Poulsen, at forenes med denne agtværdige Pige, Marit Tjøstolsdatter, som staaer ved din Side.

Her forløb flere Sekunder, men intet Svar fulgte; atter gjentog Præsten sine Ord, ligeledes intet Svar, tredie Gang gjentog han dem endnu høiere, og tilføiede: „Jeg spørger Dig, om det er din Agt?"

„Nei" — var Svaret, vel sagte og noget bævende, dog saa tydeligt, at jeg kunde høre det. Forvirret standsede Præsten noget, men fattende sig, udbrød han:

„Jeg spørger Dig, Guldbrand Poulsen, for fjerde og sidste Gang, om det ikke er Din

Agt at forenes med denne hæderværdige Pige, som her staaer ved din Side?"

„Nei" — var atter Svaret, og det saa tydeligen, at det rungede i hele Kirken. Nu vidste min gode Ven, Præsten, ikke mere, hvad han skulde sige: hans Læber bævede, han traadte nogle Skridt tilbage, tørrede Sveden af sin Pande, og idet han paatog sig al den Værdighed, derstod i hans Magt, udbrød han:

„Er Du da afsindig, Menneske! vover Du saaledes, at drive Gjæk med denne hellige Handling og dette hellige Huus?"

„Fa'r, Fa'r", — svarede Guldbrand i en dybt bevæget Tone — „Gud bevare mig fra at drive Gjæk med saa hellige Ting som Kirke og Alter; men jeg har aldrig villet have Marit; Slægt og Venner have kun ført os sammen, og intet Ord, som jeg sagde, blev hørt, derfor maatte jeg tie, indtil jeg kom hid; thi jeg vidste nok, at, naar jeg oprigtigt fik sagt Dig Alt, Du da vilde tilgive mig. Farvel, Fa'r, Gud velsigne Dig! Farvel, Marit, Du vil ikke mangle en Brudgom, om Du ikke faaer mig, thi Du har Penge."

Her vendte han sig til Alles Forfærdelse fra Alteret, og skred med hurtige Trin ud af Kirken, kastede sig paa sin Hest, og jog i fuld Fart bort. Under det Forefaldne havde jeg ikke seet stor Virkning paa den kolde og, som det lod til, følesløse Brud. Det eneste Udtryk, jeg hørte af hende, idet han forlod Alteret, var: „Nei da, gaaer Du Guldbrand —" men derefter blandede hun sig ganske rolig blandt de Øvrige og søgte sin Hest. Følget var imidlertid ikke saa roligt som Bruden; Frænder og Bekjendte trængte sig om hverandre og udbrød i den høieste Forfærdelse over det Skete, ja Flere raabte endog i Munden paa hverandre:

„See til at faae fat paa Guldbrand, saa bliver han nok rolig!"

En ser til otte raske Svende joge ogsaa saa hurtigt som en Piil efter den Flygtede, men forgjæves, han var intet Sted at opspore. Man maatte adsprede sig Hver til Sit, og i den mørkeste Sindsstemning tog Præsten mig under Armen, og vi vandrede tilbage til Præstegaarden, idet han sukkede:

„Ogsaa dette er en Følge af Forældrenes Despoti, som jeg saa meget har ivret imod. Ja, det er jo sandt, jeg har hørt før, at Guldbrand Klevsrud ikke har villet havt Marit Stene, men at han skulde have elsket en fattig Pige, som hans Familie nu har fordrevet fra Bygden."

Vi kom hjem. Præsten følte sin Værdighed krænket ved det Forefaldne, dog var han god nok til at tilgive, ja endog undskylde den bortløbne Brudgom; derimod gik hans hele Harme ud over Familien, hvem han lovede at have dygtig i Skole, hvilket han ogsaa holdt nogle Dage senere hen; dog dette hjalp Lidet eller Intet, thi Dølen er stivsindet og haardnakket. Faderen mødte ham blot med Magtsprog og knubbede Ord, og han kunde tydelig mærke, at han ved denne sin retfærdige Iver havde skaffet sig en Modstander, ja endog en farlig Fiende blandt sine Sognefolk; thi Poul Klevsrud er rig, og dette har Meget at sige, saavel blandt Norges Klipper, som i den øvrige Verden. Sønnen Guldbrand derimod var siden hiin Dag, da han som Brudgom fremstillede sig for Alteret, aldeles forsvunden, og ingensomhelst Eftersøgelse kunde lede til at opspore ham.

See nu har Du ogsaa dette Eventyr. Hvorledes jeg skal samle, eller rettere sagt oplyse, hvad som under min Nærværelse har tildraget sig her, ja fængslet mig til Stedet, veed jeg i Sandhed ikke. Jeg har intet Andet at stole paa, end Tiden, men denne har ogsaa i sin ubetvingelige Magt at kunne opklare, hvad som for Øieblikket er dunkelt. — Næste Gang mere.

Din Ven

B****.

Tredie Brev.

Samme til Samme.

Denne Gang, min Ven, vil jeg ikke plage Dig med nogen Indledning, men skride fort, for at Din Nysgjerrighed saa snart som muligt kan blive tilfredsstillet. Af mine forrige Breve har Du nok mærket, at Jutulshulen er min Verden, hvorfra jeg ikke saa let kan løsrive mig, nei, som en Tryllemagt trækker den mig til sig. Igaar var jeg der atter, og bøiede min Ryg saa meget, den kunde taale, for at komme ind saa langt som muligt. Her stod jeg da, ikke krumbøiet, men udstrakt paa alle Fire , i Haab om fra Bjergets Skjød endnu engang at høre de Toner, der første Gang saa aldeles havde henrevet mig. Jeg blev heller ikke skuffet, thi tydeligt, skjønt noget fjernt, lød:

„Nu Taaren er standset, da mørkeste Nat
Ved Foraarets Solglimt oplystes saa brat.
Og Kinderne blusse som Solglimt paa Snee,
Og Himmelens Fryd har fordrevet min Vee."

Her taug Sangstemmen; jeg lyttede og lyttede atter, men forgjæves, Alt blev taust og stille. I Mørket krøb jeg paa alle Fire hen mod den Kant, hvorfra jeg troede, at have hørt Stemmen. Blot steile, haarde Klippevægge mødte mig, og fortræden besluttede jeg mig til at vende tilbage, ja, var allerede paa Tilbageveien for at søge det Frie, da jeg fra Indgangen af troede at skimte en dunkel Skikkelse. Ganske rigtigt, jeg hørte snart tydelige Fodtrin, og holdt mig aldeles stille. Skikkelsen kom nærmere, jeg var overbeviist om, at den, der kom fra Lyset til Mørket, ikke kunde see mig, men for at den heller ikke skulde støde paa mig, trykkede jeg mig saa nær op til den ene Side af Fjeldet som muligt. Hurtig og velbefaren skred den forbi mig; jeg saae nu, at det var en Mandsperson, der i den dunkle Belysning forekom mig som en Kjæmpegestalt. I ikke lang Afstand fra mig fløitede han tre Gange, og et tre Gange gjentaget: „Gudskeelov!" hørtes dybt inde fra Bjerget; derefter fornam jeg som et svagt Drøn af en Steen eller et Klippestykke, der nedkastes, hvorefter Alt blev taust og stille, og jeg befandt mig som i en Grav. Jeg famlede mig derfor frem i Mørket, saa godt jeg kunde, fra Klippevæg til Klippevæg, men de vare aldeles ugjennemsigtige, og lode ikke engang til at have en Sprække eller Revne. Forundret blev jeg derfor, da jeg fra den nordlige Kant dybere inde i Fjeldet skuede ligesom et Lysglimt. Jeg ilede derhen — ganske rigtigt, Lys skimtede mig imode fra en lille Aabning i Bjerget. Her maa Du ikke hvile, tænkte jeg, førend Du har eftersporet dette, og i det Samme satte jeg ogsaa begge Hænder mod Fjeldvæggen, der gav efter; et huult Drøn lod, og et Klippestykke af omtrent en Qvadratalens Størrelse styrtede ind paa den modsatte Kant, saaledes at en Aabning mødte mig, og endnu mere, en Lysstrøm fra det Fjerne. Jeg krøb igjennem, Lysstrømmen blev klarere og klarere, og efterat jeg havde passeret en snæver Gang, kom jeg ind i en rummelig Hvælving, i hvis Baggrund jeg skimtede en mandlig Gestalt, der holdt en Qvinde paa Skjødet, saa fager, som jeg endnu aldrig havde seet. Endnu mere forundret blev jeg, da jeg kom nærmere og i Manden opdagede ingen Anden end den bortløbne Brudgom. Han kjærtegnede Qvinden, strøg de guldfagre Lokker tilbage fra den sneehvide Pande og hviskede halvhøit:

„Ragnhild, Ragnhild, jeg har elsket Dig og vil elske Dig evig".

Nu fik han Øie paa mig og sprang op med de vildeste Gebærder; dog Du veed, at jeg har Conduite, naar det gjælder, og saaledes beroligede jeg ham snart; ja, han lærte endog i mig at kjende en fuldtro Ven, hvis høieste Ønske det er at grunde hans Fremtids Lykke.

Nærmere Forklaring vil jeg ikke give Dig, vi tales snart ved, og da skal Du erfare Alt. Hver Dag medens jeg er her, be-

søger jeg Bjerghulen, længere Nord tænker jeg ikke at komme.

Dersom Herregaarden Lindstrup endnu ikke er solgt, da kjøb den i mit Navn for den Sum, som Eieren for min Afreise forlangte af mig. Jeg kommer snart og medbringer en Forpagter, der sikkerligen ikke vil skuffe mig.

Din Ven
B****.

Nogen Tid efter dette Brevs Afsendelse ankrede Candidat B**** udenfor Kjøbenhavns Toldbod og steg i Land. Efter ham fulgte et Par, der trak alle Tilstædeværendes Opmærksomhed paa sig, nemlig en skjøn, rank Bondepige i sin norske Nationaldragt, ved hvis Side gik en fager Ungersvend, der endog i sine stive Doleklæder havde noget uendeligt Tiltrækkende og Imposant hos sig. Da de befandt sig i den smukke Amaliegade, vendte B**** sig til Pigen og sagde:

„Ragnhild, er ikke her smukt?"

„Jovist" — var Svaret — enhver Plet er reen, naar Guldbrand er ved min Side; men jeg syntes, at det var ligesaa reent oppe i Fjeldet, naar jeg vidste, han skulde komme.

Engelske Skizzer.

Efter Boz.

Den rige, gamle Pebersvend. — Læredrengene. — De elegante Betlere.

I.

Man veed i Almindelighed ikke, paa hvilken sørgelig Maade visse Folkeclasser leve og døe i London. Fremmede for Livets sædvanlige Hensyn vække de hverken Medfølelse eller Kjærlighed, og ved deres Død kan man ikke sige, at de ere glemte, da Ingen har tænkt paa dem, medens de levede.

Saaledes finder man Oldinger, med et rødt Ansigt, der holde af Portviin, og da de for deres Rigdoms eller andre indbildte Aarsagers Skyld mistænke hele Verden, omsider finde Behag i at hade alle Mennesker og være dem ubehagelige. Saadan en gammel Mand har som oftest en rigt meubleret Bolig, et godt valgt Bibliothek, kostbart Sølvtøi, mange Malerier, dog alt dette ikke til egen Fornøielse, men for at vække Andres Misundelse, der gjerne vilde efterabe ham, men ikke ere rige nok dertil. De ere Medlemmer af to eller tre Clubber, hvis øvrige Medlemmer misunde dem deres Formue, smigre og afskye dem. Undertiden møder en fattig Slægtning dem, maaskee en gift Brodersøn, og beder om Understøttelse; da declamerer han, i dydig Uvillie, mod tidlige Ægteskaber, Konernes Feil, Ukloskaben at have en stor Familie, og den Dumhed med 125 Pd. St. aarlig at gjøre Gjeld; opstiller sig endelig som Dydsmønster, og slutter med Henviisning til Sognets Fattigkasse. Han døer af Slagflod efter et Middagsmaaltid og efterlader sin Formue til et Bibelselskab, der lader ham sætte et Marmormonument, som priser hans christelige Sind og garanterer ham Salighed i det andet Liv.

Ingen Classe af Mennesker morer mig meer end Læredrengene i London. De ere vel intet organiseret Corps, sammenknyttet ved et helligt Løvte til at indjage fredsommelige Borgere Skræk, naar det troer sig fornærmet; thi deres Mod tæmmes let ved den religiøse Frygt for Politiet og de lidet lovende Udsigter i Fængslet. Dog udgjøre de en egen Classe. For 14 Dage siden bragte Tilfældet mig bag ved en Trup af dem. Klokken var 3 eller 4 om Eftermiddagen, da jeg saae, at de vilde begive sig til Parken. Der var fire, de gik med hinanden under Armen med hvide Handsker, lyse Beenklæder, hvis Tøi Ingen vidste hvad hed, Kjoler, for hvilke vort Sprog intet Navn har, halv Overkjole, halv lang Frakke, hvis Krave var efter en anden Mode end Opslagene og hvis Lommer havde et ganske eget Snit; alle bevæbnede med en stor

Stok, der ved den ene Ende var prydet med et stort Baand, og som de yndigt lod dreie sig omkring. For at synes sorgløse, slæbte Alle sig frem med en saa comisk Nonchalance, at man uvilkaarligt maatte lee. Især var En interessant med et Uhr, som han hvert Dieblik trak op af Lommen, for at sammenligne det med Taarnuhrene. Da de endelig kom til St. James Park, leiede den, hvis Støvler saae bedst ud, sig en anden Stol, og lagde sine Been paa den med en ægte tølperagtig Skjødesløshed.

Theatret.

Instrumentmageren i Wien, Syngespil i een Act af St. Georges og de Leuven, Musiken af Monpou, oversat af Th. Overskov.

Det er ikke længe siden, at man i en fransk Journal læste den storpralende Yttring, at Poesien i Frankrig absolut maatte ligge paa sit Yderste, før det Skrækkelige kunde indtræffe, at et oversat Stykke gik over den franske Scene. Her er ikke Stedet til at undersøge, hvorvidt den franske Literaturs Frembringelser ere saa værdifulde, at de kunne have nok i sig selv; eller om det maaskee ikke er deres egen specifique Lethed, der er Skyld i, at de saa let holde sig oppe; vi ville blot indskrænke os til at bemærke, at om endogsaa Franskmændene ere for stolte til at oversætte fra andre Nationer, forbyder deres Stolthed dem dog ikke at bestjæle dem. Det er i Særdeleshed siden den tydske Literatur er bleven mere udbredt og bekjendt blandt de dannede Franskmænd, at Forfatterne tye herhen som til en Guldgrube, for at berige sig med Stof. Hr. Loeve-Veimars har heller ikke skammet sig for at dele Æren med Hoffmann ved i Paris at udgive en heel Samling af hans Noveller, og i mange af de nyere Operaer og Theaterstykker er det Hoffmannske Eventyr og Smaafortællinger, der have afgivet Sujettet. Til disse hører ogsaa „Instrumentmageren i Wien", et poetisk-musikalsk Misfoster, som vi her nærmere skulle omtale. Det er begribeligt nok, at alt det Bizarre, Uhyggelige, Phantastiske og Spøgelseagtige, der udtaler sig i Hoffmannske Noveller, maa have noget særdeles pirrende og tillokkende for en levende Nation, som den franske; men der er dog over alle disse Digtninger, midt i deres vildeste og toilesløseste Udskeielser, udbredt en Inderlighed, en Dybde i Gemyttet, en forunderlig Overbeviisning, der gjør, at vi blive fortrolige med hans Skabninger og næsten føle os hjemme i den Kreds, han har manet os ind i. Man behøver blot at have været et Dieblik inde i denne Verden, for at føle, at der er ligesom et hemmelighedsfuldt Isisslør, der adskiller den fra den øvrige, og at der svæver et mystisk Halvmørke over det Hele, som man gyser lidt ved at træde ind i, men som man dog ikke vilde miste. Løfter man nu med fransk Letsindighed dette gaadefulde Slør, udsætter man Figurerne, der bevæge sig bag det, ikke blot for det muntre Sollys, men for Lamperækkens og Lysekronernes næsvise Glands, pynter man dem op paa Fransk, og omskriver man deres Tale i snakkesalige Phraser: saa er det begribeligt nok, at der maa opstaae et Virvar, som Phantasien ikke kan sætte sig ind i, og den sunde Fornuft oprører sig imod. Franskmændene due nu engang for alle ikke for det Spøgelseagtige, om de end sætte nok saamegen Priis derpaa. I Ordet „Spøgelse" ligger der — siger Heine — noget saa Ensomt, Vrantent og Indesluttet, og i Ordet „Fransk" noget saa Selskabeligt, Artigt og Sladrende. — Hvorledes skulde der ogsaa kunne existere Spøgelser i Paris? Imellem tolv og eet, den Time, der nu engang for alle er indrømmet Spøgelserne, larmer endnu det muntreste Liv i Parises Gader, i Operaen klinger den brusende Finale, fra Varietés og Gymnase

strømme de muntreste Grupper, og paa Boulevarden spøger og leer man, og gaaer i Soirée. Hvor maatte ikke et stakkels Spøgelse føle sig ulykkelig der, og hvor var det muligt, at en Franskmand, selv naar han var død, skulde vedligeholde det nødvendige Alvor til at spøge, naar den muntreste Folketummel jubler omkring ham! — — Les extrêmes se touchent! Det meſt Rørende og Alvorlige (naar det blot drives en Smule over det Tilladelige) er netop det, der grændser nærmest til det Latterlige, og det er derfor heller intet Under, at vi i Instrumentmageren Crespels Kunstnergalskab, i Angelas Orgelphantasier og Brystsyge, i Hr. Frederiks Studenterkaadhed og Fortvivlelse ikke have været istand til at see andet end den naragtigste Parodie.

Hvem erindrer sig ikke med Fornøielse fra Hoffmann den genialske og bizarre „Rath Krespel," der kaster sin Kone, den udmærkede Sangerinde Angela, ud af Vinduet, fordi hun gjør ham det for broget, der kjøber de kostbareste Violiner, for at spille paa dem en eneste Gang og save dem istykker, der kaster den skikkelige Studiosus Anselmus, der vil forlede hans Datter Antonie til at synge, ned ad Trapperne og med det samme forærer ham til Erindring om deres Venskab et Stykke Qvint af den Violin, „hvorpaa den store Gamasi spillede sin sidste Concert." Hvor yndig er ikke Antonie, hvor rørende hendes Kjærlighed til den unge Componist, hvor tragisk hendes Død — og hvor forunderligt er ikke alt dette travesteret i den franske Bearbeidelse! Hr. Krespel er her Instrumentmager. Stykket begynder med et ret livligt Chor i C-dur, der ender i G, hvoraf vi egentlig skulde erfare, at Hr. Crespel (Hr. Cetti) endogsaa er en meget berømt Instrumentmager, at Paganini aldrig bruger andre Violiner end hans, at Hummel udfører sine Sonater alene paa hans Instrumenter og at Beethoven altid benytter sig af hans Pianoforter, (rigtignok var en af disse store Mænd baade død og begravet, medens de andre virkede som Kunstnere, — men det gjør Intet til Sagen, thi Hr. Crespel er saa berømt, at endogsaa de Døde staae op for at bestille Instrumenter hos ham) — at han nu har fuldendt et herligt Orgel, som han har været to Aar om at udføre, at det er hans Steddatter Angelas (Mdm. Stages) Fødselsdag, at hun er den bedste Orgelspillerinde i Wien, og at dette nye Instrument er bestemt til en Geburtsdagspresent for hende. Alt dette fortælles i Choret, men da dette er temmelig støiende, og Publicum altsaa ikke bliver synderlig klog paa Indholdet, har Forfatteren været saa forekommende til fælleds Beqvemmelighed at gjentage det Altsammen nok engang i den følgende Scene. Det Nye, vi erfare i denne, er, at Hr. Crespel i den Grad elsker sine Instrumenter, at han ikke engang kan taale Lyden af en menneskelig Stemme, at den deiligste Sang klinger i hans Øre som et afskyeligt Hviin, der foraarsager ham en skjærende Smerte, at han har en Søn, Crespel jun. (Hr. Sahlertz), der er Student, og som nylig har havt det Uheld at skulle kysse alle de Fruentimmer, han mødte, og at disse to unge Mennesker ere bestemte for hinanden. Foruden dem har der i Hr. Crespels Huus været en Barndomsveninde af Angela, en ung Baronesse Bathilde (Jfr. Kofod), der i hele fem Aar ikke har ladet høre fra sig, men i den Tid er bleven den første Sangerinde i Europa. Hun har strax efter den Ære at indfinde sig, og som en ægte Sangerinde kommer hun ind ad Døren med en Cavatine i G-dur, der varer i det mindste et Qvarteer. Vi behøve imidlertid ikke nær saa lang Tid for at høre, at det ikke er den første Sangerinde i Europa, men Jfr. Kofod, der har en ret smuk Stemme, som hun endogsaa har vidst at forbedre endeel og befrie fra det Skrigende, der tidligere vanzirede den, men hvem man aldrig burde have overdraget Partie, der saa langt overstiger hendes Kræfter. Hvad der

herved er det Allerforunderligste er, at Hr. Crespel, der nylig kunde faae convulsiviske Trækninger ved Klangen af den menneskelige Stemme, ikke alene er istand til at høre det hele Nummer tilende, men maaskee endogsaa er den Eneste i hele Huset, der hører det med Henrykkelse. — Herefter følger en formelig Licitationsscene, en Terzet med Harpe og Orgelaccompagnement i Es-dur, i hvilken Damerne Angela og Mathilde i egentligst Forstand overbyde hinanden, den Første ved sit Orgelspil, den Anden ved sin Sang, og hvad er saa Kampprisen? — man vil neppe troe os: den stakkels Crespel jun., der rigtignok er intet mindre end elskværdig. Endelig erfare vi (thi høre det kunne vi ikke), at Sangen har seiret; Angela gaaer modfalden bort, og Bathilde er den Lykkelige. Hun synes imidlertid selv ikke synderlig tilfreds med sin Lykke, og hun begynder allerede, uagtet den Mynt, hvormed hun har tilkjøbt sig den, just ikke har været saa meget klingende, at fortryde sit Kjøbmandskab. Hr. Crespel sen. der er rasende over, at hans kjære Angela har maattet give tabt, skyder al Skylden paa Orgelet, som han slaaer itu i sin Forbittrelse, og paa denne Maade opløser det hele Optrin (der som Auctionsscener i Almindelighed just ikke har været meget harmonisk), sig i den mest skjærende Disharmonie. Det kommer nu til en Forklaring i Enrum imellem Hr. Crespel sen. og Baronesse Bathilde, hvoraf vi erfare, at det egentlig slet ikke er hans Alvor at være saa vred paa den menneskelige Stemme, men at han kun har en privat Animositet imod den fra den Tid af, da Angelas Moder, der var en ganske udmærket Sangerinde, paa en Concert, hvori hun anstrængede sig over Evne, døde af en Cadence! Han frygter for, at den samme Skjebne (der for Vedkommende altid er en Decadence) skal træffe Angela: hendes Constitution er saa fiin og zart, at han er fuldkommen vis paa, at „selv den ubetydeligste Sang vilde være nok til at knuse det fine Bryst." Endelig anmoder han hende paa det indstændigste om at stifte en Mariage imellem Sønnen og Angela, hvilket Baronessen er uegennyttig nok til at love, da hun selv slet ikke trænger til ham, eftersom hun fører en Frier med sig paa Reisen, en fornem Statsraad, der lige indtil sidste Scene opholder sig i Forstuen, hvor han skriver Sonetter. Hun lover ved et fiint drevet Coquetterie at bringe Hr. Crespel jun. tilbage til sin Angela, men hun er ikke istand til at holde sit Løfte, og det burde man betænkt iforveien, thi en falsk, høitravende Declamation og et tungt, ubehjælpeligt Væsen er himmelvidt forskjelligt fra en Verdensdames Fiinhed i Manerer og lette Conversation. Angela har imidlertid ikke aldeles opgivet at stikke Bathilde ud hos Hr. Crespel jun., og da hun har været uheldig i sit Orgelspil, og der netop er Talen om en „Ballade," som synes at finde Hr. Crespel juniors Bifald, tilbyder hun sig at synge den, for om muligt saaledes at reussere. Denne „Ballade" er imidlertid ingen Ballade, men en saare brillant Bravourarie i As-dur med alle mulige Løb, Spring og Forziringer. Bathilde, der imidlertid af Samtalen med Krespel kjender Angelas Brystbeskaffenhed og veed, at hun kunde døe af en simpel Cadence, end sige af et saa yderst vanskeligt Nummer, troer sig derfor nødsaget til at rive Noderne fra Angela og synge selv, idet hun haanligt forsikkrer, at hun (Angela) synger ligesaa slet som hun spiller. Vi ville ikke være saa ondskabsfulde at retorquere den samme Bemærkning paa Jfr. Kofod, men vi kunne dog ikke nægte, at den hele Arie, hvor talentfuldt den end er componeret, forekom os ved Jfr. Kofods Foredrag, der endnu alt for meget smager af Skolen, fuldkommen farveløs, medens vi ikke tvivle om, at den, foredragen af en Grisi, Damoreau-Cinti eller Mdm. Bishop, ikke vilde forfeilet sin Virkning. Den gamle Hr. Crespel mærker nu, at det er paa høi Tid, at han selv blander sig lidt ind i Affai-

rerne, hvis Partiet ikke aldeles skal gaae i Lyset, og han befaler nu, i Kraft af sin faderlige Myndighed, Sonnen at ægte Angela inden (vi troe) fire og tyve Timer. Hr. Crespel jun. afslaaer det, og Hr. Crespel sen. giver ham sin faderlige Forbandelse. Hele denne Scene og Duetten i C-dur mellem Hr. Cetti og Hr. Sahlertz, et Musiknummer, der er mere værd end hele det øvrige Stykke, bliver udført med en Kraft, Inderlighed, Følelse og Energie, der gjør den til et Lyspunkt i denne næsten totale Formørkelse. Angela, hvis Partie i det Hele bliver udført med Fiinhed, har imidlertid faaet fat paa et Brev fra den unge Hr. Crespel til Bathilde, hvoraf hun lærer sin Brystbeskaffenhed at kjende og hører Historien om Cadencen; hun, saavelsom vi Andre, erfare tillige, at Hr. Crespel jun. er bleven saa indtaget i Bathildes Sang, at han absolut maa høre hende fra Balkonen engang endnu og det præcise Kl. 9, i modsat Fald vil han ikke leve. Hvad er herved at gjøre? Bathilde er borte, og Klokken er paa Slaget 9; da falder det formodentlig Angela ind, at hun egentlig skylder os en Ballade fra før af, og da hun nu kan betale denne Gjeld og paa samme Tid redde Crespel juniors Liv, betænker hun sig intet Dieblik paa at gaae ud paa Balkonen. Hun synger: een Cadence (det gaaer fortræffeligt) to Cadencer (endnu bestandig i Velgaaende!) tre Cadencer (hun lever endnu!) men desværre! en høist vanskelig Roulade er hun ikke istand til at overkomme! Hun synker sammen med et Skrig og falder i Armene paa den gamle Hr. Crespel, der netop er løbet til for at holde hende for Munden. Hr. Crespel jun. er imidlertid kommen ind paa Scenen, Angela er ikke død endnu, nei, hun lever og befinder sig vel, og Hr. Crespel jun. belønner hende for sin Opoffrelse ved at række hende sin Haand. En Slutningssang i F-dur ender det Hele.

Og hermed slutte ogsaa vi Anmeldelsen af et Stykke, hvis hele Udbytte vil være en Berigelse for vor Dandsemusik af et Par nye Galopader, hvortil Ouverturen giver brugelige Motiver, en Bekræftelse paa, hvad vi allerede længe have vidst, at der til at udføre et Partie, der er skrevet for en af Europas første Sangerinder, behøves en stor Sangerinde, og at, hvad der under denne Betingelse kan være taaleligt paa et fransk Theater, bliver, uden denne, fuldkommen utaaleligt paa vort. At Publicum denne Gang finder et saadant Misfoster (der vistnok aldrig havde drømt om, at dets Partitur skulde gaae Verden rundt) mindre ufordrageligt, skyldes alene Hr. Cettis mesterlige Udførelse af Instrumentmageren. Hr. Cetti er endnu bestandig den eneste Sanger ved vort Theater, der besidder et fortrinligt Foredrag. Som Skuespiller har han her udfoldet et saa ualmindeligt Talent, at det er umulig andet, end at den fra Forfs. Side forkeerte og fortegnede Krespel alligevel maa efterlade et godt og velgjørende Indtryk og forsone os med endeel af de Urimeligheder, der vrimle i dette Stykke, og hvoraf vi i det mindste her have udhævet nogle. Hvis det forresten skulde synes Nogen, at vor Anmeldelse er for streng imod en Begynderinde, da maa vi udtrykkeligt gjøre opmærksom paa, at vor Dadel ingenlunde rammer hende, men dem, der have tildeelt hende et saadant Partie. Af en Begynderinde kan man ikke forlange, at hun strax skal kjende sine Kræfter, og Jfr. Kofod, hvis Flid er umiskjendelig, og hvis Stemme har vundet i Bøielighed og Blødhed, er i den Henseende fuldkommen angerløs.

— g —

Denner pinx

TORDENSKJOLD.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

Mordet.

Hvi brænder Blus i Stadens Gader,
Og skingrer Støi paa Torvets Plads?
Hvi stimle Folkets tette Rader
Omkring det larmende Palads?
Hvad er det for en Røst, som lyder
Saa vildtert i Palermos By,
At skingrende Allarmen bryder
Fra Jorden op til høien Sky?

Infanten Don Alphons er kommen,
Udsendt fra Philips Kongestad;
Som Vicekonge er han kommen,
Modtages festlig, om ei glad.
Til ham Siciliens Adel iler
Med Ærefrygt for høien Magt,
Og i den Glands, der om ham smiler,
Beundrer stolt sin egen Pragt.

Man hørte Byens Klokker klimte,
Snart hist, snart her blev Trommen rørt;
Man hørte Vers, som strax blev glemte,
Saae Taler, som blev ikke hørt.
— Mens der blev stimlet og blev støiet
I Fryds og Haabets Perial,
Marqvis Serrati sad, fornøiet
Og døv for Larmen, i sin Hald.

Der en Lampe blinker over
Himmelsønnens Alterbord;
Og i Vuggen der hos sover
Gjulio, det skjønne Noer,
Vogtet af sin Faders Øie,
Vugget af sin Moders Haand;
Begge over Sønnen bøie
Sig besjelt af Glædens Aand.

Andagtsfulde begges Hænder
Sammenklyngede sig snoe;
Bønnen til Guds Moder sender
Begge da med salig Tro.
„Blanca! see, hvor sødt han smiler
„Med Dit Ynde ved sin Mund:
„Det er Engelen, som iler
„Ned til Barnet i dets Blund."

„Carlos, Dig min elskte Mage,
„See, han ligner i hvert Træk!
„See hans Pande, see hans Hage,
„Hvor han bliver stærk og kjæk!" —
Blanca stirrer ned paa Vuggen,
Føler mild, hun bliver kyst;
Tungen bæver, salig Sukken
Hæver høit det fulde Bryst.

Vaagn op, Serrati! af Din Ruus!
Og slip hans Haand, Du skjønne Kone!
Din Verden er ei blot Dit Huus.
Hør Etiqvettens bistre Tone
Dybt skurrer i Din Sjels Musik.
Saa byder Venners Raad, Din Ære:
For Kongen, efter Adels Skik,
Idag Din Hyldest Du frembære.

I al Din Herlighed og Pragt
For Don Alphonso Du fremtræde,
Og vise ham Din dybe Agt,
Samt ved hans Naadesmiil Din Glæde.
Men fremfor Ædelsteen og Guld,
Som skal Din Ærefrygt udtrykke,
Din Ægtemage, skjøn og huld,
Bør Festen og Din Hyldest smykke.

Med Hjertet tungt af Ængstlighed
Med Diamant og Silke prydet,
Staaer Parret taust med nødigt Fjed,
Skjøndt Timens Varselslag har lydet.
De maae afsted! Af Hjertens Grund
Serrati byder streng to Piger:
At ingen af dem mindste Stund
Bort fra Gjulios Vugge viger.

Nu Vicekongens lyse Hald
Staaer straalende til alle Kanter,
Og Ild af tusind Diamanter
Karfunkle, der i Festens Sal.
Et Skjer af blinkende Krystaller
Gjenglimre Pragtens lyse Glands,
Der bølgende om Tronen maler
Som Gloria Regnbuens Glands.

Mere skjøn end alle Diamanter
Glindser Rosen her paa Blancas Kind;
Mere klar end alle Brillianter
Tindrer hendes Blik med yndigt Skin.
Med opmærksomt Blik fra alle Kanter
Stirrer Mængden paa den Huldes Trin.
Yndig Rose mellem Havens Planter
Som tildrager sig hver Vandrers Sind.

Og imedens hun i Dandsen svæver
Hoit beundret ved sin Yndes Pragt,
Selv hun ene mærker ei sin Hæder.
Og mens Alles Bryst og Attraa bæver,
Dog Enhver af yndig Uskylds Agt
Med Beundrings Suk tilbagetræder.

Med lyse Blik Serrati staaer,
Sin Kones Hyldest fro betragter;
Blandt al den Glands, hans Oie naaer,
Paa hendes Aasyn kun han agter.
Han nyder sin Triumf i Lon,
Og stille sig tilbage trækker.
Men af Beundrings=Glæden vækker
Ihast ham Tanker om hans Son.

Til Trappen lonligt han sig sniger
Igjennem tætte Klynger frem;
Bekymret og med Ilen higer
Ad Gaderne han til sit Hjem,
Og til sit Værelse han farer, —
De utroe Terner han ei fandt.
Han raaber — Dodens Stilhed svarer
Hans vrede Raab fra hver en Kant.

I Rædsels hede Sveed og Stonnen
Til veltet Vugge flux han gaaer
Han stirrer, — men ei seer han Sonnen, —
Og tet ved ham hans Dogge staaer
Med blodbestænket Svælg, — han stikker
Det dragne Sværd med vrede Skraal
I Hundens Bryst, idet den slikker
Sin Herres og sin Morders Staal.

Serratti daaner mat af Smerte,
Og Tyendet omringer ham:
Hver sporger med et ængstet Hjerte,
Men Taarerne kun svare kan.
Kun Suk og en forvirret Tale
Lod hoit omkring i Smertens Borg.
Serrati vaagner af sin Dvale,
Og tænker paa sin Blancas Sorg.

Til Vuggen iler han og leder —
Men ak, han haaber Intet meer:
Tilside slaaer han Vuggens Klæder,
Og see! — Med Glædens Raab han seer
Giulio i sit Teppe hviler,
Og mod sin Fader frisk og sund
Han vaagnet ved Allarmen smiler
Med venlige, halvaabne Mund.

Nu Hunden bringes skal tilside;
Serrati standser dem, vil vide,
Hvi Blod han paa dens Strube saae.
Der soges — bag en Kiste laae
Forbidt og gispende en Slange,
Og vred sin edderfulde lange
Og kolde Krop i piinlig Dod:
— Forvirret Raab og Flugt der lod.

Med Angst Uhyret frem man slæbte.
Serrati seer det nu med Skræk,
Med Blegnen i hvert Aasyns Træk:
At Doggen, han forbittret dræbte,
Og som taalmodig i sin Dod
Selv kyssede paa Mordersværdet,
Har i sin Troskab uforfærdet
Giulio frelst af piinlig Nod.

Hvor Cypressens Kroner kneise
Om Orangens Lund i Haven,
Lod Serrati sorgfuld reise
Marmormindet over Graven.
Der trofaste Dogge hviler,
Og paa Stenen Kunstnerstaven
Tro dens Billed forestiller
Ned til blanke Minder hvide
Steen veemodig Maanen smiler.
Carlos der og Blanca sidde
Med Giulio tet til Brystet,
Milde deres Taarer glide
Ned paa Sonnen, de har krystet.
Faderen med foldte Hænder
Siger i sit Hjerte rystet:
„Gud! for sildig jeg erkjender
„Frelse kan Din Haand opvække,
„Men en Daare slet forstaaer Din Vei.
„Ak den vrede Mand kan odelægge,
„Men belonne Dyret kan han ei.“

J. H. Smith.

Rubinis første Kjærlighed.

Da Rubini endnu var ung og fattig, fik han et Brev fra Impressarioen i Palermo, hvori man foreslog ham at give Gjæsteroller i de første Partier paa dette Theater. Rubini modtog naturligviis Tilbudet med stor Glæde, og vare endog Indtægterne kun faa, saa overstege de dog langt den unge, beskedne Tenorists Forventninger. Han pakker altsaa hurtigt ind, sætter sig paa Postvognen, kommer til Palermo og indstuderer strax en Rolle i en ny Opera, der skal være hans første Debut. I en af de første Prøver sang han i Nærværelse af Componisten til den nye Opera en Arie, der ene var skreven for ham, og Maestro og Theaterdirecteuren verlede de mest tilfredse Blikke; da træder en ung Dame ind paa Scenen — Rubini studser, han rødmer, hans Læber frembringe kun falske Toner, alle Tilstedeværende lee og kunne ikke forklare sig det smukke unge Menneskes pludselige Forlegenhed. Men det var ogsaa umuligt at see noget Skjønnere end Signora Fabre, det Palermitanske Theaters Primadonna. Hun var rank og smukt proportioneret, paa hendes aandfulde, høie Pande bølgede mørke Lokker, som hun fortræffeligt forstod at ordne. Hendes maaskee noget for store Mund havde man kunnet ønske en smukkere Form; men hendes Ansigts hele kraftfulde Udtryk, hendes Rosenkinder og Øine, disse store, skjønne, med lange mørke Bryn omgivne Øine, lod En let forglemme den ikke dadelfrie Mund. Signora Fabre loe, som alle de Andre, over Rubinis pludselige Forlegenhed, men hun loe som den, der vel veed, hvo der er Aarsag til Forlegenheden. Imidlertid begyndte den unge Tenorist endnu engang paa sin Arie, og da han havde endt den, vovede han sig undseelig hen til den unge Dame, som modtog ham venligt. Sagen gik for Rubini den ønskeligste Gang; han saae den skjønne Fabre oftere, og begge elskede snart hinanden med hiin inderlige Kjærlighed, som man maaskee kun to Gange kan føle i Livet, i den første og den sidste Kjærlighed. De Elskende vilde ved det ægteskabelige Baand for stedse tilhøre hinanden, og de vilde strax have giftet sig, dersom ikke indgangne Forpligtelser, som de umulig kunde unddrage sig, havde nødt Fabre til, først at reise til Neapel, hvor man ventede hende til Gjæsteroller, og saaledes adskiltes de Elskende med mange Taarer, men med Haabet om et snarligt Gjensyn.

Rubini sang hver Aften i Palermo, da hans Contract bandt ham for hele Saisonen, og Fabre i Neapel. Et vidt Rum adskilte dem, da der laae en Strækning af Italien imellem dem, og dette Land er berømt for sin yderst slette Communication. Tre Maaneder vare de Elskende adskilte. Engang kunde Rubini uventet glæde sig ved en otte Dages Orlov; saa hurtigt som muligt gav han sig paa Veien til Neapel — han vil ind i det Huus, som hans Brud, snart hans Kone, beboer — alle Værelser ere sort betrukne, Præster synge Messer, Veninder sidde klagende om en Ligkiste — hun ligger deri.

Ude af sig selv af Smerte kaster Rubini sig over Liget, krampagtigt slutter han den Elskedes Lig i sine Arme og falder derpaa bevidstløs til Gulvet. Da Lægernes Kunst igjen havde kaldt ham til Besindelse, da hans Elskedes Lig var overgivet til Jordens Skjød, da vilde han udbryde i lydelige Klager, uophørlig nævne hendes Navn — men Stemmen svigtede ham, han kunde kun fremstamme en uforstaaelig Lyd, ikke tale sammenhængende, end sige synge. De berømteste Lægers Kunst strandede paa denne mærkelige Lamhed af Taleorganerne, og Rubini tvivlede om nogensinde mere at kunne betræde Kunstnerbanen. Da hørte han engang paa en Aftenpromenade gjennem Neapels Gader i et lille Huus en frisk, venlig Stemme synge en af hans afdøde Bruds Yndlingsmelodier. Han bliver greben

af den som af et Lyn, han bliver staaende, rækker Hænderne ud mod Huset, hvorfra Stemmen kommer, fremstammer hendes Navn, han har mistet, og falder derpaa, som i Drømme, ind i Sangen med hele sin Stemmes Kraft. Siden den Dag har Rubini igjen faaet sin Stemme, og er bleven den første, nulevende Tenorist.

Napoleons Ungdomsbreve.

Blanqui, en fransk Lærd, der i Regjeringens Ærinde foretager en Reise gjennem Corsica, har der gjort et interessant Fund. Det er nemlig lykket ham at opdage en Samling af Breve og Afhandlinger, som Napoleon har skrevet mellem sit 14de og 20de Aar.

Af disse seer man, hvorledes Tanken om tilkommende Storhed allerede beskjæftigede Napoleon som Barn, hvorledes han allerede dengang tænkte paa de Veie, der engang skulde føre ham til den jordiske Storheds høieste Spidse. Nogle Steder af disse Ungdomsbreve ere høist charakteristiske; saaledes skrev han 1792 til sin Grandonkel, Archidiaconus Lucian:

„Send mig 300 Francs. Med denne Sum vil jeg kunne reise til Paris. Der kan man i det mindste optræde, gjøre Bekjendtskaber og overvinde Hindringer. Alt lover mig, at jeg der vil gjøre Lykke; vil De hindre mig deri, fordi jeg mangler hundrede Daler?"

En anden Gang skrev han i Juli 1789 fra Auranne til en Ven af hans Familie:

„Jeg har ingen anden Hjælpekilde end at arbeide. Jeg klæder mig kun paa hver ottende Dag, og sover kun meget lidet siden min Sygdom; det er næsten utroligt; jeg lægger mig Klokken 10, og staaer igjen op Klokken 4."

Sin Broder Lucian meddeelte han følgende ikke meget smigrende Dom om en Proclamation, hiin havde forfattet:

„Jeg har læst Din Proclamation, den duer ikke. Der er for mange Ord og for faa Ideer deri. Du vil stræbe efter en vis Pathos, men saaledes taler man ikke til Folket. Det har meer Følelse og Forstand end Du troer. Din Prosa vil virke meer Ondt end Godt."

Til samme Tid, det var i Aaret 1793, skrev han til sin Onkel Fesch, da denne havde meddeelt flere Bekjendte Breve fra den unge Bonaparte, hvis Navn alt dengang blev nævnet med Udmærkelse:

„Hr. Generalvicar! jeg haaber, De vil aflægge den slemme Vane, at vise Andre mine Breve; hvad der tales mellem mig og Dem, tales ikke mellem mig og Andre."

En dramatisk Boeotier.

Jeg vædder, at de kjender i det Mindste to Hundrede slige Subjecter. De har udentvivl læst de „Hundrede og Een's" Bog, der er udgiven af tredsindstyve Videnskabsmænd, til Fordeel for en Boghandler, hvem de Alle skyldte Erkjendtlighed. Har De ikke læst de tolv Bind, hvoraf Værket bestaaer, har De i det mindste læst eet; og har De ikke læst eet, har De i det mindste læst et eller andet Capitel, der sprudler af Vid, Satire og Skjæmt, indeholder fine, bidende Jagttagelser, et Capitel, som med en stærk og spottende Arm omfatter en heel Classe af Mennesker, som Paris er overfyldt af, hvorpaa Provindsen ikke er gjerrig, og som man møder, naar man gjør sig den Uleilighed at see til, i Cafeerne, Salonnerne, paa Gaderne, i Kirken, i Theatret, kort, overalt, hvor der findes Skjorter, Snørliv, Hatte med Blomster.

Denne Classe er talrig, og da den be-

væger sig i alle Retninger, skulde man endnu ansee den for talrigere ved den Kjedsommelighed, den foraarsager, og den Paatrængenhed, hvoraf den synes at gjøre sig en Fortjeneste.

Blandt denne talrige Classe af Boeotiere er der een, som jeg vil kalde dramatiske Boeotiere.

Den dramatiske Boeotier besøger ikke Coulisserne. Dersom han blot blev indladt eengang, en Dag, en Time, nogle Minuter, vilde han ikke sove om Natten, reise sig næste Morgen før Solens Opgang, Ingen hilse paa Gaderne, saa stolt og hovmodig vilde han være... Non licet omnibus...

Dersom De møder en af disse Folk (sædvanligviis ere de unge Folk paa 20 til 28 Aar) i et Qvarteer, der ligger langt fra et vist Kaffehuus eller en vis Promenade, og De vilde fortælle ham, at De har mødt Madame eller Jomfru den og den, dramatisk Kunstnerinde, tys! saa hilser Boeotieren Dem, han trykker Deres Haand, forlader Dem ligesaa heftigt, som om de kom for at underrette ham om, at hans Huus brændte.

Han kommer til det betegnede Sted; og, om hans gode Stjerne skinner lidt, saa træffer han virkelig Jfr. A. eller Madame B.

O! studeer da Boeotieren, see hans Bevægelse, følg hans Blikke til Siderne og ned for sig, hans lette eller skjælvende Gang, efter den Afstand, som adskiller ham fra Jfr. A. eller Madame B., og De vil faae en Idee om de Fordømtes Pine i Helvede eller om de Udvalgtes Glæde i Paradiis. Han har ordnet sit Halstørklæde og sin Frakke, knappet Manskjetterne; han har længe gaaet op ned forbi hende, berørt hendes Kjole, ja næsten aandet under hendes bølgende Slør. Naar denne Uvishedens og Frygtens Manege er endt, naar Damen, kjed af al den Paatrængenhed, seer sig trungen til at forlade Promenaden og gaae hjem, følger Boeotieren hende endnu næsten Side om Side. Han troer, han er bleven bemærket, han er overbeviist om, man har smilet til ham, at en Mine har opmuntret ham; han er der, aandepustende, bleg, ude af sig selv; han venter blot et Ord for at kaste sig paa Knæ i de Forbigaaendes Nærværelse, som han ikke seer. Og naar Jfr. A. eller Mdm. B. er gaaet ind, saa tro ikke, at Boeotieren gaaer bort eller stiger op med. Han er som fastnaglet til sit sidste Skridt, siden bortfjerner han sig nogle Metre, derpaa nærmer han sig igjen, for noie at see Husets Nummer, thi næste Dag vil han skrive et lidenskabeligt sværmende Brev, hvor han vil nævne tusinde Ting, som han ikke føler, hvor han vil love sin høie Beskyttelse mod flaue Medbeilere, og en Krands, som egentlig skal tilkastes hende af en ubekjendt Haand; han vil spille Cabaler for eller imod, efter den ædle Dames Lune, han vil stikke Ild paa Theatret, om det behoves, for at adlyde en Villie, mod hvilken han er magtesløs. Imidlertid drømmer han om Glæde og Lykke, han takker Himlen, Gud, Englene, sin Patron.

Boeotieren er endnu paa den første Side i Romanen; men vær rolig, han læser hurtigt. Disse Bagateller vare ikke længe med ham; han forandrer, det er altid den samme Comedie, han spiller; det er altid den samme Ufornuftighed, som bevæger ham, den samme øieblikkelige Enthusiasme, som fremskynder, tumler og piner ham.

Tro ikke, at Theatret er Boeotierens Yndlingssted; nei, der har han formange Medbeilere, formange Lidenskaber at bekjæmpe, Hindringer at overvinde. Og endelig, hvorledes skal han blive seet, bemærket blandt saa mange Personer, som maaskee have de samme Fordringer, de samme Forhaabninger? Hvad han holder mest af er en eensom Promenade, hvor han troer, at Actricen kommer, for at studere sine Roller, eller Bredden af en lille Bæk, hvor han gjerne fører en uskyldig Sladder med Acteurerne. Han lærer der nogle smaa Anecdoter, som han siden praler med,

og som han fortæller til sine Venner, som om han var indviet i Coulissernes inderste Hemmeligheder. Men, hvis Acteuren, hvis utro Echo han gjør sig til, er lidt ondskabsfuld, saa døm selv, hvilke Dumheder, der ville udgaae af Boeotierens Mund.

Boeotieren siger sjelden: man spiller i Dag det og det Stykke, men: vi spille. Dersom han har seet Julie eller Rosine paa en Promenade, dersom han har seet hende ene, siger han om Aftenen: Jeg spadserede imorges med Rosine eller Julie. Ved Synet af Tragikeren sætter han sig i en Positur, som gjør ham sex Tommer høiere; ved Siden af Primadonnaen rasler han med de Skillinger, han har i Lommen; er han sammen med Comikeren, leer han uophørlig, uden at vide hvorfor; og hvis han hændelsesviis seer Forræderens Ansigt i et Melodrama, bliver hans Blik truende, han skjærer Tænder, han knytter Næverne og siger ganske sagte: Hvor den Mand maa gjøre sin Kone ulykkelig!

Jeg har ikke Tid idag at detaillere dem nogle Træk af den dramatiske Boeotier; en anden Gang skal jeg blive fuldstændigere; de vil lettelig i Verden kunne finde Modellen til min Helt.

Alle dramatiske Boeotiere ligne hinanden.

En Anekdote om Paganini.

Paganini havde sat Italien og Tydskland i Begeistring; Kunstvennerne vare henrykte over hans Spil, Spidsborgerne forbausede over hans sælsomme Physiognomie og hans Beens leedannede Holdning, medens Damerne gyste over de Misgjerninger, hvormed nogle visse Bladskrivere og Forretningsmænd, som han havde givet Afsked, udsmykkede hans Biographie. Paris skulde sætte Kronen paa hans Berømmelse, aabne ham de franske Roué's lette, og Lordernes og de velspækkede Banquieres's svære Børse i Gammel-England.

For at debutere saa glimrende som mueligt, spillede Paganini første Gang hos Ludvig Philip i Palais Royal. De første Kunstnere ved **Théâtre Italien** vare tilstede. Paganini havde allerede spillet sit første Stykke, og hele Hoffet og Musikerne vare ude af sig selv af Henrykkelse, da den store Mester, hvem Beundring var bleven til Vane, aftørrede sin Pande, vendte sig til Donzetti med det Spørgsmaal, om han ikke vidste en Leilighed til at skifte Linned. Man tænke sig Donzettis Ansigt ved dette Spørgsmaal. „Hvad falder De paa? Her? i Salen, hvor Damerne hvert Øieblik kunne komme igjennem?" Disse vare de eneste Ord, Donzetti formaaede at fremstamme.

„Det er mig ligegyldigt," svarede Paganini; „jeg maa skifte Linned, ellers er det mig umuligt at spille mit andet Stykke."

Derpaa undersøgte han alle Kroge i Salen. I Samme befandt sig et stort Vindue, for hvilket to store Gardiner faldt ned. „Jeg er reddet," raabte Paganini, stillede sig hen bag Forhænget og udførte Metamorphosen.

Bange og forlegne holdt Kunstnerne ved **Théâtre italien** Vagt for Aabningen. Snart gik Paganini med straalende Mine frem fra sit Skjul forbi sine Kunstfæller, for at ile en ny Triumph imøde.

De tre Tempelherrer.

Folkesagn fra Bretagne.

Katalik*) Moal gik, bedende sin Rosenkrands, hen ad Veien; hun kom ud af Staden Kemper; da mødte hun tre Tempelherrer,

*) Katalik er et Fornavn, som maaskee kun bruges i Bretagne.

Alle bevæbnede fra Top til Taa; de red paa store Stridsheste og spærrede hende Veien. „Følg med os, smukke Pige!" sagde de, „følg med os til Klosteret, og Du skal faae baade Guld og Sølv."

„Om Forladelse, naadige Herrer! jeg ønsker ikke at gaae med Eder, jeg er bange for de lange Sværd, som hænge ved Eders Side."

„Kom med os, smukke Pige! der skal ikke vederfares Dig noget Ondt."

„Jeg gaaer ikke med Eder, mine Herrer! man hører allehaande Ting om Eders Kloster."

„Slette Mennesker fortæller saamegen Løgn", svarede Tempelherrerne, „men gid alle onde Tunger maae forgaae! Kom med os, smukke Pige, og frygt Intet".

„Nei, sandelig, jeg gaaer ikke med Eder, heller lod jeg mig brænde levende!"

„Kom med os til Klosteret, Du skal faae det godt hos os."

„Jeg gaaer ikke med Eder til Klosteret, jeg vil hjem til mine Forældres Huus; syv unge Piger fra vor Egn ere gaaede til Klosteret, syv unge, smukke Piger, som alle nu vilde være Brude, og Ingen af dem har man endnu seet komme ud af Klosterporten."

„Ere syv smukke Piger blevne i Klosteret, saa skal Du være den ottende." De løftede den unge Pige op paa en Hest, sprængte bort med hende til Klosteret og bandt hende en Knevl for Munden, at hun ikke kunde skrige.

Og efter ti eller tolv Maaneders Forløb, eller maaskee noget senere, sagde en af de tre Tempelherrer: „Mine Brødre! hvad skulle vi nu gjøre mod Pigen?"

Vi ville grave en Grav og lægge hende deri. — Nei, vi ville begrave hende under Korset. — Nei, vi ville jorde hende under Høialteret."

„Velan da, vi ville inat jorde hende under Høialteret, der ville hverken hendes Brødre eller hendes Forældre søge hende."

Og da Dagen heldede, overdrog Himlen sig med mørke Skyer, Regn og Hagel strømmede ned, Tordenen rullede og Stormen hylede. Og en fattig Ridder, som reiste omkring, blev overfalden af Uveiret; da han saae sig om efter Ly i den stormfulde Nat, skimtede han i det Fjerne Tempelherrernes Kirke; da gik han derhen og saae gjennem Nøglehullet. Kirken var svagt oplyst, og tre Tempelherrer grov under Høialteret; den unge Pige sad grædende ved Siden og hendes nøgne Fødder vare bundne med Strikker; hun jamrede sig meget og bad om Naade: „Ak, mine Herrer, lad mig dog i Guds Navn beholde Livet! jeg vil kun vanke omkring om Natten og skjule mig om Dagen."

Lyset sluktes efterhaanden, men Ridderen vedblev at lytte ved Kirkedøren; da hørte han Pigen at jamre op af Graven: „Giv mit Barn Olien og den hellige Daab, og mig den sidste Salvelse, saa døer jeg gjerne og tilfreds."

Da ilede Ridderen bort, saa hurtigt som muligt, og bankede paa Porten i det bisköppelige Pallads: „Herr Biskop af Cornwallis! vaagn op, vaagn hurtigt, I ligger i Sengen i bløde Duun, og en ung Pige sukker dybt i en Grav under den kolde Jord og beder om den hellige Daab for sit Barn og den sidste Salvelse for sig selv."

Og paa Landsherrens Befaling grov man efter under Høialteret; just som Biskoppen kom, trak man den stakkels Pige ud af Graven med hendes lille Barn, der var sovet ind paa hendes Skjød. Hun havde sønderslidt Armene og Brystet, det skjønne hvide Bryst næsten ind til Hjertet.

Da Hr. Biskoppen saa dette, kastede han sig paa Knæ, og græd for den unge Pige, og tre Dage og Nætter blev han liggende paa Jorden med nøgne Fødder og i Kameel-

haars Gevandt, og bad Gud om, at han vilde vise ham Misdæderne.

Den tredie Nat, da alle Tempelherrerne vare i Kirken, rørte det døde Barn sig paa Moderens Skjød, aabnede Øinene og gik lige hen til de tre Tempelherrer og sagde med høi Stemme: „Disse ere det."

De bleve levende brændte, og deres Aske kastet for Vindene: saaledes blev deres Legeme straffet for deres Misgjernings Skyld.

* * *

Tempelherrerne ere endnu stedse i Minde hos Landfolkene i Bretagne, men Mindet om dem er ikke velsignet. Ligesom i England maae de ogsaa have huseret ilde i disse Egne, thi endnu har man i Frankrig f. Ex. det almindelige Ordsprog: „at drikke som en Tempelherre." Tidligere beskyldtes de for de værste Niddingsgjerninger; saaledes skulde de hemmelig tilbede et graat Hoved med hvidt Skjæg og funklende Øine, og ære det som deres Helgen; fremdeles skulde de indgnide og salve det med Fedtet af et Barn, der var spædt og var Frugten af en Tempelherres Omgang med en Jomfru. Ligeledes hedte det, at de maatte ved Indtrædelsen i deres Orden frasige sig Christendommen og fornegte Gud.

De skulle endnu stedse vanke om i Nærheden af deres Komthurie ved Kemper; de bære store, hvide Kapper, et stort rødt Kors paa Brystet, og ride paa Hesteskeletter, der bære Ligklæder til Skabrak. En gammel Kone, der havde forsinket sig, skal engang, da hun gik over en Kirkegaard, have seet en sort, med Ligtæppe beklædt Hest; pludselig var en grøn Mand med funklende Øine kommen til hende, men hun havde hurtigt gjort Korsets Tegn, og strax var Mand og Hest forsvunden i en Lue.

Engelske Skizzer.

Efter Boz.

Den rige, gamle Pebersvend. — Læredrengene. — De elegante Betlere.

III.

Dog seer man paa Gaderne endnu andre Folk, der synes at være ganske eiendommelige i Hovedstaden. Men man træffer dem intetsteds uden paa Gaderne; de synes at høre til Staden. Jeg udvælger iblandt dem een Classe, som man ganske træffende har kaldt elegante Betlere.

Betlere finder man overalt; Elegance ikke mindre i end uden for Staden; men Foreningen af Elegance og Elendighed, synes at være eiendommelig for London. Dog forstaae vi under Benævnelsen „elegante Betlere", ikke hine omstreifende Dogenichter, hvis smudsige Ydre, Skjødesløshed, Nærværelse ved Theaterdørrene forraade deres Modbydelighed for Forretninger; vi mene hine Personer paa 50 Aar, som man seer i ganske sort Paaklædning, hvoraf Luen allerede er borte, men som har en Glands, som om den var pudset med en Skobørste; hvis Beenklæder sidde ganske stramme ved Remmer, deels for at følge Moden, deels for at hindre Saalerne i at falde fra Skoene; hvis hvidgule Halstørklæde kun er lagt kunstigt sammen, for at skjule Opløsningen af det Klædningstykkes Continuitet, som det bedækker. Et eneste Blik paa det lidende Ansigt, paa den ydmyge Mine, som kun Armod indgiver, er tilstrækkeligt til at indgyde Medlidenhed, naar man ikke er en Philosoph eller Statsoeconom.

Jeg kjendte tidligere en saadan Mand, og kan ikke glemme ham. Først tildrog han sig min Opmærksomhed ved stedse at sidde ligeover for mig i Arbeidsværelset ved det britiske Museum. Foran ham laae et Par Bøger, ligesaa bettelagtig elegante, som han selv, deels forrevne, deels affalmede, hvis Ind-

binding, tidligere meget smuk, nu var fortæret af Møl og Orme. Hver Morgen paa Slaget ti, var han paa sin Plads, om Aftenen var han stedse den sidste, der gik bort, og da viste hans Mine, at han ikke vidste, hvor han skulde søge Varme og Hvile. Altid sad han saa tæt som muligt ved Bordet, for at skjule Fraværelsen af nogle Knapper paa Kjolen, sin Hat satte han altid under Fødderne, øiensynlig for at unddrage sig den Andens Blikke.

Henimod Klokken to spiste han et lille Brød, dog ikke aabenlyst, som En, der gjør det for Tidsfordriv, men han bragte det stykkeviis op af Lommen, og fortærede det hemmeligt — det var jo hans Middagsmad!

Da jeg førstegang saae ham, troede jeg, det ikke var muligt at vise sig i en slettere Dragt; dog med hver Dag blev hans Klæder daarligere. Da Knapperne vare gaaede af hans Vest, knappede han sin Kjole til, og da den ene Række paa denne begyndte at blive forslidt, maatte den anden holde for. Dog saae hans Paaklædning altid nettere ud i Begyndelsen end mod Slutningen af Ugen. Han bar altid Handsker og Remmer under Beenklæderne. Dette varede i een eller to Uger; endelig blev han borte. Jeg troede, han var død.

Nei, efter otte Dages Forløb kom han igjen. Hans Gang var stoltere, hans Opførsel værdigere — thi hans Klæder havde en smuk Glands, de vare blevne ganske sorte, dog var det endnu de samme. Hatten havde ogsaa forynget sig, uagtet den havde bibeholdt den gamle spidse Form. Han havde med et Fluidum fornyet Farven for en kort Tid. Dog denne Virkning var kun af kort Varighed. Allerede efter otte Dages Forløb kom de hvide Pletter paa Knæerne og Albuerne igjen, Hatten indtog atter sin Plads under Bordet, og han sneg sig igjen, som forhen, til sit Sæde.

Man træffer disse i Holboregaden fra 8 til 10 om Morgenen, blandt Tilskuerne i Gaardene ved Gjeldsfængslerne, undertiden selv paa Børsen; dog her tale de med Ingen, Ingen taler til dem. Her sidde de hele Timer, støttede paa gigantiske, afslidte Regnskjerme, eller tyggende paa Et eller Andet. Kun eengang saae jeg to tale sammen, og det var en Undtagelse; en Priis Tobak havde formodentlig givet Anledning dertil. — De elegante Betlere have ofte ingen Beskjæftigelse, undertiden ere de Mæglere, Commissionairer, ruinerede Advocater, Skrivere o. s. v. De ere stedse desto mere at beklage, jo mere de søge at skjule deres Armod.

Theatret.

En Engel paa femte Sal, Skuespil i een Act af Stephen, A... og Théaulon.

Det er en ikke ringe Mangel ved Mængden af de Fabrikarbeider, hvormed den nyere franske Comedie saa rigeligt forsyner os, at, om endog Situationerne i dem undertiden ere overraskende og Opløsningen ny, bevæge de sig dog bestandig i den samme Sphære, Tonen i dem er uforanderlig den samme, og det er altid de velbekjendte Personligheder, der paany føres frem for os. Det, hvorved fornemmelig disse Smaastykker tidligere have skaffet sig Velyndere, var den som oftest interessante Maade, paa hvilken det sociale Livs forskjellige Conflicter vare fremstillede; men da disse for længe siden synes udtømte, er Interessen efterhaanden sunken ned til det, der for den Dannede allermindst burde være Hovedsagen, Fabelen i Stykket, Stoffet, Anecdoten eller hvad man forresten vil kalde det, og Forholdene ere nu næsten ligesaa stereotype som Sceneriet, Conversationstonen og Costumet. Det gjør derfor strax et behageligt Indtryk paa Tilskueren, naar Teppet ruller op for dette Stykke, at han med det samme

bliver flyttet hen ligesom i en anden Region, og istedenfor det elegante Boudoir eller Selskabs-Salonen, som han er saa vant til, denne Gang maa uleilige sig op au sixième étage, og istedenfor Modedamen i Robe og Atlaskes Skoe, gjør Bekjendtskab med en lille Pige i Sirtseskjole og et lille Torklæde om Halsen, en Grisette, en Modiste, men saa nydelig og elskværdig, at man paa Øieblikket mærker, at man er kommen Himlen en Smule nærmere end sædvanligt. Thi den lille Mariette er virkelig allerkjæreste, saaledes som de tre Herrer Forfattere have været enige i at udstyre hende, og det er ikke noget Under, om man hos et saa elskværdigt lille Væsen slet ikke lægger Mærke til de tre skrøbelige Stole, den gammeldags Commode og det ramponerede Speil. Hun er flittig og smuk, trofast og oprigtig, menneskekjærlig og opoffrende; hun er fattig, men lykkelig i sin Fattigdom, thi hun har et sorgløst Sind og en smuk Stemme, og hun synger bestandig. Derfor synger hun, da hun jager Chevalieren paa Døren, og da hun skal skilles fra Urbain; da hun er alene i sit Værelse midt under Massacren paa Gaden, og da hun beslutter sig til at frelse den unge Capitain; da hun er tilfreds med hvad hun har gjort, og da hun er ulykkelig over Urbains Vrede. Tag Sangen bort, og Du borttager det Halve af hendes Væsen! Hvorledes var det ogsaa muligt, at et saadant Buur kunde være poetisk interessant uden en Sangfugl. I Sandhed, hvis vi her paa vor Scene kun altfor meget lægge Mærke til de tre skrøbelige Stole, den gammeldags Commode og det ramponerede Speil, saa tilskrive vi det for en ikke ringe Deel denne Omstændighed. Der gives franske Vaudeviller i Overflødighed, i hvilke det musikalske Element er et blot løst Aggregat, noget ligesom Paaklistret eller Paaheftet, som oftest kun et Indfald eller en Vittighed, der paa et effectfuldt Sted i Dialogen indklædes i en poetisk Form, for endnu mere at forstærkes ved Musiken. At man under saadanne Omstændigheder ved Oversættelsen udelader de paahængte Couplets og kaster dem overbord som en unødvendig Ballast, finde vi fuldkommen i sin Orden, fornemmelig, naar Indholdet gjengives med den Fiinhed og rigtige Takt, som Tilfældet er i saamange af de Smaastykker, Prof. Heiberg paa denne Maade har bearbeidet for Scenen. Men hvor det hele Stykke, som her, har en fuldkommen lyrisk Charakteer, hvor saa godt som alle Situationerne ere musikalske, og hvor Sangen, som vi ovenfor antydede, maa tænkes uadskillelig fra Hovedpersonernes Væsen og Virken, der kan man ikke, uden at begaae en ligefrem Voldsgjerning, bortskjære det musikalske Element, og en saadan Fremgangsmaade er i egentligst Forstand at forgribe sig paa det Skjønne. Istedenfor et farverigt Malerie faae vi kun et skizzeagtigt Omrids; istedenfor en poetisk Fremstilling kun en plump og massiv Gjenfortælling af Indholdet. En fransk Kunstdommer har sagt etsteds (vi troe i Anledning af en prosaisk Oversættelse af Anacreon) at en Digter, som man oversætter, uden at gjengive Versenes Skjønhed og Harmonie, bliver ikke længere Digteren selv, „mais le cadavre d'un poète." Det Samme har ogsaa sin fuldkomne Anvendelse her, og det er uden Tvivl den ene Hovedgrund, hvorfor et Stykke, der er saa nydeligt i sin Exposition, saa interessant og tiltrækkende i sin Forvikling og Opløsning, slæber sig hos os saa tungt over Scenen. Den anden Hovedgrund maa naturligviis søges i Opførelsen. Vi miskjende ingenlunde Mdm. Larchers Bestræbelser for at give Mariette den tilbørlige Nethed og Ynde; vi indrømme gjerne, at der over hendes hele Spil er udbredt en vis naturlig Simpelhed, der passer sig godt til hendes ringe Stilling og beskedne Fordringer til Verden; vi nægte ikke heller, at hun siger flere af sine Repliker ganske fortræffeligt, som f. Ex. da hun skal flytte Commoden og finder den saa

tung, „og der er dog saa lidt i den", men det forekommer os dog, at der mangler netop det, som fornemmelig skulde reproducere os Billedet af en fransk lille Sypige; vi mangle en vis flygtig Bevægelighed, dette flagrende, gazelleagtige Væsen, der skulde motivere de lette Overgange fra Sorg til Glæde, fra Kjærlighed til Vrede, fra uforstyrret Ro til Frygt og Forskrækkelse, kort sagt, vi mangle et varmere Blod, et livligere Temperament, et raskere Opsving. Uden dette maa den hele Fremstilling, saaledes som ogsaa Tilfældet er, faae et ifflandsk-rørende Anstrøg, og en kjedsommelig Sentimentalitet maa blive det absolut Prædominerende, medens det Rørende og Alvorlige dog kun skulde spille paa en livlig og let bevægelig Grund med den samme Lethed og Flygtighed, som Fisken spiller paa Vandskorpen. Imidlertid bærer hun langtfra ikke alene Skylden. Hr. Schneiders Urbain har unægtelig en Deel gode Elementer, ja vi troe endogsaa, at han som Comiker har et ikke ringe Talent, der ved en omhyggelig Uddannelse vil komme til at bære Frugter; men heller ikke han synes os tilfredsstillende at have opfattet denne Opgave. Handlingen i hele dette lille Stykke og de enkelte Personligheder i samme have et nationalt Præg, og en eiendommelig Colorit, som ikke tør tabes af Sigte, uden at det Hele mister Holdning og Betydning. Hr. Schneider er en god Fjermagersvend, men fra Adelgade eller Borgergade, eller hvor man forresten vil, men ikke fra rue Saint-Nicaise eller barrière des Sergents. Den godmodige, livlige Pariser, der gaaer i Kampen for sine Menneskerettigheder, og som i Grunden ikke forstaaer sig synderligt paa, hvad det er for Menneskerettigheder, men trækker sin Blouse paa, griber sin Flint og Patrontaske og gaaer med, fordi hele Qvarteret gaaer med, var kun uheldigt repræsenteret i Hr. Schneider! Fjermageren derimod, det godmodige Tossehoved, hans Forelskelse og Jalousie havde uden at være noget fuldendt, mange lykkelige Enkeltheder. Vi regne hertil hans heldigt nuancerede Appetit til et Kys af Mariette og den triumpherende Mine, hvormed han efter hendes Afslag udbryder: „Saadan er hun nu altid, men det kan jeg godt lide"; ligesaa rigtigt afluret Naturen er den travesterende Maade, hvorpaa han copierer de unge Springfyre, naar de blive et ungt Pigeansigt vaer, som de faae Lyst til: „Sikken en Tos, Du! hende maa vi kapre!" Ogsaa hans stærkt udtrykte Forbittrelse over Mariettes formeentlige Troløshed var ikke uden Sandhed og Virkning. At han i sin ikke store Rolle over hundrede Gange repeterer Mariettes Navn, at han uden Overdrivelse udtaler det ved hver enkelt Replik (ved somme endogsaa flere Gange efter hinanden) er et Misgreb, en Uagtsomhed, han let vil kunne rette; vanskeligere vil det uden Tvivl være ham at paatrykke sin Rolle et mere eiendommeligt Præg, at hæve den op i en høiere Sphære og løsrive den fra al den Prosa, der klæber ved den. Thi det er det netop, der ødelægger den Nydelse, vi upaatvivlelig ellers vilde have af dette Stykke, at al Poesie ligesom er bortduftet ved Fremstillingen, saa at vi, istedenfor at føle Brystet udvidet og aande frit og let i en høiere Region, ærgre os over, at man har ført os saa høit tilveirs, og snarere tænke paa Trapperne og Opgangen, end paa Engelen, der skulde være deroppe. Hr. Hansen jun. der i adskillige Smaaroller har udfoldet et ikke ubetydeligt Talent, var som Chevalier de Quercy, den tredie Person i dette lille Drama, langtfra ikke saaledes, som man kunde have ønsket det. Vi saae kun den letsindige Courmager og Fusentast, men det noble, følelsesfulde Gemyt, der skulde gjennemtrænge denne Larve, lod han os ikke engang ane, og at han ved sin hele Optræden skulde repræsentere den aristokratiske Fiinhed og Overlegenhed ligeoverfor Urbains og Mariettes borgerlige Jevnhed, har han neppe engang tænkt sig.

Clermont eller Kunstnerens Kone, Drama i to Acter af Scribe og Vanderburch.

Som bekjendt ere Heinse i sin „Ardhingello" og Tieck i „Sternbalds Wanderungen" de Første der have gjort Kunstnerlivet og dets indre Forviklinger til Gjenstand for en digterisk Behandling. Ligesom det for nærværende Tid blandt vore yngre Kunstnere er et saa yndet og indtil Kjedsommelighed behandlet Thema at see en ung Maler i sit Værksted med Pensel og Pallet, at vi ved enhver ny Kunstudstilling i Forveien kunne være sikkre paa at træffe i det mindste en halv Snees i denne Genre, saaledes fandt man allerede langt tidligere Smag i at faae berømte Kunstneres ofte uinteressante Personligheder frem-

dragne af deres Mørke, og deres Livs stille og velsignelsesrige Virksomhed stillet til Skue i Comedier og Romaner for en gabende Mængde, der neppe kjendte dem af Navn, end sige formaaede at fatte deres Betydning, Det Bedste, der er præsteret i denne Retning er Oehlenschlägers „Correggio.“ Det stille og dybe Kunstnerliv, den varme, uforfalskede Begeistring, der udtaler sig i dette Stykke gjennem det mest fuldtonende Sprogs rige og glimrende Colorit maatte naturligviis vække ligesaa megen Efterligneleslyst som Beundring, og Wolfgang Menzel har uden Tvivl Ret, naar han siger om dette Sorgespil, at det er den egentlige Fader til denne Masse af Kunstnerdramaer og Kunstner-Romaner, der siden have oversvømmet Literaturen. Til denne Suite hører ogsaa „Clermont eller Kunstnerens Kone“, der har det fremfor de fleste af de andre, at det i sine Enkeltheder indeholder meget Godt og Fortræffeligt, men er derfor ikke fri for at lide af den samme Svaghed, der characteriserer saagodtsom hele denne Retning: en vis snakkesalig Brede og en moderne, men derfor ikke mindre forfeilet Sentimentalitet. Stykket er imidlertid anlagt med Kjækhed og har ikke saa faa mesterligt udførte Scener; hertil regne vi hele Expositionen indtil hvor Clermont fortæller sin Ungdomshistorie, de huuslige Scener mellem Kunstneren og Hermance, den fortræffelige Monolog foran Staffeliet, hvor Clermont, der har besluttet ikke at gjøre et Penselstrøg, begeistrer sig selv over sin Francisca de Rimini, fortaber sig i sit Arbeide, udkaster med det samme Billedet af en beskeden Fremtid, „et lille Stykke Jord, et Huus, Græs til en Ko,“ — bliver ved Tanken om sin Kone og Barn stedse mere sangvinsk, og ender tilsidst med et Hollænderi og en prindselig Opdragelse for sin Poul; men fremfor Alt Scenen i første Act, hvor Clermont, for at ydmyge Vicomte de Réthel udkaster en Skizze til et Genremalerie, som denne gjengjælder med en lignende, „der vel opveier den Første.“ Den anden Act er i dramatisk Henseende langtfra ikke saa heldig; Synet af en blind Kunstner, der næsten uafbrudt er paa Scenen, har noget nedtrykkende og nedkuende og er som en Følge deraf udramatisk. Hr. Nielsen er saa aldeles skabt for det Slags Roller, hans Individualitet smelter saa lykkeligt sammen dermed, at hans Udførelse af Hovedrollen Clermont absolut maa blive fortrinlig. Igjennem den ægte aristocratiske Fiinhed, som Kunsten forædlende udbreder over sine Dyrkere, lader hans Jævnhed og ærlige Natur os dog heldigt skimte Bondedrengen, der har arbeidet sig op og er kommen til Ære; hans Kjærlighed til sin skjønne Kunst udtaler han i første Act ligesaa brændende og varmt, som hans Fortvivlelse i 2den Act over at være berøvet den for stedse, er rørende og dyb; ligesaa fortræffelige ere Overgangene herfra til en forstilt og fremtvungen Munterhed, naar han troer sig ubemærket af de Andre. I den næstsidste Scene, hvor han har besluttet ikke længere at leve, vilde hans Spil maaskee vinde i Virkning, om Replikerne istedenfor langsomt at følge efter hinanden, som udgaaende af en dyb Reflexion, faldt Slag i Slag, som Lyn, der uophørligt krydse hinanden og endelig uvilkaarligt fremkalde en saadan Beslutning. — Som Hermance tilfredsstillede Jfr. Ryge ikke ganske vor Forventning. Hun siger sine Repliker unægtelig med Tænksomhed og Forstand, og hendes hele Fremtræden er ikke uden personlig Ynde og Elskværdighed; men hvad hun her fornemmelig lader os savne er Udtrykket af den dybe, inderlige, Alt opoffrende Kjærlighed til sin Mand, uden hvilken den sidste Scene nødvendigviis maa fremkalde Forundring istedenfor Overraskelse. Om de øvrige Roller ville vi alene bemærke, at Jfr. Petersen som Victorine er en fortræffelig Soubrette, og at de to andre Roller give et Par unge Begyndere, Hr. Hansen jun. og Hr. Møller Leilighed til at bestyrke den gode Mening og de Forhaabninger, vi allerede længe have næret om dem. Hos den Første gjenfinde vi al den Fiinhed i det Ydre og i Tænkemaaden, som vi savnede hos ham som Chevalier de Quercy; og hvad Hr. Møller angaaer, da frygte vi ikke for allerede nu at stille ham det opmuntrende Prognosticon, at han som Comiker uden Tvivl engang vil komme til at indtage en hæderlig Plads paa vor Scene. At han har et ikke ubetydeligt Talent er umiskjendeligt; vi ønske, at han ogsaa maa være i Besiddelse af den Alvor, Udholdenhed og Kjærlighed til Kunsten, uden hvilken selv et betydeligt Talent aldrig vil være istand til at drive det til noget Stort.

— g —

C. A. Jensen pinx.

Dr. H. N. CLAUSEN.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

27de Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret

af

Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i

Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjobenhavn.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 7 Juli.

Literatur og Kunst.

— Af Pragtudgaven af Lessings Værker, som den Vos'ske Boghandling foranstalter med saa store Bekostninger, er nylig syvende Bind udkommet, og saaledes Foretagendet meer end halv fuldendt, da der endnu kun er fem Bind tilbage. Dette syvende Bind indeholder et Værk af denne store Mand, som i en „Theatertidende" fortjener den mest ærefulde Anerkjendelse, nemlig den Hamburgske Dramaturgie. Det var en mærkværdig Tid, da denne Bog blev skrevet, og den Seylerske Theaterentreprise er stedse bleven berømt ved, at dens Forstander fattede den skjønne Idee, at kalde Lessing som Dramaturg, til sin nye Anstalt. Hvilken Skat er begravet i disse to Bind, hvor mangen En har taget deraf, og hvor Meget er endnu tilbage deri! Maatte dette Værk i sin nye Skikkelse finde ret mange Læsere, der kune vurdere og gjemme dets Indhold!

— Schuberts Sange, med Text i fransk Oversættelse, udkomne i Paris i en og tyve Hefter. Første Oplag beløb sig til 4000 Exemplarer, som bortreves i en Maaned.

Theater-Feuilleton.

— Den Berømmelse og de Rigdomme, som Mllrne. Elsler og Taglioni erhverve sig, foranledige saa mange Mødre i Paris til at bestemme deres Døttre for Balletten, at der snart vil blive flere Dandserinder — end Kokkepiger. Pariser-Theaterdirectionerne ville derfor ikke antage Flere førend efter tre Aars Forløb. I den Tid lægger vel Svimmelheden sig.

— I Paris opreiser man et Mindesmærke for Nourrit.

— I Kronstadt, i Siebenbürgen, opbygges et Theater.

— Bygningen af Arena i Temeswar er næsten fuldendt; den rummer 8000 Mennesker.

— Nestroys Parodie: „Nelliken og Handsken," som ved sin første Opførelse i Berlin aldeles faldt igjennem, er, siden Herr Lanny fra Wien, tidligere engageret ved Leopoldstädter-Theatret, har bragt den paa Scenen, bleven givet 50 Gange.

— Som bekjendt, havde den franske Componist Berlioz henvendt sig, angaaendes den ved Paërs Død ledig blevne Plads i det franske Academie for de skjønne Kunster; men saasnart han erfarede, at Spontini ogsaa beilede til den samme Udmærkelse, tog han, af Agtelse for den store Tonekunstner, sin Ansøgning tilbage.

— Mlle. Taglioni afreiste den 19de Mai fra Paris, og meente den 25de samme Maaned for første Gang at ville optræde paa Queens-Theatret i London.

— Musard i Paris anmelder i Sommer Havefester paa Wienermode. De ere høist tiltrækkende, og, efter Beskrivelsen, aldeles som de, der tidligere holdtes hos Sperl i „den gyldne Pære," og hos Dommayer. Musards Have skal være et særdeles yndigt Opholdssted. I denne Maaned aabnes ogsaa hans nye Casino. Dette har ogsaa en pragtfuld Have, og danner Skikkelsen af en Lyre. Istedet for Lydhullet er der en Dam, hvor der svømme Svaner. Architekterne Ciceri og Lambert have lagt Planen til dette Anlæg. Den næste Fest vil komme til at hedde: „Bondebrylluperne". Der viser sig deri Dandsere og Dandserinder i Europas bekjendteste Bondecostumer. Spanske, franske, skotske, svenske, russiske, østerrigske, ungarske, italienske, schweitzerske Landsbyfolk. Altid 4 Par. Alle Theatrene udlaane Dragter dertil. Hele Paris maa til Musard for at dandse.

— I Athen har man begyndt et Theaters Opbyggelse paa Actier.

— Theatret i Reval bekjendtgjør, at det ikke oftere giver Eenactsstykker, heller ikke vil det pine Publicum med Dramaer i indiansk, romersk eller græsk Costume!

— En fransk Sangerinde, ved Navn Méquillet, som den 12te Mai for første Gang optraadte paa St. Carlo-Theatret i Neapel, skildres af Kjendere som et overordentligt Talent.

— Følgende Nyheder ere for kort siden givne paa Pariser-Theatrene: I Gymnase dramatique: „La Maitresse et la Fiancée," Vaudeville i 2 Acter af den bekjendte Romandigter E. Souvestre, fuld af de mest rørende og overraskende Situationer; Stykkets Modtagelse var usædvanlig heldig. I Porte St. Antoine: „Le Lac des Fées", Vaudeville i 3 Acter af DHrr. Beyrat og Alegy; en sindrig og rigt udstyret Efterligning af den alt forlænge siden givne Operaballet „Le Lac des Fées". Og endelig i Variétés: „Les trois lievres", en aandrig Eenacts-Vaudeville af DHr. Masselin og Luigi, som heri gjorde sig det til Opgave at aftegne den mellem Forlovelse og Giftermaal sædvanlig stedfindende vide Kløft; Stykket gjorde glimrende Lykke.

Den 1ste Mai optraadte Mlle. Garcia, den forevigede Malibrans Søster første Gang i den italienske Opera i London, som Desdemona; et Blad udtaler sig om hende med følgende Ord: Mlle. Pauline Garcia havde til sin første Debut valgt den mest tragiske Rolle, den Rolle, som fordrer den fineste Smag, den største Adel, den fyrigste Aand; hun havde ingen anden Anbefaling end sit Talent og sine — 17 Aar. Ved sin første Fremtrædelse blev den unge Sangerinde modtaget med en Bifaldstorden, som 3000 Hænder frembragte; hun vaklede et Øieblik, hævede derpaa Øinene mod Himlen, som om hun vilde anraabe den, der ikke er mere, og i samme Øieblik blev hun selv til en Malibran! Hendes høie Berømmelse er grundet. Lablache, Rubini og Tamburini understøttede hende værdigen.

— Operaen „Robert af Normandiet,“ er givet i Constantinopel, med uhyre Bifald, 3 Gange efter hinanden.

— Ole Bull reiser over Linz, München, Frankfurt am Main, Strasburg til Paris, i hvilke samtlige Steder han giver Concerter, og næste Foraar tager han til St. Petersburg.

— Indtrædelsen af den skjønne Aarstid har allerede indvirket ufordeelagtigt paa de parisiske Theaternyheder. I den sidste Halvdeel af April Maaned havde Ambigu-Comiques paa Afverling ellers saa rige Repertoire ingen Tilvært havt, undtagen Spectakelstykket „Le Naufrage de la Meduse.“ Handlingen i dette Stykke, der har Hr. Desnoyers til Forfatter, grundes paa den gruelige Tildragelse med Fregatten Medusa i Begyndelsen af Restaurationsepochen. Decorationerne ere overordentlig rige og afverlende, og Mængdens Tilløb uhyre stort. I Vaudevilletheatret er givet en ny Vaudeville „Le Plastron.“ Ideen er taget af en Roman af Balzac, og det er især Comikeren Arnals og Lepeintre den Yngres Medvirkning, at Stykket skylder sin Lykke. I Palais Royal gives nu en ny Vaudeville „Balochard“ i 2 Acter af DHrr. Vanderburk og Dupeuty; Stykket spilles af de første Comikere og har stærkt Tilløb.

Chronik.

— Ved Nedbrydelsen af en Deel af Bygningen i Nærheden af San Carlo-Theatret i Neapel, fandt man i en Muur Beenraden af en Pige, paa omtrent 16 Aar, uden Hoved. Man troer, at denne Pige for 10 Aar siden er bleven myrdet og indmuret.

— Om Consumtionen i Paris afgiver Bestyrelsen følgende omstændelige Beretninger: Forrige Aar fortæredes 6 Millioner Dusin Østers og 6 Millioner Kilogrammer Fisk. Indtægten af de Sidste beløber sig til 5 Millioner Francs. Omsætningen af Fjerkræ og Vildt anslaaes til 8 Millioner Fr. Størstedelen bestaaer i Høns, Duer og Kalkuner. Forbruget af Vildt var forholdsmæssig ubetydeligt; der fortæredes kun 151,000 Agerhøns og 20,000 Harer. Den vigtigste Rolle i Pariser-Consumtionen spille, Æg, Smør, Ost og Grønt af alle Slags. Forrige Aar fortæredes der 72 Millioner Æg, 36 Millioner Litres Mælk og 25 Millioner Pund Smør.

— Arago har fremlagt en Plan, til i Uveir at befrie Skyerne for deres electriske Fluidum, og saaledes forhindre de hyppige Nedslag, der foranlediges ved tvende Skymasser, en med positiv, en anden med negativ Electricitet, som krydse hinanden. Han foreslaaer at holde en lille, med Metalspidser forsynet Ballon, der med Bunden staaer i Forbindelse med en af Metaltraad snoet Line, i betydelig Høide svævende i Luften, over det Sted, som skal sikkres mod Lynild, og han er af den Mening, at man kan derved drage hele Electriciteten fra en Sky, uden at Skade derved foraarsages; idetmindste vilde Hagelslagets Heftighed betydeligt formindskes. Sagen er saa simpel, at man vel kunde anstille et Forsøg.

— Fra Berlin berettes, under 30te April 1839, følgende om den hos os vel bekjendte Chevalier de Ferrer: „Chevalier de Ferrer, der anmeldte sig som Bassanger fra Neapel, har været her i nogen Tid og bekjendtgjort i offentlige Blade, at Enhver, der vilde oplæres i den ægte Syngekunst, kunde melde sig hos ham; han vilde undervise for 2 Rigsdaler Timen. Bemeldte Ridder havde ogsaa offentligt sagt til den yndede og talentfulde Sanger Eicke, der er ansat ved Königstädter Theatret: at han skulde gaae to Maaneder i Skole hos ham, det var da at haabe, at der vilde blive Noget af ham. Efter saadanne fordeelagtige Selvanmeldelser kunde det da ikke feile, at Publikum var forventningsfuldt efter den Mand, der den 3 April (Skade, at det ikke var den 1ste!) vilde glæde os med en Arie af Rossinis „Corinths Beleiring“ og en af Donizettis „Johan af Calais“. — Og han kom! Han saae! Han blev seet! men han seirede ikke over den uophørlige Latter, hvori Publikum udbrød ved hans Sang, og som især syntes aldrig at ville faae Ende ved den Donizettiske Arie. Man har i Sandhed længe Intet hørt, som var saa usselt, og man veed ikke, om hvad man mest skal undre sig over: Dette Menneskes absolute Udueligbed eller den Arrogance, hvormed han fremstilte sig for Publikum. Her er han nu saaledes blevet advaret, at han vist ikke oftere vil besvære os med sine Charlatanerier, og ogsaa forskaane andre Steder for sit utaalelige Skryderie. Og dog havde den Uforskammenhed, Dagen efter hiin Blamage, at komme paa Theaterbureauet, og bede om Anbefalingsbreve til Hamburg.“

— For kort siden har i London dannet sig et Selskab i et meget ønskværdigt Øiemed, nemlig at undertrykke de scandaleuse Journaler, som siden forrige Aar udkom og i Begyndelsen for Nyhedens Skyld havde stærkt Aftræk. Disse Journaler synes ikke blot at have Correspondenter i alle Stadens Qvarterer, men ogsaa i alle Privatcirkler, idet de, uden Tilbageholdenhed, bringe enhver Familiehemmelighed, de kunne opsnuse, endog de Deeltagendes Navne, for Publicums Øine. Derhos brugte de den Forsigtighed, til nominel Redacteur at antage En, som befinder sig i Gjeldsarrest, og som man altsaa ikke kan gjøre noget. En af dem, „The Paul Pry“, gjorde dog ved sit altfor vidt drevne Effronterie Ende paa sin Existents. Disse Blade gjorde sig nemlig den største Fordeel i de Pengesummer, som de afpressede Folk, ved at true dem med at lade dem figurere i Bladet, hvilket ikke kan være Nogen behageligt. En vis Prady, der fleregange havde figureret i Paul Pry, erholdt fra Redactionen en Note, omtrent af følgende Indhold: „Paul Pry's Redaction underretter Hr. Prady om, at hvis han ikke oversender 50 Pund, skal han i Bladet blive beskyldt for Falskneri og andre lignende Forbrydelser.“ For at gjøre denne Impertinance fuldkommen, havde en af Redacteurerne endog den Frækhed, en Time efter personlig at afhente Svar, hvorfor han strax blev anholdt, og har siden siddet i Fængsel. De øvrige Medarbeidere undkom, men Bladet er ophørt. Det er at haabe, at de øvrige snart maae følge dette Exem-

pel, og der maa blive gjort en Ende paa den skjændige Levevei, at gjøre Opsigt ved Pasquiller og Personligheder.

— I Tirsdags, fortæller „Chronicle“ under Overskriiten: „Luftballonsfarten mod Jernbanefarten“ — steg den berømte Aeronaut, Herr Green, ledsaget af Dhrr. Rush og Hughes, op i sin Nassauballon, fra Cheltenham, Kl. 3½; efter en meget behagelig Luftfart af 85 engelske Mile, paa hvilken de fløi ligeover Hertugen af Wellingtons Park i Strathfieldsaye, kom igjen velbeholden ned paa Haiszleyheden i Hampshire, Kl. 7½, efterat de i deres „Skyomnibus“ havde opholdt sig 3¼ Time i Luften. Directeurerne for London=Southamtoner Jernbanen, lod, da de saae de Luftreisende stige ned, Hr. Green sige, at de vilde gjøre sig en Fornøielse af at tilbagebringe ham, hans Ledsagere og hans Ballon paa Dampvognen til London; man modtog Tilbudet, og efter en Time og ti Minuters Forløb, blev Ballonen og de Reisende lykkelig satte af i Waurhall i London, efter at have tilbagelagt 38 engelske Miil. Hurtighedsforholdet var altsaa med Luftballonen 22½ Miil, med Dampvognen paa Jernbanen 32½ Miil i Timen.

— I en ny engelsk Reisebeskrivelse af Wilbraham, fortælles følgende om nuværende Schach af Persien: Han er ikke over 31 til 32 Aar gammel, men hans tykke Skjæg og stærke Legemsbygning give ham et langt ældre Udseende; hans Ansigt er ret smukt, og naar han ikke opbringes til Vrede, har det et intagende og godmodigt Udtryk. Han er almindeligviis venlig, især mod Europæerne; sædvanlig taler han tyrkisk, hans Stammes Sprog men baade dette og Persisk saa hurtigt, at man maa have hørt ham flere Gange, for at kunne forstaae ham. I Sammenligning med de fleste Asiater er Schachen en meget energisk Mand, som ogsaa besidder nogen Dannelse; han kjender sit Fædrelands Historie, og har et temmelig rigtigt Begreb om Europas Geographie og politiske Tilstand. Hans Armee er hans Kjæphest, og sin Tørst efter Krigerhæder opoffrer han ikke alene sin Ro og Beqvemmelighed, men ogsaa sit Lands Velstand og Lykke. Schachens Erobringstørst skal være bleven vakt ved Læsningen af Bourriennes Memoirer over Napoleon, og vist er det, at Ingen af hans Familie, hans Fader, Abbas Mirza, ikke engang undtaget, har bestræbt sig saameget for at blive bekjendt med Europas politiske Tilstand, som han. Han har ladet sig sin Forgjængers Exempel tjene til Advarsel; hans Harem indskrænker sig til den mahomedanske Lovs Grændser, imedens den forrige Schach, Fatteh Ali, havde saamange Sønner med sine talløse Koner, at hans øverste Hofnar var den eneste Mand i Persien, som kjendte Navnene paa alle disse Kongesønner.

— Da i disse Dage i London en stor Ballon blev fyldt med Damp, rev den sig løs og tog 5 Personer, som hængte ved Gondolens Touge, med sig i Veiret. En blandt dem, en Dreng, kunde, i en Høide af 50 Fod, ikke holde sig længer, styrtede ned og blev stærkt saaret; paa en Anden, som havde forviklet sig i Snorerne, maatte det ene Been sættes af. De Øvrige bleve ligeledes haardt beskadigede. Een Miil derfra kom Ballonen igjen til Jorden.

— I en af Pavillonerne i Haven ved Palais=Royal i Paris, er for kort siden oprettet et Contoir, kaldet Pavillonens Fyrtaarn, hvor, mod en Afgift af 15 Cent. Alle, som indfinde sig til et Stevnemøde, kunne indskrive deres Navn, for derved at sætte den anden Person i Kundskab om, hvor man igjen er at finde. Foretagendet er vor industrieuse Tidsalder værdigt!

Indhold: Et Ordsprog, meddeelt af Carl Bernhard I. (Fortsættes i næste Hefte); — Den første nordtydske Musikfest; — Blandinger; — Aphorismer; — Literatur og Kunst; — Theater=Feuilleton; — Chronik.

Artistisk Bilag: Hermed følger en Skizze efter et Genremalerie af **Marstrand**, fremstillende en lille fed Mand, der just er kommen fra Restaurationen, og fortæller sin lange og magre Ven, der ikke kommer fra Restaurationen, hvor fortræffeligt han har spiist; — Den Magres Tænder løbe i Vand ved den Tykkes levende Beskrivelse over den herlige Frokost; men han tør ikke gaae derind, thi hans Kone venter paa ham med Middagsmaden.

☞ De ærede Forfattere, der i Löbet af det foregaaende Qvartal have leveret Artikler til Optagelse i "Portefeuillen", bedes at lade Svar afhente hos Redacteuren.

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybors Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag ꝛc bedes indleverede til Redacteuren.

28de Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret

af

Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i
Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 14 Juli.

Hjobsposten.

12. Søndagen den 23de Juni fik Morgenbladets Theaterrecensent Hr. — W —, efter sin egen Yttring, „en Skræk i Blodet" ved at læse en Hjobspost. Allerede i længere Tid havde han lidt af en Ottedags-Feber, der regelmæssigt vendte tilbage hver Søndag; men et Syn, som han fortæller, at han havde den 30te, gjorde dette Tilfælde i høi Grad betænkeligt. Hvad man længe havde forudseet, indtraf: et Delirium indtraadte, og hele forrige Søndag talte han fuldkommen vildt. Efter Sigende skal han igjen være i Bedring, hvad der for Morgenbladet og dets Læsere maa være en virkelig Hjobspost.

13. I Dyrehaven er der for Øieblikket saamange Professorer, at de næsten blive nærgaaende mod deres Colleger ved Universitetet. Maaskee er det derfor, har En ikke uvittigt bemærket, at ikke Faa af de Sidste netop i Dyrehavstiden ere udnævnte til Etatsraader.

14. Byens ældste Bryggergaard er, efter Rygtet, i disse Dage kjøbt af en Mand udenfor Lauget. For at kunne indrette sig efter sin Begvemmelighed og ikke ruineres ved et Bryggeri, han ikke forstaaer at drive, skal han have fattet den upatriotiske Tanke at nedbryde det Hele. Kjedlen siges imidlertid at være kjøbt af Bryggerlauget; for at opbevares som et varigt Monument om Gaardens Ærværdighed og den nuværende Eiers Vandalisme. Efter Forlydende skal et af de følgende Nummere af Folkebladet i denne Anledning indeholde en indignerende Artikel.

Literatur og Kunst.

— Alexander Dumas har nu ogsaa sendt en egenhændig Afskrift af sit Lystspil: Mademoiselle de Belle Isle, til Dronning-Regentinden af Spanien. Vernet, Isabey og Roqueplan leverede Miniaturerne dertil, den dueligste Bogbinder et Bind af hvidt Fløiel, og Parises første Ciseleur det spanske Vaaben i Guld. Keiseren af Rusland fik for kort siden en lignende Foræring af Digteren. Det er en ny Opfindelse, man kan være vis paa vil blive efterlignet, indtil de høie Herskaber frabede sig saadan tiggeragtig Paatrængenhed, ligesom de gammeldags, dog alligevel lidt mere honnette, Dedicationer.

— Castelli, der har tiltraadt en Reise til Nordtydskland, har paa en hjertelig naiv Maade taget Afsked fra sine kjære Landsmænd i et Digt, og skriver nu fra Stationerne Breve til Bäuerles Theaterjournal.

Theater-Feuilleton.

— **Vesterbroes nye Theater.** I Løbet af de sex forløbne Uger, hvori DHrr. Munks og Wilkes Skuespillerselskab har givet Forestillinger paa Vesterbroes nye Theater, er der blevet opført omtrent 30 forskjellige, forstørstedelen nye Stykker. At saagodtsom ikke en eneste af disse Forestillinger er bleven given for aldeles fuldt Huus, har vistnok ikke sin Grund i Selskabets Præstationer; thi Directeurerne have med betydelige Omkostninger sørget for et afvexlende og i det Hele taget godt Repertoire, en vakker mise en scene, og et, efter Omstændighederne upaaklageligt Orchester. At kun en saa liden Deel af Publikum har besøgt det tydske Theater kan altsaa kun tilskrives de forskjellige Forlystelser, som, samtidig med dets Forestillinger, ere blevne budne Kjøbenhavnerne, f. Ex. Sommerforestillingerne paa det kongelige Theater — det steyermarkske Musikselskabs Concerter — Dyrehavstiden o. s. v. Vi ville imidlertid haabe, at, naar Dyrehavsraseriet har sat sig en Smule, og Publikum er blevet lidt roligere i Sindet, man da vil skjænke Vesterbroes nye Theater en større Opmærksomhed; og ligesom vi ere overbeviste om, at hidtil ingen Tilskuer har forladt det tydske Theater utilfredsstillet, saa ofte DHrr. **Wilke** og **Pallesen** have viist sig paa Scenen, saaledes troe vi at burde opmuntre enhver Skuespilyndер, som endnu ikke har været tilstede ved nogen af disses Præstationer, til at see Hr. Wilke f. Ex. i „Ødelanden", „Tvekampen paa tredie Sal", „Haandværkernes Fest", „Ungdommen maa rase", „Snigmorderen" o. fl., og Hr. Pallesen i de fleste af disse Stykker, men især i „Den reisende Student", „Tre Koner og Ingen", „Frölich" o. fl. Vi kunne i denne Anledning ikke tilbageholde det Ønske, at Hr. Pallesen maatte erholde en Ansættelse ved det kongelige Theater, hvor hans Talent vistnok vilde finde tilbørlig Anerkjendelse i et Fag, som for Øieblikket trænger til Forstærkning. Foruden at Hr. Pallesen som Dansk er sit Modersmaal mægtig, besidder han alle de Egenskaber, som udfordres for at være en yndet Skuespiller. Hans Udvortes og hans Organ indtage Tilskueren for ham første Gang man seer ham. Hans Spil er ikke af det Slags, man behøver at vænnes til for at finde Behag deri; thi hans Fremstillinger ere altid naturlige uden at være uoriginale, comiske uden at være carikerede, og han bevæger sig paa Scenen med den Lethed og den Routine, som man beundrer hos de franske Skuespillere. — Vi haabe derfor, at den kongelige Theaterdirection vil skjenke denne talentfulde Skuespiller en Stilling i sit Fædreland, hvortil han vistnok allerede har gjort sig fortjent. — — Af de „Gjæster", hvormed DHrr. Munk og Wilke i den senere Tid have forøget deres Selskab, vil Hr. Zimmermann uden Tvivl være den nyttigste, om ikke den eneste nyttige, og vi haabe at vi snart skulle glædes ved hans fortræffelige Spil i „Lumpazius vagabundus."

— Fra Paris meldes, under 15de Mai: Mlle. Taglioni har været her siden iforgaars. Alt,

hvad man har sagt om den Enthusiasme, hun har vakt i Wien, begriber jeg ret vel. Jeg veed i Sandhed ikke, hvorfor man skulde beskylde Tydskerne for at besidde mindre Enthusiasme, end vi. I Frankrig betales og beklappes en Kunstner, naar han har Talent; derimod kommer der 20 Blade, som nedrive ham, naar han ikke betaler dem, og løfte ham til Skyerne, naar han behørig honorerer dem. Videre gaaer imidlertid Enthusiasmen ikke. Sandt er det, at, naar man selv skriver for Bladene, som Berlioz, faaer man sin Løn derfor, uden at have gjort videre, end at man gjør opmærksom paa Andres Talent, uden selv at besidde noget. Her have vi en mærkværdig Artikel af en, Herr B. ganske hengiven Journal: „Ved Paërs Død er en Plads i Institutet bleven ledig. Endskjøndt det ikke er Brug, at optage de Ansøgende ved den første Anmeldelse, saa synes det dog, at Institutet vilde hædre sig selv ved, strax at optage „Benvenuto Cellinis udmærkede Componist og Beethovens værdige Efterfølger!" — Man maa ikke forglemme, at „Benvenuto Cellini" kun er givet fire Gange, og derpaa bragt til Graven under almindelig Hyssen. — Ogsaa Spontini skal beile til den ledige Plads i Institutet, endskjøndt han ikke er naturaliseret i Frankrig, og endnu staaer i preussisk Tjeneste. Man maa lægge Mærke til, at alle virkelige Medlemmer af Institutet maae boe i Paris.

— Rubini vilde ikke træde tilbage fra Skuepladsen, uden at efterlade et Værk, som var hans Berømmelse værdigt. Forlæggeren Bernardo Latte i Mailand udgiver „tolv Lectioner i den moderne Sang" af den berømte Sanger. Prænumerationsprisen paa Værket er 10 Fr., som mod Slutningen af Juli forhøies til 16 Fr.

— Sangerinden Falcon forlader den store Opera og reiser til Udlandet. Hendes Afskedsbenefice vil blive glimrende. Mlle. Nathan skal træde i hendes Sted. Som bekjendt hører Falcon til samme Religion.

— Directionen for Théâtre français har afkjøbt Mlle. Mars hendes Orlov for 15,000 Fr. Hvilken Tiltrækningskraft maa denne gamle Kunstnerinde ikke endnu udøve over Pariserne, naar hun kan bevæge de beregnende Administrationer til slige Offere! Hvor galante ere dog Franskmændene, eller snarere, hvor forstaae de ikke at vurdere den sande Kunst, og at skille Kjernen fra Skallen!

— Den 23de Mai, Hendes Maj. Dronningen af Englands Fødselsdag, blev paa Kingstheatret i London givet „Don Giovanni" af de italienske Sangere, og efter Operaen udførtes en Cantate, til hvilken der var malet en ny Decoration, forestillende Dronning Victoria paa en Skythrone, idet hun modtager Jordens Folkeslags og Havets allegoriske Beboeres Hyldinger. Solopartierne i denne Cantate bleve sungne af Damerne Persiani, Grisi og Garcia.

— Csel er Navnet paa den første Opera i det ungarske Sprog, som blev givet i Pesth. Csel betyder Skuffelse. Digteren hedder Jacob, Componisten Bartay. Han har brugt mange ungarske Nationalmelodier til sin Opera.

— Neys Søn, Prindsen af Moskwa, har componeret en comisk Opera, som med det første skal gives i Paris.

— Ved Læsningen af Pariser-Theaterrefeaterne maa man nu vogte sig for Forvexlinger. Intet uden Nathan og Rachel! Den 24de Mai spillede Mlle. Nathan Rachel, i Operaen Jødinden. Den virkelige Rachel var samme Aften, for første Gang, Amenaide i Tancred.

Chronik.

— **Musard**, den parisiske Strauß, er, som bekjendt, et i den nyere parisiske Culturhistorie bekjendt Navn. Hans Baller høre til de mærkværdigste, og det tildeels formedelst hans originale Personlighed. Naar han i Midten af sit Orchester sidder ubevægelig i sin Lænestol, er han ene og alene et formeligt Drama, der afvexler hvert Øieblik, og snart er af alvorlig, snart comisk, snart høitidelig, snart frivol Natur. Ikkun ved to Bevægelser giver han Livstegn fra sig: den ene Gang, ved at drage Øiebrynene op og ned, den anden, ved at hæve og sænke sin næsten utrættelige Arm, hvormed han slaaer Tact. Musards Øiebryn have noget Overnaturligt ved sig; de ere ravnsorte og buskede, og beskrive en dristig Bue paa en bleg, koparret Pande; de bevæge sig med utrolig Livlighed og forkynde Alt, hvad der foregaaer i Kunstnerens Sjel; de gaae op, de gaae ned, de ere i en evig Bevægelse fra Høire til Venstre og fra Venstre til Høire, og synes at opflamme den hele Hær af Musikanter, der sidde omkring Capelmesteren. Man kunde næsten tilstoppe Ørene, og dog gjætte sig til Concertprogrammet, Stykke for Stykke, man kunde gjerne læse sig til det af Musards Ansigt. Folder hans Pande sig og beskrive hans Øiebryn den størst mulige Bue, medens Elfenbeensstokken i hans Høire stiger langsomt og majestætisk iveiret, saa kan man være sikker paa, at en Ouverture af Beethoven eller en Bøn af Moses begynder; naar Tacten slaaes raskere, og Øiebrynene trække sig hurtigt hid og did, da kunne vi dristigt antage, at der spilles en krigersk Musik, Indledningen til „Wilhelm Tell", eller noget Lignende. Kommer Quadrillerne af „Bryggeren i Preston" eller Variationerne af „Cracovienne" for Tour, saa dandse hans Øiebryn og hans Tactstok ligesom med. Efter Midnat stiger og falder han stedse hurtigere, og Orchestrets Larm bliver nu frygtelig. Alle Balgjæsterne svinge sig Salen rundt i en rasende Dands, med en Fyrighed uden Lige: det er ikke muligt, at en Hær, som commanderes til Angreb, under Kruddamp og Kanontorden, kan styrte frem med mere støiende Stormskridt; det af Vinden pidskede Hav fremvælter ikke sine Vandbjerge med saadan Heftighed mod Strandbredden; en Flok forsultne Ulve styrter ikke med saa stor Gridskhed over et uventet Bytte, som Parrene, der dandse hos Musard. Tykke Støvskyer hvirvle langsomt op mod Loftet, Skinnet fra Lysekronerne bliver blegere, Luften dirrer, og Voxlysene pustes

næsten ud. Under denne forstyrrende Spectakel kan man virkelig tabe al Besindelse; naar man seer hundrede bizarre Skikkelser fare omkring i Salen, og den røde Lysglands straaler tilbage fra Vægspeilene, saa troer man at see en Skare af Dæmoner, som under Torden og Lynild rives bort af et Skybrud. Man skulde troe, at Jorden vilde aabne sig, og at hele Sværmen maatte styrte i den bundløse Afgrund. Midtpunktet i denne helvedagtige Kreds danner Musards Ansigt, hvis Magtsprog og Vink ene er istand til at standse den sataniske Omhvirvlen. Fremmede, som ville tage alle Paris's Mærkværdigheder i Øiesyn, maae ikke forsømme Ballerne og Concerterne i den nye Rue Vivienne, der frembyde et, i sit Slags, eneste Skuespil, som vi her have forsøgt at beskrive.

— Et i Petersborg, under Keiserindens Protectorat foranstaltet Lotteri, til Fordeel for Børneasylerne, har indbragt 35,000 Sølvrubler.

— Den belgiske Violinvirtuos Prume agter at reise til Wien, for at give Concerter. Det er en sand Concerttid!

— Strauß, der allerede var opgivet af Avisskriverne, dirigerer nu, under Wienernes Jubel, sit Orchester med sædvanlig Kraft. Han har anmeldt Soirées dansantes, hvori der, foruden Valtse, ogsaa skulle udføres parisiske Contredandse; Glæden herover er almindelig.

— 40 Sangere fra Pyrenæernes Dale ere komne til Paris, efter allerede længe at have reist om i Provindserne, og udføre deres Nationalsange under stort Bifald.

— Modellen til Guttenbergs Statue, som Staden Strasburg lader opreise, er nylig bleven fuldendt i Davids Atelier i Paris.

— Paganini, som i smaa Dagreiser i en Bærestol naaede Marseille, skriver derfra til sin Læge Benech i Paris, at hans Kræfter tage til, og at han endog nærer det Haab, igjen at see Paris.

— Ferrari, der i sin Tid var en berømt Componist, fortæller i sine nylig udkomne Memoirer, blandt andet følgende Anecdote: En kold Decembernat lukkede en Mand i en Landsby i Tyrol Vinduet op, og stod næsten ganske afklædt ved samme; „Peter"! raabte en Nabo, som just gik forbi, til ham, „hvad gjør Du der?" — „Jeg vil see, at faae lidt Snue". — „Hvorfor det?" — „For at jeg imorgen kan synge Bas i Kirken."

— Under Overskriften „Reisescener," leverer den østerrigske Lloyds-Journal en Beretning af en Reisende, der paa et Dampskib gjorde Reisen til Grækenland. Hvor behageligt man gjorde Farten paa et saadant Fartøi, fremlyser af følgende Sted: „Ligefra Corfu er Reisen til Athen, ja gjennem hele Archipelet, kun en yndig Kystfart, en Søpromenade i den større Stiil. Desværre tilbagelægger man den kun for hurtigt, ja man kunde sige, for fareløst. Hvo tør nu tildags rose sig af en saadan Søfart, der fordum gjaldt for en væsentlig Tildragelse, ja for en Heltebedrift. Naar man hele Maaneder havde havt at kæmpe mod Sø, Vind, Uveir, Savn, Muus, Rotter og Pirater, saa havde man dog et Slags Ret til at rose sig af Møisommeligheder. Nu nyder man kun den Glæde at misunde, men ikke at beundre sig selv, da der slet ingen Leilighed gives til Heltegjerninger. Spøgende henbæres man hundrede Mile, flyver forbi andre Skibe, som med slappe Seil bønfalde den hellige Æolus om Vind, finder paa en Dampbaad mere „comfort," end man maaskee havde hjemme, svæver langs med den gamle Verdens Kyster, fra hvilke Grækenlands Guder tilvinke os, og er, før man veed af det, i Athen!"

Rettelser:

Pag. 17, Lin. 22 f. n. staaer: Zimmerthal, læs: Jimmerthal.
— 18, — 4 f. n. staaer: Solobasun, læs: Sölvbasun.

Indhold: Et Ordsprog, meddeelt af Carl Bernhard II. (Sluttes i næste Hefte); — Brage og Idun, bedømt i Sverrig; — Hjobsposten; — Literatur og Kunst; — Theater-Feuilleton; — Chronik.

Artistisk Bilag: Hertuginde Helene af Orleans's Portrait.

☞ **Literairt Bilag.** Med dette Hefte følger en Prospectus over en ny Udgave af **„Gellerts sämmtliche Schriften"** med Gellert's Portrait, i 10 Bd., Format som den nyeste Udgave af Schillers Werke.

☞ De ærede Forfattere, der i Löbet af det foregaaende Qvartal have leveret Artikler til Optagelse i "Portefeuillen", bedes at lade Svar afhente hos Redacteuren.

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.**, Nybørs Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c bedes indleverede til Redacteuren.

29de Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret
af
Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i
Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 21 Juli.

Literatur og Kunst.

— Stemninger og Tilstande, af H. Hertz. Kbhvn. 1839, Reitzels Forlag. — Den liberale Presse har allerede ofte bebreidet vore Digtere deres Taushed og tilsyneladende Mangel paa Interesse for de Forhold, der, efter Sigende, udgjøre Livsspørgsmaalene i vor Tid. Hvori denne Deeltagelse skulde vise sig, har imidlertid ingensteds tydeligt været udtalt. Vi kunne forstaae, at det er Digterens Kald, naar Fædrenelandet bløder af utallige Saar, naar Folket nedsynker i Modløshed, naar det nedknes i Trældom, „at skrive et trøstende Digt“, at opvække Modet og styrke det til Kampen for aandelige og borgerlige Rettigheder; men Communeanliggender og Finantser, Vandvæsen og Vandskat, energiske Besparelser og Udsættelser paa Embedsmænd indeholde ligesaa lidt Stof for en Digter og egne sig ligesaa lidt til digterisk Behandling, som „Rendesteensbrædt og Ringetøi“. Poesien er ingen Terne, der kan tages i Tjeneste af Politiken, og versificerede Kjøbenhavnspost-Artikler ere langt fra at være Poesie. En anden Sag er det, at Digteren, ligesaavel som enhver anden Statsborger, kan benytte sit Talent og sin Dygtighed til at virke ind paa den offentlige Mening, til at modarbeide skjæve Anskuelser og fjerne den Eensidighed, som saa let indsniger sig, hvor høirøstet Partiskhed udelukkende fører Ordet. Noget Saadant har Hr. Hertz umiskjendelig havt til Hensigt i den ovennævnte Bog, og ligesom det er en heldig Idee, i et Værk, der paa Grund af Publikums Forkjærlighed for den novellistiske Indklædning uden Tvivl vil faae en stor Publicitet og en mere varig Bestaaen end Bladartikler og Brochurer, at indlægge berigtigende og oplysende Meninger og Domme om det, der ligger os nærmest og netop derfor som oftest bliver eensidigst bedømt, saaledes er det unægteligt, at det Hele er gjennemført med Held og Consequents. Vi sagde: den novellistiske Indklædning, thi allerede Titelen, der tyder hen paa det Aphoristiske i Indholdet, vidner om, at Novellen her kun er en Ramme, medens Bogens egentlige Kjærne ere de sunde Reflexioner, de grundige og vittige Bemærkninger, der ere indfattede deri. At Bogen imidlertid ogsaa i æsthetisk Henseende vil kunne udholde sin Prøve, er uden for al Tvivl; derfor borger den Troskab og Naturlighed, der hersker i de enkelte Skildringer og Forhold, og den ordnende Aand, der sammenholder det Hele. Charakteerskildringer som Translateuren og den brutale Hr. Jørgensen kunne maale sig med de bedste, vor Novelleliteratur har at fremvise.

— Om Maleren Biard er bekjendt i Tydskland, vide vi ikke. I Danmark ignorerer man naturligviis hans Tilværelse, men derimod er han særdeles afholdt i Frankrig, hvor han paa en Maade betragtes som en Paul de Kock paa Lærredet; thi endskjøndt han ikke lader Naturen gaae over Optugtelsen saaledes som denne humoristiske Skribent, forstaaer han dog med ligesaa meget Lune at opfatte og fremstille de latterlige og snurrige Optrin, som Øieblikket giver. Biard er en Yndling af det Publicum, som gjerne leer. Ved den sidste Udstilling i Louvre var der en saadan Trængsel for at see hans malede Carikaturer, at man maatte sætte en Skildvagt ved enhver af hans Billeder. Ingen kan angive de utallige Puf og Stød, som uddeeltes i denne Anledning; den første Dag vare flere Damer i Livsfare. Det Maleri, som foraarsagede den største Tumult, betitledes i Cataloget „Følgerne af et bal masqué.“ Scenen foregaaer ved Indgangen til den store Opera i Rue Lepelletier. Det er Tøveir og i den taagede Luft ere talrige Masker, exalterede af Champagner og bacchantiske Dandse, i Klammerie med Politiet. Det deraf opstaaende Virvar, som belyses af det hendøende Gas og den frembrydende Dag, er heldigt gjengivet i hundrede barokke, sminkede, pudrede, maskerede og umaskerede, gule, grønne, røde og blaae Skikkelser. En Politibetjent har allerede faaet et blaat Øie, og en anden kæmper med en Marquis i æblegrøn Kjole; en Municipalgardist arresterer en græsk Corsar, og Politiinspecteuren griber en Dandy, som kryber ud af en corpulent Damefigur af Pap. Med sit Skærf om Livet har Commissairen i Qvarteret villet stifte Fred, men den ærværdige Øvrighedsperson er saa lidt bleven respecteret, at et af hans Kjoleskjøder tydeligt bærer Spor af et umoralsk Fodtrin. Den, som har foranlediget dette Attentat, er en Marquise, som med sine herkuliske Arme holder tre til fire Modstandere i Schach. Et andet Billed af Biard, betitlet „Poste restante,“ er høist pudseerligt for Enhver, som kjender det store Bureau i Paris, hvor Poste restante-Brevene blive udleverede. Midt i Gaarden staaer en lang Herre, der har været uforskammet nok til at aabne et Brev, som ingenlunde er adresseret til ham, men derimod til en Dame, som med indædt Harme vil vriste ham Skrivelsen ud af Hænderne. Hvor Folk dog kan være nysgjerrige! Tilhøire sidder en Kammerpige, som har hentet et Brev til sit Herskab, og forsøger Alt, hvad der staaer i et Menneskes Magt, for at erfare noget af Indholdet uden at beskadige Seglet. „Familieconcerten“ er ligeledes en kostelig Satire paa det nuværende Bourgeoisies Sæder. Der seer man et Barn paa fire Aar sidde ved et Pianoforte, og spille en Hertzisk Variation, der henrykker og forbauser de Tilstedeværende i den Grad, at de gabe, som om Kindbenene skulde sprænges. I Fædre, I Mødre, aabner Eders Øine og uddrager Moralen heraf! „Det afbrudte Middagsmaaltid“ viser os en comisk Episode ved en Præste-Diner, som derangeres paa det Sørgeligste derved, at den, der lægger for, opdager en død Muus i Suppeterrinen. Præstens ulykkelige Kokkepige træder just ind med den anden Ret, og staaer som forstenet med aaben Mund, da hendes Herre holder Corpus delicti hen imod hende. Og dog er Mennesket uskyldigt, thi Forbryderen er hverken meer eller mindre end en listig Chordreng, som med et vist Sideblik smutter ud af Døren. Kunstneren har ypperligt udtrykt, eller, rettere sagt, antydet de forskjellige Nuancer af Ækelhed i Gjæsternes Physiognomier, thi Udførelsen af de Biardske Caricaturer vil ikke sige stort. Compositionen er derimod altid lystig, vittig og aandfuld, og det store Bifald, som det franske Publicum yder denne

Kunstner, er et Beviis paa, at hans Vittigheder finde mange Aandsbeslægtede. Vist er det, on se tue pour regarder les tableaux de Mr. Biard.

— Franskmændene rose sig af endeel Forkjærlighed for den tydske Literatur, og dog forstaae de ikke engang rigtigt at skrive den store Mesters Navn; Nogle skrive ham Geuthé, Andre Goët; kun Faa skrive Goethe.

— En Pariser Boghandler har budt et Honorar af en halv Million Franks til den, der leverer ham en udførlig Historie om Napoleon og hans Tid. Thiers har paataget sig dette Arbeide.

— Den berømte Romberg er ankommen til Paris, for der at udgive i Trykken sin „Methode de Violoncelle."

— „Nathan den Vise" er bleven oversat paa Fransk; Mlle. Rachel udfører Hovedrollen.

— Klara Wieck, som for Tiden er i Paris, dadles strængt af derværende Kunstdommere, og Berlioz og Andre nære endog stor Tvivl om hendes Talent.

— Bajadererne ere i Berlin. Nyhedssygen udøver sin Magt; saameget man endog dadler dem i alle tydske Blade, skaffe de dog Königstädter-Theatret fuldt Huus. De ere optraadte fire Gange. Directionen har bekjendtgjort, at den har engageret Bajadererne til tre Forestillinger endnu.

Theater-Feuilleton.

— **Vesterbroes nye Theater.** — DHrr. Munks og Wilkes Forestillinger have i afvigte Uge været talrigere besøgte end nogen af de foregaaende. Især var dette Tilfældet ved Opførelsen af Tryllefarcen „Lumpacivagabundus," som modtoges med megen Applaus, og hvorved DHrr. Wilke og Zimmermann ved Stykkets Slutning fremkaldtes under levende Bifaldsytringer. — Selskabet agter med det Første at give en Fortsættelse af „Lumpacivagabundus", „Stuen og første Sal" og nogle af Blumes fortrinligste og nyeste Stykker. — Saa mange og saa forskjellige Nyheder kunne vistnok ikke andet end vække Publikums Nysgjerrighed, og vi ville haabe, at det tydske Theater ikke vil savne en talrig Forsamling af Tilskuere ved disse Forestillinger.

— Paganini opholder sig nu i Marseille, hvis Clima, ifølge de nyeste Pariserblade, indvirker saa gavnligt paa ham, at man nu ikke mere tvivler om hans fuldkomne Helbredelse; alligevel har han gjort sit Testament, hvoraf det viser sig, at Paganini besidder en Formue af meer end to Millioner Francs.

— Den berømte Malibrans Søster, Mlle. Pauline Garcia, faaer for een Aften i Theatret 200 Guineer, i en Concert 80. Det er i London meget vanskeligt at give store Concerter, allerede formedelst Omkostningerne, som beløbe sig til næsten 300 Pund, da alle de deeltagende store Kunstnere lade sig betale meget høit, og f. Ex. Bekjendtgjørelserne i Aviserne alene koste 30 Pund. Nu ere ved Hoffet og hos det høie Aristocratie Privatconcerter i Mode, til hvilke man engagerer den italienske Operas Sangere, Grisi, Persiani, Tamburini, Lablache o. s. v. Instrumentalmusiken er næsten ganske banlyst.

— Florents har 100,000 Indbyggere og 8 Theatre, der alle aabnes i Carnevalstiden. Livorno har 3, Siena 2 og Pisa 1 Theater. I Arezzo med 10,000 Indbyggere staae 2 Theatre sig ret godt.

Chronik.

Om Glasvævning. I de senere Aar har man i Frankrig atter forsøgt den allerede længe bekjendte Kunst, at væve Tøier af Glastraade, og Resultatet har efter al Rimelighed været langt gunstigere end det, man ved den tidligere Fabrication haabede at kunne naae. I Aaret 1837 tog en Hr. Dubus Bonnel i Lille Patent paa disse Tøier, der ganske eller tildeels ere vævede af Glas og optoges med stort Bifald. Hans Fabrik blev senere forlagt fra Lille til Paris, og arbeider nu med 30 Væverstole, blandt hvilke der findes nogle Jacquardstole. De raae Stoffer tilbereder Opfinderen og hans tre Børn iforveien. Det Væsentlige ved hans Opfindelse bestaaer i, at han forstaaer ved sin eiendommelige Behandlingsmaade med Damp, at give Traadene en saadan Bøielighed, at man kan slaae Knude paa dem, uden at de brækkes. De hvide eller de farvede Glastraade blander Hr. Dubus med Silke- eller andre Traade, og leverer deraf faconnerede Tøier, der udmærke sig ved Mynstrenes Rigdom, Farvernes Friskhed og Livlighed, men fremfor Alt ved en Glands, som man ikke har opnaaet hos andre Tøier. Mange af hans Fabricata kappes med Guld- og Sølvbrocader; endog Glasfløiel tænker han at kunne levere, og lover sig det største Held deraf. Til hans fortrinligste Producter høre meget skjønne Glastapeter, af hvilke det engelske og russiske Hof have gjort Bestillinger. Man formoder, at disse Tøier, der formedelst deres Billighed ved Concurrencen let kunne blive farlige for Lyoner-Damasker og Brocader, ville vorde meget søgte, navnlig i Orienten.

Man troede tidligere, at Glastraadene, selv med lige Fiinhed, ikke kunde passe til Vævning med enkelte Cocontraade, fordi Glasset besidder langt mindre Fasthed end Silken. Imidlertid udtalte allerede Reaumur den Formodning, at det maatte være muligt at væve Tøier af Glastraade, hvis Bøielighed tog til med deres Fiinhed, naar man kun var istand til at give dem samme Fiinhed, som Cocontraadene, hvilket aldeles er op-

naaet. Ellers pleiede man at spinde Glastraade af et Menneskehaars Tykkelse, forene dem i 5 til 6 Tommer lange Dukker, og deraf forfærdige et Slags Fjersmykke til Damehatte; man har dog opgivet Brugen af disse kunstige Fjer, fordi Traadene ikke sjelden springe, og lade smaa Spidser falde af, som især kunne være skadelige for Dinene. Af hvide Glastraade forfærdigede man undertiden Parykker, der vel vare kostbare, men ikke beqvemme, fordi de stedse bleve krusede og ikke vare underkastede nogen Forandring i Farverne.

Glastraadenes Forfærdigelse selv er iovrigt ved Hjelp af en Blæselampe, meget let og simpel, og skeer paa følgende Maade: Paa eller ved Siden af Blæsebordet befinder sig en Tromle, der er 12 til 15 Tommer i Gjennemsnit, og hvis Omkreds, der er forfærdiget af Træ eller Pap, lader sig lægge sammen, saa at man let kan tage Glasspindet af; paa denne Tromle er heftet en Seilgarnstraad, hvortil der er bunden en lille Glasknap. Man holder nu det Glasstykke, der skal spindes til Traade, i Blæselampens Lue, smelter hiin Glasknap derved, og lader Tromlen løbe saa hurtigt som muligt omkring (idetmindste 30 Gange i Secundet), hvilket bevirkes ved et takket Hjul, der griber ind i et Drev paa Tromlens Axe; jo hurtigere man dreier Tromlen, desto finere blive Traadene. Man bruger dertil bedst Striber af Vinduesglas, dog kan man ogsaa tage hvidt Beenglas eller morkfarvede Glassorter, og faaer da Glastraade af lys, men kjendelig Farve.

— I Paris er der oprettet et musikalsk Selskab, St. Cæcilie-Academiet, i hvis Spidse der staae 150 Componister og Kunstnere af første Rang. Marquis Louvois er Præsident, Mayerbeer og Auber ere Vicepræsidenter, Professor Charles Durand er Secretair. Den 18de Mai var den første glimrende Soirée, hvori Beriot, Romberg og Clara Wieck lode sig høre.

— Man subskriberer for Øieblikket til et Fond til Opførelsen af en catholsk Cathedralkirke i Vestenden af London. Denne Kirke skal bygges i gothisk Stiil, og dens Indre prydes med Mesterværker i Maler- og Billedhuggerkunsten. Den skal være saa stor, at den kan rumme 10,000 Mennesker. Ifølge Globe vil Paven efter dens Fuldendelse selv indvie den. Omkostningerne anslaaes til 150,000 Pd. Sterl.

— Ved en stor Tyrefægtning, som den 20de Mai holdtes i Madrid, blev Leon, Hovedstadens første Matador, farligt saaret, en berømt Picador fra Sevilla og flere Andre beskadigede; der faldt 15 Heste.

— Pesten er udbrudt i Jerusalem; der døer daglig 30—40 Individer.

— Et tydsk Blad fortæller følgende „mærkværdige Historie:" „„Sidste Vinter var der en tydsk Skuespillertrup i Stokholm. Da de ikke tjente meget, kom Medlemmerne i Forlegenhed. En Skuespiller hjalp sig ved, at han lod en Subskriptionsliste gaae omkring, paa hvilken han forpligtede sig til, at meddele de Paategnende en ny Methode, at brænde Kaffe paa. Virkelig skylder man hans Methode, at man nu i Stokholm faaer en ypperlig Kaffe, der „finder stort Bifald".

— En Haandværker, som i længere Tid har levet paa Landet ved Paris, og beskjeftiget sig med at bygge et Orgel til sin Landsbykirke, skal, efter mange Jagttagelser over Vindens Virkninger paa Metalplader og Strænge, have gjort en mærkværdig Opdagelse. Han har nemlig forfærdiget et Instrument, paa hvilket Vinden gjennem Rør virker paa Metalstrænge eller Plader, og eftersom den er stærkere eller svagere, frembringer Toner, fra det sagteste Piano indtil det mest rystende Forte. Ved et for faa Dage siden anstillet Forsøg, sprang flere Vinduesruder ved de første Toner, skjøndt Rørene dog kun vare af Middelstørrelse. Man forsikkrer, at dette Orgel, naar det spilles i fri Luft i den stille Nat, kan høres flere Mile borte. Visse Accorder skulle næsten ligne Tordenen.

☞ Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybors Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag ꝛc bedes indleverede til Redacteuren.

30te Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret

af

Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i

Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 28 Juli.

Literatur og Kunst.

Paa Boghandler Andr. Fred. Hosts Forlag er under Pressen, og vil om kort Tid udkomme: 1. Julius Cæsars Skrifter, oversatte og med Anmærkninger af Dr. Suhr, Adjunct i Ribe. Udgives i Hefter paa 128 Sider i Lommeformat à 24 ß.; 2. Herodots Historie i ni Bøger, af det Græske, med Anmærkninger af Jørgen Borch, Dr. philos. og Sognepræst. Efter hans Død udgiven af Adjunct F. E. Hundrup, samme Format og Priis; 3. Theophrasts Characterer, oversatte og med Anmærkninger af Rector og Professor Oluf Worm, R. af D. Efter hans Død udgivne af Biskop R. Møller, og Rector N. B. Dorph, ligesaa; 4. En Oversættelse ved Cand. Chir. Ad. Trier af „Die ersten Mutterpflichten und die erste Kindespflege, Belehrungen für junge Frauen und Mütter, dargestellt von Dr. Fr. A. v. Ammon, Leibarzt Sr. Majestät des Königs von Sachsen. 3te verb. Aufl. Leipzig 1839. 5. Paul, original poetisk Fortælling af Carl Alfred; 6. Prof. Dr. Dahlmanns Danmarks Historie. Af dette Værk, der endnu ikke er udkommet paa Tydsk, har Oversætteren Major Jenssen, allerede erholdt Originalens første Ark og 1ste Hefte ventes at kunne udgives i næste Maaned; 7. Regler og Formularer for Rettergang, især til Brug for Jurister, der underkaste sig den fuldstændige eller ufuldstændige juridiske Examen. Af Cand. jur. Møller, Volonteur i Høiesterets Justitscontoir. Vil udkomme i Løbet af September Maaned; 8. Dr. Prof. Baumgärtners Pathologie, der saavel vil være at erholde særskilt, som udgjøre en Deel af Forfatterens Haandbog i den almindelige og specielle Sygdoms og Helbredelseslære, hvoraf 2 Bind ere udkomne hos samme Forlægger og koste 7 Rbd. 72 ß.; 9. Dr. Bocks Anatomie, oversat og forsynet med ikke ubetydelige Tillæg og Rettelser af Dr. F. C. Hougsted. Heraf ere 3 Hefter (1 Rbd. 60 ß.) udkomne, og 4de Hefte er under Pressen. 10. Repertorium for bibelske Texter og Ideer til Leilighedsprædikener og Taler, samt Vink til sammes hensigtsmæssige Indrettelse og herhen hørende historiske og literaire Notitser af M. Phil. H. Schuler. Ny bearbeidet og forøget af Dr. Wegnitz. Fjerde Udgave. Oversat og med nogle Forandringer indrettet til danske Præsters Brug, ved Cand. theol. L. R. Turen. Dette Skrift leveres Subscribenterne 10 pCt. under Bogladeprisen, der vil blive 8 ß. Arket, og ventes paa Dansk at ville udgjøre omtrent 16 Ark, der udgives i 2 Hefter. 11. Archiv for den practiske Theologie, udgivet af Dr. phil. Adjunct Suhr. Dette Maanedsskrift, der skal tage sin Begyndelse til October, vil udkomme i Hefter paa 8 Octavark til en Subskriptionspriis af ikkun 32 ß.; 12. Jesu Levnet, af Dr. Strauß. Oversat efter 3die Udgave ved Fr. Schaldemose; 13. Anviisning til Huusdyrenes Foring og Pleie, af P. D. Faber, Pastor emer. 2det Oplag.

— Andet Hefte af Fjerdingsaarsskriftet **Brage og Idun** er udkommet i disse Dage. Vi optage nedenstaaende Digt af Welhaven, som vistnok kan regnes blandt de fortrinligste i Samlingen:

Tomme Kæmpehøie.

Den trange Fjord med mørkegrønne Vover,
med Pragt af Løv og Elve paa sin Bred,
den djærve Alp, der hæver sig derover
og skuer dybt i Bølgespeilet ned,
de danne sammen Løbegrav og Borg
for Nordens Aand, der flygted hid fra Valen.
Han griber Hornet der i Klippesalen,
og sender Toner fra sin lange Sorg
i mangen stille Aften gjennem Dalen.

Da bøies Birken over Kæmpens Grav,
og Fjorden skummer som et oprørt Hav,
og Fyrreskoven bruser med en Lyd
som Hagl af Pile og af Kastespyd;
der høres Svar, mens Hjallerhornet kalder,
fra alle Fjeldets aftendunkle Haller.

Det er et Nu — da er der atter tyst;
kun Elvens dumpe Harpetoner klinge,
og Ravnen slaaer i Fjeldet med sin Vinge,
og Sukke hæve sig fra Bølgens Bryst.

Det er et Nu, hvori den dybe Egn
med dæmpet Aande hviler for at lytte,
om ingen Gudeskare did vil flytte,
om ingen Skjald, om ingen Bueskytte
vil vaagne atter paa det givne Tegn.

O, sad du eensom i en saadan Stund,
hvor Kæmpehøien speiler sig i Fjorden,
da steeg der Drømme op fra Kæmpens Blund
og sank med Bæven til dit Hjertes Grund
med dybe Tanker fra det stærke Norden;
da følte du, at Hedenolds Bedrift
er voxet ud af disse mørke Lier,
som Fyrren voxer af sin Klipperift —
at hine Lyn i Vaabendaad og Skrift
er Fjeldnaturens egne Phantasier.

Derfor tog Helten sine Vaaben med
i Høiens sommerlune Sovekammer;
kun her, hvor Fossens Jette styrter ned
i dette Dyb, hvor Drageskibet gled,
begribes Værdet af en nordisk Hammer,
kun her, hvor Kæmpen over Uren gik
og hørte tankefuld Lavinen brage,
kan Høiens Klinge svinges for dit Blik,
og faae sin underbare Glands tilbage.

Dog — Kæmpens Gods skal ranes, graves frem;
der komme Forskere med Stang og Spade.
O, hvilken Rigdom i en Herses Hjem:
en Stump af Sværdet og af Skjoldets Plade,
en søndret Krukke — nogle møre Been,
en Haandfuld Pile og en Hvæssesteen!

O, kunde I, med denne Hoben Rust,
fremmane Glimt kun af det store Svundne!
See, blot ved Klippeluftens friske Pust
hensmuldrer meer end Hælften af det Fundne.
Hvad har I lært af dette brudte Sværd,
saa tomt for Pragt, saa drabeligt i Færd?
Kun Helten lærte af de kloge Dværge
dets længst fortabte, hemmelige Værd:
at blot i Kamp stod Runer paa hans Værge.

Ak, det skal flytte fra de gamle Bjerge,
og det skal bramme blandt det løse Kram,
som Samler=Iver stiller dig tilskue,
fra Pavens Tøffel til Nomadens Bue,
fra Mumien til Flaggermusens Ham!

Men da har Egnen tabt sin bedste Skat,
og Kæmpens Skygge har sit Hjem forladt,
og intet Sagn om hans Bedrifter melder;
thi mellem Fjorden og den vilde Ur
staaer Kæmpens Gravhøi nu med Brædeskuur,
og der har Bonden sin Kartoffelkjælder. —

Jeg stod en Aften ved en Klippebugt,
og følte Viftet fra et Sneefjelds Tinde,
og Egnen var af Bjerge sluttet inde;
til alle Sider syntes Fjorden lukt.
Da faldt med Eet en Lysning paa dens Strand,
hvor nys den dybe Klippeskygge hvilte.
Jeg saae en Hoi, hvor Hængebirke smilte,
og kjøled Grenen i det klare Vand.
Og medens Lyset efterhaanden veeg,
og Mørket atter sløred Birkens Grene,
gik der en Hviskes mellem Strandens Stene,
og Dalens Sagn i min Erindring steg:

Naar Duggen falder over Høiens Kammer,
da lyser Vaabnet der med sære Flammer,
da vækkes Alfefolkets lette Skare
i deres Reder af den lune Vind.
De skue Glimtet, frygte ingen Fare
og drage dandsende i Høien ind.
De vaage der i Gammen og i Mag
med favre Sange og med Harpeslag;
og Droslen sidder under Birkens Blad
og hører Tonerne i Høien klinge,
og tør ei lette paa den vevre Vinge,
og nemmer taus det underbare Kvad.

Men er der gravet efter Sværd og Spær,
da vil ei Alfefolket være der,
og Birkens Dug er nu en Taareflod,
fordi den døer med sønderrevet Rod;
og Droslen flygter til de vide Sletter,
og søger Graneskovens sorte Hal,
og mindes Alfesangens Tonefald,
og klager der i taagefulde Nætter.

— Castelli, der synger et Afskedsvers til enhver Stad, som tager vel imod ham, digtede Følgende for Weimar:

„Ist sie auch bei Nacht nicht erleuchtet wie Wien,
So ist doch bei Weitem mehr Aufklärung d'rin.
Fiaker gibt's nicht; doch wozu einen Wag'n?
Man wird ja hier so auf den Händen getrag'n.

— Et af de største Leiebibliotheker i Paris tæller over 60000 Bind. Det tilhører de Herrer **Girard Frères i Rue Richelieu Nr. 14.**

Theater=Feuilleton.

— Jfr. **Grahns** Debut i den store Opera i Paris. — Den 12te d. M. fremtraadte Jfr. Grahn første Gang i den store Opera i Paris, efter at hun var blevet engageret til Udførelse af den første Dandserindes Partier i Forening med Fanny Elsler. Enhver, som kjender Forholdene ved den store Opera, hvor den høiere Kunstdands har sit egentlige Hjem og finder ligesaa strenge som kyndige Bedommere, vil finde det begribeligt, at Jfr. Grahn, uagtet hun vandt et glimrende Bifald, da hun i forrige Aar optraadte der som Gjæst, ikke uden megen Ængstelse fremtraadte som ansat Debutantinde; som Fremmed maatte hun nu, da hun efter sit Engagement skulde begynde en Veddestrid med Fanny Elsler, Søstrene Noblet og flere udmærkede Dandserinder, der, som overalt er Tilfældet, see enhver Medbeilerinde med Skinsyge og desuden have Publikums erklærede Yndest for sig, vente at møde mange Hindringer, som hun ene ved sin Kunst kunde blive istand til at overvinde. Da Mlle. Taglioni optraadte i Paris var hun beskyttet af sin Fader, en bekjendt udmærket Dandser og yndet Balletmester, og Fanny Elsler, som allerede i Berlin havde erhvervet sig et stort Navn, var ledsaget af sin Søster, der saa beundringsværdig understøtter hendes Dands, at den var et ganske nyt Skuespil for Pariserne. Jfr. Grahn havde kun sit Talent at stole paa; thi hvad man hos os fortæller om, at en Kunstner kan i Paris gjøre Lykke alene ved betalte Klappere og Journaler, er i høieste Grad falsk og, naar det fremføres af Folk, som have været i Paris, kun en Opdigtelse, hvorved de have til Hensigt at nedsætte Talentets Seir. Det er indlysende, at, for at vedligeholde en saadan bestilt Triumph, maatte Kunstneren for det Første snart ødelægge sig, og for det Andet vilde han, naar han er Begynder eller Fremmed, kun ved uhyre Opoffrelser og ad mange Omveie være istand til at vinde de Klappere og Journaler, som allerede ere godt betalte af dem han skal overvinde og som de engang have erklæret sig for. Talentet er der, som overalt, det eneste sikkre Middel til at erhverve sig Yndest og Anseelse, og ved sit Talent har Jfr. Grahn gjort en saa heldig Debut, at man med Sikkerhed kan forudsige, at hun snart vil erhverve sig en europæisk Navnkundighed. Hun udførte med Hr. Mabille, den første Dandser, en ny, i Mozarts „Don Juan" indlagt Pas de deux, hvortil Musiken var componeret af den af Pariserne særdeles yndede

Marliani. Hendes Adagio blev stormende applauderet, Noget, som er usædvanligt i Paris, da Fanny Elsler og de andre Dandserinder, der ere Publikums Yndlinger, ikke glimre i Adagio. Under levende Bifald dandsede hun Allegroen og ved Slutningen af den tilkastedes hende, under et stormende Bravoraab, Blomster fra flere Loger. I National hedder det: „Tal engang om Mlle. Lucile Grahn, en ung og smuk Dandserinde, som Kjøbenhavn nylig har laant os og som vi virkelig ikke give det tilbage. Man behøver ikke at vente for at have en Mening om Mlle. Lucile Grahn; et Blik er ikke nok for at bemærke, at hun er begavet med Ynde og Lethed, to Egenskaber af første Rang hos en Dandserinde. Man paastaaer, at de Herrer Danske i Kjøbenhavn endnu sørge over Tabet af hende og begræde hende som deres Taglioni. Mlle. Grahn gjenkalder os virkelig sit hæderværdige Mønster ved Elegancen i sin Holdning og Blødheden i sine Stillinger; Armenes og Hovedets Bevægelser ere meget yndige; Blikket og Smilet have paa engang Blidhed og Fiinhed. Paris vil ikke lade al denne Ynde og Lethed slippe sig af Hænderne; thi Mlle. Lucile er udtrykkelig skabt til at behage et Pariser-Publicum; hun har behaget det i sit første Pas; hun vil behage det endnu mere i det andet. Nu tilhører Mlle. Lucile Grahn os; vi slippe hende ikke; lad Danmark sørge derover!"

— De 40 Pyrenæersangere vække Enthusiasme i Paris. De lade sig høre ved Porte St. Martin, og man kan ikke noksom rose deres Dristighed, Kraft og dog tillige Mildhed. La Bagneraise er det Musiknummer, som behager mest.

— Lindpaitners Vampyr er givet i Brünn med stort Bifald, thi den var godt indstuderet og blev af Medlemmerne ligesaa godt udført.

— Bajadererne, der paa deres Reise gjennem Nordtydskland allerede have naaet Berlin, vare, under deres Forestillinger i Dresden, Gjenstand for almindelig Deeltagelse. Til Afsked dandsede de endnu engang i Salen i Hôtel de Pologne, og blandede sig derpaa mellem Publikum, rakte fortroligt Haanden, skrev deres Navne o. s. v. Det var særdeles interessant, nærved at betragte deres fine Bygning, fyrige Øine og sorte Haar. Bajaderen Amani vakte meest Deeltagelse. Hun viste et Udtryk af Tungsind, der gjorde hende særdeles tiltrækkende, og som hidrører fra, at hun længes efter sin Ægtefælle, som hun har efterladt i Indien.

— Den elskværdige Dandserinde Fanny Cerito har nu forladt Italien, for at vise sig i den store Opera i Paris. Franskmændene ville vistnok gjøre store Øine.

Chronik.

— Dette Aars Musikfest i Düsseldorf var den skjønneste, man endnu har holdt der. Mendelsohn ledede det Hele. Sex hundrede Kunstnere virkede under ham. Damerne Novello og Faßmann (fra Berlin) havde Sopranen. Tenoren sang Hr. Schmidt fra Leipzig, Bassen Hr. Hinze fra Theatret i Düsseldorf. Den første Aften gav man Händels Messias.

Artistisk Bilag: Sujettet til den medfølgende Skizze: **Gade-Barberen**, af C. Schleisner, er taget af det virkelige Liv. For ikke længe siden pleiede nemlig en omvankende Barbeer daglig at indfinde sig ved Høibro, hvor han for en billig Betaling barberede Sjouere og Matroser. Hans Kunder satte sig da i en Række paa Bulværket, hvor Enhver taalmodig oppebiede sin Tour. I Skizzen seer man saaledes Barberen beskjæftiget med den sidste Mand i Rækken, og af og til skelende hen til den Næstsidste, der har opvakt hans Mistanke ved i en temmelig utilbørlig Tid forgjæves at have ledet efter „Smaaskillinger."

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybors Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

31te Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret

af

Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i

Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 4de August.

Hjobsposten.

15. Hvad der i den senere Tid har afgivet et almindeligt Conversationsemne her i Byen er de Naturkyndiges Sammenkomst i Gothenborg og vore Landsmænds Uheld paa Henreisen dertil. Hvad Sammenkomsten selv angaaer, vide vi ikke endnu, hvorvidt den er at benytte for Hjobsposten; Uheldet paa Reisen sorterer uimodsigeligt under denne Rubrik. Det er nemlig bekjendt, at Dampskibet Malmoe, der seiler fortræffeligt i Østersøen, men ikke synes indrettet til at fare paa Kattegattet, vægrede sig ved at bringe saamegen Lærdom over til Gothenborg og vendte tilbage paa Halvveien. Aarsagerne til dette Uheld refereres forskjelligt, idet nemlig Dampskibet skyder Skylden paa Lærdommen og Lærdommen skyder Skylden paa Dampskibet. Uden at ville dele dem imellem, troe vi nok at kunne antage, at der ogsaa her har været Feil paa begge Sider, og vi ere derfor saa meget mere tilboielige til at hælde til en Forklaring, som endnu ingensteds offentligt har været udtalt, men som forekommer os temmelig plausibel. En Feil, der var indtraadt i Maskineriet, bevirkede, efter Sigende, en Standsning. Da man heldigviis — thi intet Uheld er saa stort, at det jo fører noget Held med sig — da man altsaa heldigviis havde en praktisk Naturkyndig ombord, var jo intet naturligere, end at han paatog sig at reparere Skaden og bringe det Hele i Orden — og see! Skaden blev virkelig repareret! Inden en kort Tid var Alt i den fuldkomneste Orden, og Naturlæren skulde just feire en af sine skjønneste Triumfer, da — o Uheld! Maskineriet begyndte at gaae tilbage, istedenfor fremad. Paa denne Maade var det jo en fuldkommen Selvfølge, at Skibet, istedenfor at komme til sit Bestemmelsessted, igjen maatte retournere. Jeg vilde ikke være i den Naturkyndiges Sted for hele 300 Rdlr.

Literatur og Kunst.

— For nylig er udkommen „Seeland und die Seeländer" af Hr. Page = Informator Dehn i Schwerin. Forfatteren er i det Hele taget meget fornøiet med os, saa det er tydeligt, at den „schleswig = holsteinische" Aand endnu ikke har faaet synderlig Fodfæste i Meklenburg. Han finder, at vi er et hjerteligt, gjæstfrit og overmaade galant Folk, ingenlunde, som man beskylder os for, forfaldne til Drik, men derimod Venner af et godt Bord og fortrinligviis af „Rødgrød". I videnskabelig Henseende staae vi ligesaa høit som nogen anden Nation, og det, som var almindeligt i gamle Dage, at tydske Barbeersvende løb herover for at blive Doctorer, finder knap Sted mere*). Poesien drives og trives her ligesom ethvert andet Sted, men med de andre skjønne Kunster er det ikke synderlig bevendt. Forfatteren har flere Gange hørt Regimentsmusiken foran Hovedvagten, og, efter den at dømme, maae de Danske in arte musica staae et Aarhundrede tilbage for Europas civiliserede Lande. Igrunden, mener han, mangler det os ikke paa Genier og dem paa Understøttelse; men Musiken vil dog ikke ret trives her, hvilket beviser sig tydeligt deraf, at vi kun have to Componister at fremvise: Kuhlau og Rung, Componisten til „Hans Dyrings Huus". Weyse bliver rigtig nok tilføiet i Trykfeillisten som en ganske talentfuld Componist; men herved bekræfter det sig dog tydeligt, at hans Navn næsten er aldeles ubekjendt paa den anden Side Elben. Medens Tydskerne friskvæk oversætte næsten Alt, hvad den danske æsthetiske Presse leverer, og, som Hr. Dehn selv siger, gjøre stort Væsen af mange af vore literaire Produkter, som vi kalde middelmaadige, kjende de ikke engang Navnet paa den største af Danmarks, ja maaskee af Europas nulevende Componister, skjøndt dog Musiken taler til Danske og Tydske i det samme Tungemaal. Skulde den ægte Danskhed i Weyses Compositioner, den Efterklang af Kjæmpeviserne, der gaaer igjennem dem, hindre deres Anerkjendelse i Udlandet? I Poesiens Rige synes det ikke at være Tilfældet.

Forresten er Bogen skreven med Nøiagtighed og Accuratesse, og kun paa enkelte Steder smager det lidt af de tydske Reisebeskrivelser. Et ganske curieust Exempel herpaa vil jeg dog anføre.

Hvor Forfatteren omtaler det ydre selskabelige Liv i Sjælland, kommer han med følgende Fortælling!

„Eine eigenthümliche Gesangsart, welche man „auf Seeland findet, ist der Lek. Derselbe eig„net sich besonder :zu dramatischen Scenen und „beabsichtigt nur, durch Vereinigung mehrerer „Personen, mancherlei Situationen zu schildern. „Der Lek ist also eine Art von Libretto, bald „schmerzhaften, zuweilen leichtfertigen Characters, „bald durch seine Anmuth und Natürlichkeit den „Stempel alterthümlicher Einfachheit an sich tra„gend. Tanz, Musik und Pantomime dienen zur „Vervollständigung desselben, und wer aus der „Gesellschaft nicht mit Zweigespräch verwendet „werden kann, schließt sich dem Chore, der die „Schlußverse des Lek wiederholt, oder die Tän„zern, die ihn begleiten, an."

P.

Fransk Literatur. Génie du Whist méconnu jusqu'àprésent, quoique joué avec une

*) Nu gaaer det lige den modsatte Vei, idet de Danske hente Doctorhatten i Tydskland.

espèce de fureur par toute l'Europe, avec ses explications et des maximes certaines pour gagner. Par le général Baron de V.

— Les larmes du poète, poesies par Gustave Naquet.

— Le maître d'école, par Frédéric Soulié. 2 Vol.

— Af Balzac: Un grand homme de province à Paris, 2 Vol., og: Bérthe la repentie, 3 Vol.

— (Nye) Scènes populaires, dessinées à la plume, par Henry Monnier. Tom. III et IV.

— Violette, par Mad. Desbordes-Valmore. 2 Vol.

— Voyage botanique dans le midi de l'Espagne pendant l'année 1837, par Edmond Boissier.

De l'Allemagne, af Mme de Staël, nyt Oplag, med en Fortale af Marmier.

— Les 18 poëmes de Beethoven, essai sur le Romantisme musical, par Cyprien Desmarais.

— Le lys d'eau de Yingli, nouvelle chinoise par E. J. Delécluse.

Theater-Feuilleton.

— Berliner Blade indeholde Følgende: Spontini er, som man kunde forudsee, den 15de d. M. bleven valgt til Medlem af Academiet, istedetfor den afdøde Paër. Af 36 Stemmer havde han 27 strax ved den første Afstemning. Hans Medbeilere vare de Herrer Blangini (4 Stemmer) og Dourlen (5 Stemmer).

— Det nyeste Værk, som indstuderes paa den store Pariser-Opera, er La Vendetta (Blodhevnen hos Corsikanerne), af Ruolz.

— Fra Paris skrives: et nyt 5acts-Drama af de Herrer Fouchè og Delanoue: „Isabella af Montreal" har gjort megen Lykke paa „Gaité". Sujettet er selsomt. I Enden af 1ste Act skyde de Elskende sig, ved Slutningen af 2den gifte de sig. Den nye Opera paa Renaissance-Theatret: „Medusas Skibbrud", er endnu stedse en vogue og gives næsten daglig. De unge spanske Prindser bivaanede den forleden. Det frygtelige Maleri af de Skibbrudne paa Flaaden, vakte hele deres Deeltagelse. I Gymnase vil med det Første Mlle. Olympe Desprès, en ung lovende Skuespillerinde, debutere.

— Man melder fremdeles fra Paris: Theatrene levere mange Nyheder. Gymnase dramatique gav den 12te Juni en ny Vaudeville af Laurencin og Monais: „un menage Parisien", en, som det hedder, meget heldig Skildring af mange Pariserægteskaber; Palais Royal lover et nyt Stykke „Argentine", hvori Mlle. Dejazet spiller Hovedrollen; Porte St. Martin, et Drama i 5 Acter; Gaité, en Ballet: „den lille Tumling"; Ambigu, et Drama i 2 Acter: „To Fædres Datter", som skal være meget interessant; og Gymnase des Enfants, en Farce med Sang: „Besøget paa de elyseiske Marker".

— La Calomnie er Navnet paa en ny Comedie i 5 Acter, som er skreven af Scribe for Théatre Français.

— Le maitre d'école, Drama af Frederik Soulié indstuderes paa Théatre de la Renaissance.

— Pulcinella, Opera i 1 Act af Scribe og Melesville, med Musik af Montfort, behager meget i Opera comique.

— I Paris beskjæftiger man sig meget med Planer til Gjenopbyggelsen af det italienske Theater, da det nuværende Locale (Odeon) ligger i en ugunstig Egn. Efter en Plan af de Herrer Lecomte og Rouhault skal det opbygges i Rue de la Paix, mellem Forstæderne St. Germain og Honoré og Chaussée d'Antin. Til Udførelsen af Planen, der allerede er forelagt Ministeriet for det Indre, forlanges blot et Aar.

Chronik.

— I et Wienerblad læses følgende Beretning: „I Kjøbenhavn har nedenstaaende Tildragelse givet rigt Stof til Underholdning. I Begyndelsen af Juni, opstod der, under Forestillingen Larm i Theatret. Angstskrig, især af Damer, hørtes fra anden Etage, og man troede vist, at der var opkommet Ild. Tæppet faldt, og Tilskuerne i Parterret ilede ud, indtil det oplystes, at en Rotte, som havde listet sig ind i en Loge, havde foranlediget Larmen. Skuespillet fortsattes da igjen."

— Den franske Regjering har bevilliget et Bidrag af 50,000 Fr. til Molières Mindesmærke.

— I Rouen er, den 20de Juni, Boieldieus Statue høitideligen bleven afhyllet. Den yndede Componist blev født i denne Stad.

— Breslau opreiser en Rytterstatue af Erts for Preussens store Konge, Frederik den 2den, paa Kongepladsen ved Nicolaiporten, hvor han selv, den 1ste Jan. 1741, ordnede de 7 Batailloner, for hvilke allerede den 3die samme Maaned Stadens Porte aabnede sig.

— Ifølge sikkre Efterretninger har Pianofortet nu fortrængt Zitharen i de tyrkiske Haremer. For kort siden lod endog en ung Franskmand sig høre paa Pianofortet i Serailet i Constantinopel, og Sultanen tillod, at hans Damer i fuld Pynt bivaanede Concerten. Der er allerede bestilt mange prægtige Pianoforter i Paris til Constantinopel, hvilken Stad lover Pianisterne i Fremtiden en rig Høst. Denne Omstændighed kunde maaskee forskaffe det øvrige Europa nogen Formindskelse i det altfor store Antal af alle Slags Pianister.

— Mlle. Rachel har nylig kjøbt et smukt Landsæde i Montmorency. Et Pariser Blad gjør derved den Bemærkning, „at Lekain var 53 Aar

gammel, forend han kunde kjøbe sin lille Eiendom."
Angaaende Kjøbet af dette Landgods var Pariser-Journalisterne strax paa rede Haand med deres smaalige Bemærkninger. En gik endog saa vidt, at han paastod, at Marquis C. havde foræret hende det. Dette foranledigede Hr. Felix, Mlle. Rachels Fader, til at offentliggjøre følgende Skrivelse:

Hr. Redacteur!

Jeg har i dette Øieblik faaet et Nummer af Deres Journal, hvori jeg læser, at Marquis C. har foræret Mlle. Rachel et Landsted. Jeg vilde have ignoreret denne Historie, som jeg har gjort ved saa mange Andre, hvis den ikke var et directe Angreb paa min Datters Ære.

Vi have aldrig modtaget nogen Foræring af den Art, min Herre! og Landstedet i Montmorency have vi betalt med vore egne Penge. Hvis det havde været Feuilletonisten om Sandheden at gjøre, kunde han have begivet sig til Notariussen i Montmorency, som har afsluttet Handelen. Han vilde da have erfaret, at Huset har kostet 20,000 Fr., at der er udbetalt 4000 Fr. paa denne Sum, og at der er fastsat aarlige Terminer, for at afdrage Resten.

Montmorency den 18de Juni 1839.

Felix.

— Brødrene Dupont i Paris have opfundet en Maade, paa hvilken de, uden Hjelp af Typer eller Kobberplader, ganske nøiagtig kunne gjengive de ældste Bøger og Kobberstik i Trykken. Kobberne, som skulle aftrykkes, underkastes en chemisk Tilberedelse, og appliceres da paa en lithographisk Steen; man giver dem et eneste Tryk, og efter nogle Secunder er ethvert Pagina, ethvert Kobberstik med største Nøiagtighed overført paa et andet Papiir, af hvilket man nu uden videre Omstændigheder og Forberedelser kan aftrække et betydeligt Antal Exemplarer. Mærkeligt og tillige glædeligt er det, at de Originalblade, som man benytter til Aftrykning, ikke lide mindste Skade ved denne Fremgangsmaade, men igjen kunne indheftes i det Bind, hvoraf de ere tagne, efter at man har brugt dem. Den chemiske Operation gaaer saa hurtigt fra Haanden, at een Arbeider daglig kan tilberede 25 til 30 Ark, altsaa et Bind af omtrent 500 Sider, til videre Aftrykning. Alt det Øvrige er sædvanligt Haandarbeide, som enhver Steentrykker kan udføre. Nu ville i Fremtiden de sjeldneste og kostbareste Bøger og Kobberstik ikke mere være enkelte rige Kunstelskeres eller store Bibliothekers Eneeiendom, men for Spotpriis blive tilgængelige for enhver Kunstelsker eller Literaturen.

— En fransk satirisk Journal, „Aujourd'hui" meddeler efterstaaende typographiske Spøg over Antallet af alle Nationers fremmede Virtuoser, der oversvømme Paris.

Obélisque musical.

A
la
mé-
moi-
re pé-
rissable
des artis-
tes germa-
niques, ita-
liques, rus-
siques et prus-
siques: Bassini,
Violonsberg, Gui-
tarros, Pianovitch,
Tromboni-pistonkoff,
les afficheurs-colleurs
ont élevé ce monolithe,
lequel n'ira pas à la pos-
térité la plus reculée. En
attendant ce doux instant,
REQUIESCANT IN PACE!
O vous, amateurs trop
souvent désappointés,
méfiez-vous des mati-
nées, après-dînés et soi-
rées musicales, vocales
et instrumentales qui,
chaque hiver, viennent
vous étourdir et vous
ahurir; abonnez-vous,
lisez AUJOURD'HUI, et vous
dormirez ce soir du sommeil

de l'innocence.

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybørs Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

32te Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret
af
Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i
Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 11 August.

Literatur og Kunst.

Paa C. A. Reitzels Forlag er i første Halvaar 1839 efterfølgende Skrifter udkomne:

Bojesen, Dr. E. F., Haandbog i de romerske Antiquiteter, tilligemed en kort romersk Literaturhistorie. st. 8. indb. 1 Rbd. 8 Sk. — Dietrichs Haandbog i den specielle Pathologie og Therapie for Dyrlæger og Landmænd, st. 8. heft. 3 Rbd. 24 ß. — Dupuytrens chirurgisk-kliniske Forelæsninger i Hôtel-Dieu i Paris. Paa Dansk udgivne af L. Bertelsen, 4de Bds 2det Hefte. st. 8. 1839. heft. 52 Sk. — I—III Bd. og IV 1ste H. koster 5 Rbd. 44 Sk. — Eberhard, Hanna, Digt i ti Sange. I Originalens Verseart ved C. Kjerumgaard, Cand. theol. 12mo. 1839. heft. 1 Rbd. — Erichsen, W., Cand., Læge-Stat, eller Fortegnelse over de Candidater, som have underkastet sig Læge-Examen ved Universitetet og ved det chirurg. Academi i Kbhvn.; med Bedtegninger og Anhang. 2det Oplag. Imperial 8. — Erklæring og Protest i Anledning af Stændernes Forhandlinger om Sognebaandets Løsning. 8. 1839. heft. 32 Sk. — Eschricht, D. F., Prof., Forelæsninger over Physiologien, 2 Bds 3 Hefte, st. 8. 1839. heft. 64 Sk. — Fintelmann, C. J., Practisk Anviisning til Frugtdriveri, oversat af F. Friis, med to xylographerede Tabeller. 8. 1839. heft. 1 Rbd. — Frolund, Fr., Udvikling af Luthers lille Katechismus. Nærmest med Hensyn til Brugen af denne Bog ved Religionsunderviisningen for de yngre Børn, 8. 1839. indb. 1 Rbd. 48 Sk. — Fædrelandet, udgivet af Prof. C. N. David, Imperial-Octav. Qvartalet 1 Rbd. 32 Sk. — Have-Tidende, udgivet af Selskabet til Havedyrkningens Fremme. 1839. st. 8. Qvartalet 32 Sk. — Hertz, H., Cand., Stemninger og Tilstande. Scener og Skildringer af et Ophold i Kjøbenhavn. 2 Rbd. 72 Sk. — Holst, H. P., Dansk Læsebog for Mellemclasserne og de høiere Classer. Anden Afdel.: den poetiske Deel, st. 8. 1839. indb. 1 Rbd. 48 Sk. Første Afdel.: den prosaiske Deel, st. 8. indb. 1 Rbd. 80 Sk. — Jagttagelser, practiske, og tilhørende Betragtninger, sammenstillede med særligt Hensyn til den patholog. Anatomie. Udgiven af Philiatrien, m. Kobb. st. 8. heft. 1 Rbd. 48 Sk. — Jensen, B. F., Adjunct, Bibelsprog, samlede til Brug ved den første Religions-Underviisning; tilligemed en kort Beskrivelse over det hellige Land, 8. indb. 28 ß. — Johannsen, J. C. G., Nachruf an das scheidende Jahr, und Fromm und froh im neuen Jahre! zwei Predigten beim Jahreswechsel. 1838—39. st. 8. heft. 24 Sk. — Lange, F. M., Udvalg af danske og udenlandske Criminalsager og af mærkelige Forhandlinger om saadanne; samlet efter Retsacter, de bedste fremmede Værker og fra andre Kilder. 6 Bds 1ste og 2det Hefte. st. 8. 1839. 1 Rbd. 8 Sk. — Maria, Novelle af Forfatteren til „En Hverdags-Historie". Udgiven af J. L. Heiberg. 8. 1839. heft. 1 Rbd. 72 Sk. — Bidrag til Kundskab om Hovedstadens Straffeanstalter og Varetægtsfængsler, med stadigt Hensyn til de nyere nordamerikanske Straffeanstalter, tilligemed et Par Ord om Kjøbenhavns Politivæsen, st. 8. 1839. 1 Rbd. — Neergaard, C., Nogle berigtigende Anmærkninger ved Catechet Birchedals Skrift „Om Stænderforsamlingerne i Roeskilde, angaaende Sognebaandets Løsning." 8. heft. 16 Sk. — Rothe, Agerdyrknings-Chemi eller om Agerjordens Bestanddele, dens Egenskaber og Indflydelse paa Vegetationen. En Lærebog for Landmænd, Gartnere, Forstmænd og ndre Jordbrugere. Kbh. 8. 1839. heft. 1 Rbd. 24 Sk. — Rung, H., Tydsk Læsebog for Mellemclasserne og de høiere Klasser. st. 8. 1839. indb. 2 Rbd. — Sange til Skolebrug, udgivne af A. P. Berggreen, 4de Hefte: for Sopran, Alt og Bas. 4to. heft. 56 Sk. — Thortsen, C. A., Dr., historisk Udsigt over den danske Literatur indtil Aar 1814, st. 8. 1839. heft. 1 Rbd. — Tidsskrift, for Kritik og Litteratur (Fortsættelse af „Maanedsskrift for Litteratur") udg. af Prof. Petersen. Aarg. 1839. 1—6 H. st. 8. 3 Rbd. — Tidsskrift, naturhistorisk, udgivet af H. Kroyr. 2 Bds 1—5 Hefte. st. 8. 1838—39. Heftet. à 64 Sk. — Tidsskrift, theologisk, redigeret og udgivet af Professorerne Scharling og Engelstoft. 3 Bds 1—2 Hefte. st. 8. 1839. à 1 Rbd. — Tidsskrift for udenlandsk theol. Litteratur, redigeret og udgivet af Prof. Clausen og Hohlenberg. Aarg. 1839. 1—2 Hefte. st. 8. 48 Sk. — Timm, H. A., Præst, Søn- og Festdags Psalmer. 8. 1839. indb. 1 Rbd. — Tscherning, A. F., Om det danske Væbningssystem Nr. 5. Supplementblade til Nr. 3 st. 8. 1839. heft. 32 Sk. — Ugeskrift for Læger, redig. af Dr. Ahrensen og Cand. Kayser. Aarg. 1839. st. 8. pr. 26 Nr. 2 Rbd. 16 Sk. — Ursin, G. F., Dr., Geometri, udarbeidet med stadigt Hensyn til Anvendelsen i Kunster og Haandværker. Andet Oplag. st. 8. 1839 indb. 1 Rbd. — Winther, Chr., Cand. theol., Digte, gamle og nye. 3 Udgave, 12mo. 1839. Papbind 1 Rbd. 24 Sk.

Commissions-Artikler.

Archiv for Søvæsenet. Udgivet af Cand. de Coninck og Dahlerup, 1839, 1—3 Hefte. st. 8. à 1 Rbd. — Bergsøe, A. F., Motiveret Udkast til en Creditforening for danske Grundbesiddere. st. 8. 1839. heft. 1 Rbd. — Børresen, C. L., Præst, Forsøg til en kortfattet Lærebog i den evangel. christelige Religion for Almueskoler. 12mo. 1839. heft. 16 Sk. — Clausen, H. N. Prof. Dr. Fortsat Undersøgelse om Universitetets Tilstand og Virksomhed, st. 8. 1839. heft. 40 Sk. — Festen den 28de Mai 1839 paa den kongl. Skydebane. st. 8. heft. 24 Sk. — Fibiger, F. A., Forslag til en Forandring i Indretningen af de høiere Elementairsko'er, st. 8. heft. 56 Sk. Fisker, H., Dansk-Fransk Sø-Ordbog, 8. 1839. heft. 1 Rbd. 48 Sk. — Hansen, F. J., Romantiske Digtninger. 8. 1839. 1 Rbd. — Harbo, C. L. L., Dansk-Engelsk, samt Engelsk-Dansk Marine-Lexicon, 2 Dele. 8. 1839. 2 Rbd. 36 Sk. — Harbo, Dansk Marine-Ordbog, 1—2 Hefte, st. 8, 1839. Subskriptionsprisen 1 Rbd. pr. Hefte. — Jessen, F. C., v., Haandbog i det udvortes

Postvæsen for Private og Postembedsmænd, eller praktisk Veiledning ved den private Benyttelse af Brev- og Pakkeposterne, med beregnede Posttabeller. Folio. heft. 1 Rbd. 64 Sk. — Isokrates's Panegyrik, fra Græsk oversat af Districtsprovst Tentzen. 8. heft. 32 ß. — Kogebog for smaa Huusholdninger, indeholdende Anviisning til forskjellige Retters og Kagers Tillavning, med angiven Vægt og Maal. 3 Oplag. 1839. heft. 1 Rbd. — Mörch, Catalogus plantarum horti botanici Hafniensis, 8 maj. heft. 24 Sk. — Repertorium, udgivet ved en Forening af Officerer. Aug. 1839. 1—2 Hefte. st. 8. à 32 Sk. — Ricardo, D., Om Nationaloeconomiens og Beskatningens Grundsætninger. Oversat efter Originalens 3die Udgave af Prof. L. S. Fallesen. st. 8. heft. 3 Rbd. 32 Sk. — Scharling, C, A. de chemicis calculorum vesicariorum rationibus. 4to. med illum. Kobb. 1 Rbd. 32 Sk. med sorte dito 1 Rbd. — Sygehistorie, en, fortalt af en Læge. Indtægten tilfalder Prindsesse Caroline Amalies Asyl. 8. 1839. heftet 72 Sk. — Wimpfen, E. Fr., Geschichte und Zustände des Herzogthums Schlesvig oder Südjütland von den ältesten Zeiten bisauf die Gegenwart. st. 8. 1839. 2 Rbd. 13 Sk.

— I et Privatbibliothek i Oxford har man fundet et Slags Dagbog over Begivenhederne ved Dronning Elisabeths og Jacob den 1stes Hoffer. Denne Dagbogs Forfatter er Biskop Goodnaan, en af sin Tids berømteste Talere; den skal være rig paa interessante Træk og Noticer om mange mægtige Personer i hiint Tidsrum, og vil sandsynligviis blive ordnet af en kyndig Haand og udgivet i Trykken.

Theater-Feuilleton.

— Det Kongelige Theater. Hr. Instructeur Nielsen er bleven udnævnt til constitueret Scene-Instructeur; Jfr. Petersen er bleven kongelig Skuespillerinde, og Hr. Hansen kongelig Skuespiller.

— Morskabstheatret paa Vesterbro. Efter halvandet Aars Fraværelse have Brødrene Price igjen begyndt deres underholdende Forestillinger. Den Yndest, Publicum altid har viist dem, have de ogsaa dennegang havt Beviser paa i den almindelige Jubel, hvormed de ved deres første Forestilling modtoges. De casortiske Pantomimer ville sikkert altid vedligeholde deres Plads i Publicums Gunst, især saalænge de have en saa udmærket Pierrot som Adolph Price, hvis Mage vistnok vanskeligt kan opvises. Hvad der dog ved de nuværende Forestillinger i høi Grad savnes, er Liniedandsen, hvori Carl og Josephine Winther glimrede, et Savn, der er saa meget større, som man i Hr. og Mad. Gabrie's Præstationer har faaet et neppe tilfredsstillende Surrogat. Det vilde vistnok ogsaa være mere til Selskabets Fordeel, om det ikke altfor hyppigt opvartede med Børne-Divertissements, der i og for sig ere lidet interessante og ved de smaa Fremstilleres Mangel paa udtryksfuld Mimik blive det endnu mindre. Imidlertid har Selskabet endnu saa gode Elementer, og dets Forestillinger, til hvilke der for de fleste Kjøbenhavnere knytter sig en Mængde af kjære Erindringer, indeholde saa meget Smukt og Fortrinligt, at de endnu bestandig med Fornøielse ville sees og — som vi ønske — talrigt besøges.

— Vesterbroes nye Theater. Ved Forestillingen i Onsdags viste Athleten Jean Dupuis, at han er en sand Hercules. Enhver af hans mageløse Præstationer bleve lønnede med et almindeligt Bifald, som i Begyndelsen opvakte nogle avindsyge Galleritilskueres Utilfredshed, der yttrede sig ved en latterlig Hyssen, som naturligviis snart maatte forstumme; mere galante vare de derimod imod Amazonen Catharina Teutsch: thi blandt Galleriets qvindelige Tilskuere var der Ingen, der yttrede sin Misundelse over hendes overordentlige Kræfter. — En Væddekamp vil ved den næste Forestilling finde Sted imellem Hr. Dupuis og en agtbar Borger her i Staden, som, dreven af en uimodstaaelig Tørst efter Hæder og 500 Rbdlr., allerede i Begyndelsen af forrige Uge har optaget den Handske, som vor Tids Hercules har tilkastet enhver Lysthavende; og af saadanne skulle allerede foruden den Ovennævnte Adskillige have meldt sig. — En sand Glæde maa det være for enhver Patriot, saaledes at see den gammelnordiske Kamplyst opvaagne!

— I „La Presse“ læses følgende Artikel om Jfr. Grahns Debut: „Mlle. Lucile Grahn, hvis yndige Fremtrædelse paa Operaens Scene for et Aar siden ikke er glemt, er kommen tilbage til os fra Kjøbenhavn mere blomstrende og smuk end nogensinde. Mlle. Grahn er ung, velskabt, passende høi, slank uden at have den Spindelvævs-Tyndhed, som er kun altfor almindelig hos Dandserinderne og gjør Balletpersonalet til et Skue, som er mere anatomisk end indtagende; hun har noget af Mlle. Elslers tydske Holdning og en vis meget behagelig dansk Ynde(!!); hendes Træk ere fine og regelmæssige, hendes Figurs Skjønhed gjør den fornemmelig skikket til mythologisk Dands. Nymphedragten klæder hende særdeles smukt; hun var klædt med megen Smag. Hendes Tunica af Gaze, Livbaand af Metal, hendes Armbaand og Kronen af Sølvblade gav hende en kydsk og luftig Hvidhed, som gjorde en fortræffelig Virkning. — Hun dandser let, med megen Elevation (et choregraphisk Kunstudtryk) og især med megen Ynde, en vigtig Fortjeneste i en Kunst, som er til for at behage Øiet ved smukke Stillingers Sammenkiæden og skjønt tegnede Bevægelser, men ikke ved Anstrengelseskunster, hvilket Publicum ofte ikke lægger Mærke til. Mlle. Grahn er Meget og lover at blive endnu Mere. Hun er en fortræffelig Acquisition for Operaen. Hun gjorde

fuldstændig Lykke.“ — „Journal de Paris“ siger, at hun er den Eneste, i hvis Magt det staaer at tilbageføre den ved Taglionis Afgang tabte gode Dands, gode Tone og Gratie. — „Le Commerce“ yder hende ligeledes megen Roes og kalder hendes Dands „fuldkommen poetisk.“ — Galiganis engelske Journal: „The Messenger“ indestaaer for hendes fuldstændige Triumph, dersom hun viser sig i London, og benævner hende „the little sylph.“

— Vor unge talentfulde Landsmand, Pianisten Rudolph Willmers, forlader nu Kjøbenhavn, for over Gothenborg og Christiania at begive sig til Bergen, hvorfra han atter vil vende tilbage til Kjøbenhavn i Løbet af November. Under sit Ophold i Bergen agter Hr. Willmers at componere Musiken til et nyt dansk Syngestykke, hvoraf første Act allerede er færdig, og ligesom han alt iforveien baade her og i Udlandet har givet umiskjendelige Prøver paa sit Talent som Componist, saaledes vil Publicum om kort Tid erholde nye Beviser derpaa, saasnart hans sidste Compositioner have forladt Pressen, nemlig: „Variationer over Marschen i Puritanerne,“ som skulle være saa brillante og saa mesterlige, at Musikkyndige sætte dem langt over hans „Variationer over Kong Christian stod ved høien Mast.“ Samtidig hermed vil udkomme 6 Romancer, hvortil Hr. Wilmers har valgt følgende Digte af H. C. Andersen: „Rosen“; — „Vuggevise,“ efter Bellmann; — „Stanzer,“ efter det Russiske; — „Hytten“; — Spillemanden“ — og „Taagen“. Ogsaa disse Romancer ere saa yndige, saa cantabile, at de vistnok i kort Tid ville blive populaire.

— Berlioz componerer for Pariser-Concerterne i næste Vinter en ny Symphonie med Chor.

— I Concerterne i Tuillerierne skal der kun opføres Compositioner af Donizetti og Bellini, men aldrig Compositioner af Adam, Halevy og Auber.

Chronik.

— Strauß og Lanner have forenet sig. De ere formelig traadte i Compagnie og forsyne de første Forlystelsessteder i Wien med deres fælles Orchester, saaledes at Strauß f. Ex. spiller i en Uge, Lanner i en anden i „Sperl“ eller i „Pæren“, hos Dommeier eller hos Zögernitz osv. Paa denne Maade ophører al Rivalitet, Publicum vinder, thi det faaer større Afvexling paa de enkelte Steder, Værterne vinde, thi nu have de dem Begge til deres Gjæsters Underholdning, og Strauß og Lanner vinde, thi der opstaaer nu ingen Uenigheder imellem dem. Giver den Ene efter den Anden en Fest, saa dele de Indtægten; — saaledes danne disse to Capelmestere den skjønneste Harmonie, der overalt, men allermest i Musiken, tager sig fortræffeligt ud.

— I disse Dage er der kommet Efterretninger fra den danske Orlogs-Fregat Galathea, der, som bekjendt, i Begyndelsen af Mai Maaned afseilede til Italien for at hente Thorvaldsens Kunstsager. Fregatten ankom, paa Grund af Modvind, og Stille først den 23de Juni til Genua, hvorfra den afseilede den 29de samme Maaned. Dagen efter ankom den til Livorno, hvor Alt laae færdigt til at hjemsendes. Efterat have indtaget denne kostbare Ladning (47 store Kasser), forlod Skibet den 17de Juli Livorno og begav sig paa Hjemreisen, paa hvilken det maaskee anløber Mallaga.

— I Berlin er Forfærdigelsen af Brodeermønstre bleven en betydelig Handelsgreen. Tolv Handlende ere Forlæggere af Brodeermønstre og beskjæftige to Tusinde Colorister.

☞ **Carl Winslövs Biographie vil blive leveret i næste Hefte.**

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske Comptoir**, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybors Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge og Sverrig.** — Bidrag ic. bedes indleverede til Redacteuren.

33te Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret

af

Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udførte
Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 18 August.

Hjobsposten.

16. Ogsaa Hjobsposten har sine Uheld. I det 31te Hefte af dette Blad vilde vi under Nr. 16 have leveret en Hjobspost om 300 Rbd., som i 6 Halvhundrededaler-Sedler skulde være tabte paa Veien fra Kjøbenhavn til Gothenborg. Vi ere overbeviste om, at denne Hjobspost vilde behaget vore Læsere særdeles, men — man kan ikke gjøre Alle tilpas — desværre havde den det Uheld at mishage den Embedsmand, til hvem o. s. v. saa aldeles, at han endogsaa fandt den betænkelig. Redacteuren holdt naturligviis paa sin Hjobspost, men Censor holdt endnu stærkere, og Følgen heraf turde maaskee bleven den, at den Sidstnævnte havde beholdt Omslaget mellem Hænderne, og Portefeuillen været nødt til at udgaae i sin Nøgenhed. En saadan Blottelse turde Redacteuren ikke udsætte den for — og gav efter. Vi haabe, at Hjobsposten i Fremtiden maa være forskaanet for lignende Uheld.

Literatur og Kunst.

— Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug har for nylig forøget Literaturen med et nyt Skrift: Peder Tordenskjold, en Levnetsbeskrivelse af H. Bohr. Har Selskabet end ikke altid været heldig med de under dets Ægide udgivne Skrifter, saa kan det paa den anden Side heller ikke nægtes, at de fleste af disse Arbeider behandle Emner, der have en almindelig Interesse, og som, bedre bearbeidede, vist ikke lidet vilde bidraget til at vække de Følelser, som man maatte ønske almindelige hos Folket. Det Samme er i høi Grad Tilfældet med det nærværende, thi Tordenskjold er et Navn, der er dyrebart for Nationen, og til Mindet om ham knytte sig en Mængde af Erindringer, der ere styrkende for Nationalfølelsen. Et saadant Navn bør derfor bestandig vedligeholdes i sin Friskhed, og enhver Tid bør gjøre Sit til, at det ikke skal falme for tidligt. At skrive en Folkebog om Tordenskjold forekommer os desuden saameget mere en heldig Idee, som det er bekjendt nok, at der er Intet, der tiltaler Mængden mere end det Overordentlige og Ualmindelige. En Tid fuld af ærefulde Seire og glimrende Foretagender er en god Grund for et Maleri, hvis Skueplads er Søen, for hvilken den Danske har en ligesaa rodfæstet som ubetingelig Kjærlighed, og hvis Hovedfigur er en 27 Aars Admiral, udsprungen af simpel Herkomst, født til Søen og opdraget paa den, dristig og ærekjær, raadsnar i Faren og uboielig imod Skjebnen, eventyrlig i sine Bedrifter og lykkelig i at udføre dem. Man skulde troe, at der ikke behøvedes synderligt meget for at udføre et saadant Maleri, og dog tage vi neppe feil, naar vi mene, at det er langtfra, at Opgaven her er løst til Tilfredshed. Det er netop Hovedsagen, vi savne.

Forf. har med den mest omfattende Fuldstændighed fulgt Tordenskjold paa alle hans Skærmydsler og i alle hans Batailler; med den ængsteligste Nøiagtighed fortæller han os Navnene paa en utallig Mængde Skibe, og hvormange Kanoner de føre, fører en umaadelig Mængde ligegyldige Personer frem for os og opfylder Terrainet med en Detail, der gjør, at vi for lutter Skibe neppe see Søen, og for lutter Bipersoner tabe Hovedfiguren af Sigte. Om Skibene seilede „luvart" eller „rumskjøds", om de hed „Langemaren" eller „Ebenezer", om den danske Escadre gik mod Femern den 24de April Kl. 2 eller den 25de April Kl. 3, om Admiral Gjedde var gift med Frøken Adeler, eller Admiral Reedz med Frøken Krabbe, vilde vi gjerne skjænket Forfatteren, men Hovedpersonen burde staaet livlig, klar og anskuelig for Læseren. Alt det Øvrige kan være fuldkommen rigtigt og fuldkommen historisk, sed non erat hic locus. I den Henseende er det netop, at vi finde den lille Biographie af Thorvaldsen, som Prof. Thiele i 1836 forfattede for Trykkefrihedsselskabet, saa fortræffelig som Folkebog; og vi ere overbeviste om, at Enhver, der forstaaer at læse, vil af disse faa Blade faae et langt rigtigere Billede af den store Billedhugger, end den i det Mindste 6 Gange større Biographie af Tordenskjold giver om den store Søhelt. Maaskee vil man indvende, at det ikke lader sig gjøre at sammenligne den i sit Værksted stille virkende Kunstner med den dristigt seirende Sømand; men er ikke ethvert af hiins Værker ogsaa en Seiervinding, en Erobring for Kunsten? og vilde Thiele ikke paa samme Maade have forfeilet sit Maal, hvis han, istedenfor den simple Fortegnelse paa Mesterens Værker, havde indladt sig paa en vidtløftig Beskrivelse af disses Fortræffelighed, hvormange Alen og Tommer de ere, hvorlænge Kunstneren var om at udføre hvert enkelt o. s. v. Hvis Forf. af „Tordenskjold" havde indskrænket sig til at give os en livfuld og veltalende Fremstilling af dennes Personlighed, den Tid, hvori han levede, og de Forhold, hvori han virkede, kort sagt, et varmt og velopfattet Livsbillede, vilde vi gjerne, istedenfor de udtværede, af Skibsjournaler udskrevne Beretninger, ladet os nøie med en simpel Opregning af hans Seire.

— Af Poul Møllers efterladte Skrifter er udkommet første Bind. Det indbefatter den æsthet. Deel og er redigeret af Christian Winther, som derved har fuldført det af ham overtagne Hverv. Det andet Bind vil indeholde Forfatterens philosophiske Arbeider, udgivne af Overlærer Olsen, der tillige i dette Bind vil levere Poul Møllers Biographie. Uagtet ikke faa af de optagne Digte, hvoraf den største Deel allerede tidligere var bekjendt, maaskee ikke kunne siges frie for en vis Maneer, udmærke de fleste sig dog ved en kraftig Originalitet, og det er let begribeligt, hvorledes Forfatteren, der dog havde ladet saa Lidet trykke, kunde erholde det betydelige Navn, han havde. Blandt det Nye fortjener især et Fragment af et dramatisk Digt i aristophansk Ma-

neer at nævnes; Enhver vil sikkert efter Læsningen beklage, at det kun er et Fragment. Det Fortrinligste i denne Bog synes dog de prosaiske Stykker at være. Fortællingen om Eyvind Skaldaspiller er en yndig Saga, gjennemtrængt af ægte Humor og skreven i et kraftigt, kjærnefuldt Sprog. Med Lune og Vittighed er den statistiske Skildring gjennemført; den viser tilfulde, hvor mesterligt Forfatteren har vidst at opfatte det Eiendommelige i vore Bønders Maade at leve og være paa. Et særdeles smukt Digt af P. Møller til Steffens savnes i Samlingen. Det grundtvigske Himmelbrev og Digtet om Jenses Lidenhed ere unægtelig morsomme; men om ikke Udgiveren alligevel havde gjort bedre i at udelade dem, er et Spørgsmaal. Aldeles ubetydelige derimod forekomme os nogle Epigrammer, der næsten alle ere uden pointe. Bogen ender med den fortrinlige Oversættelse af nogle Bøger af Homers Odyssee.

— „Danziger Dampfblatt" skriver: I den tydske Journalliteratur hersker en Virksomhed, saa man maa tabe baade Næse og Mund derover! Istedet for Polemik, — Pasquil og Personligheder; istedetfor objectiv Opfatning af Tilstandene, — subjectiv Opsnappen af Yderligheder — det er vore Journalisters Styrke; stedse kun Personen, aldrig Sagen; Tilintetgjørelse af det modsatte Partie, det er deres Løsen! Kan man derfor undre sig, naar Journalistiken, som kunde indvirke saa mægtigt paa Culturen, taber sin Anseelse, sit Værd, naar Publicum med Væmmelse vender sig bort fra den selv og de Uselheder, som den benytter til sine Privat-Forfølgelser?

Theater-Feuilleton.

— Vesterbroes nye Theater. DHrr. Munks og Wilkes Forestillinger paa Vesterbroes nye Theater ville nu sluttes om fjorten Dage. Næstkommende Onsdag vil en Beneficeforestilling for Hr. Wilke finde Sted, og Publicum vil da have Leilighed til at give den yndede og talentfulde Kunstner nye Beviser paa den Gunst, han i saa høi Grad har erhvervet sig i den korte Tid, han har gjæstet os.

— Aubers „Sorte Domino" har paa Opera comique i Paris for nogle Dage siden oplevet sin 120de Forestilling.

— I Løbet af Juni Maaned gaves paa Pariser-Theatrene 32 Nyheder af 43 Forfattere; deriblandt en Opera „Lelio" af Scribe og Montford, 9 Dramar og 19 Vaudeviller.

— Ved den store Forestilling i Queenstheatret i London, som den 20de Juni gaves til Fordeel for Mlle. Taglioni, og hvorved der opførtes „Elisir d'Amore," anden Act af „Othello" og endelig „la Gitana" har Indtægten oversteget 1680 Pund. Aldrig tilforn havde man seet saa stor Indtægt ved den Casse. Forestillingen varede til Kl. 1 om Natten.

— Mlle. Nathan i Paris fortsætter sine Debuts i „Hugonotterne" med betydeligt Held. Hendes Lærer Duprez indstuderer nu med hende en ny Opera: „La Vendetta," som man, saavel fra Textens som fra Musikens Side, anseer for et Mesterstykke. Efter „Vendetta" skal „Le Drapier" Opera i 3 Acter af Scribe og Halevy, opføres.

— Paa samtlige Theatre i Petersburg blev i sidste Saison, der i Regelen regnes fra det ene Carneval til det andet, opført 639 Stykker. Af nye Stykker gav man 129, iblandt disse 64 russiske; af disse vare 10 Skuespil, 2 Sørge- og 15 Lystspil, 28 Vaudeviller, 4 Operaer og 2 Balletter. Af udmærkede Skuespillere og andre Talenter tabte Scenen ved Døden: Mlle. Stepanova, Capelmester Schutkowsky og Comikeren Diur.

— Mayerbeer arbeider meget ivrigt paa en ny Opera, betitlet „Jødebruden", hvortil Scribe har leveret Texten, og som med det Første skal gives paa den store Opera i Paris.

— Man melder fra Paris: I den comiske Opera opførtes nylig en Opera af Montfort, Texten af Scribe og Duveyrier. Den hedder „Polichinel," og skal have gjort megen Lykke ved sin melodierige Musik og det muntre Sujet, der er smukt behandlet af Scribe. Polichinel træder her, under Navn af Lelio, op som en ung, rig og uafhængig Mand og erholder en anseet Mands Datter i Neapel. Opdagelsen af Lelios egentlige Profession, der fremskyndes ved en Mængde morende Tilfælde, holdt Tilskuerne i stadig Latter. En ny Sanger, Hr. Mocker, debuterede i Operaen: han skal besidde en behagelig frisk Tenorstemme.

— Mlle. Fanny Elsler er engageret i London for 30 Forestillinger. Hun faaer for hver Aften 200 Pund og 2 Beneficeforestillinger.

— Næste Vinter skal der i Paris opføres en ny Opera af Spontini.

— Et Lystspil, „Goethes Ungdom," har gjort stor Lykke paa Renaissance-Theatret i Paris. Dette Stykke er skrevet af en Dame, Mad. Colet, og er for nylig bleven kronet i Academiet.

— Den 1ste Juli ere Søstrene Elsler afreiste til London. Den 15de August ventedes de tilbage til Paris. Til den Tid er ogsaa Marios Orlov forbi; han gjør for Øieblikket stor Lykke i London.

— Som allerede meldt, har i Paris Coral-lys ny Ballet: „Tarantelen" gjort Furore. Saavel Sujettet, som Dandsen og Musiken have alle Stemmer for sig. Fanny Elsler har aldrig feiret en større Triumph end i denne Forestilling. Hendes Talent og hendes Elskværdighed henrev Alt til Beundring, og det vil være vanskeligt at afgjøre, som franske Aviser sige, om man skulde give Dandserinden eller Skuespillerinden Fortrinnet.

— I Wien skal opføres to Eenacts-Operaer af Walther v. Goethe, Goethes ældste Neveu.

— Haymarket Theatret i London har for kort Tid siden engageret Keans Søn. Det gjør

for Øieblikket med Nette Lykke ved fortræffelig Opførelse af Shakespearske Tragödier.

— Coventgarden er nu lukket og skal i September atter aabnes under Mad. Westris's Direction.

— Bordeaux besidder nu en italiensk Opera; en omvandrende italiensk Trup har givet Forestillinger der siden midt i Juni. Primadonnaen, Signora Gramuglia, og Sangerne Thomasi og Laborde roses. De begyndte deres Forestillinger med Donizettis „Vanvittige."

— Den unge, smukke Skuespillerinde, Mlle. Kopmann, som for faa Uger siden gjorde sit første Forsøg i Stuttgard, har nu givet nogle Roller i München med stort Bifald.

— I Theatre Français er antaget et nyt Sørgespil: Lorenzo di Medici, hvoraf man lover sig stor Virkning. Det er en ung Digters Debut.

Chronik.

— Papineaud, hvis Navn saa ofte blev nævnet under de canadiske Uroligheder, er nu i Paris, og skal være beskjæftiget med en Historie om den ulykkelige Opstand. Han vil sandsynligviis paa Papiret tildele sig en bedre Rolle, end han har spilt ligeover for de britiske Tropper og de stakkels Colonister, der skjænkede ham Gehør.

— Paganini, som man for nogle faa Maaneder siden ganske havde opgivet, er nu, efter en anvendt homöopathisk Cuur, kommen sig saa vidt, at han den 2 Juli forlod Marseille og reiste over Nismes til Badene i Balarue.

— Hr. de Beriot og Mlle. Garcia ere for Tiden i Brüssel.

— I et tydsk Blad læses følgende mærkværdige Nyhed: „For kort Tid siden har i Kjøbenhavn dannet sig et Selskab, der har en vigtig Revolution i Klædedragten til Formaal. Medlemmerne af dette Selskab have nemlig gjensidig forpligtet sig til, fra en vis bestemt Dag, offentlig at fremtræde i Blouser. Skrædere og Klædekræmmere ere geraadede i stor Bestyrtelse derover."

— Ole Bull har den 4de og 5te Juli givet Concerter i Linz, der vare stærkt besøgte og kronedes med det meest glimrende Held.

— I England bygges til Rhinfarten for Düsseldorf, et Dampskib, hvor der baade er Keglebane og Billard.

— Lißt kommer i November d. A. igjen til Wien for at give Concerter.

— Thalberg giver nu Concerter her, skriver man fra London den 20 Juni, og gjør i dobbelt Henseende Furore, baade hos Publicum og hos Kunstnerne, som assistere ham, og som ved hans Spil see sig fordunklede.

— Det er mærkværdigt, hvorledes de franske Damer ligesom med Raseri hellige sig Malerkunsten. Den sidste Udstilling talte ikke færre end 177 Damer, af hvilke mange røbe meget Talent.

— I Verdun nævnes med Kjærlighed Navnet paa en ung Dame, der i Hospitalet antager sig Syges Forpleining med udmærket Omhyggelighed. Denne barmhjertige Søster er Marie, en Datter af Junot, Hertug af Abrantes.

— Ved den for kort Tid siden sluttede Kunstudstilling i Frankfurt am Main kjøbtes for 10000 Gylden Malerier, deriblandt af hans Keiserlige Høihed, Storfyrsten af Rusland for 1500 Gylden.

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybørs Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge og Sverrig.** — Bidrag ɔc. bedes indleverede til Redacteuren.

34te Hefte.

Portefeuillen
for
1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret
af
Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i
Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 25 August.

CARILLON.

Motto: Hony soit, qui mal y pense.

— I Berlingske Tidende No. 183 omtales ved Hertugen af Sommersets Fest et diplomatisk Chor! — Det maa have været vanskeligt at indstudere dette saaledes, at det blev harmonisk.

Spørgsmaal til Forfatteren af „Den lunefulde Skjæbne" (Folkebladet No. 23) —
Baronen kommer — nei! — han kommer ikke;
— nei, for han er allerede kommen!
Kong Salomon og Jørgen Hattemager.
Døde Studenten saa, eller var han allerede død?
Sv. udb.

Samme Aften, som Hr. Jean Dupuis overvandt den danske Styrkes Repræsentant Ferdinand Ludvigsen, vandt Danskheden dog een Seir, idet nemlig Vennerne af Selskabet for den danske Litteraturs Fremme beseirede deres Modstandere.

Anciennetets-Systemet følges endogsaa af Brolægningsvæsenet, idet Gammel-Torv er bleven brolagt forend Kongens Nye-Torv. Naar mon nu Raden kommer til dette?

Ved den stærke Mands sidste Forestilling skal Theatret have været meget stærkt besøgt.

Medens Vesterbroes nye Theater opvarter med Kæmper, gives paa Morskabstheatret „Pierrot paa Dværgenes Øe". Intet Under at Kjæmperne trække mest!

Kjøbenhavns-Posten bliver ved at udskjænke Vand til Publicum. Der er intet Nyt under Solen!

Ogsaa Herr Jetzmark paastaaer, at det ikke er noget Nyt, men derimod hans gamle Forslag, som bliver reppet op paa ny.

x—φ—.

Theater-Feuilleton.

— **Harpenisten Bochsa og Sangerinden Mad. Bishop.** Forhen var det kun Paris og London, der kappedes om at samle Europas første Kunstnere inden sine Mure — Paris ved at hædre dem med europæisk Navn — London ved at skjænke dem sine Guineer; men nu deeltager ogsaa Petersborg i denne Kappestrid, og de russiske Rubler have allerede formaaet at lokke en Taglioni, en Thalberg o. Fl. til „Nordens Paris." Paa deres Vei til Petersborg have de altid gjæstet Hamborg; men Ingen af dem har anseet det for Umagen værd at styre Coursen over Kjøbenhavn. Det kan derfor ikke andet end være vort musikalske Publikum kjært at see, at et Kunstnerpar som Hr. Bochsa og Mad. Bishop have gjort en Undtagelse fra Regelen, idet de ikke fortsætte deres Reise til Keiserstaden, uden først at have glædet det kjøbenhavnske Publicum med deres Talenter. — I forrige Saison hørte vi Ole Bulls Violin og Kellermanns Violoncell — og allerede i Begyndelsen af den nye skulle vi høre Bochsas Harpe og Mad. Bishops Stemme! — Hr. Bochsa er, som bekjendt, en udmærket Componist; han var for faa Aar siden Directeur for det italienske Operahuus i London (The Queens Theater), og han er endnu Dronning Victorias første Harpenist, samt en af Stifterne af det kongelige musikalske Academie i London. For sin Afreise fra denne Stad, gav han, den 5te Juli 1839, en dramatisk Concert i det italienske Operahuus, hvorved han blev assisteret af Sangerinderne Persiani, Pauline Garcia og Mad. Bishop, Sangerne Lablache, Rubini, Tamburini, Mario (Grev Candia), Pianisterne Thalberg og Døhler m. Fl. Ved denne Concert, som indbragte Hr. Bochsa omtrent 1200 Pd. Sterl. (mere end 10,000 Rbdlr.) udmærkede Mad. Bishop sig i høi Grad og vakte den største Enthusiasme ved sit livfulde Spil og sin herlige Stemme. Angaaende denne Concert meddeler et hamborgsk Blad (tildeels efter Times) følgende: „Den berømte engelske Concertsangerinde, Madame Bishop, som for kort siden gjorde sit første theatralske Forsøg paa Hendes Majestæt Dronning Victorias italienske Theater i Operaerne: Tancredo, Skaden, Othello, og i Romeos vanskelige Rolle i Zingarellis Opera af dette Navn, har opfyldt alle Tilhørerne, der vare forsamlede for at høre hende, med Beundring og Forbauselse. Hendes skjønne Stemme, hendes rene Smag, hendes udtryksfulde Methode, hendes brillante Udførelse — som man saa ofte havde beundret i Concerter — bleve endnu skattede høiere i Theatret, hvor hun ved aandrigt Spil, ved Ild og dyb Følelse vakte den høieste Enthusiasme, tilmed, da man vidste, at Madame Bishop først for faa Maaneder siden havde helliget sig til det dramatiske Studium.

De strængeste Dommere erklære, at Madame Bishop er den eneste Sangerinde, der værdigen vil kunne nærme sig en Pasta eller Malibran. Uagtet den berømte Persiani og Pauline Garcia sang ved samme Forestilling, beæredes dog alene Mad. Bishop med et da Capo.

Vi høre med Glæde, at hun staaer i Begreb med at gjøre en Reise igjennem Tydskland og Italien hvor hun udentvivl vil høste de Laurbær, som saa retmæssig tilkomme hende.

Hr. Bochsa, Europas første Harpenist, en Paganini paa Harpen og en udmærket Componist, er paa sin Reise til Wien og Italien, kommen til Hamborg, og det glæder os høiligen at kunne berette, at denne Nutidens Apollo i næste Uge vil lade sig høre paa Theatret. Allerede i flere Aar har Bochsa været Harpens Konge; hans underfulde Spil, hans talrige classiske Compositioner have overalt gjort den største Lykke; og de, der have hørt hans Spil, der lig elektriske Gnister gjennemfarer Sjelen, troe at høre et fortryllende, overjordisk Instrument, hvis ualmindelige, him-

melske Toner fylde Sjelen med Henrykkelse, og aldrig glemmes."

— Jfr. **Grahns** tredie Debut, som engageret Dandserinde ved den store Opera, var i en ny Pas de deux, hvilken hun den 5te dennes i den 5te Act af „Gustave" dandsede med den første Dandser Hr. Mabille. Ved Indtrædelsen blev hun modtagen, og det ikke af Theatrets bestilte Klappere, der ikke endnu have Ordre at hilse hende, men af Publikum, hvem hun ved sin smukke Holdning, skjønne Dragt og de Forventninger, hendes Talent tidligere havde vakt, strax indtog for sig. Hendes Dands blev vedvarende belønnet ved et overordentlig levende Bifald, og da hun efter den gik rundt om i Theatret i Promenaden, hilsedes hun atter med stærk Applaus.

— Mlle. Marie, der dandser flere af de første Partier og i denne Tid indstuderer Paul i Balletten: „Paul og Virginie", som atter skal bringes paa Scenen i den store Opera, er paa tre Maaneder, fra den 15de November at regne, engageret i Wien med et Honorar af 10,000 Fr. Under hendes Fraværelse vil Jfr. Grahn finde Leilighed til, ved større Virksomhed, at sætte sig fast i Parisernes Yndest, som hun allerede ved sit Talent har vundet i høi Grad.

— Directionen for Théâtre de la Rennaissance har engageret to spanske Dandserinder tilligemed den berømte Dandser Perrot og hans Kone. Overhovedet gjøres Alt for at erhverve dette Theater Publikums Yndest; saaledes er f. Ex. Foyeen for Publicum bleven indrettet til en Have med Springvand og virkelige Blomster og Træer, hvoriblandt Fugle flagre frit omkring.

— Paa Pariser Theatret Porte St. Martin, alle skjønne Melodramers Fædreland, udøver et nyt Skuespil: „Le pacte de famine" en mærkværdig Tiltrækningskraft paa Publicum. Handlingen foregaaer kort før den franske Revolutions Udbrud, da Kornet steg uhyre i Prisen og de lavere Folkeklasser led trykkende Mangel. Hovedrollen i Stykket spiller en Advocat, hos hvem, hvad Dyd og Dydsphraser angaaer, alle ædle Sjele af de Ifflandske Stykker endnu kunne lære Meget. Han tager levende det hungrige Folks Partie, siger Aagerkarlene drøit sin Mening, og har derfor den Ære, at blive sat i Bastillen, hvorfra i femte Act det seierrige Folk befrier ham. Stykket har store Mangler, men er dog dristigt anlagt, og Sproget stundom fuldt af Kraft og Begeistring.

— Aubers Opera: „Ambassadricen" har i Opera comique i Paris, oplevet sin 115de Forestilling.

Chronik.

— **Hafiz Pascha.** Af denne, den afdøde Sultans Hærfører, om hvem Talen indtil Dato har været næsten i alle Tidender, udkaster en Franskmand, Poujoulat, i sine for nylig udkomne Souvenirs d'Orient, følgende Skildring: „Hafiz Pascha er af Middelstørrelse, og snarere mager end feed. Hans Ansigt er langagtigt, hans Træk skarpe. Asiens Sol har brændt paa hans Kinder; hans Skjæg er sort og kort. Hans sorte Dine ere fyrige og levende, dog udtaler sig ogsaa Velvillie og Blidhed af dem. I hans Adfærd ligger hiin rolige Værdighed, hiin ædle og sikkre Holdning, som man næsten altid finder hos Tyrker, der ere kaldte til høiere Statsembeder. Hafiz Pascha bærer den af Sultanen indførte halveuropæiske Dragt; en Ordensdecoration af Diamanter glimrer paa hans Bryst.

Mehemed Hafiz er født i Aaret 1796 i Circasien. Hans Slægt, en af de mægtigste og indflydelsesrigeste paa Nordsiden af Kaukasus, var stedse Russerne yderst fiendtlig sindet. I alle Krigene mellem Tyrkerne og Russerne udmærkede denne Families Medlemmer sig. Mehemed Hafiz har i sin Ungdom faaet en høist omhyggelig Opdragelse. I sit syttende Aar kjendte han nøie det tyrkiske, arabiske og persiske Sprog, og kunde Koranen saa ordret udenad, at han fremsagde den fra Ende til anden for en Forsamling af Lærde. Denne hans gode Hukommelse skaffede ham Tilnavnet Hafiz, der betyder en Mand, der har lært meget, et godt Hoved, og er en af de Titler, som Muselmændene agte mest; der har været Kalifer og Sultaner, som ivrig have kæmpet for at erholde den.

Mehemed Hafiz var altsaa ikke Slave i sin Ungdom, som Fleertallet af Circasierne, der senere beklædte høie Embeder; kun den Attraae at see Verden og forskaffe sig et Navn førte ham i hans attende Aar til Hovedstaden, hvor han først tog Tjeneste i Habigis (Serailtroppernes) Corps, i hvilket han snart bragte det til at blive Overofficeer. Da de regelmæssige, efter europæisk Viis dannede, Tropper oprettedes, bad Mehemed Hafiz om at optages i et Rytterregiment som gemeen Soldat. Rask steeg han fra det ene Trin til det andet, og ved Udbrudet af den sidste Krig mellem Rusland og Porten var han allerede Oberstlieutenant.

Efter hiint Feldttog, hvori han to Gange blev saaret, avancerede Mehemed Hafiz til Brigade- og derpaa til Divisions-General, og fik siden det Hverv at sætte Skranke for Urolighederne i Albanien, hvilket ogsaa lykkedes ham. Da han som Seirherre var vendt tilbage til Constantinopel, blev han meget naadig modtaget af Sultanen og først udnævnt til Statholder af Scutari, senere til Statholder af Kutajeh, et af Rigets største Paschaliker.

I Februar dette Aar afløste han Reschid Mehemed som Overgeneral for Armeen ved Taurus. Saa rask og let Hafiz Pascha endog har gjennemløbet Krigerbanen, skylder han dog ikke Hofgunst eller Protectioner i Serailet Noget; ved sit Mod og sine Talenter har han erhvervet sig

sin Plads, og han synes nu kaldet til at spille en afgjørende Rolle i den store Kamp mellem Porten og dens ægyptiske Vasal."

— **En Overraskelse.** En Samling af Dameportraiter udkommer i Paris og leverer Lithographier af Hovedstadens skjønneste Koner, ligemeget af hvilken Stand eller Rang Skjønheden er.

En særdeles Længsel efter at optages i dette Gallerie, ved Siden af Fyrstinder og Prindsesser og det elskværdige Pengearistocraties fuldvægtige Damer, føle Comptoir-Damerne i hiin gode Stad, hvortil der sædvanlig vælges ret smukke Piger, for at tiltrække unge Herrer og gamle Straajunkere.

Saaledes traadte for nogen Tid siden, en Morgen, temmelig tidligt, en ung, ret smuk, fiint klædt Mand ind i et af Paris's første Kaffehuse, hvor en meget smuk Comptoir-Dame fører Regimentet. Han bar under Armen en lille Taske af fiint, grønt Maroquin; hans Haar bølgede ned i lange Lokker; han bar en fiin Knebelsbart — kort sagt, man saae tydeligt Maleren.

„Jeg er Maler, Madam," sagde han, „og har faaet det Hverv, at levere nogle Hoveder til Portraitsamlingen af skjønne Pariser Damer; Lykken har særdeles begunstiget mig, thi jeg blev ogsaa anmodet om, at male Deres Billede dertil, og jeg er saa fri at bede Dem, i den Anledning at sidde for mig."

Ved dette Forslag, der høilig smigrer Comptoir-Damens Forfængelighed, slaaer hun Øinene ned, og siger halv høit, at det er for stor en Ære, at Hr. Maleren er for galant, at hundrede Andre bedre fortjene at komme i Samlingen; men hendes glædestraalende Ansigt modsiger alle disse bestedne Talemaader, og hun beslutter sig snart til at gaae med Kunstneren paa sit Værelse, kaster nogle Blikke i Speilet, ordner Haaret lidt, tager fine smukkeste Ørenringe og en Guldbracelet paa, og sætter sig, eller lader sig snarere af Maleren sætte i den smukkeste Stilling.

Efter en halv Times Forløb staaer Maleren igjen op; han frygter for at trætte sin skjønne Model ved alt for lang Stillesidden, og lover at komme igjen næste Morgen ved samme Tid. Den unge Dame er just ikke nysgjerrig, men hun gad dog gjerne seet Skizzen til sit Billede. Maleren undskylder sig meget høfligt: „Man kan endnu slet ingen Lighed see, først imorgen ville Trækkene faae mere Udtryk . . . ." Man sladdrer endnu et Par Minuter; nogle Malerier i Værelset tildrage sig Malerens Opmærksomhed; i Særdeleshed betragter han nogle Miniaturer, som hænge over Kaminen, tager dem ned af Væggen, for at see dem nærmere, hænger dem igjen hen og erklærer, at de ere fortræffelige. Derpaa gjør han en Compliment, og forlader den unge Dame, der nu ganske uforstyrret overgiver sig til Glæden over den Ære snart at blive lithographeret.

Sildig om Aftenen, da hun vil gaae tilsengs, vil hun endnu først trække sit Uhr op, der med den smukke Guldkjæde pleier at hænge ved Kaminen. Uhret med Kjæden var forsvundet, og med det den skjønne Drøm at prange blandt Paris's Skjønne. Ingen, uden hun selv og den Fremmede havde været i Værelset; den galante Maler var altsaa Tyven, og nu kunde hun begribe, hvorfor hun ikke maatte see Skizzen.

— En bekjendt Spøgefugl i Hamborg blev en Aften arresteret af en Patrouille formedelst nogle Optøier og bragt til Vagten ved Steinthor. Den vagthavende Officeer, der kjendte ham, tillod ham at gaae hjem, mod at love, at han vilde indfinde sig til Forhør næste Morgen, naar han blev tilsagt. — Paa Hjemveien blev han imidlertid atter formedelst Spektakler arresteret af en anden Patrouille og ført til Vagten ved Dammthor. Man vilde her lade ham slippe paa samme Conditioner som i den første Vagt; men han undskyldte sig med, at han for den Nat hørte til Steinthorsvagten.

☞ Med dette Hefte følger en Fortegnelse over nogle af Boghandler Høsts Forlags- og Commissions-Artikler, med vedføiede Priser.

☞ Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybørs Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

35te Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret

af

Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i

Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 1 September.

Literatur og Kunst.

— I en lille Anmeldelse af Candidat Bohrs „Tordenskjold" havde vi udtalt en Anskuelse om denne Bog, der efter vor Overbeviisning var ligesaa vel begrundet i sig selv, som den har fundet Medhold i den offentlige Mening. „Kjøbenhavnsposten," for hvem den „offentlige Mening" ellers er et Schiboleth, den bestandig skyder sig ind under, et Løsen, den ligesaa lidt undlader at føre i Munden, som en snild Taskenspiller glemmer den pligtskyldige Compliment, han ved ethvert af sine Kunststykker yder sit Publicum, har imidlertid denne Gang havt den „Caprice" aldeles at ignorere den, eller, om muligt, at ville etablere en anden. At „Kjøbenhavnsposten" har en ganske anden Mening om Hr. Bohr's Bog end vi, kunne vi fornuftigviis Intet have at indvende imod — hanc veniam damus petimusque vicissim; ligesaa lidt som vi deraf kunne lade os forlede til at afvige en Toddel fra vor, saalænge en intetsigende Benægtelse af Facta endnu er langtfra at være en Gjendrivelse. Vi finde det derfor ligesaa unødvendent, for ydermere at documentere Rigtigheden af vor, at anføre Skibstitler i hundredeviis, ligegyldige Tidsbestemmelser med Datum og Klokkeslet i hundredeviis, intetsigende Navne paa Schoutbynachter, Admiralitetsherrer og Sølieutenanter i hundredeviis, som vi finde det overflødigt nøiere at belyse den Masse af Fortræffeligheder, „Kjøbenhavnsposten" med en ubegribelig Sagacitet har været istand til at opstøve i denne Bog og som netop ere de samme, vi savne saa aldeles. Det er desuden saa sjeldent, at „Kbhvnsposten" er paa Jagt efter noget Godt, at det alene for Nyhedens Skyld vilde være Synd at forstyrre den i denne Lykke. Kun om et dunkelt Sted kunde vi nok ønske en Smule Oplysning, hvis den ikke er altfor hentaget i sin Nydelse. Vi forstaae ikke hvad „Kbhvnsposten" mener med Tiraden om „det azurblaae Havs fortladne Sirenesang med de hvide Skumsvaner", men vi tilstaae, at den tager sig fortræffeligt ud der, og at den netop i „Kbhvnsposten" forekom os saa hjemlig og bekjendt. Formodentlig er den en Gjenganger-Reminiscents fra „Kbhvnspostens" æsthetiske Periode, som den altsaa har Hævd paa og bør have Eneret til at bruge. I vor Anmeldelse stod der Intet derom.

— Tydsk Læsebog for Mellemclasserne og de høiere Classer. Under denne Titel har Hr. G. F. F. Rung, der allerede tidligere har beriget Skoleliteraturen med et Par fortjenstlige Smaaarbeider, udgivet en større Samling af classiske Mønsterstykker, der fortjene særdeles Opmærksomhed. Udgiveren har ikke i nogen Fortale gjort Rede for den Plan, han har fulgt; imidlertid er det umiskjendeligt, at han, ved Valget af de optagne Stykker, har ladet sig bestemme af de samme Hensyn, der udtale sig i flere af de i den nyere Tid udgivne Samlinger: at forene en correct og harmonisk Sprogform med et belærende, kjernefuldt Indhold. I den Henseende har Udg. unegteligt været heldig, ligesom ogsaa den prosaiske Deel, der efter vor Mening er den bedste, udmærker sig ved stor Afvexling og en fornuftig Stigen fra det Lettere til det Vanskeligere. Af Levnetsbeskrivelser og Charakteristiker kunde man maaskee ønsket nogle flere Prøver, og hertil vilde Udg. uden Tvivl hos Joh. v. Müller, af hvem han desuden kun har et eneste Stykke, og hos Schiller kunnet finde særdeles brugelige Bidrag; ligeledes troe vi, at et Par moralske eller raisonnerende Afhandlinger (f. Ex. af Zollikofer, Garve, Reinhard eller Lavater) vilde i den prosaiske Deel have afgivet en særdeles passende Slutning, thi af det Slags indeholder Samlingen Intet. Desværre har Udgiveren formodentlig ikke kunnet give den poetiske Afdeling af sin Bog den Udstrækning, der egentlig tilkom den, og som en Følge deraf kan den heller ikke have den Betydning, den, efter det smagfulde Valg at dømme, under gunstigere Omstændigheder vilde erholdt. Som billigt har Udg. hentet sine fleste Bidrag fra Goethe, det egentlige Midtpunkt for den tydske Lyrik, og fra Rückert, der i Mangfoldighed, Skjønhed og Kraft kommer Goethe nærmest, og hvad Virtuositet i at behandle Sproget angaaer, overflyver ham langt. Den bekjendte Wiener-Poet (Alex. v. Auersperg gjenfinde vi med Fornøielse, og de Prøver, Udg. har optaget af hans „Spaziergänge" af „Schutt" og af „Neuere Spaziergänge" høre til det Skjønneste i Samlingen og vidne fordeelagtigt om Udg.s dannede Smag og poetiske Sands. Det Samme gjælder om et Par Smaastykker af Leopold Schefers „Laienbrevier", der med al deres Kunstløshed i Formen forunderligt tiltale Gemyttet ved Originalitet i Opfatningen og beundringsværdig Tankefylde. Af Schillers og L. Uhlands Romanzer havde vi gjerne seet endnu flere istedenfor de mindre betydelige af Stöber, Follen og Schwab; ogsaa forekommer det os, at Udg. har optaget altfor sparsomt af den fortræffelige Justinus Kerner. Digte som Kerners: „Der schmerzreiche Ton", „Dauer des Herzens", „Morgengefühl" vilde unegtelig været Prydelser for denne Samling. Hvad vi derimod slet ikke kunne bifalde er, at Udg. ikke har en eneste Prøve af Claudius, Herder, Bürger og fornemmelig W. Müller. Der er neppe noget Digt i den hele Samling, der i den Grad vilde tiltalt de smaa Læsere, hvis Tarv Udg. dog ene har havt for Øie, som „Der kleine Hydriot" af den Sidstnævnte; af Herders „Cid" vilde Udg. med Lethed kunnet finde brugelige Fragmenter, og Smaadigte som Claudius's „Abendlied" og „Die Sterne", vil Udg. uden Tvivl selv indrømme, havde været langt at foretrække for flere af de Ubetydeligheder, han har optaget af Fröhlich og K. Mayer. Vilde det ikke ogsaa have været en langt værdigere Slutning for den poetiske Deel, om Udg. havde endt med nogle Fragmenter, og det ikke for faa, af Rückerts herlige Lehrgedicht: Die Weisheit eines Bramanen, istedenfor de i vore Tanker for Eleverne kun lidet frugtbringende Smaavers om Jamben, Choliamben, Hexametret, Distichon, Sonetten, Alexandrineren, Ghaselen o. fl. — Maaskee vil Udg. finde, at disse Bemærkninger ere uvigtige og ikke fortjene at tages til Eftertanke, maaskee vil han i en følgende Udgave (thi af Bogens indre Criterier tvivle vi ikke om, at den vil opleve en saa-

dan) benytte et eller andet af disse Vink, eller i det mindste af dem lade sig lede til selv at finde noget Bedre — i ethvert Tilfælde skal det ikke fortryde Anm. at have anvendt nogen Tid paa at sætte sig nøiere ind i en Bog, der er besørget med saa megen Omhu og Smag, og som ikke lidet vil bidrage til Elevens almindelige Uddannelse, idet den vækker hans Interesse for et Sprog, hvis Literatur er ligesaa righoldig som betydningsfuld for os.

— Af Prokesch v. Ostens Reise i det hellige Land er der i disse Dage udkommet en dansk Oversættelse af Chr. Winther. Vi tvivle ikke om, at denne Bog vil læses med Interesse, ikke blot af „andægtige Bibellæsere", men af alle dem, hvem det maa være magtpaaliggende at faae at vide, hvorledes det nu seer ud paa et Sted, der saavel i Oldtiden som Middelalderen har været Skuepladsen for saa store og mindeværdige Begivenheder. Ere end Pillegrimsreiserne ophørte, gjør dog Tanken endnu bestandig sin bodfærdige Pillegrimsgang til Jordan og til Kedron, og idet Sjælen gjenkalder sig Begivenhederne og fortaber sig i dem, søger Phantasien at fuldstændiggjøre Billedet og udmale Scenen. Det Maleri, der ved Læsningen af denne Bog oprulles for os, maa derfor paa en dobbelt Maade interessere Beskueren, idet en Mængde af Enkeltheder ville forekomme ham saa hjemlige og bekjendte, som om han allerede ofte havde seet dem og glædet sig ved deres Beskuelse, medens endnu langt flere ville overraske ham ved deres Nyhed og tiltale ham ved deres Eiendommelighed. Forfatterens Fortællemaade er simpel og naturlig; hans Beskrivelser ere omhyggelige og nøiagtige, dog mangle de undertiden den plastiske Kraft, der strax frembringer Billedet. Den Vei, vi gjennemvandre med ham, er imidlertid saa interessant, at det er umuligt at trættes; kun ærgrer det undertiden, naar vi allermest brænde af Lyst efter at komme videre, at standses af et ikke sjelden overflødigt Apparat af kirkehistorisk Lærdom, der, ligesom forvittrede Muursteensbrokker, henkastede paa den alfare Vei, forhindre Passagen. Oversættelsen er flydende og smuk.

— Naar man betragter den store Mængde Romaner, som i korte Mellemrum udkomme i Paris, undertiden 6 Bind stærke, og som ikke sjelden opleve andet og tredie Oplag, og naar man erindrer sig, at Victor Hugo lever og boer som en Fyrste, saavel som Dumas og Balzac, saa vilde det være vanskeligt at troe, hvad der nylig berettes fra Paris, at Romaner kun vanskelig finde en Forlægger, og at Forfatterne blot kunne vente et lille Honorar.

— Den berømte Orientalist, Hammer Purgstall, har opdaget den ægte persiske Oprindelse til „Tusind og Een Nat." Stedet findes i Fihrists ældste, hidtil alle Orientalister ubekjendte arabiske Litteraturhistorie, som er forfattet i Hedschiras 377de Aar (937). Forfatteren til „Tusind og Een Nat" er et Fruentimmer: den persiske Dronning Humai.

Theater-Feuilleton.

— I New-York skal næste Aar opbygges et Theater paa Actier, der fører Udsigten fra Skuepladsen til Parken og gjennem denne til Havet. Det Hele skal anlægges i en storartet Stiil og fremstille sig som et moderne Amphitheater. Alle Slags Spectakelstykker ville her, formedelst det store Rum, kunne opføres, saavel Militairskuespil, som Søscener, der, ved naturlige Decorationer, maa bidrage overordentligt til at forhøie Illusionen.

— Den 20de i f. M. optraadte den feirede Ungher som Norma paa Theatret i Dresden, og fremkaldte, fra Begyndelsen til Enden, en ubeskrivelig Enthusiasme.

— Théâtre français gav i Paris, den 1ste Juli, et Treacts-Lystspil: „Ungdommen har ingen Dyd," af Forfatteren til „Hertuginden af Lavaubaliere." — Mlle. Dejazet har benyttet sine to Maaneders Orlov til en Kunstreise i Provindserne. For Tiden giver hun Gjæsteroller i Toulouse. Theatret i Palais-Royal lader nu sit Locale restaurere af den duelige Decorationsmaler ved den italienske Opera, Ferri, og det skal igjen aabnes med to Nyheder: En Prolog af Dumanoir, „Slutningens Offer", og et Tryllestykke af Baron Coignard: „De tre Frøer".

— Mlle. Taglioni har med Balletten „Gitana" taget Afsked med det londonske Publicum. Efter hendes sidste Pas i Dandsen reiste hele Forsamlingen sig, for at sige hende et Levvel. Til at erstatte hende ere begge Elslerne indbudne fra Paris.

— Søstrene Elsler ere den 4de Juli, efter en heldig Overfart fra Calais til Dower, ankomne til London. Den 11te skulde de for første Gang optræde i en Benefice for Directeuren.

— Det nye Femacts-Drama af Fr. Soulié: „Den Affindiges Søn", har erholdt udeelt Bifald paa Renaissance-Theatret i Paris.

— Bajadererne ventes til Pesth, Bøhmen og Prag. Man har gjort dem de mest glimrende Tilbud.

— Ole Bull har den 11te Juli givet en stor Concert i Salzburg, til forhøiede Indgangspriser og med overordentligt Bifald. Men istedetfor at beholde den rige Indtægt selv, har han anvendt den til Mozarts Mindesmærke. Mozarts Enke bivaanede denne Concert. Den 24de Juli indtraf han i München, men vil dog ikke give nogen Concert.

— De ti til tolv Forestillinger, Bajadererne gave i Königstädter-Theatret i Berlin, indbragte 9000 Rthlr., hvoraf Bajadererne, eller snarere deres Fører, fik en Trediedeel.

— Miß Clara Novello er vendt tilbage til London efter sin Kunstreise paa Fastlandet. Thalberg gav den 9de Juli sin Afskedsconcert i London, den sidste i England, da han næste Aar agter at ende sin Kunstnerbane.

— Det franske Deputeretkammer har for Løbet af næste Aar tilstaaet de forskjellige Theatre i Paris Understøttelser til Beløb 1,152,000 Francs.

— Man melder fra London, den 10 Juli: Igaar gav **Thalberg** sin Afskedsconcert. En Recensent siger: „Det er ingen Overdrivelse, at hans to Hænder frembragte ligesaa stor Virkning som Sex, og det endog Mad. Dulkens, Moscheles's og Døhlers. Snart henrykker han os med en Bæks blide Rislen, snart lader han os høre en Bjergstrøms stærke Brusen; og dog — hvad enten hans Bølger blidt henglide eller stormende bryde frem, danne de stedse de herligste Harmonier.

Chronik.

— Den bekjendte flammandske Kæmpe, **Bibin**, som i den senere Tid, under stort Tilløb af Mængden, i cirque Olympique i Paris spillede Goliat, og i London Samson, har for kort Tid siden giftet sig med en velhavende engelsk Enke, og indskibet sig til sit Fædreland. Men allerede paa Overfarten fra Dover til Antwerpen maatte den Nyformælede skilles fra sin Ægtefælle; medens nemlig Mad. Bibin og de øvrige Passagerer, formedelst den vedholdende Regn, maatte holde sig i Kahytten, saae den 7 Fod og 6 Tommer lange og 3 Fod brede Kæmpe sig nødsaget til at vandre paa Dækket og nu og da varme sig ved Aabningen til Maskineriet.

— I et Wienerblad læses følgende Beretning: „**Thorwaldsen** har glædet Goethe-Monuments-Committeen i Frankfurt med en forekommende Skrivelse, og deri lovet at fuldende Modellen saa hurtigt som muligt. I den senere Tid opmuntrede Committeen ikke saa meget til at yde Bidrag; man maa imidlertid huske paa, at der allerede er tegnet 24,000 Gl., og at de endnu manglende Tusinder, naar Tiden kommer, paa een Dag ville kunne indsamles i Frankfurt; thi i saadanne Ting besidde de rige Kjøbmænd overordentlig Patriotisme. Med 30,000 Fl. maatte man vel komme ud af det, da Guttenberg-Monumentet ikke har kostet meer end 27—28,000 Fl., men disse ere desværre endnu ikke ganske betalte, skjøndt Europa bidrog."

— Morning-Post af 6 Juli skriver: Iforgaars anstilledes der Forsøg med et i Sandhed frygteligt Kasteskyts, der er bestemt til at erstatte ikke alene Kanon-, men ogsaa Haubitskugler. Massens Vægt beløber sig kun til 15 Pund; en tilvant Haand slyngede Skytset hen paa en i en vis Afstand staaende Barke, uden at det i Flugten gjorde den mindste Støi. Men ligesom det naaede Maalet, viste det sin frygtelige Virkning. Splinterne af det sønderslagne Fartøi fløi til alle Sider, og man fandt endog i de omliggende Haver store Træstykker deraf. Explosionen rystede de endog længere bortliggende Huse saaledes, at man i Kingston almindeligviis var af den Mening, at Krudtmøllen ved Hounslow var fløiet i Luften, hvilket havde opfyldt hele Befolkningen med Skræk.

— „Boehemia" melder: „Valtseherren **Strauß** gjør mere og mere Lykke i England. En eneste Musikhandel i London forlægger hans Dandse i tre Skikkelser: for Pianoforte for 2 og 4 Hænder, og endelig under Titelen: „Vocal Beauties" for Sangstemme, med underlagt Text.

— Medens **Daguerre** nødte Solen til at tegne for ham, og ved sin Opdagelse forbausede os, har Professor **Jacobi** i St. Petersburg ligeledes gjort en Opdagelse, der for Kunsterne ikke synes at være af ringere Vigtighed. Han har opfundet en Methode, ved en galvanisk Proces at kunne fremstille den fineste Linie, som er indgravet i Kobber, ophævet, saa at et Kobberstik efter denne Behandling paa Bogtrykkerpressen kan aftrykkes som et Træsnit.

— I Rom er Heden saa trykkende, at de fleste Fremmede ere reiste bort.

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske Comptoir**, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybørs Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig**. — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

36te Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret

af

Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i

Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.

Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 8 September.

Theater=Feuilleton.

— Hr. **Bochsas** og Mdm. **Bishops** Concert er i denne Tid Gjenstanden for den almindelige Conversation, og en saadan Beundring, som dette talentfulde Kunstnerpar har opvakt ved denne deres første Optræden i Danmark, hører vistnok til Sjeldenhederne hos os. Vi mindes ikke nogensinde at have hørt Theatret gjenlyde af en Bifaldsstorm, som den, der ledsagede næsten ethvert af de talrige Nummere, hvoraf Hr. Bochsas og Mdm. Bishops Concert var sammensat. Hvergang Mdm. Bishop sang, var Overraskelsen og Enthusiasmen saa stor, at Publicum med Nød og Neppe formaaede at tilbageholde Beundringens Udraab; hendes Intonation er saa sikker, hendes Triller saa rene, hendes Cadencer saa mesterlige, hendes piano saa yndig, hendes forte saa kraftfuld, hendes Coloraturer saa smagfulde, kort sagt, hendes Stemme og hendes Methode saa herlig, at vi ikke tage i Betænkning at erklære hende for en af Europas mest udmærkede Sangerinder. — Vi beklage imidlertid, at Theaterdirectionen har anseet sig beføiet til at formene denne udmærkede Kunstnerinde Tilladelse til at optræde i Costume, saameget mere, som hun skal være i Besiddelse af et ualmindeligt dramatisk Talent, hvilket ogsaa ved denne Concert udtalte sig i hendes livlige Foredrag, og vi haabe, at et Forbud, der er ligesaa barbarisk mod Kunsten som mod dens Dyrkere, for Fremtiden ikke vil blive anvendt imod Fremmede. — Hr. Bochsas Fortjenester baade som Componist og Executeur ere saa almindelig anerkjendte og hans Navn saa europæisk berømt, at vi med Grund kunne antage det for overflødigt at sige noget mere til hans Roes. Det er umuligt at spille med mere Smag, og med større Færdighed og Virkning at behandle et Instrument, der vistnok i et Theater hører til de utaknemmeligste. Ligesom Hr. Bochsa og Mad. Bishop paa denne Concert havde aldeles fuldt Huus, tvivle vi ikke om at Publicums Interesse og Deeltagelse, efter denne Prøve, i den Grad er tiltaget, at de sikkert ville kunne give flere end een Concert med lignende Held.

— I næste Uge agter Hr. **Bochsa**, i Forening med Mad. **Bishop**, at give et Par Concerter i **Helsingøer**.

— Paer har efterladt den endnu ufuldendte Partitur til en Opera: „Olinde og Sophronia." To Acter af denne Opera, der efter dens Plan skal have tre Acter, ere fuldendte og instrumenterede. Udgiveren af Gazette musicale, Herr Schlessinger har kjøbt den.

— Fanny Cerrito, Italiens første Dandserinde, der seer hele Skarer Tilbedere for sine Fødder, ventes i Begyndelsen af October til Paris.

— En tydsk Violinspiller, Schwanderle, spiller nu en Hovedrolle i Pariser Strauß's, Musards Orchester.

— Rubinis Sangskole, der i saa høi Grad spændte alle Dilettanters Forventninger, er for nogle Dage siden endelig udkommen i Paris.

Chronik.

— Vinterpaladset i St. Petersburg. I December 1837 ødelagdes denne colossale Bygning af en frygtelig Ildebrand, der kun lod sorte, af Røgen tilsmudsede Mure tilbage. En Bygnings=Commission, som dirigeredes af Grev Kleinmichel, blev strax udnævnt til at arrangere den muligst hurtige Gjenopbyggelse. Og, hvad der fast kunde synes utroligt, er skeet — den første Paaskedag 1839 indviedes Paladset paa ny. Allerede Hovedindgangen ved Newa med sin Paradetrappe af carrarisk Marmor giver den Indtrædende et Begreb om Bygningens glimrende Characteer. Væggene ere i Renaissancens Stiil; Portiken i anden Etage er prydet med en Række Søiler af deilig serdobolsk Granit. Capitæler, Sokkeler og architektoniske Forziringer ere deels af Bronze, deels forgyldte. Langs med den hele Linie af dette Partie af Paladset gaaer et skjønt, lyst Gallerie i gammelromersk Smag med etrurisk Maleri. Feldtmarschallssalen er grandiost restaureret og, ligesom i gamle Dage, prydet med Portraiter i Legemsstørrelse af sex Marschaller. Væggene i den pragtfulde Peterssal ere beklædte med carmoisinfarvet Fløiel, der er besat med gyldne Dobbeltørne: et allegorisk Maleri forestiller Peter den Store, ledsaget af Hæderen; paa en Forhøining staaer den keiserlige Throne, og store Lysekroner, Candalabre, Lampetter, ja endog Bordene ere forarbeidede af Sølv i de smagfuldeste Former. Den store Audientssal, bekjendt under Navn af „den hvide Sal", er bleven forstørret og forziret med alle det russiske Scepter underkastede Provindsers Vaaben. Militairgalleriet er bleven forandret; det er nu lyst og venligt. Alle Billeder bleve reddede under Ildebranden, og ere ophængte paa deres forrige Pladser. En nybygget Sal er bleven kaldt „Grenadeersalen"; dens Forziringer bestaae af Basreliefs i Gibs. Til Keiserindens indre Gemakker støde en Concert= og en Spisesal; derpaa træder man ind i det saakaldte Malachit=Værelse, hvis Vægge ere af hvid Stuk. Loftet, Dørene og Karniserne straale af Forgyldning; Søiler, Pilastre, Caminen og mange Vaser ere af kostbar Malachit, og Møblerne rigt forgyldte. Ved Siden af dette Værelse befinder sig et mindre, det saakaldte pompejianske Gemak; dets Stuk=Vægge ere smykkede med incrusterede Former af etrurisk Maleri. En anden Udgang af Malachit=Værelset fører igjennem smagfulde Gemakker til et Cabinet, hvorfra man har Udsigt til Newa og Admiralitetet, og til et Sovegemak med Toiletværelse, fra hvilket man gjennem Arcader af gjennemsigtigt Sculpturarbeide i gothisk Smag ad Marmortrapper kommer til et Orangerie, i hvis Midte der springer en Fontaine. Man troer sig hensat i en Scene af „Tusind og een Nat." Ved Siden af denne Tryllehave er det keiserlige Badekammer, som er høist pragtfuldt. Keiserens Bolig er istandsat i sin forrige Simpelhed, men dog prydet med kostbare Malerier. Saaledes bleve i eet Aar, fra Foraaret 1838 til Foraaret 1839, i hele tre Etager den hele keiserlige Families Appartements og Paradegemakkerne paa ny opbygte, i Alt hundrede Værelser, hvoriblandt ni store Sale

og tre Gallerier. Det Øvrige skulde efter Bestemmelsen være færdigt til Slutningen af Juni Maaned d. A.

— Rossini, hvis nærforestaaende Reise til Paris man anmeldte, har vel forladt Bologna, men kun for at gjøre en Udflugt til Neapel, og man troede i Bologna, at han snart vilde vende tilbage, da han har overtaget General-Directionen, et Æresembede, over det derværende musikalske Lyceum.

— Hendes Majestæt Dronningen af Sachsen har overrakt Castelli en Brystnaal med Brillanter for hans Værker, han har tilstillet hende.

— Paschaen af Ægypten har foræret flere sjeldne Dyr, blandt andre en tam Løve, til den zoologiske Samling i Paris.

— I finantsiel Henseende staae de engelske Journaler øverst. Den aarlige Indtægt af Times skal beløbe sig til 24,000 Pd. Sterl.

— Paa Jernbanen fra St. Petersburg til Zarskoizelo har man gjort Forsøg med at kjøre med Rensdyr, og man har faaet det mærkværdige Resultat, at de med Rensdyr forspændte Vogne løb hurtigere, end de, der bleve trukne af Locomotiver.

— Det Bedste, V. Hugo længe har skrevet, er en Contract med Boghandleren Delleye, der skaffer ham 150,000 Fr.

— For nogle Dage siden har man i Haag prøvet en ny, for 40 Personer indrettet Vogn, der er forsynet med fire Hjul, trækkes af tre Heste, og gaaer desto lettere, jo mere den er belæsset. Vognen er en Opfindelse af en Herr Kagenaer i Utrecht.

— General-Directionen for samtlige Sparekasser i England bekjendtgjør, at der er indsat en Sum af meer end 22 Millioner Pd. Sterl.

— Siciliens Skjønne have en mærkværdig Overtro, nemlig under ingen Omstændighed at givte sig i Mai Maaned, kunde de endog vinde et Fyrstendømme derved. Sicilianerinderne ansee ethvert i Mai indgaaet Ægteskab for ulykkeligt.— Denne Overtro er dog ikke saa mærkværdig, som deres Tiltro til de 11 andre Maaneder.

— Den 19de f. M. ankom i Gjæstgivergaarden „Kongen af England" i Limages en firspændig Vogn af en egen Bygning. Snart hed det, at en rig Lord befandt sig deri paa Gjennemreisen til Italien.

Men kort efter viste det sig, at den Reisende ingen anden var, end den rige Lord Seymours Hest „Fredag", som skulde føres til Aurillac. Vognen hviler paa fire Hjul af lidet Gjennemsnit, og den er udstoppet med Straasække og Krølhaars Madratser, saa at Dyret meget beqvemt kan staae og ligge i denne ambulante Stald. For at Renderens Lemmer, under Vognens Bevægelse, ikke skulle blive stive, røres den daglig nogle Timer. Dette berømte Dyr er bestemt til at tage Deel i Væddeløbene i det sydlige Frankrig.

— Fra Neapel meldes, at Rossini i nogen Tid vil opholde sig paa Barbaja's, den bekjendte Operadirecteurs Villa, som ligger ved Foden af Posilippo, for der at beskjeftige sig med Compositionen af en Opera i 4 Acter: Giovanna di Monferrato. Texten til denne Opera vil blive af Luigi Guarniciola fra Neapel, og den skal først opføres paa det derværende St. Carlo-Theater.

— Den unge Handelsbetjent, der, som alle Blade have berettet, fornærmede Dronning Victoria paa et Spadsereridt i Hydepark, ved truende Gebærder, har skrevet et Brev til Hendes Majestæt, hvori han forsikkrer, at det aldrig har været hans Hensigt, at fornærme sin Souverain. Dette Brev er ved Londonner-Blade kommet til offentlig Kundskab.

„Jeg var", saaledes hedder det deri, „kommen forbi Ryttertruppen, uden at jeg vidste, at Deres Majestæt red med samme; en af Staldknægtene, der, som jeg senere har erfaret, hedder James Light, underrettede mig derom. Da min Hest var bleven vild og ustyrlig, kunde jeg ikke strax dreie af Veien, og da greb James Light, med en Uforskammenhed, som jeg ikke kan beskrive, Tøilen paa min Hest, og søgte at føre den tilbage. De Gebærder, jeg maaskee har gjort, gjaldt kun denne Mands brutale Væsen, over hvem jeg havde at beklage mig, og man har udlagt dem høist sælsomt. Jeg kan forsikkre Deres Majestæt, at, havde Deres Rideknægt ikke viist sig saa raae imod mig, vilde De ikke engang have seet mig, og Deres Spadsereridt vilde været blevet fri for dette, baade for Dem og mig, ubehagelige Tilfælde."

Da alle Omstændighederne bekræftede Sandheden af den fashionable Handelsbetjents Udsagn, hvis Skyld egentlig kun bestod i at han red, uden at kunne styre en Hest, saa blev han uden videre sat i Frihed. I andre Tilfælde vilde hans slette Rytterie, i det lykkeligste Tilfælde, maaskee have paadraget ham Undersøgelsesfængsel i en 3 Aars Tid.

— Victor Hugo som Supplicant. Om Aftenen da den franske Pairsretsdom over Maiinsurgenternes Anførere blev bekjendt, da man erfarede, at Barbés, den mest Compromitterede, var dømt til Døden, var V. Hugo just i Theatret, og Efterretningen om, at Skaffottet atter skulde reises for en politisk Forbryder gjorde et dybt Indtryk paa Digteren af „dernier jour d'un condamné," som har skaffet Dødsstraffen mangen en Fjende. Han nedskrev følgende simple Vers, og sendte det strax til de Franskes Konge:

Par votre ange envolée ainsi qu'une colombe,
Par le royal enfant, doux et frêle roseau,
Grace encore une fois! grace au nom de la tombe!
Grace au nom du berceau!

Da hiint Vers blev nedskrevet, var just Ministerraadet samlet, i hvilket Kongen erklærede, at han ikke mere vilde bekræfte Pairernes Dødsdomme, og saaledes var Digterens Forbøn overflødig. Imidlertid fik V. Hugo nogle Dage senere et meget smigrende Svar fra Kongen, at han allerede iforveien havde bønhørt det ædle Ønske, som Hugo havde udtalt i hine Linier.

— I de Pariser=Læsecabinetter koster det maanedlige Abonnement for alle Pariser=Blade og 50 udenlandske kun sex Francs; derfor har man om Vinteren et varmt Værelse og Belysning, til enhver Tid Penne, Blæk, Papiir, og, hvad der trækker Mange til, altid frit den bedste franske — Snuustobak.

— Den berømte Luftskipper Green har nu den Plan at etablere en regelmæssig Luftfart mellem London og Cheltenham, og gjorde for nogen Tid siden en Prøvefart, hvorved han holdt sig tre Timer i de høiere Regioner. Han sagde: „Hvorfra Vinden endog, nede ved Jorden, kom, saa var det dog stedse Nord og Nordvest, naar man kom 5000 Fod over Jordens Overflade; begge Luftstrøg kunde man efter Behag betjene sig af.

— I Philadelphia skal endnu iaar afholdes en Sangerfest, hvori over 5000 Individer skulle deeltage. Tvende Bjergrygge ere bestemte til Standpunkter for Executeringen. Paa hvert Bjerg opstilles 2500 Sangere, og disse ville, ved vexelsidige Vink, frembringe en vidunderlig Effect paa Tilhørerne i Baggrunden.

— I det sidste Møde af det Kongl. asiatiske Selskab i London forevistes et uhyre Stykke Papiir, der var forfærdiget i Human i Hindostan. Dette Papiir, som er 60 Fod langt og 25 Fod bredt, har ved sin Tilberedelse det Eiendommelige, at det aldrig beskadiges af Insectstik.

— Bombay-Times melder fra Agra, i Ostindien: Det er utroligt, hvilke Ødelæggelser Ulvene iaar have anrettet i Ostindien, især i Provindserne Agra og Durb. I Staden Agra hengik hidtil ingen Dag, uden at flere Børn bleve sønderrevne af disse Rovdyr. Deres Formerelse tilskriver man Kungurernes Udvandring, som ellers gjorde Jagt paa dem.

— Festerne i Tivoli i Paris synes stedse at blive meer og meer yndede. En Søndag havde omtrent 6000 Personer indfundet sig. Den store Have har den dobbelte Fordeel, at den yder Rum for talrige Spadserende og skyggefuld Køling under Sommerens Hede.

— I Florens er Haydns Skabelse d. 10de Juli bleven opført af 400 Personer. Følgende Beretning vil ikke være uden Interesse for tydske Kunstvenner: „Ligesom Toscana for første Gang har samlet Naturforskerne hos sig, saaledes vilde Florentz ogsaa foregaae de andre italienske Stæder i Anerkjendelsen af den tydske Musik. Sagen fandt overalt Understøttelse. Naar man veed, hvormange Fordomme mod Tydskland, der ere i Omløb i Italien, og naar man betænker, hvor middelmaadigt, endnu for nogen Tid siden, Don Juan blev givet i Pergola, saa kan man umuligt negte dette Foretagende sin Anerkjendelse. Billetterne bleve uden Betaling uddeelte af Medlemmerne. Det første Forsøg er faldet ud til almindelig Tilfredshed. Maaskee vil man ogsaa i Italien engang komme til at begribe den alvorligere tydske Musik.

— Det er nu meget sædvanligt, at engelske Udvandrere medtage færdige Huse, med 5—6 Værelser, der ere saa sindrigt indrettede, at de let kunne tages fra hinanden og indpakkes i et lille Rum. Man seer nu flere saadanne Huse hos en Fabrikant, ved Navn Peacock, i Walworth, som Lord Petre, Sir W. Molesworth og Andre have kjøbt til de Colonier, de have bestemt at anlægge i Ny=Seeland og Van=Diemensland. Nogle see ud som de italienske Landhuse. Tagene ere af Zink.

— Et fransk Blad gjør opmærksom paa den besynderlige Omstændighed, at der i Douay ligger to Regimenter, som hvert har talt en Regent i sine Rækker. Det er det 4de Artilleriregiment, hvori Napoleon tjente som Lieutenant, og det 60de Linieregiment, ved hvilket Bernadotte stod.

— Den berømte Guitarrespiller, Sor, er den 9de Juli død i Paris.

Indhold: To Digte, af H. C. Andersen; — Smaaskizzer fra det nordlige Sjælland, af F. J. Hansen; — Med Ludvig Phisters Portrait af H. C. Andersen; — En heltemodig Feighed, af Armond Rochoux; — Theaterartiklen, af Red.; — Theater=Feuilleton; — Chronik.

Artistisk Bilag: Ludvig Phisters Portrait, tegnet efter Naturen af Em. Bærentzen.

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybors Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

37te Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret
af
Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i
Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 15 September.

Literatur og Kunst.

— Et nyt Hefte af **H. C. Andersens** Eventyr for Børn, er nu under Pressen og vil med det Første udkomme. Det indeholder „Paradisets Have", „Den flyvende Kuffert" og „Storkens Hævn".

— Fra **Christian Winthers** Haand er der nu i den korte Tid af en Maaned udkommet: To Fortællinger („Et Reise=Eventyr" og „Hesteprangeren"), et smagfuldt Udvalg af danske Romanzer, og endelig **Sange og Sagn**, en Samling af Digte, som ere en ny Prydelse for vor æsthetiske Literatur. Forfatteren har dediceret Bogen til Grev Rantzau Breitenburg med følgende aandrige Linier:

Tilegnelse.

Kan om en rask romantisk Daad
Nu Sangens Fugl fortælle?
Alt styres jo ved sindigt Raad,
Og ei ved Sværdets Vælde.

I Kabinettet, lønligt gjemt,
De Penneposer stride;
Og Mandens Arm har næsten glemt
Med Staal og Stang at stride.

Den Finger selv, der fordum kjæk
Regiered Kampens Flamme,
Maa nu besudle sig med Blæk
Og blandt Papirer kramme.

De stærke Havets Slotte man
Heel fredeligt udskikker,
Og fløtter dem langs Kyst og Strand
Blot som en Skaktavls Brikker.

Soldaten tæt ved Fredens Bryst
Sig blødeligt har leiret;
Ei mæler stolt Kartovens Røst:
Triumph! nu har vi seiret!" —

Og hvor i Verden er den Vraa,
Hvor Sangens Fugl tør bygge?
Ak, ræd den hører Oren slaae,
Der lysner Skovens Skygge.

Ei Bækken meer faaer Lov i Skjul
I Dalens Skjød at glide,
Nei, den maa vælte tusind Hjul,
Og som en Trælqvind slide.

Staaer Qvæget end i Mark og Dal
Og smykker Landets Billed?
Ak nei, det foeres nu paa Stald
I stive Rækker stillet.

Den stolte Ganger græsser ei
Omkring den grønne Tue;
Den finder til sit Foder Vei
Kun i en Stadsestue;

Den faaer ei Hø, ei Havrekorn,
Nei, den faaer Brød og Skinke;
I Vandets Sted, den drak tilforn,
Maa nu Champagne blinke.

Ei Himlen meer i — i Sømands Sind —
Nu raader for hans Lykke;
Sig Skibet lister uden Vind
Jo hen ad Havets Rygge.

Man stiger ei paa Bjergets Top,
Hvor Himlens Stemmer høres,
Nei tværs igjennem Klippens Krop
Paa glatte Jern der kjøres.

Og Politiet veed saa flink
At snuse og at gribe;
I Krattet sees ei Bøssens Blink,
Der stingrer ingen Pibe.

I Diligencen reiser man
Som i sin Dagligstue,
Hvor man commode sig gjøre kan
I Tøfler og i Hue.

Og under Floder, over By'r
Man nu saa trygt kan fare,
At smukke Reise=Eventyr
Snart vorde meget rare.

Nu sværtes Morgensolens Kind
Af Røg og Steenkulsdampe;
Og Maanens Fylde svinder ind
For Gaudins Stjerne=Lampe.

Før glimred Duggen, rød og blaa,
Paa Engens Blomsterflade;
Som brune Sod dens Perler staae
Retnu paa Rosens Blade.

Maskiner hist, Maskiner her
I stædig Takt og Orden,
Med Klappren, Buldren fjern og nær,
Selv døve Herrens Torden! —

Og fordum paa hver Livets Gang
Til Glæden og til Sorgen
Man vilde høre Sang og Klang
I Hytten og i Borgen;

Men nu der høres knap et Skraal,
Hvor Druens Straale springer,
Og ved et natligt Stævnemaal
Ei nogen Cithar klinger.

„De Sangens Konst og Strængespil
„Saa ringe Priis tilmaale,
„At nu tildags man neppe vil
„Den høre eller taale!"

— Hvor skal da Sangens Fugl tye hen
I Fred med Qvad og Qvidder?
Den flyer til Dig, Du Sangens Ven!
Du ædle, danske Ridder!

Du lokked den med venlig Aand;
Den kom, lidt bly og bange;
Nu sidder tryg den paa Din Haand,
Og synger sine Sange.

Den glemme vil sin Skræk og Sorg,
Sin Længsel og sin Lede.
Hvis til Din gamle Stammeborg
Den klæbe tør sin Rede.

Den flittigt flyve vil mod Nord
Og fjernt til Solens Zone,
Og virke Dig et broget Flor
Om Skjold og Hjelm og Krone.

I Sommerdagens Straale blid,
Ved Vinternattens Kerte
Den prise vil Dit rige Vid,
Men først og sidst — Dit Hjerte!

— Den talentfulde Maler P. Salabert i London udgiver en Række Portraiter af berømte yndede Kunstnere. Første Hefte indeholder Portraiter af: Damerne Taglioni, Elsler, Grisi, og af Sangerne Lablache og Tamburini. Andet Hefte vil levere Rubinis, Donizettis, Perrots og Mlle Mars's Portraiter. Dronningen har naadigst tilladt Tilegnelsen af dette Værk.

— En af Tydsklands ældste Journaler er den i Nürnberg udkommende „Friedens og Kriegs-Courier." Den har nu oplevet sin 165de Aargang, og er altsaa stiftet 1674.

— I London er udkommen en Roman i eet Bind, hvis Titel er temmelig original; den hedder: „En Advocats Eventyr, som søger Clienter". Forfatteren har tilegnet alle Advocater, som gjøre Jagt paa Clienter, der vorde satte i den Nødvendighed, at tage deres Tilflugt til Advocater, sin Bog. Skade, at Forfatteren har udtømt hele sit Vid paa Titelen; thi Bogen selv er temmelig flau.

— Af Goethes Værker er der udkommen en ny fransk Oversættelse, og det en billig Lommeudgave; et Beviis for, at den store Digters Værker ogsaa trænge ind i de egentlig ikke lærde Kredse i Frankrig. Schillers Værker skulle dernæst ogsaa oversættes, og udkomme i en lignende Udgave.

— I Pariser Blade anmeldes et Flyveskrift af Prinds Napoleon Louis Bonaparte: „Om de Napoleonske Ideer." Det skal som Motto føre Keiserens Ordsprog: „Le vieux systême est à bout; le nouveau n'est point assis.

— I Grækenland hersker nu stor literair Virksomhed. I Athen udkommer fem periodiske, næsten udelukkende politiske Blade: Athene, Anon, Tachydrom, Sokrates og Soter, af hvilke ethvert har 5—700 Abonnenter. Et Penning-Magazin med Træsnit udkommer ligeledes i Athen, og finder megen Deeltagelse. Grækenlands Hovedstad tæller fem Boghandlinger og et Skriftstøberie, (det eneste i Grækenland). Flere betydelige Værker, til hvilke rigtignok Papiret maatte sendes fra Tydskland og England, da Grækenland ingen Papirfabriker har, ere allerede udkomne. I den lithographiske Anstalt i Athen udkom for kort Tid siden et fortræffeligt, af Altenhofen tegnet, Kort over Grækenland.

Theater-Feuilleton.

— Pianisten **Willmers's** Concerter i Gothenborg omtales med megen Enthusiasme i de fleste svenske Blade. Den unge Virtuos agter, paa sin Reise til Bergen, at lade sig høre i Christiania.

— Bajadererne have viist sig fire Gange paa Theatret i Brünn, og deres Dandse have vundet stort Bifald.

— Hr. Poggi gjør uhyre Furore i St. Petersburg. Han har sunget ved Formælingshøitideligheder ne i Vinterpalladset, hvor han nød den store Udmærkelse, at Hs. Majestæt lod ham overrække en kostbar Brillantring. Derefter sang han endnu i Soireer hos Nesselrode, Grevinde Rosomowsky o fl., hvor han havde den Ære, at blive opfordret til en Duet af Grevinde Rossi (Mlle. Sontag). Hans skjønne herlige Stemme vakte overalt Beundring. Han modtages paa det hæderligste allevegne. Den russiske Keiserinde foranstalter en Concert, hvor ogsaa Poggi skal synge. Sine egne Concerter agter han at begynde først i October.

— Den berømte Sangerinde, Mlle. Ungher, skaffer Operavennerne i Dresden sjeldne Nydelser. Ogsaa Leipzigs Beboere have Leilighed til at beundre Kunstnerinden, da de ved Hjælp af Jernbanen kunne besøge Theatret.

— I det keiserlige Theater i St. Petersburg er A. Dumas's Lystspil: „Mademoiselle de belle Isle" givet med meget Bifald.

— Efter Opførelsen, i det nye Pallads i Potsdam, af Balletten „Jubilæet", for Hoffet og H. K. H. Erkehertug Albrecht af Østerrig, behagede det Hs. Majestæt at give Forfatteren, Balletmester Hoguet, sin Tilfredshed tilkjende, ved at tilstille ham en stor Guldmedaille, ligesom ogsaa Erkehertug Albrecht forærede ham en kostbar Brillantnaal.

— Pianisten Thalberg giver for Tiden Concerter i Breslau.

Chronik.

— Engelske Blade indeholde følgende Efterretning: Hr. Margots Ballon fra Paris, og Hr. Greens fra London, have mødt hinanden i forrige Uge, 10 Mile fra Paris.

Green. Hvorhen, min Herre?
Margot. Til London.
Green. Vær saa artig at medtage dette Brev, som jeg just har skrevet til min Kone. Jeg spiser ikke hjemme iaften og har glemt at sige mine Gjæster af. Jeg er indbudt i Bordeaux til Aften, og da man giver et Bal til min Ære, saa bliver jeg formodentlig ude inat.
Margot. Godt, min Ven! (flyver bort).
Green. Endnu eet!
Margot (kommer tilbage). Hvad behager?
Green. Jeg har ladet fylde en mindre Ballon for min Datter Fanny; Pigen vilde til Calais til en Veninde. Ballet i Bordeaux vil blive overordentlig smukt. Min Kone vilde sende Pigen efter mig og give hende Tjeneren William med. Gouvernanten bliver altfor let svimmel!
Margot. (flyver bort).
Green. (gjennem Naaberen): Hr. Margot!
Margot. (kommer tilbage igjen).
Green. Tør jeg endnu udbede mig en Tjeneste? Min Castor har forkjølet sig, hav den Godhed at tage ham med!
Margot. Meget gjerne.
(Hunden springer fra den ene Ballon i den anden).
Margot. Nu beder jeg Dem, min Herre! ikke længer at opholde mig. (flyver bort).
Green. (leer). Den Nar! jeg vilde kun bevise ham, at jeg kan holde stille i ti Minutter med min Ballon, uden at kaste Anker.

— Den bekjendte Novelleskriver, Gustav Schilling, er den 30te Juli død, i en Alder af 75 Aar, i Dresden.

— Bajadererne maae den 22de Octbr. være i Bordeaux, for igjen at indskibe sig til Indien. Deres Fører, eller snarere Speculant, som har ført dem til Europa, har i deres Hjem, foruden en Caution af 100,000 Fr., endnu maattet erlægge 100,000 Fr., som Honorar for deres Gjæsteroller i Europa. Pariser-Blade ville vide, at han allerede havde vundet disse Summer i Frankrig og England, saa at han altsaa maa have et godt Overskud.

— Paganini opholder sig ved Badene i Balarue, og har ganske tabt Mælet. Mange Damer have allerede besøgt ham; men da disse talrige Besøg synes at være ham besværlige, saa have Kunstvennerne i Cette og Montpellier besluttet at gjøre ham deres Opvartning in corpore, hvilket de mene at skylde ham, som en af de første musikalske Autoriteter Han skal for Øieblikket være beskjæftiget med at ordne sine Compositioner.

— Inden 15 Maaneder vil Londonner-Tunnel kunne passeres af Fodgængere. Den er rykket 895 Fod frem under Themsen, og der er kun 25 Fod tilbage til den anden Bred.

— Et tydsk Blad beretter: „Thorvaldsen har Hjemvee efter Italien. Resten af sine Dage vil han henleve i Rom, ikke i Kjøbenhavn."

— Fra Lemberg skrives: den berømte Virtuos, Lipinski, er vendt tilbage fra sin Kunstreise til Moskau, hvor han 7 Gange lod sig høre paa Violin, og havde en reen Indtægt af 30,000 Rubler. Af det adelige Selskab i Moskau fik han en kostbar Gulddaase, fordi han assisterede i en Concert. Han besøgte Petersburg og Riga. Den 28de Juni forlod han Lemberg for at reise til Dresden, hvor han er ansat som første Concertmester.

— I de engelsk-ostindiske Provindser begynder man nu at anvende Elephanter til Pløining. Elephanten udretter 20 Oxers Tjeneste.

— „Nürnberger Correspondent" indeholder en Dødsanmeldelse, hvori det hedder: „Kun Haabet om et snarligt Gjensyn opholder mit Liv."

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybors Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersggden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag ꝛc. bedes indleverede til Redacteuren.

38te Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret
af
Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i
Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Sondagen den 22 September.

(Indsendt.)

Til Oversætteren af Operaen „Norma."

Indsenderen heraf, som under sit Ophold i Frankrig, Tydskland og Italien ofte har havt Leilighed til, ikke alene at høre ovennævnte fortrinlige Mesterværk, men mange andre store italienske, franske og tydske dramatiske Compositioner, at blive givne ganske saaledes, som Digter og Componist have frembragt dem, og dette ofte paa Theatre, ikke større end vort, og med ikke større Kræfter fra Sangpersonalets Side, end vort nu er i Besiddelse af, henvender sig tillidsfuld til ovennævnte, ham ubekjendte Herre, idet han beder ham i Kunstens og vistnok ogsaa i det musikalske Publikums Navn, ikke at indblande Dialoger, men derimod at lade alle Recitativerne, uden Undtagelse, blive sungne, for ikke at svække Totalindtrykket. Man har hørt af hvilken skadelig Virkning de faae Dialoger, som ere indvirkede i Operaen „Puritanerne", have været for musikalske Øren.

En stor Deel af det Publikum, som besøger Theatret, maae udentvivl have bemærket en formelig Manie iblandt Oversætterne efter, idet de bearbeide de fremmede Stykker, da enten at forandre eller udelade mange Ting af den Grund, at dette meget godt kan skee, uden at vedkommende Stykke derved lider nogen Skade. — Hvorfor denne Fremgangsmaade? Den Frihed Vedkommende saaledes tager sig, er vistnok uden Modsigelse at ansee som en aabenbar Fornærmelse saavel imod Digteren som Componisten.

Til Hr. Güntelberg.

Indsenderen har bragt i Erfaring, at den danske Text til Operaen „Puritanerne", som ved sin over al Beskrivelse yndige Musik henrev en stor Deel af Publicum i forrige Saison, skal være oversat efter et slet tydsk Claveerudtog. Naar man betænker at en Mand som Hr. G., der forstaaer sig paa Oversættelser af dramatiske Værker, hvorpaa han har aflagt heldige Prøver, vilde paatage sig en Bearbeidelse efter en saa ufuldstændig Kilde, saa maatte man ikke heller kunne vente andet Resultat end et Fuskeri, hvilket Texten til Puritanerne, saaledes som vi i Modersmaalet have lært den at kjende, udentvivl kan kaldes. I Pepoli's Original er der dog sund Sands, hvad der for en Operatext undertiden er tilstrækkeligt; denne ringe Egenskab mangler Hr. G.'s ganske. — Om en Revision, ved hvilken de ovenfor omtalte Dialoger kunde falde bort, og de originale skjønne Recitativer anbringes istedet, kunde foretages inden denne Operas næste Opførelse, hvortil Tiden synes at være tilstrækkelig, vilde virkeligen være at ønske.

Til den kongelige Theaterdirection.

Operaen „den Ubekjendte", hvis Musik hører til Bellini's skjønneste Compositioner, blev, som bekjendt, for nogle Aar siden opført paa vort Theater, men havde en sørgelig Skjæbne, hvilken udentvivl alene kan tilskrives den daarlige Opførelse. — Da den er en Opera, som fortjener at fremhæves, vilde den ærede Direction vistnok see sine Bestræbelser, efter, atter i denne Saison, med en Forandring i Rollebesætningen, at bringe den paa Theatret, kronede med Held.

Kunde i næste Saison Bellini's „Søvngjængerske" komme til Opførelse, vilde vort Theater saaledes være i Besiddelse af denne herlige Componists fire skjønneste Arbeider.

26.

Hr. Lector **H. v. Buchwald** har udstedt følgende Indbydelse, som vi ville anbefale til Læserens Opmærksomhed:

Prospectus

over Skizzer, som hermed tilbydes.

Blandt smukke Ting, som ikke altid smukt siges, henhører, at en fransk Ridder, ved en Familiefest, blev udraabt for — værdig Fader til en Krøbling!

Ak! med moderlig Forkjærlighed for sin Førstefødte sukkede vor Muse alt i tolv Aar over Navnet *Krøbling*, som tilfaldt vor Invalide da en ægte Skjald stod Fadder; og ved Familiefesten indsaae vi saa endeligen, at vi, for Huusfreds Skyld, maatte søge réparation d'honneur for vor franske Arving*).

Af Faderpligt altsaa stræbe vi, at nationalisere Hædersnavnet Invalide i Danmark, som det alt er det i Tydskland, hvor Spindler har Familie.

Kald Misfostre Krøblinger; men vær lidt mindre dansk mod qvæstede Krigere!

See, den Petition har vi været tolv Aar om at redigere; sig saa at B. forhaster sig!

Men imidlertid kan meget være glemt — og mangen en Invalid (incognito som Krøbling) saa vel begravet, at den opvoxende Slægt ikke engang veed, om hvilke Individer Talen er. At sige, den har aldrig seet Sønnen, og kjender neppe Faderen. —

Saa viid da først, kjære Ungdom, at Anno 1827 en aftakket fransk Soldat gjorde utrolig Lykke første Gang han skrev Dansk; men ved næste Omgang vakte hans Soldaterpen Alarmskrig i Skribenterleiren; og saa var det ude med Profiten. Over slige Tilfælde see Bulwers Bemærkninger i „Maltravers".

Al Jordens Viisdom er forpagtet af fire Faculteter; og al Forstandshøst, som ikke har en Doctorhat til Lade, maa springe fra Beeghætten.

---

*) Med skyldig Anerkjendelse af den os ved en udmærket Digter beviste Opmærksomhed agte vi blot, at udvide de af „Nordlysets" ærede Forfatter oversatte pensées d'un Invalide.

Men her skal kun være Tale om det lille franske Værk, som efterat have fundet en reglementeret navnkundig Oversætter, maa kunne undtages fra Proscriptionsdommen, der hviler over det Øvrige fra samme Haand; og, hvor det er ukjendt eller glemt, synes det altsaa at maatte kunne passere for et nyt Skrift. Og nyt er det, med Hensyn til Stiil og Omfang, unægteligen.

Men i den Formening gik vi nu saa vidt, at vi alt var paa Jagt efter en ny, ret original Titel, og vi fandt:

Dampskolen paa Livets Jernbane.

Den Dampskole skulde just ikke være et Sindbillede paa indbyrdes Underviisning bag lukte Vinduer; og ei heller tænkte vi paa Krudtdamp, skjøndt ogsaa den kunde komme i Betragtning. Men nei, Dampskolen paa Livets Jernbane hentydede blot til Sjæledamp, uddreven med Hestekraft i en bevinget Skjebnes Hjul. Dog den Allegorie, tydelig nok for Forfatteren, kunde være bleven for broget for Læseren.

Ja men, tænkte vi videre, vor Invalid er jo en Husar, der har gjennemgaaet Skolen, lad os da kalde hans Erfaringer:

Husarskolen.

Gaaer heller ikke an! for saa kunde vi komme i Collision med Jægersborg, som dresserer dygtige Husarer paa en anden Maade. Men for dog nu ikke at give Slip paa det indbydende Ord Skole, som just ikke findes paa Landet saa let, som over kjøbenhavnske Døre, skrev vi en Fart:

Vor franske Skole.

Atter vinegalt! det var jo at narre baade Smaa og Store, som maate tiltroe os megen Passion for at bibringe dem, hvad de nokfaagodt kunne lade sig indpode af Andre.

Alle gode Gange ere jo kun tre; og dermed var det altsaa ude med vore Variationer over det yndede Thema: Skole.

Men hvor finde vi da en passende Overskrift for Reminicentser, udaandede paa Gravens Bred? — Fremfor alt, tilhviskede os vor Smule Fornuft: lad ikke en Yngling, Husar og Invalid, optræde som Skolemester, for at faae Pedanter paa Halsen i sin Grav!

Vaar og Høst, eller Feiltrin, Bod og Trøst, kunde tjene til Titel saavelsom til Indholdsregister! men stop! Samvittigheden paamindede os, at det vilde være Uret at maskere „l'Invalide" eftersom dog nogle Læsere undte Bombebøssen et Par Mark for Gaven. Kort og godt, Gjengangeren skal beholde sit ærlige Familienavn; og blot hedde:

Ynglingen som Invalid;
men med Forord:

At Skizzen, som idealiseret Copie, ikke kan være et idealt Mønster, behage Læseren at erindre! og at den er tegnet efter Naturen behage Læseren at troe! men at Maleren kan have laant sin Helt enkelte Træk, behøver Ingen at erindre! og at en begravet Husarofficeer kan ligne et levende Universitetslem, behøver Ingen at troe!

Derimod ønskes almindeligen anerkjendt, at der var en Tid, da franske Soldater, efterat have drømt Hæder og Berømmelse, just ikke behøvede megen Phantasie, for at drømme sig til Invalider paa Keiserdommets Grav. — At nu den Tids Kæmper alt gaae i Barndom, og efterhaanden uddrømme, har sin Rigtighed; men hist og her vegetere de dog endnu, og stundom under sælsomme Skikkelser, selv oppe i Sjælland maaskee.

Paa samme Gaard i Odsherred, hvor Digteren Trojel hendrømte sine sidste Dage hos en yngre Broder, som nok kunde hoste ham foruden — sad i Sommer den aftakkede Soldat hos sin yngre Broder, da i Familiekredsen „Krøblingen" maatte tælles med for at finde den Ældres Afkom. Men hvem veed hvad der endnu kan skee?

At selv Parnassets Guder stundom trykkes og lade sig trykke af fordømt prosaiske Hensyn, er vel ingen Hemmelighed; og derfor haabe vi os undskyldt idet vi foreløbigen spørge, om det ikke engang igjen, som Anno 1827, maatte behage Publicum, at betale et af vore litteraire Forsøg?

Svaret kan noteres paa dette Blad, eller, hvis Læseren ønsker at beholde det som Indledning (med Værket følger det ikke) paa en Strimmel Papir. Bestillinger modtages paa Bogtrykkeriet, Østergade No. 53 i Kjøbenhavn.

Skriftet, 10 til 12 Ark stort, vil venteligen udkomme om 6 til 8 Uger, og tilsendes Subscribenter for 1 Rbd.

Rabat for Boghandlere og forhøiet Bogladepriis, det forstaaer sig.

Behage offentlige Blade at tage Notits af Anmeldelsen, saa forbyder dens Tendents det vistnok ingenlunde.

Holbek, den 13 September 1839.

H. v. Buchwald.

Literatur og Kunst.

— **C. Hauchs** med Længsel forventede Roman **„En polsk Familie"**, er nu udkommen i tvende Bind, der vistnok ville læses med al den Interesse, som et fortjenstfuldt Værk af en saa yndet Digter maa vække. — Det vil være os en Glæde, i et af vore følgende Hefter, at meddele vore Læsere nogle af de Anskuelser, som Forf. udtaler i sin Forerindring, og at udpege de interessanteste Capitler i denne indholdsrige Roman.

— **Professor Ursins Reise i Sverrig, Aar 1838**, er nu udkommen i et smukt udstyret Bind, trykt i Bianco Luno's Officin, og ledsaget af 6 lithographerede Prospecter, udførte i Em. Bærentzen & Comp's. lithographiske Institut. Med megen Sagkundskab har Forf. givet en underholdende Skildring af Alt, hvad der har tiltrukket sig hans Opmærksomhed under hans Ophold i Nabolandet. Bogen bestaaer af følgende Hovedafdelinger: **Malmø, Lund, Gothenborg, Göthe-Canalen, Norrköping og Mem, Seilads til Stockholm, Stockholm, Sverrigs Jernhaandtering, Stockholm, Tilbagereise til Gothenborg.** De sex Pro-

specter fremstille: **Lunds Domkirke, Gothenborg, Trollhättens Fald, Trollhätte-Kanalens övre Sluser, Leckö Slot,** og **Stockholms Slot** fra Blasiiholmen.

Theater-Feuilleton.

— Paul de Kock, Pariser-Grisetternes Heros, har af sin nyeste Roman: „En charmant ung Mand" destilleret Stoffet til en Vaudeville, der med det første skal opføres og være meget comisk.

— Fra Dresden meldes: Raupach har nævnt sig som Forfatter til det yndede Skuespil „Sødskendene". Tidligere har Digteren fralagt sig Forfatterskabet til dette Stykke.

— I Juli Maaned blev paa Pariser-Theatrene givet 25 Nyheder, af 45 Forfattere, nemlig: 3 Lystspil, 3 Dramaer og 19 Vaudeviller.

— Forleden lokkede Beaumarchais's: „Figaros Giftermaal" et talrigt Publicum til Théâtre Français, uagtet den stærke Sommerhede. Mlle. Mars spillede Susanne. Hun og Mlle. Anaïs og Monrose bleve enthusiastisk fremkaldte efter Forestillingen.

Chronik.

— Blandt de nyeste i Paris udkomne Compositioner, roses en simpel, men melodisk Sang: „Bachelette prends-garde à toi," meget; den er componeret af Martial Mainvielle, og han har tilegnet sin Moder den.

— Ifølge Indberetningen til Parlamentet, angaaende den tiltagende Nydelse af Brændeviin i London, vare i een Uge, i Juli Maaned 142,453 Mandfolk, 180,593 elskværdige Koner og 8391 uskyldige Børn gaaede ind i de bekjendteste Gin-Udsalg. Hvormange der kom ædrue ud derfra, taler Indberetningen ikke om.

— En af Adolph Nourrits Venner, som havde overtaget Omsorgen, at vise Sangerens jordiske Levninger den sidste Ære, har til Erindring erholdt en Medaillon med Nourrits Portrait, af den Afdødes Familie. Omkring Portraitet staae disse Ord: „A Louis Boisselot, la famille d'Adolphe Nourrit."

— **Ingenting.** Mary O'Nett, en stor Irlænderinde paa 16 Aar, med stærke og brede Skuldre, men liden Forstand, indstævnede for Retten i Grevskabet Middelsex sin Huusmoder Mad. Mixton, fordi denne havde afskediget hende uden videre.

Dommeren. Hvorfor har man afskediget Dem?

Mary O'Nett. For Ingenting.

Dommeren. Hvad har De da gjort?

Mary O'Nett. Ingenting.

Dommeren. Hvad har da kunnet foranledige Deres Frue til at afskedige Dem?

Mary O'Nett. Ingenting.

Dommeren. Hvad blev der da sagt Dem, da de blev fæstet?

Mary O'Nett. Ingenting.

Dommeren. Hvad kan De bestille?

Mary O'Nett. Ingenting.

Dommeren. Hvad vil De her?

Mary O'Nett. Ingenting, blot see Retten.

Dommeren. Lad hendes Frue komme, denne Pige kan ingen Forklaring give os.

Mad. Mixton. Denne Pige forstaaer Ingenting, og kan Ingenting bestille; med min bedste Villie kan jeg ikke beholde hende, om det end var blot for Kosten; hun er den dovneste og smudsigste Pige, jeg nogensinde har havt i Tjeneste.

Dommeren. Hvad siger De dertil?

Mary O'Nett. Ingenting.

Dommeren. De kan gaae.

Mary O'Nett. Ja, men jeg maa først sige mine Herrer: De due til Ingenting.

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske Comptoir,** Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzén & Comp.** Nybørs Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag ɔc. bedes indleverede til Redacteuren.

39te Hefte.

Portefeuillen

for

1839.

Et literairt-artistisk Skrivt.

Redigeret
af
Georg Carstensen.

De artistiske Bilag udförte i
Em. Bærentzen & Comp.'s lithographiske Institut.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

Søndagen den 29 September.

Til Hr. Indsenderen.

Erfaringen har noksom lært, at vort skuespilbesøgende Publicum ikke ynder Recitativet i Operaen, om hvorvidt med Grund eller ei, tilkommer det mig ikke her at undersøge. Professor Siboni overleverede mig Partituret til Puritanerne, med Anmodning om, at jeg vilde omarbeide de fra Textens Side meget maadelige Recitativer til Dialog, og det syntes at lykkes mig, idetmindste efter den Tilfredshed, Hr. Siboni og en smagfuld Ven, der ogsaa har reist udenlands og været i Italien, eenstemmig yttrede derover. Med det samme greb jeg Leiligheden til at jevne Størstedelen af de sceniske Urimeligheder, som Puritanerne vrimle af, og hvortil jeg i alle de Aar, jeg har opoffret paa at studere Operaen, aldrig har seet Mage. I Partiturets skrevne, italienske Text, thi anden kjender jeg ikke, og har aldrig seet nogen tydsk, hverken slet eller god, som Hr. Indsenderen dog vil have bragt i Erfaring, kommer saaledes, efter det første Krigerchor i første Act, Ridder Arthur allerede frem paa Scenen, og synger rask i med de Andre, uagtet han endnu ikke er ankommen til Borgen, og Broen først længe efter nedlades for ham. Dette Phænomen hentyder endog Georg senere hen paa, uden at Elvira forundrer sig det Mindste derover; — man maa virkelig, som Hr. Indsenderen, have bereist Frankrig, Tydskland og Italien, for at kunne døie slig sund Sands. — I en paafølgende Duet mellem Elvira og Georg, hvor han efter Originalterten fortæller hende, at hun skal have den Ridder, nemlig Arthur, som hun nylig har seet, men som dog nu først ventes, til Mand, er det hele Sammensurium til syvende og sidst saa meningsløst, at jeg efter Forespørgsel hos vedkommende Smagsauthoritet maatte indskyde adskillige Linier i en Musikreprise, for dog at bringe nogen sund Sands i Texten. I Scenen med Brudesløret, som jeg ogsaa har gjort langt simplere og forstaaeligere end den er i Originalen, er, efter den italienske Partiturtext, Elviras Fader bestandig tilstede og synger ufortrødent med, uagtet han er gaaet bort. Elvira faaer imidlertid Leilighed til, da Brudejomfruerne kalde, at sige til ham, at hendes Fader vil blive vred, dersom hun ikke strax kommer, hvilket han finder meget naturligt, og følger hende høfligt ud. Men det vilde være altfor vidtløftigt, at gaae saaledes, Scene for Scene igjennem af en Production, som jeg i saa høi Grad skal have forfusket. Jeg opfordrer derfor Hr. Indsenderen, som har saa megen sund Sands, og som har reist udenlands, baade i Frankrig, Tydskland og Italien, til efter samme Partitur, som jeg har brugt, og som findes i det Kgl. Theaters Archiv, at levere os en forøget Oversættelse med sund Sands af Puritanerne, men især af de skjønne Recitativer, og vel vogte sig for Plagiat. At Hr. Indsenderen forresten kalder mit, med sjælfuld Omhu, jeg tør sige det, behandlede Arbeide, for et Fuskeri uden ringeste sund Sands, er lovlig uartigt, men jeg er i de senere Aar bleven saa vant til at høre Uartigheder af Folk, der aldrig forlode Hjemmet, saa jeg for en Gangs Skyld vel ogsaa kan høre dem af Gjekke, der have reist udenlands.

Güntelberg.

Literatur og Kunst.

— Tydskland og tydske Sæder synes nu at gjøre Furore i England. I een Uge udkom i London: „tydske Folkesange, udvalgte Samlinger af tydske Digtere, Ballader og Romancer, poetiske Fortællinger, Legender og Idyller af Tydskere; „das Lied von der Glocke" med andre Digte af Schiller; en Veiviser langs Donau, og endelig: „Rhinen, Legender, Sagn, Historie", en Bog, som meget roses af engelske Blade.

Theater-Feuilleton.

— Kjøbenhavn inslutter nu ikke mindre end fire fremmede Virtuoser inden sine Mure. Som de første i Rækken staaer naturligviis Mad. **Bishop** og Hr. **Bochsa**, der i Løbet af nogle faa Uger have frembragt et Liv i vor musikalske Verden, som det vilde være vanskeligt at opvise Mage til, og uagtet dette Kunstnerpar allerede har givet tvende Concerter og ladet sig høre fem Gange paa Abonnementsaftenerne, har det dog vidst at holde Publicums Enthusiasme vedlige i den Grad, at f. Ex. Billetterne til den tredie Concert, der gives i Aften, vare aldeles udsolgte nogle faa Timer efter at den var bleven anmeldt i de offentlige Blade. — Vi kunne ved denne Leilighed ikke tilbageholde det Ønske, at Hr. Bochsa og Mad. Bishop maatte forblive her saalænge, at de under deres Ophold kunde have behørig Tid og Leilighed til at hæve Operaen hos os fra det lave Standpunkt, hvori den nu staaer. — Enhver, der ikke har hørt en Pasta, en Malibran, har nu ved at høre Mad. Bishop, kunnet gjøre sig en Idee om, hvorledes en italiensk Sangerinde af første Rang synger. — — En ny Kunstnydelse forestaaer os imidlertid endnu, idet en mandlig Repræsentant af den italienske Skole, **Bassisten Hr. Belletti**, med det første vil give os et vistnok ikke ufuldkomment Begreb om, hvorledes f. Ex. Lablache eller Tamburini foredrage en italiensk Bas-Arie. Hr. Belletti har baade som Sanger og Componist bestaaet sin Prøve ved det philharmoniske Academie i Bologna, hvor han har gjennemgaaet sit musikalske Studium, og erhvervet sig sit Diplom. Som bekjendt er det fra dette berømte Academie (eller Conservatorium) at Rossini, Bellini, Mercadante, Donizetti o. Fl. ere udgaaede. Hr. Belletti har nu erholdt Tilladelse til at give en Concert paa det kongelige Theater, og Publicum vil saaledes have Leilighed til at høre en Sanger, der er i Besiddelse af en herlig Basstemme, en sjelden Færdighed og Lethed i alle

Løb, et smagfuldt Foredrag, kort Alt hvad der udmærker den italienske Sangmethode — og foruden dette en saa høi og klokkereen Falset, at den kan ikke andet end vække Beundring. – Efter Hr. Benettis Concert skulle vi have den allerede i Foraaret lovede Glæde, at høre **Pianistinden** Mlle. **Amalie Rieffel**, som efter Forlydende vil erholde Tilladelse til at give en Concert paa det kongelige Theater. Mlle. Rieffels Virtuositet er allerede bleven saa levende anerkjendt deels paa de Steder, hvor hun har givet offentlige Concerter, deels af de Musikkyndige, som have hørt Kunstnerinden under hendes sidste Ophold her i Staden, at vi ansee det for overflødigt at sige mere til hendes Roes. Vi haabe imidlertid, at Publicum vil gribe denne Leilighed til at tage Afsked med en talentfuld Landsmandinde, som er kommen for at sige os sit Farvel inden sin Reise til Udlandet, hvor vi haabe, at hendes Navn vil blive nævnet ved Siden af Clara Wiecks.

— Mlle. Taglioni holder en rig Høst i Birmingham, Manchester og Liverpool, da hun faaer 100 Guineer for hver Forestilling. Et Blad mener, at med de Penge, de rige Fabrikanter udkaste for det moderne Balletdandseries „Beenpoesie", kunde mangen ærlig Arbeiders Familie ophjælpes, som nu den bittre Nød driver blandt Chartisterne.

— I Madrid gives nu Aubers „Den sorte Domino" paa Theatro del Principe, under Titel af: La segunda dama duende (den anden spøgeagtige Dame). En aandfuld, dramatisk Digter (Ventura de la Vega) har bearbeidet Scribes Originaltext. Istedetfor Aubers smukke aragoniske Sang, udfører Mlle. Mathilde Diez, der har Hovedrollen i Stykket, hvergang en virkelig national Melodie, som stedse modtages af Publicum med Enthusiasme, og ofte maa gjentages.

— Scribe, Halevy, Mayerbeer, Auber og flere andre Skribenter og Componister skulle være indgaaede med Forslag til Ministeren Duchatel, angaaende Foreningen af den italienske og franske Opera. Dupré vil kun synge italiensk.

— Dagen efter den kirkelige Sørgefest, som i Paris blev holdt over den berømte Gretry (født i Lüttich), anmeldte Medlemmerne af Théâtre Feydeau, for at bringe den Afdødes Manes deres Hylding, Opførelsen af hans to Operaer „l'Amant jaloux" og „Zemire et Azor". En utallig Mængde strømmede til Theatret, Logerne vare optagne af Lærde og Kunstnere, der alle vare sortklædte. Under Pausen mellem begge Stykkerne blev Gretrys Büste bekrandset, og hele Theaterpersonalet sang: Ak lad os begræde ham! Indtægten beløb sig til 5500 Fr. Directionen besluttede nu at lade Folk græde igjen den følgende Aften. Pariserne ere nysgjerrige, og dette „Ak lad os begræde ham!" blev gjentaget fire Aftener efter hinanden, og næsten hver Aften indkom over 5000 Fr.

— Adolph Adam synes, ogsaa hvad Frugtbarhed angaaer, at blive Aubers Rival; han er allerede igjen ifærd med at lade en ny Composition, bestemt for Opera comique, løbe af Stabelen.

Chronik.

— Lafont. Violin-Virtuosen Lafonts ulykkelige Død er allerede anmeldt i flere franske og tydske Blade. De nyligen bekjendt blevne Omstændigheder maae forhøie Deeltagelsen for den i hele Europa, ved sine Kunstpræstationer, berømte Mand. Lafont var med Herz reist fra Tarbes til Baguères, for der at give en Concert, men da de hørte, at der allerede var anmeldt en Concert for de Fattige, vilde de ikke gjøre dette velgjørende Værk Afbræk og reiste bort. De havde taget Plads paa Postvognens Imperiale. Paa Halvveien kjørte Postillonen, uagtet Passagerernes Forestillinger, alt for stærkt; ved en Omdreining væltede Vognen til høire Side; Lafont, der sad paa venstre Side, blev sønderslaaet ved Stødet. Han kunde blot udraabe: „det er forbi!" nævne sin Kone og sine Børns Navne, og — døde. Han havde brækket fire Ribbeen. Man bragte Liget til Tarbes, hvor der blev holdt en Sjelemesse. Et saadant Endeligt fik en ligesaa fortræffelig, som beskeden Kunstner. Lafont var en Advocats Søn fra Toulouse, og udmærkede sig allerede i sit 13de Aar ved sit musikalske Talent, tog siden Underviisning hos Rhode og steg til stedse høiere Virtuositet. Han var først Violinist i Keiserinde Josephines Kapel, og gik i lige Egenskab til Rusland, blev ved sin Tilbagekomst til Frankrig første Violinist i det kongelige Kapel og Pianist hos Hertuginden af Berry. Berton havde underviist ham i Composition, Garat i Sang. Endnu sidste Vinter gav han musikalske Soireer i sit Huus, hvor han spillede med en ung Mands hele Ild, og han foranstaltede ogsaa en offentlig Concert, som han, uden at ane, hvor sandt han talte, kaldte sin sidste. Lafont har foruden 2 Operaer, som bleve opførte i St. Petersburg, skrevet 7 Concerter, 15 Arier med Variationer for Violin, 15 Duos for Violin og Pianoforte og over 200 Romanzer. Ludvig den 18de havde udnævnt ham til Ridder af Æreslegionen. Han døde 49 Aar gammel.

— Den største Dampmaskine findes uden Tvivl i Carlisle. Denne forsyner Carlislecanalen med Vand fra Floden Eden. I 12 Timer pumper den 767,200 Cubikfod Vand ind i Canalen, med en Bekostning af mindre end 5 Schilling til Brændematerial. Videre, skulde man troe, kunde man ikke bringe det, men vi staae endnu ikke ved Opfindelsernes Maal.

— Claveervirtuosen Dreyschek har den 30te August givet en musikalsk Aftenunderholdning i Hôtel de Pologne i Leipzig med overordentligt Bifald.

— Paa Subscriptionslisterne, som i Paris circulere til Fordeel for de brødløsblevne Arbeidere, staaer ogsaa et Bidrag af 15 Fr. fra en Galeislave, ved Navn **Macdonald**, i Bagnoet i Rochefort. Indsamlerne vægrede sig i Begyndelsen ved at modtage en Forbryders Gave, men forandrede deres Tanker, da de læste følgende Linier, som ledsagede Gaven: „Jeg kunde frygte, at De ikke vilde modtage Gaven, havde jeg ikke husket paa, at Hr. Despenette i Choleratiden viste mig den Gunst, ikke at forsmaae Frugten af mine tunge Besparelser. De vil maaskee ogsaa betænke, at mine 15 Fr. kunne bevare en eller anden ulykkelig Arbeider, fra de sørgelige Forvildelser, der have ført mig herhen.

(Hvorledes man i Paris bliver hurtigt berømt.) Horace Verquien havde taget sine Examina, man vidste ikke hvoraf han skulde leve, eller med andre Ord, hvorfra han skulde hente Patienter. Endelig greb han til et sædvanligt Pariserkneb, som altid lykkes. En Morgen læste man i alle Pariser Journaler, blandt ulykkelige Hændelser, denne Bekjendtgjørelse: „Vor berømte Fødselshjelper, Hr. Verquin, boende i Rue de Seine, No. 10, har igaar havt den Ulykke, at en Skorsteen, i Rue des grands Hurleurs, faldt ned paa hans Hoved. Hele Paris beklager den stakkels Fødselshjælper, beklager, at der er een berømt Mand mindre i Paris, og forbander den infame Skorsteen. Tredie Dagen læste man følgende Anmeldelse i de samme Blade: „Det i Gaarsnummeret af vort Blad omtalte Ulykkestilfælde med Hr. Verquin havde ikke havt saa farlige Følger." Fra denne Dag havde Hr. Verquin et Tilløb af Damer, som han aldrig havde haabet.

— Den 1ste August aflagde en Politieagent i Paris Besøg i et hemmeligt Spillehuus, som blev holdt hos en Generals Enke fra Keisertiden. Et talrigt Selskab af unge Herrer og Damer overraskedes ved dette Besøg. Penge og Kort bleve tagne bort, og en Tjener blev fængslet, der var før bekjendt ved slige Leiligheder. De Tilstedeværende maatte opgive Navn og Bopæl og kunde derpaa gaae bort.

— Blandt de selsomme Særsyn, som England tæller blandt sine Notabiliteter, er Lord **Brougham** ustridig det selsomste, som vi Continent-Mennesker ikke kunne begribe; man maa see ham, hvorledes han snart blinker med Øinene, snart lyner, snart leer i Skjæget, snart brummer; man maa høre ham, hvorledes han ukaldet afbryder Dommerne og Advocaterne, overbeviist om, at man frygter hans bidende Stemme for meget til, at man skulde vove at henvise ham til Orden. Han er meer end Menneske, han har noget Mephistophelesagtigt ved sig. — Derhos arbeider han med utrolig Iver, — sover undertiden kun to Timer, udhviler i et Par, og kommer, naar enhver Anden vilde være udmattet, til Parlamentshuset, stiger, eller snarere kaster sig af den udmattede Hest, træder ind i Salen, og tordner mod sine Modstandere. I Mellemtiden, naar han er fri for sine Forretninger, tømmer han sine 3—4 Flasker Scherry eller Porter.

— **Beriot** er kommen til Paris. Efterat han og **Thalberg** i Forening havde givet 13 Concerter i 18 Dage, ere de adskilte. Thalberg reiser tilbage til England, Beriot til Rusland. Den første vender sandsynlig næste Februar, den anden først i Vinteren 1841 tilbage til Paris.

— For noget siden landede ved Toldboden i Dover et stort Romfad, og det blev, forsynet med Toldsegl, indskibet til London. I dette Fad var Liget af den i Amerika døde britiske General Taylor.

— Det store Malerie, Dronning Victorias Kroning, er nu fuldendt. Det forestiller det Øieblik, da Erkebispen af Canterbury sætter Dronningen Kronen paa Hovedet, og det indeholder 77 Portraiter. Der er allerede et Kobberstik deraf under Arbeide af en af Englands første Kunstnere. Maleriet er udført af **Parris**.

— Den berømte Pianistinde **Clara Wieck** er i disse Dage indtruffen fra **Paris** til **Berlin**. Efter Forlydende vil hun blive i længere Tid der, og give nogle Concerter. I Paris nævner man Clara Wiecks Navn ved Siden af en **Thalbergs**, **Lißts** og **Chopins**.

☞ **Redacteuren boer paa Kongens Nytorv No. 270, anden Sal, ved Siden af Charlottenborg, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 11 Form.**

☞ Af dette Skrivt udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af et Lithographie. **Subskriptionsprisen** er 1 Mark pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet No. 118, hos **Em. Bærentzen & Comp.** Nybørs Nr. 67, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden No. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.